

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 12:15:33)

Poštovane kolege poslanici, počinjemo sa radom.

Otvaram Osmu sjednicu Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2020. godini Skupštine Crne Gore 26. saziva. Podsjećam da sam sazvao Skupštinu na ovu sjednicu i za dnevni red predložio, saglasno Poslovniku Skupštine, dogovor u Kolegijumu predsjednika Skupštine.

Prije prelaska na utvrđivanje dnevnog reda, treba da usvojimo zapisnike sa Devete sjednice Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2019. godini i Šeste (posebne) sjednice Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2020. godini.

Da li neko od poslanika ima primjedbu na neki od ovih zapisnika? U redu.

Prvo ima poslanik Slaven Radunović. Izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ (28.07.20 12:16:26)

Prvo, vrlo je bitno da znaju i poslanici u Skupštini, ali i oni koji prate ovo preko TV ekrana o kojem se to radi zapisniku. Zapisnik sa Devete sjednice je, gospodo, zapisnik sa sjednice koja je prekinuta 26. uveče i nastavljena 27. i kada je izglasan Zakon o slobodi vjeroispovijesti i kada se desio onaj događaj kada je kompletan Klub poslanika Demokratskog fronta uhapšen.

U ovom zapisniku, koji bi trebao da bude vjerodostojni prikaz događaja od te večeri, tog događaja uopšte nema. S obzirom da je ovdje protiv nekih poslanika pokrenut krivični postupak zbog događaja te večeri i da bi ovo mogao da bude materijalni dokaz u sudskom postupku, a da ne kažem da je ovo strašno bitno i zbog javnosti Crne Gore, mislim da činjenica na 11. strani, posle dijela gdje se kaže Skupština nije prihvatila amandmane 101 i 102 poslanika Demokratskog fronta, predsjednik Skupštine odredio je pauzu, a nastavak je - Sjednica je prekinuta u 00:30 minuta i nastavljena u 01:00 sat, treba da bude detaljan opis onoga što se desilo ovdje.

U jednom momentu, nakon što je data pauza, predsjednik Parlamenta je, kao što svi znate, izjavio mjeru udaljenja sa sjednice svim poslanicima Demokratskog fronta, iako je Poslovnikom jasno naznačeno da se može iskazati samo poslaniku, a ne svim poslanicima uopšteno i da za to moraju da postoje razlozi. Ovaj zapisnik bi morao da sadrži i te razloge zašto je neko udaljen sa sjednice. Ovaj zapisnik služi da se pokriju događaji od te večeri. Naravno, postoje snimci, ali ovo je zvanični dokument Skupštine Crne Gore. Insistiram da u ovaj zapisnik uđe da nije izrečena mjera svakom poslaniku pojedinačno, da nije niko prije toga opomenut. Mogu da postavim prosto pitanje - šta je uradila Aleksandra Vujičić, šta je uradila Branka Bošnjak i zbog čega su ti ljudi isključeni sa sjednice, zbog čega je tim ljudima onemogućeno da glasaju i da učestvuju u daljoj raspravi po ovoj tački. Vi ste eliminisali čitavi jedan poslanički klub iz rada Parlamenta i hoćete da vam još odluka bude vjerodostojna. Onda još lažirate dokument.

Znači, insistiramo da služba unese vjerodostojno sve što se desilo od momenta kada je proglašena pauza do momenta kada je nastavljena, da se kaže da su ovdje upadali policajci, da su odvozili i odnosili poslanike jer za to nije bilo razloga, niko nije ovdje fizički se obračunao ni sa kim. Sve je moglo da se riješi na jedan ljudski i korektan način i shodno Poslovniku.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 12:19:25)

Hvala, poslaniče Radunoviću.

Kako smo se dogovorili, kao što znate po Poslovniku i članu 91, poslanik može staviti primjedbu na zapisnik i tražiti da se u njemu izvrše odgovarajuće izmjene i dopune. O osnovanosti primjedbi na zapisnik odlučuje se bez pretresa.

Ovo bi se moglo shvatiti da je poslanik Radunović tražio, jer nema predlog pisane dopune tog zapisnika, da se unesu sve stvari i opišu radnje koje su se dešavale u pauzi. Mi ćemo se kao i o drugim primjedbama ovdje izjasniti glasanjem. Da podsjetim, i Vas kao i kolege u drugim salama Parlamenta, a posebno građane Crne Gore, da mi zbog Kovida 19 funkcionišemo da su svi poslanici podijeljeni tako da se poštuje fizička distanca i da se poštuje broj sa poslanicima, a tako je i prilikom glasanja. Da sada ne bismo glasali odmah o svakoj primjedbi posebno, rekli smo da

ćemo glasati i o primjedbama na zapisnik svima, kao i dopunama dnevnog reda. Kada se sve to završi, da onda posvetimo, ipak, jedan značajan dio vremena glasanju.

Sada poslanik Damjanović. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (28.07.20 12:21:00)

Zahvaljujem, predsjedniče Skupštine.

Poštovana Skupštino, poštovani građani,

Imam jednu primjedbu na zapisnik i želim da je svi dobro čujemo.

Na strani 10 zapisnika napisano je sljedeće: Predsjednik Skupštine je podsjetio da je na Predlog zakona podnijeto 110 amandmana, i to: Odbor za ljudska prava i slobode četiri, koji su sastavni dio Predloga zakona; poslanik Ervin Ibrahimović jedan amandman, koji je sastavni dio Predloga zakona; poslanici DF-a 103 amandmana o kojima treba glasati itd.

Gospodine predsjedniče, Vama se obraćam, bitno je zbog zapisnika, a Vi razgovarate sa kolegom potpredsjednikom Gvozdenovićem.

Na toj strani 10 piše dalje - Poslanik Ervin Ibrahimović saopštio je da odustaje od podnesenog amandmana nakon što je konstatovano da je amandman postao sastavni dio Predloga zakona. Kako je ovo moguće? Da vam kažem da je to nemoguće. Imam ispred sebe Poslovnik član 150 stav 3, gdje se kaže - Amandman koji je podnio predlagač zakona i amandman koji je predlagač zakona prihvatio postaje sastavni dio teksta Predloga zakona i o njemu Skupština posebno ne odlučuje.

Podsjetiću Vas, predsjedniče Parlamenta, da je 26.12.2019. godine gospodin Ibrahimović podnio sljedeće amandmane, u ime Bošnjačke stranke: ugovori koje je Vlada Crne Gore zaključila sa vjerskim zajednicama do dana stupanja na snagu ostaju na pravnoj snazi. Odbor je 26. decembra, evo Izvještaj Odbora br. 23319/7, prihvatio taj amandman i on je postao sastavni dio teksta Predloga zakona. Zašto je gospodin Ibrahimović i pod čijim pritiskom odustao, jer je javnost rekla utisak da je za bošnjačku populaciju prihvaćen taj amandman, on je sastavni dio teksta predloga i otišla je priča da je on dio zakona. Naravno, nije dio zakona, jer je poslanik Ibrahimović naknadno, nakon što je konstatovano od vašeg stola da je on sastavni dio Predloga zakona, odustao. Gospodin Ibrahimović, po Poslovniku, onog momenta kada Odbor prihvati amandman nije više vlasnik svog amandmana. To je amandman Odbora i amandman je mogao samo Odbor, gospodine predsjedniče, da povuče. Imali smo sijaset takvih slučajeva ranije. Zašto ste to prihvatili, to odustajanje gospodina Ibrahimovića i pod čijim pritiskom, meni je jasno. Ali, to me ovdje interesuje. Bitno je da javnost zna dvije stvari, da amandman nije na nezakonit način ušao u Predlog zakona. Tražim da se konstatuje ovdje u zapisniku da se o tome izjasni plenum iako nije cilj plenuma da ako je nešto krivotvoreno kaže - jeste, idemo dalje, nego je cilj da se valjda dogovorimo i da stavimo ono što je objektivno. Tražim da se plenum izjasni, da se ovdje konstatuje da je, suprotno Poslovniku, poslanik Ibrahimović povukao predlog amandmana. To nije bilo moguće i na taj način je ne od strane kolege Ibrahimovića, on je iskazao svoj politički stav, prvo jedan pa drugi, nego je od strane ovog doma obmanuta crnogorska javnost. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 12:24:05)

Molim Vas, nemojte te konstrukcije da je od strane ovog doma obmanuta javnost; ovaj dom je dotakao dno i slične. Samo to molim, a primjedbe ćemo svakako... Vi ste predstavili šta treba da se glasa, poslaniče Damjanoviću, i nemojte sada pričati da li je prvo rekao jedan stav, pa drugi stav.

U ovom slučaju, iako nema rasprave, daću poslaniku Ibrahimoviću jer ste ga pominjali deset puta. Ali, Vas bih zamolio da to doticanje dna, ili da ovaj dom mora da prizna, molim Vas da vodite računa o tome. Znate kako, to često pričate, ali vjerujte nisam smatrao za potrebno da Vam kažem, Vi ste, poslaniče Damjanoviću, predsjednik Posebnog kluba. Vi dajete izjave da ste Vi član SNP-a, da poštuju stav vašeg predsjednika. Kako Vi kao član Posebnog kluba možete biti član SNP-a koji ima svoj klub? Molim Vas, stvarno me to interesuje. Molim Vas, samo da vodimo

računa kada se obraćamo.
Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (28.07.20 12:25:22)

Da Vam kažem kako. U ovom sazivu djelujem kao nezavisni poslanik i to je konstatovano i na taj način sam zajedno sa još jednim brojem kolega iz Ujedinjene Crne Gore, Radničke partije i sa kolegicom Vukićević formirao klub. To je potpuno moguće i legalno po Poslovníku. Ono što je nelegalno po Poslovníku je da Vi, gospodine Brajoviću, sa kolegom Mugošom pravite posebni klub sa Andrijom Popovićem, koji je sa liste DPS-a. To je nezakonito, nelegalno. Prekršili ste u startu Poslovník i cijela vam se Crna Gora smije, a vi nastavite.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 12:26:01)

Vi kao poslanik ne možete biti poslanik jedne partije, a šef posebnog kluba poslanika. Na to nijeste odgovorili naravno.
Izvolite. Poslanik Radunović, procedura.

SLAVEN RADUNOVIĆ (28.07.20 12:26:13)

Samo kratko vezano za ovo zadnje što ste rekli. Gospodin Popović je izabran sa liste DPS-a, a ne sa liste DPS-a i Liberalne partije. Tako da je i on sa vama u klubu, a izabran je sa druge. Ali nijesam se zbog toga javio, nego ste koristili Vaše predsjedavajuće mjesto da pitate i gospodina Damjanovića i nas ostale ovdje zašto koristimo ovo da je dotaknuto dno, da je ovo zastiđe itd. Znaete li zbog čega? Zato što je to naš zaključak, jer ako se ovakve stvari dešavaju i ako ovakav /prekid/ izlazi iz ovog Parlamenta, koji je, u dijelu o kojem je pričao gospodin Damjanović, u dijelu o kojem sam ja pričao, krivotvoren - šta ćemo da mislimo o ovom Parlamentu? Da mu se obraćamo sa - uvaženi dome? Zbog čega? Zato što je ovo nekakav običaj. Gdje je taj običaj? Da nije možda u britanskom Parlamentu, da nije u njemačkom? Nije nego u onim parlamentima u kojima su na vlasti diktatori i gdje se glumi finoća. Ovaj Parlament ne zaslužuje ni ovakav odnos opozicionih poslanika prema vama, a ne još da tražite da budemo finiji prema vama.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 12:27:24)

Samo se Vi ponašajte kako god mislite, građani će to da cijene i daju svoj sud.
Poslanik Ibrahimović.
Izvolite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (28.07.20 12:27:35)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Naravno nijesam očekivao od kolege Damjanovića, da ipak u svakom trenutku više govori populistički i politički nego kolegijalno. Dozvolite, ja sam Vas slušao i odbijam svaki vid insinucija da je izvršen pritisak ili ucjena na mene. Znači, prvo to da bude jasno. Prije svega, onu noć sam rekao i žao mi je što to kolege iz opozicije nijesu shvatili, odustao sam od amandmana samo iz jednog razloga - iz solidarnosti prema kolegama iz opozicije, jer njihovi amandmani nijesu prošli. Kolega Damjanoviću, da znate jednu stvar. Za mene mir, tolerancija i suživot će uvijek biti iznad političkih i populističkih priča u ovom Parlamentu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 12:28:31)

Hvala.

Ja vas molim samo da poštujemo Poslovnik. Član 91 precizno kaže: Poslanik može staviti primjedbu na zapisnik i tražiti da se o njemu izvrši odgovarajuće izmjene i dopune. Mi smo dobili primjedbu poslanika Radunovića, usmenu i predočili smo je u neku formu koju smatramo da treba. To je uradio i gospodin Damjanović. Ja vas molim da se ne javljate na komentare, jer na to nemate pravo. Vi ste, shvatio sam, željeli da odgovor dobijete od gospodina Ibrahimovića. Dobili ste i na taj način prelazimo na sljedećeg.

Sad dajem riječ poslaniku Miliću.

SRĐAN MILIĆ (28.07.20 12:29:19)

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Dakle, dolazimo u jednu situaciju preko koje ne bih tako lako htio da pređem. Činjenica da je neko pokušao ovim zapisnikom da evidentira nešto što se nije moglo desiti u skladu sa Poslovnikom o radu je razlog više, gospodine potpredsjedniče Parlamenta, da konstatujemo da amandman Bošnjačke stranke nije povučen, a da ste zakon, koji ste usvojili u ovoj Skupštini, usvojili bez amandmana Bošnjačke stranke. To samo po sebi, da ima ikoga ko se bavi pravom na ozbiljan način ovdje, bi bilo dostatno da se konstatuje da je sam zakon usvojen bez jednog amandmana koji je prošao čitavu proceduru u skladu sa Poslovnikom.

Ja, suprotno od kolege Damjanovića, pozdravljam činjenicu da ste Vi naveli ovdje sve elemente vezano za to da je gospodin Ibrahimović povukao amandman nakon što nije imao pravo da ga povuče. To je dovoljan razlog da se ruši onaj koncept koji smo mi ođe, gospodine potpredsjedniče Parlamenta, mukotrpno gradili sve ovo vrijeme - da niko ne smije biti iznad zakona. Želja gospodina Ibrahimovića je predočena kroz predloge zakone koje smo gospođa Pavićević i ja predložili u skupštinsku proceduru. Ali činjenica da je ovaj Parlament sebi dozvolio da mimo Poslovnika i zakona amandman koji je prošao kompletnu proceduru ne stavi u Zakon o slobodi vjeroispovijesti je skandal iznad svih skandala. Ja zato pozivam sve nadležne državne organe da preuzmu aktivnosti vezano za dovođenje toga zakonskog akta na ponovnu proceduru koja treba u ovom Parlamentu da bude zadovoljena. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 12:31:30)

Hvala. Glasaćemo o Vašim predlozima. Razumjeli smo Vaš zahtjev koji, shvatio sam, nijeste formalizovali. /Upadica/ Mislio sam taj prvi dio da se pogleda, to što ste rekli. Naravno u skladu sa procedurama. Izjasnićemo se, shvatio sam da je to tako kako treba.

Hvala.

Sada dajem riječ Branki Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK (28.07.20 12:31:59)

Potpredsjedniče, više bih voljela da je tu predsjednik Skupštine zbog toga što bih njega lično htjela da pitam vezano za ovu primjedbu pošto je on odgovoran. Ne znam zašto je otišao. Malo je neozbiljno, ali dobro.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 12:32:16)

Predsjednik je najavio nama na Kolegijumu da ima neke obaveze.

BRANKA BOŠNJAK (28.07.20 12:32:27)

Stvarno više sa ovim obavezama i kašnjenjem ovolikim - izgleda da su partijske stvari postale bitnije nego Skupština.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 12:32:29)

Objasnio je i razloge koje ima. To su obaveze međunarodnog karaktera. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (28.07.20 12:32:34)

Dobro.

Ja imam primjedbu na zapisnik iz razloga što sam preslušala šta se dešavalo one večeri i ovdje piše u zapisniku: Predsjednik Skupštine obratio se povodom incidenta koji se desio u sali Skupštine i zbog koje u skladu sa članom 109 Poslovnika izrekao mjeru udaljenja sa sjednice poslanicima Demokratskog fronta. Kako on može da meni izrekne ili našem klubu, prvo smo rekli da ne može kolektivno, jer ja ne znam šta sam ja uradila konkretno, voljela bih da čujem i zbog toga bih voljela da je on tu. A druga stvar, kako se nekome izriče mjera udaljenja a taj neko uopšte nije u sali? Znači, ovo što je on rekao u etar posle nije bilo ovako, nego je on rekao - ja sam im već izrekao mjeru, što znači da je u pauzi izrekao. Nešto što je on uradio u pauzi potpuno je nebitno. Ako hoćemo tako, onda treba da se stavi sve u zapisnik što se dešavalo u pauzi, a između ostalog i ovo. Sljedeća stvar, član 109 kaže: Mjera udaljenja sa sjednice izriče se poslaniku koji i poslije izrečene mjere oduzimanja riječi ometa i sprečava rad na sjednici, ne poštuje odluku predsjednika Skupštine o izricanju mjere, oduzimanja riječi ili nastavlja sa svojim ponašanjem u smislu 107 ovog Poslovnika. Tu nam niko nije izricao nikakve mjere po pitanju oduzimanja riječi, a onda ide mjera udaljenja sa sjednice može se izreći poslaniku i bez prethodno izrečenih mjera u slučaju narušavanja reda ili fizičkog napada na poslanika, ili drugo lice u zgradi Skupštine. Koga sam ja napala živo me zanima. Fizički da li sam nekog napala iz ove sale te je meni izrečena kazna i to onda kada nijesam bila u sali. Poslanik kome je izrečena mjera udaljenja sa sjednice dužan je da odmah se udalji sa sjednice. Mi nijesmo bili tu da bismo mogli odmah da se udaljimo ili da poslušamo ili ne poslušamo. Samo u slučaju ako poslanik odbije da se udalji sa sjednice Skupštine, predsjednik Skupštine će naložiti službi zaduženoj za održavanje reda u zgradi da tog poslanika udalji sa sjednice i odredi pauzu do izvršenja mjere udaljenja.

Znači, ovdje je sve prekršeno. Ovdje su ušli policajci, a nama još niko nije rekao ko je pozvao policajce da dođu u ovu salu. Znači, ovo je udar na ovaj dom i udar na poslanike DF-a, na naš integritet kao poslanika i na Poslovnik, zakon. Sve moguće što se moglo se prekršilo, a onda se sad krivotvori zapisnik, koji će, kao što je moj kolega rekao, biti vjerovatno dokaz na sudu. Vi ćete voljom, vas 41, da krivotvorite sve da bismo mi posle mogli da odgovaramo pred sudom. Mislim da je to nekorektno i sa strane vladajuće većine, a posebno predsjednika Skupštine koji dozvoljava da u zapisniku stoji ono što se nije desilo. Mi tražimo da se sve što se desilo u pauzi stavi u zapisnik, a ne samo ono što odgovara Ivanu Brajoviću i ovoj vladajućoj većini koji hoće da opravdaju ovo nedjelo što su napravili.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 12:35:54)

Razumijemo Vaš zahtjev i Vi ste to iznijeli u skladu sa članom 91.

Imao sam nekoliko intervencija iz kluba DPS-a, ali želim da vas informišem da, u skladu sa Poslovnikom, nemate pravo da date svoje komentare.

Komentar kolegice iz DF -a je bio jasan, fokusiran, u skladu sa članom 91.

Dajem riječ /prekid/

Potpredsjednik Nimanbegu želio je sad, ali mislim da ne bi bilo dobro da prekidamo ovo. Dajem riječ sada Milunu Zogoviću, a neka se pripremi Predrag Bulatović.

MILUN ZOGOVIĆ (28.07.20 12:37:15)

Poštovani građani,

Zapisnik sa sjednice zasijedanja ovog Parlamenta bi, u najmanju ruku, trebao da bude vjerodostojni prikaz onog što se dešavalo, počev od toga koji govornici su izlagali, kako je tekla sama sjednica, pa sve do tog momenta šta se desilo u noći 26. na 27. decembar 2019. godine kada je ovaj dom usvojio antihrišćansku i anticivilizacijsku pravnu brljotinu pod kodnim imenom Zakon o slobodi vjeroispovijesti.

Predsjedavajući ovog doma prekršio je Poslovnik Skupštine Crne Gore na način što je izrekao kolektivnu mjeru udaljenja sa sjednice kompletnom poslaničkom klubu Demokratskog fronta i to u pauzi sjednice. Član 109 Poslovnika Skupštine Crne Gore jasno definiše na koji način se izriče mjera udaljenja sa sjednice. To je individualna, a ne kolektivna mjera koja se može izreći samo određenom poslaniku nakon koje ako se on ogлуši o upozorenje predsjedavajućeg Skupštine, predsjedavajući može primijeniti dalje mjere. To u ovom slučaju, sva Crna Gora je vidjela, da nije bilo tako, nego da je u pauzi predsjednik ovog doma izrekao kolektivnu mjeru udaljenja sa sjednice. Poštovani prijatelji, sva Crna Gora je vidjela da je to onaj momenat kad je policijska čizma srušila parlamentarizam u Crnoj Gori i kada je poništila policijska čizma institut poslaničkog imuniteta koji garantuje Ustav ove države. To je dovoljno da Skupština ne prihvati zapisnik u ovoj formi u kojoj je on napravljen, jer je ovo čisti falsifikat onoga što se dešavalo u ovom domu 26. na 27. decembar.

Potpuno je svejedno da li je neko usmeno izrekao primjedbu na zapisnik ili je to učinio u pisanoj formi, ali jasno je da je tu noć, u cilju donošenja anticivilizacijske i antihrišćanske pravne brljotine pod kodnim imenom Zakon o slobodi vjeroispovijesti srušen parlamentarizam u Crnoj Gori, na način što je policijska čizma ušla u ovaj parlament i poništila dignitet ovog doma. Nezavisno od torture i od gole sile koja je primijenjena nad jednim kompletnim poslaničkim klubom i to najjačim opozicionim poslaničkim klubom, jer je to izgleda bio jedini način da se stvore uslovi da se u dva sata i 35 minuta iza ponoći napravi pravno nasilje kakvo do sada nije viđeno ni u jednom parlamentu. To govori o nivou zarobljenosti crnogorske države, ali građani Crne Gore su na to nasilje odgovorili jednim epohalnim otporom za odbranu svetinja koji nikad neće stati dok god svetinje u Crnoj Gori ne budu odbranjene.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 12:40:40)

Dajem riječ Predragu Bulatoviću.

/Prekid/ vezano za usvajanje zapisnika ... sjednice Drugog zasijedanja u 2019. godini.

Nakon toga ćemo se izjasniti i o zapisniku sa Šeste posebne sjednice Prvog redovnog proljećnjeg zasijedanja u 2020. godini.

Neka se pripremi Jovan Vučurović.

PREDRAG BULATOVIĆ (28.07.20 12:41:07)

Prije nego što dam konkretne primjedbe na zapisnik, da konstatujem da događaj koji se to veče desio ovdje u Skupštini je jedna od najvećih parlamentarnih političkih sramota u novijoj istoriji Crne Gore. To veče je voljom određenih ljudi, za koje treba konkretno utvrditi kojih, zgažen Parlament, unižena poslanička funkcija i demonstrirano brutalno nasilje u najvišem domu predstavnika naroda. Ja smatram da treba ovo, predsjednik Skupštine je odredio pauzu, da se

pojasni zašto je dao pauzu. Mislim da je formulacija da predsjednik Skupštine je zbog ličnog straha i straha jednog broja poslanika parlamentarne većine da je u sali bačen suzavac, a nije, odredio neopravdano pauzu.

Poštovani građani, dame i gospodo,

Ovdje mi ne znamo šta se desilo. Možda neko iz predsjedavajućeg stola zna koji je predmet bio ispred radnog stola, ali i to suzavac sasvim sigurno nije bio, kako se manipulira. Zbog toga je određena pauza. Nakon te pauze, dešavalo se niz stvari.

Ja predlažem da u zapisnik uđe i sljedeća formulacija - da sastavni dio ovog zapisnika čini i audio video snimak koji je dostavljen stanici milicije i Tužilaštvu nakon što je, suprotno članu 86 Ustava Crne Gore, uhapšen čitav poslanički klub Demokratskog fronta. Ali kad se kaže da je to sastavni dio, onda nije to samo u stanici milicije i kod tužioca, nego mi dajemo oficijelnu stvar. Znači, kada je pauza snima se. Znači, poštovani građani, dame i gospodo, mi smo pohapšeni. Neko je dao nalog da nas uhapse, suprotno članu 86 Ustava, a onda je neko iz ove Skupštine pozvao tužioca koji spava da se probudi i da pregleda snimak koji mu je naknadno dostavljen da bi dao krivičnu prijavu: Milunu Zogoviću, Andriji Mandiću i Milanu Kneževiću.

I nama je neophodno, poštovani građani, da ove stvari uđu u zapisnik zbog sudskog procesa koji će da se vodi. Zašto da krijemo? Već je od strane Tužilaštva stigla krivična prijava na izjašnjavanje Skupštine protiv Miluna Zogovića i Milana Kneževića. I da se mi ne igramo igre, ovo je vrlo važna stvar. Sastavni dio je taj video snimak koji je naknadno dostavljen. O pravu i pravdi - o tome da govorimo. Ostaje pitanje ko je dao nalog. Ja ovdje smatram da je to uradio predsjednik Skupštine. Dao je i audio snimak i predsjednik Skupštine je naredio da budemo uhapšeni.

Dalje, ovdje je pomenut član 109. Kaže: Predsjednik Skupštine obratio se povodom incidenta koji se desio u sali Skupštine i zbog kojeg je, u skladu sa članom 109 Poslovnika Skupštine, izrekao mjeru udaljenja sa sjednice poslanicima Demokratskog fronta. Ovaj stav treba da se briše i da vrlo detaljno se objasni da je predsjednik Skupštine, suprotno Poslovniku, u trenutku kada Skupština nije zasjedala, ...

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 12:44:54)

Poslaniče Bulatoviću, govorite iznad vremena, a ja ću to da oduzimam od vremena poslanika koji budu govorili iza Vas.

PREDRAG BULATOVIĆ (28.07.20 12:45:04)

Gospodine Gvozdenoviću, Vi možete da radite što god hoćete i možete da mi oduzmete riječ, da skratite to.

Gospodine Gvozdenoviću, ovo će da uđe u istoriju parlamentarizma. Ja ću da se odrekнем svih svojih diskusija ...

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 12:45:17)

Samo trenutak. Ja sam Vas upozorio minut nakon prekoračenja Vašeg vremena. Ne radim što mogu, nego radim u skladu sa Poslovníkom.

PREDRAG BULATOVIĆ (28.07.20 12:45:38)

Vidite da sam vrlo precizno dao amandmane na zapisnik. S posebnim zadovoljstvom ću saslušati da ih vi odbijete, ali će stenogram sa ove sjednice biti za nas veoma važan u vremenu koje dolazi. Nekada će neko ko je ovo uradio krivično da odgovara zbog toga što je unizio Parlament i što je unizio poslanike, na kraju ugrozio naša ljudska prava i slobode. Ko misli da sa dvije marice gdje ste nas strpali tamo može da zaustavi energiju naroda koju mi predstavljamo, tu

ste u grdnoj zabludi.

U članu 109 treba da se ovdje definiše - U pauzi Skupštine je, mimo Poslovnika, predsjednik Skupštine izrekao kolektivnu mjeru, što nije u skladu s članom 109 stav 3: Mjera udaljenja direktno se izuzetno izriče poslaniku koji narušava red u Skupštini, napada drugog poslanika ili člana Vlade ili nekog drugog. Volio bih stvarno, pošto sam udaljen sa ove sjednice, da mi se kaže koga sam to napao, šta sam radio. Mislim da su nered stvorili poslanici parlamentarne većine kada su se svi sjurili gore, kada su vidjeli neki neidentifikovani predmet koji nije suzavac. Odajem priznanje ministru Pažinu. On je jedini sišao da vidi o čemu se radi. Pozivam ga na uviđaj za svjedoka da kaže da nije suzavac.

Član 3 je povrijeđen. Nadalje, u zapisniku je trebalo da se kaže da je neovlašćeno pozvana specijalna jedinica ili milicija iz obezbjeđenja svih organa da izbaci preko 50 poslanike Demokratskog fronta na jedan brutalan način da izađemo napolje. Tu se završava svaka mjera. Sve poslije toga, hapšenje je dodatna mjera.

Dakle, ovaj zapisnik vi možete da odbijete. Ovaj zapisnik treba da se na osnovu naših primjedbi od strane stručne službe doradi, zajedno na Kolegijumu da se pogleda i radi istine da cjelovito kažemo šta je bilo do pauze, šta je bilo na pauzi, šta je bilo posle pauze. Stvarno ne znam šta su pričali predstavnici klubova nakon toga što smo mi bili u stanici milicije do sedam i po, a neki su bili 72 sata.

Bio sam jasan. Ovo je jedan od najvažnih dokumenata za budućnost naših odnosa u Crnoj Gori. Hvala.

SLAVEN RADUNOVIĆ (28.07.20 12:48:35)

Vrlo je bitno u ovom momentu, predsjedavajući Gvozdenoviću, pošto insistirate na tome da je vrijeme za iznošenje tri minuta, pitam Vas, ukoliko imam deset primjedbi koje ne mogu da saopštim za deset ili petnaest minuta, kako možete da me ograničite na tri minuta? Ovo nije diskusija. Pričamo o Poslovniku i iznosimo primjedbe. Ako primjedbi ima toliko puno, ako je toliko rupa u ovom zapisniku, da to ne može da se saopšti za tri minuta, moramo da pričamo duže.

PREDSJEDAVALAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 12:49:07)

Moram da kažem da ste se ipak prijavili u skladu sa članom 102 povreda Poslovnika, tražili ste da Vam odgovorim. Kažem vam kako je po Poslovniku. Čini mi se da vam je, što se kaže, razmišljanje dobro i to možemo da popravimo u izmjeni Poslovnika u narednom periodu. Zajednički to možemo da usvojimo ako želite.

Dajem riječ Jovanu Vučuroviću, a neka se pripremi predsjednik Kluba Milutin Đukanović.

JOVAN VUČUROVIĆ (28.07.20 12:49:39)

Da nastavim gdje su moje kolege stale.

Dakle, očigledno prema svemu što sam vidio, ovo i nije zapisnik nego najobičniji, rekao bih, pokušaj zataškavanja svega onoga što se desilo naveče 26-27. decembra prošle godine i to zataškavanje kako bi se pomoglo onoj policijskoj hunti koja je upala ovdje i koja je pohapsila Poslanički klub Demokratskog fronta. Taj dan jeste, neko je rekao maloprije, jedan od najsravnijih, ako ne i najsravniji u istoriji parlamentarizma u Crnoj Gori. Meni je bila smiješna ona maloprije priča predsjednika Parlamenta koji je opominjao gospodina Damjanovića koji je rekao da je Parlament dotakao dno. Te večeri je dotakao dno i više puta do sada je dotakao dno, ali je to je jedan od najsravnijih događaja u istoriji crnogorskog parlamentarizma.

Konkretno da kažem, ima jedna neistina u ovom štumu dokumentu. Kaže - pojačane mjere policijskog obezbjeđenja preduzete su zbog postojanja mogućnosti nenajavljenih okupljanja ispred zgrade Skupštine. Vratću vas na trenutak i 2018. godinu kada se ovdje raspravljalo o Rezoluciji o Podgoričkoj skupštini, da se ovdje ispred Parlamenta tada bila okupila jedna grupa huligana i

udbaša koji su provocirali i nešto urlikali protiv poslanika Demokratskog fronta, a tu ispred nije bilo ni policije i nijesu bile zaštitne ograde. Majke, na primjer, kada su protestovale uvijek su tu bile ograde, a kada je bilo prisutno tih 200 huligana, oni su bili pušteni tu da provociraju poslanike Demokratskog fronta.

Šta se desilo 26. decembra. Dakle, ko je htio da dođe taj dan ispred Parlamenta Crne Gore, ko je bio spriječen od strane policijske hunte da dođe? Bio je spriječen naš vladika Joanikije, naše sveštenstvo i pravoslavni vjernici. Njih je kriminalni režim okarakterisao kao da su oni prijetnja po bezbjednost. Unutar Skupštine, da podsjetim, bilo je stacionirano na stotine policajaca na svakog poslanika Demokratskog fronta došlo je deset policajaca. U tim uslovima, u mrklom mraku, održavala se ta sjednica. To je, takođe, sramota za ovaj parlament, taj tzv. zakon koji ćemo da srušimo i ukinemo čim zbrisemo DPS sa političke scene 30. avgusta. Taj zakon je donesen pod policijskom čizmom, policijska hunta ga je donijela uz podršku ovih dizača ruku preko puta mene.

Naravno, ono što želim da kažem, žrtva koju je Demokratski front spreman da podnese u borbi za odbranu svetinja i Srpske pravoslavne crkve je mnogo veća nego što mislite, ona najveća. Mi ćemo nastaviti da djelujemo onako kako smo se zakleli na Trojčindan, da branimo Srpsku pravoslavnu crkvu, da branimo svetinje po svaku cijenu, po cijenu života. Znam da mnogi ovdje ne znaju šta znače te riječi, za njih vjerovatno zvuče strašno, ali to je tako. Obraćam se ljudima preko puta mene i trenutne parlamentarne većine.

Ono što želim na kraju da kažem, događaji od 26. i 27. decembra su i odredili jednu političku granicu u Crnoj Gori, gdje imamo na jednoj strani ljude koji se bore za tradicionalnu Crnu Goru, Crnu Goru Petrovića, Crnu Goru Nemanjića, Crnu Goru koja se ne odriče svojih predaka i na onu drugu Crnu Goru koja se opredijelila, nažalost, e viva Crnu Goru, koja se zalaže za nacizam Sekule Drljevića i meni je to veoma žao. Crna Gora će pobijediti izdajnički Montenegro.

PREDSJEDAVALAĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 12:53:46)

Dajem riječ Milutinu Đukanoviću.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (28.07.20 12:54:07)

Poštovani građani, rasprava o zapisniku od 26. decembra je odlična prilika da se još jednom podsjetimo šta je ovaj režim sve radio i šta je spreman da uradi. Toga dana je krenuo otvoreni juriš na pravoslavlje, odnosno Srpsku pravoslavnu crkvu u Crnoj Gori.

Samo da podsjetim kakva je bila hronologija. Prvo je Demokratska partija socijalista na svom kongresu usvojila programski dokument kojim definiše kao svoj programski cilj formiranje tzv. crnogorske pravoslavne crkve. Nezapamćeno u djelovanju političkih organizacija. Nađite sličnu organizaciju u Evropi i svijetu koja je to uradila, a imamo Demokratsku partiju socijalista koja se još predstavlja kao neka građanska opcija. Da bi realizovao ovaj projekat, DPS je pokrenuo, predložio zajedno sa svojim koalicionim partnerima SD-om, Bošnjačkom strankom i albanskim strankama takozvani Zakon o slobodi vjeroispovijesti. Ali svakome je jasno da je pravi naziv tog zakona zakon protiv pravoslavne Crne Gore, odnosno zakon protiv Srpske pravoslavne crkve u Crnoj Gori. I šta imamo? Te večeri poslanici Demokratskog fronta su uradili sve što je bilo u njihovoj moći da spriječe usvajanje tog zakona. I to bi bilo spriječeno, do 31. decembra se ne bi mogao usvojiti taj zakon, jer poslanici Demokratskog fronta su odlučili da ostanu u ovom Parlamentu do 31. decembra. U demokratskim društvima sasvim dozvoljena demokratska opstrukcija, ali režim šizofreni sa šizofrenim liderima šalje policiju i specijalce. Na 17 poslanika Demokratskog fronta poslato je preko 50 policajaca. I tu se krši Ustav, poslanici se hapse bez ukidanja imuniteta. E sve ovo mora da se konstatuje u zapisniku sa te sjednice ukoliko želite da se to vjerodostojno prikaže, a zapisnik treba da bude vjerodostojan događajima koji su se dešavali. Ali, na sreću, narod se pokrenuo, a jedna od inicijalnih kapisli bila je i ponašanje poslanika Demokratskog fronta. Narod je ustao svjesan da gubitkom svetinja gubi dio sebe. Narod na to ne pristaje, iz dana u dan vam se to pokazuje. Nije vam pomogla ni korona da spriječite odlučnost naroda da brani svetinje, odgovorno tvrdim, po cijenu života. I zbog toga smo pozivali ovaj režim

da se uozbilji, da ne gura Crnu Goru u kaos, jer bilo je i ranije vremena kada se nekom nudilo da promijeni svoju vjeru, pa većina nas nije pristajala na to iako je to djelovalo ekonomski isplativije. Budite sigurni spremni smo da se potpuno žrtvujemo, ne svoj politički dignitet, politički kredibilitet, nego mnogo više od toga da bismo odbranili našu svetu Srpsku pravoslavnu crkvu i da bismo odbranili svetinje koje su podizali naši preci.

Poštovani građani, 30. avgust je istorijska šansa, bitka za odbranu našeg identiteta. Ono što ste pokazali na litijama samo treba da pretočite u glasanje protiv Demokratske partije socijalista i da konačno Crnoj Gori donesemo slobodu i sačuvamo obraz pred svojim precima i pred svojim potomcima. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 12:58:50)

Hvala Vam.

Ovaj dio nije imao nikakve veze sa zapisnikom.

Sad smo iscrpili priču i primjedbe na zapisnik. Kao što sam rekao, izjasnićemo se tokom glasanja o dopunama i utvrđivanju konačnog dnevnog reda.

Sada prelazimo na utvrđivanje dnevnog reda.

Proceduralno želi poslanik Damjanović.

Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (28.07.20 12:59:20)

Zahvaljujem.

Takođe se tiče dnevnog reda, a vezano je za član 92 stav 3 Poslovnika, a u vezi sa članom 178a Poslovnika.

Naime, član 178a definiše izbor Vrhovnog državnog tužioca i definisano je da ako u prvom glasanju predloženi kandidat za Vrhovnog državnog tužioca ne bude izabran, najranije nakon mjesec dana otvara se pretres o svim kandidatima VDT-a koji ispunjavaju zakonske uslove i pristupa se drugom glasanju.

Ja ću podsjetiti da smo 25. juna glasali ovdje za izbor VDT-a, da kandidat nije dobio potreban broj glasova, da je 24. jula isteklo 30 dana i da su se stekli uslovi da na tekućoj sjednici koja je posljednja sjednica u ovom sazivu se izjasnimo, shodno članu 178a Poslovnika, o oba kandidata, gospođi Vukčević i gospođi Marković kod tačke Izbori i imenovanja. To je isključivo Vaša nadležnost. Ja znam da ovaj postupak traje maltene od oktobra prošle godine. U januaru su dostavljeni predlozi Parlamentu i mi nećemo imati prilike da, ukoliko se sad ne izjasnimo, faktički ovo dovedemo do kraja. U novom sazivu će se postupak morati ponavljati i to znači da postoji opasnost da nećemo imati VDT-a faktički do naredne godine. Ovo je sugestija Vama pošto je to isključivo u Vašoj nadležnosti, da ne biste bili prozvani za nekoga ko opstruira ovaj dio, samo objasnite da li ćemo pod tačkom Izbori i imenovanja imati glasanje za VDT-a.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 13:00:48)

Hvala Vam, poslaniče Damjanoviću. Neće se ponavljati čitav postupak ako mi ne stignemo o tome da se izjasnimo, o tome možemo otvarati raspravu.

Sada želim da vas zamolim, da li ima neko primjedbu na zapisnik sa Šeste posebne sjednice Prvog redovnog proljećnjeg zasijedanja u 2020. godini, jer ćemo se o ovim primjedbama izjašnjavati kasnije po Devetoj sjednici. Ako nema, da konstatujem da smo taj zapisnik usvojili.

Sada prelazimo na utvrđivanje dnevnog reda.

Ja bih zamolio sve kolege, pošto imamo dosta dopuna ja ću sad reći što je sve predloženo.

Daću da obrazlaže svoj predlog prvo potpredsjedniku Genciju Nimanbeguu, jer me zamolio zbog neke neodložne obaveze koju ima. Nadam se da se slažemo oko toga.

Sad ću da pomenem ko sve ima predloge:

- Poslanik Aleksandar Damjanović je predložio da se iz dnevnog reda izostavi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata;

- Poslanik Srđan Milić predložio je da se na dnevni red stavi Predlog odluke o otvaranju parlamentarne istrage i formiranja anketnog odbora radi prikupljanja informacija i činjenica o događajima koji se odnose na rad državnih organa vezano za ocjene o endemskoj korupciji u Crnoj Gori, a sve povodom objavljivanja informacija o vladavini prava u Crnoj Gori nakon nedavnih otkrića u slučaju ubistva novinarkе Dafne Karuane Galicije i njene istrage vezane za davanje u zakup, izgradnju i rad vjetroelektrane Možura;

- Poslanici Danijela Pavićević i Srđan Milić predložili su da se na dnevni red stave: Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i spašavanju, Predlog zakona o procjeniteljima vrijednosti, Predlog zakona o potvrđivanju Ugovora o uređenju odnosa od zajedničkog interesa između Vlade Crne Gore i Jevrejske zajednice u Crnoj Gori, Predlog zakona o potvrđivanju Ugovora o uređenju odnosa od zajedničkog interesa između Vlade Crne Gore i Islamske zajednice u Crnoj Gori, Predlog deklaracije o zaštiti prostora planine Sinjajevina;

- Poslanici Nikola Rakočević i Predrag Sekulić predložili su da se na dnevni red stave: Predlog zakona o izmjenama i dopuna Zakona o naučno-istraživačkoj djelatnosti, Predlog zakona o inovacionoj djelatnosti, Predlog zakona o podsticajnim mjerama za razvoj istraživanja i inovacija, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrijednost, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vazdušnom saobraćaju i Predlog zakona o putevima;

- Poslanik Genci Nimanbegu predložio je da se na dnevni red stavi Predlog zakona o otklanjanju posljedica oduzimanja imovine u uvali Valdanos;

- Poslanica Branka Bošnjak predložila je da se na dnevni red stave: Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o visokom obrazovanju, Predlog zakona o izmjenama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, Predlog zakona o dopuni Zakona o penzijsko-invalidskom osiguranju, Predlog zakona o dopuni Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru i Predlog zakona o utvrđivanju porijekla imovine i posebnom oporezivanju nezakonito stečene imovine;

- Poslanik Branko Radulović predložio je da se na dnevni red stave: Predlog rezolucije o novoj održivoj ekonomskoj politici u Crnoj Gori u uslovima kontinuiranih epidemijskih opasnosti i globalnih kretanja, Predlog rezolucije o krivičnoj odgovornosti za djela protiv državnih dobara od 1990. godine, raskid ugovora sačinjenih na štetu države, preispitivanju porijekla imovine i načinu valorizacije preostalih dobara, Predlog zakona o crnogorskoj razvojnoj banci, Predlog zakona o dopunama Zakona o inovativnoj djelatnosti, Predlog rezolucije o razvoju energetskog sektora Crne Gore u skladu sa novom politikom Evropske unije i globalnim tendencijama, Predlog rezolucije o razvoju industrije Crne Gore u skladu sa novom politikom Evropske unije i globalnim tendencijama, Predlog rezolucije o razvoju saobraćanog sistema Crne Gore u skladu sa novom politikom Evropske unije i globalnim tendencijama;

- Poslanici Draginja Vuksanović - Stanković, Raško Konjević, Džavid Šabović i Ranko Krivokapić predložili su da se na dnevni red stave: Predlog zakona o odlaganju plaćanja kreditnih obaveza korisnika kredita, Predlog zakona o dopunama Zakona o Prijestonici, Predlog zakona o izmjenama Zakona o radu, Predlog zakona o dopuni Zakona o porezu na dodatu vrijednost, Predlog zakona o izmjeni Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje, Predlog zakona o izmjeni Zakona o porezu na /prekid/ vrijednost, Predlog zakona o dopunama Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Državnom tužilaštvu, Predlog rezolucije o očuvanju Aerodroma Crne Gore i Predlog Zakona o utvrđivanju šeme državnih garancija za kredite kao mjere podrške privredi;

Poslanik Nebojša Medojević predložio je da se na dnevni red stave: Predlog zakona o dopuni Zakona o izvršenju i obezbjeđenju, Predlog zakona o dopuni Zakona o obligacionim odnosima, Predlog zakona o dopuni Krivičnog zakonika Crne Gore, Predlog Zakona o minimalnoj zaradi i Predlog odluke o poništenju tendera o privremenom zaustavljanju procesa privatizacije Instituta Simo Milošević a.d. Igalo o zaustavljanju i preispitavanju davanja koncesije za višedecenijski zakup Javnog preduzeća Aerodromi Crne Gore (nije više javno preduzeće) i o hitnom zaustavljanju daljnje devastacije Crnog jezera u Nacionalnom parku Durmitor;

- Poslanici Petar Ivanović, Jovanka Laličić i Sanja Pavićević predložili su da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i spašavanju;

- Poslanik Aleksandar Damjanović predložio je da se na dnevni red stave: Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju odluke Ustavog suda Crne Gore U-I broj 6/16 od 19. aprila 2017. godine, Predlog odluke o obrazovanju Odbora za ispitivanje posljedica NATO bombardovanja 1999. godine na zdravlje građana Crne Gore, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici, Predlog Zakona o dopuni Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica i Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

Sada, poštovane kolege, prelazimo na obrazloženje i izjašnjavanje o predlozima za izmjenu predloženog dnevnog reda.

Proceduru traži poslanik Milić. Izvolite.

SRĐAN MILIĆ (28.07.20 13:07:34)

Gospodine predsjedniče Parlamenta,

Slušajući pažljivo sve predloge zakona koje su kolege poslanici predložili u dnevni red, analizom samo tih predloga zakona, jasno je da se kod različitih poslanika pojavljuju isti predlozi zakona u nazivu. Da budem potpuno jasan, kolege iz DPS-a, mi i kolega Damjanović iz Posebnog kluba su predložili Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici. Kolege iz SDP-a su predložile Predlog izmjena i dopuna Zakona o PDV-u, koji imate u dnevnom redu. Kolega Ivanović i ostali su predložili Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i spašavanju, koji smo predložili i gospođa Pavićević i ja.

Ja Vas samo jednu stvar molim zbog onoga kako ste počeli današnji rad. Da ne bismo došli u situaciju da ovdje neka većina za Predlog zakona da dođe u dnevni red glasa za svoj zakon da uđe u dnevni red, a da glasa protiv Predloga zakona koji su predložile kolege, zbog toga vam predlažem da se napravi analiza samo toga da se spoje ovi zakoni kojima je isti naziv i da ukoliko jedan prođe, ostali budu sastavni dio te objedinjene rasprave. Jer, na ovakav način ćemo poslati signal da postoje zakoni i zakoni. Mislim da sam bio dovoljno precizan oko toga da ne bismo došli u jednu ružnu situaciju da se nadglasavamo oko toga hoće li, Vi dobro znate, gospodine predsjedniče Parlamenta, i imate iskustva oko toga. Ne govorim da se podrži zakon, nego govorim da se stavi u dnevni red. Ne može niko da mi objasni da neko neće podržati ako već predlaže takav zakon s tim nazivom - Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o energetici, da neće da podrži da i druge kolege koji su predložili taj zakon ne bude objedinjena rasprava oko tih zakona. Hvala vam. To je upućeno Vama da znate, nije kolegama.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 13:09:46)

Hvala Vam.

Ja ću odgovoriti zato što je upućeno meni kao proceduralna primjedba. Odmah da Vam kažem, ja ovdje ne mogu voditi računa o tome kako će ko da se izjasni. To što se zakon zove istim imenom, ne znači da je iste sadržine ili bilo što drugo. Vidjećemo što će poslije ove rasprave na glasanju biti u dnevnom redu. Ako neki zakon koji je predložio jedan poslanički klub bude, a predlog nekog drugog poslaničkog kluba ne bude, molim vas predlažem da sugestije i rješenja iz zakona koji nije uvršten u dnevni red se predlažu za zakon koji će biti na raspravi. Što želite? Izvolite.

SRĐAN MILIĆ (28.07.20 13:10:40)

Da budem precizan oko svega toga.

Dakle, ja vam predlažem kad sam rekao da se grupišu, da kad bude obrazlaganje neka bude obrazlaganje po redu kako ste definisali. Kad bude glasanje za ove zakone, da to glasanje

bude grupisano, da kad se glasa o Zakonu o energetici, da sva tri predloga zakona budu jedan za drugim. Ništa drugo Vam ja ne tražim, ne tražim nikoga da ubjeđujete. Neka se pokaže crnogorskoj javnosti kako se glasa u ovom Parlamentu kada su ta tri zakona jedan za drugim. Ništa drugo.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 13:11:18)

To će se pokazati gdje god se oni nalazili objedinjeni ili ne. Prelazimo na obrazloženje. Izvolite. Proceduralno.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (28.07.20 13:11:29)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Dakle, Vama se obraćam.

U skladu sa članom 152 stav 1 Poslovnika, gdje se kaže da Predlog zakona za čije donošenje se predlaže skraćeni postupak može se staviti na dnevni red sjednice Skupštine koji je podnijet najkasnije 24 sata prije početka sjednice. Da Vi i ja, koji smo imali maloprije polemiku, ne bismo optericali ovaj plenum i da bismo pokazali eto da možda ja nisam u pravu kad kažem da smo na nekim niskim granama, da sad pokušamo da spasimo proceduru.

Ja ispred sebe imam, gospodine predsjedniče, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i spašavanju. /Prekid/ 1044 koji je podnijet od kolega iz DPS-a Ivanović, Laličić i Pavićević. Dobili smo naravno i Predlog za uvrštavanje u dnevni red. Ovdje se jasno navodi u Poslovniku da taj Predlog zakona mora biti podnijet na najkasnije 24 sata prije početka sjednice. Ja ovdje odgovorno tvrdim sljedeće, a to ćemo provjeriti i tražim od Vas da ovdje zastanemo kad bude ovo došlo na izjašnjavanje dok se ne provjere činjenice - ja sam juče podnio na 15 minuta prije krajnjeg roka u 11:00h Predlog zakona o dopuni Zakona o porezu na dobit pravnih lica i tražio sam da se navede tamo u koje sam ga vrijeme podnio. Nakon sat, sat i po vremena na klupama je kao i svi materijali koji su tokom dana stizali podijeljen nama i taj Predlog zakona. Jutros se donosi u klub poslanika i ovaj predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i spašavanju sa naravno 27.07, ali pitanje kada, a ja mislim da je i 28.07. u pitanju antidatiranje. Ja tvrdim da je ovo najklasičniji mogući falsifikat koji je podnešen poslije krajnjeg roka za mogućnost da se ovo traži za uvrštavanje u dnevni red. Molim Vas da provjerite te činjenice i ako se to tako dokaže, ne dozvolite da se o ovome glasa. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 13:13:17)

Hvala Vam, poslaniče Damjanoviću.

Dovoljno je što ste iznijeli ovu priču.

Znači molim službu da provjeri sve ove navode. Ako ne bude u roku od 24 časa, neće biti na dnevnom redu, naravno. Bespredmetno je da uopšte raspravljamo o tome. Staviću ovo obrazloženje na kraju samom da bi služba imala mogućnost da provjeri i da me informiše. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (28.07.20 13:13:41)

Nije polemika, samo mala dopuna.

Ja sam rekao kad sam predao zakon svoj i na klupama smo dobili predloge. Ovo nismo dobili juče uopšte, nego smo ga dobili jutros. Prema tome meni je potpuno jasno, a molim Vas provjerite navode i da imamo izjašnjenje. Hvala Vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 13:13:52)

Ja sam bio vrlo precizan.

Provjeriće služba, dobićemo informaciju i prije obrazlaganja te tačke dnevnog reda, znaćemo da li se obrazlaže ili ne.

Sada dajem riječ kako smo se i dogovorili potpredsjediku Genciju Nimanbeguu da obrazloži svoj Predlog. Izvolite.

Procedura, poslanik Krivokapić.

Izvolite.

RANKO KRIVOKAPIĆ (28.07.20 13:14:25)

Pošto imamo samo malo vremena da bismo radili sa ovoliko obaveza, ono što je kolega Milić predložio u korist racionalizacije vremena. On je predložio da tematski grupišemo, ne po predlagačima nego tematski da grupišemo predloge za proširenje dnevnog reda. To brže išlo i da lakše bi se razumjelo (da se ne ide po klubovima nego po oblastima da bi se lakše mogla stvar razvijati, a mi brže ići kroz materiju). Vjerovatno će se i manje pričati.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 13:14:55)

Hvala Vam.

Cijenim i Vaš Predlog i poslanika Milića o racionalizaciji, ali to bi značilo u toj materiji da onda pustimo samo jednog da obrazlaže ili ne.

Poslanik Genci Nimanbegu, izvolite.

GENCI NIMANBEGU (28.07.20 13:15:18)

Hvala, predsjedniče Brajoviću.

Poštovane građanke i građani Crne Gore,

Poštovane kolegice poslanice i poslanici,

Svakog od nas nešto u životu definiše. Mi kao ljudi cijenimo da smo svi rođeni sa istim pravima, želimo da imamo iste obaveze i ovaj slučaj koji ja danas ovdje predlažem za dopunu dnevnog reda je nešto što definiše nas koji dolazimo iz Ulcinja i vjerovatno sve primorske zajednice imaju slično.

Maslinada Ulcinj je maslinada odakle su se naši preci školovali, hranili, ženili, udavali i to je pored pomorstva istorijski ono što je nas prehranjivalo, održavalo i definisalo. U moderno vrijeme to je i turizam. Stoga, meni je veoma drago da danas vam mogu predložiti, kolege poslanici i poslanice, dopunu dnevnog reda sa sljedećom tačkom - Zakon o otklanjanju posljedica oduzimanja imovine u uvali Valdanos. Da bih dalje pojasnio, uvala Valdanos je dio maslinade Ulcinju. Godine 1978. je dio te uvale oduzet za namjenu gradnje trajnih vojnih objekata. Kao što ćete svi vidjeti u Predlogu zakona, u to vrijeme planska dokumenta nisu bila ta, imovina nije privedena namjeni i vlasnici legitimni 40 godina nisu imali pristupa svojim objektima. Stoga posle dugotrajnih napora udruženja za povraćaj imovine, dugotrajnih napora udruženja maslinara da se ova imovina vrati, ja sam predložio ispred Koalicije Albanci odlučno, koju čine: Forca, DUA i Albanska alternativa, to su parlamentarne stranke u ovom sazivu, albanske i nadam se da će biti u sljedećem sazivu, zakon koji rješava jednu istorijsku, rekao bih, nepravdu.

Ono zašto cijenim da biste vi kao poslanici trebali imati razloga da podržite ulazak u dnevni red ovog zakona je što ovaj zakon treba razmotriti, trebamo ga obraditi i na kraju dati mogućnost da usvajanjem poboljšamo život i kvalitet zajednice i Crne Gore i Opštine Ulcinj. Ovo nije zakon koji je usmjeren na jednu nacionalnu grupaciju, nije zakon za jednu etičku grupaciju, vlasnici u tom području su svih vjera, vlasnici na tom području su svih nacija. To su društvene zajednice, to je opština Ulcinj. Moram reći da je ovo jedan koji me čini zadovoljnim, ali i brižnim. Ovaj zakon ne ide kontra procesima koji se danas vode ispred Katastra u opštini Ulcinj, gdje postoji veoma velika

nada da će rješavanjem doći do prvih slučajeve povratka te imovine.

Ovo je zakon koji će omogućiti onim legitimnim vlasnicima koji nisu u tim procesima da ipak dođu do svoje imovine. Nadam se da ćete imati dovoljno razumijevanja i podrške da ovo ne bude samo slučaj koji smo delegirali samo mi iz Force. Neka bude slučaj svih vas poslanika koji će tim građanima izaći u susret. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 13:19:16)

Hvala i Vama.

Kao što sam rekao, na kraju ćemo se izjašnjavati o svemu.

Sada dajem riječ za prvi predlog poslaniku Aleksandaru Damjanoviću. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (28.07.20 13:19:27)

Zahvaljujem.

Poštovana Skupštino, poštovani građani,

Ja sam predložio da se iz dnevnog reda izostavi sljedeća tačka - Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata. Jedan od razloga zbog čega sam tražio da se ova tačka izostavi je i zahtjev nekoliko mjesnih zajednica sa područja Budve koji je dostavljen ovom domu i poslanicima, gdje se takođe predlaže da se ova tačka izostavi iz više razloga.

Poznato je da je Vlada Crne Gore donijela odluku o izradi plana generalne regulacije. Po važećem zakonu, taj plan generalne regulacije je trebao da bude završen za nekoliko mjeseci. Izmjenama ovog zakona predlaže se dodatni rok od četiri godine; nakon roka koji je donešen od tri godine, da se sedam godina faktički ostave na snazi nezakoniti planovi na osnovu kojih se divlja po primorju, betonira obala i devastira najvredniji resurs Crne Gore. Zato smatram da je u najmanju ruku nefer i neprimjereno da se na brzinu raspravlja o ovako važnim zakonskim odredbama. Tražio sam da izostavimo ovakav predlog, jer on može nanijeti štetu a i sumnju da se radi o predizbornom predlogu Demokratske partije socijalista iz nekoliko razloga koje ću kratko navesti.

Dakle, rekao sam vezano za produženje roka za uslađivanje sa planom generalne regulacije koji je sada isticao, a daju se dodatne četiri godine. Rekao sam i za ovaj dio koji onemogućava građanima zainteresovanim da provjere zakonitost projekta i da upute žalbu, ali ukazujem na dva ključna člana koji mogu da budu u funkciji zloupotrebe državnih resursa u predizborne svrhe. Dakle, sa članom 218a predloga izdavanje ... uslova u prelaznom periodu omogućava se Vladi da može da izda ... uslove za gradnju hotela, risorta i turističkih naselja do donošenja plana (do četiri godine) na zemljištu koje je u državnom vlasništvu i privatnom vlasništvu i koje nije detaljno planski razrađeno.

Dalje, dodaje se i novi član kojim se mijenja namjena usvojenih planskih dokumenata suprotno proceduri za donošenje planova, gdje se umjesto stambenih djelatnosti, odnosno umjesto stanovanja, mogu mijenjati planovi i ucrtavati hoteli i tako dalje. Na ovaj način se stvara mogućnost da se na posebnim područjima u narednom periodu, pa već i u avgustu nakon donošenja ovog zakona faktički mijenjaju namjene - Buljarica, Miločerski park, Brajići i tako dalje i tome slično. Način i dinamika predlaganja ovog akta se dovodi direktno u sumnju da se radi o predizbornom aktu Demokratske partije socijalista, odnosno Vlade u funkciji vlasti. To je jedan od razloga zašto sam tražio da se ova tačka izostavi i da se ovaj Predlog zakona razmatra u nekom novom sazivu u mnogo mirnijoj, zdravijoj atmosferi. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 13:22:26)

Hvala Vam.

Sada će svoj predlog obrazložiti poslanik Srđan Milić.

Izvolite.

SRĐAN MILIĆ (28.07.20 13:22:35)

Hvala Vam, gospodine predsjedniče Parlamenta.

Predlog je o otvaranju parlamentarne istrage i formiranju Anketnog odbora. Gospodine predsjedniče Parlamenta, građani Crne Gore, ovaj predlog je učinjen od strane svih poslanika opozicije u Skupštini Crne Gore. Jedan dio je potpisao, drugi je podržao. Ono što očekujemo da Parlament Crne Gore odgovori svom zadatku. Taj zadatak je da ne bude dileme, da ne bude bilo kojih nejasnoća i da pokušamo na jedan ozbiljan i odgovoran način pokazati da takozvani Monternegro skandal, o kome danas raspravlja i Parlament Malte, koji je rezultirao ostavkama predsjednika Vlade Malte, ministra ekonomije i ostalih, je nešto što se može vezati za pojedince, ali ne i za Crnu Goru. To je ono što je zadatak ovog Parlamenta. Ovaj Parlament neće ni suditi, ni tužiti, on nikada to nije ni radio, ali ovaj Parlament ima obavezu da čuva ime Crne Gore.

/Govor na engleskom jeziku/

Hvala

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 13:25:39)

Idemo dalje.

Sada prelazimo na obrazlaganje predloga poslanika Danijele Pavićević i Srđana Milića, redom kako ste ih predlagali. Evo ja ću vam pomagati u tome. Idemo na predlog da se stavi na dnevni red Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici.

Izvolite.

DANIJELA PAVIĆEVIĆ (28.07.20 13:26:44)

Hvala, predsjedniče Parlamenta.

Mi smo predložili izmjene i dopune Zakona o energetici. Ja ću vam sada ukratko objasniti kakve su to izmjene. U slučaju poramećaja na tržištu prouzrokovanog neočekivanim nedostatkom energije, naposredne ugroženosti, nezavisnosti i cjelovitosti države, prirodnih nepogoda, pandemije i tehnoloških katastrofa, Vlada može propisati, između ostalog, subvencioniranje cijene električne energije do iznosa ne većeg od 60% na tržišnu cijenu električne energije za krajnje kupce. Zašto? Razlog za donošenje ovog zakona je neophodnost dopuna i izmjena radi zaštite interesa svih građana Crne Gore u situaciji proglašenja pandemije koja u potpunosti mijenja svakodnevne aktivnosti i u najvećem broju slučajeva ostavlja građane bez uobičajenih prihoda. Naime, proglašenjem pandemije virusa Kovid 19, uspostavljanjem Nacionalnog kriznog tijela (NKT) i propisivanjem neophodnih striktnih mjera, u potpunosti su promijenjeni uslovi života svih građana Crne Gore. Sa druge strane, Zakon o energetici nije predvidio postupanje u slučaju ovakve situacije, te se moralo pristupiti upodobljavanju legislative.

Sadašnji Zakon o energetici, poštovani građani, nije prepoznao ovakvu situaciju. Mjera je od opšte koristi, a primjenjuje se samo za period u kojem je proglašena pandemija i otklanjanje njenih posljedica. Predlažemo da se stopa subvencije kreće ipak do 60% od tržišne cijene. Zašto? Elektroprivreda Crne Gore je državna firma koja je nastala sredstvima svih građana. Posljednji energetske objekat u državnom vlasništvu napravljen je prije 40 godina. Protekle dvije godine dobit prevazilazi 60 miliona eura. Ova vrsta subvencije bi bila značajno manja od različitih garancija koje je država izdala firmama i pojedincima do sada u proteklom periodu. Nećemo ih nabrajati ovom prilikom.

Ubiježeni smo da se radi o odgovornom odnosu prema svim građanima, ali i prema državi, energetskim firmama koje zbog defakto monopolskog položaja ne smiju biti profiteri, korona profiteri. Kada pogledamo račun za struju koji dobijamo i koji dobijaju svi građani, i mi zajedno sa njima, mi plaćamo mnogo više gubitke i subvencije za obnovljive izvore energije od same

električne energije.

Predsjednik odbora Regulatorne agencije za energetiku Branislav Prelević izjavio je da se električnom energijom ne može kupovati socijalni mir, pa da vidimo da li će preovladati taj ignorantski stav prema građanima, da građani mogu u kafani ćaskati do mile volje o tome kako je nešto preskupo, ali da će na kraju morati to da plate, očigledno bez saznanja i volje da sazna stanje ekonomske moći građana Crne Gore. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 13:30:04)

Hvala i Vama, kolegice Pavićević.

Sada prelazimo na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i spašavanju. Izvolite. Poslanik Milić.

SRĐAN MILIĆ (28.07.20 13:30:20)

Gospodine predsjedniče Parlamenta, ako ste išli po redu kako smo Vam dostavili dokumentaciju, bila Vam je Deklaracija o Sinjajevini prije toga, prije nego što je Zakon o energetici, ali nema razloga da ne nastavimo ovako kako smo krenuli.

Gospodine predsjedniče Parlamenta, želim da Vas upoznam sa činjenicama da je resorni potpredsjednik zadužen za prosljeđivanje materijala još 21. aprila 2020. godine, gospodine predsjedniče Parlamenta, znači prije tri mjeseca, uputio Odboru za bezbjednost i odbranu Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i spašavanju, koji smo kolegica Pavićević i ja predložili u skupštinsku proceduru. Za tri mjeseca predsjednik Odbora nije našao za shodno da ovaj zakon stavi na dnevni red. Ja volim da govorim samo činjenicama. Automatski se reagovalo i kod Predloga zakona o procjeniteljima vrijednosti koji ću kasnije obrazlagati, kao i o Predlogu zakona o energetici. Više od tri mjeseca, iako su vaši potpredsjednici uredno prosljedili to matičnim odborima, mi još uvijek nemamo raspravu vezanu za ove zakone na odborima. Vjerovatno bi, gospodine predsjedniče Parlamenta, s obzirom da se radi o tri mjeseca u toj raspravi mogli da čujemo argumente kolega vezano za naše predloge zakona. Sada dolazimo u situaciju da ispunjavamo formu, da mi predložimo zakone, kao što ste vidjeli predložili su i druge kolege Zakon o zaštiti i spašavanju, i da mi trebamo sada da ovdje u tri minuta obrazložimo kolegama ono što tri mjeseca čekamo da nas neko pozove na matični odbor. Jedini odbor koji je zakazan u skladu sa svim poslovnim pravilima je bio Odbor za turizam i ugostiteljstvo, kada je gospodin Ivanović koji je predsjednik toga odbora našu Deklaraciju o Sinjajevini stavio na dnevni red.

Gospodine predsjedniče Parlamenta, potrošio sam malo više proceduralno, nadam se da ćete mi to uvažiti da bih obrazložio /upadica/ zato što bih trebao da Vas upoznam na neki način sa činjenicom da se ovdje krši procedura. Kako ću Vas drugačije upoznati?

Znači, Odbor za turizam i poljoprivredu nije izvršio glasanje, nego su rekli i uputili zahtjev Odboru za bezbjednost, kao matičnom odboru, da im daju informacije, jer smo mi upravo oko Sinjajevine pokazali neke elemente koje smatramo da su bili značajni da bi se mogli izjasniti.

Sada dolazimo u situaciju, prelazim na Zakon o zaštiti i spašavanju, koji je predmet u ovom trenutku naše rasprave, predložili smo da se na poseban način finansira Fond za zaštitu i spašavanje. Gospodine predsjedniče Parlamenta, taj Fond za zaštitu i spašavanje postoji u pozitivnim zakonskim propisima. Međutim, kao što Vi to dobro znate, na onoj sjednici Kolegijuma negdje, mislim da je bila polovina aprila ove godine, kada smo bili sa kolegama iz Instituta za javno zdravlje, konstatovano je da je taj Fond na način kako je "punjen" do sada prihodovao samo nekih 200 hiljada evra. Onda smo došli u situaciju da pozajmljujemo, ili da vršimo donacije, ili da pozivamo naše prijatelje. Još jedanput svima hvala koji su uplatili donacije vezano za prvi talas korone ili Covid 19, ali smo mi imali institucionalno riješen problem stvaranjem Fonda za zaštitu i spašavanje, ali ga nijesmo riješili u finskijskom smislu. Naš predlog zakona nije restriktivan i nije rigidan, nije kažnjavanje zaštite i spašavanja, nego je upravo suprotno - da u svakoj sljedećoj situaciji, u situaciji kada mi nemamo robne rezerve, a ne usvajamo plan hitnih nabavki, postoji

jedan fond iz sredstava koja će se finansirati vrlo jasnih i bez ikakvih problema da se mogu finansirati da bi smo mogli da izbjegnemo situacije u kojima nemamo ono što je neophodno. Hvala Vam velika, sa ovim završavam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 13:34:34)

Hvala i Vama.

Dao sam vrijeme i za proceduralnu intervenciju u okviru ovog vremena. Uvijek možete da se obratite ako smatrate da predsjednici odbora nisu se ponašali u skladu. Drago mi je što su moje kolege potpredsjednici na vrijeme uputili prema odborima te materijale.

Sada prelazimo na obrazlaganje Predloga zakona o procjeniteljima vrijednosti.
Poslanik Milić. Izvolite.

SRĐAN MILIĆ (28.07.20 13:34:59)

Hvala Vam.

Zakon o procjeniteljima vrijednosti i Predlog ovoga zakona, smo uradili gospođa Pavićević i ja, pokušava konačno riješiti problem, mjesto, ulogu i značaj procjenitelja vrijednosti, nepokretnosti i svega ostalog u Crnoj Gori. Crna Gora, a kao što znate, gospodine predsjedniče Parlamenta, upravo je /prekid/ centar napravi jednu studiju koja je podijeljena svim poslanicima, govoreći o uporednoj analizi kako je to pitanje procjenitelja vrijednosti riješeno u zemljama regiona. Mi smo jedina zemlja koja je to riješila na način da imamo između 25. i 30. člana Zakona o računodstvu umetnute procjenitelje. Zato se danas procjeniteljskim poslom bave i oni koji nemaju sertifikat ni ove, niti bilo koje druge značajne ustanove koja omogućava da imate primjenu međunarodnih standarda za procjeniteljstvo. Zato nam se i dešava, gospodine predsjedniče Parlamenta, da je u ovom trenutku tržišna ili berzanska vrijednost Hotela Sveti Stefan 17 miliona evra. Zato nam se i dešava da, samo želim i Vas da upoznam sa tom činjenicom i kolege koje trenutno nijesu u sali, ja ne znam, gospodine predsjedniče Parlamenta, kako oni uspijevaju da čuju ovo o čemu mi pričamo predlažući, a da u isto vrijeme nijesmo imali mogućnost da se zakažu sjednice odbora za tri mjeseca. S obzirom da sam ovo rekao sada oko ovih naših predloga zakona, pozivam Vas kao predsjednika Parlamenta da preuzmete definisanu mogućnost Poslovníkom o radu Skupštine Crne Gore, kada predstavnici odbora u dužem vremenskom periodu ne zakazuju sjednice odbora na tačke koje su im prosljeđene od strane potpredsjednika, predsjednik odbora zakazuje sjednicu odbora sa tim tačkama, tri mjeseca je sasvim dovoljan vremenski period. Vraćam se na nazad.

Dakle, juče u Parlamentu Malte su pokazani novi dokumenti vezano za korupciju na najvišem mogućem nivou u Crnoj Gori i Malti. Ta dokumenta koja će biti sutra objavljena i na ovim prostorima, pokazuju da je na volšeban način Simensova vjetro turbina, koja je koštala 65 miliona evra, nije uzeta nego je uzeta Šangaj elektriks, koja je zahvaljujući našim "procjeniteljima" procijenjena na 90 miliona evra. Izvinite, ali ovome narodu je dosta pljačke. Ovome narodu je dosta da neko u korisnim nejasnoćama stavlja pare u džep. Mi smo kroz ovaj predlog zakona htjeli da uvedemo red u ovoj oblasti. Ja ne mogu da shvatim, predsjedniče Parlamenta, šta je bio problem da se tri mjeseca ne zakazuju odbori za ove tačke. Znači, ovo nije pitanje Vama. Ja iskreno ne mogu da shvatim da li neko očekuje da ćemo mi za tri minuta predloženi zakon sa 60 tačaka dnevnog reda objasniti ovđe. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 13:38:37)

Poslaniče Miliću, samo nemojte prekoračiti više. Da ste me sa tim upoznali raznije, zvao bih predsjednika odbora i predložio mu svakako da zakaže sjednicu odbora.

Sad imamo Predlog zakona o potvrđivanju ugovora o uređenju odnosa zajedničkog interesa između Vlade Crne Gore i Jevrejske zajednice u Crnoj Gori.

Izvolite.

SRĐAN MILIĆ (28.07.20 13:39:08)

Hvala Vam, predsjedniče Parlamenta.
Ja sam Vas upoznao sad i očekujem reagovanje odmah.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 13:39:16)

U naredna tri mjeseca.

SRĐAN MILIĆ (28.07.20 13:39:21)

Zaista nemam ambiciju da na bilo koji način pokrивam nerad onih koji su ispred ovog Parlamenta izabrani da budu na čelu parlamentarnih odobara, a to ne treba da radite ni Vi. Predlaganje potvrđivanja ugovora sa Jevrejskom zajednicom - želim da vas, građane Crne Gore, upoznam, da sam Jevrejskoj zajednici u Crnoj Gori proslijedio ovaj ugovor na upoznavanje, ugovor koji je njima poznat, ali smo prosljedili gospođa Pavićević i ja Zakon o potvrđivanju toga ugovora, sasvim svjesno da bismo doveli Vladu Crne Gore u situaciju da napiše svoje mišljenje na naš zakon. To mišljenje je da oni ne smatraju da treba to potvrditi, što ne znači da ne treba potvrditi, jer se ne radi o međunarodnom ugovoru. Kao što znate, predsjedniče Parlamenta, tražio sam i dobio sam kompletnu dokumentaciju iz Skupštine Crne Gore vezano za potvrđivanje temeljnog Ugovora sa Svetom Stolicom, odnosno sa Vatikanom. Vlada Crne Gore konstatuje da je potvrđivanje Ugovora sa Vatikanom bilo potvrđivanje ugovora dva međunarodna pravna subjekta. Odlično.

Sljedeće pitanje, koje sam uputio predsjedniku Vlade (još ne odgovara na njega), kao što ne odgovaraju i neki drugi, to ću kasnije da objasnim, je bilo da li ako su potpisali i ratifikovali Ugovor sa Svetom Stolicom, a radilo se o ratifikaciji Ugovora iz 2011. godine kad je predsjednik tog odbora bio uvaženi kolega Džavid Šabović, a ticalo se imovine, da li u skladu sa članom Ustava Crne Gore mislim da je 85 koji tretira tu oblast, bila potrebna dvotrećinska većina? Ako nije bila potrebna dvotrećinska većina, da li je jasno ako ste potvrdili Ugovor sa Svetom Stolicom, kao međunarodnim drugim pravnim subjektivitetom, a usvojili ste ovdje Zakon o slobodi vjeroispovijesti, koji se tiče i toga subjekta, koji očigledno kao stranac u ovoj zemlji ima svoju imovinu - vama je jasno da sistemski Zakon o svojinsko-pravnim odnosima kad tretira pitanje stranac, on mora /prekid/ Ustav je potpuno jasan. Potrebne su dvije trećine u ovom domu od ukupnog broja poslanika. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 13:42:15)

Hvala i Vama.

Sada idemo na obrazlaganje predloga da se na dnevni red stavi Predlog zakona o potvrđivanju ugovora o uređenju odnosa od zajedničkog interesa između Vlade Crne Gore i Islamske zajednice u Crnoj Gori.

Izvolite.

SRĐAN MILIĆ (28.07.20 13:42:33)

Dakle, ja moram da priznam da sam imao jedan pristup ovoj temi do danas. Zahvaljujem Skupštini Crne Gore, zahvaljujem onima koji su vjerno prenijeli ono što je bilo na sjednici, a to što se desilo na sjednici je potpuno u suprotnosti sa Poslovníkom o radu Skupštine Crne Gore i sa svim pozitivnim zakonskim propisima. Što se tiče Poslovníka o radu, apsolutno je jasno,

predsjedavalo se ovom Skupštinom i prije Vas, bože zdravlja, predsjedavaće se i posle Vas; predsjedavalo se odborima u ovoj Skupštini i prije i posle nas će se predsjedavati. Ali, nikad se nije desilo da jedan amandman koji je postao sastavni dio zakona bude izopšten iz toga zakona na nezakoniti način, predat predsjedniku države na potpisivanje, a da to što je usvojeno ne odgovara onome što je zapisnički konstatovano, a konstatovano je da je amandman kolege iz Bošnjačke stranke sastavni dio predloga zakona. On nije mogao da bude sastavni dio predloga zakona ako ga nije prihvatio predlagač zakona. Gospoda iz Bošnjačke stanke su imali interes da to predlože, jer nijesu ništa uspjeli da urade od onoga što se tiče povraćaja vakufske imovine Islamskoj zajednici u Crnoj Gori. Ja sam iskoristio priliku na isti način, čuo se sa reisom, razgovarali oko svega toga, poslao ovaj predlog zakona namjerno - da bude potpuno jasno, niti su predstavnici Jevrejske zajednice, niti predstavnici Islamske zajednice smatrali da su trebali da mi odgovore, nisam ja njih pitao da li podržavaju ili ne podržavaju, jer ugovor su oni potpisali, nijesam potpisivao ja. Ali ja smatram da je obaveza ove države da bi obezbijedila sigurnost da to što je potpisano bude sprovedeno i kroz akta ove Skupštine, kroz predlog zakona.

Dakle, mi dolazimo sada u jednu frapantnu situaciju, a to je da je ovaj Parlament, Skupština Crne Gore poslala predlog zakona na potpisivanje koji nije u takvom obliku usvojen glasovima ovdje prisutnih poslanika te večeri. Pozivam, prije svega mislim da je to nadležnost, nisam pravnik i neću da se miješam u te stvari, to više nije nadležnost Ustavnog suda, nego Upravnog suda, govoreći o pojedinačnom aktu koji se desio. Činjenica da je gospodin ministar pravde, ministar za ljudska i manjinska prava koji je bio u svojstvu predlagača toga zakona, prihvatio amandman gospodina Ibrahimovića, dovoljan je element da je bilo potrebe da i mi, nas dvoje, na ovakav način reagujemo. Jer, ako se u Parlamentu Crne Gore dešavaju stvari na ovakav način da ono što ste izglasali nijeste umjeli do kraja da sprovedete u praksi, što onda mogu da očekuju građani Crne Gore kojima nije omogućeno da na ovakav način progovore?

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 13:45:40)

Hvala.

Sada Predlog deklaracije o zaštiti prostora planine Sinjajevina. Izvolite.

DANIJELA PAVIĆEVIĆ (28.07.20 13:46:25)

Hvala.

Poštovani građani,

Crna Gora je u procesu pristupanja punopravnom članstvu Evropskoj uniji preuzela i obaveze, a te obaveze su definisane u poglavljima. Međutim, one koje se tiču ukidanja, tj. rušenja monopola moći u svim oblastima teško da će ili, bolje reći, neće nikada Crna Gora ispuniti sa ovom vlašću. Zato smo okarakterisani kao društvo endemske korupcije, defektne demokratije itd. Pristup EU fondovima nam nije omogućen zbog čega gubimo stotine i stotine miliona eura i to u ovoj kriznoj situaciji. Ali, koga briga kada Crna Gora ima njega na vlasti, a on ima, sa druge strane, stotine miliona, istina na svom ili svojim brojnim računima (među 20 najbogatijih političara u Evropi, po pisanju inostranih istraživača).

Crna Gora je zemlja bogata prirodnim resursima. Nasuprot tome, zemlja siromašnih građana, zemlja u kojoj penzioneri mogu primati 120 eura. Nasuprot tome, opet iznjedrila je takvog bogatog predsjednika koji se ubraja u najbogatije u Evropi. Kako? Da li je taj imetak i to bogatstvo stvoreno od državne plate, da li je časno zarađeno? Može li neko da mi odgovori na to? Međutim, na ovakva pitanja, poštovani građani, na koja svi vi znate odgovor, a znaju i oni najčešće sačekaju da prođe vrijeme da se ne odgovori i obično se gleda u sto.

Građani se, kada je u pitanju zaštita prirodnih resursa Crne Gore, moraju sami organizovati da zaštite preostale za sada nedevastirane resurse. Tako imamo razne natpise po medijima tipa - građani su godinu započeli protestima protiv sječe stoljetnih čempresa u Baru, nastavili je, buneći se protiv obaranja borove šume pri Crnom jezeru, protivili se uništavanju borove šume u Ulcinju, a nedavno demonstrirali i protiv sječe parka u Miločer. Organizovana je i sječa u nacionalnim

parkovima i to se već smatra javnom tajnom.

Aktivisti iz regiona, gospodine predsjedniče, komentarišu da su u atmosferi opravdane panike zbog globalnih klimatskih promjena dok se postojeće zelenilo neštedimice krči i iskorjenjuje, iskrsava sve više nepromišljenih inicijativa za pošumljavanje. Kao na Sinjajevini ovih dana čuli smo da se požumljava nekim vrstama koje tamo prirodno ne mogu da opstanu, pa se desilo to da su se one sada potpuno sasušile, na štetu. Zaključiću jednom rečenicom. Kao što je odavno jasno, aktuelni sistem prirodu tretira isto kao i ljude. Od drveća se, kao i od radnika očekuje da bude raskorijenjeno i zamijenjeno. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 13:50:38)

Hvala Vam.

Sada prelazimo na obrazlaganje predloga poslanice Branke Bošnjak.

Prvo, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju.

Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (28.07.20 13:50:52)

Uvaženi građani, napravila sam Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju i dala model kako treba da se bira rektor državnog Univerziteta. Upoznati ste već u zadnje vrijeme da je Univerzitet Crne Gore postao jedna potpuno zatočena institucija. Politika je toliko uzela maha na Univerzitetu da tamo vlada muk, da se jedna slobodna riječ, ali ne samo ni slobodna, nego bilo kakva riječ ne može čuti sa Univerziteta Crne Gore, zbog toga što je tamo zabranjeno da iko išta kaže dok rukovodstvo ne da amin. U jednoj takvoj atmosferi, bez obzira što je u Zakonu o visokom obrazovanju propisano da se rektor bira na javnom konkursu, nažalost, niko se ne prijavljuje na konkurs bez onaj ko je unaprijed već dogovoren da bude izabran. Javni konkursi su postali farsa.

Iz tog razloga sam predložila, kao što postoje rješenja u srećnim zemljama, a i nekim našim zemljama u okruženju, zemljama bivše Jugoslavije, gdje kompletno akademsko osoblje u skladu sa zakonom, zna se ko čini akademsko osoblje Univerziteta, bira neposredno rektora Univerziteta. Fino se napravi kampanja, pa se onda prelože programi, prijave se kandidati, naprave svoje programe i oni prezentiraju te programe raznim univerzitetskim jedinicama i odredi se jedan dan za glasanje i kompletno akademsko osoblje bira rektora. Sada imamo situaciju da to zavisi od upravnog odbora. Čak do te mjere su ponižena, unižena i unakažena podzakonska dokumenta Univerziteta Crne Gore da više maltene univerzitetske jedinice nemaju nikakvog uticaja na izbor rektora, već samo njihovi predstavnici u Senatu, odnosno ne ni u Senatu koji daje predlog, već predstavnici u Upravnom odboru, a znamo ko je u Upravnom odboru. Trenutno su u Upravnom odboru oni koji su podobni i poželjni Dušku Bjelici, kao predsjedniku Upravnog odbora. Da bi se uklonila politika iz obrazovanja i visokog obrazovanja, da bi se otključao, oslobodio i provjetrio Univerzitet Crne Gore, predložila sam ovaj način.

Imali ste priliku, uvaženi građani, da čujete da sadašnji rektor Univerziteta Crne Gore je 2002. godine, mislim da na planeti Zemlji ne postoji univerzitet gdje je neko odbranio doktorsku tezu bez prisustva mentora, a to je učinjeno tada sa sadašnjim rektorom, koji se nemušto branio ovih dana da to nije propisao zakon. Da mu odgovorim na to ovom prilikom. Naravno, nebuloze zakon neće propisati, jer u zakonu ne piše ni da neko mora biti živ a da se prijavi za neko mjesto. Prema tome, možemo da karikiramo. To je nešto što je potpuno suludo i što dovoljno govori o kakvom se rektoru radi kada se na taj način brani. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 13:54:24)

Sada imamo obrazlaganje da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti.

Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (28.07.20 13:54:39)

Hvala, predsjedniče.

Ove izmjene su sada postale još aktuelnije obzirom da ćemo već danas vjerovatno raspravljati o Zakonu o penzijsko-invalidskom osiguranju. Zašto sam predložila ovo? Zbog toga što će veliki broj građana Crne Gore, nažalost, nakon Kovida, ostati bez posla ne svojom krivicom, a kod nas postoji jedan model koji je, usudiću se reći, nakazan, gdje imamo fiksnu cifru naknade koja se daje u slučaju nezaposlenosti ljudima koji ostanu bez posla i za određen vremenski period.

Zašto to pričam, uvaženi građani? Svi vi koji ste zaposleni odbija vam se, 0,5% plaćate od svoje plate za nezaposlenost, a onda, bez obzira kolika vama bila plata i koliko staža imali i radili, istu ćete cifru primati kao oni drugi koji su imali mnogo manju platu nego vi. To je nepravedno. Takvo rješenje ne postoji u okruženju, nego se fino ta naknada veže za platu koju su ljudi imali prije nego što su, ne svojom krivicom, ostali bez posla. To govorim iz razloga što je to ulazilo u njihovu visinu penzije, jer im se i taj period u kojem primaju naknadu za slučaj neposlenosti s Biroa uvrštava u penzioni staž. To im značajno smanjivalo penziju, jer je ulazilo sa vrlo malim koeficijentom, odnosno tim bodom vezano za preračun penzija. Imajući u vidu tu veliku nepravdu o kojoj prosto neće da se priča, predložila sam sljedeće rješenje, da osnovicu za utvrđivanje visine novčane naknade nezaposlenom licu čiji prosjek osnovne neto zarade ostvaren u šestomjesečnom razdoblju koje je prethodilo prestanku radnog odnosa i da novčana naknada za prvih šest mjeseci korišćenja iznosi 50%, a za preostalo vrijeme 30% od osnovice utvrđene prema odredbama stava 1 ovog člana, tj. ovoga što sam pročitala. Novčana naknada za prvih šest mjeseci korišćenja ne može biti veća od 70% za preostalo vrijeme korišćenja, ne može biti veća od 30% prosječne neto zarade u Crnoj Gori, eto da smo ograničili tu maksimalnu vrijednost. Hoću da kažem, moramo je vezati za ono što su ljudi primali prije nego što su ostali bez posla, a ne da im odredimo isti bod, a naročito zbog toga što svi mi od svoje plate procentualno odvajamo i poslodavac, takođe, za nezaposlenost.

Mislim da nije bila dobra srazmjera koliko će vremenski da primaju ljudi koji ostanu bez posla tu novčanu nadoknadu, pa sam i tom smislu napravila izmjene. Ako je neko pred penzijom, treba mu omogućiti da do kraja prima tu novčanu naknadu jer ga niko zaposliti neće godinu, dvije pred penziju. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 13:58:10)

Sada prelazimo na obrazlaganje predloga da se na dnevni red stavi Predlog zakona o dopuni Zakona o penzijsko-invalidskom osiguranju. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (28.07.20 13:58:20)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Mogu da se složim sa kolegom Milićem da bi trebalo da objedinimo jer imamo dosta ovih predloga zakona koji će inače biti na dnevnom redu.

Već dugo vremena, upoznati ste, insistiram da se vrijeme provedeno u vojsci ljudima koji su bili obavezni, koji su imali obavezno služenje vojnog roka, računa u staž za dostizanje ove starosne penzije. Pošto nisu primali ništa, ne može im ulaziti u osnovicu za penziju, odnosno ne može im se visina penzije na osnovu toga proračunavati. Postoji taj posebni staž u Zakonu o penzijsko-invalidskom osiguranju i dat je majkama zavisno od broja djece. Takođe, kada se računa invalidska penzija, postoji to da im se računa služenje vojnog roka, a samo u ovom slučaju prosto je to izostavljeno. Zašto se pravi takva diskriminacija? Jer, neko je bio u obavezi to da radi. Ako je negdje radio već, vi ste mu oduzeli godinu dana, a sada kada je izuzetno visoka ova starosna granica odlaska u penziju, ljudima ta godina mnogo znači za sticanje uslova za starosnu

penziju.

Iz toga razloga sam smatrala da treba ovo usvojiti, jer ovo nije veliki udar na budžet. Udar na budžet je nesposobna Vlada koja ne umije da vodi ovu državu i da dovede do toga da imamo penzioni fond koji može da izmiri svoje obaveze i da imamo otvorene fabrike, da oni koji rade u proizvodnji mogu da pune budžet, pa da ne mislimo o tome kako smo doveli do prosjačkog štapa sve penzionere i kako nam ne odgovara da iko sada ode u penziju zbog toga što to smatramo velikim teretom za građane.

Uvaženi građani i vi koji ste obavezno služili vojni rok, meni je bilo stalo da se ispravi ova nepravda. Smatram da ovo nije nešto što je novo i sigurno postoji u zemljama bivše Jugoslavije i postoji u zemljama istočnog bloka i sadašnjim zemljama Evropske unije, a koje su tada imale obavezno služenje vojnog roka. Iz tog razloga, da bi tu diskriminaciju koja je pravljena sve ovo vrijeme, u nekom vremenu se to računalo, ali ova vlast je to izbacila iz zakona, smatram da treba usvojiti ovaj zakon i ispraviti tu nepravdu koja već godinama traje.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 14:01:06)

Hvala.

Sada imamo obrazloženje da se na dnevni red stavi Predlog zakona o dopuni Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (28.07.20 14:01:17)

Uvaženi građani, mislim da sam već postala i prepoznata po tome da tražim evo već godina dana i više da se povećaju plate ljekarima i ne samo plate, nego da se vrati status ljekarima koji oni zaslužuju i da se prepoznaju ljekari, a takođe da se prepoznaju univerzitetski profesori u Zakonu o zaradama zaposlenih u javnom sektoru.

Smatram da je sramota da raznorazne sekretarice, raznorazni savjetnici budu prepoznati ovim zakonom, a da ne bude prepoznata ona prava intelektualna elita koja je najviše uložila u znanje i najviše uložila u svoje školovanje i koja ne može ni da se zaustavi tu nego vi morate doživotno da učite. Ako ćete da budete ljekar, morate da ste u trendu, da cio život učite. Ako ćete da budete univerzitetski profesor, da biste bili u toku svih inovacija morate stalno da radite, učite, objavljujete radove. Ova država u kojoj je sve degradirano, u kojoj je sve posrnulo, ove ljude koji su prava intelektualna elita stavili su na margine. Njih nigdje ne prepoznaje zakon koji uslovno prepoznaje funkcionere, odnosno one koji se smatraju u političkom smislu elitom ovog društva. Niko me ne može ubijediti da ne postoji novac za ovo. Napravila sam ovdje rangiranje i napravila gradaciju, imajući u vidu koliko nekakve sekretarice i raznorazni imaju platu i dala predlog. Takođe je vrlo sporno što ovim zakonom imate ogroman broj funkcionera koji po prestanku svog radnog odnosa imaju pravo na godinu dana da primaju. Nigdje u svijetu ne postoji ovoliki obuhvat pozicija koje po prestanku radnog odnosa još godinu dana primaju platu u toj visini.

Ove dvije kategorije su vrlo degradirane, odnosno njihov status je potpuno uništen. Nije problem povećati platu, nego im treba dati koeficijent koji zaslužuju da se niko ne igra njima jer su profesije koje treba da vode ovu državu naprijed.

Uvaženi građani, samo ću vam reći jedan podatak. Njemačka ima otprilike 80 miliona stanovnika, a ima 1.000 službenih vozila. Mala Crna Gora sa 600.000 stanovnika ima 3.000 vozila. Maltene svaki službenik, računam državni, a tek na lokalnu, svaki i niži službenik ima službeno auto. Samo da se na toj poziciji u budžetu izvrši racionalizacija, imali bismo za ovaj status. Vidim da je u ovom trećem paketu premijer predložio racionalizaciju voznog parka. Samo me zanima da li će se premijer i predsjednik odreći majbaha, koji košta stotine hiljada eura u kojem se onako galantno šire.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 14:04:45)

Hvala.

Sada imate pravo da obrazložite predlog da se na dnevni red stavi Predlog zakona o utvrđivanju porijekla imovine i posebnom oporezivanju nezakonito stečene imovine. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (28.07.20 14:05:02)

Uvaženi građani, pošto se često nama iz Demokratskog fronta od strane ovih političkih protivnika, a bogomi i pojedinih iz opozicije spočitava da mi samo pričamo ideološku priču, a nema opozicionog subjekta u ovom Parlamentu koji je predložio više zakona i ko ima ovakav sveobuhvatan program, sve mjere u programu za sve sfere ovoga društva. Jedna od tih mjera jeste i ovaj zakon koji smo mi predložili, odnosno ja konkretno, a tiče se Predloga zakona o utvrđivanju porijekla imovine i posebnom oporezivanju nezakonito stečene imovine.

Mi smo, uvaženi građani, da se izvrši revizija i da vidimo šta je ko radio. Dok ne napravimo te temelje koji su čvrsti i zdravi, a ne ovo močvarno kao što sada postoji ova kaljuga, mi ne možemo ići naprijed. Iz toga razloga smo i predložili ovaj zakon da mi vidimo ko je šta sve stekao i na koji način. Neka oni koji imaju milijarde i koji imaju milione, a milionera je dosta, nažalost, bilo bi srećno kada bi to na zakonit način imali, ali to je stečeno zloupotrebom položaja, da nam dokažu na koji način su to stekli. Mi imamo milionere koji su sve vrijeme radili za platu od 1.000 i 1.200 eura, ali zaboga postali su milioneri. Neke je pominjala i koleginica Danijela maloprije.

Iz toga razloga, mi smo predložili ovaj zakon da se dokaže za svakog građanina, počecemo od funkcionera, ali tu postoje raznorazni tajkuni, a i sa njima povezana lica kojima treba pretresti šta oni u stvari imaju. Većina njih je to prepisala na djecu koja su punoljetna, pa onda ne možemo da vidimo u imovinskom kartonu šta imaju, a zaboga ne smijemo dirati u njihove porodice jer zakon zabranjuje da se diraju porodice i njihovi mladunci, ali polako ulaze u Skupštinu, pa i oni postaju javni funkcioneri. Predložili smo za ta sva povezana lica da se i njima ispita imovina, odnosno da dokažu odakle im to što imaju, da se oporezuje sa 70% ukoliko je legalno stečeno, a nije prijavljeno kako treba, a ukoliko postoji sumnja da je nelegalno stečeno, ta imovina se oduzima i, uvaženi građani, formira se fond za razvoj Crne Gore. Ako hoćemo da idemo naprijed, mi moramo to da uradimo. Moramo pare koje su nam ovi pokrali da vratimo u budžet Crne Gore i da ovu našu zemlju, koja je mala i koja može brzo da se oporavi baš iz razloga što nismo brojni, često kada se šalim kažem, mi smo jedan kvart ili par onih nebodera u Njujorku i ako od ovolikog prirodnog bogatstva koje imamo mi ne možemo da živimo kao normalni ljudi, nešto nije u redu sa vlašću.

Na kraju, završavam time, znam, građani, da ćete vi 30. avgusta znati da cijenite i da ometemo ove sa političke scene, da prodišemo konačno i krene ova država naprijed.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 14:08:33)

Sada će svoje predloge obrazlagati poslanik Nebojša Medojević.

Prvo, Predlog zakona o dopuni Zakona o izvršenju i obezbjeđenju. Izvolite.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (28.07.20 14:08:44)

Poštovani građani Crne Gore, zakone koje predlaže Demokratski front u kontinuitetu imate mogućnost da čujete u Skupštini. Evo samo da vidite pred kojim auditorijumom trenutno u Skupštini Crne Gore raspravljamo. Niđe nijednog poslanika ni DPS-a, ni ostatka iz opozicije.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 14:09:04)

Poslaniče Medojeviću, pređite na obrazlaganje Predloga zakona.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (28.07.20 14:09:17)

Samo da ljudi vide o čemu se radi. Da vidite sada, ovo je sjednica Skupštine Crne Gore. Pogledajte koliko je interesovanje za ove zakone koji život znače za građane Crne Gore.

Zahvaljujem Srđanu, Danijeli i Branki.

U svakom slučaju, poštovani građani, mi smo predložili pet zakona. Ovo je Zakon o izvršenju i obezbjeđenju gdje Demokratski front, a vi zaposleni posebno vodite računa kada vam poslodavac duguje zarade, a to vas čeka u narednom periodu, da će obračun zarada biti izvršna isprava. Stanje je takvo u Crnoj Gori. Režim Mila Đukanovića je raspisao izbore 30.08. da bi spriječio suočavanje vas sa ekonomskog katastrofom koja će se ovdje desiti. Pogrešnom politikom Vlade Crne Gore, politički motivisanim odlukama turistička sezona nije propala, nego je uništena. U Hrvatskoj je gubitak 45%, 50%, a u Crnoj Gori 95%. Hrvatska ima problem sa koronom. Međutim, Hrvatska nema problem sa Srbijom, sa Rusijom, sa Republikom Srpskom, a režim u Crnoj Gori ima te probleme i 95% od turističke sezone je propalo. Da znate to vi, građani, koji živite od turizma, bilo da ste direktno u biznisu, bilo da dolazite preko ljeta sa sjevera Crne Gore da zaradite koji dinar i da preživite da je ova sezona uništena od strane Mila Đukanovića iz političkih razloga - da bi stvorio atmosferu u Crnoj Gori da Crna Gora može da opstane bez prihoda i bez turističkih dolazaka iz Srbije, Republike Srpske i Rusije, koji ukupno čine 60% svih noćenja u Crnoj Gori.

Dakle, očekuje vas od 40% do 50% pada prometa u velikim trgovačkim lancima u Voliju i Lakoviću, već se smanjuju zarade, već se ukidaju vaučeri. Biće otpuštanja u javnom sektoru. Ova vlast planira da smanji penzije, da smanji zarade, da otpušta ljude, ali ne planira da ukine privilegije tajkuna kojima je državni budžet kasica prasica. Kada god zafali para za finansiranje njihovih višemilionskih poslova, oni ruku stave u državni budžet, u Investiciono-razvojni fond.

Zbog toga, poštovani građani, 30.08. treba masovno da glasate za opoziciju, prije svega za Demokratski front i sve opozicione partije koje će nastupiti na jedinstvenoj listi iz prostog razloga, jer smo mi već rekli da mi nećemo smanjivati penzije, nećemo smanjivati socijalne nadoknade, a minus u budžetu koji je napravila ova vlast pogrešnim političkim odlukama, nadgornjavajući se i provodeći svoje nacionalističke planove suprotno interesima države Crne Gore i privrede Crne Gore, pokrićemo tako što ćemo konfiskovati imovinu tajkuna Demokratske partije socijalista.

U ovom trenutku želim da vam kažem da ćemo ukinuti subvencionisanje električne energije proizvedene u alternativnim izvorima energije. Ko god hoće da se bavi biznisom proizvodnje energije, neka izađe na tržište i neka proda Elektroprivredi, srećno mu bilo, ali da građani Crne Gore i budžet Crne Gore finansira tajkunske poduhvate i uništavanje naših rijeka. Vlada Demokratskog fronta i opozicija će ukinuti subvencije da sve siromašniji građani Crne Gore uplaćuju milione tajkunima DPS-a.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 14:12:34)

Pređite na obrazlaganje Predloga zakona o obligacionim poslovima. Izvolite.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (28.07.20 14:12:38)

Poštovani građani, moram da kažem da svi podaci koje sam danas dobio govore da birači Demokratske partije socijalista masovno otkazuju povjerenje Demokratskoj partiji socijalista. Sada sam dobio podatke iz samog štaba DPS-a u Podgorici, u Mjesnoj zajednici 1. maj - 34,2% sigurnih glasova je odbilo da glasa za DPS.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 14:13:03)

Kolega Medojeviću, samo o obligacionim odnosima, molim Vas. Očigledno imate dodir sa

Demokratskom partijom socijalista.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (28.07.20 14:13:12)

Predsjedniče, ovo su obligacioni odnosi građana birača DPS-a sa DPS-om. Znači, obligacioni odnosi da birač DPS-a sigurno glasa zbog toga što mu DPS plati. To je obligacioni odnos. Glas za pare. Međutim, pošto ste udarili na crkvu, ima mnogo veliki broj ljudi pravoslavaca iz DPS-a koji neće da proda svoj glas. Dakle, u Zeti 32% manje, Mjesna zajednica Proleter 29% manje, Zagorič 25% manje, Gornja Gorica 25% manje, Stara Varoš 24% manje.

Poštovani građani, želim da kažem da je akcija Demokratskog fronta, kojom smo obavijestili ministre unutrašnjih poslova Njemačke, Luksemburga, Austrije, Francuske i Švajcarske o ilegalnim dolascima birača u Crnoj Gori koji nemaju pravo po Ustavu i zakonu da glasaju na izborima, snažno uspjela. Juče je bio sastanak u Izbornom štabu DPS-a gdje su trojica ljudi kojima znam imena, evo Alivodić je prezime jednog od te trojice, da vidite da znam precizno koji su ljudi zaduženi, Mitrović zadužen za dijasporu i koordinator DPS-a za dovođenje svih tih birača. Jučerašnja njihova procjena da najmanje 50% ljudi neće glasati.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 14:14:25)

Kolega Medojeviću, trenutak, molim Vas.

Razumijem da svi želimo da pravimo, odnosno svi želite da pravite neke političke promocije. Molim Vas, ili obrazložite zakon ili ću Vam oduzeti riječ.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ:

Ne možete mi oduzeti riječ.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ:

Mogu, jer ne pričate uopšte o onome što je tema. Nemojte, vodite računa o tome. Sve kolege su prethodno pričale o onome što su predložile kao dopunu.

Izvolite, poslaniče Medojeviću.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (28.07.20 14:14:58)

Ovo je Predlog zakona o dopuni Zakona o obligacionim odnosima, gdje govorim o tome da obligacioni odnos koji imaju Demokratska partija socijalista i sigurni glas u tom slučaju više ne važi i da ovdje dolazi do ozbiljnih problema. To je obrazlaganje, vi ćete se izjasniti, a ja imam pravo da obrazložem ovu tačku na način na koji mislim.

Dakle, danas smo dobili informacije da je ministar zdravlja DPS-a Abdić preko glavne medicinske sestre zaposlio 40 novih ljudi po principu jedan zaposleni - četiri glasa. /Prekid/ gospođa da joj ne pominjem prezime, znamo ko je, znamo šta rade, znamo ko je zaposlen. Vi koji ste zaposleni na 40 dana nemojte to da radite. Svakako DPS gubi izbore, dolazi nova vlast, vi činite teško krivično djelo, napravićete sebi velike probleme i zbog toga pozivam te ljude da to ne rade. Gospodina Abdića da to ne radi, glavnu medicinsku sestru da to ne radi.

Treća stvar koju želim da kažem oko Zakona o obligacionim odnosima, da je štab DPS-a angažovao jednu veću grupu osuđivanih lica koji su 1998. godine zaduživali kalašnjikove kada je trebalo braniti Crnu Goru od Socijalističke narodne partije i pobjede pristalica Momira Bulatovića, koji ovih dana prepadaju ljude, napadaju ljude u bloku. Dobio sam više prijava od građana da ta grupa osuđivanih lica, ja ih pozivam, vi ste ljudi s ulice, stari mangupi, skoro 60 godina imate, nemojte to da radite. DPS će vas prodati kao što je prodao mnoge kriminalce koji su za njega radili. Dakle, molim vas, nemojte to raditi za sitne nadoknade 500, 1000 eura napadate ljude samo zbog toga što su bili na litijama.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 14:16:31)

Hvala Vam.

Pređite na obrazlaganje Predloga zakona o dopuni Krivičnog zakonika Crne Gore.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (28.07.20 14:16:37)

E, znači Krivičnog zakona, ovo se toliko sad uklapa da ne znam kojim krajem da krenem, da objedinim sve da bude Krivični zakon.

Poštovani građani Crne Gore, kao što vidite Demokratski front ima vrlo svježe informacije, aktuelne informacije i evo najnovija informacija, pošto smo dobili ova saznanja o padu sigurnih glasova iz samog štaba Demokratske partije socijalista, Milo Đukanović koji se panično boji korone, koji nije održao ni jedan sastanak, koji komunicira kao Josip Broz Tito iz Ljubljane mejlovima i pismima iz Miločera komunicira, ne može da održi ni jedan sastanak kriznog štaba dok ne prođe ova epidemija korone, što je prirodno. Ja razumijem čovjek se boji, plaši, u godinama je, ima problema i mnogi ljudi su zaraženi oko njega pa ne bi da rizikuje. Dakle, nema više modela sigurnog glasa. Đukanović je naredio da ne postoji model sigurnog glasa, da sad svaki sigurni glas koji je bio u njihovoj bazi neko mora da garantuje za njega sa žirantom. Dakle, ako neki birač, evo ovdje nema poslanika DPS-a, ne vjeruje se ni jednom poslaniku DPS-a, mora mamu da dovede da se mama zakune da će glasati na izborima ...

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 14:17:42)

Poslaniče Medojeviću, sad Vam zaista moram uputiti i izričem Vam opomenu jer Vi mislite da Vam daje neku dobru okolnost prilika da pričate o tome, ali Vi ne obrazlažete vaše zakone. /Upadica/ Apsolutno možete. Ne držite se dnevnog reda. Dobili ste opomenu, molim Vas pređite na obrazlaganje zakona.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (28.07.20 14:18:14)

Predlog zakona o dopuni Krivičnog zakonika. Ako ja sad govorim o krivičnom djelu uticaja na izbore, kupovine glasova, to su sve teška krivična djela. Ako niste pročitali Krivični zakon, ja ću Vam dostaviti ta krivična djela. To su krivična djela, ja upozoravam kolege iz DPS-a i ljude koji rade u štabovima DPS-a. Podaci toliko cure prema meni da ja jednostavno ne mogu da postizavam, što bi rekao Šojić, toliko informacija dolazi protiv izbornog prava. Znači, građani Crne Gore ovaj režim pada. Da je sreće da se sva opozicija ujedini i još jednom pozivam - i Demokrate, i URU i sve političke subjekte, dajte ljudi da napravimo jednu listu da ovo počistimo sa 10, 15% razlike. Narod je spreman, ljudi otkazuju poslušnost Demokratskoj partiji socijalista, neće više da se prodaju aktivisti iz Herceg Novog. DPS ima problem ni za pare više ljudi neće da se prodaju. Kaže - hvala, uradili ste sve za mene, zaposlili ste mi ćerku, sina, pomogli ste, ali udarili ste na crkvu i tu pare ne pomažu.

Prema tome, poštovani građani, ja sam došao ovdje danas upravo da vas pozovem da masovno na ovim izborima izađete na izbore, da glasate za Crnu Goru, da glasate za promjene, za slobodu, da skinemo sa vrata ovaj lopovski režim, da skinemo sa vlasti jednu strukturu koja je opljačkala Crnu Goru ...

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 14:19:29)

Još jedna opomena zbog izraza "lopovski režim".

Izvolite.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (28.07.20 14:19:37)

Jeste li se vi prepoznali, ili šta je? Zašto je problem? A zašto opomena nisam shvatio?

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 14:19:41)

Dajem pauzu kratko.

/Pauza/

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 14:27:00)

Sada će poslanik Medojević obrazložiti Predlog zakona o minimalnoj zaradi. Izvolite.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (28.07.20 14:27:08)

Poštovani građani Crne Gore, vi znate da je Demokratski front već godinama predlagao da se Zakonom reguliše pitanje minimalne zarade i to baš zbog toga što smo znali da će Crna Gora doći u ovu situaciju u koju sada dolazi, da nam fali milijardu eura minusa od turističke sezone i još milijardu eura koji nam fale zbog dugova koje je ova vlada nekontrolisano uzimala u prethodnom periodu. Zbog toga je važno sad da država bude ultimativni garant socijalne pravde u Crnoj Gori, a to podrazumijeva da država Crna Gora garantuje minimalni iznos zarada i to je stav DF-a - da to uradimo zakonom i da ta minimalna plata bude definisana i da se usklađuje sa inflacijom i sa bruto-društvenim proizvodom.

Međutim, ovdje imamo još veći problem. Demokratski front sada traži da se iznos penzije proglasi stečenim pravom i da država garantuje iznos penzije, jer imamo saznanja, ukoliko nekim slučajem, ne daj Bože DPS, na neki pravarni način, dođe na vlast, da oni, penzioneri, morate da znate, odmah planiraju smanjenje penzija, smanjenje zarada, otpuštanje iz javnog sektora. I mi kao odgovorna patriotska, državotvorna opozicija, smatramo da država mora da bude garant iznosa penzija. Dakle, ako nema budžet novca da isplati penzije, onda država treba da emituje obveznice i da tim obveznicama penzioneri i korisnici invalidnine imaju pravo da plate obaveze prema državi: struju, poreze, ljekove i druge stvari. Na taj način država Crna Gora garantuje isplatu penzija i iznos isplate penzija da se ne bi desilo da se penzije smanje, što je namjera Demokratske partije socijalista. Dakle, neće da ukida privilegije tajkunima, neće da ukida kanale finansiranja obrtnog kapitala i podrške, jer DPS će podržavati Voli, Lakovića, Bemaks, Geneks, tajkunske firme. Uzimaće pare od penzionera i sirotinje i preusmjeravaće ih tajkunima. To vidimo - prve dvije mjere paketa mjera su upravo to bile, da se pomognu tajkunima, da se avansno isplate javne nabavke, da se avansno isplate radovi u kapitalnom budžetu, a da se ne podrže oni koji su najviše pogođeni. E zbog toga DF traži da Vlada, država garantuje i iznos penzije. Nije samo penzija stečeno pravo, nego je i iznos stečeno pravo. Ako Vlada nema para u budžetu, neka emituje obveznice, dug se mora priznati i isplatiti sa /prekid/

To je stav DF-a kad je u pitanju promjena odnosa države u ekonomiji. Mi se zalažemo i da država osnuje devizne rezerve i da osnuje robne rezerve i da država ima svoju monetu. Kad sam ja to ovdje pričao, smijali ste se svi. Međutim, danas je stav svih vodećih ekonomista, dobitnika Nobelove nagrade - dolazi vrijeme ekonomske samobitnosti, samodovoljnosti, nema više pomoći sa strane, države se moraju ponašati kao autonomna i suverena domaćinstva i gazdinstva. Moramo sami proizvoditi, sami se braniti, sami imati socijalnu politiku. To je ono što DF govori od

početka, PzP od osnivanja. Tome se neoliberalna škola Mila Đukanovića podsmijevala i govorila da je to retrogradno, da su to pećinski ekonomisti. Međutim, evo dolazi to vrijeme.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 14:30:27)

Hvala.

Sad pređite na obrazlaganje Predloga odluke o poništenju tendera o privremenom zaustavljanju procesa privatizacije instituta "Dr Simo Milošević" Igalo, o zaustavljanju i preispitivanju davanja koncesija za višedecenijski zakup Aerodroma Crne Gore i o hitnom zaustavljanju i daljnjoj devastaciji Crnog jezera u Nacionalnom parku Durmitor. Izvolite.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (28.07.20 14:30:37)

Ovaj predlog je bio izraz politike Demokratskog fronta da nacionalne resurse ne smijemo prodavati.

Upravo u svjetlu ove nove krize sa korona virusom, poštovani građani, da znate, ekonomski efekti korona virusa pandemije su isti kao kod svjetskog rata. Neviđeno od 45. godine - istovremeno pada i ponuda i potražnja. Upozoravali smo to i u martu i kad je bio rebalans budžeta, niste nas najbolje razumjeli, vjerovatno. Niste nas dobro slušali, ali, građani, vidite DF je bio u pravu. Dakle, država mora da štedi svoje resurse, mora da štiti svoje resurse, mora da vidi koje su to mjere i koje su to oblasti koje treba da spase biološku, ekonomsku supstancu ovoga naroda i da omoguće u nekoj narednoj fazi održivi razvoj. Zbog toga DF smatra da treba da se napravi revizija svih privatizacija, zbog toga mi smatramo ove dvije milijarde koje nam fale već sljedeće godine treba da nadomjestimo konfiskacijom imovine tajkuna koji su opljačkali državu Crnu Goru, oni koji su se bavili švercom cigareta i švercom narkotika, da zamrznemo sve tajne račune Mila Đukanovića, Cana Subotića i ostalih narko dilera u Crnoj Gori. Od tog novca treba prvo da riješimo socijalna pitanja u Crnoj Gori, pomognemo narodu da se liječi, da bude zdrav, a onda poslije toga da razmišljamo o održivom razvoju. To je intencija i ove mjere. Dakle, mi smatramo da država Crna Gora treba da ima jezgro nacionalne ekonomije, da mi sa turizmom, sa uslugama ne možemo da imamo održivu ekonomiju. Raspravljali smo to puno puta, vi ste tvrdili da može, ja sam tvrdio na ne može. Evo vidite ko je bio u pravu. Dakle, imamo linearno smanjenje 90% prihoda od turizma. Sve su procjene da će ova kriza sa kovid virusom trajati najmanje tri godine. Znači, građani, da znate, koji se bavite turizmom, koji ste uložili u turizam, koji ste se zadužili možda i pod kamatu i kod zelenaša, da dvije do tri godine ne možete očekivati da će turizam da se obnovi. To se odnosi i na industriju putovanja, i na avio industriju, na saobraćajne usluge, kao i na uvoz koji je već pao 20% u Crnoj Gori, promet u trgovini 40%.

Poštovani građani, ova Vlada ne može da identifikuje uzroke ekonomske kataklizme kojoj mi idemo. DF to može, DF je to rekao i za to, građani, još jednom, posebno birači opozicije, izvršite pritiske na vaše lidere da se okupimo na jednu listu, da pobijedimo Demokratsku partiju socijalista, a onda da napravimo jednu ekonomsku politiku koja će pomoći da ovaj narod opstane, ova država opstane, da se troši samo ono što se stvara, da to bude pravedno, solidarno, da tajkuni konačno prestanu da pljačkaju Crnu Goru i da vrate ono što su opljačkali. Tek tada ćemo moći da kažemo da ova država ide pravim putem.

Još jednom vas pozivam - 30.08. je dan d, pitanje opstanka ove države. Svi masovno za opoziciju, a posebno za Demokratski front.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 14:33:50)

Vidite kako sve može da se saopštava na korektniji način.

Sad imamo predloge poslanika Branka Radulovića. Prvo je na dnevnom redu obrazlaganje Predloga rezolucije o novoj održivoj ekonomskoj politici u Crnoj Gori u uslovima kontinuiranih epidemijskih opasnosti i globalnih kretanja. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (28.07.20 14:34:21)

Hvala.

Građani Crne Gore, ako ste me ikada shvatali ozbiljno i razmišljali o čemu pričam i govorim, želim da to bude i ovaj put.

Crna Gora se 30. nalazi na velikom raskršću: da li će produžiti putem bespuća, da li će doći do potpune gladi, bolesti, da li će doći do potpunog raslojavanja jedan za drugim 90 i kusur, možda i 98% ljudi, 2% nove klase, ili će krenuti putem socijalne solidarne, integracione, prosperitetne, radne i svake druge budućnosti. Što govorim, tako i mislim, ali sve za ovo ću vezati, 30 godina sam to i činio i ovo što mi je ostalo od aktivnog života, tome ću se potpuno posvetiti. Građani Crne Gore, ovo sam debelo prelistao, ovo je taj put bespuća, kojega Duško Marković i ostala ekipa kroz jednu obmanu, kroz selektivno čitanje brojeva, kroz maglu rabotu prezentira građanima Crne Gore. Samo jedna stavka - Podrška ranjivim kategorijama stanovnika - jednokratno 200 eura, a to je 30% građana Crne Gore u odnosu na potrošačku korpu 50%, pa će sutra biti 60, 70, 80, do 90%. Samo 200 eura sljedećih četiri godine.

Svakim danom, građani Crne Gore, znate da ima sve više onih koji ostaju bez posla, sve više firmi koje bankrotiraju, sve više onih koji nemaju ni za leb. Nije samo u pitanju turizam, u pitanju su mnoge druge stvari. Oni koji su bankrotirali, loše kreditne linije i krediti koji su plasirali ovako idu. Komercijalne banke neće da daju kredit ili ga daju pod izuzetno ... uslovima. Ovo je jedna budućnost građani Crne Gore.

Druga je budućnost ono sve što je Demokratski front govorio u dva prethodna saziva. Sve se to u obliku sinopsisa, građani Crne Gore, nalazi u ovim materijalima i predlozima. Pogledajte koliko je ovo predloga i rješenja koje je Demokratski front u prethodnih osam godina rekao.

Građani Crne Gore, iza ovoga stoji najveća pamet Crne Gore, najugledniji profesori koji su bili i sad su ili su zbog godina se ... Demokratskom frontu, koji su bili podrška Demokratskom frontu. Najbolji inženjeri, najbolji stručnjaci, najbolji ljudi iz međunarodne zajednice. Ovo je u saglasju i sa najboljim primjerima ...

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 14:38:01)

Hvala Vam, poslaniče Raduloviću.
Molim Vas, imate niz zakona.

BRANKO RADULOVIĆ (28.07.20 14:38:13)

Samo rečenicu. Ovo je u saglasju, što je mnogo važno, sa novom politikom Evropske unije i Evropske komisije.

U sljedećih 18 minuta ja ću o tih 707 mjera izdvojiti samo šest.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 14:38:29)

Hvala.

Sad idemo na obrazlaganje Predloga rezolucije o krivičnoj odgovornosti za djela protiv državnih dobara od 1990. godine /prekid/ protiv ugovora sačinjenih na štetu države, preispitivanju porijekla imovine i načinu valorizacije preostalih dobara. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (28.07.20 14:38:51)

Prvo, građani Crne Gore, što treba učiniti je napraviti Crnu Goru pravnom državom. Kada

napravimo Crnu Goru pravnom državom, kada izaberemo one koji će poginuti za pravdu i za jednakost, kada ne budu oni koji su poslušnici, kada to bude novi sastav i Tužilačkog i Sudskog savjeta, kada to budu Vrhovni državni tužilac i Specijalni državni tužilac oni kao što je moja miljenica Bugarka, koja je uvela Bugarsku u Evropsku uniju, Rumunija, kao i oni što su se borili protiv sicilijanske mafije, kada budemo izvršili izbor i reizbor sudija, što treba uraditi, građani Crne Gore? Treba izvršiti tridesetogodišnju reviziju prošlosti. Svako ko je krivično odgovarao, svako ko je pljačkao, svako ko je uzimao, svako bez obzira kroz koje oblike da li kroz stečajnu mafiju, da li kroz fondove ko je uzeo stan ili ili bespovratne kredite, na jedan sraman način, od crnogorske sirotinje, taj će krivično odgovarati i taj će vraćati po komercijalnim uslovima.

Ovdje se nalazi, građani Crne Gore, nalaze se 30 krivičnih prijava koje je Demokratski front i moja malenkost sa tvrdim dokazima podnijela takozvanom Specijalnom državnim tužiocu, Vrhovnom državnim tužiocu, sadašnjem i prethodnim. Svi su oni u takozvanom izviđaju iako izviđaj maksimalno može da stoji šest mjeseci. Zato što su čvrsti dokazi i oko lopovluka u KAP-u i oko KAP-a i oko lopovluka u Željezari, Elektroprivredi, i oko Telekomu i oko mnogih drugih stvari. Ovo je građani Crne Gore teško deset milijardi.

Kada dođe pravna država, zajedno sa svim drugim krivičnim prijavama koje su utemeljene, koje su davali drugi opozicioni, koje su davali iz NVO sektora, na čelu sa MANS-om, tada ćemo doći do tvrdog temelja. Na močvari koja se zove pokradena Crna Gora, koja se zovu nova elita, koja je nastala kriminalnim djelatnostima, Crna Gora koja je zatočena, fabrike, hoteli i sve ostalo - ne može se graditi nova prosperitetna integrisana Crna Gora. Crna Gora, ukoliko je pravna država ima tri velike stvari dobijanja. Jedna je demokratsko društvo u koje vjeruju svi građani Crne Gore - u pravo, pravdu i pravednost. Drugo je hitno ispunjavanje uslova 23, 24 evropske integracije. Treća stvar je i dobijanje svoga dijela kolača od onog velikog fonda koji treba da nam bude negdje oko četiri milijarde eura. I treća stvar je vratiti narodu narodno. U tome je osnova svega. Pravna država, nezavisne pravne institucije, zakon jednak prema svima i revizija tridesetogodišnje kriminogene prošlosti mnogih koji su u režimu, oko režima i bjelosvjetski i domaći takozvani tajkuni.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 14:42:37)

Hvala, poslaniče Raduloviću.

Pređite na obrazlaganje predloga da se na dnevni red stavi Predlog zakona o crnogorskoj razvojnoj banci. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (28.07.20 14:42:45)

U ovoj novoekonomskoj politici, građani Crne Gore, čašću vam se kunem, obrazom, da niko neće biti gladan u Crnoj Gori, da niko neće biti diskriminisan u Crnoj Gori, da će minimalna penzija, dao amandmane, u sljedeće dvije godine se popeti do 250 eura, da će minimalna plata biti minimum 350 eura i nije ni to dostojno života (potrošačka korpa je 660 eura). A gdje je ono da školuješ, da kućiš, da se zdravstveno osiguraš, da stvaraš potomstvo, da ulažeš u nauku, da ulažeš u okućnicu i mnoge druge stvari?

Naša ekonomska politika nova zasnivaće se na interventnim, sekundarnim i dugoročnim mjerama. Da su nas samo poslušali ovdje, građani Crne Gore, u onome što smo predložili oko turizma, mi bismo danas imali 90% turista danas u Crnoj Gori kroz posebne mehanizme. Danas ih imamo, nažalost i na tragediju Crne Gore, negdje oko dva do 3%, 5% ne znam koliko će biti. Građani Crne Gore, treba stvoriti poslije pravne države ili paralelno s pravnom državom jednu infrastrukturu institucija, a to su i one koje su u finansijskom sektoru. Razvojna banka, hiljadu puta govorim i govorimo, ne znam koliko smo je puta predložili, je normalna finansijska institucija svake prosperitetne i manje prosperitetne države, posebno u ovom periodu. Ja ne znam što sve treba da uradimo da se stvori razvojna banka. Ali, štoš je sljedeći, građani Crne Gore. Oni hoće Investiciono-razvojni fond, hoće te pare da daju svojim tajkunima na netransparentan način. Oni neće da ih daju ciljano na transparentan način.

Građani Crne Gore, svaka država je stvorila taj takozvani fond za razvoj, za spasenje Crne Gore. Kreću se čak do 1.200-1.300 milijardi dolara. Po jednom čovjeku, građani Crne Gore, kreće se negdje oko 10,5 hiljada dolara u Americi, u Njemačkoj je negdje oko osam hiljada eura. Crna Gora sa 30-40 eura po glavi stanovnika, sa ovakvom kamenom u ljudskoj civilizaciji proizvodnjom, sa ovakvom nemaštinom, kako mi možemo sa magarcem da stignemo jedan ekspresni voz koji juri 300-400 km kao u Kini, Japanu u Njemačkoj. Mi ćemo biti još više u zaostatku.

Tržište kapitala takođe je ...

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 14:46:17)

Hvala Vam, poslaniče Raduloviću. Sad pređite na obrazlaganje Predloga zakona o dopunama Zakona o inovativnoj djelatnosti, mada ste tu već napravili uvod. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (28.07.20 14:46:26)

Inovativna, e kukala nam majka. Koliko prosute pameti, koliko otišlih po svijetu, koliko zbog političke obojenosti ili kukavičluka pojedinih mojih kolega, danas se pamet ne pita u Crnoj Gori.

Uložio sam cio svoj život u tu titulu. Mnoge moje kolege su to učinili. Najbolji su otišli, daju sreću i uzdižu tuđu sreću. Osnovna stvar je, građani Crne Gore, to je u svakoj porodici, da se okupe, razmisle i da se pitaju najpametniji. Ja sam evo osam godina, kao najbolje iskustvo Njemačke, Južne Koreje, da ih ne nabrajam, zagovarao da se stvori taj institut za razvoj Crne Gore, gdje bismo okupili svu pamet Crne Gore na jednom mjestu. I sam sam se kandidovao i sad pred građanima Crne Gore kažem - poslije dvije godine ekspertske vlade, kandidovaću se da budem direktor instituta za razvoj. On će biti akademik prof. dr Branko Radulović zato što ćemo i akademiju da svu preispitamo. Samo će oni koji su bili zaslužni, oni koji nisu bili politički podobni biti u toj akademiji ne kao sada. Mnogi na univerzitetu će vladati najbolji, sijede glave ili one od 50 godina sa najvećom energijom. Ukoliko to ne učinimo, sa takvim jednim institutom, građani Crne Gore, koji će pulsirati zajedno sa Vladom, koji će doći ovdje i podnositi račune Skupštini Crne Gore, kada ne stvorimo prave pravce razvoja strateške Crne Gore, koji će biti magistralni, kada ta pamet ne garantuje za to, onda jednostavno će se pitati Aco, Republički zavod za projektovanje, koji je danas, Aco Đukanović, brat Mila Đukanovića, ako ne znate, glavni projektant ove vlade.

Ja sam tražio od ministra Radunovića, 80-90% projekata se radi tamo, i kakvi su to projekti. To su najveće gluposti na svijetu, kao što je glupost bila oko petlje, posljednje, kao glupost što je oko Termoelektrane, kao glupost što je oko Komarnice. Nećemo gluposti, hoćemo njemačku pamet, hoćemo japansku pamet, hoćemo južno-korejsku pamet da se ujedine svi. Svi moraju da se vrate, džaba rade tamo, u taj institut i da daju pravce razvoja. Kandidujem se za to mjesto, ne treba mi ništa drugo. Hoću da doprinesem u svojim godinama razvoju Crne Gore.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 14:49:43)

Hvala.

Sada ćete obrazlagati Predlog da se na dnevni red stavi Rezolucija o razvoju energetskog sektora Crne Gore u skladu sa novom politikom Evropske unije i globalnim tendencijama. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (28.07.20 14:50:00)

Bože, ovih budala. Evo ovo sam pregledao, evo gospodine Brajoviću, pošto Vi volite Crnu Goru kao ja, pretpostavimo od 90-tih godina da li je glupost, a čovjek ste tehnike, ovdje nam reći da nećemo ništa raditi sa novim hidrocentralama bez sa Komarnicom. Je li to glupost? Samo mi klimnite glavom ili ne. Tačno, glupost je.

Građani Crne Gore, sve se mijenja u Evropskoj uniji. Nova zelena politika, šest novih

pravaca razvoja. Industrija mora biti digitalizovana, mora biti električna energija zajedno sa H2, to je nešto što su oni odlučili. Ne ulazim u teoretsko da ili ne, to je odluka. Ukoliko ne izgradimo tri nove hidrocentrale na Pivi, ukoliko se sa braćom, komšijama ne dogovorimo za zajedničke vodotoke, stajaće i one koje teku, sa Republikom Srpskom, sa Srbijom, sa Albanijom, sa Hrvatskom, za to nam ne trebaju pare, za to se daju ili džabe grantovi, kao što se daju Hrvatskoj ili mnoge druge stvari. Ili banke daju to sa grejs periodom od četiri, pet godina. Sve možemo izgraditi za četiri, pet godina. Imati novih hiljadu i kusur gigabajta časova od hidroenergije, plus ono što su vjetrogeneratori bez subvencija zato što su isplativi. Nova solarna energija i da vidimo šta ćemo sa CO2 i sa Termoelektranom. Biće to samo po tome crnogorski san iz karikatura, jer mi nismo takvi - leži lebu da te jedem. Toliko će biti skupa električna energija. Zato sam i rekao - dobro je, ali ne na taj način, taj kabl sa južnom Italijom, ali bih volio da kroz taj kabal idu mašine a ne električna energija, da električna energija ide u našu preradu.

Ne trebaju nam pare, građani Crne Gore, imamo najbolju pamet, energetičara, geologa, evo ih ovdje kod nas. Imamo najbolje profesore sa Elektrotehničkog fakulteta visokog napona, imamo najbolje inženjere, imamo dobre graditelje, ostavimo duboki trag sa investicijama, napravimo energetiku da bude do kraja konkurentna. Biće veoma brzo negdje oko 100 eura po megavat času. Zna li, građani Crne Gore, za tu glupost i budalaštinu sa novim projektom oko Termoelektrane, gdje nisu eliminisani CO2? Zna li koliko ćemo plaćati, za nekoliko godina 50 eura i na kapiji, ja mislim negdje oko 50 eura i još investicije 50 - 150 eura. Ko će to plaćati? 150 eura po megavat času.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 14:53:21)

Hvala Vam, poslaniče Raduloviću.

Sad obrazlažete Predlog rezolucije o razvoju industrije Crne Gore u skladu sa novom politikom Evropske unije i globalnim tendencijama. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (28.07.20 14:53:35)

Građani Crne Gore, neću ovo zbog moga rejtinga. Uopšte me ne interesuje moj rejting, interesuje me moj trag. Nenormalno patim što je moj trag dubok van Crne Gore, da je moj trag te četiri, pet godina do '90. godina bio jak, da sam zajedno sa inženjerima stvorio mnoge fabrike, da su jedne felga, to mi je u drugoj tamo, pobijedila đir Italije, Tour de Franc, da su ti inženjeri pravili aluminijsku foliju od osam mikrona, da je Kombinat aluminijuma, da je Dakić, da je posebno Željezara, da je Elektroprivreda sa najboljim inženjerima, bila žila kucavica i danas da smo ne 30, 130 godina nazad iza '90, a jedan milenijum ili dva milenijuma ili nemam pojma iza Njemačke i sve ostalo.

Građani Crne Gore, sinoć sam pregledajući taj takozvani javni servis vidio jednog podobnog analitičara, Kostić čini mi se, i uhvatio sam samo jedno. Kaže: Bez prerade nema života. Pa koliko, ljudi, mi govorimo nema bez industrije. Svaka uspješna tranzicija svake države, ona koja je bila u socijalizmu, koja nema od 20-30-40% prerade sa novom dodatom vrijednošću ne može biti konkurentna. Četiri godine će trajati onih da se oslobodi strah za turizam. Najbolje destinacije turističke, najveća sirotinja. Ali oni kad fabrike rade, kad svakoga prvog se dobije od hiljadu do dvije hiljade eura, kad imaš para, kad je to konkurentno, kada onda ideš da se obučeš, porodicu da povedeš na večeru, u kino, školu, pa na godišnji odmor - onda se sve okreće. Ukoliko nemaš to, ukoliko nemaš konkurentnu industriju, jaku energetiku, ukoliko nema samodovoljnosti u hrani, nema te države, ovo što je Medo govorio, samodovoljnost i konkurentnost. Evropska unija je napravila ogromni napor, rješenje za modernizaciju industrije. To će biti digitalizacija industrije, zelena industrija, konkurentna industrija, zaštititiće se od neloyalne konkurencije sa Kinom. Zdravo, Ameriko, doviđenja, svako svojim putem.

Građani Crne Gore, vratimo ponovo život radnika, vratimo ponovo preradu, industriju kao bazičnu u Crnoj Gori. Imamo zato resurse, imamo još pameti. Nijesu svi pomrli, najbolji inženjeri koji su, ima dosta mladih koji mogu to da iznesu.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 14:56:49)

Hvala, poslaniče Raduloviću.

Sada Vas pozivam da obrazložite Predlog rezolucije o razvoju saobraćajnog sistema Crne Gore u skladu sa novom politikom Evropske unije i globalnim tendencijama. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (28.07.20 14:57:08)

Građani Crne Gore, za sve mi možete vjerovati što smo rekli, a posebno oko saobraćaja. Rekli smo da je Žderić lopov, optužili su ga i bio je lopov. Rekli smo da ne može bez potpune sinhronizovane dokumentacije i sa susjedima se napraviti taj čuveni krst po Crnoj Gori. Ako se krst ne napravi po Crnoj Gori i ne poveže Crna Gora na taj krst koji će biti jedna magistrala, druga magistrala, na koje će se nadovezati cijela Crna Gora, koja će se povezati sa TNT mrežom, Crna Gora će ostati rupa u TNT mreži i u saobraćajnoj infrastrukturi. To je u Evropskoj uniji negdje oko 15%. Da me je poslušao Lompar, a ne sudio sam se sa njim oko dokumentacije, pobijedio ga, danas bismo imali gotovi auto-put sa Italijanima koji su potrebni, sa braćom Srbijom, čvorište sa Rumunijom i Mađarskom na TNT mrežu. Nije me poslušao. Da se realizovalo u prethodnom sazivu kada sam razgovarao sa predsjednikom Sabora Hrvatske i Albanije da napravimo brzu saobraćajnicu na koti stotinu, danas bi imali i tu /prekid/.

Građani Crne Gore, ova priča sa zelenom saobraćajnom novom politikom Evropske unije će debelo i temeljito promijeniti sve, auto-put i te pare što smo dali neće biti konkurentan. Slušajte me dobro, neće biti. Iduće godine Evropska unija je proglasila godinu ... Evropske unije. To znači ukoliko sa bratskom ili susjednom ili neminovnom Srbijom ne napravimo brzu prugu iznad 100 kilometara koja će pičiti, ukoliko ne napravimo kontejnerski Luku Bar da vratimo ono što su opljačkali, oni što su uzeli tajkuni, čini mi se da su Turci, mi ćemo biti izopšteni. Zato, saobraćaj sa našom operativom, sa našim sirovinama, sa našom preradom, sa našim institutom za razvoj, sa Zavodom za saobraćaj, sa našim projektatima koji će napraviti idealan projekat, idealni zadatak, glavni projekat. Onda će se izvoditi, pa će biti projekat biti izvedenog stanja. Sa jakim potporom Evropske unije, sa bratskom Srbijom, sa podrškom Italije, sa podrškom Mađarske i Rumunije, mi ćemo bankrotirati još više nego što smo danas. Ono što je napravljeno u vrijeme i nevakat sa autom-putem, dijelom auto-puta to nebi napravio najveći krvnik Crne Gore. Da Vas pitam, vas iz vlasti i vas iz vlasti, đe su 100 miliona od Telekoma, koje su, prodali ste Telekom, bile namijenjene za početak izgradnje auto-puta? Đe su? Preispitaćemo đe su pare od Telekoma i sve gluposti koje smo napravili oko saobraćaja.

Imam 707 mjera, pa imam li još koliko?

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 15:00:41)

Dosta ste ih danas, kolega Raduloviću, obrazlagali.

Hvala Vam.

Ovdje je još ostalo da kolege poslanici Draginja Vuksanović - Stanković, Raško Konjević, Džavid Šabović i Ranko Krivokapić obrazlažu svoje predloge; da poslanik Aleksandar Damjanović obrazloži svoje predloge i, koliko sam shvatio, poslanici DPS-a ne žele da obrazlažu svoje predloge. Žele.

Pošto je poslanik Sekulić tu, počnite Vi, poslaniče Sekuliću.

Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ (28.07.20 15:01:45)

Hvala Vam, gospodine predsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege,

Vjerujem da građani koji su imali prilike da slušaju naše uvažene kolege iz opozicije prethodno nekoliko sati...

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 15:01:54)

Samo da Vas pitam hoću li najavljivati koje ćete zakone obrazlagati, ili želite uopšteno?

PREDRAG SEKULIĆ (28.07.20 15:02:24)

Ako dozvolite, sve bih to sumirao.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 15:02:32)

Izvolite. Da uštedite vrijeme.

Hvala Vam.

PREDRAG SEKULIĆ (28.07.20 15:02:58)

Znači, da se vratimo na početak. Vjerujem da građani Crne Gore koji su imali prilike da slušaju naše kolege iz opozicije prethodnih nekoliko sati, mnogo će lakše odlučiti za koga da glasaju 30. avgusta. Neće imati dilemu, iz prostog razloga što smo od kolega iz opozicije čuli, čak iz istog poslaničkog kluba, suprotne stavove, tako da to samo govori u prilogu onome što kaže Demokratska partija socijalista /prekid/ da kolege iz opozicije nemaju svoj politički program, nemaju način svog političkog djelovanja. Znači, jednostavno sve što imaju je negiranje onoga što radi Demokratska partija socijalista.

Od ovih sedam zakonskih predloga Kluba Demokratske partije socijalista, najveći dio je vezan za treći paket ekonomskih mjera, za realizaciju trećeg paketa ekonomskih mjera pomoći Vlade Crne Gore. Znači, sama činjenica da je ovaj paket ekonomskih mjera težak nešto više od milijardu i 200 miliona eura, da će se realizovati u više faza narednih nekoliko godina i činjenica da nijesu zaboravljene ni socijalno ugrožene kategorije stanovništva, ali isto tako nije zaboravljen ni razvojna komponenta kada govorimo o crnogorskoj ekonomiji, vjerujem da daje nam za pravo da govorimo ne samo o cjelovitosti, nego i ozbiljnosti onoga što je premijer Marković sa svojim kabinetom ponudio građanima Crne Gore. Vjerujem da će ta ponuda u konačnom rezultirati i mnogo većim povjerenjem Demokratskoj partiji socijalista i njenim koalicionim partnerima 30. avgusta, ali to je neka druga priča. Samo nekoliko napomena. Zakon o naučno-istraživačkoj djelatnosti, Predlog zakona o inovacionoj djelatnosti, Predlog zakona o posticajnim mjerama za razvoj i istraživanje inovacija, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici itd. Naslovi ovih zakona dovoljno govore o tome što je ponuda Demokratske partije socijalista i Vlade Crne Gore. Za razliku od onih koji su nudili stečaj Crne Gore odmah nakon njene nezavisnosti, za razliku od onih koji danas pričaju o projektima koji su davno propali, za razliku od onih koji u konačnom nemaju svoj ni politički, ni ekonomski program, mi nudimo građanima Crne Gore ekonomsku i političku sigurnost, stabilnost - nudimo im sve ono što ne mogu naći u opozicionoj političkoj ponudi. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 15:04:34)

Hvala i Vama.

Time je poslanik Sekulić obuhvatio obrazlaganje svih ovih zakona. Ja sada pozivam kolege

iz poslaničkog Kluba Socijaldemokrata da obrazlažu svoje predloge. Prvo, Predlog zakona o odlaganju plaćanja kreditnih obaveza korisnika kredita.

Ko želi od vas? Poslanik Konjević.

Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (28.07.20 15:05:05)

Predsjedniče Parlamenta, napravili ste lapsus. Rekli ste Socijaldemokrata.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 15:05:19)

Onda se izvinjavam naravno, poslanika Socijaldemokratske partije.

Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (28.07.20 15:05:24)

Razumijem okolnosti.

Ja ću samo proceduralno ako može. Da bismo takođe skratili vrijeme, ja mislim šest ili sedam od naših /prekid/ ću za nekih desetak minuta pokušati sve da obrazložim.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 15:05:47)

Molim Vas, samo da se razumijemo.

Sad sam kolege prekidao na tri minuta, hoćete li Vas da pustim da koristite deset minuta?

RAŠKO KONJEVIĆ (28.07.20 15:06:06)

Ja ću broj jedan, da biste Vi imali evidenciju, pa tri, četiri, pet, šest i deset (koliko sam rekao šest ili sedam).

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 15:06:23)

Ja ću Vama dati deset minuta, a nakon toga poslanici Vuksanović-Stanković i to je to.

Hvala Vam.

Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (28.07.20 15:11:31)

Zahvaljujem, predsjedniče Parlamenta.

Mi smo, uvaženi građani, gotovo dvije godine, posljednje dvije godine rada u Parlamentu predložili nekih 15 propisa, o kojima, nažalost, nijesmo uspjeli da raspravljamo u ovom Parlamentu, ali smo uspjeli u jednoj drugoj stvari. Uspjeli smo da za dva, za nas vrlo važna zakona, da negdje ono što je radio Sindikat sa socijalnim partnerima i što je bio politički pritisak Socijaldemokratske partije obezbijedimo da se danas u Parlamentu razgovara o Zakonu o penzijama. Mi ćemo o tom zakonu razgovarati uz dva naša amandmana. Dakle, jedan koji se tiče roditelja sa posebnim potrebama, a ovaj drugi da se negdje važenje zakona pomjeri unazad, jer je godinu dana taj zakon bio negdje po fiokama ministara Demokratske partije socijalista.

Dakle, naravno uvijek je kraj mandata svake vlade dobar trenutak da se podvuče neki saldo

i da kažemo šta je ta vlada osim lijepe priče o nekim paketima uradila za svoje građane. Dakle, ta Vlada je ove četiri godine obezbijedila da građani realno imaju 4% manju platu i da imaju 4% manju penziju. Obezbijedila je da od desetak projekata recimo iz Abu Dabi fonda njih tri su potpuna propast i da će građanima Crne Gore projekat Vektre i projekat Milkrafta doći na naplatu građanima Crne Gore. Vratite se u 2015. godinu i vidjećete šta je obećavano o razvoju na sjeveru stočarstva, drvoprerade, šumarstva itd. Jednako se i danas tako obećava. Ovdje se ispuni samo ono što je vezano za neke privilegovane tajkune ili privilegovane pojedince. Danas imate jedan zakon koji ćemo raspravljati, koji je vrlo precizno pisan kako kojem tajkunu u oblasti građevinarstva šta treba. O tome ćemo kad dođe rasprava o tom zakonu, dakle, tačno precizno kako kome šta odgovara, ovdje zakone ne pišemo mi, kad kažem mi mislim na državu, nego pišu oni van države.

Poštovani građani, mi smo u protekla tri mjeseca pokušali da izdejstvujemo nešto što mislim da je bilo potpuno logično. Dakle, bilo je logično da vas država posmatra onako kako ste Vi posmatrali banke 2009. godine. Uvaženi građani, vi ste 2009. godine pomogli sa 44 miliona finansijski sektor u Crnoj Gori, uz kamatnu stopu 1,25. Kad je građanima i privredi nakon 10-11 godina, nažalost, u krizi koja se dominantno odrazila na građanina i privredu, bila potrebna pomoć u tri mjeseca ovog strašnog iznenađenja sa Kovid krizom koje je zahvatio cijeli svijet, vi ste dobili poruku od ove vlasti umjesto 1,25, koliko je zaračunavana kamata 2009. godine, danas vama ide kamata na kamatu. Tako svi vi koji ste 1. jula dobili nove planove otplate, jasno to možete da vidite. Jasno možete da vidite koja je vrsta empatije države prema vama koji ste bili u nuždi da uđete u određenu vrstu moratorijuma. Mi smo vam u aprilu rekli da je to kamata na kamatu i da će vam rata biti veće. Možda nam niste vjerovali, vjerujete 1. jula kada ste dobili one planove otplate. 19 miliona eura će banke da stave u džep vaših para iako su 50 miliona profita imali prošle godine. To je rezultat ponašanja regulatora Centralne banke prema građanima Crne Gore.

Niz nekih drugih zakona koje smo, takođe, predlagali dominantno su se odnosili, jer mislimo da u ekonomskom sistemu postoji određene devijacije, vi koji se bavite ugostiteljstvom, vi koji se bavite hotelijerstvom već četiri godine jasno vidite devijaciju u tom sistemu koja je prisutna. Ta devijacija se odnosi na to da opet dvadesetak tajkuna drže hotele, od kojih neki kažu da nema potrebe da država daje svima. Zašto bi država davala svima? Ona treba da da samo pojedinima. Tačno, ali to je logika, nažalost, do koje smo mi došli. Došli smo do logike da nama dvadesetak hotelijera može da ima niže poreze za razliku od tri i po hiljade drugih ugostitelja. Uspjelo se, zajednički rekao bih djelovanjem u Parlamentu, da o tom zakonu raspravljamo tokom sjutrašnje debate. Gle čuda, taj zakon treba da važi samo godinu dana i treba da ta privilegija nakon godinu dana opet ostane ovim istim hotelijerima. Stiče se utisak da smo mi zarobljeno društvo, gdje oni koji imaju gomilu novca utiču na pisanje zakona i utiču na poresku politiku u ovoj državi. Da smo mi zarobljeno društvo, nije moja definicija. To je definicija međunarodnih dokumenata, ali da nam drugi pišu zakone, oni koji imaju novca i oni koji su krupni kapitalisti ovdje, mislim da to nijedan politički subjekt ne treba da dozvoli. U Crnoj Gori suština naše ekonomije (95%) su mala, srednja i mikro preduzeća. Ona nemaju nikakvu povoljnost u odnosu na ove krupne tajkune koji ništa drugo ne rade osim prosipaju razne kreditne aranžmane koje su ostvarivali i pokušavaju da jedan dio tih kreditnih aranžmana preliju na građane ili da ostave poreski dug, da unesreće one radnike koji su radili kod njih. Ovih 95% časnih ljudi u biznisu koji imaju manje, srednje biznise, koji su biznisi za njihovu porodicu, za desetak, 15, 20 do 50 zaposlenih njih smo potpuno zaboravili. Od njih država samo očekuje da naplati porez. Oni nemaju nikakvu vrstu "privilegije", kod njih su najčešće inspekcije, njih najčešće kažnjavaju, a čine nam 95% ekonomije i preko dvije trećine zaposlenih je kod tih ljudi. Ti ljudi, i to predlažemo punih osam ili devet mjeseci, su najopterećeniji dio biznisa u Crnoj Gori. Troškovi rada tim ljudima su 64 centa na jedan euro isplaćene zarade,. Naš prijedlog punih šest mjeseci ili sedam mjeseci jeste da država napravi jednu mapu puta gdje će tim ljudima da pošalje jasnu poruku - Mi želimo da vi razvijate svoj biznis na način što ćemo mi vama odrediti u kom vremenskom intervalu će se porezi na troškove rada polako smanjivati, kako biste mogli da imate više novca za vaš biznis i kako biste vašim radnicima taj dio sredstava mogli da Bez obzira šta kaže Privredna komora, bez obzira šta kaže Unija poslodavaca, ti ljudi, čak ni u ovom trećem paketu Vladinih mjera koji je navodno četvorogodišnji, nije prepoznata. Mi mislimo da je to suština o kojoj bismo svi zajednički trebali da povedemo računa, da povedemo računa o 95% naše ekonomije. Nama su važniji 5% tajkuna koji dođu sa strane, nego 95% naših privrednika koji

rade ovdje u Crnoj Gori. Mi mislimo da sa tim treba stati. Ne mogu tajkuni koji dođu sa strane da nam pišu zakone, crtaju planove i budu privilegovani, a da 95% onih koji su naši ovdje domaći, koji zapošljavaju dvije trećine zaposlenih nemaju nikakvu privilegiju osim što država nad njima trenira strogoću, zato što ne smiju da otiđu kod nekog drugog. Ja mislim da to nije pošteno prema tim ljudima, niti je pošteno prema tim radnicima koji ih je dvije trećine ukupno zaposlenih u Crnoj Gori. Preko 100 hiljada ljudi radi u malim i srednjim preduzećima u Crnoj Gori. Te ljude niko ne poznaje iz svijeta politike, niko ih ne poznaje zato što političari njima nijesu potrebni, jer oni svojim znanjem i radom razvijaju te kompanije. Ne treba ima nikakva privilegija, najčešće ne duguju poreze ili rijetko. Njima je potrebna pomoć da im se stvori adekvatan ambijent, a adekvatan ambijent im se stvara ukoliko poresku politiku prilagodite onim što su njihove potrebe da bi oni dalje razvijali svoje biznise. Ne, nama je važniji neki plan kojim ćemo ucrtati sprat ili dva nekom tajkunu koji to želi, ili nam je važniji neko ko duguje 20 miliona eura poreza. Mi mu svako malo dajemo neke kredite, i svako malo on te kredite ne vraća, i svako malo građani plaćaju te kredite i znate šta se ispostavlja na kraju? Ostavi nam radnike sa neplaćenim doprinosima gdje je poslije problem kako tim radnicima povezati staž.

Prema tome, mi završavamo ovaj mandat Parlamenta. Ja neću koristiti ovo za klasičnu političku kampanju, ali molim građane koji su u kreditnim obavezama, građane poslodavce, koje znam šta tišti, a tište ih upravo ovi troškovi rada, ugostitelje i sve druge kategorije koje, takođe, tišti poreska politika neka samo razmisle šta je ko u zadnjih godinu dana govorio. Mi mislimo da domaći privrednik mora za ovu državu da bude važniji od nekog tajkuna koji ima neku vezu sa crnogorskim političarem. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 15:16:31)

Sada će poslanica Vuksanović u 10 minuta obrazložiti što treba, a onda poslanik Krivokapić tri minuta jedan predlog zakona i time završavamo. Izvolite.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (28.07.20 15:16:44)

Zahvaljujem.

Poštovana Skupštino, uvaženi građani Crne Gore,

Prvo ću kratko o Predlogu zakona o dopunama Zakona o Prijestonici.

Predlogom izmjena Zakona o Prijestonici predviđa se mogućnost da se dio sredstava iz razvojnih projekata u okviru kapitalnog budžeta može preusmjeriti na saniranje posljedica koje su usljed navedenih okolnosti nastupile po privredu i građane Prijestonice. Kako je Zakonom o Prijestonici predviđeno opredjeljenje do 1% tekućeg budžeta za investicije koje bi se realizovale na Cetinju, smatramo da bi najbolje ulaganje dijela tih sredstava bilo ove 2020. godine u saniranje posljedica koje su uslijedile usljed pandemije Kovida 19. Cetinjska privreda, i to svi znamo, počiva na malim i srednjim preduzećima, na velikom broju privatnih preduzetnika, ugostitelja, zanatskih radnika i značajnoj trurističkoj ponudi. Cetinju, kao istorijskoj prijestonici, je potreban razvoj infrastrukture i kapitalnih ulaganja kako bi s punim pravom mogli pokazati da kao država imamo jake i utemeljene korijene i da je naš narod narod duhovnika, boraca za slobodu, učitelja prve štampare riječi na ovim prostorima, prvog Crvenog krsta na Balkanu. Mnogo toga se izdvajalo, što je Crna Gora izdvajala za Crnu Goru Evropi tokom više od 500 godina, kako je Cetinje bilo njeno državno, istorijsko, kulturno i duhovno sjedište. Međutim, u novonastalnim okolnostima potrebno je zaštititi samu srž i suštinu Cetinja, a to su poštene, radne, vrijedne, marljive porodice koje žive od rada u malim i srednjim preduzećima. To je o Zakonu o Prijestonici.

Sada idemo na Predlog zakona o zaradama u javnom sektoru.

Znači, u pitanju je Predlog zakona o zaradama u javnom sektoru, koji Socijaldemokratska partija predlaže već više od četiri godine. Želimo da ukažemo na zaista posve neprimjereno niske zarade u zdravstvenom sektoru, kao i činjenicu da su naši ljekari i medicinske sestre najmanje plaćeni u regionu. Zato predlažemo njihovo povećanje. Dok god se ne dogodi uvećanje zarada u zdravstvenom siustemu Crne Gore, mi od ovog predloga nećemo odustati i borićemo se, kao što

smo se borili za druge stvari koje upravo sad imamo na dnevnom redu Skupštine. Neprimjereno niske zarade, osim lošeg kvaliteta njihovog života, za posljedicu imaju odlazak velikog broja ljekara i medicinskog osoblja iz zdravstvenog sistema Crne Gore. Godinama ukazujemo da je budžet Fonda za zdravstveno osiguranje uvećan za 100 miliona eura, a nisu uvećane zarade, niti nivo usluga koji se pruža pacijentima, pa su i pacijenti nezadovoljni uslugom koju dobijaju.

Postavljamo pitanje - Će su nestale ove pare? Će su nestale ove pare ako se ne ulažu u zdravstveni sistem i ako se ne ulažu u sistem koji će pružiti bolje i kvalitetnije usluge pacijentima, tj. našim građanima, kojima se stalno svakomjesečno od ličnih primanja izdvaja upravo za zdravstveno osiguranje? Zato mislimo da će danas malo biti onih koji će moći dići ruku protiv toga da se izmjene ovog zakona upravo nađu u ovoj plenarnoj sali da barem razgovaramo na ovu temu, da barem razgovaramo, pa poslije svako ima svoje pravo da glasa za, protiv ili da bude uzdržan. Predložili smo uvećanje zarada od 15% za sve zdravstvene radnike. To smatramo minimumom uvećanja i to je samo početak od kojeg ćemo nastaviti borbu za bolji status zdravstvenih radnika u Crnoj Gori. Oni su odavno zaslužili ovo povećanje, a da ne govorimo o većim zaradama.

Sa druge strane, moramo biti odgovorni prema javnim finansijama i zato i predlažemo u ovom momentu uvećanje od 15%, jer, kao što sam maloprije rekla, zdravstveni radnici zaslužuju mnogo više obzirom na težinu posla i odgovornost koju treba da pokažu u svom poslu.

Ovim predlogom zakona Socijaldemokratska partija traži povećanje zarada policijskim službenicima kroz uvećanje koeficijenta za 10%. Uvaženi policijski službenici, ovo je samo početak od kojeg krećemo. Da ne bi poslije bilo da se Socijaldemokratska partija bavi populizmom i populističkom politikom, ovo je početak o kojeg krećemo. Zaista je neprimjereno da oni koji brane ovu državu, koji su spremni da polože život za ovu državu primaju toliko niske zarade, da jedan policijski službenik koji ima četvoročlanu porodicu često dolazi pred kraj mjeseca na granicu egzistencije i ne može tu svoju porodicu da prehrani.

Podsjetiću gotovo da tri hiljade od ukupno četiri i po hiljade policijskih službenika ima zaradu manju od 400 eura. E to je sramota i zastiđe ove države. Oni koji ponosno nose grb Crne Gore na svojim uniformama a primaju manje od 400 eura. Toga treba da se stidimo svi. Ali, Socijaldemokratska partija radiće sve, kao što smo se izborili za neradnu nedjelju, kao što smo se izborili za Zakon o penzijskom-invalidskom osiguranju, kojim se sad poboljšavaju uslovi za odlazak u penziju i povećavaju se penzije, kao što se borimo za smanjenje stopa PDV-a za ugostitelje, izborićemo se i za povećanje plata i zdravstvenim radnicima, i policiji, i prosvjeti.

Znate koliki su teret povodom korona krize podnijeli ljudi koji su bili na prvoj liniji odbrane. Nego mi, znate kad nešto prođe, odmah to i zaboravimo, ne mislimo na druge. Koliki su teret podnijeli i policajci, i medicinski radnici, i policijski službenici, i oni koji rade u lokalnim upravama. Svi smo mi zajedno bili dio tima sa građanima koji je podnio veliki teret, ali kriza je već zakucala na vrata i zato u tom dijelu moramo, obavezni smo i odgovorni da razmišljamo o životnom standardu svih naših građana, a naročito onih koji rade najteže i najodgovornije poslove u državi. Zbog toga vas, u ime preko osam hiljada radnika u zdravstvenom sistemu Crne Gore i u ime četiri hiljade policijskih službenika, pozivam da podržite naš Predlog zakona da se konačno više nađe u skupštinskoj proceduri, pa da otvorimo raspravu o ovom zakonu, da vidimo što nam je činiti dalje. Nemojte nam govoriti da nemamo para za povećanje plata zdravstvenim radnicima i policiji, a milione i milione eura poreza duguju tajkuni ove države.

I sad prelazim na treći, a to je Predlog rezolucije o očuvanje jednog od ključnih resursa ove države, a to su Aerodromi Crne Gore. Smatramo da profitabilna preduzeća koja su u vlasništvu države i dalje treba da prave profit za građane Crne Gore, a ne za strane investitore. Kompanije koje imaju monopol, Aerodromi Crne Gore imaju monopol na avio prevozu u Crnoj Gori, će uvijek biti profitabilne, samo je ključno pitanje da li taj profit treba da ostane u Crnoj Gori i da služi građanima Crne Gore, ili treba da puni džepove nekih stranih investitora i crnogorskih šeka.

Model za valorizaciju Aerodroma je osmišljen i predložen prije više od godine od strane Socijaldemokratske partije i uključivao je kredit od Evropske banke za obnovu i razvoj, čak od 50 miliona eura za širenje kapaciteta na aerodromima u Tivtu i Podgorici. Podrazumijevalo je ne samo da se šire kapaciteti, već da se šire i sami novi servisi u skladu sa svim međunarodnim standardima. Pri tome, za taj kredit se nije tražila garancija države, što je jako važno jer u slučaju neuspjeha u poslu, a garantovan je uspjeh, ne bi teret padao na građane, na državni budžet, što

znači da su i strane banke prepoznale finansijski potencijal ovog projekta i održivost ove kompanije u postojećem statusu. Nažalost, u DPS-u nisu htjeli prihvatiti taj model, i bismo već danas imali modernizovane aerodrome, koji bi donosili desetine miliona eura prihoda državi i koristili građanima Crne Gore, nego se sad priča o nekim davanjima Aerodroma kao jednog od ključnih resursa ove države u koncesije. Aerodromi na računu imaju preko 20 miliona eura, plus dug koji će naplatiti od Montenegro Airlinesa (31 milion eura), što je oko 50 miliona eura slobodnih sredstava. Više je nego jasno da ova kompanija može dobiti povoljnije kredite bez državne garancije i sama finansirati i imati investicioni ciklus od više stotina miliona eura. Zato nam ne trebaju stranci, ne trebaju nam crnogorski šejci i ti neki strani investitori koji će iz Tivta i Podgorice nositi novac naših građana.

Zato je Socijaldemokratska partija i predložila da će u Tivtu biti borba, da građani Tivta, da Tivćani i Tivćanke odlučuju o tome da li Aerodromi treba da ostanu u rukama Tivta i svih građana Crne Gore.

Iz svega navedenog, pozivam sve u sali da konačno i ovo stavimo na dnevni red, da raspravljamo o resursima koji su najvažniji za državu Crnu Goru. Kad kažem da su najvažniji za državu Crnu Goru, to znači da su to resorsi koji donose profit budžetu Crne Gore, pa ćemo iz tog budžeta da pomognemo i građanima Crne Gore, da imamo veće plate i penzije i da svi u ovoj državi živimo pristojno, da imamo mir i da imamo život dostojan čovjeka.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 15:27:07)

Hvala Vam.

Sada posljednji predlog od predloga Socijaldemokratske partije obrazložiće poslanik Krivokapić. Imate tri minuta. Izvolite.

RANKO KRIVOKAPIĆ (28.07.20 15:27:16)

Hvala Vam.

Kad smo 2003. godine konačno krenuli u nezavisnost, krenuli smo promjenama u sferi tužilaštva. Promjenom tužioca koji je SDP izdejstvovao krenula je poruka našim evropskim partnerima da hoćemo vladavinu prava kao osnov nezavisne Crne Gore. To je bio glavni magistralni put Crne Gore ka nezavisnosti - više pravde, više institucije, više odgovornosti i borba onoga što njih najviše plaši, a to su korupcija i kriminal. Taj put je uveo tada već Crnu Goru iz hibridnih u demokratski režim. Takva Crna Gora je dobila povejeranje međunarodne zajednice da bude njen ravnopravni dio. 17 godina poslije imamo drugačiju sliku. Ispali smo iz demokratija, vratili se u hibridne režime. Glavni razlog je jasan. Pala je pravda na ono ispod 2003. godine, jer je mnogo teže pasti nego ući u to društvo demokratija (makar osnova demokratije). Opet je razlog isti, manje pravde u ovoj zemlji i sve ono što smo mi nazvali poharom svoga naroda, svoje države, ne više savezne države Jugoslavije, ne više hiperinflacije, ne više tranzita, ne više svega ostaloga - naše države. Pokazalo se da ista snaga koja umije nešto razgraditi, nema tu mudrost ni pameti da umije graditi ovu državu. Drugog puta nama nema.

Hrvatska je 2013. godine završila pregovore sa Evropskom unijom i borbom protiv korupcije i kriminala dobila tu ulaznicu. Mi ako hoćemo sljedeći mandat 27. saziva Skupštine Crne Gore u njenih 100 i više godina, da uvedemo ovu državu u Evropsku uniju, ili da je dovedemo pred vrata Evropske unije konačno, potezi će morati biti isti. Od toga nema bježanja. Ovaj Zakon o Tužilaštvu je dio toga, da jačamo institucije, njihovu samostalnost i njihovu sposobnost, da pomognu Crnoj Gori, a ne vlasti. Kad te institucije budu služile Crnoj Gori, kao što je služio ovaj Parlament, kao što su služile i druge institucije, manje ili više, onda će Crna Gora biti među ravnopravnima. Tu se ne možemo kao država sakriti i ne trebamo. Država koja nije u stanju da obezbijedi pravdu za svoje građane, da pripada svima, ne zaslužuje da bude među civilizovanim državama. Mi smo to imali u decenijama prije. Nažalost, od one najbogatije Crne Gore, koja je naslijeđena 90-e godine, ostaje ova poharana Crna Gora. Bez pravde, neće biti ni boljitka u Crnoj Gori. Sva naša investiranja tri

decenije na pravoj strani istine su bile za tu Crnu Goru, jaku Crnu Goru, pravičnu Crnu Goru, a onda uspješnu i prosperitetnu Crnu Goru. To su preduslovi. Niko u svijetu u demokratijama nije izmislio drugi način, pa nećemo ni mi, ali bježati se više ne može.

Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 15:30:52)

Hvala i Vama.

Sada poslanik Aleksandar Damjanović obrazlaže svoje predloge.

Prvo, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju odluke Ustavnog suda Crne Gore.

To će poslanica Savković. Izvolite, kolegice.

ŽELJKA SAVKOVIĆ (28.07.20 15:31:05)

Ja sam samo htjela da obavijestim da ću u jednom terminu oba predloga objediniti.

Poštovani građani, 25. aprila 2019. godine prvi put Poseban klub poslanika je tražio da se u dnevnom redu uvrsti Predlog odluke o obrazovanju Odbora za ispitivanje posljedica NATO bombardovanja 1999. godine na zdravlje građana Crne Gore. Posljedni put je to tražila 22. juna 2020. godine. Naravno, predlog nije usvojen.

Razlozi za donošenje ove odluke sadržani su u potrebi da se 20 godina nakon NATO bombardovanja sagledaju posljedice tog bombardovanja na zdravlje građana Crne Gore, imajući u vidu da je teritorija Crne Gore tokom 78 dana trajanje vazdušnih napada više puta bombardovana, a da do sada nije sprovedeno ni jedno ispitivanje koje bi potvrdilo ili opovrglo sumnje da je navedeno bombardovanje imalo, odnosno da ima negativne posljedice na zdravlje građana Crne Gore. 1999. godine smo bili svjedoci kako su naši životi bili izloženi na milost i nemilost NATO avijacije. Neki su nažalost zapalicali zbog svojih bližnjih, svoje djece, neki zbog njih, a neki danas pokušavaju da shvate zašto. Dok se broj žrtve mnogih ratova, poštujući svaku, pitam se danas zašto se ne može zbog svih onih koji se poslije 1999. godine, 21 godinu kasnije svakodnevno suočavaju sa saznanjima da im članovi porodica, prijatelji, poznanici, obolijevaju od karcinoma, raznih psihoza, leukemija, sve je više dijabetičara, ne pitajući se da li je to od stresova, osiromašenog uranijuma ili ko zna još čega. Sve i da se ne predlaže ovaj zakon, ako mislite na zdravlje svojih građana, treba da se oformi komisija da se vidi uticaj na zdravlje zbog NATO bombardovanja i da se van ove institucije i te kako o tome raspravlja. Jer ne zaboravite, da kao što ne možemo zaboraviti NATO bombardovanje, može doći momenat, a ne došao, da se zapitate šta li je uzrok i da li je možda upravo vaš član porodice dobio karcinom od tog osiromašenog uranijuma i to ne samo zbog tog vašeg člana, već zbog svih onih širom svijeta gdje su NATO bombe sijale osiromašeni uranijum.

Zato, potenciram i zahtijeva na poslanike vladajuće koalicije da konačno upravo zbog svega onoga što se danas dešava, zbog Kovid 19, što su toliko zabrinuti za zdravlje svojih građana, konačno ukažu pažnju jednom ovakvom predlogu zakona i stave ga na dnevni red - ako ništa drugo da bar građanima Crne Gore ukažemo na to šta i zbog čega ove bolesti kojima su u novije vrijeme sve više izloženi naši građani i naše porodice. Hvala.

Drugi predlog, nažalost, kada njega pomenem, ne mogu a da ne kažem da je upravo ova Skupština doživjela dno kada je ukinula stečeno pravo 22.051 majci korisnicama naknade. To nikako drugačije ne mogu da ni kažem, ni da shvatim. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju odluke Ustavnog suda Crne Gore od 19. aprila 2017. godine upravo tražimo da se uvrsti ovaj dnevni red. Smatramo da ova Skupština bar u jednom segmentu može da ispravi ono što je učinjela i koju je štetu nanijela majkama korisnicama naknade.

Napomenuću da je 1. juna 2020. godine predsjednik Posebnog kluba poslanika gospodinu Suadu Numanoviću podnio pismo sa uvažavanjem da konačno vidimo imajući u vidu odredbu člana 69 stav 1 Poslovnika Skupštine Crne Gore, po kojoj je Odbor obavezan da razmotri svako pitanje iz svog djelokruga, svaki predlog akta koji mu je dostavljen u Skupštini podnese izvještaj,

potrebno je da obavijesti da li ste i kada planirali da u dnevni red sjednice odbora kojim presjedavate uvrstite i razmotrite navedeni predlog zakona, čiji sam jedan od potpisnika i zašto to nije urađeno na već zakazanoj sjednici Odbora. Od 1. juna je već sedam sjednica Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje. I imamo puno pravo da smatramo da i te kako vladajuća koalicija možda ni pod tačkom Razno ne pomišlja da majkama vrati stečeno pravo, ali zato majke na vama je da ako bude izbora, nadamo se da ih neće biti zbog ove epidemije, svojim glasom naučite pameti Demokratsku partiju socijalista i njihove koalicione partnere da stečeno pravo ne može da se oduzme, da ne može da se uzme kora hljeba onima koje nikada nijesu držale u svojoj ruci, a koju im je Ustav Crne Gore omogućio.

Napomenuću, od tih majki 1.382 majke od 45 do 55 godina to pravo ostvaruju do 2022. godine, 627 majki koje to pravo ostvaruju do penzije preko 55 godina i 238 majki od 33 do 45 godina, čije je pravo prestalo 12. maja 2020. godine.

Napomenuću i to da je budžetom Crne Gore, za 2020. godinu, na račun majki korisnica naknada izdvojeno devet miliona, a postaviću pitanje: Ako je ukupno 2.247 majki koje su ovo pravo ostvarile i na tri i na pet godina i do prava ostvarenja na penzije, da su sve te majke primale naknadu po 336 eura, a nijesu jer je najviši broj majki njih mislim da je oko 1.200 i nešto primalo 264 eura i ako to pomnožimo sa 336 na 12 mjeseci, ispade da je visina tih naknada koštala državu devet miliona i pedeset devet, pa se pitam gdje je ta razlika od toga novca koji nije utrošen za majke, a koji je budžetom Crne Gore, namijenjen majkama. Pitam se zašto konačno u ovoj državi, ako se vlast poziva svakodnevno, pogotovo zbog izbora koji slijede, a nadamo se da ih neće biti, zašto se konačno ne obrati ovom narodu Crne Gore i kaže: Gospodo, prevarili smo vas, sve što smo vam obećavali nijesmo ispunili? Zašto konačno i danas Predlogom zakona o kojem ćemo ovdje raspravljati ne stavimo do znanja kako smo najugroženiju kategoriju u Crnoj Gori - penzionere doveli do toga da se raduju primanju i povećanju penzije od 13,16%, sa 128 na 145 eura, što je ponižavajuće i najviše dno koje se može ponuditi jednom čovjeku (ako uzmemo u obzir koliko su enormno visoke plate pojedinih funkcionera i direktora firmi).

Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 15:39:07)

Hvala.

Sada nastavljamo sa predlozima poslanika Aleksandra Damjanovića.

Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (28.07.20 15:39:14)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Gvozdenoviću.

Četiri predloga akta su još ostala i ja bih onda to probao tih četiri puta po tri minuta, 12 minuta da svedem u 10-ak minuta, da malo racionalizujem i ja ovo naše vrijeme.

Predložio sam da u dnevni red ove sjednice uđe i Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici. Podsjetiću da je ovaj predlog zakona podnešen 17. juna tekuće godine i on ima nekoliko svojih ciljeva.

Naime, dosta se ovih nekoliko zadnjih godina govori o svojevrsnoj pljački potrošača električne energije građana Crne Gore i privrede Crne Gore, gdje se na način koji je utemeljen u važećem Zakonu o energetici prave takozvane podsticajne šeme za takozvana podsticanja biznisa privatnih investitora, neću govoriti o tome kome su bliske, to je opštepoznata stvar, i gdje se suprotno praksi u većini normalnih država, pa i Evrope i svijeta, na ovaj način narušava konkurencija na tržištu i obavezuje se preduzeće Elektroprivreda Crne Gore koja je u državnom vlasništvu da otkupljuje normalno našim parama, parama građana električnu energiju privatnih biznismena, investitora u male hidroelektrane po pet puta većoj cijeni nego što je.

Naravno, svjedoci smo da se ovih dana ponose i podnose su se i ranije krivične prijave protiv odgovornih u Elektroprivredi u sistemu države zbog ovih stvari, kao i zbog onoga ko je utvrdio i donio predlog ovakvog zakona. Mislim da je i /prekid/ gospodin Miličković sa grupom

građana takođe ovih dana podnio krivičnu prijavu.

Mi smo ovdje kao Posebni klub poslanika Skupštine Crne Gore još 13. jula 2019. godine, prije godinu dana, podnijeli predlog za pokretanje postupka ustavnosti i zakonitosti (članovi 23 i 24 Zakona o energetici). To su ti famozni članovi koji omogućavaju ovakve šeme, podsticanje takozvanog biznisa. Godinu dana Ustavni sud Crne Gore se nije oglasio vezano za inicijativu. Negdje u septembru je dostavio ovom Parlamentu dopis, gdje se tražilo da se, shodno Zakonu o Ustavnome sudu, Parlament izjasni o ovoj inicijativi. Naravno da Parlament, odnosno većina parlamentarna to nije učinila.

Ja sam naravno u ovom Predlogu zakona o energetici ponudio još nekoliko stvari. Podsjetiću da važeći Zakon o energetici i ono što se namjerava omogućava takozvano javno privatno partnerstvo u domenu energetike. Energetika se definiše kao javni interes, a onda se u članovima Zakona o energetici uvode termini poput: podsticanja učešća privatnog sektora dobitnog poslovanja, poštovanja prava svojine prostora i tome slično.

Dakle, tu su ključni članovi, odnosno takozvana zakonodavna podloga da se na mala vrata uvode takozvani privatni partneri javnom preduzeću Elektroprivreda, odnosno državi u oblasti energetike. To naravno omogućava raznorazne šeme pomoću kojih se ti mali partneri, na račun Elektroprivrede Crne Gore i države, da kažem pejorativno "pune", gdje imamo strašno moguće primjere korupcije, potencijalne korupcije odnosno faktički potkradanja građana Crne Gore i njene privrede.

Jedan od slučajeva je objašnjavao ovdje jutros, odnosno danas, vezan je za Maltu, za Možuru, za vjetroelektrane. Tih možura će biti dosta, a ukoliko se ovim predloženim zakonom ne uklone članovi koji omogućavaju pravnu osnovu za tu Možuru, za neke nove možure, ovdje će biti pakao od korupcije, pakao od nepotizma, pakao od pokušaja stavljanja šape na energetske sektor kao ključni sektor koji u budućem vremenu treba ne državi Crnoj Gori, nego njenim građanima da se Crna Gora izvuče iz ekonomske krize i posljedica pandemije Kovida. Očekujem da će se imati sluha da se obavi makar rasprava na način na koji je kolega Milić rekao, jer su tri predloga zakona o energetici ovdje data za predlaganje, pa evo da vidimo ima li prostora da se otvori rasprava oko ovako važne teme.

Naravno i u očekivanju da Ustavni sud odradi svoj dio posla, no to je stara priča o tome ne bih trošio riječi.

Predložio sam za ovu sjednicu i Predlog zakona o dopuni Zakona o porezu na dobit pravnih lica. U moru ovih paketa prvog, drugog, pa onda ovog takozvanog čarobnog trećeg paketa dosta toga se predlaže i dosta nekih lijepih stvari, tih floskula, a malo se toga realno ostvaruje, malo toga je usmjereno tamo gdje treba. Interesovanje je moje bilo i vezano za treći paket da li će Vlada utvrditi neke zakonodavne aspekte podrške i poslodavcima i zaposlenima. Pošto toga nije bilo, ja sam podnio Predlog zakona o dopuni Zakona o porezu na dobit pravnih lica sa svega jednim članom, smatram ga bitnim, a to je da se za poreske obveznike koji su tokom 2020. godine u uslovima krize izazvane pandemijom korona virusa ostvarili rast stalnih sredstava po predatom bilansu stanja na dan 31.12.2020. godine, ostvaruje pravo na umanjenje poreske obaveze za 9% od utvrđenog uvećanja. To znači da se svima onima koji su se investirali tokom ove teške 2020. godine, godine korona virusa, omogućiti da se u tom dijelu investiranja smanji porez na dobit na kraju tekuće godine. Mislim da bi to bio jedan od velikih podsticaja crnogorskoj privredi, crnogorskoj ekonomiji, da bi se to nekim indirektnim efektima odrazilo i na položaj zaposlenih u firmama koje su pogođene pandemijom korona virusa.

Naravno, još uvijek nema odgovora od strane Vlade Crne Gore, a imajući u vidu da je Predlog zakona podnešen juče, nije ga moglo ni biti. Ali, očekujem da se ovaj predlog razmotri kako ovdje u Parlamentu, tako i da Vlada Crne Gore sa pažnjom sagleda konsekvence ovakvog predloga.

Jedan od predloga takođe koji sam podnio jeste i Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica. Taj predlog zakona je u skupštinskoj proceduri od 11. juna tekuće godine. Vlada Crne Gore je dala odgovor, svoje mišljenje na predlog zakona 16. jula tekuće godine. Ja sam dužan samo da ukažem na jednu rečenicu iz ovog odgovora, gdje kaže da bi dostavljeni predlog mogao biti predmet razmatranja nakon poboljšanja opšte situacije u zemlji. To je veoma čudan odgovor Vlade imajući u vidu da ovaj predlog upravo ide ka tome da dođe do poboljšanja situacije u zemlji, a ako se situacija u zemlji poboljša, on neće biti potreban. Naime,

šta je intencija? Intencija je da se uvede takozvani krizni porez na dohodak fizičkih lica, na one zarade i primanja koja su dva ili tri puta veća, ako bi se ovdje Skupština dogovorila, od prosječnih zarada. To su velike plate kojih nema mnogo u sistemu u Crnoj Gori, plate iznad svakako 1000 - 1500 evra, sa još nekim podsticajima koji se tiču paušalnog oporezivanja mjesečno i akutativnog u odnosu na prošlu godinu, jer ova prošla se ne može uporediti sa prošlom godinom. Mjere koje bi negdje zaista dovele do poboljšanja situacije u smislu da ukoliko se to ne uvede, pa ovaj ceh pandemije korona virusa plate oni koji imaju najviše i koji najviše zarađuju u maloj vrijednosti, ceh će svakako platiti svi građani, odnosno zaposleni. Jer, ukoliko nemamo poreskih mjera, onda ostaje ono što Vlada sada ćuti o tome, neće da govori. Ali, se jasno zna da ukoliko ostane Vlada u kontinuitetu, nakon jeseni ćemo imati smanjenje zarada u javnom sektoru, limitiranje penzija i tešku recesiju izazvanu politikom Vlade koja ne želi teret krize da podijeli solidarno i na one koji ovdje u ovoj državi imaju mnogo i zarađuju mnogo. Iz ove male države od 600.000 stanovnika imate nekoliko milijardera u evrima, to je već poznata činjenica, kako u sferi biznisa, tako i politike, ali kriminogenog sektora imate veliki broj stotinu milionera i ljudi koji imaju desetine i milione evra. Nevjerovatno je da postoji toliki nivo socijalnih razlika u ovoj državi i da se čak ni ovaj teret pandemije korona virusa, koji najviše pogađa djelatnosti u kojima je inače visok intenzitet rada a nizak kapitala, a profit je enorman kod pojedinaca koji to sve kontrolišu, da se ne pokušava da se negdje uvedu mjere koje bi zaista pokazale solidarnost u društvu i na djelu, a ne samo retorički. No, vidjećemo da li će biti sluha da se i o tome razgovara.

Četvrti zakon koji sam podnio, odnosno predložio da se uvrsti u ovaj dnevni red jeste Zakon o izboru odbornika i poslanika, odnosno izmjenama toga zakona, podnijet u skupštinsku proceduru 23. marta 2018. godine. Dakle, prije dvije i po godine dana sve u pokušaju da evo već 15 ili 16 put objasnim mojim kolegama prije svega iz vlasti da nema razloga da se osujećuje bilo koji predlog, bilo kog kolege ovdje u Parlamentu. Parlament je za to da svi predlozi zakona ugledaju svjetlost ovdje u plenumu i da građani mogu da vide šta ko predlaže i zašto se zalaže.

Naravno, razlog zašto se bježi od ove rasprave jeste, između ostaloga, i što je predlogom izmjena ovog zakona predviđeno otvaranje izbornih lista. Crna Gora i Srbija su jedine države u Evropi koje i dalje imaju takozvani zatvoreni proporcionalni sistem sa jednom izbornom jedinicom. To dosta govori o tome da se na taj način omogućava monopol aktuelne vlasti. Ovaj monopol traje 30 godina, a u korijenu monopola jeste nepoštovanje biračkog prava, odnosno ustavnog prava da se bira. Biraju se liste na kojima birači ne zna ko je, kako i na kojem mjestu. Nema tog linka prema građanima i naravno Demokratska partija socijalista je partija koja će zadnja podržati ove promjene, a mi svi ukoliko Demokratsku partiju socijalista pošaljemo u opoziciju, moramo da se založimo da se izborni zakon mijenja. U ovu izbornu utakmicu se ulazi bez promjene Izbornog zakona iako je to eksplicitno traženo od strane OEBS-a, ODIHR-a. U ovu izbornu utakmicu se ulazi bez ustavnih promjena koje se tiču rezidentnog prava, odnosno prava boravišta i prebivališta koje je ključno za glasanje i biranje kako na lokalnim, tako i na državnim izborima. U ovu izbornu utakmicu se ulazi sa v.d. stanjem u institucijama. U v.d. nam je stanju Tužilaštvo, Sudski savjet, evo do skoro Agencija za sprečavanje korupcije. Predsjednik DIK-a izabran je glasovima poslanika parlamentarne većine, v.d. stanje /prekid/ Ustavnome sudu. U ovu izbornu utakmicu se ulazi u stanju praznih plaža, propale turističke sezone. Ništa od onih 650 miliona rebalansom opredijeljenih za promet u turizmu tokom jula i avgusta, propale ekonomije. U ovu izbornu utakmicu se ulazi u stanju teških posljedica pandemije korona virusa, koja nažalost kosi crnogorske građane, imamo veliki broj smrtnih slučajeva, ogroman broj oboljelih, među najvećim u Evropi u odnosu na broj stanovnika.

Zato, je neko osmislio da brže bolje kršeći Ustav Crne Gore, zakazujući izbore prije vakt 31. avgusta, na muftu ugrabi još jedanput vlast. Ja naravno, nemam tu političku hipoteku lidera opozicije i tobožnji strah kako bi ako nešto predložim to moglo da utiče, da pokaže neku vrstu straha.

Ponovo apelujem ovdje u ime svih onih koji misle, i kolegica Savković je to ovdje rekla, da ovo nije vrijeme za izbornu nadgornjavanje i za izborne radnje, da se izbori odlože do ili 18. oktobra, kad im je krajnji rok, odnosno kad im je rok, ili poslije ako je to potrebno prije svega iz zdravstvenih razloga. Jer, ako ne odložimo izbore, imaćemo ogroman broj, to primjeri Srbije, Makedonije i Hrvatske pokazuju, novozarežnih, ogroman broj umrlih, biće krivci oni koji idu ka ovom procesu, prije svega, NKT, Institut za javno zdravlje i organi u Crnoj Gori koji su zaduženi za

izbornu problematiku.

Dakle, /upadica/ tako je, gospodin Bilčik, izvjestilac za Crnu Goru, je takođe to rekao. Apel da poštujemo elementarno pravo građana Crne Gore na zdravlje. Izborna utakmica, ne samo izborni dan već i ovaj period do izbora će utrostručiti, upetostručiti broj oboljelih i broj preminulih, kao direktna posljedica ove izborne utakmice. Zato mislim da je uz sagledavanje ove ponude da se izbori odlože, a to predsjednik države nadam se čuje, ako ne čuje, neka mu bude preneseno, potrebno uraditi još dvije stvari. Mislim da je vrijeme da se raspravi o tome kako NKT radi svoj posao i da NKT podnese ostavku, ne znam koliko je tamo 19, 20 članova, da se na drugačiji način definiše kako se upravlja krizom pandemije u Crnoj Gori. Mislim da je vrijeme da do izbora, kad god oni bili kažem do 18. oktobra ili nakon toga, tehnička Vlada u Crnoj Gori pokuša da riješi ogromne probleme koji se ne tiču samo ovog zdravstvenog aspekta, već svega onoga što ćemo imati u septembru i oktobru. Ukoliko se bude silom na sramotu išlo ka izbornom horizontu i ukoliko taj izborni horizont bude ovakav kakvim sam ga predstavio, a on je takav, nažalost bojim se teških posljedica ne samo po zdravlje građana, već i na političku destabilizaciju Crne Gore i jednoga septembra i oktobra koji niko ne bi želio da vidi ovdje u Crnoj Gori.

Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 15:52:38)

Na ovaj način je svoje predloge obrazložio poslanik Aleksandar Damjanović.

Nemamo pravo da komentarišemo, ali on zna da se ne slažemo sa ovih dosta stvari.

Da li još neko od poslanika želi da obrazloži svoj predlog?

Pitam da li još ko od poslanika želi da obrazloži svoj predlog?

Ne vidim više zainteresovanih.

Predlažem da napravimo pauzu od 10 minuta, kako bi se tehničke službe organizovale da pristupimo glasanju. Glasanje ćemo organizovati na način što ćemo u više sala biti prisutni i na taj način poštovati sve mjere Nacionalnog koordinacionog tijela i raduje me što ponekad na neki način možda i dovodite i određene stvari u pitanje, ali ovdje u Parlamentu u zadnje vrijeme zbilja do kraja potpuno poštujete sva ta pravila štiteći vaše zdravlje, vaših porodica, a na taj način štiteći i čitavu državu. Mislim da je to ozbiljan i pravi put ljudi koji su izabrani u ovom Parlamentu.

U skladu sa predlogom, nadam se da ste saglasni sa tim, dajem 10 minuta pauzu i zakazujem glasanje u 16 časova u sali kako je dogovoreno.

Hvala.

/Pauza/

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 16:43:12)

Kolege, sada se izjašnjavamo.

Prije prelaska na izjašnjavanje o dopuni dnevnog reda, želim da se izjasnimo o osnovanosti primjedbi na Zapisnik sa Devete sjednice Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2019. godini.

Prvo, stavljam na glasanje primjedbe poslanika Slavena Radunovića. Molim vas da se i glasanjem izjasnite o osnovanosti njegovih primjedbi.

Molim vas, prilikom glasanja, pošto imamo glasanje u plenarnoj sali, Plavoj sali, Plavom salonu, Crvenom salonu, da malo duže zadržite ruke prilikom izjašnjavanja.

Poštovane kolege, ko je za primjedbe poslanika Slavena Radunovića?

Hvala.

Ko je protiv primjedbi poslanika Radunovića? Hvala.

Ko je uzdržan? Hvala vam.

Pozivam poslanike u Plavoj sali da se izjasne.

Ko je za primjedbe poslanika Radunovića?

Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Pozivam poslanike u Plavom salonu.

Ko je za primjedbe? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Pozivam poslanike u Crvenom salonu. Tamo poslanika nema.

Molim vas, dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 52 poslanika - 11 za, 41 protiv, nije bilo uzdržanih, pa objavljujem da Skupština nije prihvatila osnovanost primjedbi.

Prelazimo na glasanje o primjedbama poslanika Aleksandra Damjanovića, stavljam na glasanje.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Hvala.

Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Pozivam kolege u Plavoj sali. Ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolega u Crvenom salonu nema.

Molim vas, rezultate glasanja.

Glasala su 53 poslanika - za 12, protiv 41, pa objavljujem da Skupština nije prihvatila osnovanost primjedbi.

Sada vas molim da glasamo o osnovanosti primjedbi poslanika Srđana Milića.

Želite li proceduralnu reakciju?

Izvolite.

SRĐAN MILIĆ (28.07.20 16:47:06)

.. tako što, ja sam podržao, što je onako to zavedeno u Zapisniku. Ja nemam primjedbe na Zapisnik, to ostaje tako, nego ja imam primjedbe na način kako ste izglasali Predlog zakona bez toga amandmana. Nema uopšte potrebe da glasate. Ja sam prezadovoljan ovime što ste vi naveli. /Upadica/

Ne, pa dobro, sastavni dio ...

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 16:47:33)

Hvala Vam, poslaniče Miliću.

Znači, ne glasa se o primjedbama poslanika Milića.

/Upadica/

Molim vas, sada se izjašnjavamo o primjedbama poslanice Branke Bošnjak.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Hvala vam.

Ko je protiv? Hvala.

Ko je uzdržan?

Molim vas, pozivam sve poslanike u Plavoj sali da se izjasne. Ko je za? Jedan.

Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolega u Crvenom salonu nema.

Molim vas, rezultate glasanja.

Glasala su 52 poslanika - za 11, protiv 41, uzdržanih nije bilo, pa objavljujem da Skupština nije prihvatila osnovanost primjedbi.

Sada se izjašnjavamo o primjedbama poslanika Miluna Zogovića.

Stavljam na glasanje osnovanost primjedbi poslanika Miluna Zogovića.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Hvala.

Ko je protiv?

Ko je uzdržan?

Pozivam kolege u Plavoj sali da se izjasne. Ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Da li ima kolega u Crvenom salonu? Nema.

Molim vas, rezultate glasanja.

Glasala su 52 poslanika - 11 za, 41 protiv, uzdržanih nije bilo. Objavljujem da Skupština nije prihvatila osnovanost primjedbi Miluna Zogovića.

Sada se izjašnjavamo o osnovanosti primjedbi poslanika Predraga Bulatovića.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Hvala.

Ko je protiv? Hvala.

Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Da li ima kolega u Crvenom salonu? Nema.

Rezultati glasanja.

Glasala su 52 poslanika - 11 za, 41 protiv, nije bilo uzdržanih, pa objavljujem da Skupština nije prihvatila osnovanost primjedbi.

Sada se izjašnjavamo o osnovanosti primjedbi poslanika Jovana Vučurovića.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Hvala.

Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Da li ima kolega u Crvenom salonu? Nema.

Rezultate mi dajte.

Glasala su 53 poslanika - 12 za, 41 protiv, nije bilo uzdržanih, pa konstatujem da Skupština nije prihvatila osnovanost primjedbi.

Prelazimo na izjašnjavanje o primjedbama poslanika Milutina Đukanovića.

Plenarna sala, ko je za? Hvala.

Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Pozivam kolege u Plavoj sali da se izjasne. Ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Da li ima kolega u Crvenom salonu? Nema.

Dajte rezultate glasanja.

Hvala vam.

Glasala su 53 poslanika - 12 za, protiv 41, nije bilo uzdržanih, pa objavljujem da Skupština nije prihvatila osnovanost primjedbi.

Kako nijesu prihvaćene date primjedbe, saglasno Poslovniku Skupštine, konstatujem da je usvojen Zapisnik sa Devete sjednice Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2019. godini, bez primjedbi.

Sada prelazimo na izjašnjavanje o predlozima za dopunu dnevnog reda.

Želite proceduralno reagovanje?

Izvolite, poslanice Savković.

ŽELJKA SAVKOVIĆ (28.07.20 16:54:13)

Ja se izvinjavam što nijesam odmah, ali nijesam htjela da prekidam glasanje.

Htjela sam samo da pitam, s obzirom da upravo predsjednik Skupštine i dva potpredsjednika ne poštuju distancu, a da upravo prisustvujemo glasanju iz ove dvije sale, pitam ako je već glasanje podzanjem ruku, zašto ovdje u ovoj sali, gdje vidimo toliko praznih mjesta ne bi sva ova gospoda što sjede tamo u ovim salama mogla fino ovdje da se rasporede, da naprave distancu i da glasamo normalno i da ne gubimo svoje vrijeme. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 16:54:47)

Hvala Vam, poslanice Savković.

Evo, vidite. Jedna od Vaših primjedbi je sad uvažena od strane potpredsjednika Gvozdenovića.

Druga stvar, ja bih zamolio kolege koji ne nose maske u sali.

Treća stvar je, ako svi dođu ova ... prepuna, ne bi bila moguća fizička distanca.

Takođe, vas pozivam, nas je iznad onog potrebnog broja u zatvorenom prostoru, tako da pokušavamo u ovih tri dana da završimo zasijedanje i na sreću niko od nas, još uvijek, nije zaražen ili u izolaciji, pa možemo da funkcionišemo.

Sada prelazimo na izjašnjavanje o dopunama dnevnog reda.

Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (28.07.20 16:55:36)

Zahvaljujem.

Ostalo je da dobijemo informaciju o tome da li je predlog za uvrštavanje u dnevni red iz Demokratske partije socijalista, dakle, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i spašavanju podnijet blagovremeno. Ukazao sam da je to nemoguće i da kolege nisu to podnijeli u skladu sa Poslovnikom, gdje je neophodno da ga podnesu najkasnije 24h prije nego što počinje sjednica. To bi bilo grubo kršenje Poslovnika. U prilog tome, gospodine Brajoviću, dakle, evo da vam pomognem sa još jednom činjenicom. Potrudio sam se pa sam dobio tačno od Pisarnice, gospodine Brajoviću, kad je dostavljeno poslanicima. Ne fizički, nego kad je dostavljeno mejlom, a mejlom se dostavlja odmah onog momenta kad se predlog podnese dolje. Vi to znate. Jutros u 10:46, a piše da je juče 27, a tvrdim vam pošto sam bio zadnji podnosilac prije nego što je istekao onaj period od 24h da šanse nije bilo prije mene da su to uradili. Dakle, antidatirano je i trebalo bi skloniti.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 16:56:46)

Molim vas, kolege da ste pratili, molim vas, potpredsjedniče Gvozdenoviću, poslaniče Miliću, saslušajte me, prethodni dio sjednice, a to jeste i kad se daju dopune dnevnog reda i predlozi za dopune, onda biste znali da nisam dozvolio ni da se da dopuna od strane poslanika Ivanovića upravo zato što nije blagovremena. Tako da ovdje nema bez poštovanja Poslovnika. Kao što sam prošli put rekao da predlog tadašnji poslanika Milića nije mogao toga dana da se stavi na dnevni red kao dopuna zato što nije ispunjavao uslove, ni ovaj predlog zakona nije ispunjavao uslove tako da se o njemu nećemo ni izjašnjavati, jer nismo ni čuli njegovu obrazloženje za uvrštavanje u dnevni red. Nadam se da smo se dogovorili oko toga.

Sada prelazimo na izjašnjavanja.

Predlog poslanika Aleksandra Damjanovića. Stavljam na glasanje predlog poslanika Damjanovića da se iz dnevnog reda izostavi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata.

Ko je za? Hvala.

Ko je protiv?

Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Da li ima kolega u Crvenom salonu? Nema. Molim vas rezultate glasanja.

/Prekid/

Stavljam na glasanje predlog za dopunu dnevnog reda od strane poslanika potpredsjednika Gencija Nimanbegua.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Nema kolega u Crvenom salonu. Dajte mi rezultate.

Glasala su 44 poslanika - osam za, 36 uzdržanih, nije bilo glasova protiv, pa konstatujem da Skupština nije prihvatila predlog.

Prelazimo na izjašnjavanje o predlogu Srđana Milića.

Poštovane kolege, u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Plavi salon. Ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Da li ima kolega u Crvenom salonu? Nema. Tražim rezultate glasanja.

Ukupno je glasao 51 poslanik - 10 za, tri protiv, 38 uzdržanih, pa konstatujem da Skupština nije prihvatila predlog.

Sada prelazimo na izjašnjavanje o predlozima poslanika Danijele Pavićević i Srđana Milića. Sad je u pitanju Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici.

Ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Pitam kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Crvenom salonu nijesu prisutne. Molim vas, rezultate.

Glasalo je ukupno 54 poslanika - 13 za, dva protiv, 39 uzdržanih, pa konstatujem da Skupština nije prihvatila predlog.

Izjašnjavanje o predlogu poslanika Pavićević i Milić da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i spašavanju.

Ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege iz Plave sale, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege iz Plavog salona, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Da li ima kolega u Crvenom salonu? Nema. Dajte rezultate.

Glasala su 44 poslanika - 13 za, nije bilo protiv, 31 uzdržani, pa konstatujem da predlog nije prošao.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Pavićević i Milića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o procjenjiteljima vrijednosti.

Kolege iz plenarne sale, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege iz Plave sale, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege iz Plavog salona, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolega u Crvenom salonu nema. Molim vas rezultate.

Glasalo je 45 poslanika - 13 za, nije bilo protiv, 32 uzdržana, pa konstatujem da predlog Skupština nije prihvatila.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Pavićević i Milić da se na dnevni red stavi Predlog zakona o utvrđivanju Ugovora o uređenju odnosa od zajedničkog interesa između Vlade Crne Gore i Jevrejske zajednice u Crnoj Gori. /Upadice/ Kolege poslanik Milić je povukao ovaj predlog.

Sada stavljam na glasanje predlog poslanika Pavićević i Milića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o potvrđivanju Ugovora o uređenju odnosa od zajedničkog interesa između Vlade Crne Gore i Islamske zajednice u Crnoj Gori.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu. Rezultati.

Glasalo je 47 poslanika - 11 za, tri protiv, 33 uzdržanih, pa konstatujem da Skupština nije prihvatila predlog.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Pavićević i Milić da se na dnevni red stavi Predlog Deklaracije o zaštiti prostora planine Sinjajevina.

Ko je za, kolege u plenarnoj sali? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu. Rezultati.

Glasao je 41 poslanik - 11 za, osam protiv, 22 uzdržana, pa konstatujem da predlog nije prihvaćen.

Stavljam sada na glasanje predloge poslanice Branke Bošnjak. Stavljam na glasanje predlog poslanice Bošnjak da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o visokom obrazovanju.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema nikoga u Crvenom salonu. Rezultati.

Glasalo je 46 poslanika - 10 za, 11 protiv, 25 uzdržanih. Skupština nije prihvatila predlog. Stavljam na glasanje predlog poslanice Bošnjak da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolega u Crvenom salonu nema. Rezultate glasanja dajte.

Glasalo je 50 poslanika - 11 za, sedam protiv, 32 uzdržana. Predlog nije prošao.

Stavljam na glasanje predlog poslanice Bošnjak da se na dnevni red stavi Predlog zakona o dopuni Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu. Dajte rezultate.

Glasala su 44 poslanika - 11 za, četiri protiv, 29 uzdržanih. Predlog nije prošao.

Sada stavljam na glasanje predlog poslanice Bošnjak da se na dnevni red stavi Predlog zakona o dopuni Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru.

Ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu? Nema. Rezultati. /Prekid/

Glasala su 44 poslanika - 16 za, protiv 11, 17 uzdržanih, pa konstatujem da Skupština nije prihvatila predlog.

Stavljam na glasanje predlog poslanice Bošnjak da se na dnevni red stavi Predlog zakona o utvrđivanju porijekla imovine i posebno oporezivanju nezakonito stečene imovine.

Kolege poslanici u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu. Dajte rezultate, molim vas.

Glasalo je 50 poslanika - 11 za, pet protiv, 34 uzdržana. Predlog nije prošao.

Prelazimo na izjašnjavanje o predlozima poslanika Branka Radulovića.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Radulovića da se na dnevni red stavi Predlog Rezolucije o novoj održivoj ekonomskoj politici u Crnoj Gori u uslovima kontinuiranih epidemijskih opasnosti i globalnih kretanja.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu. Rezultati.

Glasala su 43 poslanika - 11 za, devet protiv, 23 uzdržana, predlog nije prošao.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Radulovića da se na dnevni red stavi Predlog Rezolucije o krivičnoj odgovornosti za djela protiv državnih dobara od 1990. godine, raskida ugovora sačinjenih na štetu države, preispitivanju porijekla imovine i načinu valorizacije preostalih dobara.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu. Dajte rezultate.

Glasala su 42 poslanika - osam za, 10 protiv, 24 uzdržana, predlog nije prošao.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Radulovića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o crnogorskoj razvojnoj banci.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu. Molim vas, rezultate.

Glasala su 44 poslanika - 14 za, sedam protiv, 23 uzdržana, predlog nije prošao.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Radulovića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o dopunama Zakona o inovativnoj djelatnosti.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu. Rezultati.

Glasala su 42 poslanika - 10 za, šest protiv, 26 uzdržanih, predlog nije prošao.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Radulovića da se na dnevni red stavi Predlog Rezolucije o razvoju energetske sektora Crne Gore u skladu sa novom politikom Evropske unije i globalnim tendencijama.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu. Dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 42 poslanika - 11 za, osam protiv, 23 uzdržana, predlog nije prošao.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Radulovića da se na dnevni red stavi Predlog Rezolucije o razvoju industrije Crne Gore u skladu sa novom politikom Evropske unije i globalnim tendencijama.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu. Dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 43 poslanika - devet za, devet protiv, 25 uzdržanih, nije prošao predlog.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Radulovića da se na dnevni red stavi Predlog Rezolucije o razvoju saobraćajnog sistema Crne Gore u skladu sa novom politikom Evropske unije i globalnim tendencijama.

Ko je u plenarnoj sali za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Plava sala, ko je za? Ko je protiv, ko je uzdržan? Hvala.

Plavi salon, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

U Crvenom salonu nema nikoga. Molim vas dajte rezultate glasanja.

Glasalo je 46 poslanika - 11 za, 10 protiv, 25 uzdržanih. Ovaj predlog nije prošao.

Sad prelazimo na predloge poslanika Draginje Vuksanović - Stanković, Raška Konjevića, Džavida Šabovića i Ranka Krivokapića.

Stavljam na glasanje Predlog da se na dnevni red stavi Predlog zakona o odlaganju plaćanja kreditnih obaveza korisnika kredita.

Plenarna sala, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Crvenom salonu nisu prisutne. Molim vas rezultate glasanja.

Glasalo je 47 poslanika - 12 za, 1 protiv, 34 uzdržana, Predlog nije prošao.

Stavljam na glasanje Predlog da se na dnevni red stavi Predlog zakona o dopunama Zakona o prijestonici.

Kolege u plenarnoj sali ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema nikog u Crvenom salonu. Dajte rezultate glasanja.

Glasala su 42 poslanika - 8 za, nije bilo glasova protiv, 34 uzdržana. Predlog nije prošao.

Stavljam na glasanje Predlog da se na dneveni red stavi Predlog zakona o izmjeni Zakona o radu.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Zadržite ruke ako se izjašnjavate malo duže da se prebroji. Sad je protiv. Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Rezultati.

Glasala su 43 poslanika - 7 za, 3 protiv, 33 uzdržana, predlog nije prošao.

Stavljam na glasanje Predlog poslanika Vuksanović - Stanković, Konjevića, Šabovića, Krivokapića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o dopuni Zakona o porezu na dodatu vrijednost.

Izvolite, kolege u plenarnoj sali, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema nikog u Crvenom salonu. Dajte rezultate glasanja.

Glasalo je 48 poslanika - 14 za, 2 protiv, 32 uzdržana. Predlog nije prošao.

Stavljam na glasanje Predlog poslanika da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjeni Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu. Dajte rezultate glasanja.

Glasalo je 45 poslanika - 10 za, 0 protiv, 35 uzdržanih. Predlog nije prošao.

Stavljam na glasanje Predlog poslanika da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu. Rezultate.

Glasalo je 48 poslanika - 11 za, 2 protiv, 35 uzdržanih. Predlog nije prošao.

Stavljam na glasanje Predlog poslanika da se na dnevni red stavi Predlog zakona o dopunama Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru.

Ko je za, u plenarnoj sali? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu. Dajte mi rezultate.

Glasala su 44 poslanika - 10 za, nije bilo glasova protiv, 34 uzdržana. Predlog nije prošao.

Stavljam na glasanje Predlog poslanika Vuksanović - Stanković, Konjevića, Šabovića i Krivokapića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Državnom tužilaštvu.

Ko je u plenarnoj sali za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Nema kolega u Crvenom salonu. Rezultati.

Glasali su 43 poslanika - 10 za, 4 protiv, 29 uzdržanih. Predlog nije prošao.

Stavljam na glasanje Predlog poslanika da se na dnevni red stavi Predlog rezolucije o očuvanja Aerodroma Crne Gore.

Ko je za u plenarnoj sali? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema nikog u Crvenom salonu. Rezultati glasanja.

Glasalo je 42 poslanika - 13 za, 5 protiv, 24 uzdržana. Predlog nije prošao.

Stavljam na glasanje Predlog poslanika da se na dnevni red stavi Predlog zakona o utvrđivanju šeme državnih garancija za kredite kao mjere podrške privredi.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Predlog poslanika SDP-a. Hvala.

Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Plava sala, kolege, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Plavi salon, kolege, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu. Dajte rezultate.

/Prekid/ uzdržanih. Predlog nije prošao.

Prelazimo, poštovane kolege, na izjašnjavanje o predlozima poslanika Nebojše Medojevića.

Stavljam na glasanje Predlog poslanika Medojevića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o dopuni Zakona o izvršenju i obezbjeđenju.

Ko je za u plenarnoj sali? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Plava sala, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Plavi salon, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

U Crvenom salonu nema nikog. Dajte rezultate.

Glasalo je 40 poslanika - 5 za, 17 protiv, 18 uzdržanih. Predlog nije prošao.

Stavljam na glasanje Predlog poslanika Medojevića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o dopuni Zakona o obligacionim odnosima.

Ko je za u plenarnoj sali? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Plava sala, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Plavi salon, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema nikog u Crvenom salonu. Rezultati.

Glasao je 41 poslanik - 5 za, 17 protiv, 19 uzdržanih. Predlog nije prošao.

Stavljam na glasanje Predlog poslanika Medojevića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o dopuni Krivičnog zakonika Crne Gore.

Ko je za u plenarnoj sali? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Plava sala, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Plavi salon, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema nikoga u Crvenom salonu. Rezultati.

Glasala su 42 poslanika - 5 za, protiv 17, 20 uzdržanih, pa konstatujem da Predlog nije prošao.

Stavljam na glasanje Predlog poslanika Medojevića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o minimalnoj zaradi.

Ko je za u plenarnoj sali? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Ko je za u Plavoj sali? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

U Plavom salonu ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

U Crvenom salonu nema nikog. Rezultati.

Glasao je 41 poslanik - 5 za, 16 protiv, 20 uzdržanih. Predlog nije prošao.

Stavljam na glasanje Predlog poslanika Medojevića da se na dnevni red stavi Predlog odluke o poništenju tendera o privremenom zaustavljanju procesa privatizacije Instituta "Dr Simo Milošević" A.D. Igalo; o zaustavljanju, preispitavanju davanja koncesije za višedecenijski zakup Aerodromi Crne Gore i o hitnom zaustavljanju daljnje devastacije Crnog jezera u Nacionalnom parku Durmitor.

Ko je za u plenarnoj sali? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

U Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Plavi salon, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Crveni salon, nema nikoga. Dajte mi rezultate.

Glasao je 41 poslanik - 5 za, 17 protiv, 19 uzdržanih. Predlog nije prošao.

Prelazimo na izjašnjavanje o predlozima poslanika Aleksandra Damjanovića. Stavljam na glasanje Predlog da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju odluke Ustavnog suda.

Poštovane kolege, u plenarnoj sali ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

U Plavoj sali ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Plavi salon, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

U Crvenom salonu nema nikog. Dajte rezultate.

Glasao je 41 poslanik - dva za, četiri protiv i 35 uzdržanih. Predlog nije prošao.

Stavljam na glasanje predlog poslanika da se na dnevni red stavi Predlog odluke o obrazovanju odbora za ispitivanje posljedica NATO bombardovanja 1999. godine na zdravlje građana Crne Gore.

Izvolite. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Plava sala, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Plavi salon, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

U Crvenom salonu nema nikog. Rezultati.

Glasala su 44 poslanika - četiri za, šest protiv i 34 uzdržana. Nije prihvaćen predlog.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Damjanovića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika.

Plenarna sala, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Plava sala, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Plavi salon, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

U Crvenom salonu nema nikog. Dajte rezultate.

Glasalo je 45 poslanika - pet za, 15 protiv i 25 uzdržanih. Predlog nije prošao.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Damjanovića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolega u Crvenom salonu nema. Rezultati.

Glasala su 43 poslanika - dva za, 13 protiv i 28 uzdržanih. Predlog nije prošao.

Stavljam na glasanje predlog poslanika da se na dnevni red stavi Predlog zakona o dopuni Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu. Dajte rezultate.

Glasala su 42 poslanika - jedan za, 11 protiv i 30 uzdržanih. Predlog nije prošao.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Damjanovića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

Ko je za u plenarnoj sali? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu. Dajte rezultate.

Glasala su 44 poslanika - tri za, 11 protiv i 30 uzdržanih. Predlog Skupština nije prihvatila.

Sada prelazimo, poštovane kolege, na izjašnjavanje o predlozima poslanika Nikole Rakočevića i Predraga Sekulića.

Stavljam na glasanje njihov predlog da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o naučno-istraživačkoj djelatnosti.

Plenarna sala, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Plavi salon, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

U Crvenom salonu nema nikoga. Rezultate mi dajte.

Poštovane kolege, ukupno je glasao 41 poslanik - 41 za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Konstatujem da je Skupština prihvatila predlog.

Sada stavljam na glasanje predlog poslanika Rakočevića i Sekulića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o inovacionoj djelatnosti.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolega nema u Crvenom salonu. Dajte rezultate.

Glasala su 42 poslanika - svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Konstatujem da je Skupština prihvatila predlog.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Rakočevića i Sekulića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o podsticajnim mjerama za razvoj istraživanja i inovacija.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Da li ima kolega u Crvenom salonu? Nema. Dajte rezultate.

Glasala su 42 poslanika - svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Konstatujem da je Skupština prihvatila Predlog.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Rakočevića i Sekulića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu. Dajte rezultete.

Glasao je 41 poslanik - svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Konstatujem da je Skupština prihvatila predlog.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Rakočevića i Sekulića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrijednost.

Poštovane kolege u plenarnoj sali, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Nema kolega u Crvenom salonu. Molim vas rezultate.

Glasao je 41 poslanik - svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Konstatujem da je Skupština prihvatila predlog.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Rakočevića i Sekulića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vazdušnom saobraćaju.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Nema kolega u Crvenom salonu. Rezultate mi dajte.

Glasao je 41 poslanik - svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Konstatujem da je Skupština prihvatila predlog.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Rakočevića i Sekulića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o putevima.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Nema kolega u Crvenom salonu. Dajte rezultate.

Glasao je 41 poslanik - svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Konstatujem da je Skupština prihvatila predlog.

Sada, poštovane kolege, pozivam da se izjasnimo o predloženom dnevnom redu u cjelini. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolega u Crvenom salonu nema. Molim vas rezultate.

Glasao je 41 poslanik - svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je za sjednicu usvojen predloženi dnevni red iz saziva sa predloženim izmjenama. Pozivam službu Skupštine da poslanicima dostavi prečišćeni dnevni red.

Obavještavam vas da sada prelazimo na raspravu o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. Ovlašćeni predstavnici Vlade su Kemal Purišić, ministar rada i socijalnog staranja i Jovo Pajović, generalni direktor Direktorata za penzijsko i invalidsko osiguranje i boračku invalidsku zaštitu. Izvjestioci odbora su Momčilo Martinović Zakonodavnog odbora i Nada Nenezić Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje.

Proceduralno. Poslanik Konjević, izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (28.07.20 18:03:05)

Zahvaljujem, predsjedniče.

S obzirom da smo malo mimo onoga što je negdje bila načelna priča na Kologijumu, interesuje me do kada je plan. Radi se o vrlo važnom sistemskom zakonu. Ja bih možda sugerisao, mimo nečega je što smo, jer jutros nismo na Kologijumu baš mislili da će ovoliko da potraje, možda da se raspravljaju drugi zakoni, a da PIO ostane za sutra. Mislim da je strašno važno da o tom sistemskom zakonu raspravljamo pred očima javnosti u ovako punom kapacitetu, a da se raspravlja o setu zakonu, recimo, koje je kolega Rakočević predložio. Mislim da će biti efikasije, a mislim da je za građane koje interesuje ovaj zakon bolje da kroz raspravu dobiju jedan

set informacija. Mislim da ništa ne remetimo, ne da prekidamo rad, ali da počnemo sa setom ovih zakona koje je kolega Rakočević uradio. Mislim da se najveći dio njih može završiti, a da za sutra ostavimo PDV-e i PIO. Čini mi se da bi to moglo da bude efikasnije.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.07.20 18:03:49)

Kolege, mi smo pozvali predstavnika predlagača zakona. Dajem pauzu pet minuta za konsultacije. Kako se dogovorite, nastavite sa radom.

/Prekid/

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 18:30:10)

Uvaženi građani, uvaženi poslanici, nakon usvajanja dnevnog reda, na užem Kolegijumu dogovorili smo da večeras radimo dva zakona: Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o planiranju prostora i izgradnju objekata i Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o /prekid/ i upravljanje vodama.

U ime Zakona o izgradnji i dopuni Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata sa nama su ovlašćeni predstavnici Vlade Dragana Čenić, državna sekretarica Ministarstva održivog razvoja i turizma i Marko Čanović, generalni direktor Direktorata za razvoj stanovanja. Izvjestioci odbora su Danijel Živković, Zakonodavnog odbora i Petar Ivanović, Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje.

Otvaram pretres. Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Želi.

Pozdravljam Dragana Čenić i Marka Čanovića i dajem riječ Dragani Čenić.

Izvolite.

DRAGANA ČENIĆ (28.07.20 18:31:18)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Nakon sveobuhvatne analize rješenja aktuelnog Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata, a na osnovu intenzivne saradnje sa Inženjerskom komorom Crne Gore, zajednicom opština i Privrednom komorom Crne Gore, ovim izmjenama i dopunama predložene su unapređenja novog propisa na čiju neophodnost je ukazala njegova dosadašnja primjena. Jedan od razloga pristupanja izradi izmjena i dopuna zakona bilo je postupanje u skladu sa odlukom Ustavnog suda Crne Gore, kojom je ukinuta odredba člana 66 stav 3 derogiranog Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, koja se primjenjivala do donošenja plana generalne regulacije Crne Gore. Naime, sud je našao da se ovom normom omogućavalo neprihvatljivo područje arbitrarnosti u postupanju nadležnog organa jedinice lokalne samouprave prilikom uređivanja pitanja oslobađanja od plaćanja naknade za komunalno opremanje.

Osnovno polazište pri predlaganju rješenja sadržanih u ovom predlogu zakona bilo je otklanjanje svih normativno pravnih rješenja koja su u izvjesnom smislu usporavala proces planiranja prostora i izgradnju objekata. Ključne izmjene u Zakonu o planiranju objekata i izgradnji koje se predlažu dovešće do brže procedure izrade i donošnja planske dokumentacije, jednostavnijeg procesa legalizacije, bržeg započinjanja realizacije investicija i efikasnije inspeksijske kontrole u oblasti građenja.

Neke od konkretnih izmjena su sljedeće - Plan generalne regulacije čija je izrada već započela, umjesto za teritoriju cijele države, zbog obimnosti i složenosti pitanja koje se planom definišu donijete se pojedinačno za svaki od tri regiona. Takođe, procijenjeno je da je potrebno produžiti rok za donošenje plana generalne regulacije za dodatnih 12 mjeseci. Do donošenja plana generalne regulacije Crne Gore za izgradnju objekata od javnog interesa koji se grade na zemljištu u državnoj svojini koje nije detaljno razrađeno za tu namjenu urbanistički uslovi se mogu

izdati aktom Vlade. Ista mogućnost je data i za izgradnju hotela, turističkih naselja, odnosno rizorta, kapaciteta 150 ležajeva i više na zemljištu u privatnoj svojini i to na zahtjev vlasnika zemljišta.

Budući da je 3D orto-foto snimak završen i operativan, predloženo je ponovno omogućavanje za prijavu legalizacije svih bespravnih objekata koji su na njemu evidentirani, bez definisanja krajnjeg roka. Značajno administrativno i finansijsko olakšanje na polju legalizacije je ukidanje obaveze izrade projekta izvedenog stanja bespravnog objekata, ukidanje izrade izvještaja o pozitivnoj reviziji i ukidanje izjave revidenta da je objekat izgrađen u skladu sa revidovanim projektom.

Na kraju, treba istaći da se očekuje da predložena izmjena zakona u vrlo kratkom roku podstakne zainteresovane investitore na nova ulaganja. Takođe, uveden je koncept cjeloživotnog učenja, koji postaje nužna pretpostavka rasta i razvoja znanja i vještina kadrova. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 18:34:33)

Zahvaljujem Dragani Čenić, državnoj sekretarki Ministarstva održivog razvoja i turizma.

Da li izvjestioci odbora žele riječ? Hvala.

Sada prelazimo na uvodna izlaganja ispred klubova.

Dajem riječ poslaniku Muriću, a poslije toga u ime DF-a poslanik Vučurović.

MIRSAD MURIĆ (28.07.20 18:34:57)

Zahvaljujem, uvaženi predsjedavajući.

Uvaženi predstavnici Ministarstva, kolege i kolegice,

Pred nama je danas Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata, koji će unaprijediti proces prije svega legalizacije bespravnih objekata i stvoriti zakonske uslove za ponovno prijavljivanje za legalizaciju bespravnih objekata.

U ovom dijelu zakon predviđa da se mogu legalizovati samo oni bespravni objekti koji su obuhvaćeni sa orto-foto snimkom, a dok objekti koji su izgrađeni poslije ovog snimka, u periodu poslije 2019. godine neće se naći u planskim dokumentima, neće biti obuhvaćeni, ali će imati naknadu za korišćenje prostora. Samim mjerama legalizacije predviđenim ovim zakonom omogućiće se pravilnije korišćenje prostora kao resursa koji ne može da se ocijeni kao obnovljivi resurs.

Ovim izmjenama će se isto tako unaprijediti i proces donošenja planskih dokumenata do donošenja plana generalne regulacije Crne Gore, a samo donošenje plana generalne regulacije će se produžiti periodu koliko sam razumio od 12 mjeseci.

Ono što je meni veoma važno jeste da su ove izmjene i dopune Zakona urađene u saradnji sa Komorom, lokalnim samoupravama i Vladom i da jedan veoma značajan za sjever važan momenat u ovom Zakonu jesu izmjene i dopune, koje predviđaju da pravno lice može u zavisnosti od veličine objekta ili površnog objekta imati u sastavu svog preduzeća jednog, dva, tri ili više stručnih lica koja će učestvovati u planiranju, ali i reviziji objekata.

Poznato je da sjeverni region ima građevinsku sezonu maksimalno šest mjeseci i da pravna lica nijesu mogla zapošljavati veliki broj stručnih lica koja su prethodnim zakonom bila predviđena, tako da ova pravna lica su gotovo ostala bez posla.

Ovim izmjenama i dopunama se omogućava da pravno lice može projektovati i vršiti reviziju objekata do 250 m² posjedujući samo jedno pravno lice u svom preduzeću, dok površine do 1.000 m² dva lica, recimo, arhitekta i građevinca, a što je veća površina znači traži i veći broj stručnjaka, kao što su elektroinženjeri, statičari i tako dalje.

Veoma je važno da će komunalne naknade za važne objekte, kao što su kulturni, sportski i tako dalje biti ili ukinute za ove objekte, ili će cijena biti mnogo niža, što je za pohvalu.

Ono što ovaj zakon predviđa jeste i tu podjelu, odnosno prespodjelu nadležnosti između državnog arhitekta i opštinskog arhitekta, da jedni poslovi koji su bili u nadležnosti glavnog arhitekta prelaze sad u nadležnost lokalne samouprave, to jest gradskog arhitekta. I to je veoma

pohvalno. Ovim se lokalnoj samoupravi daju veća prava kad je u pitanju korišćenje prostora planiranje i revizije. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 18:40:08)

Zahvaljujem poslaniku Muriću koji je govorio u ime Poslaničkog kluba DPS-a. Dajem riječ poslaniku Vučuroviću. Izvolite.

JOVAN VUČUROVIĆ (28.07.20 18:40:23)

Samo da primijetim da je veoma indikativno da do sada nije izabran ministar u ovom resoru. To je problem kadrova DPS-a, ali čisto jedno primjećivanje koliko se obratilo pažnje na ovaj resor od strane Demokratske partije socijalista, ali se obratila pažnja kada je u pitanju predizborna kampanja i ovih nekoliko zakona koji se pojavljuju posebno proteklih dana i koji će biti sutra. Čini mi se da su isključivo, ne čini mi se nego jesu isključivo u svrhu predizborne kampanje Demokratske partije socijalista. Između ostalog, ovaj zakon je tu da nekako pomogne tajkunima koji će ovih dana da finansiraju predizbornu kampanju DPS-a da nekako i oni imaju korist od onoga što donosi ovaj zakon, jer, takođe, moramo da znamo da ovaj režim nije zainteresovan da pomogne građanima, već da ih oporezuje i da nešto uzme od njih (ako je to ikako moguće).

Gdje je režim bio svih ovih proteklih godina da predloži neke olakšice ljudima, da im nešto olakša u proteklim godinama u kojima su brutalno opljačkali narod raznim dažbinama, raznim porezima, raznim formularima, raznim dokumentacijama, procentima, ugrađivanjima, a dok je narod čekao bolje dane i legalizacije raznih objekata, razne olakšice prva familija i njeni tajkuni su uzurpirali i okupirali sve što su mogli od Primorja do Žabljaka. Tako danas i na veliku scenu ovih dana vraća jedan od glavnih igrača DPS-a iz neke bliže prošlosti, kao vjerovatno jedan od finansijera kampanje DPS-a i niko drugi nego Oleg Deripaska. Treba da se zna da je on ponovo jedan od najbližih saradnika ovoga režima i da njim planiraju neke nove građevinske zahvate i poduhvate, u koje će se ugrađivati likovi iz vrha režima i oni koji se kreću oko režima. Zato imamo ovih dana informaciju da se na njegovim jahtama, na njegovim objektima za zabavu i bahanaliju okupljaju likovi iz režima, oni koji bi ponovo da zakuče milion kao u prethodnom periodu. Čak se angažuju, kako sam čuo, i plovne jedinice policije da bi obezbjeđivale to što se dešava na jahtama Olega Deripaske, dok, sa druge strane, poštovani građani, turisti iz Rusije ne mogu da uđu u Crnu Goru. Dakle, koji nijesu bliski tajkunima, obični turisti ne smiju da uđu u Crnu Goru, jer im je to zabranio DPS, jer im je to zabranio fantomski NKT. Sjetimo se još jedne situacije.

Ovdje je režim u izmišljenom i montiranom procesu državni udar osudio na zatvorske kazne čelnike Demokratskog fronta. Takođe sjetimo se da je taj isti režim toga Deripasku označio kao navodno jednog od finansijera toga lažnog državnog udara, kao jednog od ključnih ljudi u tom lažnom državnim udaru, a danas mu taj isti režim podilazi i sa ovakvim zakonima i sa tim što mu daje direktno u ruke Platomune. To područje, veoma atraktivno, daje direktno u ruke Olegu Deripaski. Kreće se sa novim dilovima, kreće se sa nekim novim aktivnostima, kao što je nekada bila aktivnost vezana za Trsteno kada je razbijen Liberalni savez, kada je ova druga ekipa uzela pare za korupciju. Kao što su svojevremeno korumpirani likovi iz vrha režima dali tom istom Deripaski na ruke KAP. Znamo kako je sve to prošlo tako mu danas daju Platomune iako se zna da su mještani protiv, iako se zna da je 1.000 mještana potpisalo da se to ne uradi, potpisalo se protiv uzurpacije, protiv otimanja, protiv pljačke, ali ipak neko po cijenu svega želi da izađe u susret čovjeku koji će, kao što rekoh, vjerovatno biti jedan od finansijera predizborne kampanje Demokratske partije socijalista.

Evo na kraju, naravno ne treba izgubiti iz vida da nakon 30. avgusta, kada ovaj režim bude zbrisan sa političke scene, dolazi vrijeme odgovornosti i vrijeme pravde i biće procesuirani svi oni ljudi koji su ovih decenija uništavali i pljačkali Crnu Goru, a posebno te pripejd partiete će imati dosta vremena da razmišljaju šta im je to trebalo da tako vode Crnu Goru ovih skoro 30 godina, da razmišljaju što im je trebalo da pljačkaju i uništavaju Crnu Goru i njene građane.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 18:46:41)

Sljedeći govornik jeste Andrija Popović u ime Kluba Liberalna partija, SD.
Izvolite, poslanice Popoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ (28.07.20 18:46:52)

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke, građani Crne Gore, poštovani predstavnici Vlade, što se tiče samog Zakona o izmjenama i dopunama o planiranju prostora i izgradnji objekata, donošenje novog zakona predstavlja za crnogorske liberalne jedno od najznačajnijih zakonodavnih inicijativa od državnog osamostaljivanja Crne Gore.

Sam proces prostornog planiranja je tokom posljednjih 200 godina prošao kroz više faza, rezultirajući dominantnim modelom koji se danas koristi u demokratskim društvima. Važan dio tog modela je hijerarhijski odnos između planova koji se odnose na prostor države ili regije i onih kojima se planira prostor grada i pojedinih njegovih djelova.

U suštini mora postojati vizija prostornog razvoja čitave teritorije, u skladu sa kojom se dalje planira razvoj manjih prostornih cjelina. Ta vizija mora biti u saglasju sa razvojnim planovima, demografskim proračunima, ekonomskim i ekološkim ciljevima i mora biti rezultat detaljnih analiza i širokog društvenog konsenzusa. Uređenjem prostora obezbjeđuju se uslovi za prostorni razvoj Crne Gore. Uređenjem izgradnje objekata stvaraju se uslovi da se objekti grade u skladu sa zakonom i drugim propisima, standardima, tehničkim normativima i normama kvaliteta u oblasti izgradnje objekata.

Kvalitetna pravna i institucionalna uređenost sistema, planiranja i uređenja prostora i izgradnje objekata predstavlja jedno od strateških opredjeljenja i ključnih pretpostavki razvoja crnogorskog građevinarstva i zaštite javnog interesa u oblasti planiranja, uređenja i zaštite prostora kao najznačajnijeg resursa Crne Gore. Ovo predstavlja jedno od ključnih opredjeljenja Strategije razvoja građevinarstva u Crnoj Gori do 2020. godine, čije analize i strateška opredjeljenja su i danas veoma aktuelni.

Strategija razvoja građevinarstva sa dokumentacionom osnovom i podlogama korišćenim za njenu izradu i dalje predstavlja osnovu za pravnu uređenost predmetne oblasti. Nužno je da ovi propisi budu utemeljeni na Strategiji razvoja građevinarstva u Crnoj Gori, usklađeni i usaglašeni kako međusobno, tako i sa ukupnim pravnim sistemom Crne Gore i, koliko je to god moguće, sa zakonima u okruženju i pravnim sistemom Evropske unije.

Ustavni sud je svojom odlukom ukinuo odredbu člana 66 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, kojom je predviđeno da lokalna samouprava može pored slučajeva iz stava 2 ovog člana propisati i druge slučajeve u kojima investitor ne plaća naknadu za komunalno opremanje građevinskog zemljištava.

Odluka Ustavnog suda Crne Gore, odnosno otklanjanje nedostataka je osnovni razlog za predlaganje ovog zakona, s tim što se predlažu i druge izmjene.

Usvajanjem ovog zakona ukida se rok za podnošenje zahtjeva za legalizaciju iako ostaje nejasno na koji način će se primjenjivati podzakonski akt kojim se utvrđuju naknade za korišćenje zemljišta koje postojeći zakon propisuje za sve one koji se nijesu prijavili za proces legalizacije.

Prijedlog zakona donosi olakšanje za sve podnosiocima zahtjeva za legalizaciju objekata koji nijesu namijenjeni osnovnom stanovanju, a kojom se ukida potreba izrade projekta izvedenog stanja, čime se značajno umanjuju troškovi legalizacije ovih objekata. Prepoznata je i potreba jačanja kapaciteta inženjerskog kadra u smislu stručnog usavršavanja, tako da su proširene nadležnosti Inženjerske komore Crne Gore.

Poštovani predstavnici iz MORT-a,

Iskoristiću priliku i vaše prisustvo ovdje da postavim jedno pitanje. Tiče se prostorno-urbanističkog plana opštine Kotor. Na tome se dugo radi, bilo je čak i obećano da će u ovom sazivu biti na dnevnom redu. Veliko razočarenje što taj zakon nije stigao u ovom sazivu Skupštine.

Interesuje me zašto. Dokle se stiglo? Znači i sami da prostorno-urbanistički plan opštine

Kotor predstavlja osnov za utvrđivanje politike razvoja, uređenja i korišćenja prostora. Bez toga PUP-a, se ne može mrdnuti. Znete i sami da smo u centru grada blokirani. To je lokacija nekadašnjeg hotela Fjord, koji je izgrađen 1986. godine. Svi čekaju. Znamo da smo imali tamo ruševinu, ruinu da stvarno ova vlast aktuelna koja traje nekih možda godinu dana uspjela je da to raščisti i da ipak čitav onaj šut ogromni koji je ružio Kotor da ukloni. Ali, ovaj hotel sa pet zvjezdica, u koji treba da se uloži više od 100 miliona eura, čeka usvajanje. Molim vas da odgovorite šta je sa tim PUP-om Kotora. Naravno, nije pitanje samo tog hotela u samom centru grada Kotora na pjeni od mora. Radi se o mnogim privatnim i javnim objektima. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 18:53:53)

Zahvaljujem poslaniku Popoviću.

Na ovaj način smo završili uvodna izlaganja ispred klubova.

Sada, obično predlagač ima pravo da da komentar, a bila su i neka konkretna pitanja pa možete odgovoriti. Izvolite.

DRAGANA ČENIĆ (28.07.20 18:54:10)

Zahvaljujem, potpredsjedniče,

Iskoristila bih priliku gospodinu Popoviću da odgovorim na ovom konkretno pitanje u vezi Prostorno-urbanističkog plana opštine Kotor. To je planski dokument koji nije u nadležnosti ovog doma, znači ne usvaja ga Parlament, već Vlada, tako da i dalje smo u roku da se usvoji u mandatu, ali ove Vlade.

Ono što je posljednja informacija da je plan već drugi put bio na mišljenje nadležnim tijelima UNESCO. Vraćen nam je sa određenim komentarima, koji su od strane planera ispoštovani i trenutno je plan na dobijanju finalnih saglasnosti predlog planskog dokumenta pred upućivanje Vladi na usvajanje. I dalje smo u nekom realnom roku da se taj planski dokument usvoji na zadovoljstvo svih, zato što je rok za njegovo donošenje daleko bio kraći od onoga što smo imali prilike da svjedočimo u prethodnom periodu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 18:55:05)

Hvala.

Sada riječ dajem Jovanki Lalikić, a neka se spremi Predrag Sekulić. Izvolite.

JOVANKA LALIČIĆ (28.07.20 18:55:15)

Uvaženi potpredsjedniče, poštovani predstavnici Ministarstva, uvaženi građani,

Danas je pred nama izmjena Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata. Uz podsjećanje da smo ovaj zakon donijeli 2017. godine i da je praksa u primjeni tog zakona pokazala da uvijek život je brži od onoga što su zakonske norme. Dobro je da krovni zakon, koji pokriva široku oblast planiranja izgradnje objekata, mijenjamo na bazi preporuka iz prakse. Važno je napomenuti, što su i ostale kolege rekle, da je razlog za to i odluka Ustavnog suda, kojom je odredba onog zakona po pitanju ovlašćenja opština za određivanje naknade za komunalno opremanje proglašena kao nezakonita. Dolazim iz opštine koja je čekala da se ovaj zakon usvoji, da uđe u proceduru donošenja odluke za komunalno opremanje u skladu sa ovim novim zakonom. Dobro je da ste u tom smislu predvidjeli kriterijume koji će biti važeći i granice do kojih će se moći lokalne samouprave svojim odlukama kretati.

Takođe, cijenim veoma važnim da je ovim zakonom propisano i koji se objekti oslobađaju od obaveze plaćanja naknade. Dakle, tu su i dalje hoteli, što mislim da je jako dobro ukoliko želimo da doprinesemo i daljem razvoju turizma, kao strateške grane naše privrede, ali i svi oni

objekti za proizvodnju, preradu, skladištenje, za pristup i kretanje lica sa invaliditetom. Mislim da su to dobre odredbe.

Takođe, posebno bih istakla i cijenim da je jako važno da je ovaj zakon praktično pojednostavio proceduru za legalizaciju objekata. Takođe, predvidio je da za pomoćne i privremene objekte nadležnost preuzimaju komunalne inspekcije, a da se na taj način praktično rasterete urbanističko-građevinske inspekcije koje treba da svoju pažnju poklone stalnim objektima koji su podignuti bez odobrenja. Svi smo očekivali da plan generalne regulacije, po Zakonu o planiranju, bude završen. Međutim, očito da je praksa pokazala da taj posao zahtijeva veliki angažman i veliko vrijeme, pa je dobro rešenje, koje je ovim zakonom predviđeno, da se može pristupiti izradi donošenju plana po pojedinačnim segmentima, a ne generalni plan regulacije.

Cijenim veoma važnim i to da zbog razloga cjelishodnosti i efikasnosti javni konkurs nije obavezan za izradu idejnog projekta za objekte koji se u cjelosti ili djelimično finansiraju iz donacija ili kreditnih sredstava međunarodnih finansijskih institucija.

Važna je, kao što sam rekla, i odredba oko pojednostavljivanja procesa legalizacije. Znam da u opštini Tivat veoma mali broj rješenja je donijet kada je u pitanju legalizacija bespravnih objekata. Ovo upravo pospješiti aktivnosti organa lokalne uprave da donesu sva ona rješenja gdje su zastali sa postupkom ili tražili dopunu određenih dokumenata. Nadam se da ovim zakonom neće morati više ni da traže.

Zaista mislim da se ovim zakonom uvodi i naknada za urbanu sanaciju za bespravne objekte, što takođe treba da doprinese zajedno sa naknadom za komunalno opremanje građevinskog zemljišta koji će se plaćati da se ta sredstva namjenski usmjeravaju za poboljšanje komunalne opremljenosti po opštinama.

Smatram da je predlog zakona jako važan, da predviđa brojne novine koje će, nadam se, pospješiti lakšu izgradnju objekata i donošenje planova, ali ono što je posebno važno - pojednostavljivanjem procedure za bespravne objekte doprinijeti da bespravnih objekata u Crnoj Gori bude što manje. Hvala na pažnji.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 19:00:12)

Zahvaljujem poslanici Jovanki Laličić, predsjednici Zakonodavnog odbora.
Dajem sad riječ Predragu Sekuliću.
Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ (28.07.20 19:00:29)

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče.

Poštovani predstavnici Ministarstva održivog razvoja i turizma, poštovane kolegice i kolege,

Žao mi je što u sali nema naših kolega iz opozicije iz prostog razloga što smatram da se radi o veoma važnom zakonu, a dobro je zbog građana da ukrstimo argumente i da vidimo ta zakonska rješenja koja su predložena. Zaista su tako dobra i to smatramo mi iz Demokratske partije socijalista. No, i ovaj jedan predstavnik koji je bio do sada pokazao je da je njima mnogo važniji parcijalni interes, neki lični interes nekog njihovog čovjeka, nego što je to interes građana Crne Gore, ali o tom-potom, nekom drugom prilikom.

Naravno, zakon sadrži nekih stotinak članova i bez obzira što donosimo izmjenu i dopunu ovog zakona, prije svega, zbog Ustavnog suda smatram da su data dobra rješenja, odnosno da su neke stvari otišle korak naprijed i da ih na pravi način treba prezentovati građanima Crne Gore. Prije svega, to mislim u onom dijelu koji se tiče legalizacije bespravno podignutih objekata i naselja. Samo da podsjetim, prvi put smo imali priču o legalizaciji bespravno podignutih naselja još 2007. i 2008. godine u razgovorima da predstavnicima Svjetske banke. To nije nešto što je eskluzivno crnogorska stvar. Znači, to je nešto što smo imali prilike da vidimo na svim kontinentima. Svjetska banka je vodila takve projekte. Negdje su bili uspješni, negdje manje

uspješni, ali sa ovim izmjenama i dopunama zakona stvaramo uslove i pretpostavke zaista da legalizaciju bespravne gradnje na pravi način riješimo. Ne samo činjenica da smo dali neograničen rok, što smatram zaista da je dobro bez obzira koliko se mi trudili da imamo te male finese kad su rokovi u pitanju, da želimo što prije da završimo stvar, ali pokazalo se da ako guramo nekoga u legalizaciju bespravno podignutog objekta, bez obzira što to jeste, kako god to gledali, pozitivna stvar za imaooca, vlasnika tog objekta, zato što na taj način rješava neka osnovna komunalna pitanja, što na taj način svoj objekat višestruko može da valorizuje.

Znači, bez obzira na te stvari, pokazalo se da možda kod građana nemamo još uvijek prisutnu tu svijest da legalizovani objekat jeste mnogo bolje rješenje po njega i po njegovu vlasništvo, nego kad je nelegalan. U svakom slučaju, podsjetiću da se Vlada Crne Gore prvi put ovim pitanjem bavila prije 10 godina. Zakon koji je donešen 2017. godine u ovom Parlamentu pokazao je da građani zaista imaju namjeru da legalizuju svoje bespravno podignute objekte, ali imamo taj problem da je možda ta sama procedura bila previše komplikovana ili previše kompleksna. Znači, ovim zakonom se ta procedura pojednostavljuje. Neki rokovi su dati, govorim o tome da organ lokalne samouprave obavještava nadležni organ uprave o tim rokovima od 30, odnosno 60 dana.

Još jednom, bespravna gradnja nije nešto što je eskuzivno u Crnoj Gori ili u regionu, nego, rekao bih, širom svijeta imamo takve stvari. Sam jedan podatak da ima više od milion nelegalnih objekata u širem centru Rima govori sam za sebe. Tako da, kažem još jedanput, rješenje koje je dato, a posebno kada govorimo o ukidanju obaveze izrade projekta izvedenog stanja, pojednostavljuje tu proceduru. To sve nije na uštrb kvaliteta, odnosno nije na uštrb seizmičke stabilnosti i onoga što je način na koji je objekat građen. Sva ova rješenja koja su data u zakonu, a nije ih malo, 99 članova, govore u prilog tome da ipak treba brže ići u susret promjenama u zakonu iz prostog razloga što je, čuli smo to ovdje i tokom ove rasprave, život mnogo brži nego što mi to zamišljamo. Naravno, kad je planiranje u pitanju, svi bismo bili dobri planeri da nam neko da mogućnost da nešto izmišljamo ili da nešto novo nacrtamo. Vjerujem da veliki Gaudi, koji je dao svoj pečat Barseloni, dođe u Crnu Goru ili bilo koju državu regiona, čak u bilo koju evropsku državu i da počne da se bavi planiranjem, imao bi problem da neke svoje projekte koji su bili tako uspješni u Barseloni realizuje. Danas su zakonski kriterijumi nešto stroži, ali naravno treba samo podsjetiti da su ovi zakoni najčešće pod lupom kada govorimo o biznis barijerama. Znači, moram da budem iskren, bez obzira koliko mi htjeli da zaštitimo prostor, zakon i zakonska rješenja ili neki loši planovi ne smiju da budu prepreka za ono što je pitanje razvoja ekonomije u Crnoj Gori. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 19:05:53)

Hvala, gospodine Sekuliću.
Sada dajem riječ Daliborki Pejović.
Izvolite.

DALIBORKA PEJOVIĆ (28.07.20 19:06:06)

Hvala Vam, uvaženi potpredsjedniče Gvozdenoviću.
Poštovane kolegice i kolege,

Nije sigurno prvi put da ću govoriti o ovoj temi. Moje interesovanje upravo za rješavanje problema prostornog planiranja u budućem periodu jednom je bilo vezano za jedno poslaničko pitanje, koje sam postavila Ministarstvu održivog razvoja i turizma i tada zaista dobila odgovor koji je evo potvrđen upravo planovima i namjerama koje ste počeli da realizujete sa nivoa Ministarstva, a tiču se i donošenja Prostornog plana Crne Gore do 2040. godine i naravno u zaista, ako to ostvarite, zaista u kratkom roku, donošenje plana generalne regulacije kada je u pitanju prostor Crne Gore.

Ja sam prepoznala dva vrlo važna momenta u ovome što vi namjeravate da radite i zaista mislim da ste u dosta nedefinisanim uslovima napravili najbolju moguću stvar. Suspendovali ste

na neki način sve druge planove do donošenja plana generalne regulacije, a mjerama koje ste inkorporirali u ovaj predlog zakonskog rješenja spriječili dalju devastaciju prostora, čak šta više na neki način ste opomenuli sve one koji su u međuvremenu krenuli i dalje bespravno da grade, da to više neće moći i da će ili morati platiti ogromnu nadoknadu za uzurpirani prostor, ili za devastaciju prostora i naravno dodatno ohrabрили one koji su već regularno ušli u proces legalizacije da taj postupak na jedan korektan koliko je moguće pravni način u ovim uslovima završe kako treba do kraja. Tako da ste zaista pribjegli jednoj, po mom mišljenju, zdravoj, vrlo opravdanoj i vrlo korektnoj proceduri i planu. Ja se iskreno nadam da ćemo na kraju svi biti ipak u datim okolnostima zadovoljni time kako smo valorizovali i iskoristili ove mogućnosti i ovu trenutnu situaciju koja u Crnoj Gori postoji.

Ja želim posebno da napomenem jednu vrlo važnu činjenicu, potpredsjednik Gvozdenović to zna jer je vodio jedan jako kvalitetan i vrlo participativan proces izrade ranijeg, odnosno još uvijek važećeg Prostornog plana Crne Gore. Ja sam tada zaista bila jako zadovoljna činjenicom da se u taj proces participativni uključio ogroman broj i građana, ali što je meni bilo jako bitno i jako važno jedna respektabilna akademska zajednica. Tu je postojao jedan vrlo važan institucionalni pristup, lokalne samouprave su dale svoj doprinos i zaista mislim da je na kraju u konačnoj formi to bila jedna prava prostorna, planerska i zakonska, jer prostorni plan jeste faktički zakon, mjera, potreba interesa Crne Gore u tada definisanim razvojnim i drugim sektorskim politikama. Mislim da ćete imati sad svojevrsnu privilegiju, a ovo je prilika da pozovemo građane i sličan korpus akademske institucionalne i administrativne zajednice da se uključe u jednu vrstu novog osmišljavanja budućih razvojnih i drugih politika u Crnoj Gori, da pokušaju da redefinišu sektorske politike vodeći računa o tome da li smo ili ne dovoljno kvalitetno i dobro njih realizovali i, kao i da negdje procijene nove razvojne ciljeve i mogućnosti kada je u pitanju upravljanje i valorizacija prostora.

Ja želim da, evo i sa ovog nivoa, posebno Skupštine Crne Gore, računajući da smo mi na kraju upravo taj državni organ koji će u ovom ili budućem sazivu donositi ovakve i slične odluke, da budno, pažljivo i kvalitetno pratimo upravo tu vrstu procesa i da povedemo računa da ono što u konačnom donesemo kao odluku, a tiče se zaista sudbine i zaista suštinskog razvoja našeg društva i crnogorske države, bude jedna prava mjera potreba, prava mjera mogućnosti, naravno sa izvjesnim ciljem da stvaramo jedan održiv sistem, u kojem neće više biti rizika po razlike i različite pristupe sektorskih politika, nego će to zaista biti jedna prava mjera održivosti sistema, čemu mi u suštini i politički i državno-institucionalno težimo. Iskreno ću se radovati ukoliko to bude zaista rezultat različitih i političkih, i društvenih, i drugih pristupa, jer će to biti zapravo jedna tačka pomirenja jedne opšte, tako da kažem, konsolidacije i konsenzusa kada su u pitanju interesi naše države. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 19:10:13)

Zahvaljujem poslanici Pejović.
Maja Ćatović ima riječ. Izvolite.

MARIJA ĆATOVIĆ (28.07.20 19:10:39)

Poštovani potpredsjedniče, kolege i kolegice, predstavnici Ministarstva uređenja prostora i uvaženi građani,

Prostor koji obuhvata granice svake države, pa i naše Crne Gore, izuzetno je vrijedan resurs kojeg sa posebnom pažnjom treba tretirati, to jest planirati tako da se sačuva njegov specifikum, a ujedno, postupajući po pravilima iz plana, omogućiti lokalnoj zajednici, građanima stvaranje uslova za bolji, sadržajni život u XXI vijeku.

Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata donesen je 2017, u dvije izmjene koje su uslijedile 2018. godine. Međutim, Ustavni sud Crne Gore svojom odlukom broj 13/16 od

29.01.2019. godine ukida odredbu člana 66 stav 3 važećeg zakona, što u skladu sa tim daje osnovni razlog za predlaganje izmjena i dopuna Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata.

Sastavni dio funkcionisanja sistema planiranja prostora je komunalno opremanje građevinskog zemljišta, koje je važećim zakonom u članu 239 predviđeno da do donošenja plana generalne regulacije Crne Gore investitor plaća naknadu, odnosno oslobađa se od plaćanja iste u skladu sa zakonom. Pitanje plaćanja navedene naknade uređeno je članom 66 Zakona. Ustavni sud je osporio odredbe ovog člana u stavu 2, jer smatra da zakonodavac nije propisao kriterijume na osnovu kojih će se vršiti oslobađanje od plaćanja naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta, čime se daje na slobodu organu lokalne samouprave da arbitrira u navedenim slučajevima.

Ustavni sud smatra da je to isključivo nadležnost koja pripada zakonodavcu. U skladu sa navedenim, a postupajući po Odluci Ustavnog suda, te kroz primjenu samog zakona došlo se do saznanja da su neke izmjene neophodne kako bi se sprovođenje samog zakona pojednostavilo i omogućilo građanima i lokalnim samoupravama da brže i lakše primjenjuju zakonske odredbe u javnom interesu.

Primarni izvori prava Evropske unije sa kojima bi se ovaj zakon mogao uporediti ne postoje, a po pitanju sekundarnih izvora prava Evropske unije predlog zakona je u potpunosti usklađen sa Direktivom 2006/123/... Evropskog parlamenta. Lakša i brža implementacija ovog zakona me je opredijelila da zajedno sa koleginicom Laličić podnesem amandman na predlog ovog zakona kojim će se omogućiti da se vlasnicima koji su podnijeli zahtjev za legalizaciju objekta, a koji nijesu priključeni na infrastrukturu da mogućnost da to urade u skladu sa zakonom i na taj način omoguće upotrebu objekta. Nadam se da će amandman biti prihvaćen od strane predlagača, jer koliko znam bar u opštini Kotor ima preko 400 zahtjeva za tako nešto.

Zbog svega navedenog i mogućnosti brže primjene istog, izmjene smatram prihvatljivim i podržaću predlog zakona.

Hvala na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 19:14:03)

Zahvaljujem poslanici Maji Čatović.
Dajem riječ Ani Nikolić. Izvolite.

ANA NIKOLIĆ (28.07.20 19:14:19)

Hvala, uvaženi potpredsjedniče.

Evo, poslije diskusija kolega i koleginica, i ja ću isto u kratkim crtama se osvrnuti na izmjene i dopune Zakona koji je danas pred nama.

2018. godine kada smo donosili izvorno ovaj zakon, zaista smo svi konstatovali u našoj vladajućoj većini da je to bio jedan zaista veliki iskorak i da je to bio veliki zahtjevan zadatak Ministarstva turizma, odnosno Vlade Crne Gore i da je taj zakon 2018. godine bio zaista avangardan. I tada smo zaključili da ono što pokaže praksa u implementaciji da ćemo onda u koracima koji slijede tu uočenu praksu, odnosno potrebe izmjene na adekvatan način i raditi kako bi se doprinijelo da se zakon na najbolji mogući način primijeni u životu u Crnoj Gori kada su u pitanju i građani i investitori.

Prosto mislim da je Odluka Ustavnog suda za član 66 bio ustvari povod, ali da je i razlog upravo su bila uočena uska grla u stvarnom životu kada je u pitanju realizacija, odnosno implementacija zakona. Za mene je jako važno da se za sve ove promjene koje su se uglavnom i definisale u ovih stotinak članova usko usaglasile sa Inženjerskom komorom, odnosno strukom kad je u pitanju ova materija, sa Privrednom komorom, kada je u pitanju privreda i čiji su zahtjevi zaista najglasniji i najvažniji i kad je u pitanju Zajednica lokalnih samouprava u Crnoj Gori, naravno sa onim sa čime se i oni susreću i u čemu postoji ograničenje kad je implementacija u njihovim gradovima u pitanju.

Važno je naglasiti da se sada kroz zakon, član 66, poziva zakonodavac da definitivno

predloži šta je to i koji su to kriterijumi za oslobađanje plaćanja od komunalija za uređenje kad su u pitanju investitori. To je jako potrebno svim lokalnim samoupravama da ne bi prešli u zonu zloupotrebe. Naravno, da im se, kao što je rekla lijepo kolegunica Laličić, daju granice ovlašćenja do kada i šta mogu koliko mogu, kako bi na pravi način zaista i unaprijedili prostor, dali investitorima podsticajne uslove na taj način, a na neki način zaista da sačuvaju i svoju zonu zakonske regulative. Važno je istaći da je plana generalne regulacije Crne Gore produžen za 12 mjeseci, tako da njegov završetak očekujemo krajem 2021. godine, ali segmentalnom izradom za tri regiona Crne Gore omogućiće se zaista njegova brža realizacija, a na taj način i fleksibilnije planiranje i brže planiranje prostora na čitavoj teritoriji Crne Gore.

Za mene je jako važan proces legalizacije, da je vremenski sada neograničen proces legalizacije i, ono što je uvaženi naš poslanik Sekulić objasnio, mislim da se na pametan način doskočilo negdje praksi odlaganja, neprepoznavanja mnogih subjekata u Crnoj Gori da pristupe procesu legalizacije na način da se uvede upravo naknada za taj dio. Ja bih tu naknadu nazvala i naknada za devastaciju. Naknade su jako visokonovčanog iznosa, tako da mislim da će one na najbolji mogući način dovesti do spoznaje potrebe da mnogi subjekti ustvari prepoznaju svoju esencijalnu potrebu da se izvrši legalizacija objekta i da će im to donijeti mnoge benefite. Znači, tu naknadu će baštiniti lokalne samouprave, mislim benefite od njih, a nije ni cilj benefita koliko je cilj ustvari jedna edukativna, kazneno-edukativna mjera za građane.

Dalje, važno je istaći ukidanje saglasnosti glavnog arhitekta Crne Gore kao upravni akt i da se na taj način i ta barijera otkloni, odnosno da se previše zatrpani zahtjevima za glavnog arhitektu Crne Gore rastereti kako bi opet procedure bile mnogo brže i fleksibilnije. Takođe, u tom kontekstu jeste i izmjena da se na terenu u svim gradovima u Crnoj Gori jedan vid građevinskih inspeksijskih poslova, koji se odnose na privremene objekte, prenose na inspeksijske poslove lokalnih samouprava kako bi se na taj način omogućila brža i fleksibilnija realizacija inspeksijskih poslova na terenu. Generalno, izmjene i dopune ovoga zakona će omogućiti bolje planiranje u narednom periodu, efikasne inspeksijske poslove i fleksibilnije, bolje, kraće i brže procedure za sve investitore u Crnoj Gori.

Pridružujem se koleginicama poslanicama Mariji Čatović i Jovanki Laličić i podržavam njihov amandman, zato što takav amandman zaista ima smisla. I na Cetinju su prepoznate ovakve potrebe da se i ovim objektima koji su ušli u proces legalizacije omogućiti priključivanje da se ne bi čekao proces da se završi legalizacija, nego ... paralelno jedno sa drugim. Na taj način rješavaju se nekih uskih grla i nadam se da će predlagač zakona usvojiti ovaj amandman.

Toliko od mene. Sigurna sam da i u narednom periodu bićemo raspoloženi, ova Skupština, ova većina je oduvijek bila /prekid/ kad je ovaj zakon koji je jako širok koji definiše jako veliku i široku materiju, uvijek naći razloga da ga unaprijedimo i poboljšamo sa izmjenama i dopunama, a na zadovoljstvo i građana i investitora u Crnoj Gori. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 19:20:36)

Zahvaljujem poslanici Nikolić.

Dajem riječ Momčilu Martinoviću, a neka se pripremi Žana Filipović. U ime DPS-a ima završnu riječ i diskusiju Petar Ivanović.

MOMČILO MARTINOVIĆ (28.07.20 19:20:55)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče Gvozdenoviću.

Pozdravljam kolegince i kolege, poslanike i poslanice.

Takođe, koristim priliku da pozdravim i predstavnike Ministarstva održivog razvoja i turizma. Svakako sa moje strane, iako nemamo sada na čelu resornog ministarstva ministra, mislim da ni u jednom trenutku ovaj resor ne trpi neke negativne konsekvence, nego znajući vas kroz neki raniji rad, smatram da imate jako dobre kapacitete da odgovorite na sva ova pitanja koja se tiču ovog zakona i kompletnog resora kojim se bavite. Nadao sam se da ćemo u ovoj fazi imati jednu konstruktivnu diskusiju od strane nas i opozicije. Međutim, evo građani koji budu u prilici da prate

onaj naš prenos vidjeće ko se odgovorno odnosi prema ovom pitanju i ko na koji način želi da participira i da jednostavno kroz ovakva zakonska rješenja utvrdi prava i obaveze građana i svih subjekata koje tretira ovaj zakon, odnosno ovo zakonsko rješenje ili, bolje reći, izmjene i dopune.

Shvatio sam da postoje dvije suštinske izmjene i dopune. Međutim, shvatili smo da kroz razradu i prilici da se on dopuni da imamo 99 članova, koji se na neki način dopunjuju ili mijenjaju, a možda i praksu jednu uobičajenu koju imamo da diskutujemo i da razmjenjujemo argumentaciju sa drugom stranom, ja ću ovu svoju diskusiju usmjeriti na postavljanje određenih pitanja. Bilo bi mi dragocjeno da građani čuju sa vaše strane što je to što mogu da očekuju i na koji način mogu svoja prava i obaveze da ostvare po ovom osnovu. Uzeću u obzir dvije ključne stvari koje su meni privukle pažnju, meni u čitanju ovoga zakona, odnosno ovih izmjena i dopuna - proces legalizacije to je jedno pitanje i drugo pitanje jeste u odnosu na naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta u tom dijelu.

U odnosu na prvo pitanje kada je u pitanju legalizacija, bilo bi dobro da građani čuju u tom dijelu na koji način kako je to pojednostavljeno. Međutim, vi ste dobar dio kazali u svom uvodnom obraćanju, ali vas molim da to pojednostavimo da građanin shvati i onaj koji će biti u procesu legalizacije kakva je procedura dalje. Shvatio sam, takođe, i kroz rad odbora, u kojima smo imali jednu interaktivnu komunikaciju jako značajnu i kvalitetnu, ali građani nisu bili u prilici da je čuju, ali bih volio da je čujemo i danas ovdje - kazali ste nam da postoji orto-foto snimak i da kad je proces legalizacije u pitanju da imamo snimljenu sliku terena. Proces legalizacije se odnosi samo na onaj dio koji je tu sliku obuhvatio. Dakle, treba jasno građanima kazati da ne možemo da ih ohrabrimo da nelegalna gradnja može biti legalizovana u odnosu na neke rokove koji su već dati. Molio bih u Vašoj završnoj riječi ili kad Vi procijenite da nam date odgovor na to pitanje i da na taj način jasno građanima i subjektima koji su zainteresovani za ovu priču kažemo što je naoptimalnije, zakonski utemeljeno i najpovoljnije u odnosu na ovaj proces.

Drugo pitanje jeste oko naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta. U ovom dijelu smo vidjeli određena sudska instance je kazala svoje. Vidjeli smo da lokalne samouprave koje su imale određene mogućnosti da to sprovedu - ovim zakonom se to ukida. Na koji način će to biti regulisano i kakve će to benefite donijeti potencijalnim investitorima (kojima se svi radujemo u nekim budućim godinama)? Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 19:25:06)

Hvala, poslaniče Martinoviću.
Dajem riječ Žani Filipović.

ŽANA FILIPOVIĆ (28.07.20 19:25:17)

Hvala Vam, uvaženi potpredsjedniče.

Dakle, danas su pred nama izmjene i dopune Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata. Ovaj predlog zakona je Vlada Crne Gore usvojila na sjednici 4. juna 2020. godine i ove izmjene su u cilju obezbeđenja kontinuiteta funkcionisanja sistema planiranja prostora, čiji je sastavni dio i komunalno opremanje građevinskog zemljišta. Čuli smo do sada o tome da će legalizacija biti na neograničeni period. Čuli smo od mojih kolega nešto o ovim pravnim institutima izmjena i dopuna zakona.

Ovaj zakon u potpunosti je usklađen sa Zakonom o zaštiti kulturnih dobara, gdje će se svaka nadogradnja, dogradnja smatrati rekonstrukcijom. Takođe, ovim izmjenama i dopunama zakona se govori o nadležnostima glavnog državnog arhitekta i gradskog lokalnog arhitekta, da je nadležnost glavnog državnog arhitekta do 3.000m², a ispod 3.000m² je nadležnost gradskog lokalnog arhitekta.

Takođe, govori se članu 66, koji je sada član 239, o procjeni za umanjenje komunalnog opremanja koji ste dogovorili sa Zajednicom opština. Govorite u članu 57 o faznoj izgradnji i složenih objekata, gdje će se morati prvo raditi elaborat na samom početku prije izgradnje. Zatim, ono što je meni interesantno jeste da se izmjene i dopune odnose i na organizaciju privrednih

društava u smislu da ona društva koja imaju tri inženjera zaposlene u svojim preduzećima mogu takođe prepoznavati nelegalno izgrađene objekte koji se nalaze u planskom dokumentu, a ne samo lokalna samouprava. Da ne bi došlo do pada kvaliteta u procesu izgradnje objekata, predložene su izmjene zakonskog rješenja na način da je promijenjen uslov za sticanje licence za revidenta, odnosno vršioca stručnog nadzora. Navedeni uslov za sticanje licence sa ovim predlogom zakona gradira od manje složenih do složenih objekata. Predloženo je da je privredno društvo dužno da za obavljanje ove djelatnosti ima najmanje po jednog zaposlenog revizora. Dakle, za arhitektonski ili građevinski projekat za zgrade bruto građevinske površine do 250m², onda dva projekta iz člana 78 stav 3 ovog zakona za inženjerske objekte koji nisu složeni inženjerski objekti. Zatim, za arhitektonske i građevinske projekte za zgrade bruto građevinske površine od 1.000m² i arhitektonski građevinski elektrotehnički projekat za zgrade bruto građevinske površine od 10.000m².

Izmjenama i dopunama ovog zakona mi ćemo imati viši stepen kvaliteta izgradnje objekata i ići ćemo korak naprijed kada je u pitanju ova oblast. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 19:29:02)

Zahvaljujem poslanici Žani Filipović.

Po planu, dajem diskusiju i završnu riječ Petru Ivanoviću, predsjedniku matičnog odbora. Izvolite, poslaniče.

PETAR IVANOVIĆ (28.07.20 19:29:12)

Hvala Vam, poštovani potpredsjedniče.

Uvažena gospođo Čenić, uvaženi gospodine Čanović, poštovani građani Crne Gore,

Mi smo danas razmotrili na matičnom odboru Predlog zakona koji ste uputili ovom uvaženom domu. Dopustite mi da napravim jednu kratku retrospektivu pet tačaka kada je u pitanju sama diskusija.

Čuli ste od više mojih kolega, kojima zahvaljujem i namjerno sam htio da budem posljednji učesnik u raspravi, da je produžen rok za legalizaciju i to je svakako dobra vijest za građane Crne Gore. Upravo zbog toga mene i ne čudi odsustvo opozicije kada govorimo o dobrim vijestima, jer nekako smo navikli da uvijek predstavnici opozicije budu tu, da govore nešto loše, a čim imamo nešto dobro da saopštimo, njih nema. Drago mi je da građani Crne Gore su mogli da čuju, više puta večeras, da je dobro to što je produžen rok za legalizaciju. Naravno, nije produžen rok za legalizaciju bespravno podignutih objekata koji nisu usklađeni sa planovima, sa studijama lokacije itd, odnosno ono što su u vrijeme kada su podizali objekte znali da je bespravna gradnja i da se u Crnoj Gori klasifikuje kao krivično djelo.

Drugo, važno je da je pojednostavljena procedura i to na različitim nivoima. Mi smo imali vrlo kvalitetne diskusije na odborima u kontinuitetu tokom posljednje dvije godine. Zahvaljujem vam se što ste i vi uzeli učešća tokom takvih diskusija. Nastojali samo da pojednostavimo procedure ne samo kada je u pitanju broj licenciranih stručnjaka u pojedinim oblastima koji su od starta nekako bili pod posebnom lupom pažnje zbog toga što Crna Gora, kao relativno mala zemlja nema toliko kvalitetnih stručnjaka, već se to vidjelo u samoj praksi da nije isto graditi objekte od par stotina kvadrata i par hiljada kvadrata i da nije isto interesovanje takvih stručnjaka kada su u pitanju veći ili manji objekti. Tako da je dobro da smo relaksirali sve one u koje spada najveći broj građana Crne Gore da mogu ipak da rade objekte koje žele u skladu sa planovima na način koji je sada pojednostavljen.

Treće, mislim da je važno da su i neke preporuke sa Odbora uvažene kada je u pitanju i Privredna komora i Inženjerska komora. Zahvaljujem vam na tome što ste uvažili i sve ono što se čulo na Odboru. Mislim da ta kultura dijaloga koji nastojimo da razvijamo međusobno je nešto što svakako Crnu Goru može da vodi naprijed. Zbog toga mi je i dodatno krivo da danas nemamo priliku da na normalan način, civilizovano, u jednom kulturunom tonu vodimo raspravu i o ovom zakonu sa predstavnicima opozicije.

Četiri, razgovarali smo, takođe, na Odboru oko tretmana kulturnih, vjerskih i drugih objekata koji u velikom broju slučajeva odražavaju dio kulture Crne Gore. Mi smo tu posebno, kao poslanici DPS-a, zabrinuti da se spriječi narušavanje ovakvih objekata. Mislim da smo izvukli dovoljno pouka iz samih diskusija i da ovaj zakon takođe pruža mogućnost i inspektorima da reaguju na vrijeme, ne kada se već nešto završi, nego da to bude urađeno na način kada krene nekakva rekonstrukcija koja nije urađena u skladu sa zakonskim propisima. Zašto je to važno da naglasim? Zbog toga što je to neodvojiv dio naše ukupne tradicije i kulture i zbog toga što sve to pripada nama. Svi ti objekti pripadaju svim građanima u Crnoj Gori i tu nikako ne želimo da dopustimo bilo kakva podvajanja.

Na kraju, peta tačka odnosi se na edukaciju. Mislim da je ovo večeras bila lijepa prilika da edukujemo građane, da skrenemo pažnju još jednom da nedozvoljena gradnja nije nešto što treba da bude primjereno ni vijeku u kom živimo, ni kulturi i običajima koje gajimo u Crnoj Gori, već da moramo sačuvati prostor koji je svima nama veoma važan, da moramo pažljivo planirati upotrebu prostora i da se moramo ponašati kao civilizovani ljudi.

Mi smo dobili jedan određeni broj amandmana koje ćemo razmotriti sutra i takođe i tu vam se zahvaljujem na vašem strpljenju da zajednički razmotrimo sve pristigle amandmane. Siguran sam da sve ono što prođe elementarne filtere u smislu da poboljša tekst samog zakona će biti prihvaćeno i sa vaše strane i postati sastavni dio predloga zakona.

Na kraju diskusije želim samo da podsjetim uvažene građane da svi oni koji su iz različitih razloga bili u iščekivanju šta će se dogoditi sa njihovim rješenjima oko legalizacije, sada dobili mogućnost da se zainteresuju oko ubrzane procedure, kao i one građane koji razmišljaju o gradnji objekata da ipak provjere orto-foto snimke. Kada govorim o gradnji, mislim na rekonstrukciju, dogradnju itd, da provjere da li se njihovi objekti nalaze obuhvaćeni samim snimkom koji je napravljen da se ne bi izlagali nepotrebnim troškovima.

Poštovani predsjedavajući, ako mi dopustite, osvrnuo bih se kroz završnu riječ na nekoliko političkih komentara, a i iskoristio priliku da ukažem na nešto što se čulo tokom večerašnje diskusije. Nadam se da me kolega Popović neće pogrešno shvatiti, znam, dovoljno smo dugo u parlamentu, da ne treba u završnoj riječi pominjati imena, ali sam ponukan jednim njegovim komentarom koji se odnosio na grad Kotor, ne samo u dijelu planiranja, nego i u onom dijelu koji se odnosio na izmještanje šteta porušenog hotela Fjord. Podsjetiću sve uvažene građane, naročito građane Kotora, da je ovaj problem zatečen od strane nove vlasti, koju predvodi Demokratska partija socijalista, da je prošlo jako puno vremena a da se taj problem nije riješio od onih koji su činili prethodnu vlast iz različitih razloga o kojima ne bih govorio večeras. Ali, da su isto tako građani Kotora bili u prilici da vide kako je moguće da na jedan brz i efikasan način riješiti problem i pronaći deponiju. S tim u vezi, mislim da treba pozdraviti i aktivnosti uvaženog gradonačelnika Aprcovića koji je iznašao u vrlo kratkom roku rješenje i ne samo zbog turista, nego i zbog građana Kotora stvorio jednu situaciju da je moguće ubrzati proces granje i da se, što ste i sami rekli gospođo Čenić, očekuje brza reakcija UNESCO-a, da će stvoriti i planske pretpostavke da se započne sa gradnjom onih objekata koji su značajni, a na koje ste Vi sa pravom ukazali kao neko ko dolazi sa tih prostora.

Takođe, jedan komentar se odnosio i na to da /prekid/ Crne Gore se nedovoljno se posvećuje pitanju rada Ministarstva, ja mislim da to nije tako. Mi smo tokom proteklih nekoliko mjeseci imali veoma intenzivnu saradnju sa predstavnicima Ministarstva.

Podsjetiću građane i da je uvaženi predsjednik Vlade gospodin Marković preuzeo da upravlja ovim Ministarstvom. Tako da ne možemo govoriti o tome da postoji neodgovoran odnos Vlade prema nečemu što je jedan od najvećih resursa koji Crna Gora ima - turizam. Baš suprotno, da mu se prizna jedna velika i dužna pažnja, a prisustvo velikog broja predstavnika Ministarstva samo potvrđuje da Vlada i Skupština odgovorno rade svoj posao i da se zaista odnose prema turizmu na najbolji mogući način.

Kada su u pitanju komentari koji se odnose na ulogu tajkuna i pojedinih zemalja, meni je opet žao što ne možemo u jednoj raspravi sa predstavnicima opozicije da se prisjetimo da upravo nama poslanicima i od nekih država bio zabranjen ulazak u te države nakon što smo radili svoj posao - donosili zakone. Jer, mi u ovom Parlamentu radimo kao ljudi koji su u fabrici donošenja zakona i to je naš posao. Ali smo u jednom momentu bili kažnjeni da ne možemo da posjetimo neke zemlje zbog toga što smo radili svoj posao. Ali, o tome nećete čuti od predstavnika opozicije

ni riječ. Od predstavnika opozicije čujete samo jadikovku da se sada iz te iste zemlje pojavljuje neki tajkun koji će navodno da finansira političku kampanju itd. Dakle, čućemo priču koja nema nikakve veze sa zakonom. Zato sam htio da razdvojim svoju diskusiju koja se odnosi na ono što je trebalo da bude naša rasprava i ipak završnu riječ gdje sam htio da pošaljem jasne političke poruke.

Na kraju, želim da zahvalim svim svojim kolegama koji su aktivno učestvovali u radu Odbora, želim da zahvalim i svim predstavnicima Ministarstva održivog razvoja i turizma koji su uzeli učešće. Mislim da je isto tako normalno kulturno, civilizacijski da zahvalimo i bivšem ministru gospodinu Raduloviću, koji je, takođe, učestvovao u više sjednica Odbora i trudio se da da svoj doprinos na najbolji mogući način. Upravo ovakav jedan kulturni odnos prema onima koji nijesu više vršioći dužnosti, nego su završili svoje obaveze u izvršnoj vlasti treba da pokaže kakvi smo mi ljudi koji pripadamo najjačoj partiji. Imamo jedan kulturni, civilizovan odnos prema onima koji su dali svoj doprinos onoliko koliko su mogli.

Na kraju, ako dopustite, želio bih samo da pošaljem poruku koja čini mi se svima nama bila važna - da što je moguće više u narednom periodu organizujete edukativnih kampanja da bi građani Crne Gore shvatili ne samo procedure koje su važne, nego da bi shvatili ono što uvijek mjesta za popravku, a to je naš odnos prema prirodi i prostoru.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 19:38:24)

Zahvaljujem predsjedniku Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje Petru Ivanoviću.

Na ovaj način smo iscrpili diskutante i sada dajem predstavniku Vlade završnu riječ. Izvolite.

DRAGANA ČENIĆ (28.07.20 19:38:40)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Ujedno zahvaljujem i svim uvažanim poslanicima koji su kroz diskusiju ukazali da su prepoznali jasno sve one benefite koje su ove izmjene zakona predvidjele kako za građane, tako za privredu, kako za stručna lica koja učestvuju u procesu planiranja izgradnje. Nema zakona koji je više utkan u svakodnevni život, u sve ono što svaki od naših građana može da prepozna i da nađe benefit u svim ovim normama koje smo predložili i, kao što su pojedini od vas i istakli, negdje je žal što nijesmo imali jednu konstruktivniju možda kritiku sa druge strane, da vidimo da li se ovaj zakon može još unaprijediti. Jer, vidjeli ste, krenuli smo od jedne izmjene, a došli smo do 99 upravo zato što smo slušali i struku, i privredu, i Zajednicu opština i bili smo bez ikakve sužete i otvoreni za sve konstruktivne kritike i za ono što će proces unaprijediti, a unaprijediće u smislu ubrzavanja procedura, u smislu efikasnosti, u smislu jednostavnih procedura.

Znam da Inženjerska zajednica ustvari očekuje usvajanje ovog zakona zato što će i za njih i za njihovo svakodnevno funkcionisanje donijeti mnoge benefite. Tako da negdje smo imali i dobru priliku da nakon dvije i po godine primjene ovog zakona koji je bio reformski, koji je donio razne izmjene u sistemu, da na ovaj način ga još jednom sagledamo i po našem mišljenju značajno unaprijedimo.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 19:40:17)

Zahvaljujem državnoj sekretarki Ministarstva održivog razvoja i turizma Dragani Čenić, kao i Marku Čanoviću, generalnom direktoru Direktorata za razvoj i stanovanje, koji su bili ovlašćeni predstavnici povodom rasprave Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o planiranju prostora i izgradnje objekata.

Na zahtjev kluba, sutra na kraju dana mogu se podnijeti amandmani kako bi ipak obezbijedili, jer sve stručne službe nijesu bile u mogućnosti da vrše sve poslove. Tako da ko ima ambicije iz opozicije i pozicije, može to uraditi do kraja sutrašnjeg dana, a onda ćemo se dogovoriti sa predsjednikom Odbora kada će organizovati Odbor.

Zahvaljujem svim učesnicima, zahvaljujem predstavnicima predlagača i konstatujem da je završen pretres, a izjasnićemo se naknadno.

U skladu sa dogovorom na Kolegijuma koji smo imali nakon glasanja, predlažem da pređemo na - **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju upravljanja vodama.**

Pozdravljam potpredsjednika Simovića, koji je zadužen za ekonomsku politiku i finansijski sistem i obavlja dužnost ministra poljoprivrede i ruralnog razvoja i Momčila Blagojevića, vršioca dužnosti generalnog direktora Direktorata za vodoprivredu, koji su ovlašćeni predstavnici Vlade.

Dobar dan i dobrodošli.

Izjescioci Odbora su: Andrija Popović, Zakonodavnog Odbora i Petar Ivanović, Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje.

Otvaram pretres.

Da li potpredsjednik Simović želi dopunsko obrazloženje? Želi.

Izvolite, potpredsjedniče.

MILUTIN SIMOVIĆ (28.07.20 19:41:59)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče Parlamenta.

Uvažene poslanice, uvaženi poslanici,

Upravljanje vodnim resursima je jedna od najkompleksnijih oblasti, posebno kada je u pitanju ocjena njihovog statusa i modela korišćenja. Korišćenje vodnih resursa treba da se zasniva na principima održivosti i ekonomske isplativosti. Ovakav odnos predstavlja jedini ispravan i uravnotežen način korišćenja voda, koji osigurava obezbjeđenje dobrog stanja vodnih tijela i očuvanje vodnih resursa za buduće generacije, što je jedno od načela Agende 2030 Ujedinjenih nacija, kada su u pitanju vodni resursi.

Ministarstvo poljoprivrede, kao resorno ministarstvo za upravljanje vodnim resursima, vrijedno radi na uspostavljanju održivog sistema korišćenja voda, na zaštiti voda i zaštiti od voda. Dobri rezultati su potvrđeni i tokom posljednje Taeks misije, podržane od Evropske komisije i eksperata iz susjedne prijateljske Hrvatske koji su u saradnji sa službenicima Ministarstva poljoprivrede i Uprave za vode radili na daljem usklađivanju zakona i podzakonskih akata u oblasti voda sa evropskom direktivom o vodama. U tom kontekstu, Zakon o finansiranju upravljanja vodama, iako nije prepoznat Evropskom direktivom o vodama i ne podliježe usklađenosti sa istom, ocijenjen je kao neizostavan instrument za sprovođenje načela Zakona o vodama, koji je u potpunosti usaglašen sa Evropskom direktivom o vodama. Dosadašnja praksa je pokazala da se u više navrata naknada za korišćenje voda plaćala kroz modele koje je potrebno dodatno ojačati i unaprijediti, a ovo sve iz razloga što se Crna Gora karakteriše specifičnim geografskim, klimatskim i hidrološkim osobenostima.

Crna Gora je prepoznata kao jedna od najbogatijih država u svijetu po vodnim potencijalima, a posebno sa aspekta hidropotencijala za proizvodnju električne energije. Prirodni režim voda i uslovi u kojima su akumulacije koje se koriste za proizvodnju električne energije pozicionirane uslovljavaju i povremeno plavljenje korisnih površina, koje bi usljed vodostaja u prirodnim režimima mogle da se koriste za poljoprivredu, dalji razvoj infrastrukture, ili, pak, ostale opštekorisne namjene.

Naime, da bi se izvršila pravilna raspodjela naknada, kao i valorizacija prostora, ocijenjeno je da je neophodno uvesti i obavezu plaćanja naknada po osnovu površine potopljenog korisnog zemljišta koje bi u slučaju da nije potopljeno, ponavljam, moglo da se koristi u svrhe razvoja poljoprivrede, gradske i druge infrastrukture.

U cilju što boljeg sagledavanja praktične primjene ovog zakona i drugih relevantnih zakonskih i podzakonskih akata, u oktobru prošle godine formirana je međusektorska radna grupa koja je radila na uporednoj praksi i osmišljavanju najboljeg modela za ustanovljavanje /prekid/ za

plavljenje korisnog zemljišta, a čiji je rezultat rada inkorporiran u članu 1 ovog Zakona. Njime se predviđa da se naknada za korišćenje vode plaća i njeno korišćenje u izuzetno povoljnim prirodnim uslovima, uslovima korišćenjem hidro-akumulacije, a obračunava se osim prema zapremini hidro-akumulacije ili njenog dijela utvrđenog tehničkom dokumentacijom i prema korisnoj površini povremeno plavljenog zemljišta i to prema razlici površina vodenog ogledala akumulacije, pri maksimalno i biološki minimalnoj zapremini akumulacije utvrđenoj tehničkom dokumentacijom.

Prilikom razmatranja Predloga izmjene zakona, posebna pažnja je bila usmjerena na odredbe EU Direktive o vodama sadržane u Zakonu o vodama, jer su već izgrađene akumulacije vremenom postale dio ekosistema i prepoznatljive po raznovrsnosti biodiverziteta, pa se upravo iz tog razloga uveo i termin biološki minimum zapremine akumulacije.

Zaključno možemo konstatovati da će primjena Zakona o finansiranju upravljanja vodama omogućiti mnogo pravičniju raspodjelu sredstava za korišćenje akumulacija, a što će u konačnom biti značajan benefit za jedinice lokalne samouprave, pa i za državu. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 19:47:03)

Zahvaljujem potpredsjedniku Simoviću.

U skladu sa dostavljenim predlogom iz DPS-a, uvodničar je predsjednik Odbora Petar Ivanović. Izvolite.

PETAR IVANOVIĆ (28.07.20 19:47:17)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Uvaženi ministre, gospodine Blagojeviću, poštovane kolege i naravno građani Crne Gore, Pred nama je, ja bi rekao, još jedna dobra vijest, još jedan predlog zakona koji će obradovati jedan broj vrijednih poljoprivrednika, koji mogu da privređuju na prostoru opštine Nikšić. Da bismo možda malo preciznije rekli o čemu tačno razgovaramo večeras, a to sam uvjeren da građani Nikšića znaju, da postoji jedan dio zemljišta koji je poplavljen zbog akumulacionih voda.

Međutim, nanosi voda i povlačenje voda kreiraju jednu vrlo interesantnu situaciju za poljoprivrednike, da upravo to zemljište može da bude iskorišćeno i za bavljenje poljoprivrednom proizvodnjom. Iskustvo je potvrdilo da do sada nijesu baš u potpunosti precizno razriješeni odnosi između Elektroprivrede Crne Gore, opštine Nikšić i poljoprivrednika. Ovim predlogom mi dolazimo u situaciju da se tačno zna u čijoj je šta nadležnosti i koji je to model koji će se primijeniti, kao što je to i u svom uvodnom obraćanju ukazao potpredsjednik Vlade gospodin Simović. Ja mislim da je to dobra vijest zato što u svakom slučaju će se izbjeći neke nepotrebne nervoze, neka nerazumijevanja, a siguran sam da svi oni vrijedni domaćini koji žele da otpočnu ili da nastave svoju poljoprivrednu proizvodnju mogu koristiti one prirodne pogodnosti koje postoje upravo upotrebom takve vrste zemlje.

Mislim da ovdje treba posebno istaći i gospodina Grbovića. Kada sam već pomenio gradonačelnika Kotora, mislim da ne manje razloga imam da pomenem gradonačelnika Nikšića, koji ne samo da je agilna sa mnogim akcijama koje je realizovao u Nikšiću, nego je, da podsjetim uvažene sugrađane, njegove sugrađane iz Nikšića, riješio i veliki problem koji je naslijedio, a to je nedostatak finansijskih sredstava, neke rupe u budžetima i tako dalje. Takođe, uspio je da podigne grad Nikšić na noge sa novim intencijama, novim projektima i jedan dio sredstava po modelu koji će pripasti opštini Nikšić sigurno će naći svoj prostor, svoj put da se dalje nastavi Nikšić razvijati po onom infrastrukturnom dijelu onako kako je to i započeto. Tako da sam siguran ne samo da raščišćavanjem međusobnih odnosa, nego i model koji je predložen može donijeti benefite u kojima neće uživati samo poljoprivredni proizvođači, nego će uživati i svi građani Nikšića.

Mi smo na Odboru, i želim o tome da vas izvijestim, takođe u jednom dijelu pomenuli i jedan problem koji se odnosi na upotrebu voda koje pripadaju takozvanom Bilečkom jezeru ili Bilečkom slivu i htjeli smo da skrenemo još jednom pažnju na nešto što pripada državi Crnoj Gori, što je u proceduri rješavanja. Gospodin Blagojević je bio prisutan na Odboru i mislim da je od

strane nekoliko kolega primijetio da postoji jedna strast među članovima Odbora da se koliko je god moguće brže i ovo pitanje riješi. Mi smo svjesni da to nije lako učiniti, svjesni smo da je u pitanju problem koji dobija tretman međudržavnog, uslovno rečeno, problema ili odnosa, ali isto tako smo svjesni da poštovanje dosljedno poštovanje evropskih direktiva od strane Crne Gore, ne samo kada je u pitanju normativa, nego kada je u pitanju i definisanje samih slivova, daje za pravo Crnoj Gori da i ovo pitanje stavi na dnevni red i riješi ga na kvalitetan način, a od čega će opet korist imati i država Crna Gora i, siguran sam, građani Nikšića.

Želim takođe da Vas informišem, uvaženi potpredsjedniče, da je predstavnik DF-a gospodin Strahinja Bulajić učestvovao u radu ne samo ove sjednice Odbora, nego i nekoliko drugih i da smo vodili jedan normalan, kulturan dijalog, tako da ne vidim razlog zbog čega danas u sali nema nikog od predstavnika opozicije da i o ovom važnom pitanju možemo da prodiskutujemo, tako što ćemo razmijeniti mišljenja, makar ona bila i suprotna. Ali, u svakom slučaju, mislim da je dobro da predstavnici opozicije uzimaju učešće u radu Odbora i da je dobro da možemo o tome da izvjestimo, jer smo prebrodili onaj period u kome iz različitih razloga to nijesu htjeli da učine.

Međutim, kada su u pitanju neke druge opozicione partije, koje od početka rada ovog Parlamenta do danas ne samo da ne učestvuju u radu odbora, nego ne učestvuju u radu u plenumu, mislim da to je najbolja poruka koju šalju građanima Crne Gore. I ovog puta treba podsjetiti sve uvažene građane Crne Gore da pored brojnih pitanja kojima se bavimo u Parlamentu Crne Gore, ipak bi to, siguran sam, bio mnogo kvalitetniji rad svih nas kada bismo i svi zajednički bili podjednako posvećeni problemima koje treba da rješavamo. Toliko što se tiče mog izvještaja kao predsjednika Odbora. Želim da ostavim i malo prostora drugim kolegama koji će učestvovati u diskusiji da svako iz svog ugla može da osvrta na ponuđeni poredlog zakona. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 19:52:25)

Hvala.

Nakon Petra Ivanovića, koji je imao svoje uvodno izlaganje ispred DPS-a, dajem riječ Andriji Popoviću ispred Poslaničkog kluba Liberalna partija/SD. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (28.07.20 19:52:52)

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovane Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijasporo, poštovani predstavnici Vlade,

Evo iskoristiću priliku i kao izvjestilac Zakonodavnog odbora i uvodničar ispred Kluba Liberalne partije i Socijaldemokrata, sav ovaj zakon o dopuni Zakona o finansiranju upravljanja vodama je sigurno jedan iskorak i rješava se jedan problem o kome je već uvaženi poslanik Ivanović govorio.

Korišćenjem voda, u skladu sa Zakonom o vodama, smatra se: zahvatanje, crpljenje i upotreba površinskih i podzemnih voda za različite namjene za piće, sanitarne i tehnološke potrebe, navodnjavanje, flaširanje mineralnih i prirodnih voda, proizvodnja soli i drugo; korišćenje voda za uzgoj riba, školjki i rakova, korišćenje vode za proizvodnju električne energije i druge pogonske namjene, korišćenje voda za plovidbu, korišćenje voda za sport, turizam, kupanje i rekreaciju, korišćenje voda za ekološke i druge namjene u skladu sa zakonom.

Obezbjedenje dovoljnih količina zdrave pijaće vode osnovni je preduslov zdravlja, dugovječnosti, uopšte opstanka ljudi na određenom području. Ono mora da predstavlja prioritetan zadatak svake ljudske zajednice.

Na pojedinim prostorima Crne Gore, i pored velike količine padavina usljed geoloških i drugih uslova, i dalje postoje veliki problemi da se cjelokupnom stanovništvu obezbijedi redovno vodosnadbijevanje, posebno u sušnom periodu godine. Tu je primjer Cetinje, višedecenijski problem sa vodosnadbijevanjem, a takođe i Herceg Novi. Samo da podsjetim da smo sa regionalnim vodovodom riješili mnogo toga, a može se reći, ja sam više puta o tome govorio u

Parlamentu, da je to možda jedan od najvećih istorijskih poduhvata koji je Crna Gora imala u posljednjim decenijama, regionalni vodovod, koji je preporodio Primorje. Naravno, sad se upravo rješava i problem vodosnadbijevanja Herceg Novog, a vjerujem da će se uskoro riješiti i problem snadbijevanja Cetinja.

Izmjene ovog zakona uticaće pozitivno na lokalne samouprave, jer će postojati pravična raspodjela vodnih naknada, a da bi se izvršila pravilna raspodjela naknada, kao i valorizacija prostora, trebalo je uvesti i obavezu plaćanja naknada po osnovu površine potopljenog korisnog zemljišta, koje bi u slučaju da nije potopljeno moglo da se koristi u svrhe razvoja poljoprivrede.

Bitno je reći da se crnogorski izvori vode nalaze u samom vrhu po kvalitetu u Evropi i to je poznata stvar. Manje je poznato, a i neshvatljivo da Crna Gora iz godine u godinu uvozi vodu i to u milionskim iznosima. Taj iznos se kreće oko desetak miliona eura godišnje. Neshvatljivo je da se domaći proizvodi ne koriste pored tih izvora vode, mineralne vode kojih imamo i to se stvarno evo u posljednjih par godina multiplicira. Pozdravljam naročito ovo što je urađeno sa mineralnom vodom "Rada", koja je poslije toliko vremena ponovo stala na noge.

Ono što nas brine to je da ne kupujemo dovoljno domaće. Ja sam isto o tome govorio puno puta - kupujmo domaće, ljetujmo doma naročito u ovoj situaciji to je neophodno.

Podsjetiću na jednu kampanju koju imaju naše susjedne države, na primjer Hrvatska - kupujte domaće da vam penzije ne bi kasnile, a slično nešto ima i Bosna i Hercegovina - kupuj domaće, misli na nezaposlene i penzionere.

Patriotizam je u ovom trenutku kupovati domaće. Lično moram da kažem da ja volim da idem u trgovinu prehrambenih proizvoda. Moja supruga se ljuti zašto kupujem domaće koje je skuplje nego inostrano, ali mislim, išćeraće me iz kuće ako nastavim tim tempom, da je stvarno u ovom momentu, u ovakvoj socijalno-ekonomskoj situaciji neophodno pomoći državi na taj način. Naravno, nemamo mi ništa protiv inotrane robe, ali svi sistemi države na neki način štite svoju robu.

Završavam, pozivam još jednom građane - kupujmo domaće, ljetujmo doma. Naročito je to neophodno u ovoj godini, u ovoj situaciji kad imamo toliko problema sa globalnom pandemijom. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 19:59:34)

Hvala, poslanice Popoviću.

Nadam se da Vas supruga gleda.

Sada dajem riječ potpredsjedniku Simoviću da odgovori na Vaša pitanja i komentariše Vaše izlaganje.

Izvolite, potpredsjedniče Simoviću.

MILUTIN SIMOVIĆ (28.07.20 19:59:44)

Zahvaljujem, uvaženi popredsjedniče.

Ne toliko da odgovorim, nego da zahvalim uvaženom poslaniku Ivanoviću i uvaženom poslaniku Popoviću na uvodnim izlaganjima i na osvrtu povodom ovog zakona i generalne ocjene, sa kojima se potpuno slažem sa gospodinom Popovićem, gdje je potrebno širenje opšte društvene svijesti u odnosu na ovo što je vrednovanje crnogorskog, domaćeg. Siguran sam da će uvaženi kolega Popović naći dosta argumentacije da svojoj cijenjenoj supruzi saopšti ne samo da je cjenovno to konkurentno, nego i kvalitetno ili kvalitetnije, da je to organsko, da je to geografski prepoznatljivo. Jer, kupujući domaće proizvode prosto investiramo u našu ekonomiju, investiramo u naše javne fondove i investiramo u fondove za obrazovanje i za zdravstvo i za ono što su te ostale funkcije svake države.

Drugo, saglasan sam sa uvažnim poslanikom Ivanovićem i zahvaljujem na činjenici da ste otvorili temu Bilećkog jezera. Po ko zna koji put ne samo u Parlamentu, nego i na Vladi više puta otvaramo to pitanje i godinama se otvaralo, ali negdje ne možemo svi zajedno da budemo zadovoljni da dosežemo do te pravde, pravde koja znači valorizaciju vodnih resursa koji pripadaju

Crnoj Gori, pravde koja je jasno definisana međunarodnim vodnim pravom, pravde koja je jasno definisana međunarodnim zakonima koje je definisano prekogranično upravljanje sa vodnim resursima, pravde koja treba konačno da obezbijedi Crnoj Gori ono što pripada Crnoj Gori po osnovu površine Bilećkog jezera koje pripada Crnoj Gori, a to je 18% površinom, zapreminom 24% i Crnoj Gori po osnovu površine slivnog područja, odakle dotiču vode u Bilećko jezero, pripada 45%. A Crnoj Gori ne pripada nijedan cent po osnovu proizvedene električne energije na bazi crnogorskih vodnih resursa. To je pitanje koje mora definitivno da se razriješi i da Crna Gora dobije pravičnu naknadu.

Mislim da su se pokazali neefikasnim, neracionalnim razgovori, pregovori, dogovori. Ja mislim da je rješenje u odnosu na to pitanje arbitraža. Crna Gora ne traži ništa više, ali ništa ni manje, nego što joj pripada na bazi jasno utvrđenih međunarodnih vodnih akata. To je naš odnos i mislim da se tu u potpunosti slažemo.

Što se tiče ovog zakona, želim tu samo jednu stvar da pojasnim. Ovaj zakon, znači ispravljanje istorijske nepravde prema opštini Nikšić, jer opština Nikšić, kao opština koja ima najveće svoje površine koje je podarila Elektroprivredi Crne Gore za akumulacije, na bazi kojih Elektroprivreda proizvodi energiju, prodaje tu energiju, red je da opština na bazi te plavljene površine dobije redovnu godišnju finansijsku naknadu. I ta finansijska naknada za budžet opštine Nikšić na godišnjem nivou biće oko dva miliona eura. Ja mislim da je to pravedno i ja se slažem sa Vama kada kažete da će ta sredstva dobro doći vrijednom domaćinu i vrijednom lokalnom menadžmentu. Dva miliona eura gospodin Grbović i njegovi saradnici znaće i te kako dobro da utroše za dobro svih građana Nikšića, za dalji razvoj infrastrukture, za dalji razvoj i otvaranje novih radnih mjesta, za poboljšanje svih onih funkcija koje su od interesa za građane Nikšića. To je posebna vrijednost ovoga zakona i zbog toga zahvalnost što smo danas u prilici da pričamo o ovome zakonu.

Nadam se da ga brzo usvojimo i da lokalni budžet dobije ta potrebna sredstva koja će ubrzati inače dobar razvojni zamah, koji se već uveliko vidi u Nikšiću i građani Nikšića to već dobro prepoznaju i građani Nikšića to dobro cijene.

Konačno, ovaj zakon je nova potvrda opredjeljenja da smo usvojili opšti princip iz Evropske direktive o vodama - da korisnik plaća i zagačivač plaća. Ovdje je Elektroprivreda korisnik voda i potrebno je za tu činjenicu da plati. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 20:05:01)

Hvala, ministre i potpredsjedniče Simoviću.
Petar Ivanović, izvolite.

PETAR IVANOVIĆ (28.07.20 20:05:09)

Hvala.

Uvaženi potpredsjednik mi je dao šlagvort da skrenem pažnju da se ne bi stekao utisak u javnosti da je ovo zakon koji je eksplozivno donijet samo zbog jedne ili druge opštine. Ne. Ovo je zakon koji je donijet za čitavu Crnu Goru i pravilnom primjenom ovog modela koji ste vi predložili mislim da će sve opštine u Crnoj Gori biti u mogućnosti da koriste ono što im ovaj model nudi, a tamo gdje postoji kvalitetan menadžment, kao što ste i sami kazali, da se to iskoristi za napredak infrastrukture ili sve ono što je potrebno u tim lokalnim samoupravama.

Siguran sam da će se i gospodin Popović složiti, a vjerujem i ostale kolege sa Vašim predlogom oko načina rješavanja pitanja Bilećkog jezera. Ne vidim da tu postoji ništa što nas razdvaja. Nasuprot, imamo identično razmišljanje, ali mislim da je vrlo važna poruka zbog građana Crne Gore, a posebno građana Nikšića, da pošaljemo tu jasnu poruku. Jer, u ovim vremenima kada je ekonomija na udaru, moramo voditi računa o svakom euru, a resursi koji se nalaze na teritoriji Crne Gore i koji po međunarodnim ugovorima pripadaju Crnoj Gori su, takođe, resursi koji nama treba da obezbijede i dodatna sredstva. Da li će se ona materijalizovati kroz električnu energiju, kroz novac ili na neki drugi način, to je u ovom momentu manje bitno, ali bitno je da se

ono što je elementarno pravo Crne Gore prizna na jedan kvalitetan način, a čini nam se da su svi dosadašnji pokušaji iscrpljeni i da nam ne preostaje ništa drugo nego ići na arbitražu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 20:06:50)

Hvala, gospodine Ivanoviću.
Gospodin Popović. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (28.07.20 20:06:55)

Pa, evo stvarno sam zaboravio na Bilečko jezero i na taj problem koji traje decenijama. Crna Gora tu gubi ogromna sredstva i čudi me da i do sada taj vaš predlog za arbitražu nije prošao. Znamo da mi sa Bosnom i Hercegovinom nemamo uglavnom otvorenih problema i to je jedan od rijetkih, ali u svakom slučaju, arbitraža je sigurno jedini način da se taj spor riješi. Ja to apsolutno podržavam.

Vratio bih se malo na uvoz vode. Desetak miliona oprilike godišnje mi uvozimo vode. Imamo jedan primjer iz Srbije. Mislim da oni za svaki litar svoje vode odvajaju jedan dinar i to ide u finansiranje škola, bolnica i tako dalje i na taj način motivišu narod, ljude u Srbiji da kupuju domaću vodu. Mislim da bi trebalo na neki način o takvom nekom modelu i razmišljati u Crnoj Gori. Stvarno sve nam je dato, toliko bogatstvo vodom i to bi trebalo da bude čak možda jedna od naših najvećih izvoznih industrija. Ali, iz godine u godinu ne možemo taj balans da napravimo i dalje nam se dešava da uvozimo više nego što proizvodimo vode. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 20:09:19)

Hvala.

Pravo na komentar diskusije ima i potpredsjednik Simović ako želi? Ne želi.
Predlažem da sada nastavimo po prijavljenim diskutantima.
Dajem riječ Mirsadu Muriću, a neka se pripremi Ana Nikolić. Izvolite.

MIRSAD MURIĆ (28.07.20 20:09:42)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Uvaženi potpredsjedniče Vlade, gospodine Simoviću, uvaženi gospodine Blagojeviću, kolegice i kolege, poštovani građanke i građani Crne Gore,

Pred nama su veoma značajne izmjene i dopune Zakona o finansiranju i upravljanju vodama. Prije nego što kažem o samim izmjenama, reći ću da svi znamo da je danas voda veoma značajan resurs, a kakav će to biti resurs u budućnosti, samo vam mogu reći da će najvjerovatnije biti skuplji nego bilo koji drugi resurs na našoj planeti. Iz kojeg razloga to govorim? To govorim što je voda najosnovnija životna materija i ima veliki značaj kako za čovjeka, tako i za ekosistem. Voda se koristi u poljoprivredi. Bez vode ne bismo mogli da povećamo količinu hrane. Voda se koristi u industriji, gotovo da nema ni jednog industrijskog procesa koji ne koristi vodu u raznim tim industrijskim procesima, a za Crnu Goru kao zemlju koja spada u zemlje sa veoma velikom količinom vodenog resursa, mislim da je među prvim zemljama u Evropi po količini ovog resursa, voda predstavlja neprocjenjivi izvor energije, energije gdje se ta energija dobija iz vode kao obnovljivog resursa. Zato je upravljanje vodama veoma značajno za Crnu Goru i Vlada Crne Gore u kontinuitetu vodi računa o ovom veoma važnom resursu.

Kada je u pitanju proizvodnja energije, znamo da je Crna Gora čini mi se prošle godine u periodu krajem maja, početkom juna u trajanju od desetak dana proizvela više energije iz obnovljivih izvora nego što je bilo potrebno. Ako je to tako, onda vidimo kakav je značaj vode. Ako znamo da su hidroakumulacije veoma važne u ostvarivanju ekonomske dobiti za preduzetnike koji

se bave ovom djelatnošću, onda možemo lako zaključiti benefite od ove energije imaju hidroenergetski proizvođači u Crnoj Gori. Da bi nadoknade ili korist od energije bile ravnopravno raspodijeljene, ovaj zakon se bavi tom izmjenom gdje će nadoknade za korišćenje vode biti preraspoređene. Neće samo energetska sistem Crne Gore imati koristi od toga, već i opštine, a i sami budžet države Crne Gore. Na koji način? Na taj način što će se površina koju zauzima vodeni resurs u hidroakumulaciji koja će se računati od biološkog minimuma koji biološki minimum mora zadovoljiti ekosistem, jer znamo kada pravimo brane da riječne ekosisteme sprovodimo u jezerske ekosisteme, jer ti jezerski ekosistemi su veoma važni da živi svijet u njemu mora opstati. Znači, biološki minimum mora svaka hidroakumulacija zadovoljiti i razliku od tog biološkog minimuma do maksimuma koji zavisi od klimatskih faktora će omogućiti opštinama, odnosno lokalnim samoupravama da obezbijede značajne prihode. To je onaj dio zemljišta koji ostaje kada se voda povuče ili se iskoristi za dobijanje energije, preračunata u metrima kvadratnim, koja će imati određenu cijenu, a korist od vodenog resursa neće imati samo energetska sistem, već i lokalna samouprava (čini mi se u iznosu od 70%, 30% ide u budžet Crne Gore). Tako da će i dobit od vode biti ravnomjerno raspoređena na sve korisnike u ovom sistemu.

Mislim da su izmjene realne i da ću kao poslanik podržati izmjene i dopune ovog zakona. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (28.07.20 20:14:50)

Hvala.

Dajem riječ Ani Nikolić. Izvolite.

ANA NIKOLIĆ (28.07.20 20:15:02)

Hvala, uvaženi potpredsjedniče.

Uvaženi ministre poljoprivrede sa saradnikom,

I ovo je večeras jedan zakon, odnosno izmjene i dopune Zakona koji je jako koristan za državu Crnu Goru, za lokalne samouprave i jedan pokazatelj kako se ustvari naša Vlada odgovorno odnosi prema svim resursima, a posebno kada je u pitanju resurs ovdje u Crnoj Gori. Meni je žao što večeras kolega sa suprotne strane nema da podijelimo komentare na ovaj predlog zakona, s obzirom, kao što je i uvaženi predsjednik Odbora Ivanović rekao, da smo od strane poslanika Demokratskog fronta, gospodina Bulajića imali konstruktivnu raspravu i učešće na ovu temu na Odboru.

Ono što ću istaći jeste da zakon koji je usvojen 2018. godine utvrđivao, ustvari utvrđuje izvore sredstava za finansiranje i upravljanje vodama, način obračunavanja i plaćanja tih nadoknada i zaštitu i korišćenje vode i vodnog resursa na teritoriji Crne Gore, reguliše i sva druga pitanja koja su od značaja za obezbjeđivanje i korišćenje tih sredstava i na koji će se način ta sredstva na pravi način upotrebljavaju. Razlog za donošenje ove izmjene je obezbjeđivanje efikasnog modela i efikasnijeg modela upravljanja vodnim resursima, s tim u vezi unapređenje sistema, funkcionisanja vodnih naknada za korišćenje vodnih resursa. U cilju obezbjeđivanja pravilne raspodjele naknada i valorizacije prostora, ocijenjeno je da je neophodno da se uvede naknada i obaveza plaćanja po osnovu površine potopljenog korisnog zemljišta koje bi se u slučaju da nije potopljeno moglo koristiti u poljoprivredne svrhe i u druge razvojne svrhe, odnosno gradnju infrastrukture ili objekata. Ovdje se pokazuje jedan pravilan odnos s obzirom da je s druge strane, u stvari naplata ove naknade, uglavnom se radi o Elektroprivredi u Crnoj Gori kao jednom odgovornom subjektu, u stvari privrednom subjektu koji učestvuje i u budžetu Crne Gore na pravilan način, pogotovo što je sada većinski vlasnik ovog subjekta i država Crna Gora.

Na taj način, kada se sve to uzme u obzir, govorimo o jednoj odgovornoj politici Vlade Crne Gore, Elektroprivredi Crne Gore, kada je u pitanju ovaj dio prostora koji je morao biti potopljen ili je nužno potopljen akumulacijama koje služe za proizvodnju električne energije.

Ono što je za mene jako važno, da je i ovaj predlog zakona bio rezultat međusektorskog tima i rada tima koji je na pravi način sagledao sve potrebe i prednosti izmjena ovoga zakona. Čini

mi se da je i taj međusektorski tim uradio analizu stanja u oblasti korišćenja akumulacije za proizvodnju električne energije koji će isto koristiti u cilju valorizacije na pravi način.

Kao poslanik Demokratske partije socijalista, na pravi način podržavam i ocjenjujem izmjene i dopune ovog zakona. Podržaću ovaj zakon na zadovoljstvo očuvanja i pravo brige za resurse naše divne i lijepe Crne Gore.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 20:18:49)

Dajem riječ Jovanki Laličić, a neka se pripremi Žana Filipović.

JOVANKA LALIČIĆ (28.07.20 20:19:25)

Poštovani potpredsjedniče Vlade sa saradnikom,

Pred nama je Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o finansiranju upravljanja vodama. Prije smo razgovarali o Zakonu o planiranju i izgradnji prostora i tamo smo tim zakonom praktično obezbijedili zaštitu prostora kao važnog resursa Crne Gore. Ovim zakonom želimo da zaštitimo vodne resurse, a čuli smo od uvaženog potpredsjednika da je Crna Gora najbogatija država po vodnim resursima.

Zakonom o vodama Crne Gore utvrđeno je da se sredstva za finansiranje poslova upravljanja vodama obezbjeđuju u skladu sa posebnim zakonom i to je ovaj zakon koji se primjenjuje na vode, vodno dobro i vodne objekte. Želim ovom prilikom da ponovim ono što je i uvaženi potpredsjednik Vlade rekao u svom uvodnom izlaganju, da se naknade koje se utvrđuju ovim zakonom plaćaju po principu korisnik plaća, odnosno zagađivač plaća. Kratak je zakon, male izmjene, ali hvala Vam što ste, kolega Petar Ivanović i Vi, objasnili nam koje pozitivne implikacije ovaj zakon ima kada je u pitanju Opština Nikšić i pozitivne efekte koje će imati po budžet ove opštine. Mislim da je, takođe važno, da se ovaj zakon profuturo odnosi na sve ostale opštine u Crnoj Gori.

Takođe, cijenim da je važno pomenuti da se sredstva koja se ostvaruju po osnovu naknada koje se plaćaju po ovom zakonu mogu upotrijebiti i neposredno dodijeliti i isporučiocima komunalnih usluga, a da će se implementacijom ovog propisa ostvariti sredstva i za budžet Crne Gore, ali i za budžet lokalnih samouprava u Crnoj Gori, jer će se njime obezbijediti pravična raspodjela ovih naknada. Mislim da je ovaj zakon veoma kratak, ali veoma važan. Kolega Popović je u svom izlaganju možda i nije vezano, ali je napomenuo rješavanje pitanja vodosnabdijevanja. Ovim prilikom želim da istaknem da je opština Tivat već odavno, već desetak i više godina priključena na regionalni vodovod, da je opština koja je svoje vodosnabdijevanje riješila na adekvatan način i opština koja je pozitivne efekte priključenja regionalnom vodovodu osjetila, a da su trenutno sada u opštini Tivat i radovi na priključenju opštine Herceg Novi na regionalni vodovod, što će doprinijeti boljem snabdijevanju i opštine Herceg Novi, što treba svakako da nas sve zajedno raduje.

Dakle, podržavam ovaj zakon. Drago mi je da će imati ovakve implikacije kada je u pitanju opština Nikšić, ali svakako i opštine u Crnoj Gori. Hvala na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 20:22:24)

Hvala.

Dajem riječ Žani Filipović.

Završnu riječ u ime DPS-a ima Daliborka Pejović.

ŽANA FILIPOVIĆ (28.07.20 20:22:49)

Hvala, uvaženi potpredsjedniče.

Poštovani potpredsjedniče Simoviću sa saradnikom,

Pred nama su danas na dnevnom redu izmjene i dopune Zakona o finansiranju i upravljanju vodama. Voda je jedinstven i nezamjenjiv prirodni resurs ograničenih količina i neravnomjerne prostorne i vremenske raspodjele. Iz činjenice da su svi oblici života i sve ljudske aktivnosti više ili manje vezane uz vodu, jasno proizilazi važnost odnosa prema vodi i značenja dokumenata koji taj odnos uređuje. Državni razvoj i urbanizacija dovode, s jedne strane, do velikog porasta potrebe za vodom, a, s druge strane, do ugrožavanja vodenih resursa. Stoga je za svako društvo posebno važno da uravnoteži te odnose i osmisli politiku i strategiju uređenja iskorišćavanja i zaštite vodenih resursa.

Kada se polazi od koncepcije održivog razvoja, a za koji se država Crna Gora opredijelila, on treba da bude zasnovan na određenim i sljedećim principima. Prije svega, tu mislim na racionalno upravljanje prirodnim resursima, očuvanje ekoloških sistema na kojima počiva ukupan život i sadašnjih i budućih generacija, naravno uz očuvanje biološke raznolikosti, ostvarivanje predviđenog državnog rasta, kao i osiguranje integracije u globalno društvo uz zadržavanje vlastitog identiteta. Voda je temeljni prirodni resurs, voda je sirovina, voda je faktor proizvodnje u mnogim državnim djelatnostima.

Budući da se u politici i strategiji upravljanja vodama preklapa niz drugih sektorskih politika, planski dokumenti za upravljanje vodama imaju, prije svega, multisektorski značaj. Važećim zakonom o finansiranju upravljanja vodama utvrđuju se izvori sredstava za finansiranje upravljanja vodama. Razlog za donošenje ovih izmjena i dopuna Zakona je obezbjeđivanje efikasnijeg modela upravljanja vodnim resursima, a s tim u vezi i unapređenje sistema funkcionisanja vodnih naknada za korišćenje vodnih resursa. Dakle, ocijenjeno je da je neophodno uvesti i obavezu plaćanja naknada po osnovu površine potopljenog korisnog zemljišta, koji bi u slučaju da nije potopljeno moglo da se koristi u svrhe razvoja poljoprivrede gradske i druge infrastrukture. Implementacijom ovog propisa ostvariće se prihod za budžet Crne Gore, a metodologija koja će se koristiti za obračun naknade utvrdiće se prilikom izmjena odluka o visini naknade. Takođe, rješenje iz ovog predloga pozitivno će uticati na lokalne samouprave, jer će postojati pravična raspodjela vodnih resursa. Dakle, podržaću izmjene i dopune ovog zakona. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 20:25:52)

Dajem riječ Daliborki Pejović. Izvolite, poslanice Pejović.

DALIBORKA PEJOVIĆ (28.07.20 20:26:00)

Hvala Vam puno, potpredsjedniče Gvozdenoviću.

Potpredsjedniče Simoviću i, naravno, građani, ako nas, nadam se, još uvijek slušaju i gledaju,

Večeras mi nije problem da ponudim ako je išta ostalo od ozbiljne i dobre argumentacije kada je u pitanju ovaj zakon, moram priznati iz dva razloga. Prvi je zato što smo, kao što je prof. Ivanović rekao, vodili jednu zbilja kvalitetnu istrpnu i vrlo temeljnu raspravu na matičnom odboru. Drugi je, ne znam da li ste ili ne imali u vidu, vi ste barem u odnosu na moje interesovanje potpuno ispunili ciljeve čuvene Evropske strategije 2020, koja je preporučila tri vrlo važna momenta za usvajanje ovakvih zakonskih rješenja. Jedno je i kao ključni cilj definisano upravo to da se obezbijedi dostupnost kvalitetne vode građanima i društvenoj zajednici. Drugo je da se obezbijedi dostupnost vodnih resursa za svrhu privrednih djelatnosti i razvoja. Treće, što je moja uvažena kolegica Nikolić večeras pomenula, je činjenica da ste ovom problemu kao pretpostavljam mnogim drugim pristupili multidisciplinarno i multisektorski. Upravo ste u potpunosti ispoštovali ove preporuke, uz činjenicu da i ja moram večeras ovdje da kažem da mi je žao što ovdje nisu prisutni svi oni koji nas dnevno sa ili bez povoda kritikuju zbog činjenice da smo se tako lako odrekli vodnih potencijala i vodnih resursa, tako lako smo ih, kako kažu, bagatelisali u odnosu na ono što bi oni, po pravilu, trebali da znače, a to je da nam na neki način obogaćuju prirodnu sredinu i prirodno okruženje kao ključni resurs Crne Gore. Danas, nažalost, nisu tu kada se zahvaljujući

korišćenju upravo tih vodnih potencijala i vodnih resursa treba obračunati i plaćati nadoknada koju doživljavam kroz mehanizam kompenzacije, odnosno kompezatorne naknade za korišćenje prirodnog resursa. Pored vazduha, zaista resurs voda jeste nešto što je maltene skopčano tijesno sa ključnim razvojnim potencijalima naše države. Pođite od bilo koje sektorske politike koja predstavlja ključnu i komparativnu prednost Crne Gore, moraćete se baviti vodama, njihovim kvalitetom, njihovim unapređenjem, njihovom zaštitom i njihovom valorizacijom.

Vaš uvaženi kolega i saradnik je sa mnom bio u Radnoj grupi. Imali smo čak i u Briselu prilike da razgovaramo o sektorskom institucionalnom pristupu kada je u pitanju kvalitet segmenta voda. Vodili smo jednu, čini mi se, vrlo argumentovanu raspravu sa predstavnicima, odnosno ekspertskim grupama iz Brisela. Moram vam reći da mi je neobično drago što posle duže vremena mi sada imamo jedan institucionalni okvir koji je potpuno komparativno pogodno prednost Crne Gore, potpuno institucionalno zaokružio pristup segmenta voda kao važnom resursu, čak i diverzifikovan laboratorijski pristup koji treba da pokaže kvalitet upravo kapaciteta voda u Crnoj Gori je potvrdio da smo od starta imali dobru namjeru, da smo imali dobar plan i da je on rezultirao dobrim i pametnim okvirom.

Želim samo da kažem zbog građana Crne Gore, za one koji ne razumiju možda ovaj segment priče ili im prosto to nije fokus interesovanja, ovo podrazumijeva više sredstava u budžetu Crne Gore. Svima su nam ta sredstva potrebna, sve će podrazumijevati da će možda i ulaganje u prenosnu mrežu upravo kada je u pitanju kvalitet voda to biti doprinos više. Želim, kao što sam i na početku rekla, da zaključim jednom konstatacijom da je ovakve zakone lako braniti, da su ovo zakoni koji predstavljaju i odražavaju javni interes građana i države u cjelini, građana Crne Gore, prije svega. Vode su nešto što je pretpostavka sa vazduhom i ljudskog zdravlja i zdravlja populacije. Onako kako sada stoji u programu monitoringa životne sredine, svi možemo biti zadovoljni upravo rezultatima koje su naše laboratorije napravile, kvalitetom vode u Crnoj Gori i to ne samo naši građani, nego i gosti koji ovdje dolaze i njih sve to interesuje. Kada sve uzmemo u obzir, moje čestitke za ovakav zakon koji ste predložili, uz nadu da će institucije kvalitetno ispratiti njegovu implementaciju. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 20:30:06)

Hvala, Daliborka.

Na ovaj način smo završili. Svi diskutanti koji su se prijavili dali su svoj konstruktivni doprinos.

Sada dajem potpredsjedniku Vlade gospodinu Milutinu Simoviću završnu riječ povodom Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o finansiranju i upravljanja vodama. Izvolite, potpredsjedniče.

MILUTIN SIMOVIĆ (28.07.20 20:30:25)

Hvala Vam, uvaženi potpredsjedniče.

Uvažene poslanice i poslanici, hvala vam na jednom veoma konstruktivnom, odgovornom, posvećenom prilazu i pristupu u odnosu na ovo zakonsko rješenje. Imao bih samo još par napomena.

Svi smo se manje-više osvrnuli na kompatibilnost rješenja ovog zakona sa Evropskom direktivom o vodama. Htio bih još da osvjetlim jednu drugu usmjerenost i ovog kao i ostalih zakona u odnosu na pitanje Evropske konvencije o lokalnim samoupravama. Prepoznamo da je ovo jedan od određenog broja zakona koji su usvojeni u ovom domu ili posebnim odlukama Vlade koje idu u cilju povećane održivosti finansija lokalnih samouprava. Podsjetiću na Zakon o finansiranju lokalnih samouprava, gdje smo obezbijedili vašom odlukom, vašim zakonom, koji je Vlada predložila, povećano izdvajanje lokalnim samoupravama iz pripadajućeg dijela po osnovu poreza na dohodak. Kazali smo da bi tu negdje opštine na sjeveru Crne Gore uključujući, dijelom, i glavni grad trebalo da dobiju oko 12 miliona eura više budžetskih prihoda. Međutim, ta procjena je bila potcijenjena. Dobili su 16 miliona eura više prihoda i izvornih po osnovu povećanom učešća u raspodjeli poreza na dohodak fizičkih lica. To je bilo nešto što je rezultat tog zakona.

Drugo, podsjetiću na odluku koju je Vlada usvojila, to je eko naknada za opštinu Pljevlja. Mislim da je to bila pravedna odluka i da je to pravi primjer gdje jedna opština koja ima izdašne prirodne resurse, čija valorizacija ostavlja ožiljke na životnu sredinu Pljevalja, prirodno da dobije određena sredstva za unapređenje svoje infrastrukture i za funkcionisanje te lokalne samouprave. Donošenjem te odluke, takođe smo ispravili jednu dugogodišnju nepravdu u odnosu na ono što je pripadalo opštini Pljevlja.

Treća stvar, sjetimo se svi zajedno Zakona o Prijestonici. Svi smo zajedno bili svjedoci da je taj zakon čamio godinama u skupštinskim salama, da je naša Prijestonica ostajala godinama bez tih prihoda koji su pripadali Prijestonici. Evo već tri, četiri godine svjedočimo da se na bazi tog zakona godišnje formira jedan fini budžet za Prijestonicu, na bazi kojeg se realizuju važni projekti za našu Prijestonicu. Ovaj zakon se pridružuje tim zakonima. Ključni doprinos lokalnim finansijama pripada opštini Nikšić. Slažem se sa uvažanim poslanikom Ivanovićem, nijedan zakon se ne donosi specijalno za jednu opštinu, ali smo računali i ovu formulu preračunavali i za Plužine, za njihovo Pivsko jezero, za Pljevlja za Otilovičko jezero i za Nikšić za svoja jezera i vidjeli smo da ovdje ključni doprinos pripada opštini Nikšić, ali smo vidjeli da Plužinama nije krivi dio po osnovu svega onoga što su dosad Plužine dobijale po osnovu vodnih potencijala kojim raspolaže ta opština.

Konačno, ovom spektru važnih zakonskih rješenja i odluka, mi smo sigurni da će se brzo pridružiti i efekat koncesija za Aerodrome za Tivat i za Podgoricu. Ako su naši planovi i očekivanja, najave da bi to moglo da se dobije jednokratna koncesiona naknada od 100 miliona eura, tu nema dileme. Po zakonu, pripadajući dio od te naplaćene jednokratne koncesione naknade pripašće i Podgorici i opštini Tivat. Mislim da je to nešto što treba svi zajedno da znamo, svi zajedno da komuniciramo kada je u pitanju i ta tema. Mislim da će to biti važnija poruka i da je to dobra vijest i za građane Tivta i za građane Podgorice, da nije dobra vijest zadržati status kvo, da nije dobra vijest zadržati adresu za nekakvo zapošljavanje, znamo svi kakvo, da nije dobra vijest zadržati status tih aerodroma u kapacitetu kakvi su trenutno sada, ogeaničenom kapacitetu i po kapacitetima terminala i po nedostatku novih parking prostora, po nedostatku van aerodromskih usluga i po potrebi da se i u Tivtu i napravi jedan bolji terminal, ovdje u Podgorici mnogo toga. To su opredjeljenja koja nas drže na istrajavanju za taj model valorizacije naših aerodroma. Tako da namjerno sam ovo negdje saopštio da predstavim da je ovaj zakon, kao i ovi o kojima sam govorio, negdje direktni doprinos za održivost lokalnih javnih finansija. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.07.20 20:36:23)

Uvaženi potpredsjedniče, uvaženi diskutanti koji ste učestvovali danas na ovu važnu temu, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju upravljanja vodama, ja vam zahvaljujem.

Konstatujem da je pretres završen, a izjasnićemo se naknadno. Na ovaj način smo završili današnji rad. Moj plan je bio da završimo još jedan zakon, ali sam razumio da je predlog da sutra nastavimo sa radom. Sutra ćemo početi ili Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijsko-invalidskom osiguranju ili Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici, a nakon toga nastavljamo sa zakonima koji nam dolaze iz Ministarstva nauke i onda po dnevnom redu. Očekujem da sutra radimo do kasnije nego večeras.

Uvaženi potpredsjedniče, uvaženi kolega pomoćniče ministra, zahvaljujem vam. Završili smo današnji rad.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.20 11:33:46)

Poštovane kolege poslanici,

Nastavljamo Osmu sjednicu Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2020.godini i razmatramo **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.**

Ovlašćeni predstavnici Vlade su: Kemar Purišić, ministar rada i socijalnog staranja i Jovo Pajović, generalni direktor Direktorata za penzijsko-invalidsko osiguranje i borčko-invalidsku zaštitu. Ja ih pozdravljam. Izvjestioci odbora su Momčilo Martinović Zakonodavnog odbora i Nada

Nenezić Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje.

Otvaram pretres, da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje?

Želi. Izvolite.

Proceduralno sam čuo da intervenciju želi poslanik Milić. Izvolite.

SRĐAN MILIĆ (29.07.20 11:34:37)

Poštovani predsjedniče, u skladu sa članom 50 Poslovnika o radu Skupštine Crne Gore gdje je jasno navedeno da su institucije kojima dostavimo upite dužne da u roku od 15 dana u tom članu odgovore na zahtjeve, a sve te zahtjeve smo uputili upravo zbog činjenice da se moramo pripremiti za ove tačke dnevnog reda, želim samo taksativno da vam navedem ili ću vam dostaviti, da ne oduzimam kolegama vrijeme, zamoliću vas da se napravi urgencija od strane Skupštine Crne Gore. Mi još sutra radimo, a bilo bi lijepo da ovu godinu završimo sa odgovorima na ova pitanja koja smo poslali. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.20 11:35:32)

Hvala, poslaniče Miliću.

Sada dajem riječ ministru rada i socijalnog staranja Kemalu Purišiću. Izvolite.

KEMAL PURIŠIĆ (29.07.20 11:35:45)

Uvaženi predsjedniče Parlamenta, uvažene poslanice i poslanici, dame i gospodo,

Penzijski sistem Crne Gore predstavlja važan dio njenog ekonomskog, finansijskog i sistema socijalnog staranja. On je važan ne samo zbog činjenice da obezbjeđuje penziju za preko 130 hiljada korisnika nego i zbog toga što bitno utiče na javne finansije i važan je i zbog uticaja na finansijski sistem zbog ...(prekid) Fonda PIO koji se kreće između devet i deset posto GDP-a i 22 - 23% javne potrošnje. Takođe i zbog činjenice da jedan dio potreba ovog sistema se finansira iz javnih prihoda, odnosno pokriva se dijelom deficit Fonda PIO. Svakako najvažnija njegova uloga, razlog postojanja je da obezbijedi socijalnu sigurnost penzionera, odnosno ljudi koji su nekada radili, izdvajali za penzionere dok su bili u radnom odnosu, a sada su zavisni od izdvajanja u penzioni sistem. U uslovima starenja stanovništva veliki, rekao bih dramatičnih demografskih promjena u uslovima kada je nepovoljan odnos između zaposlenih i penzionera kakvi su u većini država svijeta, nezavisno od stepena njihovog društveno ekonomskog razvoja, održivost penzijskog sistema i adekvatnost penzijskih davanja su veliki izazovi i za države sa mnogo većim fiskalnim kapacitetom, tako da su adekvatne i finansijski održive penzije i naš cilj, ali i osnovni cilj penzijske politike koji je definisan kao takav i u strategiji Evropa 2020.

Donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju predlaže se u cilju obezbjeđenja veće stabilnosti i održivosti penzijskog sistema, ali i veće pravednosti i adekvatnosti penzijskih davanja. Ova dva cilja su međusobno suprotstavljena i najveći izazov u pripremi i usaglašavanju ovog zakona unutar Crne Gore sa našim socijalnim partnerima, ali i u razgovorima sa našim međunarodnim partnerima, prije svega Evropskom komisijom, Svjetskom bankom, MMF-om, Kreditnim agencijama je bio da se nađe ta optimalna, rekao bih prava mjera između ta dva cilja koji su zaista značajni, održivost i stabilnost penzijskog sistema i adekvatnost penzijskih davanja.

U cilju postizanja prvog cilja, odnosno veće stabilnosti i održivosti penzijskog sistema predlažu se četiri mjere. Prva mjera je postepeno ukidanje posebnih uslova penzionisanja nakon čega će svi osiguranici ostvarivati pravo na penziju po opštim uslovima koji važe za sve osiguranike. Svi posebni uslovi penzionisanja će prestati 31.decembra 2021.godine ako se usvoji ovaj zakon. Druga mjera predlaže se da se za ispunjenje uslova za sticanje prava na penziju uzima u obzir staž osiguranja, odnosno periodi provedeni na radu za koje su plaćeni doprinosi za penzijsko invalidsko osiguranje, dok se za određivanje visine penzija uzima u obzir penzijski staž

koji pored staža osiguranja sadrži i posebni staž na koji nijesu plaćeni doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje. To su periodi staža koje dobijaju zaposlene koje su rodile djecu za svako dijete šest mjeseci, to se u i neki periodi staža, ratni staž i još neki. Treća mjera koja se predlaže za lica koja po važećem zakonu pravo na penziju ostvaruju sa 40 godina staža osiguranja propisuje se i granica od 61 godine života. Dakle, kumulativno treba ostvariti oba uslova da bi se ostvarilo ovo pravo na starosnu penziju. Četvrta mjera - predlaže se podizanje starosne granice za sticanje prava na prijevremenu starosnu penziju sa 62 na 63 godine u tranzicionom periodu od šest godina od 2020.godine do 2025.godine na način što se svake godine povećava ta granica za dva mjeseca. Navedene mjere bi trebalo i mi vjerujemo da će uticati na sprečavanje ranog napuštanja tržišta rada. Starost naših penzionera je u prosjeku oko 31 godina, dakle relativno mladi i ranog penzionisanja. Ove mjere će doprinijeti stabilnosti i održivosti penzijskog sistema u Crnoj Gori.

U cilju povećavanja adekvatnosti, to je taj drugi cilj koji želimo da ostvarimo, adekvatnosti penzijskih davanja predlaže se promjena načina usklađivanja penzija i vrijednosti penzija za jedan lični bod. Umjesto usklađivanja sa takozvanom modifikovanom švajcarskom formulom koja je važila do sada, a to je 75% kretanja potrošačkih cijena i 25% kretanja zarada uvodi se usklađivanje po takozvanoj rotirajućoj formuli, odnosno sa 75% parametra koji je veći, bilo da je u pitanju inflacija, bilo rast zarada i 25% parametra koji je manji, to je značajno povoljnije od dosadašnjeg načina usklađivanja. Dakle, u jednoj kalendarskoj godini u odnosu na godinu koja joj prethodi, tako se inače usklađuju penzije, ako imamo veći rad zarada od potrošačkih cijena usklađivanje će se izvršiti sa 75% kretanja zarada i 25% kretanja cijena i obrnuto.

U cilju zaštite penzionera propisano je da ako bi primjenom ove formule došlo do umanjenja vrijednosti penzija onda se takvo usklađivanje ne bi izvršilo. Dakle, ne može doći do smanjenja penzija. Cilj ove mjere je da se kroz valorizaciju ranijih zarada, odnosno obračuna prve penzije i indeksaciju penzija, odnosno nivoa usklađivanja sa inflacijom i rastom potrošačkih cijena obezbijedi početno bolja pozicija za prvu penziju i kasnije bolje usklađivanje što će po pravilu i po stepenu popraviti adekvatnost penzija. Adekvatnost penzija je najčešći način mjerenja i kvaliteta penzija, nivoa penzija i životnog standarda penzionera obično se mjeri prosječno, odnosno prosječna zarada i prosječna penzija u državi, odnosno stopom zamjene. Ova stopa je bila u 2012.godini 57% postepenog pada, u ovoj godini je 55,82%.

Želim da vas upoznam da smo u socijalnom dijalogu sa sindikatima, našim socijalnim partnerima i unutar Socijalnog savjeta kasnije dogovorili i sljedeće tri mjere. Da se starosna granica za sticanje prava na starosnu penziju čije je podizanje bilo predviđeno na 67 godina u periodu koji je pred nama zaustavi na 66 godina života za muškarce i 64 godine života za žene. Druga mjera je da se iz obračunskog perioda izračuna visina penzije, do 2030.godine isključe zarade, odnosno osnovice osiguranja iz jedne četvrtine perioda staža osiguranja koje su za osiguranike najnepovoljnije. Treća mjera je da se nominalni iznos najniže penzije poveća sa iznosa od 128,82 eura na iznos od 145,77 eura, odnosno za 13,16% počev od 1.januara 2020.godine, to je amandman koji je u međuvremenu predložila Vlada.

Posebno skrećemo pažnju na dvije predložene zakonske odredbe koje imaju povratno dejstvo i molimo Parlament da povede računa oko toga. U obrazloženju smo dali razloge, ali bih u uvodnom izlaganju vrlo kratko podsjetio na to. Odredba člana 38 Predloga zakona, odnosno novi član 200 A stav 6 predloženo je da osiguranik koji je pravo na penziju po prvi put ostvario 1.januara tekuće godine do dana stupanja na snagu ovog zakona ima pravo da mu se na njegov zahtjev ponovo odredi penzija primjenom odredbi stava 1 do 5 ovog člana dakle uz isključenje one jedne četvrtine najnepovoljnijih godina iz obračuna visine penzije ukoliko takav zahtjev podnese do kraja ove godine. Navedena odredba ima povratno dejstvo za šta postoji javni interes. Javni interes se ogleda u tome da se osiguranici koji su pravo na penziju po prvi put ostvarili u periodu od 1.januara ove godine do dana stupanja na snagu ovog zakona dovedu u ravnopravni položaj sa osiguranicima koji pravo na penziju ostvaruju od dana sticanja na snagu ovog zakona primjenom novopropisanog člana 200 A koji je povoljniji za osiguranike u pogledu obračunskog perioda koji se uzima u obzir za utvrđivanje visine penzije u odnosu na ranije zakonsko rešenje. Drugo zakonsko rešenje koje ima povratno dejstvo je predloženo amandmanom Vlade Crne Gore na član 32 da se dakle minimalna penzija uveća počev od 1.januara tekuće godine, a ne kakva je u tekstu Zakona od 1.septembra sa 128,82, mislim na 145,77 eura.

Javni interes se ogleda u zaštiti korisnika najniže penzije i ublažavanje negativnih efekata koji su prouzrokovani epidemijom novog koronavirusa. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.20 11:46:36)

Hvala vam, ministre Purišiću.

Da li se poštovane kolege, neko od izvjestilaca javlja za riječ? Ako ne, prelazimo na obraćanja poslanika u ime klubova. Ja ću vas upozoravati na protok od pet minuta, a predstavnici najvećih klubova, odnosno svih klubova mogu prekoračiti neko vrijeme.

Izvolite. Poslanik Konjević, proceduralno.

RAŠKO KONJEVIĆ (29.07.20 11:47:12)

Dakle, ovo što ste sad vi rekli je u skladu sa nekom univerzalnijom praksom koja je bila, ali cijenim da nismo razgovarali na kolegijumu, evo nema tu šefa kluba DF-a, ali cijenim da se radi o vrlo važnom sistemskom zakonu i da bi možda, ako se vi slažete, taj uvod mogao da bude za uvodničare 90 minuta, jer nisam siguran, ministar je imao čini mi se deset minuta, ne znam jesam li dobro ispratio, izvinjavam se, nijesam siguran da baš u pet minuta u ovako važnom zakonu u ime kluba može da se kaže sve, a dugo čekam ovaj zakon već evo godinu i nešto. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.20 11:47:51)

Hvala.

Upravo zbog toga sam vam i rekao, zato sam i pustio prekoračenje ministre i zato sam rekao ja ću vas upozoriti kad bude isteklo pet minuta, a vi onda u narednih par minuta završite vaše izlaganje. Hvala vam.

Prvo će riječ imati poslanica Branka Tanasijević, a neka se pripremi poslanik Slaven Radunović. Izvolite.

BRANKA TANASIJEVIĆ (29.07.20 11:48:12)

Poštovani predsjedniče, poštovani ministre Purišiću sa saradnicima, poštovane kolegice i kolege, poštovani građani,

Socijalno funkcionisanje starijih osoba jedan je od bitnijih pokazatelja organizovanosti i stabilnosti svakog društva naročito iz razloga što je demografsko starenje dominantna karakteristika najvećeg broja država među kojima su i najrazvijenije države Evrope i svijeta. Pošto starosna struktura utiče na značajne društveno ekonomske procese i okosnica je različitih državnih politika, unapređenje položaja starijih osoba obaveza je svake države, a istovremeno i aktivnost od suštinskog značaja koja karakteriše institucije grupe i pojedince koji su posvećeni ovoj ideji. Populaciji starijih kao posebno ranjivoj grupi neophodno je posvetiti posebnu pažnju iz više razloga. Starost je sama po sebi ona koja nosi određene teškoće i često je prati narušeno zdravlje, promijenjen materijalni status. Poslije odlaska u penziju mijenja se društvena pozicija starijih osoba, značajno se smanjuje broj socijalnih kontakata što kao posljedicu može imati socijalnu izolaciju, odnosno gubitak osjećaja lične i društvene korisnosti. Veliki problem starijih ljudi je samoća i višak slobodnog vremena, naročito težak položaj imaju one osobe koje žive u nefunkcionalnim porodicama u kojima na žalost jedan broj njih doživljava zanemarivanje, a u jednom manjem procentu i nasilje u porodici, teška situacija takođe starijih koji žive na selu.

Jedan od načina da se utiče na ove probleme je podržavanje potencijala starih ljudi da vode kvalitetan život i doprinose društvu u mjeri svojih mogućnosti i potreba. Pri tom treba imati u vidu da značajan broj starih ljudi ima potpuno sačuvane i mentalne i fizičke kapacitete, tako da na taj način mogu dati veliki doprinos razvoju društva. Takođe, kada govorimo o starijim osobama

uvijek treba imati u vidu da su one čitav radni vijek posvetile razvoju, afirmaciji i izgradnji naše države, stvarajući društvo u kome živimo. Polazeći od tog načela, Crna Gora pokazuje poseban senzibilitet prema penzionerima smatrajući ih značajnim resursom koji zaslužuje posebno mjesto u društvu. Zato i unapređenje uslova života u kojima bi se ova starosna grupa osjećala sigurno, prihvaćeno, zadovoljno i dostojanstveno je jedan od strateških ciljeva Crne Gore.

Udio populacije starijih od 65 godina u ukupnoj populaciji Crne Gore je 1991. godine bio na nivou 8,3%, 2003. godine 12%, dok je 2011. godine porastao na 12,8%. Prema podacima MONSTAT-a iz sredine 2019. godine udio starijih od 65 godina u ukupnom stanovništvu iznosi 15,4%. Uporedo sa trendom rasta staranja stanovništva povećava se naravno i broj penzionera što potvrđuju statistički podaci. Broj penzionera u Crnoj Gori je 114.789, odnosno 130.289 osiguranika. Za penzije Fond PIO svakog mjeseca izdvaja oko 35,5 miliona eura. Najniža penzija je 128,82 eura, a prosječna penzija u Crnoj Gori iznosi 288,71 euro. Iako su penzije uvijek redovno isplaćivane država nije zadovoljna visinom penzija, ali u odnosu na region samo veću prosječnu penziju ima Hrvatska 333 eura i Slovenija 548, koje su članice Evropske unije, ali moramo uzeti u obzir da su i troškovi života u ovim državama na mnogo višem nivou.

Da bi se unaprijedio materijalni položaj penzionerske populacije u Crnoj Gori programom rada Vlade Crne Gore za 2020. godinu planiran je nastavak reforme penzijsko invalidskog sistema utvrđivanjem Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. Nacrt zakona je bio predmet usaglašavanja sa socijalnim partnerima. Osnovna kompromisna rješenja, odnosno rješenja koja su usaglašena a koja su dio Predloga zakona su povećanje nominalnog iznosa najniže penzije sa 128,82 eura na 145,77 eura. Starosna granica za sticanje prava na starosnu penziju čije je podizanje bilo predviđeno na 67 godina života zaustavlja se na 66 godina za muškarce i 64 godine za žene. Iz obračuna visine penzije isključuje se 1/4 dijela staža osiguranja koje su za osiguranika najnepovoljnije što podrazumijeva povećanje penzija u prosjeku za 11,21%.

Za osiguranike koji su navršili 40 godina staža osiguranja propisan je uslov da uz navedeni staž osiguranja moraju navršiti 61 godinu života. Osiguranik koji ima pravo na penziju po prvi put ostvario je od 01. januara 2020. godine do dana stupanja na snagu ovog zakona ima pravo da mu se na njegov zahtjev ponovo odredi penzija ukoliko zahtjev podnese do 31. decembra 2020. godine.

Predlogom zakona propisani su i povoljniji uslovi za ostvarivanje prava na porodičnu penziju. Između ostalog precizirano je da dijete, nakon navršenih 19 godina, stiče pravo na porodičnu penziju i ona mu pripada do završetka školovanja, a najkasnije do navršenih 25 godina života, umjesto 24 po važećem zakonu ako studira. Dakle, predloženim zakonskim rješenjima poboljšaće se status penzionera u Crnoj Gori. Minimalne penzije će se povećati za 13,16%, a budući penzioneri će prosječno za 11,21% ostvariti veću penziju nego što je ona bila po važećem zakonu. Takođe, značajno će se povećati i prosječna penzija u Crnoj Gori, a godine potrebne za odlazak u penziju smanjiti. Međutim, briga o poboljšanju materijalnog položaja penzionerske populacije ogleda se ne samo kroz redovnost i visinu penzija već i kroz socijalni program Vlade Crne Gore za čiju realizaciju su iz budžeta Fonda PIO Crne Gore u posljednjih pet godina izdvojena sredstva u iznosu od oko 13 miliona eura za subvencije stambene izgradnje za socijalno najugroženije korisnike koju Fond PIO sprovodi u saradnji sa Savezom udruženja penzionera, Ministarstvom rada i socijalnog staranja i jedinicama lokalne samouprave koje obezbjeđuju zemljište, odnosno lokaciju oslobođenu od plaćanja komunalnih naknada. Na taj način se stvaraju pretpostavke da penzioneri koji nijesu riješili ovo veoma važno životno pitanje isto riješe pod povoljnijim uslovima.

Za rješavanje stambenog pitanja penzionera u posljednjih pet godina izdvojeno je 5,16 miliona eura ili godišnje oko milion eura, a na ovaj način je 506 penzionera riješilo svoje stambeno pitanje. Odmor i oporavak penzionera pod povoljnim uslovima godišnje koristi oko četiri hiljade penzionera u hotelu PIO Ulcinj 75 ležajeva i u hotelu Gorske oči na Žabljaku 125 ležajeva. Za ovu namjenu Fond PIO godišnje obezbjeđuje 500 hiljada eura. Za nabavku zimnice pod povoljnim uslovima, odnosno po cijeni nižoj od tržišne na osam mjesečnih rata uz solidarno sufinansiranje Fonda PIO, Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja i Ministarstva rada i socijalnog staranja godišnje se izdvajaju sredstva od oko 400 hiljada eura. Za jednokratne socijalne pomoći najugroženijim penzionerima godišnje se izdvajaju sredstva od oko 300 hiljada eura, a u 2019.

godini izdvojeno je 600 hiljada eura. Za pomoć opštinskim udruženjima penzionera za rad klubova penzionera Fond PIO svake godine opredjeljuje sredstva od oko 50 hiljada eura.

U svrhu poboljšanja pozicije penzionera u Crnoj Gori, Vlada je donijela strategiju razvoja sistema socijalne zaštite starijih za period od 2018. do 2022. godine. Jedan od ciljeva strategije je dalji razvoj servisa i usluga kojima se obezbjeđuje podrška za život u zajednici. U skladu sa strateškim ciljevima, u prethodnom periodu se radilo na povećanju kapaciteta za smještaj starih lica u Crnoj Gori. Od postojećih ustanova dom starih Grabovac, dom starih Bijelo Polje i dom starih Pljevlja, ove godine je planirano otvaranje doma starih u Podgorici, a u prvom kvartalu naredne godine doma starih u Nikšiću. Takođe, uspostavljena je usluga pomoći u kući za stara lica u 14 opština i Prijestonici Cetinje kroz angažovanje 120 geronto domaćica za oko 120 korisnika. Za ovu uslugu se na godišnjem nivou..

Samo imam još dvije rečenice.

Uspostavljeno je i 13 boravaka za stara lica u devet opština u Crnoj Gori. Za kraj željela bih samo da kažem da samo zajedničkim djelovanjem svih subjekata u društvu mogu se stvoriti uslovi u kojima će se pripadnici treće dobi osjećati prihvaćeno, sigurno i dostojanstveno.

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijsko invalidskom osiguranju je veliki doprinos u tom smislu. Ali, želim da kažem da sam pomenula servise i usluge i socijalni program namjerno za to što je socijalni program servisi i usluge jednako važan za kvalitet života penzionera kao što je i redovnost penzija i njihovo usklađivanje. Prema tome, penzioneri i sve ono što mogu da koriste i što utiče na kvalitet njihovog života i te kako je važno za državu Crnu Goru i za njih kao populacije starije dobi koja zaista treba da živi na dostojanstven način. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.20 11:58:33)

Hvala.

Poslanik Slaven Radunović, a neka se pripremi poslanik Raško Konjević. Izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ (29.07.20 11:58:42)

Poštovani građani,

Potpuno sam drugačije mislio da počnem svoje izlaganje ali ne mogu da prvo ne pomenem najadekvatniji izraz možda za ovo predlaganje ovakvog zakona mjesec dana pred izbore, da je Vuk Karadžić u naš jezik unio samo 49 izraza iz crkveno slovenskog jezika. Srećom jedan od tih izraza je i licemjerje. I pošto da bismo okarakterisali ovo što danas slušamo ovdje i gledamo mislim da adekvatniji izraz ne bismo mogli da koristimo. Jer, jedna vlada koja je prije mjesec dana tražila rebalans budžeta i to na bazi lažnih procjena da će Crna Gora da ima oko 60% prihoda od turizma ove godine, a neće imati ni 10%, što znači da ćemo imati sljedeći rebalans odmah poslije izbora, jedna vlada koja je dovela Crnu Goru na rub dužničkog ropstva, mjesec dana pred izbore nudi jedan ovakav sistemski zakon koji treba, navodno, na duge staze da pomogne penzionerima, posebno budućim penzionerima. Trla baba lan da joj prođe dan. Ovo je priča, gospodo, ista kao i 2016. godine kad je bio auto-put u pitanju.

Uzeli su kredit i angažovali firmu jedinu koja je htjela da im da pare iako su na taj način Crnu Goru doveli u dužničko ropstvo i doveli je u situaciju da Kinezi, nakon što ne budemo mogli da servisiramo dug pred svojim sudovima, po svojim zakonima mogu da biraju dio imovine Crne Gore osim diplomatsko konzularna predstavništva da bi se namirili. Samo da bi se nešto ponudilo za izbore. Ista je situacija i sad. Naravno i meni i svakome od ljudi ovdje, imamo mi svi rođake, prijatelje koji treba da idu u penziju prijatno je da slušaju ove priče, ali ja ne vjerujem ovome. Zašto? Ovo je urađeno po sljedećoj formuli koju DPS primjenjuje. Velika je muka, postoji šansa da izgubi izbore. Ajde sve da uradimo što možemo da uradimo da privučemo što više ljudi. Ako prođemo na izborima ipak ponišćemo ovaj zakon, promijenićemo, vama je to makar lako, dići ćete ruke jer je skoro pa neodrživ. Ukoliko pobijedi opozicija ajde da im teret stavimo na leđa. Koliko se licemjerski ovdje postupa reći ću kroz dva ili tri primjera. S jedne strane se šalje poruka kako će ljudi da idu mlađi u penziju nego što je prije bilo, pa će penzija da bude viša jer se sada

obračunava tako što se 25% staža koji je najnepovoljniji ne uzima u obzir, naravno stvarajući se diskriminacija prema svima onima koji su prethodno pošli u penziju, možda 30. decembra 2019. godine da bi se ovi budući novi penzioneri što bolje animirali i brišu se dvije norme iz Zakona koje pogađaju ljude koji su možda u najvećem problemu. Kad je jedna od njih u pitanju ja sam i predložio amandman. Sad ću da ih obrazložim.

Znači, u članu 36 ovoga predloga zakona se kaže - da se, u članu 197 Zakona poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi, itd. - da se pravo na starosnu penziju iz toga stava može ostvariti samo do 31. decembra 2021. godine.

Zbog građana Crne Gore da pojasnim o čemu se radi. Mi smo ovdje dva puta stavljali na dnevni red promjenu ovog zakona da bi se omogućilo roditeljima djece s posebnim potrebama i licima s posebnim potrebama, da može jedan od roditelja u takvoj porodici da sa 20 godina radnog staža pođe u penziju kako bi mogao da brine o tom svom djetetu koje više i nije dijete u tim godinama za to što država, na žalost nije u stanju da brine. I to je bilo nešto što su ti roditelji i te porodice dočekali raširenih ruku. Ja imam člana porodice koji je ostvario to pravo i znam koliko to njemu znači jer ima mogućnost da bude s djetetom s kojim ne bi znamo gdje bi od 26, 27 godina. Ima ih još u ovoj sali i van ove sale. I vi ste sad spremni, uz priču ovu koju prodajete pred izbore, krupnu za građane da ovoj djeci i ovim roditeljima uskratite ovo pravo. Znači oni koji su ostvarili ostvarili su, a sljedeće godine više to ne važi. Pričamo o možda pet ili 10 porodica godišnje koje bi ovo koristile, koje nemaju nikakvo rješenje. Ali, tu se vidi humanost ove vlasti. Šta ih briga za pet, šest porodica, to je malo glasova, to će lako nadoknaditi, kupiće to nečim.

I drugi sličan stav odnosi se, to je član 2 ovoga zakona, odnosi se na član 17 osnovnog zakona, treći stav ...

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.20 12:04:10)

Vrijeme kolega Radunoviću, vrijeme. Naravno, samo da vas podsjetim.

SLAVEN RADUNOVIĆ (29.07.20 12:04:16)

Vrijeme, dobro, hvala što me podsjećate.

Osiguranik stiče pravo na starosnu penziju kad navršši 30 godina staža osiguranja od čega najmanje 20 godina efektivno provedenih na radnim mjestima na kojima se u rudnicima staž osiguranja računa s uvećanim trajanjem. I za ovo će da važi ako prođe ovakav zakon bez amandmana ista norma ko ostvari pravo po ovom stavu do 31. decembra 2021. ostvario, ko ne ostvari više za njega ne važi. Znači, ajmo i rudari, mada upropastili ste prije toga i rudare i rudnike i sve, možda ova norma ne pogađa na žalost mnogo ljudi.

Poštovani građani, sila i harida su bile dvije morske nemani, to većina vas zna evo ko ne zna da ga podsjetim, jer se vrlo često taj izraz koristi iz grčke mitologije, koje su potapale brodove i proždirale mornare. Mi vrlo često koristimo taj izraz kad hoćemo da kažemo da smo prošli, našim jezikom bliže, sito i rešeto da bi nešto ostvarili. E pa ja mislim, s obzirom s kakvom se mi nemani borimo i na što je ovaj narod naučio, da smo živjeli u vrijeme sile i haride, da bi naš narod u trokoraku izbjegavao te probleme koje su stvarale te dvije nemani s obzirom na što su naučili. Ovo više nema apsolutno nikakvog smisla, da neko mjesec dana prije izbora preloži ovakav zakon, to nije zloupotreba državnih institucija i vlasti, nego to je kriminal. Ovo je kriminal što radite. A znate da imate rupu u budžetu, lažete ljude direktno u oči. Ne znate šta ćete sutra, ne znate kako ćete penzije da date u septembru i plate da isplatite, za to ste izbore zakazali za 30. avgust kad im vrijeme nije u sred korone i u sred ljeta. Ali opet, poštovani građani, nemojte da im vjerujete ništa za poslije izbora. Sve što vam danas nude zmite, otmite sve što vam DPS nudi, odmah uzmite ako možete do 30. a 30. glasajte protiv njih. Ne pozivam vas da glasate samo za Front, protiv njih, protiv nemani koja se zove Demokratska partija socijalista. Ovo danas što vam predlažu ovo je laž, ovo će morati da ispunjava ova većina ili ako oni ne daj bože pobijete ovo će biti promijenjeno, znajte.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.20 12:07:02)

Poslanik Raško Konjević, a neka se pripremi poslanik Ervin Ibrahimović. Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (29.07.20 12:07:09)

Zahvaljujem.

Poštovani građani,

Deset mjeseci je gospodin Purišić i potpredsjednik Simović ovaj zakonski tekst skrivali u fioci. Isti tekst koji ste usaglasili prije nešto više od godinu dana danas ste nam predložili. SDP je sedam puta tekst koji je usaglašen od strane socijalnih partnera jasno rekao da nije naš zakonski tekst, da je zakonski tekst koji je usvojen na Socijalnom savjetu predlagao vladajućoj većini da ga usvojimo na vrijeme. Vladajuća većina je sedam puta odbijala ovaj isti tekst koji će danas da hvali i mi sa tim nemamo problema ali želimo samo da kažemo istinu.

Nije pošteno ministre Purišiću da retroaktivno dejstvo bude od 1.1., neka retroaktivno dejstvo bude od dana kada ste ovo usaglasili na Socijalnom savjetu. Onoga dana kada je ovo usvojeno na Socijalnom savjetu i kada su sindikati koji su radili odličan posao, da ih pohvalim, tražili da to u hitnoj proceduri bude na prvoj sjednici na jesen, neka od tada bude retroaktivno dejstvo jer ste davali javne informacije da će ovaj zakon što prije da bude usvojen i da je usaglašen. I nema potrebe da niko bude oštećen, od dana kada je ovo usvojeno.

Zahvaljujem se preko četiri hiljade građana koji su u februaru mjesecu potpisali našu peticiju da ovaj zakon što prije bude u skupštinskoj proceduri. Ta vrsta javnog pritiska pokazuje da ako ste uporni možete da primorate Vladu da taj zakonski tekst konačno izvuče iz ladice. Mi ćemo predložiti jedan zaključak - da se svaka politička partija koja je u ovom sazivu Parlamenta tim zaključkom javno obaveže da ni pod jednim uslovima neće mijenjati zakonski tekst nakon ovih izbora. Znači nema promjene ovog zakonskog teksta ili ne promjene ovoga zakona nakon izbora. Predložićemo takav zaključak, o zaključku uz ovaj tekst zakona glasaju svi poslanički klubovi i vidjećemo kako će se glasati.

Da ne bi, ja ne želim o tome da govorim da li je ovo predizborno ili nije predizborno. Meni je važno da je ovaj zakon danas u skupštinskoj proceduri i da će ovaj zakon ...(prekid). Znači, mi ćemo imati dva ili tri amandmana. One amandmane koje ste u obavezi, po mom sudu, da prihvatite, ovo između ostalog o čemu je govorio i gospodin Radunović. Nemojte da takvu vrstu nesolidarnosti i elementarne empatije ne pokazujemo, to mora ostati u propisu. Ovaj dio o kojem je govorio gospodin Radunović i vjerujem da sve kolege iz svih poslaničkih klubova imaju identičan stav i mi smo kao i oni predložili amandman i ovo retroaktivno dejstvo. Ne može se dešavati da vi javno obećavate ovaj zakon da ljudi to čuju, odlaze u penziju i danas su na neki način oštećeni. Neki od njih za po jedan dan, za po dva dana, za po tri, neko za više mjeseci.

Nemojte da vrtite gospodine Purišiću glavom i da negirate ovo što ja govorim, nemojte da vam vadim izjave šta ste vi pričali u ovo doba prošle godine, a vi ste nadležni ministar i vi ste ovo obećavali i vi ste ovo glasali na Socijalnom savjetu i vi ste ovo držali u fioci, jer ste vi nadležni ministar za ovo i došli ste nakon 10 mjeseci sa gotovo identičnim zakonskim tekstom, identičnim u onim stvarima koje su ključne. 1/4 da se ne obračunava, uvećanje minimalne penzije, rotirajuća formula i godine staža. Te četiri ključne odredbe su usaglašene prije 12 mjeseci i 12 mjeseci je to u nečijoj fioci. Prema tome, od trenutka kada ste na Socijalnom savjetu prije 12 mjeseci to usvojili ajmo da budemo poštene, neka to pripada svakom građaninu od trenutka kada je zakon usaglašen ako već predlažete retroaktivno dejstvo. I ponavljam, da bi građani bili sigurni da je ovaj parlamentarni saziv ozbiljan i da nije nikakva predizborna frtutma, predložićemo zaključak gdje ćemo se svi obavezati da svaka politička partija, bez obzira koji poslanici bili u ovom parlamentu, dakle da ne zavisi od poslanika nego od stava političkih partija, dejstvo ovoga zakona na bilo koji način, nakon izbora, neće biti suspendovano. Da građani, penzioneri, oni koji odlaze u penziju imaju sigurnost kada mi danas ili narednih dana usvojimo ovaj zakon.

Kako žive danas penzioneri, oko 125 hiljada penzionera, njih oko 60 hiljada živi sa penzijom do 280 eura, 288 izvinjavam se. U odnosu na 2016. godinu realna penzija je manja za

4%. Ne bih, ponavljam, posebno isticao ovaj element koji može da izazove određenu vrstu sumnje, jer mislimo da će to sa ovim zaključkom da bude riješeno i taj ćemo zaključak ponuditi Parlamentu da ga usvoji.

Mi ćemo podržati ovaj tekst zakona vjerujući da će predlagač da podrži dva ili tri amandmana koja ćemo mi imati i koji će detaljnije od strane mojih kolega biti obrazloženi. Ali, ponavljam, skoro godinu dana držite ovaj zakon u ladici, izvadili ste ga sada u susret izbornoj kampanji, bolje ikad nego nikad. Ali, da se ovdje sa narodom koji živi do 288 eura, njih 60 hiljada ne bi niko igrao, predložioćemo zaključak kojim ovaj zakon ostaje u primjeni bez obzira koji poslanici nakon izbora sjedjeli u ovom parlamentu.

Sjetimo se Zakona o majkama prije četiri godine, to ste upravo vi predlagali, gospodine Purišiću, i snažno afirmisali. Garantovali ste majkama da neće biti promjene itd. Vaš predsjednik opštinskog odbora iz Bijelog Polja, posebno je bio aktivan, evo ga sad je direktor Zavoda za zapošljavanje. I šta se desilo sa tim? E da se ta prevara ponovo ne bi desila samo sa drugom kategorijom, mi predlažemo taj zaključak da svi damo javnu riječ, ako danas glasamo za ovaj zakon da ta riječ važi i poslije izbora a ne samo do izbora. Mislim da je to pošten pristup svako od nas da svojim potpisom garantuje, odnosno svojim glasanjem, garantuje da će ovo glasanje u Parlamentu važiti i nakon dana izbora.

Prema tome, ministre Purišiću, bez obzira na vaše nerazumijevanje, bez obzira što ja mislim da ste mogli da prije 12 mjeseci ovaj zakon predložite, dakle dobro je što ste ga predložili i ja sam srećan što će kolege iz Demokratske partije socijalista konačno glasati jednom nakon sedam neuspjelih pokušaja za Zakon o PIO da bude usvojen. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.20 12:15:19)

Sada ima riječ poslanik Ervin Ibrahimović, a neka se pripremi poslanik Srđan Milić. Izvolite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (29.07.20 12:15:25)

Poštovani predsjedniče Skupštine sa saradnikom, uvaženi ministre Purišiću sa saradnicima, kolegice i kolege poslanici, poštovani građani, draga dijasporo,

Kao odgovorni ljudi moramo se boriti za društvo jednakih mogućnosti i jednakih prava, odnosno moramo graditi društvo socijalne pravde u onom pravom smislu riječi, jer smatram da je to i temelj nacionalne stabilnosti jedne države i prosperiteta jednog društva.

Aristotel je rekao - vrlina jedne države je da omogući da učestvuju građani u javnoj raspravi. Nisam se slučajno pozvao na Aristotelovu aksiomu jer smatram da predložene izmjene Zakona o penzijsko invalidskom osiguranju, kao i nedavno doneseni zakon u ovom domu ima jednu dodatnu vrlinu, a to je da je donesen u jednom demokratskoj transparentnoj proceduri i kroz socijalni dijalog.

Vi, ministre, kao šef resornog ministarstva i kao predlagač ovog zakona i kad se radilo o Zakonu o radu, ste možda donijeli i jednu novinu u ovom društvu i napravili još jedan korak u demokratizaciji našeg društva i to je da ste ojačali socijalni dijalog i socijalni konsenzus u našem društvu. I naravno, kada ste već ovdje, zbog javnosti je vrlo značajno da kažem i to da ste prije jedno mjesec dana dali izjavu da će zakon, izmjene Zakona o penzijsko invalidskom osiguranju biti u ovom domu prije isteka saziva ovog parlamenta. Zbog javnosti ovo kažem i kao uvijek, održali ste riječ na radost naše partije, na radost onih koji će dobiti benefite od ovog zakona, jer ovdje smo svi čuli da ovaj zakon nije loš, znači ovaj zakon je dobar i čestitam vama i vašem timu na ovom kvalitetnom dokumentu. I kada smo o ovome, o vašoj riječi, oni koji imaju zadovoljstvo da vas poznaju znaju da ste odgovoran i častan čovjek i da držite riječ. Ovo pričam zbog onog dijela javnosti da bismo barem donekle spriječili neke špekulacije koje se ovih dana čuju, pa čak i danas. Ali, mnogo je važniji ovaj zakon od političkih poena i prepucavanja. I ponavljam vrlo je značajno da smo saglasni da se radi o vrlo kvalitetnom dokumentu koji će omogućiti prava penzionerima i elementi njihove zaštite i što je najvažnije da blizu 130 primalaca penzije će osjetiti benefite ovog zakona. I to je kontinuitet vašeg ministarstva i Vlade, jedna odgovorna briga o penzionerima, ne

samo demagogija nego i ozbiljna briga. I naravno, ne smije se stati na tome. Svi znamo da je minimalna penzija na vrlo niskom nivou što dodatno otežava život penzionera, ali me raduje da ste kao predlagač prepoznali da je minimalna penzija izuzetno niska i da ste predložili da se uveća za 13%. Tako da će 12 hiljada ljudi imati zadovoljstvo, koji su primali minimalnu penziju 128, sada će primiti više od 145 eura. Ponavljam, nije dovoljno, a obzirom na okolnosti, vrlo hrabro i pozdravljam vaš predlog u tom pravcu. Svakako da će ovo povećanje 13% osjetiti skoro svih 130 hiljada primalca penzijskih davanja, to su fakti, to će osjetiti penzioneri.

Naravno, pokušaću da ne ponovim što su uvažene kolege prije mene rekli, ali nemoguće je ne pomenuti da je vrlo značajan prijedlog zakona da se izuzmu najnepovoljnije godine pri obračunu penzije, što će znatno uticati na visinu penzija penzionera. Takođe, pozdravljam i vaš prijedlog da žene idu u starosnu penziju sa 64 a muškarci sa 66 godina.

Možda nije ovdje neko rekao, ali je važno produženo osiguranje, prijedlog produženom osiguranju, jer će lica imati pravo da doplate do pet godina uz znatno niže doprinose što je izuzetno značajno za naše građane. I da ne bi ponavljao sve benefite koje ovaj zakon nudi penzionerima, sjetiću se još što ste radili kao resorni ministar, a i kao vladina politika brige o penzionerima i socijalno ugroženim. Ne možemo da ne pomenemo da u najugroženijim penzionerima obezbijedena dodatna sredstva. Koleginica je pomenula da se vrlo važna politika vodi u resornim ministarstvima i Vladi, da je preko 500 stanova dato penzionerima i da politika nestaje u tome nego da se gradi i da se radi na tome da se još podijele stanovi. Da li da pomenemo, evo u narednih pet godina očekujemo da će skoro svi penzioneri riješiti to najvažnije životno pitanje. Ja ne znam da li koja druga država može da se pohvali takvom politikom.

Dalje, da kažemo za izgradnju Doma starih u vašem mandatu, ovo su fakti, ovo nije politika, ovo su osjetili penzioneri u Pljevljima, Bijelom Polju, Nikšiću, sada će u Podgorici za par mjeseci vi ćete ako Bog da zvanično otvoriti vrata jednog modernog doma za stare, svake pohvale idu u tom pravcu. Ali pošto se radi o jednom vrlo važnom zakonu dozvolite mi još jednom da kažem. Uvaženi ministre, kao resorni ministar dosta ste uradili i pozdravljam politiku Vlade, ali znam da ste i Vi svjesni da ne smijemo stati na ovome, da penzioneri kao oni koji su gradili ovu državu zaslužuju dostojanstvenu starost. Zato, pozivam još jednom da nastavite da u ovom pravcu unapređujete život ljudi koji se nalaze u tom, da kažem, zlatnom dobu. Na samom kraju, još jednom kažem, ovaj zakon doživljavamo u tom pravcu u pravcu boljotka života penzionera, u pravcu toga da će 130 hiljada penzionera osjetiti benefite ovog zakona. Zato pozivam sve kolege da imamo tu empatiju prema penzionerima i da svi podržimo jedan vrlo kvalitetan dokument. Ponavljam, pored onoga Zakona o radu da je ovo jedan od najznačajnijih zakona koji će građani direktno da osjete i koji direktno garantuju benefit. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.20 12:22:15)

Hvala vam.

Došlo je do promjene u poslaničkom Klubu SNP-DEMOS pa će sada govoriti poslanica Danijela Pavičević, a nakon nje neka se pripremi poslanik Boris Mugoša.

Izvolite.

DANIJELA PAVIČEVIĆ (29.07.20 12:22:27)

Hvala.

E pa poštovani građani, ovo što smo sada slušali ja ne znam da li mi govorimo o istim penzionerima ovdje u Crnoj Gori. Ove o kojima smo sada čuli ja te ne poznajem, takve ne poznajem, ni kod Crnogoraca, ni kod Srba, ni kod Bošnjaka uglavnom sa kim sam god razgovarala i sve populacije saznala sam da mnogo teško žive, veoma teško i mnogo teže od svih onih koji se ovdje zalažu za njihove interese i o njima govore ovakvim lijepim riječima.

Dakle, poštovani penzioneri, veliki broj vas ste penzioneri samo na papiru, a suštinski ste zapravo socijalni slučajevi i vi to znate. Mjesec dana pred izbore daju se malo povoljniji uslovi za odlazak u zasluženu penziju, to jeste brisanje 10 najnepovoljnijih godina iz obračuna za visinu

buduće penzije. To će važiti samo u 2021. godini, a nakon toga razumjela sam tako vraćanje na sadašnje uslove dakle opet socijala. Interesatno je to da DPS značajan dio svojih glasova crpi upravo iz ove populacije. Dakle, nekoga osiromaše do granice preživljavanja, a onda mu ponude vrlo sitno i očekuju glas, kao veliko postignuće navodi se zaboga redovna isplata penzija, zar uopšte može da bude drugačije. Ali to je zapravo jedna softcirana prijetnja, zapravo, čime se prijeti, pa prijeti se neredovnošću pod njihovom vlašću, naravno možda bi bila i neredovna u narednom periodu, najniža penzija u Crnoj Gori je oko 120 eura, dakle najniža u regionu. Ovaj obračun će popeti tu najnižu penziju možda nekih 20 eura, troškovi života su neuporedivo veći, ali kada oni znate sabiraju troškove života to onda izgleda onako kako smo to već saopštavali iz ovih opozicionih klupa, dakle njima se dijeli tri-četiri hiljade mjesečno ili sedam, osam hiljada eura mjesečno, čuli ste to, a kada to poštovani penzioneri izazove zaprepašćenje javnosti a kod njih nervozu, jer je to izašlo u javnost. Onda se ovdje glumi neko čuđenje i neka zabrinutost, pa se kaže da će biti razmatrano na Vladi itd., a istina je. Da bi direktor preduzeća Gubitaša mogao primati toliku platu potrebna je saglasnost te iste Vlade, koja se zapravo ovdje ko bajagi čudi.

Međutim, sve smo mi to već kazali iz opozicionih redova i visine, enormne visine i njihovih primanja, tim direktorima se zapravo ne plaća rad u firmi, jer na taj način ne bi dobili ni centa. Zapravo njima se plaća kupovina glasova, govorili smo ovdje o aferama, o monopolima moći u svim segmentima o organizovanom kriminalu, o korupciji na najvišem nivou, svi smo vidjeli kovertu 97 hiljada eura koja je izvela desetine hiljada građana na ulice, priznanje o raznošenju novca po tužilaštvu, poštovani penzioneri svi smo to čuli. Zar je, poštovani penzioneri, ova visina penzije vama dovoljan iznos kao nadoknada za častan radni staž, i doprinos zajednice u kojoj živite. Zar smatrate da je to pravedno i da im treba opet dati glas, a poštovani penzioneri šta sa stanovima po Dubaiju i ostalim destinacijama, šta sa stotinama miliona po računima stranih banaka, zar ćete zažmuriti i dati glas još jednom. Sve vaše penzije su zajedno manje nego što otmu takozvani pobjednici privatizacije ili vlasnici elektrana, ili plate direktora u državnim preduzećima. Vi penzioneri onim što je ova država otela od vas finansirate najbliži krug oko vrha vlasti. Zato ako im neko od vas penzioneri i da glas na ovim izborima nemojte se nama obraćati da su vam male penzije ne, odavno nam gospodo penzioneri treba časna i poštena Crna Gora, na vama je da je konačno svojim glasom takvom i napravite.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.20 12:28:08)

Hvala.

Sada riječ ima poslanik Boris Mugoša, a neka se pripremi poslanica Željka Savković. Izvolite.

BORIS MUGOŠA (29.07.20 12:28:19)

Zahvaljujem predsjedniče, uvažene poslanice i poslanici, poštovani ministre sa saradnicima, uvažene građanke i građani.

Pa evo pred nama imamo jedan izuzetan, kvalitetan tekst predloga zakona međutim očigledno da to nije nekima na volju, jer je sada problem što imamamo kvalitetan tekst zakona. Prvo je bio problem što nemamo zakon, pa sad kada ga imamo ne valja ni to, nevjerovatno je da niko ništa lijepo od kolega iz opozicije nije rekao o zakonu, to je nevjerovatno. Ja ću vam pročitati svima nešto sa čim sam 300% saglasan, a to su izjavile kolege iz sindikata kojima odajem priznanje za jedan principijelan, mukotrpan dijalog koji su imali poslednjih godinu i nešto dana u okviru socijalnog savjeta. Jer ova rješenja su kao što oni kažu isključivo rezultat socijalnog dijaloga i kompromisa postignutih između sindikata i predlagača zakona, a predlagač je Vlada odnosno, smetalo to nekom ili ne, vladajuća većina. Što je još važnije od ovoga, sugerišu svim partijama da ne ubiraju plodove, pa i mojoj partiji i ne pada mi na pamet da ubiram plodove, jer je ovo najznačajnije, da svi oni koji pokušavaju da stiču poene stavljaju u drugi plan, kao što oni kažu i saglasan sam, ono što je najvažnije, a to je bolji položaj sadašnjih i budućih penzionera. E o tome treba da pričamo, e to je poenta zakona, bolji položaj sadašnjih i budućih penzionera, pa i oni koji

kritikuju sada ovaj zakon bili su u vlasti kada je bio mnogo gori Zakon o penzijsko invalidskom osiguranju i ni jednu riječ o tome nису rekli mnogo je bio gori, one reforme iz 2003.godine su se pokazale da nису bile dobre, i sad se djelimično ispravljaju te reforme jer sada dobijamo veću pravednost i adekvatnost penzije. Ajmo da vidimo neka od tih rješenja. Smanjuju se godine za odlazak u penziju sa 67 na 66 za muškarce i 64 za žene, izuzima se deset najlošijih godina, a u većini slučajeva su to devedesete, kad se zna kakva je situacija bila i samim tim će doći do porasta penzija. Je li dovoljan, nije dovoljan, ali je ovo ogroman iskorak, pa jeste, ljudi, ogroman iskorak. Umijemo li to preko usta da izgovorimo, je li problem da to kažete, minimalna penzija je povećana za 13% sa 128 na 145 isto nije dovoljno, ali je povećanje za 13% u odnosu na raniju situaciju i ne samo za 12 hiljada penzionera koji primaju minimalu, nego za još tri hiljade penzionera koji su primali od toga iznosa do 145 eura, što je za 15 hiljada penzionera. Ja bih volio da ona 16 hiljada, da ona u periodu pred nama bude definisana na 80% minimalne cijene rada, to je negdje po meni cilj kome treba da se teži, ona je sada na 65% minimalne cijene rada, cilj treba da nam bude da ide na 80% minimalne cijene rada. Ono što mnogi takođe ne pominju je za djecu koja stiču pravo na porodičnu penziju, sad su mogli do 24 godine, od 19 do 24, a sad mogu do 25 godine, što je takođe jedan iskorak za tu djecu, jer znamo zbog čega su došli u takvu situaciju. Otvaraju se dvije ključne dileme. Jedna je dilema bila sve naše sugrađane kojima smo svi mi govorili čekajte novi zakon i to je naša odgovornost, mi smo im svi govorili čekajte novi zakon. Mnogi od njih su koji su stekli pravo na penziju u 2019.godini čekali novi zakon i podnijeli su zahtjev u 2020.godini., norma koja je u predloženim izmjenama i dopunama mogla da se tumači na razne načine. Mi smo sada kao poslanici vladajuće većine podnijeli amandman da svi oni naši sugrađani koji su predali zahtjev u 2020.godini stiču pravo da penziju ostvare po novom zakonu. Naravno, ako im, na primjer, ta penzija bude priznata od septembra prošle godine oni će septembar, oktobar, novembar i decembar primiti po starom zakonu, ali sve ostale penzije počev od 1.januara primaće usklađene sa novim zakonom. Tako da smo i na taj način dodatno poboljšali tekst i izašli u susret opravdanim zahtjevima naših sugrađana.

Ključni izazov je održivost penzionog sistema i tu moramo biti realni, naš penzioni sistem je penzioni sistem koji se zasniva na principu međugeneracijske solidarnosti. Jeste činjenica da mi sada imamo ogroman deficit Fonda PIO jer doprinosi ne mogu da pokriju sve troškove Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje, on je po budžetu bio 100 miliona, po rebalansu je 140 miliona. Naš najveći izazov sad je da povećamo broj zaposlenih ljudi, e tako možemo da stvaramo održivi penzioni sistem, a imamo podatak da u je u 11 opština veći broj penzionera nego što je broj zaposlenih, a znamo kakav odnos treba da bude između broja zaposlenih i broja penzionera.

Na kraju, i to je koleginica Tanasijević rekla, penzije iznose jedan segment kada je u pitanju njihov život, njima treba bolji ambijent, e zbog toga moramo da unapređujemo socijalne servise i da otvaramo klubove penzionera i da otvaramo domove za stare. Ja sam učestvovao lično kao zamjenik gradonačelnika u tom projektu domovi za stare i treba da smo ponosni na otvaranje doma za stare u Podgorici, projekat vrijedan 12 miliona eura za 270 korisnika, došlo je do 12,5 miliona evo koleginica me je ispravila. Treba da radimo i na senior karticama, ne da budu u pojedinim gradovima nego u cijeloj Crnoj Gori da penzioneri na osnovu tih kartica imaju popuste u trgovinama, apotekama, prilikom javnog prevoza, treba da jačamo i servise pomoći u kući i njega starim licima i dnevne boravke, e to je onda zaokružen sistem i treba mnogo više da slušamo njihov glas. Jer to njihovo životno iskustvo ne može ništa da nam zamijeni, moraju da budu uključeni u sve procese, jer ti ljudi to zaslužuju, mi ubiramo plodove njihovog rada. Tako da sam ja siguran da su ovo krupni iskoraci i ne posljednji, nego treba da se postepeno, u skladu sa održivošću sistema, radi na poboljšanju.

Na kraju, što se tiče roditelja sa djecom sa teškim smetnjama u razvoju, to pravo ustanovljeno je 2011.godine, bilo je prilike do 2020.godine da se izmjesti u drugi zakon gdje prirodno pripada. Pošto se nije izmjestilo, treba da ostane u ovom zakonu, i ne treba ga ograničavati, a onda ako mislimo da treba negdje drugo da ga definišemo, pa kad ga tamo definišemo onda ga ovdje brišemo. Podsjećam vas da to nису bilo koji roditelji, oni moraju da imaju 20 godina staža osiguranja i tu spada i kategorija staratelja, ali ne svih staratelja jer oni koji su dodijeljeni po službenoj dužnosti njima se ne odnosi ovo pravo. Tako da iskoristimo do kraja ove rasprave da i tu definišemo prihvatljivije rješenje vezano za roditelje koji imaju djecu sa teškim smetnjama u razvoju. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.20 12:37:26)

Hvala.

Poslanica Željka Savković. Izvolite.

ŽELJKA SAVKOVIĆ (29.07.20 12:37:33)

Gospodo predsjedavajući, gospodo iz Ministarstva, poštovane kolege i poštovani građani Crne Gore,

Član 1 Ustava Crne Gore stav 2 - Crna Gora je građanska, demokratska, ekološka, država socijalne pravde zasnovana na vladavini prava. Niti smo demokratska, niti ekološka, niti država socijalne pravde, a niti država zasnovana na vladavini prava. Učešće prosječne penzije po kategorijama, u ukupnoj prosječnoj neto zaradi 2001.godine bio je 118,98% da se po tom osnovu obračunavaju penzije, danas bi starosna penzija u odnosu na neto zaradu maju 2020.godine iznosila 616 eura. Od Fonda PIO sam u roku od 14 dana dobila dva različita podatka 4.maja broj penzionera koji primaju penziju manju od visine potrošačke korpe za mart 645,30 eura iznosila je 104.811, a 14. maja je broj tih penzionera bio 110.530. Ovo vam jasno ukazuje dragi moji građani da penzioneri, znači vas 110 hiljada prima penziju ispod visine potrošačke korpe. Odlično znaju svi koji žive od tog novca kako može da se živi sa tim, ako uzmemo u obzir da 63.588 penzionera prima prosječnu penziju od 288.71 euro, jasno vam je kao dan u kakvom stanju se nalaze penzioneri Crne Gore. Ne mislim samo na penzionere, nego mislim uopšte na svakog građanina Crne Gore koji prima bilo koju zaradu ispod visine potrošačke korpe. Ovih dana svjesni činjenice da se upravo odlučuje o njihovoj sudbini javljaju mi se radnici, pa evo danas je izašao članak u "Danu" da dio radnika bez beneficija, njih šestorica bivših radnika Željezare, odavno pokušavaju da ostvare pravo na uplatu beneficiranog radnog staža u tome bar za sada nije uspio da im pomogne ni zaštitnik ljudskih prava kojem su se obratili preko njihovih advokata. Evo primjer, imamo radnika koji ima 37,5 godina redovnog radnog staža i još uvijek radi, a da su mu uplaćene beneficije imao bi pravo na penziju. Takođe su se obraćali radnici KAP-a, koji kažu da uvođenjem stečaja 8.jula 2013. godine, počinje agonija radnika KAP-a i sve gori i gori uslovi za rad i sve gora i gora zakonska rješenja i uslovi za penzionisanje. Proizvodnja aluminijuma nije prekidana, smanjen je broj radnika, povećao se obim posla. Godinama su radili i danas rade bez godišnjih odmora koji im nikada neće biti plaćen, kao što im nijesu uplaćene beneficije još od 2006. godine. Javljaju ovdje, takođe, neću se ponavljati, riječi gospodina Radunovića i gospodin Aleksandar Damjanović će pričati o ovom članu na koji se pozivaju da bi trebali da se stave u isto mjesto sa rudarima. Takođe ću se pozvati i na radnike. Inicijativni odbor penzionera "Stečajac" iz Bijelog Polja koji kažu da mole da se stavi u Predlog izmjena i dopuna Zakona o PIO amandman kojim će se obuhvatiti penzioneri iz stečaja čije su penzije do 200 eura, koje su u prosjeku oko 160 eura, čak i za visoko kvalifikovane radnike, inženjere, ekonomiste i pravnike kojima je za utvrđivanje ličnog koeficijenta uračunat ukupan penzijski staž računajući godine provedene na Birou rada sa zanemarljivim samodoprinosima za PIO na iznos plate. Do pojavljivanja stečaja računato je samo 12 najpovoljnijih godina penzijskog staža, po kojima su nekvalifikovani radnici dobili duplo veće penzije od radnika iz stečaja sa fakultetskim diplomama i diplomama magistara.

Šta mogu da kažem za 63 578 penzionera koji primaju 288,71 euro, 11 981 penzionera koji prima 128,82 eura, ispod 100 eura prima 3 000. Ima i onih koji ne primaju ni možda 50 eura, zato što ima konvencija sa Srbijom, pa ovdje primaju toliko minornu penziju da je mene prosto sramota da pomenem, to iskreno da vam kažem. A penziju ispod minimalne zarade prima 44 hiljade penzionera.

Dragi penzioneri, ono što ja želim da kažem sada je da sve ovo što je predloženo u ovom zakonu koliko god se to svidjelo ili ne svidjelo nekom penzioneru, ne mogu da se pomirim sa činjenicom da niko u ovoj državi, to su ljudi koji su koliko god godina staža imali i ostavili iza sebe, može da primi što je ispod nivoa ljudskoga da bi mogao da živi od toga. Ja sam se

usredsredila na samo jedan jedini amandman koji ću sad pročitati, a pročitacu ga ponovo.

Znači, nijedna već ostvarena penzija do datuma donošenja izmjena i dopuna Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, ni penzije koje će se ostvariti od dana donošenja izmjena i dopuna Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju koji je u toku, ne može biti manja od 50% vrijednosti minimalne potrošačke korpe za mjesec jun 2020. godine, koja je iznosila 644 eura na dan donošenja ovog zakona. Tako, dragi penzioneri, da se usvoji ovaj amandman, zapamtite dobro što vam danas kažem, ispoštovao bi se Ustav Crne Gore član 147 stav 1 koji glasi "zakon i drugi propis ne može imati povratno dejstvo", jer razumjećete da se danas borimo da retroaktivno ne mogu biti ukinute naknade majkama, a sad treba da glasam da se retroaktivno usvoji Zakon o fondu PIO. Ne pada mi na pamet, koliko god se to vama činjelo da izgleda ružno sa moje strane. Ne, dragi moji penzioneri, ne izgleda ružno, jer ako se vama u zakonu obezbijedi da imate ovu penziju koju sam ovim amandmanom predložila, sigurni budite, da bi se ukinuo rad na crno, da bi se čak ukinuo i zakon kojima se dozvoljava da radite dopunski, a da bi se i te kako povećao broj nezaposlenosti zato što bi na sva ta radna mjesta, a ja vjerujem da ih ima hiljadama, znači, gdje vi radite došao veliki broj nezaposlenih možda čak i svi oni sa Zavoda za zapošljavanje koji godinama čekaju da ostvare svoja prava na zaposlenje.

Sada još jednom želim da vam nešto pokažem, dragi penzioneri. Ovdje su dvije novčanice od 50 eura, dvije od po 10 i dvije od 10. Od ovo 10 maknite dva eura, dragi građani Crne Gore zamislite da 11 981 penzioner ne prima ovoliku penziju. Sada izračunajte, koliko ovakvih novčanica prima Verica Maraš, koliko primamo mi poslanici u Skupštini Crne Gore. I ako je vama danas bitna ova sjednica Skupštine da povećate vaše penzije na 20 eura, ja se stidim toga, jer vi morate u svim svojim godinama starosti da imate pravo na dostojan život čovjeka, a vi ga nemate, zato što upravo ovi koji ovaj zakon danas izglasavaju po skraćenom postupku, dan uoči izbora, hoće da vas zloupotrijebe zato što računaju da ćete glasati za njih. E, ako su vama dragi moji građani, ove četiri novčanice, pet, vrednije i ako su vam važniji milioneri i milijarderi u Crnoj Gori koji hoće za ove dvije noćanice da vam povećaju vaše penzije, e pa vi pljunite na sebe i glasajte ih, dragi moji. Imate alternativu da glasate koga god hoćete, ako budu izbori, a nadamo se da ih neće biti zbog ovih maski koje svi nosimo. Vi dragi moji imate izbor. I što još želim da kažem, da napomenem, da ne spada ovdje samo ovih penzionera 11 981 čak i ovih 63 hiljade i nešto, nego tu dragi moji građani spada 145 hiljada naših građana na koje niko ne misli. Od jedne do 17 godina, jer ne zaboravite da među ima toliko djece kojima je potreban dječiji dodatak i vape za njim, jer su to socijalni slučajevi, a ne mogu ih imati. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.20 12:46:34)

Hvala Vam.

Da li želi sada ministar da komentariše izlaganja ili ostavlja za kasnije?

Ministre, izvolite.

KEMAL PURIŠIĆ (29.07.20 12:46:52)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Želio bih da prokomentarišem nekoliko izlaganja, prepoznaće se uvaženi poslanici koji su komentarisali i poslali pitanje.

Zašto se sada predlaže, odnosno u Skupštini razmatra Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju, odnosno njegove izmjene, a zašto ne 10.juna 2019. godine, ili neki bliski termin nakon što ga je Socijalni savjet usvojio?

Dakle, negdje, prošla je godina dana od trenutka kada je na Socijalnom savjetu ovaj tekst usaglašen sa socijalnim partnerima. Podsjećam uvažene kolege, naročito kolege poslanike koji imaju iskustva iz rada Vlade na tehnologiju donošenja propisa, ATP. Socijalni savjet u relativno ranoj fazi i nakon što se tekst zakona obradi u radnoj grupi, dobije mišljenja relevantnih ministarstava, razmatra se na Socijalnom savjetu i kada ga Socijalni savjet preporuči Vladi on ide u dalju Vladinu proceduru.

Vlada nastavlja konsultacije. Sami ste kazali da se radi o jako važnom zakonu i ja Vas podsjećam da je trebalo razmotriti reperkusije, odnosno efekte donošenja ovoga zakona i njegov fiskalni uticaj u odnosu na Strategiju fiskalne konsolidacije, koju je usvojio ovaj Parlament. Trebalo je nastaviti dijalog unutar resora vladinih o ovom tekstu zakona, i prije svega jako važno bi trebalo nastaviti dijalog sa našim važnim međunarodnim partnerima, Evropskom komisijom, Svjetskom bankom, MMF-om, kreditnim agencijama itd, itd.

Oni su važan partner Vlade iz više razloga. Mi, otvarajući poglavlje 19, zapošljavanje, socijalna politika u decembru 2016. poglavlje 2, sloboda kretanja radnika iz decembra 2017. godine, kao država smo preuzeli obavezu da i penzionu politiku usaglašavamo, dogovaramo sa Evropskom komisijom i relevantnim partnerima, naročito zbog koordinacije šema socijalne sigurnosti koja važi za cijelu Evropsku uniju, i dobili smo sugestije kakva treba da bude penziona reforma i sa ministarskog sastanka iz maja mjeseca 2018. godine.

Dalje, imali smo vrlo intezivne, ovih zadnjih godinu dana, komunikacije sa Svjetskom bankom, koja je imala, naravno svoje viđenje, koja je pružala ekspertizu o izradi ovoga zakona, i MMF-om i drugim važnim partnerima. Trebalo je neke od ovih normi prilagoditi i novom kalendaru, pa smo izmijenili nekoliko normi u trenutku kada smo pomjerali termin usvajanja ovog zakona u programu rada Vlade. To su bili razlozi zbog kojih se ovaj zakon pomjerao i naravno ja zaista ne mislim da su izbori bili ključni razlog. Mislim da je Vlada pokušala da igra na vin vin opciju, da obezbijedi i konsenzus unutar države i da obezbijedi saglasnot sa međunarodnih adresa i da obezbijedi jako važnu stvar finansiranje prilično zahtjevnog zakona. Vi ste svjesni da je on prilično zahtjevan u finansijskom iznosu, da ima ozbiljne finansijske uticaje i sve to troje u ovom trenutku, rekao bih mjesec dana nešto prije ovoga trenutka, se obezbijedilo i to je uslovalo ovu dinamiku, a ne datum izbora.

Može se to gledati i drugačije, možda su i raspisani izbori u izvjesnoj mjeri uticali na termin ali ja mislim da su dominantno bili ovi razlozi. Prije svega mogućnost finansiranja onoga što jesu norme i što jesu fiskalni efekti. Da li retroaktivnost, odnosno pravo preračuna penzije i usaglašavanja penzije treba produžiti na period od godinu dana od trenutka usvajanja ovoga zakona u izvjesnoj mjeri usaglašavanjem ovoga amandmana koji će biti razmatran, pretpostavljam, danas, evo najavljen je ovdje, razmišljamo, pravimo konsultacije. To će se u najvećoj mogućoj mjeri i obezbijediti i obezbijediće se i taj iskorak, da kažem pravednost, odnosno refleksija, produžavanje te retroaktivnosti na period koji zaseže i u 2019. pod uslovom da je podnio zahtjev blagovremeno što će biti, kako sam razumio gospodina Mugošu, tema toga amandmana.

Ono što želim da naglasim, u tekstu zakona koji je usvojen, socijalnom Savjetu koji je pripreman nakon toga i poslat ka Vladi, ministarstvo je i predlagalo da njegova primjena počne od 01. januara ove godine a ne od 30. - 01. jula prethodne godine, on nije nikako mogao da prođe dalju proceduru Vlade i da bude spreman da se usvoji u tom trenutku. Zašto se u socijalnom dijalogu prihvatio prijedlog koji su iznijeli Sindikati i koji nije naš izvorni prijedlog, ali kada smo ga razmotrili učinio nam se pravedan. Zašto smo pristali da isključimo tu 1/4 najnepovoljnijih nezvanih godina staža kada je u pitanju obračun penzija? Podsjećam da smo imali u vidu 2030. godinu tako je i napisna norma i imali smo u vidu 90-u godinu kada je počela u Crnoj Gori i teranzicija i sankcije i rat i ogromna inflacija. Taj period 90-a - 30-a, 40 godina penzijskog staža za određeni broj naših građana je period težak zbog ovih razloga i ti građani koji će otići u penziju sa 40 godina staža 2030. godine su prošli, imali su platu tri marke, pet maraka, deset maraka, oni imaju u svom penzijskom osnovu niske zarade za period od dvije, tri, pet, deset godina i željeli smo ih dovedemo u elementarno ravnopravan ili nešto bolji položaj nego što bi oni bili. Da li je to oportuno, da li je to odgovorno prema građanima, mi mislimo da jeste i mi smo prošle godine negdje u ovo vrijeme pristali na to. Nijesmo kalkulirali sa izborom, terminom izbora, nego smo pristali na to.

Ostalo je dinamika koju sam probao da objasnim ako sam vas uvjerio, ja zaista vjerujem da je to bila realnost. Nema zaista osnova pričati da je ovo trik, da je zakon koji će da važi mjesec ili dva (izvinjavam se predsjednici, mogu li još dva, tri minuta) i da treba usvajati neke posebne zaključke koji bi obavezivali vlast i opoziciju da će ovaj zakon da opstane. Ovaj zakon je izraz socijalnog dijaloga nastao na jednom konsenzusu i dogovoru unutar Crne Gore između ozbiljnih partnera Vlade Crne Gore, Unije poslodavca i dvije reprezentativne organizacije Sindikata. Dinamični dijalog je vođen između sindikata i Vlade oko ovoga zakona i ja sam apsolutno ubijeden

da će ovo da bude dugoročna politika Vlade, jer se Vlada nije igrala sa ovim. Da se igrala ona bi ga predložila u trenutku kada nema obezbijeđene finansijske resurse za to ili nekom drugom pogodnom trenutku, kada je sve leglo na svoje zakon se pojavio pred vama. On je dobar tekst. Većina vas ga je tako vidjela i ja vas prosto molim da ga zarad interesa penzionera usvojimo. Ne zato što sam ja neko ko ga ovdje predlaže u ime Vlade nego je zaista ono što je u njemu, po meni, odgovorno i eliminiše, odnosno dijelom sanira neke loše trendove koje smo imali u penzionom sistemu prije svega na uštrb adekvatnosti penzija.

Želim da vas podsjetim, da ovo nije nikakva improvizacija 2013. godine kolega Konjević je možda taj dokument gledao dok je radio u Vladi, Vlada je usvojila analizu penzijskog sistema i u toj analizi dio ovih dokumenata, dokumet imam ovdje mogu da iščitam sada, dio ovih prijedloga je još 2013. planiran da se usvoji u pogodnom momentu. Penzione reforme nikada se ne donose tako često, barem ne one ozbiljne parametarske, bila je ta 2004., 2010. i ova je po meni ozbiljnija penziona reforma, ostale su bile udari na reforme koji su bile. Njih je bilo 12. To su bila ad hok penzionisanja pod povlašćenim uslovima i ozbiljno su narušili strukturnu, održivost penzionog sistema i mi svake godine dajemo 49 miliona eura za te vrste penzija, a ljudi su otišli prerano sa tržišta rada pa imamo probleme u aktivnosti, stopi aktivnosti stanovništva, imamo probleme što ti ljudi povlače značajno više novca nego što su uložili u penzioni sistem i razne druge probleme. Zapošljavamo strance umjesto da rade naši ljudi i tako dalje.

Ovaj zakon će naravno važiti i naredne i narednih godina, ovaj zakon treba narednih godina dodatno osnažiti redefinicijom beneficiranog radnog staža, odnosno sagledavanjem i još sa dvije tri predložene reforme u tom dokumentu i ne samo u tom, nego u sugestijama koje smo dobili od Svjetske banke i on nije nikako za jednokratnu upotrebu u političkom smislu.

Kolega Konjeviću, bez zamjerki ja razumijem Vašu poziciju, razumijem i Vaša interesovanja, politika vaše stranke, esencija njena je da se bori za ovakve zakone, nije mi bilo čudno kada ste ih uporno predlagali, ja sam vjerovao onome što je bilo dogovor na Vladi prije godinu dana, vjerovao sam i premijeru i mojim kolegama zato sam i dao onu izjavu koja je zvučila vama malo možda skaradno i pre nagla. Ovaj zakon nikad nije bio pod znakom pitanja da li će se pojaviti u mandatu ove Vlade. Meni je drago što ste vi zadovoljni da je on takav na dnevnom redu, što će biti usvojen. Drago mi je i što će moje kolege i svi koji su na njemu radili imati satisfakciju da se jedan takav tekst uradi, a najdraže mi je što će jedna odgovorna politika prema penzionerima biti usvojena i od toga će oni imati svoje benefite. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.20 12:58:13)

Hvala Vam, ministre.

Želim samo da kažem da će sad imati pravo da komentarišu vaš odgovor poslanici, ovim redom za sad: Raško Konjević, Željka Savković, Slaven Radunović, Ervin Ibrahimović.

Samo želim da podsjetim da je ovdje nekoliko poslanika govorilo o tome da bi dobro bilo da se uvažava njihova zalaganja da i roditelji djece sa smetnjama u razvoju imaju tretman da ne budu isključeni iz ovog zakona. Ja to potpuno podržavam i molim vas da o tome ozbiljno razmislite, uvažavajući, shvatam da su već podnijeti amandmani u tom smislu. Ako tome nije mjesto u ovom zakonu neka se to izmjesti u drugi zakon, da oni ne izgube to svoje pravo i da se taj diskontinuitet ne radi. Mislim da je to nekoliko već poslanika govorilo, pa evo i ja podstičem da to interesovanje bude naše zajedničko interesovanje i da to uvažite.

Sada dajem riječ prvo poslaniku Konjeviću, a nakon njega poslanica Željka Savković. Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (29.07.20 13:00:24)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Ministre Purišiću, vi i ja smo deset mjeseci o ovom zakonu razgovarali nekoliko puta u ovom parlamentu i mi ga predlagali u ovom tekstu, vrlo sličnom tekstu, nisam do kraja svaki član provjerio, ali je vjerovatno bila u pitanju normotehnika ako je nešto od toga bilo mijenjano i sedam

puta je ovdje odbijan. Dva puta sam pitao premijera oko toga. Vi meni sada kažete da je tehnologija donošenja propisa u Vladi takva da traje 12 mjeseci. Nemojte, ministre Purišiću. Nismo mi деца ode. Znamo šta je tehnologija prolaska akta kroz Vladu, naravno kada nije usaglašen u Socijalnom savjetu. U Socijalnom savjetu šedi ministar koji je predsjednik Socijalnog savjeta i koji kada je dao saglasnost na Socijalnom savjetu, s predstavnikom ministra finansija, smatra se da je Vlada dala stav. Ako njih dvoje na Socijalnom savjetu nisu odredili stav Vlade onda ne treba da sjede tamo. Nije mišljenje Evropske komisije za finansiranje ovdje uopšte relevantno. Ako ćemo, kolega Numanoviću, uz poštovanje prema Vama, da pričamo o finansijama i kada je bilo da se usvaja, bilo je prirodnije da se usvoji prije 12 mjeseci nego danas jer će danas ekonomija da ide minus deset, a tada je rasla plus pet. Prema tome, ni to nije razlog, ministre Purišiću.

Vi kažete da će zakon da važi. Isto je vaš kolega Sijerić govorio prije četiri godine. Koga zmija ujede, narod bi rekao, i guštera se boji. Dvadeset dvije hiljade dama koje su to pravo ostvarile, glasanjem u ovom Parlamentu, u najpozitivnijem smislu, evo da promijenim riječ koju sam mislio da kažem, najborbeniji za to, ako mogu tako da kažem ste bili vi, ne mislim personalno nego politički. Posle izbora se to promijenilo. Prema tome, koga zmija ujede i guštera se boji. Zato ćemo mi da predložimo tu vrstu zaključka, ako ste kao što kažete izračunali finansijske efekte ovoga zakona, nema problema, meni je mило da je tako. Samo želimo tim zaključkom da to podržimo.

Ministre, ima jedna velika nepravda. Negdje sam razumio da vi razmišljate, ako sam vas dobro čuo, da se ta stvar usaglasi. Pošteno je onoga trenutka kada je ovaj akt usaglašen, to je sredina prošle godine, jun ili jul, slagaću sada, i kada ste to javno obznanili da je Socijalni savjet usvojio i poslali poruku javnosti, dakle građanima, penzionerima i onima koji treba da odu u penziju, pošteno je da je retroaktivnost do tada. Pošteno je da je reatktivnost od javne poruke Vlade koja kaže usaglasili smo tekst, ovo su njegove ključne odredbe. Vi ste dali javnu riječ građanima zajedno sa Sindikatom, odnosno sindikati su tražili i bili uporni da to bude na prvoj sjednici. Prema tome, mislim da je to pošteno. Hajmo da to uradimo na takav način. Mi smo predložili 1.1.2019. godine. Hajmo da to uradimo od tog datuma jer ovaj zakon treba da ima koncenzus u Parlamentu, ovo je važan sistemski zakon, nova politika se usvaja, popravljaju se određene stvari. Rekao sam sedam puta, govorim osmi, nema veze što ga Vlada predlaže, ako budu ove četiri odredbe ja ću da ga glasam, zalagao sam se za njega, partija skupljala potpise kao vid podrške ovom zakonu da bude usvojen. Nemam problem što ga je Vlada predložila. Vlada i treba ovakav zakon da predloži. Hajmo ovu nepravdu u tom segmentu da ispravimo. Dakle, od javnog obećanja koje ste dali da je tekst usaglašen, poslali ste javnu poruku, da se ne dešava.

Imam dosta poziva na ovu temu. Gospođa 31.12. odlazi u penziju. Sada je u dilemi odnosi li se na nju ili ne. Vidite, najčistije je, da mi ne bismo tumačili propise, nije nam obaveza, da damo jedno univerzalno rješenje i kažemo od jula mjeseca kada je ovo usaglašeno i glasano na Socijalnom savjetu od tada važi zakon. Neće ovaj zakon, pita dosta građana, biti pravedan prema svima. Nema nijednog zakona koji je pravedan prema svima. Svako od nas u ovoj sali ima ili komšiju ili roditelja ili brata ili bilo koga ko je prije dvije godine otišao u penziju, pa će imati mnogo manju penziju jer mu je 40 godina uzeto u tom segmentu. Tako je to, na žalost. Nema apsolutne pravde. Država nekad misli da može da donosi neke zakone koji su povoljniji. Šta drugo da radimo. Tako je svugdje u svijetu, pa mora tako biti i kod nas. Hajmo da tu mjeru pravednosti uradimo negdje na takav način. Jer, treba popraviti položaj penzionera jer su njihove realne penzije manje 4% u poređenju 2020. u odnosu na 2016. godinu. Ovo će popraviti njihov položaj. Uradimo dvije stvari, govorim u ime moje partije, da možete i vi iz vlasti i mi iz opozicije da kažemo bolji je zakon nego što je bio, popraviće položaj penzionera, povećaće minimalnu zaradu i obezbijediće da od pravednog trenutka ljudi imaju to pravo.

Još jednu stvar vam sugerišem. Smanjenje godina za odlazak u penziju. Nijesmo podnosili taj amandman, ali nudim ga javno. Ostavio bih jednu alternativu, i za muškarce, i za dame. Ko ne želi da ode u penziju za 64 može da radi do 66, ako je to apsolutna godina za odlazak u starosnu penziju. Kažem u tom dijelu, dakle da može ako hoće. Evo vam primjer. Imate univerzitetskih profesora koje su dame koje mogu da rade, drže predavanja, s 64 i one mogu da odu u penziju, a ne moraju. Znači, to treba zadržati do odlaska u onu zadnju liniju kada morate otići u penziju ako ste u radnom odnosu.

Prema tome, učinite napor u ovih nekoliko stvari. Nije važno, na kraju krajeva, ako

uspostavimo da je retroaktivnost od jula prošle godine, potpuno je nebitno ko je u pravu vi ili ja. Bitno je da to uspostavljanje od jula prošle godine bude korisno za ljude koji odlaze u penziju i za penzionere. Manje je bitno ko je od nas u pravu.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.20 13:07:58)

Hvala.

Poslanica Željka Savković. Izvolite.

ŽELJKA SAVKOVIĆ (29.07.20 13:08:03)

Zakon je jedno, a život je drugo. Ako se sjetim davnih godina da je gospođa penzionerka koja mi se, na žalost, zbog nestašice lijeka na Klinici za onkologiju obratila i rekla ne znam šta da radim, ostavila sam pare da se porodica snađe kada umrem, a treba da kupim lijek, a nemam da ga kupim, citiraću sebe - gospođo, niko nije ostao nesahranjen. Došla je sledeći dan - Željka, ja ga kupih pa bi što bi.

Gospodo, vi očigledno danas zaboravljate da ako će penzioner da se sahrani grobno mjesto mora da plati dvije hiljade i nešto eura jer ne možeš biti nesahranjen. Koliko penzionera danas nema obezbijeđeno grobno mjesto? Ovo vama danas može biti jako smiješno, ali ovo je jedna životna istina, da ljudi kada umre penzioner moraju i te kako da se zaduže da bi sahranili tog čovjeka zato što nemaju grobno mjesto.

Vi u tom zakonu, gospodine Purišiću, dok se radilo na njemu, trebalo je da mislite o životnim problemima penzionera jer nije isto sahraniti čovjeka s pet hiljada platom, dvije hiljade platom i s 128 eura. Još jedno morate da vodite računa, što očigledno ovdje niko ne vodi. Ako penzioner ode u penziju s 128 eura, gospodo penzioneri, vama se obraćam jer ovu gospodu, ovdje ne računam u opoziciju jer nikad nisu mogli da urade nešto zbog glasova većine, ne interesuje ih gdje ćete vi kada oni izađu iz ove Skupštine i kako ćete vi živjeti. Bitno je da se zakon usvoji, da će vama penzije biti povećane 20 eura, a to kako ćete vi i dalje narednih godina živjeti, vjerujte to njih uopšte ne interesuje, jer da ih interesuje ne bi vas doveli u situaciju u kojoj ste dovedeni.

Gospodine Purišiću, evo zaboravila sam da vam kažem, drago mi je što ste ozdravili od korone i vidimo da nije tako strašno kao što se predstavlja. Ali ono što želim da kažem jeste, da nije isto bolovati koronu sa 170 i sa 2000 eura gospodine, nije isto biti bolestan od karcinoma sa 170 eura i 2000 eura i 5000 eura, nije isto imati troje djece sa dječijim dodatkom i imati porodicu bez dječijeg dodatka gdje ima možda ima i petoro djece. Gospodine Purišiću, bili smo ja i Vi na pregovorima u Vladi kada ste smanjili stečeno pravo majkama i oduzeli, sa amandmanom koji sam ovdje predložila bila bi ispravljena nepravda i prema 4.652 penzionerke koje ste natjerali zakonom, ne "natjerali", zakonom iz ove Skupštine da bi zamrznuli penzije i uzele stečeno pravo 336 eura, a onda im ga opet oduzeli. Korona je, kriza je, vidimo šta se dešava u Crnoj Gori i svi smo spremni da čekamo to smanjenje plata, penzija i svih socijalnih davanja, možda i ukidanje, nije isto čekati to gospodine Purišiću, sa 128 eura bez jednog centa i sa 2000 eura i 5000 eura. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.20 13:11:32)

Hvala i vama.

Sada riječ ima Slaven Radunović. Izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ (29.07.20 13:11:38)

Ministre Purišiću.

Prvo ne mogu da vjerujem da niste u komentaru koji je trajao preko deset minuta uopšte pomenuli ovo pitanje, čuli ste da se svi slažemo i praktično i vlast i opozicija oko potrebe da bude izbrisan ovaj član kojim se ukida mogućnost ranijeg penzionisanja za jednog roditelja koji ima u porodici gdje je dijete i lice sa smetnjama u razvoju. Niste odgovorili, a to onako bode oči. Pretpostavljam da je razlog što se ostavlja rok do kraja sledeće godine, pa će se navodno do tada to riješiti drugim zakonom, ali neka to ostane u ovom zakonu dok vi to ne riješite pa će onda da se promijeni, posle je lako, nije uopšte problem. E sad, koliko god da se vi trudite da djelujete danas dobronamjerno, da ubjeđujete kako ovo nema veze sa datumom izbora, pa mislite li stvarno gospodine Purišiću, da ima iko naivan u Crnoj Gori kad čuje predlog ovog zakona pretposlednji dan rada Skupštine prije izbora, da bi mogao da vam povjeruje. Ali nije to samo problem, nego problem je što ga vi predlažete sad, u momentu kad najgore ekonomski stoji država. To je dokaz, što je mnogo bitnije za građane, da je ovo prazna priča. Vi ne sad što imate situaciju da možemo da predvidimo da će biti teško ekonomsko stanje u sledećem periodu, nego znate da se vaš fond praktično puni iz uplata ljudi koji danas privređuju, a među njima pola prima subvencije od države i odakle vi mislite da plaćate ovo ili vi ne mislite da plaćate ovo nego samo da prođu izbori za mjesec dana? Ja vas ozbiljno ovo pitam. Znači, imamo odmah, složićete se sa tim ukoliko se razumijete u ekonomiju, moraćemo da imamo odmah rebalans budžeta poslije izbora, zato što od turističke sezone nema ništa, a planirali ste 60% prošlogodišnjih prihoda, a biće ih deset, samo tu je pola milijarde razlike, a ima ih još. Onda privreda, uopšte se nije revatalizovala od prvog talasa na ovamo ni najmanje, još smo u većem problemu. Ko će da uplaćuje ove doprinose koji sad treba da budu i bolja naplata da biste vi ovo mogli da isplaćujete, nema od toga ništa. Zato, kako vi prodajete maglu građanima, tako i ja kao opozicioni poslanik treba da razmičem tu maglu da im bude jasno o čemu se priča.

Sjutra je, poštovani građani Crne Gore, posljednji dan rada Skupštine Crne Gore, preposljednji dan se predlaže zakon koji u normalnim situacijama predlaže država, koja je u međuvremenu ne samo sredila svoje finansije nego očekuje veliki rast BDP-a, a mi imamo situaciju da ne znamo hoćemo li se četiri godine oporaviti od korone, a ljudi predlažu mrtvi hladni, ranije da se može u penziju, da penzije budu veće, pa nema toga u Crnoj Gori koji nije za to. Ja sam za to da penzija bude pet hiljada eura, ali nijesam drzak da to obećavam građanima, a vi jeste i zato je moj zadatak i ostalih iz opozicije da jasno ukažemo građanima da je ovo jedna od prevara DPS-a i stranaka koje su u vlasti. Je li Bog dao ako se ovo bude moglo sprovoditi za koju godinu. Ali da oni ubiraju plodove 30.avgusta od ovakve prevare to naravno ne možemo da dozvolimo. Zato, vas pozivam još jedan put, sve što možete da uzmete DPS-u do 30-tog i Socijaldemorkatama, Bošnjačkoj stranci uzimajte ... (Upadica). Samo kažem, imaćete priliku. Sve što možete da uzmete i pare i poklone i majice i upaljače, sve im uzmite, sve što možete, pa ih tim olovkama pošaljite u penziju, a neke u zatvor.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.20 13:16:07)

Naši građani će glasati u skladu sa svojim mišljenjem, mi naravno možemo da ih pozivamo, jedni, drugi, šta da urade pa oni će sigurno donijeti najbolju odluku.
Poslanik Boris Mugoša. Izvolite.

BORIS MUGOŠA (29.07.20 13:16:22)

Zahvaljujem.

Imam potrebu da razjasnimo jednu stvar. Dobio sam pozive vezane za amandman koji smo kao poslanici vladajuće većine, pa da pojasnimo građanima kroz praktičan primjer.

Neko je stekao pravo 1. decembra da ostvari penziju. Čekao je novi zakon, podnio je zahtjev u 2020. godini, on će primati penziju po novom zakonu uz samo jednu za decembar prošle godine koja će mu se obračunati po starom, je li tako? Znači, 1.decembra je stekao pravo na penziju 2019.godine, podnio je zahtjev u 2020.godini, njemu se obračunava penzija po novom zakonu, što je povoljnije za njega, jedino što će jednu penziju za decembar prošle godine primiti

u skladu sa starim zakonom. Eto to vam je bilo strašno bitno da objasnim građanima svi koji ste podnijeli zahtjev ove godine primaćete penziju po novom zakonu osim samo onoga broja penzija koja pripada u 2019. godini, koji vam će se obračunavati po starom koji je nepovoljniji za vas. E drago mi je da smo smo razjasnili jer je bilo dosta pitanja.

Ne miješam se u politiku sindikata, ali ono što mi je drago i to sam rekao predstavnicima sindikata, pokazali su i oni jedinstvo i to je strašno važno. Obje sindikalne organizacije su bile jedinstvene i to je takođe mene posebno ohrabrilo, i to je čini mi se i jedan put kako treba da se funkcioniše. Kažem, ne miješam se, ali mi je drago što se to desilo i za period pred nama da razmislimo o tome to u sledećim iteracijama i razgovarao sam sa kolegama o tom terminu, to je takozvana socijalna penzija, ima je u zemljama regiona, ima je u uporednoj praksi. Što se dešava, da neko na primjer navršenih 65,66 ili 67 godina nije nikad radio do tada, da mu se kad navrši te godine isplaćuje takozvana socijalna penzija ima takvih uporednih primjera, ili na primjer, takođe se dešava u nekim zemljama EU ako nije stekao 65,66 pravo po zakonu o PIO da mu se takođe isplaćuje neka vrsta socijalne penzije. Znači, govorim vam o razmišljanju, mislim da je to jedan od modela o kojem treba razgovarati u periodu pred nama. Tako da sam siguran da će uz ova poboljšanja i ono što sam rekao imamo vremena do kraja sjednice da sjednemo oko ovoga vezano za roditelje sa teškim smetnjama u razvoju, čini mi se da ćemo tu biti svi jedinstveni da ne učinimo i taj jedan iskorak, i mislim, kad sve to na kraju sagledamo imaćemo zaista jedan kvalitetan zakon. Naravno i tu sam saglasan, kvalitet zakona će pokazati implementaciju, e kroz implementaciju ćemo vidjeti sve pozitivne ili ne daj bože negativne efekte ovih rješenja. Ali ja mislim ovako kako je napisano da je to zaista ogroman iskorak u sistemu penzijsko invalidskog osiguranja. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.20 13:19:53)

Hvala vam.

Sad ću dati samo riječ ministru Purišiću, jer sam shvatio da je zaboravio da prokomentariše ovaj zahtjev koji se odnosi na roditelje djece sa smetnjama u razvoju.

Izvolite.

KEMAL PURIŠIĆ (29.07.20 13:20:04)

Hvala, uvaženi predsjedniče.

Ja se zaista izvinjavam poslanicima koji su očekivali, postavljali pitanje, poslanik Radunović i još nekoliko poslanika vezano za naš prijedlog da se iz zakona isključe posebni uslovi penzionisanja, ta su još dva preostala uslova penzionisanja ostala u zakonu, bilo ih je ranije više, iz razloga koje sam najavio. Dakle, Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o PIO se temelji na principu da svi osiguranici ostvaruju prava iz PIO osiguranja pod istim uslovima. To je osnovno pravilo. Predviđeno je ovim zakonom da se postojeći posebni uslovi ta dva, jedan od ovih ste Vi, uvaženi poslanice Radunoviću, komentarisali da se ti posebni uslovi penzionisanja za roditelje djece sa teškim smetnjama u razvoju i zaposlene u rudnicima sa beneficiranim radnom stažom koji rade na radnim mjestima sa beneficiranim radnim stažom primjenjuju do 31.decembra naredne godine. Dakle, još godinu i po je ostavljen prelazni rok da se ta politika koja po nama ne sleduje, ne pripada ovoj problematici, situira na neko drugo mjesto i da Vlada i Parlament sagledaju to novo nastalo stanje i urade ono što je korisno, opravdano. Ja se apsolutno slažem da je ovo vrlo osetljivo pitanje, da se roditelji te djece, da su partneri državi u brizi o toj djeci, da država još uvijek nije razvila potpuno kapacitete i da pomogne oko toga. Mi imamo centre za podršku djece sa posebnim potrebama, ali do 27 godina, preko 27 nemamo i nemamo ih u svim opštinama. Imamo ih u 15-ak opština.

Dakle, razumijemo apsolutno kontekst i potrebu i oko toga ne treba da pričamo apsolutno. Međutim, želim da podsjetim i uvaženog poslanika Radunovića i ostale. Prava iz Penzijskog i invalidskog osiguranja su Zakonom o PIO definisana kao prava po osnovu starosti, invalidnosti, smrti tjelesnog oštećenja. S tim u vezi u penzijskom sistemu ne bi trebalo da se regulišu pitanja

vezana za njegu djece, starih lica, djece sa teškim smetnjama, osoba sa invaliditetom ili bilo kojih drugih lica. Ta pitanja prosto nijesu rizici Penzijskog i invalidskog osiguranja i ne spadaju u predmet regulative penzijskog Zakona. Takva su i uporedna praksa Evropske unije i regiona.

Prijedlog ovog zakona smo vrlo razložno, da kažem sa razlogom ostavili dovoljno dug period od godinu i po dana da svi zajedno razmislimo gdje je ovom pravu mjesto i u kojem obimu da se ono ostvari. Samo jednu rečenicu, izvinjavam se, predsjedniče. Dakle, do kraja naredne godine ovo pravo je garantovano, do tada ćemo imati mogućnost da kroz neku drugu Vladinu politiku obezbijedimo kompezaciju za ovo pravo, pošteno adekvatnu kompezaciju ili barem da se dogovorimo da li to treba ili ne treba raditi. Ja vjerujem da neka vrsta inicijative treba da se desi. Zahvaljujem se i izvinjavam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.20 13:23:54)

Evo samo da prvo nešto kratko prokomentarišem.

Ovdje je i ambicija poslanika bila, zašto nešto ako ostavljamo godinu i po dana vremena zašto samo da ostavljamo sumnju ljudima koji su inače u izuzetno teškoj situaciji zbog tih okolnosti da imaju djecu sa teškim smetnjama u razvoju i malu primjesu neizvjesnosti da im ostavimo kad možemo da ih imamo u zakonu i da u tom trenutku izmjestimo u neki drugi zakon. Mislimo da je to zajednička naša inicijativa bar onih koji su se slagali sa ovom idejom i ja u tom smislu pozivam vas da još jednom razmislite, razumijem vaše objašnjenje da to ne bi trebalo da bude materija zakona, ali iz ovog razloga zašto uopšte nesigurnost ako imamo godinu i po dana, ako smo sigurni da ćemo to promijeniti, uradićemo to i u tom trenutku to više neće biti dio ovog zakona.

Izvolite, poslaniče Radunoviću, ukratko.

SLAVEN RADUNOVIĆ (29.07.20 13:24:57)

Biću vrlo kratak.

Ministre Purišiću, ja sam anticipirao da je to ovaj prelazni rok koji ste ostavili razlog zbog kojeg ste to sve postavili. Međutim, kao što reče i predsjednik Parlamenta bolje da mi ovdje ostanemo u problemu da to promijenimo neki drugi put nego da ti ljudi misle o tome šta će i kako će ukoliko mi do tada, vi znate kako će da bude teška situacija i ekonomska i politička možda. Šta će biti za godinu dana, hoćemo li mi stići to da uradimo. Oni ne smiju da budu nepokriveni ovom normom. Lako je to prebaciti na neku drugu normu isto mislim i o onoj vezano za rudare, potpuno ista stvar, ali posebno je ova bitna. Ja vas molim, evo ja sam predao amandman i pretpostavljam, već vidim da ima ljudi koji će glasati za njega i koji nisu iz opozicije, ali ja vas molim pošto je ovo takva jedna osjetljiva stvar, ja imam iskustvo kažem i porodično da znam u kakvoj su nevolji ti ljudi. U Podgorici koja ima 200.000 stanovnika nema nikakva institucija za djecu kad napune 27, znači preko 27 godina, čak ni na dnevnom nivou, a kamoli da provedu malo više vremena. Nemojte da dovodimo ljude u nemoguću situaciju navodno iz nekih proceduralnih razloga, ako je već od 2011. godine u ovom zakonu, pa kako ste se sjetili sad ovih promjena. Ostavite ga i ja vas molim da vi povučete to, da nema potrebe da se glasa ni o kakvom amandmanu. Povucite ga vi kao ministar, tu normu povucite, a svi zajedno ćemo to da pozdravimo i kad dođe vrijeme izglasaćemo gdje bude trebalo u nekom drugom zakonu nešto slično, a ovdje se to može ispraviti.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.20 13:26:50)

Hvala vam.

E sad mislim da smo ovome dosta, ministre, razgovarali. Pa dobro, mogu da vam dam rečenicu. Mislim da i Vi razumijete ovo o čemu smo pričali. Samo bih još jednu stvar rekao na osnovu ove priče koja nije prvo saopštena sad od gospodina poslanika Radunovića, a to je da Podgorica nema ustanova i tako dalje. Da se razumijemo nešto, nema države koja ima najrazređeniji sistem i da bude idealan i roditelji te djece ima li bilo kakvih ustanova ili ne su neko

ko je po čitav dan u razmišljanju o njima i na žalost kako vrijeme prolazi sve više u razmišljanju što se dešava kada njih više ne bude.

Tako da molim vas sa maksimalnom osjetljivošću da ovo uradimo. Ja bih samo zbog osjećaja tih ljudi koji oni imaju, s tim da imaju malu sigurnost, eto na ovaj način ne bih nikad ovo doveo u pitanje, a uvijek to možemo dogovoriti izmjenom zakona i da tog trenutka prestane da se tretira u ovom zakonu, ali evo da dam i vama kratko riječ i onda mislim da smo se oko ovoga svi razumjeli, da pređemo na nastavak diskusije.

KEMAL PURIŠIĆ (29.07.20 13:28:03)

Predsjedniče, oko ovoga smo dosta govorili. Posebni uslovi penzionisanja su presedan u ovoj materiji. Zatekli su se tu. Važno je da vas obavijestim da imamo 7-8 inicijativa i to što je sada presedan, ta jedna ili dvije mogućnosti, su dali za pravo Sudskom savjetu za sudstvo cijelo da traži posebne uslove, traži vojska, traži policija, traže baletani, ne znam ko sve ne traži i onda ćemo da nagrdimo penzioni sistem, iako razumijem da svi ti ljudi u izvjesnom smislu rade odgovorne teške poslove itd. Ako sve to dozvolimo na bazi ovoga presedana ili neke situacije koja ne pripada ovdje onda imamo problem. Ambicija ovoga zakona, možda najjači njegov supstrat je da probamo da dovedemo sve na opšta pravila koja važe za sve. To je to što sam htio da kažem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.20 13:29:12)

Hvala vam.

Zaista razumijem, i ja sam bio u Vladi kada se o tome razgovoralo i bio sam i ministar unutrašnjih poslova i razumijem svu opravdanost zahtijeva, ali apsolutno je neuporedivo bilo kakvo povezivanje i mogu da zaslužuju i ostali, ali ako treba nešto da ostane u ovom zakonu dok se sve drugo ne rješava onda ovo mora da ostane u zakonu. Zaista je to najspecifičnija pozicija, čak je teško o tome i pričati, a ne naći se i pokušati staviti u ulogu roditelja djece koja imaju takvu neizvjesnost.

Hvala vam, kolege i sad prelazimo na raspravu.

Prvi riječ ima Suad Numanović, a neka se pripremi Ljiljana Đurašković.

SUAD NUMANOVIĆ (29.07.20 13:30:03)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Poštovani ministre sa saradnicima, poštovani koleginice i kolege, poštovani građani Crne Gore,

Pred nama je jedan sistemski zakon koji uređuje oblast penzijsko invalidskog osiguranja, zakon koji vodi brigu o penzionerima i koji vodi brigu o materijalnom položaju penzionera. Složićemo se da sistemski zakoni ovu oblast rješavaju na sistemski način, imali smo izlete kada smo ovdje pravili ustupke pojedinim određenim grupacijama zaposlenih koji su se našli u ovom zakonu o penzijsko invalidskom osiguranju i pokušali na taj način političke poene da kupimo, ali onda smo se suočili sa jednom činjenicom koja u ovom momentu kaže da mi u Crnoj Gori imamo 131 hiljadu penzionera, da je taj odnos broja zaposlenih i broja penzionera daleko od realne, jer bi trebalo da bude tri zaposlena na jednog penzionera i ako država Crna Gora svake godine izdvoji preko 400 miliona eura za finansiranje penzionog fonda u ovom, 2020. godine 448 miliona iznosi budžet, onda to pokazuje o jednoj velikoj brizi države Crne Gore i Vlade Cne Gore o ovoj osjetljivoj populaciji.

Ono što je jako bitno za penzionu populaciju jeste da svih ovih godina i ove koje su bile i ratne, i one koje su imale ekonomsku krizu 2008. i 2009. godine i prije i poslije toga i prije referendumima i poslije toga, imali sigurnost da to što je materijalna mogućnost države redovno prime svakog mjeseca. To uvjeravamo građane Crne Gore da će biti i poslije 1. septembra bez obzira što su se ovdje čula oprečna mišljenja - nemojte, ne vjerujte, oni će vas prevariti. Ne, dragi

penzioneri, i vi sadašnji i vi budući budite sigurni da će se penziona i socijalna davanja servisirati od strane Vlade i države Crne Gore u narednom periodu jer nas ovaj zakon na to obavezuje.

Druga stvar, ovdje smo dosta toga čuli političkih floskula - nećete to ispoštovati, ovo je licemjerno, ovo je ovako, ovo je onako. Ovo je sistemski zakon i mi treba da govorimo o onome što su benefiti za građane, za penzionere koji su trenutni i oni koji su budući. Ponavljam, za trenutne penzionere rotaciona forma usklađivanja daje im mogućnost povećanja penzije koje ide u njihovom odnosu.

Kad govorimo o minimalnoj zaradi sa 128 na 145 eura, to povećanje će biti 13%. Da li treba više? Treba sigurno ali u ovom momentu je realno moguće toliko koliko je predloženo. Zatim, imamo tu najnižu granicu, često smo govorili zbog čega kao Crna Gora imamo 67 godina to je velika starost itd. Evo izlazi se u susret 66 i 64 godine, Zakon o radu omogućava onome ko je u stanju da radi da nastavi shodno Zakonu o radu. Dakle, misli se i o radnicima i onim koji treba da budu penzioneri.

Govorili smo o obračunu penzija i svi smo se složili, spominjući tu 92. i 93. godinu gdje smo primali tako male plate da se to pokuša izbaciti iz ukupnog obračuna i evo izbačena je ta jedna četvrtina i po tom osnovu će penzioneri imati preko 11% veću zaračunatu penziju. I ono što je značajno za one koji su dobili penziju, a to ćemo amandmanski, pričali smo o tome danas, amandmanski ćemo djelovati da će postojati mogućnost koji su unazad tih šest mjeseci tokom 2019. godine stekli pravo na penziju, a predali zahtjev tokom 2020. godine, nadamo se da će ovaj parlament usvojiti taj amandman, odnosno sam Odbor za rad, zdravstvo i socijalno staranje i da ćemo na taj način omogućiti i zaštititi i te penzionere kada je obračun penzija u pitanju. Mislim da je to najvažnije za sadašnje i buduće penzionere, kao što ovo ne možemo odvojiti od onoga što se zove socijalni paket. Daj da pitamo i vidimo da li negdje u okruženju postoji tako izdašan socijalni paket za penzionere kao za naše penzionere.

Često čujem - imamo rođake, imamo svoje najbliže i u bivšim republikama, pa kažu - blago vašim penzionerima kad imaju mogućnost da rješavaju stambeno pitanje koje oni nisu uspjeli nikad da riješe, sad posljednjih nekoliko godina 506 porodica je riješilo stambeno pitanje i za to je uloženo blizu šest miliona eura. To se dragi penzioneri nastavlja i u budućem periodu. Odmor i rekreacija svake godine preko 550-600 hiljada se daje za četiri hiljade penzionera i oni koriste taj benefit. Naravno da se i ostali socijalni paketi, nabavka zimnice, participira kao što se vodi računa i o poboljšanju zdravstvene zaštite za penzionere. Da nije tako da li bi se kod nas životni vijek u Crnoj Gori produžio a znamo da je produžen životni vijek i zbog toga vas molim da shvatimo, ovaj zakon će se realizovati. On će se poštovati i poslije septembra, i ove i svake naredne godine. Socijalni program će pratiti sva ova povećanja za penzionere, i u to budite sigurni za to što ni jednom Vlada ono što je sistemski riješila na kvalitetni način nije sprovela u djelo. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.20 13:36:37)

Hvala i vama poslaniče Numanoviću.

Sada riječ ima poslanica Ljiljana Đurašković, a neka se pripremi poslanik Andrija Popović.
Izvolite poslanice Đurašković.

LJILJANA ĐURAŠKOVIĆ (29.07.20 13:36:48)

Zahvaljujem gospodine predsjedniče.

Uvaženi građani, gospodine ministre,

Ovaj predlog zakona bio je u fioci cijelu godinu dana i danas je izvađen iz te fioke radi toga što su izbori 30. avgusta ove godine. A u međuvremenu 12 hiljada penzionera u Crnoj Gori primalo je 128 eura penziju umjesto 145 eura koliko je predloženo ovim zakonom. Takođe, oštećeni su i svi oni zaposleni koji su otišli u penziju tokom 2018 - 2019. godine.

Koje su izmjene ovim zakonom? Osiguranik stiče pravo na starosnu penziju kad navršši 66 godina života za muškarce, odnosno 64 godine života za žene i to sa najmanje 15 godina staža osiguranja. Osiguranik stiče pravo na starosnu penziju kad navršši 40 godina staža osiguranja i 61

godinu života. Osiguranik stiže pravo na prevremenu starosnu penziju kad navrší 63 godine života po ovom zakonu, a po prošlom zakonu bilo je, a u stvari još uvijek važećem, 62 godine. Zašto ste za jednu godinu povećali ovu starosnu granicu?

Dalje, ovim predlogom zakona izjednačava se bračna i vanbračna zajednica što je dobro, pod uslovima koji se primjenjuju za bračnog druga, pravo na porodičnu penziju može ostvariti vanbračni drug umrlog osiguranika, ako je vanbračna zajednica trajala najmanje tri godine prije smrti osiguranika, odnosno korisnika prava ili ako je trajanje vanbračne zajednice od njenog zasnivanja do smrti osiguranika, odnosno korisnika prava bilo kraće od tri godine, ali u toj vanbračnoj zajednici rođeno zajedničko dijete. Postojanje vanbračne zajednice utvrđuje se u naparničnom sudskom postupku. Takođe, na porodičnu penziju ima pravo dijete umrlog osiguranika koji se školuje, prije je bilo do 24 godine života, a sada ste podigli tu starosnu granicu na 25, što podržavam i moram da podsjetim naše građane da je u vrijeme socijalizma ta starosna granica iznosila 26 godina života, što vam ne bi ni sada ništa smetalo.

Dalje, umjesto usklađivanja sa 75% kretanja potrošačkih cijena i 25% kretanja zarada, uvodi se usklađivanje po takozvanoj rotirajućoj formuli sa 75% parametra koji je veći i 25% parametra koji je manji, što je znatno povoljnije od važećeg načina usklađivanja.

Sve je to lijepo samo građani smatraju i pitaju da li je ovo predizborna bajka i da li je ovo održivo?

Moram da se i ja osvrnem na pojedine stvari. Dosadašnjim zakonom PIO, član 197i, roditelj koji se brine o djetetu sa teškoćama u razvoju ima pravo da ode u penziju bez obzira na svoje godine starosti ako ima 20 godina staža i to sa uvećanjem penzije za 20%. Sadašnjim predlogom zakona ukida se ovo pravo i ostavlja samo još godinu dana, do kraja 2021. godine, navodno zbog prebacivanja ovog zakona u Zakon o socijalnoj i dječijoj zaštiti. U Crnoj Gori, koliko mi je poznato 405 roditelja koriste ovo pravo. Zar je uopšte važno u kom se zakonu nalazi ovo pravo kad se njegovim ukidanjem vrši čista diskriminacija osoba sa invaliditetom, a to je najugroženija kategorija našeg društva.

Crna Gora je usvojila sve moguće zakone i konvencije protiv diskriminacije, a u praksi se to ne sprovodi. Puno je roditelja koji su bez obzira na kvalifikaciju i svoju stručnu spremu ostali kod kuće i nisu u mogućnosti da rade jer nemaju kome da daju svoje dijete. Apostrofiram da je u mnogim porodicama ovo i jedini izvor prihoda. Država umjesto da pomaže, na ovaj način odmaže.

Postoje neke nejasnoće u ovom zakonu. Prvo da li se 10 godina staža sa najmanjim primanjima brišu samo za one osobe koje odu do kraja 21 godine u penziju, da li to važi i poslije toga. I sljedeća veća nejasnoća je za zaposlene na radnim mjestima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem za starosnu penziju, to je takozvani beneficirani radni staž, to su rudari, MUP, Vojska i još neke kategorije. Hvala lijepo.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.20 13:41:30)

Hvala vam, poslanice.

Sada riječ ima poslanik Andrija Popović, a neka se pripremi poslanica Branka Bošnjak. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (29.07.20 13:41:42)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici Vlade,

Što se tiče samog Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijsko invalidskom osiguranju samo da kažem da što se tiče regiona, Crna Gora ima najbolji odnos između prosječne penzije i zarade, što ne znači da je čitav zakon dovoljno dobar. Postignut je dogovor socijalnih partnera a dva reprezentativna sindikata prihvatila su prijedlog novog zakona o PIO i od tada do danas prolazi vrijeme a hiljade budućih penzionera čeka na usvajanje ovog

zakona.

Veoma je važno biti korektan prema svima onima koji su primali smiješno male plate tokom onih nesrećnih 90-tih godina i tada uplaćivali smiješno mali iznos osiguranja koji im, ukoliko danas odu u penziju ulazi u obračun i veoma smanjuje penziju, kao i prema hiljadama radnika koji su osigurani na najmanju minimalnu platu zbog koje im je i penzija sve niža. Ključne novine u ovom aktu su da se iz ukupnog staža eliminiše četvrtina ili 10 najnepovoljnijih godina. Takođe predviđa povećanje minimalne penzije na 145 eura, ali i starosnu granicu za žene 64, a za muškarce 66 godina sa sadašnjih 67 godina, što budući penzioneri sa nestrpljenjem čekaju.

Ne manje važne izmjene odnose se i na sljedeće. Članom 10 predlaže se dodavanje novog člana, poslije člana 43 kojim je propisano pravo na porodičnu penziju za životnog partnera umrlog osiguranika, odnosno korisnika penzije koji je sklopio životno partnerstvo sa osobom istog pola a u skladu sa Zakonom kojim se uređuje životno partnerstvo osoba istog pola. Predlaže se da pravo na porodičnu penziju mogu ostvariti i deca ovih lica. Takođe predlaže se izjednačavanje bračne i vanbračne zajednice.

Takođe, čuli smo u toku diskusije do sada da će biti ponuđen amandman o kom je i ministar polemisao, ali u ime Liberalne partije kažem da dajemo podršku rješavanju ove situacije roditelja dece sa smetnjama u razvoju.

Crnogorski liberali su zadovoljni što će ovaj zakon, vjerovatno danas sutra, konačno ugledati svjetlost dana. Država je napravila veliki finansijski napor da se ljudima trećeg doba koji su decenijama pregalački radili, olakšaju penzionerski zakon. Ovaj zakon je primjer odgovornog odnosa države prema svojim građanima, odnosno građankama u veoma teškom socijalnom, ekonomskom i zdravstvenom periodu.

Liberalna partija će podržati Predlog izmjena i dopuna Zakona o PIO. Mogu reći na kraju da je ovo na neki način veliki dan za crnogorske penzionerke, penzionere, kako sadašnje tako i buduće. Možda nekome izgleda kao mali korak ali za penzionere, penzionerke ovo je veliki korak naprijed, ponavljam, u jednom veoma teškom i složenom momentu.

Liberali apsolutnu podršku daju ovome. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.20 13:46:34)

Hvala vam poslaniče Popoviću.
Sada riječ ima Branka Bošnjak. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (29.07.20 13:46:43)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Uvaženi građani,

Ja ne znam da li ja dobro čitam ovaj zakon, ali za razliku od mojih kolega meni ovaj zakon više liči na neku predizbornu lizalicu i čini mi se da samo je prividno dobar i da je u stvari dobar za jedan uži krug građana koji su ove godine otišli u penziju ili će otići narednih godina, dok u mnogim odredbama je nepovoljniji u odnosu na postojeće zakonsko rješenje. Čak su neka prava ukinuta, evo vidimo da je moguće da ćete amandmanski nešto od toga ispraviti.

Generalna primjedba ministre je u tome da je toliko sve komplikovano i preglomazno i nepregledno i hiljadu izuzetaka i da ovo, da vam se mozak u čvor sveže ako hoćete da razumijete sve ovo što ste vi predložili i ono što je prije bilo, tako da mislim da je trebalo donijeti jedan novi zakon jer ovdje važi do ove godine, ne važi, uglavnom jedan kumbulj svega i svačega.

E sad ću konkretno na pojedinačne norme.

Uvaženi građani, počecu od stavke kojom se najviše maše i kao neki čarobni štapić, najviše se maše u propagandne svrhe sa povećanjem ove minimalne penzije od 13,6%. Uvaženi građani to vam je povećanje od 128 eura na 145 eura, to je 17 eura, to vam je jedan onaj lijek što kupite vitaminski u apoteci. I sad o tome se priča kao o nekakvom čudu, a u situaciji preko 11 hiljada pensionera je ovih koji imaju 128 i ja koliko sam mogla da vidim iz ovih podataka, pet hiljada je ovih što imaju 145, pa će eto, oni biti na tom minimalcu. A recite mi molim vas da li ste svjesni kao

ministar da je ova linija siromaštva 180 do 190 eura i kakvu smo mi korist napravili ovim penzionerima sa minimalnom, gotovo nikakvu. Mi smo dali amandman gdje im se postepeno povećava do 250, daj ljudi, budimo humani i realni a ne uvećali smo sa 17 eura, i sad se o tome priča kao o nekakvom čudu. A da ne kažem da je u stvari ova vlada unizila dostojanstvo vas penionera.

Slušajte me penzioneri - podsjetiću vas da je ranijim zakonima najniža penzija za puni radni staž iznosila je 50 do 70% prosječne zarade. Ova vlast je dovela do toga da vas ovako unizi, obesmisli ove penzije. Dalje se čak ova koja je bila 50 do 70% i uvećavala zavisno od godina staža koje su ljudi imali. Znači sad nemamo neko sistemsko rješenje i kada gledamo sve je obesmišljeno i obrazovanje i staž i sve, bitno je ko je uhvatio koji zakon, kad je uhvatio vrijeme da se penzioniše, što nije u redu jer ćete imati nekoga kome ne vrednujete ni obrazovanje ni ništa, imaće nižu penziju od nekoga ko nije, jer ima hiljadu izuzetaka raznih. Znači ova država sistemski ovo ...(prekid)... stihijski od slučaja do slučaja, što je katastrofa.

Druga bitna izmjena o kojoj pričate jeste ovaj član 200a. E sad mi vi recite ovo izuzeće od 1/4, prvo nije to i do sad su se izuzimale 92. i 93. koja ulazi u ovu 1/4, i ako ja dobro shvatam, to nije skroz izuzeto nego kažete da se obračunava sa koeficijentom iznosa obračunski koeficijent iznosi 1 za godinu, a tamo ste ono dali za mjesec i za ono. Je li to tačno, voljela bih da mi odgovorite jer ne znam jesam li to baš dobro ukapirala.

Ono što je najgore, ovaj zakon neće obuhvatiti radnike iz onih raznih propalih fabrika jer su oni jadnici već ostali na birou rada ili otišli u neku vrstu penzije. Ovo mi se čini da će biti povoljno za one koji su uspjeli iz ovih fabrika da pređu negdje u državnu administraciju da rade. I što se tiče ovoga člana 200a, moram reći koliko je nepravedno vezano za ovaj član, imamo tako jednu neobjašnjivu zakonom uspostavljenu vremensku ograničenost primjene do 31. decembra 2030. i još nelogičniju retroaktivnost u primjeni od januara 2020. godine. Hoćete li mi objasniti kojim ste se to kriterijumima i pravnom logikom rukovodili pa ste utvrdili da je javni interes da bude od 1. januara 2020. godine, a ne ovima od ranije pa da se svima preračuna ko je zainteresovan. To je diskriminacija i profesor Radulović je tu uložio amandman. Ne možete vi javni interes proglašavati od 1. janara a nije bilo za one prije penzionere. Što znači, da na 110 hiljada onih koji primaju penziju ispod 500 eura i čak 66 hiljada onih koji primaju ispod 285 eura, a 37 hiljada onih ispod 193 ne računajući ovih 11 hiljada koji ste bijedno povećali za 17 eura ova retroaktivnost ne važi. E važiće za penzionere jer direktor fonda je negdje rekao da od prilike od 1.600 do 3000 ide godišnje u penziju. Da vam kažem i ovu famoznu čuvenu rotirajuću formulu, proračunali smo na prosječnoj penziji đe je bila povećana za 1,52 eura a po ovom novom kad se računa, uvaženi penzioneri, to će biti za 2,88 eura. Ljudi, ovo je toliko degradirajuće smiješno i obesmišljeno, pričaju se ovdje hvalospjeli i pomisliće ljudi da su dobili neka povećanja, a to će biti dva-tri eura, a ukinuli ste mnoge stvari. Ono što još hoću, a ovih dana mi ljudi prilaze i pitaju da li oni sa potjernica što izbjegavaju pravdu kao što je Svetozar Marović primaju dalje nacionalnu penziju. To me živo zanima jer imamo informaciju da primaju ljudi znači koji su na potjernicima da li o tome voditi, to su one maksimalne penzije. Treba da ove ljude koji su u tom osetljivom životnom dobu kada im treba pomoći stvarno realno sagledati njihove probleme, a ne ovdje barjačimo sa nečim kao da je neko povećanje neviđeno, to će se sve na proračunu svesti na nekih par eura. Ovo 17 za minimalnu penziju to je bruka.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.20 13:53:52)

Hvala vam.

Sad ima riječ Maja Bakrač. Izvolite, poslanice Bakrač, a neka se pripremi poslanica Draginja Vuksanović-Stanković.

MAJA BAKRAČ (29.07.20 13:54:04)

Zahvaljujem uvaženi predsjedniče, poštovani ministre sa saradnicima, poštovane kolegice i kolege, uvaženi građani.

Evo pred nama je danas jedan važan zakon o kojem raspravljamo i jedan zakon koji će obradovati stariju populaciju, jer kada govorimo o starijoj populaciji prvo što zapažamo je da Crna Gora bilježi trend rasta broja stanovnika starih od 65 godina. To negdje dodatno obavezuje institucije da nastave da brinu o ovoj kategoriji stanovništva i da njih ne treba nikada doživljavati kao teret već kao resurs. Ovaj zakon jeste čudo, zato u situaciji kada vlada korona virus, kada su izraženi problemi sa kojima se suočava čitav svijet ne samo Crna Gora, kada nas čeka jedan neizvjestan period, Vlada ipak odlučila da napravi jedan ogroman iskorak i pomogne najugroženijoj kategoriji našega društva, predloži ovaj zakon, obraduje penzionere, jer će time unaprijediti njihov položaj. Na izradi ovog zakona radilo se duži vremenski period, postignut je socijalni dijalog i to je pokazatelj da je ovaj zakon urađen na pravedan način, i sve pohvale na uloženom trudu koji je rezultirao ovakvim tekstom zakona.

Zakon predviđa niz novina, puno njih smo čuli, nije na odmet da se ponovo čuju to jeste da ih ponovimo jer idu u korist svih onih koji će da koriste, to jeste da budu od 1.januara korisnici ili penzioneri po ovom novom zakonu. Znači, zakon predviđa da između ostalog povoljnije bude za postojeće korisnike najnižih penzija, na način što povećava penzije. Da li je dovoljno povećavanje nije, ali kao što smo već čuli od uvaženih kolega ono jeste povećanje i to je dobar iskorak da u tom pravcu nastavimo i dalje. Dalje, zakon predviđa povoljniji obračun penzija za nove penzionere, znači da se isključe zarade, odnosno osnovica osiguranja iz jedne četvrtine perioda staža osiguranja koji su za osiguranika najnepovoljnije. Takođe, da se starosna granica za sticanje prava na starosnu penziju čije je podizanje bilo predviđeno na 67 godina, zaustavi na 66 godina za muškarce, a 64 godine za žene. Takođe, predlaže se da se za ispunjenje uslova za sticanje prava na penziju uzima u obzir staž osiguranja odnosno periodi provedenih na radu za koje je uplaćen doprinos za penzijsko invalidsko osiguranje, dok se za određivanje visine penzija uzima u obzir penzijski staž, u kojoj osim staža osiguranja spadaju i periodi posebnog staža za koje nijesu plaćeni doprinosi za penzijsko invalidsko osiguranje. Predloženo je takođe da osiguranik koji pravo na penziju po prvi put ostvaruje 1.januara 2020.godine, do dana stupanja na snagu ovog zakona ima pravo da mu se na njegov zahtjev ponovo odredi penzija ukoliko zahtjev podnese do 31.decembra 2020.godine. Sve novine koje predviđa novi zakon su samo potvrda da Vlada u kontinuitetu brine o svojim građanima, i da su povoljnosti koje inače imaju penzioneri potvrda da se briga o njima stavlja u prvi plan. Kao što smo već čuli, poznato je da se za rješavanje stambenih pitanja pensionera svake godine izdvaja milion eura. Takođe, postoje subvencije države za odmor i oporavak koje se kreću negdje oko 500 hiljada eura, i negdje mislim da oko 4000 pensionera iskoristi ovo pravo. Takođe, znamo da postoje tri staračka doma u Crnoj Gori koja se nalaze u Risnu, Pljevljima i Bijelom Polju, a da se planira otvaranje u Nikšiću i u Podgorici.

Takođe, postoji dnevni centri za stare u 13 opština, i ovi servisi utiču na poboljšanje života ovih lica. Da je briga države o starim licima na visokom nivou pokazala je i situacija kada smo imali korona virus u martu i uspjeli da zaštitimo sve korisnike u domovima za stare, da ih sačuvamo jer su oni bili jedna rizična grupa i jedini smo bili koji nismo imali ni jedan slučaj oboljevanja u ovim ustanovama.

Podsjećanja radi, korona virus je zahvatio tada bio veliki broj domova za stare širom svijeta, a najkritičnija situacija je bila u Njemačkoj gdje je virus ušao u preko 300 domova, zatim Španiji, Italiji, a nijesu bile pošteđene ni zemlje okruženja Srbija i Hrvatska. To govori samo o ozbiljnosti svih onih koji rade i upravljaju u institucijama naše države. Zato će ovaj zakon da poboljša život svih pensionera, budućih pensionera i briga o starima treba svakako da ostane prioritarna aktivnost Vlade, a to svakako potvrđuje i ovaj zakon o kojemu danas glasamo i koji ćemo, nadam se, svi podržati u korist svih onih koji ga željno čekaju. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 13:59:32)

Zahvaljujem se poslanici Bakrač.

Mirdita - dobar dan, poslanici.

Nastavljamo, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Obaviješten sam da bi sada po redoslijedu trebalo da govori poslanica Draginja Vuksanović

Stanković, a neka se pripremi, u slučaju da završi Odbor u tom periodu, kolega Anđušić.
Poslanice Stanković Vuksanović, izvolite.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (29.07.20 14:00:05)

Poštovani građni Crne Gore, poštovana Skupštino, uvaženi ministre sa saradnicima,

Danas je pred nama zaista jedan važan zakon, zakon kojim ćemo život onih koji su gradili i stvarali ovu državu na neki način poboljšati. Mi u Socijaldemokratskoj partiji vjerujemo da je ovo samo početak, odskočna daska da u nekim narednim zakonskim rješenjima još više poboljšamo život onih koji su gradili ovu zemlju koji zaslužuju da imaju dostojnu starost.

Ovaj zakon koji se danas našao na klupama ispred poslanika je pobjeda sindikata, socijalnih partnera, pobjeda svih penzionera, građanki i građana koji su Socijaldemokratskoj partiji dali podršku našoj peticiji, pobjeda koja znači samo početak onoga što treba da radimo za naše građane, a to su ne samo veće penzije, već i veće plate. I znamo, da se ne ponavljamo, koje su to pogodnosti koje ovaj zakon nudi. Ono što nije dobro jeste da smo mi na ovaj zakon čekali skoro više od godinu dana, da je on stajao sakriven u ladicama Ministarstva rada i socijalnog sataranja a da poslanici vladajuće koalicije nisu htjeli da ga stave na dnevni red Skupštine da razgovaramo o njemu. Ja vjerujem da građani prepoznaju čija je borba bila i ko se izborio da konačno danas razgovaramo o ovom zakonu.

Ja danas neću govoriti o prednostima ovog zakona jer je to govorio moj uvaženi kolega Konjević, čuli smo i od drugih kolega. Ali ono što me posebno razočaralo jeste da taman kad čovjek pomisli da je nešto dobro urađeno, onda se nađe neka odredba zakona koja apsolutno nije dobra, čak stručno nije dobro postavljena. Ja ne znam, ministre, ko je vama od pravnika u vašem ministarstvu rekao da se zakonom ne mogu regulisati posebni uslovi i ono što sam, dok sam bila u klubu, slušala vas, kažete - posebni uslovi su presedan. To što ste vi rekli je pravni presedan, to sam rekla i vašem kolegi na Odboru, svaki zakon predviđa opšte i posebne uslove. I ono što je poseban pravni presedan jeste sljedeće: da ste vi u dijelu koji se odnosi na razloge za donošenje zakona po skraćenom postupku, govorili da se član 197i, kojim se predviđa pravo roditeljima sa djecom sa teškim smetnjama u razvoju, rekli ste u tom dijelu da se član 197i mijenja. Šta to pravno znači ministre? To znači da ako predviđate u dijelu objašnjenja osnovnih odredbi Zakona da se član 197i mijenja, onda ste vi bili u obavezi da nama posebnim članom u ovim izmjenama i dopunama predvidite izmjenu tog člana, tj. kako on drugačije glasi, a ne, vi ste u članu 36 rekli sljedeće: "Pravo na starosnu penziju, u skladu sa stavom 1 ovog člana, odnosi se na roditelje djece sa teškim smetnjama u razvoju, može se ostvariti do 31. decembra 2021. godine". Šta to znači ministre pravno? To znači da ste vi ovim zakonom to pravo roditeljima ukinuli od momenta nakon 31. decembra 2021. godine.

Znate li što bismo mi voljeli ministre? Evo sad vam kažem, ja bih voljela da na čitavom svijetu žive samo zdrava djeca. Da Bog da, možda ovo bude neko vaše predviđanje, pa da se nikad više ne rodi nikome dijete koje ima teške smetnje u razvoju, pa da uopšte ne moramo ni da pričamo o ovim odredbama zakona, ali nemate pravo ministre na ovaj način da ukidate roditeljima ove djece pravo koje im je dato zakonom. Pri tome, na vrlo jedan vješt način koji nije primjeren, govoriti da mijenjate odredbu Zakona, a ovamo ukidate. Ako mijenjate ministre dajte nam rješenje. Ta vaša priča da ovoj odredbi nije mjesto u ovom zakonu nije tačna, nije tačna. Sad ću da kažem zašto nije tačna. Pročitaću normu kako glasi, ona glasi: "Pravo na starosnu penziju sa navršениh 20 godina staža osiguranja, bez obzira na godine starosti, ima jedan od roditelja koji ima dijete ili staratelj koji vrši starateljsko pravo nad djetetom, bez obzira na godine života djeteta sa teškim smetnjama u razvoju kao i korisnika lične invalidnine. Visina penzije ...", itd. da ne citiram normu. Čim govorite o momentu kad ova lica stiču uslov za starosnu penziju, ne može biti mjesto ovoj normi ni u jednom drugom zakonu osim u Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Nama je vaš kolega na Odboru rekao - vidjećemo će možemo da smjestimo. Ne možemo tako da razgovaramo, ne možemo prvo da govorimo o izmjeni norme koja je ukinuta, pa da kažemo nije mjesto u ovom zakonu, a vidjećemo će je mjesto. To je klasična prevara, to je prevara. Ne možete vi nama iz Ministarstva dolaziti ovdje u Skupštinu i govoriti vidjećemo kako ćemo i što ćemo. To ne može. Vi prema ovim licima, prema ovim roditeljima trebate da imate empatiju a vi je nemate. Ja neću više govoriti o ovom. Pravno to što ste rekli nije tačno, nije tačno.

Ovo su stvari, molim vas, koje se uče na prvoj godini pravnog fakulteta.

Nadalje, govorimo o retroaktivnoj primjeni zakona. Želim da ukažem građanima Crne Gore da je retroaktivna primjena zakona dozvoljena, između ostalog, kad za to zahtijeva javni interes, javni interes. Javni interes znači da niko ne smije bilo kojim zakonom biti diskriminisan. Mi vraćamo ovaj zakon na primjenu od 1. januara 2020. godine. A šta je sa onim građanima koji su stekli uslove za penziju od momenta kad ste vi izašli javno i rekli da ste usaglasili ovaj zakon sa socijalnim partnerima i koji su čekali ovaj zakon da bi imali bolje uslove za penziju. Smatramo da ova norma koja se odnose na retroaktivnu primjenu zakona treba da bude pomjerena na period od 1. januara 2019. Ali, ako se, ministre, vi ne slažete sa tim, ajmo da nađemo kompromis pa da je pomjerimo na datum od 1. jula...

Molim vas, kolega Genci, uzeću sad proceduru ako me ne pustite da završim, nemojte me u pola rečenice prekidati, pa nemojte, molim vas.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 14:07:53)

Građani željno čekaju druge poslanike.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (29.07.20 14:07:56)

Građani očekuju da vide što ćemo mi da kažemo. Ja sam poslanik u Parlamentu Crne Gore, nemojte da mi uzimate pravo da govorim na ovako važnu temu. Godinu dana, kolega Genci, mi čekamo da se ovaj zakon nađe pred nama i zahvaljujući vama i svima ostalima ...

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 14:08:14)

U godini dana ste 12 puta predlagali dnevni red, u svakom tom predlaganju imalo je po pet minuta ... tako da ste stotine minuta govorili o ovom zakonu. Molim vas, privedite kraju da vas ne bih dekoncentrisao.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (29.07.20 14:08:25)

Privodim kraju, kolega Genci.

Pa naravno da smo predlagali i konačno se zakon našao i sad hoće da pričaju ovi koji su bili protiv njega, a meni koja sam bila za sve ovo i nama iz SDP-a ne date pravo da govorimo o važnim temama. Pa građani godinu dana čekaju da čuju. Pa mi nećemo dozvoliti da oni koji su čekali ovaj zakon zajedno sa svima nama od 2019. godine kada je ministar objavio da je usaglašen zakon, budu diskriminisani. Hoćete li vi da dozvolite kolega Genci diskriminaciju u Crnoj Gori, hoćete li? Pa onda ćete da glasate za ovo što smo mi ponudili.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 14:08:52)

Mi smo veliki borci protiv diskriminacije, nemojte diskriminirati druge poslanike koji čekaju.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (29.07.20 14:09:01)

Znači suština je ovo, ja vjerujem, ministre, da ćete vi da podržite nas poslanike i oko ovih prava roditelja koji imaju djecu sa teškim smetnjama u razvoju i da ćete vi da podržite ministre nas vezano za to da ne smijemo dozvoliti u državi Crnoj Gori diskriminaciju po bilo kom pitanju.

I ono što je jako važno, što želim da naglasim kao posebno pitanje, recite mi molim vas da li

možemo govoriti o tome da ovaj zakon na neki način ne dovodi u pitanje, da li možemo govoriti o jednakoj primjeni ovog zakona ako na primjer imate situaciju da neko sa 31. godinom radnog staža, sa višom stručnom spremom VI stepenom, poslije toga što je radio u jednom preduzeću, pa stečaj, pa drugom preduzeću stečaj, poštene naše građanke primaju penziju od 137 eura, a gdje su ostali i tražim da mi na ova pravna pitanja odgovorite.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 14:10:10)

Hvala, poslanice Vuksanović-Stanković.

Da, da kako ne, direktor Direktorata Pajović odgovara.

JOVO PAJOVIĆ (29.07.20 14:10:23)

Poštovani gospodine potpredsjedniče, poštovane poslanice i poslanici, dame i gospodo, Dakle, ovdje je bilo pitanje da li ova materija spada u regulativu ovog zakona. Znači, to nije u zemljama Evropske unije, ni u zemljama u okruženju ne postoji u sistemu penzijsko-invalidskog osiguranja.

Znači, penzijsko-invalidsko osiguranje je kao i svako osiguranje, osiguranje na osnovu nastupanja određenih rizika, rizika osiguranja. Osiguranik plaća doprinos za penzijsko-invalidsko osiguranje, da bi kada nastupe rizici osiguranja ostvario pravo. Rizici penzijskog-invalidskog osiguranja su: starost, invalidnost, smrt, tjelesno oštećenje. Ne postoji rizik u penzijskom sistemu njega djeteta. Dakle, apsolutno ovom pravu nije mjesto u penzijskom sistemu i to je regulativa kako sam kazao i u okruženju i zemljama Evropske unije.

Znači, da se tu svi slažemo, ovo je prvo izolovano mišljenje da ja čujem da se ova pitanja rješavaju u penzijskom sistemu. S druge strane, predlagač zakona je apsolutno ispoštovao sve ono što je propisano Poslovníkom Skupštine, da bi se ovaj zakon procesuirao. Pročitacu član 130 Poslovníka šta treba da sadrži.

Obrazloženje predloga zakona treba da sadrži: ustavni osnov iz člana 16 Ustava za uređivanje pitanja koja su predmet predloga zakona, razlog za donošenje zakona, usaglašenost sa pravnom tekovinom Evropske unije i potvrđenim međunarodnim konvencijama. Zatim objašnjenje osnovnih pravnih instituta, procjenu finansijskih sredstava za sprovođenje zakona i javni interes zbog kog je predloženo povratno dejstvo, a kao predlog zakona sadrži odredbe za koje se predviđa povratno dejstvo, tekst odredbi zakona koji se mijenjaju, ako se predlaže zakon o izmjenama.

Znači, mi smo ispoštovali onu obavezu koju nam je dao akt Skupštine. Tekst odredbi zakona koji se mijenjaju ako se predlaže zakon o izmjenama.

Mi smo formalno pravno, mi smo sve ovo što je predviđeno u Poslovníku dali u obrazloženju zakona i što se tiče ove odredbe, što je potpuno i normalno jer, poslanici treba da vide na koje odredbe se reaguje, jer ne mogu oni čitav zakon da traže, nego imaju odredbe na koje je Vlada reagovala.

Sad dolazimo do člana 36, kojim smo predvidjeli da u članu 197 i poslije stava 3, dodaje se novi stav koji glasi: pravo na starosnu penziju u skladu sa stavom 1 ovog člana može se ostvariti do 31.decembra 2021.godine. Mi smo ovu odredbu na koju smo mijenjali stavili u obrazloženju teksta zakona u spisku članova koji se mijenjaju.

Dakle, je li nam grijeh to što smo ispoštovali Poslovník Skupštine i ovu odredbu stavili u obrazloženje da poslanici vide na koju odredbu smo reagovali.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 14:14:48)

Zahvaljujem se direktoru Pajoviću, kolegica Vuksanović-Stanković, eto vam dodatnih tri

minuta. Izvolite.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (29.07.20 14:15:00)

Hoćete li mi onda objasniti, molim vas, je li se vi ovdje šalite sa nama, šalite se sa nama malo. Rekli ste ovoj odredbi zakona nije mjesto zakonu, a ona je tu od 2011.godine, pa što vi to nama ovđe pričate, što to niste rekli tadašnjem ministru, šalite li se vi to sa nama, sad ste našli da ovo mijenjate.

Drugo, nemojte, gospodine Pajoviću, nema potrebe da meni dobacujete sa mjesta. Druga stvar, vi meni govorite što treba zakon da sadrži, mi odlično znamo što treba zakon da sadrži, vi mene niste razumjeli, vi očigledno mene niste razumjeli ili niste htjeli da me razumijete, da bismo preko ovoga prešli tek tako. Ali, ja sam osoba koja ne prelazi preko stvari tek tako. Odlično ja znam što treba zakon da sadrži, vi nama u dijelu gdje se tiču razlozi za donošenje zakona, pa idemo onda na dio koji se odnosi na izmjene zakona, piše lijepo pregled odredbi Zakona o penzijsko-invalidskom osiguranju koje se mijenjaju, pominjete ovu normu da mijenjate odredbu člana koja se odnosi na roditelje sa djecom koje imaju teške smetnje u razvoju. Kad nešto mijenjate u zakonu, gospodine Pajoviću, onda treba da nama ponudite izmjenu, izmijenjeni član kako glasi, a vi se uporno meni ovdje pozivate na član 36 koji kaže da pravo na starosnu penziju u skladu sa stavom 1 ovog člana može da se ostvari do 31. decembra 2021.godine. Što to znači kad tumačite normu, znači da se ovo pravo ovim roditeljima može ostvariti do ovog datuma ali od tog datuma vi njima to pravo ukidate nema je više u zakonu, to onda nije promjena norme nego ukidanje tog prava. Nemojte vi meni pričati o periodu do 31.decembra 2021.godine, što će biti sa roditeljima koja ne daj bože budu imali, da bogda da niko nema kao što sam rekla maloprije, šta je sa tim roditeljima od tog momenta, to je taj dio.

Drugo, oko retroaktivne primjene zakona niste mi ništa odgovorili, da li to znači da treba da diskriminišemo ona lica kad ste vi tako pompezno izašli u javnost 2019.godine u juli i rekli usaglašen je zakon i ti ljudi su čekali da podnesu zahtjev, a stekli su uslov za penziju, šta ćemo sa njima. Ne smijete da ih diskriminišete, ne smijete, to je suprotno Ustavu Crne Gore i ljudskim pravima. Zato vam predlažem da retroaktivna primjena važi od 1.januara 2019.godine. Ako imate iskrene namjere, a hoćemo da poštujemo Ustav Crne Gore, ako smo stavili retroaktivnu primjenu od 1.januara 2020.godine, ajmo da stavimo da ne bismo oštetili nekoga na 1.januar 2019.godine. Pa smo ponudili kompromis, ako vam i to nije prihvatljivo, ajmo od momenta kad je usaglašeno 1.jula 2019.godine. Ali, nemojte ona lica koja su stekli uslove za penziju u junu mjesecu prošle godine, a čekali su ovaj zakon, evo svi ga čekamo da diskriminišete i bolje bi vam bilo gospodine Pajoviću, uz dužno uvažavanje prema vama i vašoj ličnosti da ste malo više pričali, vi godinu dana ministru i gospodinu Simoviću. Nego ste nama ovdje danas došli da držite predavanja o nekim stvarima koja uopšte nijesu tačna i tako kako vi kažete.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 14:18:40)

Hvala vam, kolegice Vuksanović.

Nastavljamo po sljedećem redosljedu: kolega Momčilo Martinović je sljedeći, a neka se pripremi kolega Budimir Aleksić.

MOMČILO MARTINOVIĆ (29.07.20 14:19:10)

Predsjedavajući gospodine Nimanbegu, poštovane kolegice i kolege poslanici, pozdravljam i vas ovom prilikom, uvažene predstavnike predlagača gospodina Pajovića sa saradnicom, takođe i ministra, uvažavajući zbog svih okolnosti posebno njegov dolazak danas u ovom domu da razgovaramo na ovu značajnu temu.

Pozdravljam sve građane i građanke Crne Gore, a pogotovo penzionere, jer je ovo jedan

tekst zakona, odnosno izmjene i dopune Zakona o penzijsko invalidskom osiguranju koji naravno očekujem da će pozitivno prihvatiti i da će imati pozitivne reflekse na njih same.

Mi smo u ovom domu dosta dugo govorili i uglavnom dominantno govorimo i donosimo propise i zakone koji se tiču generacija koje dolaze. Ali, mislim da je posebna čast i zadovoljstvo što na jednoj od posljednjih sjednica u ovom sazivu govorimo upravo o ovom zakonu. Upravo govorimo iz tog razloga da želimo da ostavimo ovaj saziv ovog parlamenta, da ostavimo jedan dobar temelj koji se naravno može nadograđivati u nekom periodu koji predstoji i tako da je jako bitno da razmislimo svi, jer sutra ćemo svi biti u toj poziciji, biti penzioneri i treba stvarati što bolji ambijent za ta vremena. U tom dijelu kroz rad i podršku penzionerima u Crnoj Gori mogu slobodno da kažem da sam lično zadovoljan u odnosu i na dopunske servise koji su pružani u okviru, da kažem, i jedinica lokalne uprave i drugih subjekata koje se bave ovim pitanjima.

Govoriću samo o geneto pomoći, govoriću o dnevnim centrima za stara lica, a vidjeli smo da se u okviru kapitalnih investicija u okviru domova za stare dosta uradilo u nekom prethodnom periodu, a posvjedočićemo da ćemo i u ovom periodu otvoriti neke nove sadržaje tog tipa. Tako da je to svakako bitno uz sve što je rečeno, naravno u dobrom dijelu koji nailazi na moju podršku, naravno da uvijek u određenom tekstu zakona postoji prostor da se on unapređuje, čuli smo i neke inicijative koje se odnose na određena amandmanska djelovanja. Shvatio sam da postoje određeni prostori da se o tome razmisli i da će se o tome po tom pitanju na odborima razgovarati. Ali, ono što je ključno, što sam ja uočio u ovom tekstu zakona odnosno ovim izmjenama i dopunama, to su tri stvari.

Rast prosječne penzije, to je jedna stvar, rast minimalne penzije i smanjenje godina potrebnih za odlazak u penziju i ono što naročito pozdravljam je model koji će ubuduće biti izuzet četvrtina takozvanih najlošijih godina staža. Zašto ovo govorim, ovo želim posebno da akcentujem u tom dijelu, jer ako to uzmemo da je to nekih 10-tak godina, mislim da će oni koji će ostvariti ovo pravo imati priliku da onih najlošijih 10 godina tokom 90-tih godina u Crnoj Gori, biti izuzeti iz ovog modela. Tako da će u svakom slučaju osjetiti benefite po tom osnovu.

Što se tiče same populacije penzionera i onih koji, iskreno se nadam, uživaju u životu, koji su svoj radni vijek posvetili prije svega građenju sistema ovog društva, građenju ove države i građenju i doprinosu samoj privredi. Smatram da oni itekako dobro znaju da je naša politička grupacija sa svojim koalicionim partnerima uvijek brinula o ovoj populaciji. Tako će biti i ubuduće i želim da im poručim da je ovo jedan korak koji želimo da napravimo u odnosu na nešto što će slijediti u godinama koje dolaze. Jer, svjesni smo da postoji određeni izazov u okviru javnih finansija kada se budu primjenjivale odredbe ovih izmjena i dopuna ovog zakona. Ali se iskreno nadam da ova populacija u ni jednom slučaju i ni u jednom momentu neće te posljedice trpjeti. Mi kada smo ovdje govorili i o rebalansu budžeta, mi smo ovdje jasno kazali, da što se tiče izdvajanja za penzije neće biti ni kašnjenja ni nekih drugih negativnih konotacija po tom osnovu. Tako da penzioneri u Crnoj Gori jako dobro znaju na koji način smo se ophodili, kako se ophodimo i kako ćemo se ophoditi u budućnosti, a iskreno se nadam da će prepoznati naše napore koje smo ulagali svih ovih godina, da kažem i decenija, da na to na adekvatan način vrate i daju podršku onima koji to zaslužuju.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 14:24:26)

Zahvaljujem poslaniku Martinoviću.

Poslaniče Aleksiću, izvolite.

Neka se pripremi poslanik kao što sam najavio Mihailo Anđušić.

BUDIMIR ALEKSIĆ (29.07.20 14:24:43)

Čuli smo, poštovani građani, da je vlast sedam puta odbijala ovaj zakon, a evo ga danas hvali i veliča. Dakle, on je bio u fioci 12 mjeseci, danas je izvađen iz ladice pred izbore, što znači da je ovo jedan tipični predizborni zakon u funkciji predstojećih izbora, a ne ni u kom slučaju u funkciji poboljšanja života penzionera kako to vlast netačno danas želi da predstavi. Uobičajena

praksa vlasti je da tempira neke zakone u predizborno vrijeme. Tako smo imali prije neki dan Zakon o medijima, pa onda danas na dnevnom redu imamo nekoliko zakona iz oblasti nauke o naučno-istraživačkoj djelatnosti, o inovativnoj djelatnosti itd. Pa bi neko pomislio da vlast eto zaboga brine o penzionerima, o mladim naučnicima, o slobodi medija itd. I sve to pretposljednji dan rada Skupštine ovoga saziva. Sjetili su se znači penzionera i briga za njih i bilo je zaista dirljivo slušati eseje psihološko-sociološke o starosti, o njihovom višku slobodnog vremena, o tome šta može da se uradi da se osmisli njihovo vrijeme, da se poboljša njihov život, da Vlada Crne Gore pokazuje poseban senzibilitet prema penzionerima, a senzibilitet je bio toliki da su minimalne penzije dakle bile i još su 128 evra, a sad će biti čitavih 145 evra i evo danas Vlada o ovome raspravlja i hoće da usvoji ovaj zakon.

Dakle, a bilo je mnogo povoljnije u prethodnom mandatu šta su uradili, gdje su bili u protekle četiri godine, kad su govorili da smo balkanski, ekonomski tigar, da smo zemlja sa najdinamičnijom ekonomijom u Evropi. Ja ne znam jesmo li danas, ne znam kakvo je stanovište u Vladi, jesmo li mi još uvijek zemlja sa najdinamičnijom ekonomijom u Evropi. Ako jesmo, onda zašto minimalna penzija nije 250 evra, kao što su predlagali državni neprijatelji iz Demokratskog fronta još prije četiri godine. Znači, neprijatelji naroda države i penzionera predlagali su uoči prethodnih izbora 2016.godine da će minimalna penzija ukoliko mi dođemo na vlast biti 250 evra minimalna plata 350 evra. Eno sve imate u ovoj knjizi, da radi Crna Gora, koju je kreirao i osmišljavao profesor Branko Radulović, naš vodeći ekonomski stručnjak. E, ne znam jesmo li još zemlja sa najdinamičnijom ekonomijom i balkanski i ekonomski tigar, pa ako jesmo, zašto je 145 povećano samo na 145 što ne više, a ako nijesmo, onda se ja bojim da će se desiti sa ovim zakonom ono što se desilo sa takozvanim Zakonom o majkama.

Dakle, mi se sjećamo da je dio vladajuće koalicije ne samo podržao usvajanje toga zakona, nego je značajno povećao njegovu ekonomsku izdašnost da bi odmah nakon izbora glasali za njegovo ukidanje i ukinut je zakon, ko to garantuje da se neće desiti isto i sa ovim zakonom. Znači, ukoliko kojim slučajem oni pobijede, DPS i njihovi koalicioni partneri će jednostavno ukinuti ovo, a ako opozicija pobijedi kao što ja vjerujem da hoće, onda su nama natovarili taj teret davanja i obaveza koje podrazumijeva ovaj zakon.

Koliko su poštovani penzioneri uoči izbora sjetite se 63.000 penzionera koji primaju penziju manju od 280 evra, a kolike su plate direktorima u državnim preduzećima. Ovdje je bilo riječi o tome koliko prima Verica Maraš, koliko ona minimalnih penzija prima svakoga mjeseca, pa Elektroprivreda, pa Monteput čiji je direktor iz Bošnjačke stranke dobio stan od 100 kvadrata otplaćuje ga 15.000 i rata mu je 33 evra mjesečno. Toliko o brizi za penzionere i senzibilitetu države Crne Gore za njihovu egzistenciju, a čuli smo i to da Vlada Crne Gore produžava život građana kroz brigu o penzionerima, a pošto je danas set zakona u nauci mogli smo objediniti te zakone. Zakone o nauci i ovaj o PIO jer je i to naučno dostignuće, produžava se život građana kroz brigu o penzionerima, a viđali smo kako su brinuli sa minimalnom penzijom od 128 evra.

Elektroprivreda Crne Gore krije na šta je potrošila 126 miliona evra u prošloj godini, pa će neko pomisliti da su to dali penzionerima pa onda neće da priznaju. Dakle, to je bila stavka ostali poslovni troškovi, pa sad manjinski akcionari traže od menadžmenta Elektroprivrede objašnjenje podataka iz finansijskih izvještaja za prošlu godinu. Znači, 126 miliona evra, a plata izvršnog direktora i ostalih četiri, tri, dvije hiljade itd. i onda mi čujemo danas, ponavljam, pretposljednje radne dane Skupštine ovog saziva kakva je briga ove vlasti za penzionere.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 14:30:26)

Zahvaljujem se, kolega Aleksić.

Izvinjavam se što nijesam najavio na vrijeme, ali kolegunica Jovanka Laličić je sada, a neka se pripremi kolega Srđan Milić.

JOVANKA LALIČIĆ (29.07.20 14:30:47)

Uvažni potpredsjedniče, uvažene kolege, poštovani građani, poštovani predstavnici

Ministarstva,

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju koji je danas pred nama, obezbjeđuje se stabilnost, održivost penzijskog sistema i veća pravednost i adekvatnost penzijskih davanja. To su izazovi sa kojim se susreće ne samo Crna Gora već i veliki broj država. Zakon je izraz brige Vlade Crne Gore i države Crne Gore za najstariju populaciju i izraz naše moralne obaveze da omogućimo najstarijoj populaciji da uživa u rezultatima svoga rada.

Zakon je kao što smo čuli rezultat i pune saradnje i postignutog konsenzusa i uzajamnog povjerenja socijalnih partnera i pune posvećenosti svih aktera koji su učestvovali u njegovom kreiranju i nije mala stvar da u ovakvoj ekonomskoj situaciji, sa kojom se suočavamo poslije pandemije korona virusa Vlada predlaže ovaj zakon koji znači izdvajanja dodatnih 135 miliona na srednji rok, a kojim će se osigurati povećanje nominalnog iznosa najniže penzije za više od 13%, sa 128 na 144.

U cilju postizanja principa veće pravednosti predlaže se postepeno ukidanje posebnih uslova penzionisanja za ispunjenje uslova za sticanje prava na penziju. Uzima se u obzir staž osiguranja, a za određivanje visine penzije uzima se u obzir penzijski staž koji pored staža osiguranja obuhvata i druge vrste staža.

Kada je u pitanju starosna granica osiguranik stiče pravo, muškarac kada navrší 66 godina života, a žena 64 godine. Međutim, ovo ne znači da takav osiguranik mora poći u penziju jer je Zakonom o radu utvrđeno da radni odnos prestaje po sili zakona sa napunjenih 67 godina.

Prijevremena penzija se određuje da može sa 63 godine i 15 godina staža osiguranika. Takođe se propisuje i pravo na porodičnu penziju ne samo bračnom drugu nego i životnom partneru umrlog osiguranika, čime praktično i u ovaj zakon uvodimo ono što smo nedavno usvojili u ovom Parlamentu kada je u pitanju zakon o životnom partnerstvu. Podiže se granica djetetu studentu od 24 do 25 godina da može biti korisnik porodične penzije i ono što je posebno važno je to da se iz obračunskog perioda za izračunavanje visine penzije isključuje 1/4, najnepovoljnijeg staža osiguranja koji obuhvata i teške 1991., 1992. godine.

Takođe se čini mi se važnim i način usklađivanja penzija umjesto metode švajcarske metode takozvani rotirajući način. Ono što je takođe veoma važno na čemu smo i amandmansi djelovali, to je da se ovim odredbama člana 38 priznaje retroaktivno dejstvo što znači da će moći svi penzioneri koji su ostvarili pravo, odnosno sada po amandmanu koji su podnijeli zahtjev u 2020. godini da ostvare pravo po odredbama ovog zakona i mi smo na Zakonodavnom odboru javni interes za retroaktivno dejstvo ovog zakona utvrdili i nadam se da će ovaj parlament ovo podržati.

Da prevedem, ovaj zakon ... i na lokalni nivo, podsjetiću da je u Opštini Tivat 2.657 penzionera, a da od njih 170 ima najnižu penziju, mislim da će ovaj zakon obradovati ove penzionere, a da je u Tivtu od 0 do 150, 238 penzionera, a od 150 do 200 je 262 penzionera. Saglasna sam sa kolegama ovdje koji su rekli da penzije jesu važne, one obezbjeđuju egzistenciju naših penzionera, naše najstarije populacije, ali ono što čini ugodnijim život penzionera to su i svi ostali benefiti koje ova država propisuje i daje našoj najstarijoj populaciji, tu su u pitanju i besplatni odmori i zimnica i učešće lokalnih samouprava kada su u pitanju izgradnja stanova i dodjele placeva oslobođene komunalija. To su i usluge koje pružaju Geronto od domačice i opština iz koje dolazim takođe već 10-tak godina je uspostavila tu Geronto službu i mislim da to Tivćani posebno cijene.

Samo na kraju dozvolite da prokomentarišem da je najniža prosječna penzija u Crnoj Gori 287 eura, a da je veća samo u Sloveniji i Hrvatskoj, dok je prosječna penzija u Makedoniji, Srbiji, Federaciji Bosne i Hercegovine, Republici Srpskoj manja.

S toga cijenim da je danas veoma važan dan, da ćemo u narednih nekoliko dana do četvrtka usvojiti ovaj važan zakon i odbacujem svaku diskusiju i konstataciju kojom se tvrdi da će ovaj zakon nakon izbora da će završiti kao Zakon o penzijama za majke.

Hvala na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 14:36:54)

Koleginice Laličić, imate komentar poslanika Konjevića.

RAŠKO KONJEVIĆ (29.07.20 14:37:02)

Koleginice Laličić, javio sam se samo zbog dvije riječi koje ste izgovorili, mislim da ste malo previše sebi dali za pravo da nama držite moralne lekcije. Vi ste govorili o moralnim obavezama.

Dakle, osam puta ste glasali da se o ovom zakonu ne raspravlja i tu stavljam tačku. Kad smo već kod moralnih lekcija koje pokušavate da nam dijelite ne morate ući u ovaj Parlament da biste nam te lekcije dijelili nego kad krenete ujutru iz Tivta recite Siniši Kusovcu da podnese ostavku. Jer je to jedini gradonačelnik na bijelome svijetu, koji je prekršio samoizolaciju, podnešena mu je krivična prijava, a vi ste mu partijski šef i držite ga i dalje za predsjednika Opštine Tivat.

Prema tome, ne držite nam moralne lekcije nego pokažite na primjeru da neko ko je to uradio i protiv koga je podignuta krivična prijava elementarno je politički moralno, da podnese ostavku.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 14:38:11)

Poslaniče Konjeviću, ja ne znam šta je ovo bilo sa PIO, ali u redu je. Sad ćemo čuti odgovor.

JOVANKA LALIČIĆ (29.07.20 14:38:26)

Znam da vi koristite svaku priliku da pitanje gospodina Kusovca postavite na dnevni red, to mi je poznato i sa lokalnog nivoa, ostavka je lični čin, predsjednik opštine će snositi konsekvence kao i svaki građanin kada se ogriješi o zakon i protiv njega je pokrenut postupak, koji slijedi zbog toga što je prekršio na pet minuta samoizolaciju.

Samo dozvolite da prokomentarišem, da je čovjek iz zdravstvenih razloga pošao da uzme morsku vodu jer mu je potrebna, ne želim da ga pravdam nije dobro što je učinjeno, ali imam i moralnu obavezu da kažem da je iz zdravstvenih razloga trebao da ode na obalu da uzme morske vode, zbog svojih zdravstvenih razloga koji su očiti i zbog toga mislim da treba imati razumijevanja za to.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 14:39:29)

Poslaniče Konjeviću, da čujemo proceduru molim vas.

RAŠKO KONJEVIĆ (29.07.20 14:39:35)

Obraćam se vama, vi ste potpredsjednik Skupštine, vi trebate da reagujete kad predsjednik najvažnijeg odbora u ovom parlamentu, Zakonodavnog odbora, kaže prekršio je zakon samo pet ...

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 14:39:51)

Poslanice Laličić, molim vas, obratit ćete se u proceduri koj ste najavili. Da čujem ... (prekid).

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 14:40:08)

Nastavljamo sa redosljedom prijava. Posle poslanice Laličić najavio sam kolegu Srđana Milića. Neka se pripremi kolega Murić.

SRĐAN MILIĆ (29.07.20 14:40:22)

Hvala vam, gospodine prvi potpredsjedniče još dva dana ovoga parlamenta, hvala ppočasnom predsjedniku Savjeta Evrope, OEBS-a i ostalih i ovoga Parlamenta nauštrb mnogih. Dakle, ja zaista moram da iskažem zahvalnost svim kolegama jer uljepšavaju ovaj dan. Ove teze koje sam danas ovdje čuo samo dokazuju da čovjek može, profesore Aleksiću, svaki dan da nauči nešto. Moram, prvi potpredsjedniče, samo zbog novinara, jedini Predlog zakona za uvrštavanje u dnevni red koji nije pročitano nego je rečeno da se glasa o predlogu Srđana Milća je bio onaj oko parlamentarne istrage. Vjerujem da je to predsjednik Parlamenta slučajno napravio, jer novinari zovu i pitaju kada će biti na dnevnom redu Možura. Neće biti Možura na dnevnom redu, zato što je parlamentarna većina odlučila uzdržanim glasovima većinski, da on ne bude na dnevnom redu. Međutim, sad su već objavljeni novi papiri na Malti oko Možure i dnevno se ažuriraju, a ja onda pomažem građanima Crne Gore da to se prosleđuje, ima neke veze, tajne veze, izgleda i sa Vladom Crne Gore.

Što se tiče, prvi potpredsjedniče Vlade, ja to već vidim za sledeći mandat, nemojte da mi zamjerite, vidim da ste relaksirani i napravili ste dogovor oko koalicije, a mi ovdje iz zadnje klupe baš uživamo i gledamo kako ko ulazi, ima li grča ili nema grča. Ono što je bitno kod ovoga svega je da bi zaista volio da su kolege sa lijeve strane iz Vlade sa ovakvim entuzijazmom kojim danas brane ovaj zakon podržali moj predlog, kolega iz Kluba SNP-a, kad smo tražili, čini mi se, da 15 godina bude, (upadica) .. ne, ne, deset je bilo, ali smo 15 najboljih godina tražili da bude osnov za penzionisanje. Gospodine prvi potpredsjedniče Skupštine, znate kako su mi rekli, jedan dan ne može da bude manje. Znači, nama je trebala da se desi korona, nama je trebala da se desi ovakva finansijska i ekonomska situacija da mi stvorimo uslove da poboljšamo uslove za penzionere. To je zaista, profesore Aleksiću, doprinos naučno- istraživačkoj misli, ne samo Crne Gore, ovo je za šire. Ovo je za nešto što prevazilazi ove okvire. Ja želim svim penzionerima da čestitam, kad se bude usvojio ovaj predlog oni će dobiti za godinu dana, zapravo za čitav period, dobiće tačno onoliko koliko smo dali Deripaski. Znači, jednome Deripaski, penzioneri u Crnoj Gori će dobiti ili ovo o čemu je govorio profesor Aleksić, ovih 126 miliona na volšeban način iz Elektroprivrede Crne Gore e to će da dobiju penzioneri. Malo li je to, ni Deripaski nije malo, a nadam se ni penzionerima. Sad šalu na stranu.

Pozdravlja vas, vas iz Vlade, moj prijatelj Baćo Popović koji ima 38 evra penziju, pa vas pita kako da živi od te penzije. Pozdravlja vas moja prijateljica Mirjana Knežević iz Šavnika koja ima 83 evra penziju, pa vas pita kako da živi od te penzije. Inače moj prijatelj Stanović iz Bijelog Polja je u Zeti, već me je zvao i rekao da je za ovu razliku pravi, ali u skladu sa mjerama NKT-a, skup da mi proslavimo ovih 20 evra što je za povećanje penzija. Dakle, problem ovdje, poštovani ministre Purišiću, citirajući poslanika Purišića, kada je bio u ovim klupama ovdje, je u načinu finansiranja penzionog fonda. Problem ovdje je u ogromnom stepenu neformalne ekonomije. Najznačajniji stepen neformalne ekonomije je upravo u onom dijelu koji se tiče, a ukazali su to iz Evropske unije, u neformalnom zapošljavanju. Problem ovdje je u načinu kako danas obezbijediti da oni koji su odvajali, kojima se odvajalo od njihove plate, kako da dobiju ono što su odvajali u fond. Mi smo to sve okrenuli naglavačke. Mi smo danas došli u situaciju da kažemo da su dva najveća doprinosa ovoga zakona povećanje penzija, rekli smo, evo ispavila me je kolegunica Bošnjak, 17 evra i poboljšanje uslova za penzionisanje. Upravo u tome je i problem. Ljudima je isplativije da ne idu u penziju, nego da ostanu. Državne institucije, pa i zdravstveni sektor najbolje zna, gospodine Purišiću, koliko su nam značili tokom ovih situacija oniiskusni doktori koji su stekli uslove za penziju a ostali su da pomognu kolegama da se izbore sa ovom pošasti.

Naravno, ovdje je rečeno, zakon treba da prati život, a ne da život prati zakon. Mi smo, gospodine Purišiću, i uz Vašu podršku, ne tada kao poslanika u ovom Parlamentu, ali kao čovjeka

koji se ozbiljno bavi političkim životom, uspjeli da vratimo svima i Crnogorcima, i Srbima, i Bošnjacima i Albancima penzionerima osam i po penzija koje je ova država pokušala da otme. Govorim o onoj većini koja je stvorila uslove da se vrati ta penzija. Ovo je korak naprijed, ali znate u odnosu na šta? U odnosu na sve ono kako se vodila politika u penzionom sektoru od 2006. do današnjeg dana. Izvinjavam se gospodine Nimanbegu odmah završavam. Ovaj korak je toliko mali i toliko se predlaže u vremenu kad mu vrijeme nije, jer su nam bili bolji finansijski pokazatelji prije godinu dana nego što su bili danas, a danas ovaj Predlog zakona će nositi etiketu nemoralnog Predloga zakona na mjesec dana pred izbore. Hvala vam.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (29.07.20 14:47:13)

Poslaniče Milić, eto lijepog primjera da čak dva i po minuta ne može nadoknaditi gubitak od tri godine bojkota Parlamenta, zbilja ste u tih tri godine mogli puno minuta govoriti na puno tema.

Nastavljamo po redosljedu. Najavio sam kolegu Murića, a neka se pripremi kolega Brano Radulović.

MIRSAD MURIĆ (29.07.20 14:48:22)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, drage kolegice i kolege iz pozicije i opozicije, želim da vas pozdravim, posebno građanke i građane Crne Gore,

Pred nama su danas veoma značajne izmjene i dopune jednog veoma bitnog zakona koji se tiče naše najstarije populacije koja će sa ovim izmjenama popraviti svoj standard, ali neće biti samo ove izmjene, ja vas uvjeravam, jer ova Vlada u kontinuitetu poboljšava standard naše najstarije populacije, ali u zavisnosti od vremena i od situacije normalno to povećanje uvijek prati i usklađenost sa našom ekonomijom. Želje opozicije su jedno, mogućnosti pozicije su sasvim nešto drugo. Opozicija je tu da uvijek da demagoški i sitnopolitički kritikuje što uvijek Demokratska partija socijalista uradi sa svojim koalicionim partnerima, ali to su građani navikli i na to gotovo i da ne obraćaju pažnju, na njihovu žalost, a na naš rad i upornost da ovaj brod koji Demokratska partija socijalista vodi kroz razna vremena bilo da su ona burna ili ne uvede u mirnu luku uvijek i to će raditi i ubuduće.

Ove izmjene i dopune Zakona, kao što je i uvaženi ministar govorio o njemu i moje kolege prethodno, znači glavne tu su izmjene da starosna penzija nije 67 nego 66 godina za muškarce, nije 65 već 64 godine za žene, da će najniže penzije biti povećane, koliko toliko, neće biti poslednji put, nego će i u novom sastavu naša Vlada, gdje ćemo i u ovom parlamentu sigurno zauzeti još ovaj dio ... (prekid) profesor Radulović, ali sugurno ću biti sa DPS-om i sa koalicionim partnerima, tako da ćemo sigurno imati vlast i našim građanima obezbijediti sigurnost i budućnost u ovoj državi. Veoma je važno što je ovim zakonom predložen novi način usklađivanja penzija, gdje će umjesto usklađivanja sa 75% kretanja potrošačkih cijena i 25% kretanja zarada se uvesti usklađivanje po tokazvanoj rotacionoj formi. Neću objašnjavati šta je to, ali uglavnom će uvijek usklađivanje ići u korist povećanja penzija, a ako se desi da potrošačke cijene ili prosječna plata u Crnoj Gori bude niža, onda penzije neće biti smanjivane već će u tom periodu mirovati. To je jedan veoma pozitivan pomak u ovom zakonu.

Isto to je veoma važno što se ove izmjene i dopune, što se tiče povećanja minimalne penzije ali isto tako i odredbe koja glasi da osiguranici koji su već stekli pravo na penziju i uživaju u penziji koji su zahtjev podnijeli prije Nove godine, znači krajem 2019. mogu ponovo da se obrate i da retroaktivno povećaju, tj. tim takozvanim povratnim dejstvom ponovo konkurišu za penzije po novom zakonu. To je veoma bitno i ja kao poslanik Demokratske partije socijalista ću veoma rado podržati ove izmjene i dopune zakona, naglašavajući da je ovaj predlog usaglašen sa svim socijalnim partnerima i da je Vlada gotovo sve njihove predloge usvojila i implementirala u ovaj zakon. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 14:53:03)

Hvala vam, poslaniče Murić.

Imate komentar, i to dva komentara. Prva je kolegini Vuksanović - Stanković pa kolega Milić.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (29.07.20 14:53:16)

Hvala.

Kolega Murić je u svom izlaganju pomenuo nešto oko 67 godina granica, a ovamo 66. Želim samo radi javnosti, dobila sam brojne pozive i poruke od građana koje sada buni ono što piše u Zakonu o radu, da se po sili zakona ide u penziju sa 67 godina, a u Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju pored svih ostalih uslova idete u penziju ako ste osoba muškog pola sa navršениh 66, a ako ste osoba ženskog pola sa navršениh 64. Šta je suština? Suština je da vi po sili zakona morate otići u penziju sa 67 godina, po Zakonu o radu, ali možete u koliko se primjenjuje Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju, naravno, otići ukoliko ste ispunili uslov starosne granice sa 66 ili sa 64. Ukoliko osoba muškog pola po Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju napuni 66 godina može da ode u penziju i ne mora. Zašto ne mora? Zato što Zakon o radu daje mogućnost da ode sa 67 godina kad po automatizmu mora da se ide u penziju. Osoba ženskog pola koja ispunji starosnu granicu sa 64 godine po današnjem Zakonu koji raspravljamo može da ode u penziju, ali može da ostane i do 67 kad po sili zakona mora, čak u Zakonu o radu stoji posebna norma gdje se i posebnim zakonom može predvidjeti drugačije i mi smo upravo sa predlagačem oko Zakona o zdravstvenoj zaštiti predvidjeli mogućnost da tamo gdje postoje deficitarne ljekarske specijalizacije i nakon 67 godine pod posebnim uslovima može da se takođe nastavi rad.

Tako da ne bi građani imali zabune, pod Zakonu o radu sa 67 godina po sili zakona idete u penziju, a po ovom zakonu koji danas raspravljamo to možete učiniti ranije u koliko ste ispunili starosne granice o kojima se ovdje govori. Tako da mislim da je vrlo bitno da i ovo razjasnimo građanima jer zaista postoje brojne dileme, da li sa 66 ili sa 67. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 14:55:21)

Hvala kolegini Vuksanović - Stanković.

Poslaniče Murić.

MIRSAD MURIĆ (29.07.20 14:55:27)

Apsolutno da neću tu da komentarišem što se ... gospođice Vuksanović, ali ću kazati da je zakon veoma dobar, izmjene su veoma dobre. Ovaj zakon omogućava, poštovani građani, da ako želimo da odemo sa 66 godina mi muški, žene sa 64, a normalno kada se steknu i ti na kraju krajeva biološki uslovi, to je 67 gornja granica, tada po sili zakona moramo otići u penziju, jer više ja mislim i biološki da ne možemo pridonositi onoliko koliko smo mogli. Za mene je veoma važno da se ove pojedine odluke mogu vratiti unazad i oni penzioneri koji su već u statusu penzionera oni mogu revidirati svoj penzijski status i ponovo konkurisati, iskoristiti ove povoljnosti ovog zakona. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 14:56:38)

Hvala, poslaniče Murić.

Poslaniče Milić, da čujemo vaš komentar.

SRĐAN MILIĆ (29.07.20 14:56:45)

Vrlo kratko, poštujući zaista kolege koji treba da govore posle nas. Nekoliko stvari bi meni bilo interesantno, s obzirom da je gospodin Murić dio te vladajuće koalicije da mi kaže kako je gospodin Radunović na Vladi glasao kao ministar finansija za ovaj zakon, za ovaj Predlog zakona. Volio bih tačnu informaciju da vidim samo da li je ovo što sam dobio sada kao poruku istina.

Sa druge strane postoje ljudi koji su slušali Vašu diskusiju i diskusije Vaših kolega i govorilo se i o teškim vremenima 90-ih godina, govorilo se o procesu privatizacije, govorilo se o tim platama koje su ti ljudi dobili u toku te privatizacije a to prevazilazi deset godina, to moj prijatelj Davidović pominje iz Berana, pa me samo interesuje ko je bio na vlasti tih godina kad su ti ljudi dobijali te manje plate. Treći element, to je vezano za gospodina Purišića, nije tu trenutno, a to je da gospođa Pavićević i ja dobijamo dosta zahtjeva od građana vezano za ove penzije. Sad odmah da kažem, sve zahtjeve koji budemo dobili od građana direktno ćemo ministarstvu i ministru da pošaljemo i očekivati od njega da nam dostavi odgovore na pitanja građana. Gospodine Muriću i Vama to pitanje, vezano za ove moje prijatelje iz Bara, gospodina Popovića koji ima 38 evra penziju, gospođe Knežević iz Šavnika sa 80 i nešto evra i gospodina Stanovića sa 120 i nešto evra penzije. Pitaju Vas, da li mislite da ti ljudi od tih sredstava mogu da žive životom dostojnim čovjeka za razliku od moje i Vaše plate ili plate svih poslanika u ovom Parlamentu, za razliku od direktora državnih preduzeća koji su gubitaši, za razliku od onih koji imaju po osam ili deset hiljada evra, a to su sve predstavnici, čini mi se, vladajuće partije. Hvala vam.

PREDSJEDAVALAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 14:58:55)

Hvala vam, poslaniče Milić.

Poslaniče Murić, da čujemo drugi odgovor na komentar.

MIRSAD MURIĆ (29.07.20 14:59:07)

Ja poštujem i cijenim, vi znate taj moj odnos prema vama iako imamo različita mišljenja o mnogo čemu. Što se tiče glasanja u Vladi, ja pripadam drugoj grani vlasti, zakonodavna vlast, apsolutno me ne interesuje i ako su tamo moje partijske kolege ali oni imaju neku drugu vlast i apsolutno mi nije stalo ni da pitam niti da se miješam o njihovom radu i njihovom načinu glasanja. Nemam nikakve informacije o načinu glasanja, niti sam ikada pitao kako su članovi Vlade glasali ili šta su uradili. Uglavnom vidim, šta god da su odradili odradili su veoma pravovremeno, veoma dobro, uspješno i što građani Crne Gore to prepoznaju i na svim izborima nam zbog toga daju većinske glasove u Crnoj Gori. Toliko o tome.

Što se tiče teških vremena devedesetih godina, a tada su bila ratna vremena, Crna Gora nije učestvovala u tome, ali smo trpjeli posledice. Lično sam bio direktor preduzeća za primarnu preradu ljekovitog bilja, šumskih plodova i gljiva gdje sam konkretno u tom periodu radio i snalazio se na mnoge načine kako da ti radnici dobiju zarađeni dio. U tom periodu smo bili svi znate pod embargom zatvoreni, tada su i preduzeća propala i mi ne možemo sada o tom periodu i govoriti. Ovaj zakon se i tiče baš i tog perioda najviše, to je kada mi svi koji budemo pošli u penziju, da ćemo tih 10 najgorih godina zaboraviti i neću ulaziti u obračun penzija. Normalno u tom periodu na jednoj od prethodnih sednica sam i kazao što se lično tiče recimo i Gornjeg Ibra da je Gornji Ibar, odnosno radnici Gornjeg Ibra, da su primali neto plate veoma visoke, ali menadžement, odnosno upravljačka struktura je drugačije to odradila. Ja znam kada sam radio u Bisernici - veoma čuvena trgovačka kuća u Crnoj Gori - kao rukovodilac nisam ni znao pošto nijesam ekonomista kako se obračunava, imao sam dobru platu, ali koliko mi je išlo u fondu PIO pojma nijesam imao, a meni sa visokom školom, ne potcjenjujem nikoga, i nekome sa osnovnom školom doprinosi su bili isti. Tako da ja devet godina radeći u Bisernici potpuno imam isto odvajanje za fond PIO kao neko i sa osnovnom školom. Nije to kriva ni Vlada, nije to kriv niko, to uglavnom vi znate, upravljačke strukture da bi digle sebi glas da neko prima veću neto platu, a šta će se uplaćivati, jer mi smo

poznati po tome da želimo da živimo od današnjeg novca, a šta će nas očekivati sutra to baš i nije povoljno. Reći ću samo jedan primer, izvinjavam se (prekid), radnici Oboda ili radnici nekog drugog preduzeća koji su u tom periodu radili zbog boljeg tog rukovodećeg kadra, imaju mnogo bolje penzije nego moji Rožajci na žalost, ali Vlada koristi svaku mogućnost da i njima pomogne u bilo kom pogledu. Moja koleginica iz Tivta je govorila da pomažem joj kroz stanove i kroz odmore i kroz pomoći jednokratne ili višekratne, kroz zimmnicu, kroz mnoge ... Samo još moram da odgovorim oko visine penzija.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (29.07.20 15:03:35)

Poslaniče Murić, molim vas, u petom minutu, ovo ste mogli u prvom.

MIRSAD MURIĆ (29.07.20 15:03:47)

Ja se izvinjavam nikad ne prekoračavam, samo ću reći da Njemačka država, ako je neko radio pet godina bio osiguran penzija će mu biti 100 eura, ako je radio 40 godina penzija će mu biti 800 eura. To znam i taj njemački fond penzijski kuburi sa dopunom i uvijek država reaguje i dopunjava u toj čuvenoj Njemačkoj ekonomiji, dopunjava budžet za penzijsko invalidsko osiguranje. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (29.07.20 15:04:17)

Hvala, poslaniče Murić.

Najavio sam kolegu Radulovića i prije nego što mu dam riječ najavljujem sledećeg govornika kolega Petar Ivanović pa nek se spremi kolega Aleksandar Damjanović i tako redom.

Poslaniče Raduloviću, izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (29.07.20 15:04:34)

Hvala, potpredsjedniče.

Pošto su dvojica naših kolega iz Demokratskog fronta odustali zbog obaveza i zato što imam završnu riječ molio bih vas malo vremena da mi date duže.

Građani Crne Gore, posebno penzioneri imam tu mogućnost, naučila me ćerka, da mnogo podataka u mozgu, mnogo slika zavisno od važnosti mogu da izbacim iz pamćenja, ali neke slike nikada neću zaboraviti. Prije desetak godina sa unutrašnje strane našega stana Preko Morače ima jedno igralište, uz igralište su kontejneri, dvije sobe susjedne su i moja je bila i moje ćerke i ujutru rano u svitanje, pošto se rano dižemo, ona mi pokazuje osobu koja je posjetila kontejner i kaže ovo je higijeničarka iz najtežeg odjeljenja u Kliničkom centru gdje su 50% nepokretni pacijenti, gdje moraš da budeš nabildovan, gdje su uslovi rada nenormalni, sada pokazuju. Druga slika, ja volim mnogo pijacu, volim da kuvam i ne idem više jer se osjećam nelagodno da ne kažem da se stidim, bolje to da se stidim, kad vidim koliko i kako nose penzioneri. Treća slika je da neko može biti vodeći arhitekta projektant, da može biti neko vodeći stručnjak, a da ima penziju 250 - 260 eura.

Građani Crne Gore, vi penzioneri sada ću vam ne politički, ne zbog Demokratskog fronta, nego nešto što doživljavamo u Crnoj Gori emotivno i da vam kažem nekoliko stvari, ovo je neodrživo, broj penzionera, broj radnika, broj nezaposlenih, to nigdje pa da ležimo na nafti to ne može izdržati. Realna ekonomija sve je manja, administracija ogromna parazitska, nekulturna, ogromna, broj nezaposlenih sve veći, kao broj penzionera 130.000. Druga konstatacija penzioneri slušajte me dobro, tri puta ste opljačkani. Jedanput ste opljačkani, kada ste mislili ste da ćete cio život biti mladi niste mislili na penziju, niste mislili na ta doba kada kulminacija dolazi, sve više problema životnih, na gomile onih kroz život i opterećenja, tada vam mnogi doprinosi nisu uplaćeni

ili ste bili pod minimalnom platom. Drugi put ste opljačkani od ove vlasti. Samo jedna prosta računica, penzioneri, ovo je iz fonda PIO. Na žalost, starosna doba, doba pensionera slušajte me ljudi dobro, vrtoglavo se smanjuju, koriste negdje starosnu penziju od osam do devet godina muškarci samo, žene do 9,4 godina koriste na žalost samo toliko.

Ukoliko uporedite građani Crne Gore penzionere i prosječnu platu negdje se ide poslije 34,3 godine u penziju radnog staža tada ste vi za te godine dali sa onih 15 plus 5,5% 44,129,6 eura, grubo računam, hiljada eura, tačno Slavene. Ono što ćete dobiti za svoj život ovozemaljski, tih 8,9 godina sa prosječnom penzijom 288,41 euro je samo 30.802 eura. Ova vlast u 30 godina vas je opljačkala, građani Crne Gore, za 13.327. Da ste to davali dobrovoljnom penzijskom fondu ili da ste stavljali u banke, imali bi taj novac, imali bi kamatu, imali bi mnoge druge privilegije. Treći put ste opljačkani 1992. godine, fond PIO je bio pun, nije trebala nikakva solidarnost da bude iz budžeta. Došlo je vrijeme hiperinflacije i umjesto to da se pretvori u marke kao mnogi što su uradili, tada su kroz malverzacije jednog čuvenog preduzetnika i tadašnjeg direktora Fonda PIO i tadašnjeg predsjednika Savjeta ili ne znam kojega koji je današnji poslanik ovdje, a taj direktor je bio Banjević, opljačkan je. Penzioneri, znam sigurno da ćemo bankrotirati ukoliko se ovako nastavi. Slušajte vi što vi zborim. Ono što sam pisao ja zajedno s kolegama i prije osam godina i prije četiri godine časnu vi riječ dajem da će tako biti ispunjeno. Zato sam i dao amandmane. Neću gospodine Konjeviću na ovo da se potpisujem, nego ćemo da se potpisujemo na amandmane, jer ćemo tada biti zajednička platforma, nadam se Bogu, koju ćemo da ispunimo, a moji amandmani su sledeći. Slušajte me, penzioneri, da ove godine bude to 144,5 tih 13,6% minimalna, da se iduće godine 2021. poveća na 200 eura, da onda sledeće 2022. godine bude minimalna penzija 250 eura. To ovdje piše. Ja znam da sa tim parama se ne može živjeti, ako nema solidarnosti u familji, a u mojoj hvala Bogu i u našem koji smo dosta tradicionalni postoji solidarnost da svi pomažemo jedni druge, ali znam mnoge tragične slučajeve gde pensioner ostane sam gdje moral više ne postoji u porodici i to dolazi tih osam, devet godina najveće patnje.

Slušajte dobro drugo, najveća diskriminacija napravljena je ovdje. Kako možete, Purišiću, bili smo sad na odboru, odbili ste sve amandmane, da zbog jednog dana, na primjer koji su radili pod istim uslovima, nekome se miče deset godina, a onome drugome se ne miče. Ako vi nećete to da prihvatite, ja vam časnu dajem riječ 130.000 pensionera da ću da podnesem Ustavnom sudu. Ukoliko i to ne bude, ukoliko ne budem vlast onda će to da ide sudu u Strazburu, jer je to najveća obmana i diskriminacija koja postoji. Ne može jedan da ima pod istim uslovima jedno, drugi da ima drugo.

Moji drugari dali su mi iz Kombinata aluminijuma, uvijek sam se borio za vas i za Kombinat aluminijuma. Sad tražim od vas da se borite za Kombinat aluminijuma devedesetih godina. Dao sam amandman da bude isti tretman prema vama kao prema rudarima, jer to zaslužujete Elektroliza još i više. Penzioneri, u pamet se, ono što ste zaslužili morate da dobijete, da imate tih poslednjih deset godina dostojanstven život i da umrete što lagodnije i što brže kada dođe sudnji dan.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 15:13:59)

Hvala, poslaniče Raduloviću.

Poslanik Petar Ivanović, a nek se pripremi poslanik Damjanović.

PETAR IVANOVIĆ (29.07.20 15:14:07)

Zahvaljujem.

Poštovani penzioneri, ja vam želim da što više poživite, da dočekate što je moguće kvalitetniju i dublju starost, da uživete sa svim članovima svoje porodice, a naročito sa onima sa kojima koliko ja znam penzioneri jako uživaju, a to je druga generacija, dakle unuci i unuke.

Uvaženi ministre, uvaženi predsjedavajući, poštovane kolege i dragi građani Crne Gore,

Crna Gora kao država socijalne pravde još jednom je pružila ruku najstarijoj populaciji. Predlog novog Zakona o penzijsko invalidskom osiguranju donosi nekoliko novina koje će

obradovati sadašnje i buduće penzionere. Prvo, predviđa se znatno povoljniji obračun penzija za nove penzionere. Za razliku od važećeg zakona prema kojem se za obračun visine penzije uzimaju zarade iz cjelokupnog perioda osiguranja novim Predlogom zakona iz obračuna se isključuje 1/4 najnepovoljnijih godina. Time se podiže osnovica za obračun penzije i praktično povećavaju ukupne penzije za nove korisnike. Drugo, zakon je povoljniji za postojeće korisnike najnižih penzija, njihova penzija se povećava za preko 13%, odnosno uvećava se sa 128,82 eura na 145,77 eura. Treće, novi zakon predviđa da se granica za sticanje prava na starosnu penziju zaustavi na 66 godina života kada su u pitanju muškarci i 64 godine kada su u pitanju žene. Dosadašnji zakon predviđa da starosna granica bude 67 godina. Četvrto, predložen je novi način usklađivanja penzija što je važno za penzionere u godinama koji slijede. Naime, umjesto usklađivanja sa 75% kretanja potrošačkih cijena i 25% kretanja zarade uvodi se usklađivanje po rotirajućoj formuli. Konkretno, ako u jednoj kalendarskoj godini u odnosu na prethodnu imamo veći rast zarada od rasta potrošačkih cijena usklađivanje se vrši sa 75% kretanja zarada i 25% kretanja potrošačkih cijena. Ako imamo rast potrošačkih cijena koji je veći od rasta zarada tada se usklađivanje vrši sa 75% kretanja potrošačkih cijena i 25% kretanja zarade. Rotirajuća formula praktično obezbjeđuje penzionerima bolji obračun penzija. Predlog zakona koji je usvojila Vlada Crne Gore usaglašen je sa socijalnim partnerima.

Dopustite mi da se u drugom dijelu svoje diskusije osvrnem na nedavnu prošlost, penzije, socijalna davanja i plate u Crnoj Gori redovno se isplaćuju tokom prethodne tri decenije. Podsjetiću da je to činjeno i tokom građanskog rata i kada smo primili preko 100.000 izbjeglica različitih vjera i nacija koji su u Crnoj Gori ponašli sigurnost i kad smo u naš finansijski sistem uveli njemačku marku i euro i tokom velike ekonomske krize 2009-2010. godine. Te činjenice potvrđuju koliko smo kao partija koja je dominantno učestovala u vršenju vlasti bili ne samo socijalno odgovorni prema i najstarijoj i najranjivijoj populaciji već i da smo pokazali da umijemo da upravljamo veoma zahtjevnim procesima i vodimo Crnu Goru naprijed. Prisjetimo se jedne od najvećih hiperinflacija zabilježenih u ljudskoj istoriji koja je inicirana van Crne Gore. Prisjetimo se novčanice od 500 milijardi dinara i novca koji je bačen po ulicama. Prisjetimo se izjave opozicionih partija o tome kako se u Crnoj Gori neće isplaćivati redovno plate i penzije. Te izjave kao i neke današnje diskusije predstavnika opozicije podsjetiš me na jednu priču o istini i laži.

Istina i laž su se susreli jednog dana. Laž je rekla istini kako je predivan dan danas. Istina je pogledala u nebo i uzdahnula sa olakšanjem, jer dan je zaista bio predivan. Dosta vremena tog dana istina i laž provele su zajedno da bi na poslijetku stigle do bunara. Laž se obratila istini sledećim riječima: voda je zaista lijepa hajde da se okupamo. Istina je malo sumnjičavo pogledala u vodu, otkrila da je zaista ugodna za kupanje, obje su skinule svoju odjeću i počele da se kupaju. Iznenada laž je izletjela iz vode, obukla odjeću istine i pobjegla. Bijesna istina iskočila je iz bunara pokušavajući da pronađe laž i uzme svoju odjeću natrag. Gledajući golu istinu svijet je okretao svoje poglede sa osudom i bijesom. Skrivajući svoju sramotu istina se vratila u bunar i nestala. Od tada do danas laž putuje širom svijeta obučena kao istina zadovoljavajući potrebe jednog dijela društva koji ne posjeduje ni minimum želje da upozna golu istinu. Ovo što sam vam ispričao oslikano je prije 125 godina od strane Žan Leon Žeroma i njegove čuvene slike "Gola istina izlazi iz bunara". Time želim da dođem do trećeg dijela svoje diskusije.

Gola je istina da se penzije u Crnoj Gori isplaćuju redovno, gola je istina da se ovim Predlogom penzije povećavaju, gola je istina da Crna Gora izdržava samu sebe, ne izdržava nas ni neka druga država, ni rezervni budžet nego sami sve zarađujemo. Gola je istina da u Crnoj Gori isto tako ima mnogo više ljudi koji ne rade ili ne rade produktivno od onih koji rade produktivno i koji stvaraju. Zato je ovakav zakon i velika obaveza. DPS će pobijediti na narednim izborima. Zato je zadatak prije svega naš, ali i opozicije da ozdravimo prirodu što je moguće prije, uklonimo sve barijere za razvoj biznisa i stvaramo uslove da se što više investicija realizuje u Crnoj Gori. Ovaj zakon moramo primiti na način da pritiska sve nas da radimo zajedno, da doprinosimo da se privatni biznis razvija što je moguće prije jer je to jedini način da se pune penzije direktno ili indirektno na način na koji ovaj zakon predviđa.

Zbog svega što sam kazao, zbog svega što smo diskutovali do sada u pripremi donošenja ovog zakona, a prije svega uvažavajući kompletnu proceduru koja podrazumijeva i da odslušamo i one koji su u Vladi zaduženi za provjeru finansijskog stanja ukupnog državnog aparata, DPS će podržati navedeni Predlog zakona. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 15:20:35)

Da čujem što želite, poslaniče.

RAŠKO KONJEVIĆ (29.07.20 15:20:50)

Mislim da je bolje da pričamo direktno nego u metaforama.

Zato, ako neko kaže, u metaforičkom smislu, cijeloj opoziciji kojoj pripadam da laže, mislim da je to pravo na repliku. Možemo da se poslužimo bilo kojim rečeničnim oblikom, ali ako kažete da je nešto laž onda je to uvreda. Laž je politička konstatacija.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 15:21:30)

Ovo je predzadnji dan našeg dijaloga.

Recite politički komentar, da čujemo pa da kolega Ivanović ima pravo na odgovor.

Ne morate se kriti iza replike.

RAŠKO KONJEVIĆ (29.07.20 15:21:47)

Gospodine Nimanbegu, nemam razloga da se krijem, ali u ovom Parlamentu i kada ste vi predsjedavali, riječ laž je barem do sada, do prije minut, bila uvredljivog karaktera prema onoga na koga se odnosi. Nemojte mi pomagati nego mi dajte pravo.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 15:22:17)

Neću vam još dati jer me niste ubijedili dovoljno. Samo saslušajte.

Zbilja se slažem da možda takva neka konstatacija, ono što je rekao kolega Ivanović može se odnositi, ali da li je ona upućena svakom iz reda, nije imenovao nijednu partiju, nije imenovao vas. Pošto svi traže repliku ja vam je ne mogu dati. Za to je, poslaniče Konjeviću, potrebno četiri godine razgovora između opozicije i pozicije. Izvolite, komentar, da čujemo. Nemam problema ni da vam dam repliku da ne kvarimo, ali mislim da je politički dijalog. Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (29.07.20 15:23:14)

Ne želim s vama da ulazim ponovo u nesporazum oko tumačenja Poslovnika, ali radi građana.

Dakle, ako neko nekome, barem je do sada bila praksa, kaže u kategoriji da opozicija laže, mislim da je to pravo na repliku. Ako vi mislite da to nije pravo na repliku, nemam drugog načina osim riječima da vas ubijedim. Onda ću da koristim, takođe, te riječi koje mi, naravno, ne dozvoljava pristojnost druge vrste, ali mislim da to nije u redu.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 15:23:57)

Poslaniče Konjeviću, mi nismo imali nesporazum oko načina. Po meni, vi ste tada ometali rad Skupštine, na način što ste tražili riječ, repliku itd, samo da pojasnim.

Imamo prvu proceduru kolege Krivokapića, ali samo da saslušamo kolegu Ivanovića.

Ako ste u proceduri onda ste vi prvi.

PETAR IVANOVIĆ (29.07.20 15:24:37)

Čudi me reakcija gospodina Konjevića, ali ću citirati šta sam kazao, da ne bi bilo nikakve zablude.

Te izjave kao i neke današnje diskusije predstavnika opozicije podsjetiše me na priču o istini i laži. Izvorno sam citirao priču o istini i laži. Da li se neko u tome prepoznao ili se nije prepoznao, čudi me ovakva njegova reakcija jer stičem utisak da se neko prepoznao. Bio sam vrlo jasan. Ako je potrebno da napravimo pauzu i uzmemo stenogram, nikakav nemam problem. Isto tako, nemam nikakav problem ako gospodin Konjević hoće da uzme komentar, da ja imam priliku da odgovorim na taj komentar i da nastavimo dijalog.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 15:25:23)

Gospodine Krivokapiću, očekujem vaš doprinos.

RANKO KRIVOKAPIĆ (29.07.20 15:25:30)

Bukvalno procedura, niste je odavno čuli i sada ćete je čuti.

Ovo je preposlednji radni dan ovog parlamenta, pretpostavljam da se neće raditi za Bajram, već ste pogasili televizije pa vam neće trebati u avgustu.

Da budem precizan, dakle bukvalno procedura, čućete me.

Pratio sam ovaj 26. saziv Parlamenta kao i prethodnih devet. Tako da je ovdje postojalo običajno pravo i način davanja replike i za Sveta Marovića i Ranka Krivokapića, kontinuitet. Parlamentarno pravo je običajno pravo. Replika se davala samo kod ličnih uvreda. Kada se po imenu neko spomene da se replika. Vi ste ovdje uveli replike na ime kluba kada se negativno govori o nekoj temi. Logično je da opozicija mora negativno govoriti o predlogu zakona. Ne može pozitivno govoriti. Logično je da vlast mora pozitivno da govori o ovom zakonu i ne može biti replike na to izlaganje. Dozvolite da završim, pričam proceduru. Ta logički neodrživa praksa ovdje, prekinut je kontinuitet ovog parlamenta, dovela je do toga da ste replike davali onako kako je djelovalo krajnje partijski motivisano. Ovo ne čita rukovodstvo Parlamenta. Dovedi ste do ovog haosa da je replika postala način reakcije na sve i svašta. Vratite se i vratićemo se, nadam se, u 27. sazivu, onome što je dobra praksa parlamentarizma.

Replika je po imenu prozivanje i na osnovu toga se da replika. Kategorijalne svari kao što je govorio kolega, nisu stvar replike nego, moram priznati, domišljatosti govornika. Ne branim njega nego kreativnost poslanika. Vi ste to tako radili stalno, navešću vam bar pet primjera, da biste digli DPS jer opozicija mora negativno govoriti o zakonu, ne možete govoriti super o zakonu, vlast će pozitivno govoriti o zakonu i nema potrebe za replikom da je neko da, i time stvarali taj disbalans i logički, u našem slučaju i pravni jer običaj je dio pravnog sistema parlamentarizma, čak i temeljni dio parlamentarizma, i doveli ste stvar do ovoga da se sada opozicija, po onome što ste vi ustanovili kao praksu, ima pravo na repliku.

Ponavljam, da bi sistem bio održiv, ubuduće replika samo ako ja kažem Petar Ivanović, pa onda kažem nešto što se njemu ne sviđa, replika. Ako govorimo u kategorijama, kreativno, negativno, domišljato kao što je on govorio, da budem vrlo precizan, onda to nije za repliku. Vi ste sve vrijeme radili suprotno i zato sada opozicija ima pravo na repliku, zato što je vaš običaj postao loš običaj koji će se ispraviti. Na kraju mandata nisam mogao da ovo ne kažem zbog budućnosti svih nas ovdje. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 15:28:22)

Kolege, vidim da ćemo imati lijep dan procedura. Tu smo, nigdje ne idemo. Idemo redom.

Samo da odgovorim po Poslovniku kolegi Krivokapiću.

Nisam morao kolegi Ivanoviću proceduralno odgovoriti pošto je pojasnio i meni pomogao da potvrdim moj stav koji sam imao da kolega Konjević nema pravo na repliku. Kolega Krivokapić, iz dva razloga, očekivao sam veću pomoć, zbilja mi je pomogao, ali me čudi što je tek na kraju zasijedanja, u stvari našeg parlamentarnog saziva rekao. Da ste bar jedan primjer naveli u toku prošlog mjeseca, prije pola godine. Što se mene tiče, ne želim rukovodstvo, sada ja predsjedavam, znate da u ovom sazivu nije lako predsjedavati, morate priznati i da to radim relativno principijelno.

Kolega Krivokapić, dugogodišnji predsjednik ovog doma. Izvolite.

RANKO KRIVOKAPIĆ (29.07.20 15:29:44)

Mnogo važnije, tri decenije član ovog doma, što mi je posebna čast, naravno, čak i veća od 13 godina tu. Ovo je zajednička investicija za budućnost. Da bismo se razumjeli, kao što vidite, stao sam na principijelnoj ravni na njegovo izlaganje. Ponavljam, da bismo zajedno mogli da stvorimo povjerenje nije lako predsjedavati kada prekršite stara pravila koja su funkcionisala, a uvedete nova koja ne djeluju pravično. Tada nije lako predsjedavati. Ovaj parlament su čuvala pravila i povjerenje. Parlament, prije svega, jeste politička institucija, a ne pravna jer stvara kulturološke standarde u politici, stvara nove vrijednosti odnosa i stvara povjerenje među političkom elitom za budućnost koja može da izgradi društveni konsenzus koji je cilj svakog društva. Ponavljam, čuvalo nas je to što je radio Sveto Marović, a ja naslijedio, nisam rekao ništa posebno i nisam sebe hvalio, u Parlamentu, svakome da po zasluži. Pravičnost je dati svakom po zasluži. To je čuvalo Parlament.

Znači, replika je samo po imenu prozivanje i negativan kontekst i ako neko crta i kaže najviši poslanik koji je tamo 30 godina i kaže ružnu riječ onda mu svakako date. To je to. Dva, tri puta je i meni dato neke diskusije negativno DPS-u, date su replike a ne komentari. Još neko je dobijao replike koje nisu bile replike, čak ste vi tada predsjedavali, ali nebitno je to sada, nebitno je personalno. Ako mene pitate, vi ste najbolje predsjedavali ovim parlamentom, i ne zato što ste tu.

Ponavljam, dajte da to ustanovimo i vratimo stari dobri standard i neće biti ovoga. Nećemo ubiti, što je meni posebno važno, i završavam, kolega Nimanbegu, kreativnost u ovom Parlamentu, dijalog u ovom Parlamentu. Smisao je da kroz dijalog dođemo do neke nove spoznaje svi zajedno. Ako ga nema, ako nema kreativnosti neće biti ni poslanika. Poslanik koji ne razmišlja, koji nije kreativan i ne želi dijalog nije mu mjesto ođe. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 15:31:33)

Procedura. Izvolite.

MILUN ZOGOVIĆ (29.07.20 15:32:03)

Gospodine predsjedavajući, javljam se proceduralno u vezi člana 101 stav 2 koji eksplicitno kaže ako se izrazi u negativnom kontekstu odnose na klub poslanika ili političku partiju pravo na repliku ima predsjednik, odnosno ovlašćeni predstavnik kluba. Ovdje je jasno da je neko govorio u negativnom kontekstu o opoziciji i da poslanički klubovi imaju pravo na tzv. kaznenu repliku.

Kada smo već, gospodine predsjedavajući, kod istine i laži, da bi se o istini govorilo treba prvo da je čovjek dostojan da bi mogao na tu temu da govori. Reći ću vam samo još jednu rečenicu u vezi ovakve povrede Poslovnika. Gospodine predsjedavajući, neko misli da time što će da prebacuje loptu da neko drugi laže, može da prikrije da neko i laže i krade.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 15:33:00)

Poslaniče Zogoviću, nije bilo potrebe da na ovaj način reagujete.
Potpuno ste me uvjerali da sam apsolutno u pravu da nema niko pravo na repliku na izlaganje kolege Ivanovića.
Imamo još procedura.
Da čujemo kolegu Papovića.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (29.07.20 15:33:31)

Potpredsjedniče, mislim da ste ovu odluku donijeli u skladu s vašim dosadašnjim predsjedavanjem, dakle u skladu s Poslovníkom. Nema potrebe da se mi ovdje pozivamo na nekakve običajne odnose, na neke ranije periode kada smo sve ono što treba da važi prilikom zasijedanja i rada sjednica Skupštine definisali Poslovníkom. U Poslovníku, u članu 101, jasno se propisuje šta je replika. To je kada se kolega poslanik u svojoj diskusiji na negativan način izrazi o drugom kolegi poslaniku, odnosno o klubu poslanika ili o političkoj partiji. U izlaganju kolege Ivanovića nije bilo nijednog od ova tri elementa.

Takođe, treba praviti, a to je često predsjedavajućima izazov, negativan kontekst, odnosno uvredu od kritike. Logično je da se u izlaganjima čuju kritike na račun opozicionih, odnosno pozicionih klubova poslanika iz jedne ili druge parlamentarne većine, odnosno manjine. Ako se pri tome vodi računa o pristojnosti, da to ne budu uvredljive riječi, onda to ne može biti replika, odnosno replika je samo ako je baš uvredljivo. Mislim da smo mi svi, prije svega od nekog tinejdžerskog uzrasta dovoljno vaspitani da znamo koje su riječi uvrjednive i da nam ne treba popis tih riječi, na šta se najčešće pozivaju kolege iz opozicije kada upućuju takve riječi kolegama iz pozicije. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 15:35:03)

Hvala, poslaniče Papoviću.
Potpuno smo sada u proceduri. Nadam se da nemamo više proceduru na temu replike na izlaganje kolege Ivanovića.
Sada imamo komentare na izlaganje kolege Ivanovića.
Prva se javila kolegunica Bošnjak.
Kolegunica Bošnjak, komentar na izlaganje kolege Ivanovića. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (29.07.20 15:35:43)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.
Kolega Ivanoviću, vi svojom diskusijom ponižavate inteligenciju penzionera. Jasno je penzionerima da ste vi ti koji ste im život zagorčali, koji ste ih doveli na prosjački štap i uništili njihov položaj u ovom društvu. Ne mislim na vas lično nego na ideologiju koju zastupate i na vlast koja je sve vrijeme to radila. To što su se sindikalni uhljebi dogovorili oko ovog zakona, oni koji ne mogu izvesti ni dvadeset radnika na ulice, ne uzimam to kao neki veliki argument. Da je zakon dobar, rekla sam da je ovaj zakon prividno dobar za malu grupu ljudi, ali da marketinški se daje ovom zakonu velika priča, a jadni penzioneri će vidjeti da je i ovaj zakon, u stvari, prevaran i da se odnosi na malu grupu penzionera kojima će ovo dati neki benefit. Sada vas pitam, pošto znam da imate logiku, hoćete li mi reći kako to da se javni interes ogleda u tome da se u ravnopravan položaj dovedu osiguranici koji su ostvarili penziju od 1. januara 2020, a ne oni od 31. decembra 2019. godine. Kako su ovi javni interes, a ovi prije nisu javni interes.

Ono što vi uporno govorite i ovdje ministar neće da odgovori, pretpostavljam da ste vi detaljno ovo proučavali, pa da vas pitam da li član 38 koji se odnosi na novi član koji se dodaje 200a, fino piše do 31. decembra 2030. godine, što je ponovo ograničenje, osiguraniku koji prvi put ostvaruje pravo na penziju kod izračunavanja visine penzije primjenom odredbi člana 19 do 29 ovog zakona iz obračunskog perioda se za izračunavanje ličnog koeficijenta izuzimaju se kalendarske

godine u kojima je osiguranik ostvario zaradu, naknadu zarade, odnosno osnovicu osiguranja na koje je plaćen doprinos za penzijsko invalidsko osiguranje koje su na osiguranike najnepovoljnije u trajanju jedne četvrtine navršenog efektivnog staža osiguranja, s tim, sada ovo naglašavam, što se svaka godina računa kao jedan, svaki mjesec kao 0,833, a svaki dan kao 0,00274.

Hoćete li vi meni objasniti, nisu one izuzete skroz nego se računaju po ovom obračunskom koeficijentu jedan i u sklopu jedne četvrtine su i one dvije godine koje su bile izuzete ranije, ove inflacije 1992. i 1993. godina. Znači, ovo je obmana, nije to baš izuzeto skroz nego ipak postoji obračunski koeficijent po kome se te godine računaju. Mislim da to za ove koji su u administraciji, a većina njih koji će sada odlaziti u penziju to će biti ovi ljudi, čini mi se, iz administracije, neće ovo puno tangirati njihovu penziju. Samo da vam kažem, ovdje se isto promoviralo kako ste vi ovom ideologijom doveli u privatni sektor koji vi sada zastupate i preduzetništvo, a i mi zdravo a ne ono kakvo je, većina tih velikih preduzetnika osiguravaju sve na minimalnu zaradu, a onda im ono rešto plaćaju u kešu na crnom tržištu i to svi znate odlično. Kada jadni oni dođu za koju godinu da budu penzioneri, vidjeće da neće imati ništa od penzije, svi će biti na ovom minimalcu. Do tada će se promijeniti ova vlast, pa ćemo ovo regulisati malo drugačije, a ne na ovaj pljačkaški način.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 15:40:00)

Hvala, poslanice Bošnjak.

Sada ćemo čuti odgovor kolege Ivanovića.

PETAR IVANOVIĆ (29.07.20 15:40:09)

Hvala, predsjedavajući.

Zahvaljujem na prilici da mogu da vam odgovorim na postavljena pitanja i da dam neki osvrt na vaše komentare.

Po najmanje vrijedam inteligenciju penzionera i inteligenciju bilo kog čovjeka koji je ovdje prisutan. Mislim da su sve moje diskusije bile vrlo odmjerene, civilizovane, kulturne i da nikad nikog nisam povrijedio od svih vas ovdje pojedinačno, bez obzira na naša politička neslaganja. Tako da ne znam kako ste došli do zaključka da vrijedam njihovu inteligenciju.

Što se tiče sindikata koji je uhljebljen na način kako ste vi to rekli i koji ima svoj kapacitet da izvede nekih dvadesetak penzionera, pogledao sam sada na blic i primijetio da ste vi svojevremeno imali predstavnika penzionera u redovima DF-a gospodina Voja Vuletića. Ne želim sada da govorim o njemu, s obzirom da čovjek nije ovdje prisutan i da na bilo koji način negativno dajem neku konotaciju. Znači, brojeke su i statistika neumoljive. Prema tome, o njegovom radu i o radu ovih sindikalnih predstavnika na koje se vi pozivate, možda ponajbolje govore same cifre. Mislim da tih sindikalnih predstavnika i svih koji kao penzioneri podržavaju politiku Demokratske partije socijalista ima više nego onih koji zastupaju vaše političke stavove. To je tako do sada bilo. Prilično sam ubijeđen da će to tako biti i 30. avgusta i da među penzionerima u Crnoj Gori, bez obzira na različite kategorije, postoji značajan broj lica koji se slaže s ovim o čemu sam govorio. Ne očekujem da se vi i ja složimo, ali ipak očekujem da priznamo cifre. Da sam sada na vašem mjestu, morao bih da priznam ne zbog želje, jer vidim da vi tu želju nemate, nego zbog činjenice da postoji mnogo veći broj penzionera u Crnoj Gori koji podržava politiku DPS-a nego što podržava politiku DF-a. To su činjenice. Da se sada ne bismo ubjeđivali o tim činjenicama, eto sledeće prilike 30. avgusta da provjerimo da li je ova teza tačna ili ne.

Što se tiče izuzeća, postavio bih vam jedno elementarno pitanje na nivou logike, a zahvaljujem se što ste ocijenili da je moja logika makar zdravorazumska. Molim vas, odgovorite meni i penzionerima da li je ovo što predlaže Vlada bolje za penzionere ili ne, da li penzioneri dobijaju veće penzije ili ne, da li penzioneri ranije odlaze u penziju ili ne, da li im se uzima u obzir duži period radnog staža u kojem su imali veće penzije ili duži period radnog staža u kojem su imali manje penzije. Dakle, manimo se mi sada koeficijenata i svega drugog. Vi znate jako dobro da način na koji se mi ovdje obraćamo javnosti treba da bude takav da nas javnost razumije. Ovo nije naučni skup. Ovo nije skup gdje mi treba da ulazimo u detalje, a ja vas jako dobro razumijem

kao univerzitetskog profesora o čemu vi govorite, ali ja vam govorim o efektima.
Samo sam htio da pitam poslanika Damjanovića u čemu je problem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (29.07.20 15:43:35)

Poslaniče Ivanoviću, ja ću voditi sjednicu.
Kolega Damjanović me je samo podsjetio na vrijeme da bi i on stigao na vrijeme da govori.
Ništa više.

PETAR IVANOVIĆ (29.07.20 15:43:47)

Naravno, imaće priliku da govori, to sam siguran, kao što ćemo imati priliku da reagujemo na to što on kaže.

Da se vratim gospođi Bošnjak.

Gospođo Bošnjak, s punim uvažavanjem se obraćam i ono što očekujem od vas jeste da ipak predstavite javnosti da li je ovaj model ili model koji je bio ranije bolji i kvalitetniji za penzionere. Zahvaljujem.

U dijelu na koji ste, s pravom, po mom mišljenju, upozorili kada je u pitanju privatni sektor, i ne samo vi nego i prof. Radulović, potpuno se slažem jer mi ovdje govorimo o izmjeni modela koji je ustanovljen u vrijeme, vi znate to jako dobro, Otoa fon Bizmarka koji je u vrijeme kada je predložio ovaj model imao situaciju da imate tri zaposlena i jednog penzionera, što je tada bilo ok. Danas imamo drugačiju situaciju, jednog zaposlenog i tri penzionera. Naravno, postavlja se pitanje dugoročne ekonomske održivosti ovog sistema. Zato sam u svom obraćanju kazao da je to posao i pozicije i opozicije da radimo na otklanjanju svih biznis barijera i razvoju privatnog sektora. Hvala vam.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (29.07.20 15:44:52)

Kolega Ivanoviću, imaćete drugi komentar.

Poslanice Bošnjak, kolege čekaju dugo, znam da će vaša proceduralna reakcija biti odgovor na ono što je rekao kolega Ivanović, a znate da nemate pravo. Izvinjavam se, ali vam ne mogu dati riječ. Iskoristite komentar na drugog poslanika.

Ovakvu molbu, proceduru, ne mogu odbiti. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (29.07.20 15:45:34)

Da bi razjasnili neke stvari, a pominjao se Vojo Vuletić koji je i sada član Demokratskog fronta i podržava Demokratski front. Vi ste zamijenili, nisam pominjala da okupe 20 penzionera nego sam rekla da ne mogu 20 radnika okupiti na protestu, a ne sindikalci i da su sindikalci uhljebi, a ne penzioneri, da se razumijemo. Rekla sam da će za mali broj penzionera ovo biti, ali ne za toliko koliko se priča. Ukazujem na to da nije tačno da su ove godine skroz uklonjene nego po koeficijentu 1. To je prevarno što nam se servira, nije tačno to što se priča. Neka se kaže iskreno o čemu se radi.

PETAR IVANOVIĆ (29.07.20 15:46:31)

Biću u proceduri, obraćaću se vama, a ne uvaženoj poslanici Bošnjak.

Vi ste sada kazali da je to prevarno. Neću komentarisati riječ prevarno, smatram da je to isto tako teška riječ. Još jednom podvlačim da je u pitanju model koji budućim penzionerima, a isto tako i sadašnjim penzionerima donosi veće prihode, odnosno veće penzije. To je suština ovog

modela. Molim vas, uvaženi predsjedavajući, kada govorimo o ovoj tački dnevnog reda i ovom modelu, da ipak pažljivo razmotrimo činjenice. Ništa drugo. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 15:47:09)

Izvolite, kolega Konjeviću.

RAŠKO KONJEVIĆ (29.07.20 15:47:45)

Zahvaljujem, potpredsjedavajući.

Nisam čitao ovu priču o kojoj je govorio kolega Ivanović o laži i o istini. Naravno, zapisao sam čija je i svakako da ću je pročitati. Čitao sam malo više priča o lopovima i o poštenim ljudima. Šta je razlika između lopova i poštenih ljudi. Imate u literaturi dosta takvih priča koje ukazuju koja je razlika između ove dvije kategorije. Takođe, imate u psihologiji da ljudi prosto nekad žele drugome da nametnu neku od svojih osobina. To je, takođe, opšte poznata stvar. Ali, da se vratimo u ovo realno vrijeme, da negdje ne provjeravamo jedni druge, da li je bolje čitati priče o istini ili laži ili o lopovima i poštenim ljudima. Dakle, da to svedemo na realnost, da svedemo na penzionere.

Dakle, zamislite realnost i ovi penzioneri koji nas slušaju, njih 125.000 od kojih 60.000 penzionera ima penziju do 288 eura. Moji roditelji imaju malo veću penziju, bili su prosvjetni radnici, imaju nešto oko 400 eura penziju. Zamislite kada takvu strukturu ljudi brani jedan poslanik čiji ukućani koji su stariji od njega imaju firmu koja od ove države, od IRF fonda uzme kredit od milion eura. To je priča o penzionerima, to je priča o lopovima i poštenim ljudima i to je priča o istini i laži. Ko se će prepozna srećno mu bilo.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 15:49:50)

Poslanik Ivanović, da čujemo vaš odgovor.

PETAR IVANOVIĆ (29.07.20 15:49:55)

Mislim da ovdje ima mnogo više elemenata za repliku nego za odgovor na komentar, ali poštovaću ... (prekid) dosadašnji dio diskusije.

Znate, sada da vam kažem vrlo direktno, vi ste u ovom parlamentu izgovorili više puta iste laži, gospodine Konjeviću. A sada ću da vam dokažem te laži. Nije jedan milion, nego 1,1 milion još i više od toga što ste rekli, dakle 10% više, i nema potrebe da obmanjete crnogorsku javnost da smanjete, pitajte što vas interesuje ja ću vam kazati. Taj 1,1 milion je obezbjeđen sa osam vrsta kolaterala i ako nađete među vašim prijateljima i poznanicima nekog ko je sa osam vrsta kolaterala obezbijedio taj kredit biće mi veoma drago da sretnem takvog čovjeka, tih osam vrsta kolaterala ne pripadaju svi onome ko je podnio kredit, to je jedno. Drugo, ako vas baš zanima investicija se realizuje na porodičnom imanju koji pripada istoj familiji 17 generacija, ne realizuje se na opštinskoj imovini, na državnoj imovini, na tuđoj imovini nego na imovini koja je 17 generacija u istoj familiji. Tu imovinu je kroz ostavinski postupak dobila moja majka, nakon smrti mog oca, u saglasnost brata i mene, i ako je u tome urađeno bilo šta pogrešno ja bih volio da to znam od vas. Toliko o lopovima, jer bih volio da znam ko je koga ovdje ukrao, i što se tiče tog kredita realizuje se u namjeri da se podstakne razvoj o poljoprivredi, ne da se iznesu novci iz Crne Gore, ne da se bilo šta uradi nego da se zaposle ovdje ljudi lokalni i da se razvija poljoprivreda. Za ono što je takođe jako dug period, ne mogu tvrditi svih 17 generacija, prema mojim saznanjima 14 generacija bio osnovni posao, a to je proizvodnja vina i rakije. Pri tome to je objekat koji ispunjava sve zakonom propisane uslove za razliku od mnogih objekata okolo, od kojih su neki vama poznati, jer pripadaju vašim podržiocima koji nemaju građevinske dozvole i

nijesu ispunili zakon propisane procedure. Što se tiče namjere da bilo kome prenosim neka od svojih osobina u pravu ste tu se slažem sa vama i to činim sa svojim studentima. Ali ne po pitanju istine ili laži ili pitanju obmana, nego po pitanju znanja, ako vas zanima o tom dijelu znanja možete pogledati Žan Leona Žeroma, pogledajte na sajtu, pogledajte njegovu sliku, pogledajte priču koja prati tu sliku, pa ćete dobiti razloge zbog čega sam procijenio da je u ovom momentu jako važno da se prisjetim njega, a osim toga i vi posle ... (prekid) čovjeka koji je prije 125 godina uradio nešto čemu se divi cijeli svijet. Ja u tome ne vidim nikakave obmane niti laži. Ako dopuštate još jednu rečenicu i time završavam.

Ja nijesam često reagovao takođe na jednu vrstu laži koju ste uporno servirali crnogorskoj javnosti, o tome da će crnogorska javnost, crnogorski građani, vraćati sredstva iz Abu Dabi kreditnog fonda, ali vi jako dobro znate da postoje tri kredita koja je potpisao ministar iz opozicionih redova u vrijeme Vlade izbornog povjerenja, nije ih sve potpisao Petar Ivanović, i znate da je svaki od tih kredita obezbjeđen na način da država Crna Gora može prodajom te imovine da vrati ta kreditna sredstva. I ona neće pasti na teret poreskih obaveznika, da li će te kredite realizovati ona lica koja su ih uzela ili neka druga koja će kupiti od njih to je manje bitno, bitno je da se ti projekti realizuju ovdje u Crnoj Gori. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 15:54:30)

Hvala, poslaniče Ivanović.

Poslaniče Konjeviću, zašto tražite repliku?

RAŠKO KONJEVIĆ (29.07.20 15:54:43)

Pitate me zašto tražim repliku? Jeste li slušali da mi se obraća uvaženi poslanik Ivanović, kaže - gospodine Konjeviću vi lažete.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 15:54:51)

Evo izvolite onda ako vam je to rekao.

Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (29.07.20 15:54:57)

Ja nijesam... (Upadica)

Mogu li?

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 15:55:11)

Samo da čujemo proceduru.

Izvolite.

PETAR IVANOVIĆ (29.07.20 15:55:13)

Ja mislim da neki poslanici jako dobro znaju da koriste proceduru, ja ih nijesam toliko koristio tokom ove prethodne gotovo četiri godine.

Dakle, bio sam jasan u svom obraćanju, moje obraćanje sam kvalifikovao kao komentar, ali sam kazao da ja isto tako imam pravo na repliku, zbog riječi koje su izgovorene u obraćanju prethodnog poslanika. Tako da ukoliko date njemu kaznenu repliku ili repliku kako se to već zove

po Poslovniku i ja imam pravo na repliku.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 15:55:39)

Kolega Konjeviću, samo da odgovorim na proceduru prvo.

Kolega, u ovom slučaju ja se nijesam stigao ni izjasniti jer je vaša trebala biti zadnja, u tom slučaju je i replika u prethodnom slučaju... Sad ja ne mogu nagomilavati komentar pa repliku. Da čujemo kako će se izjasniti kolega Konjević.

RAŠKO KONJEVIĆ (29.07.20 15:56:12)

Znači, ja nijesam nikoga uvrijedio, znači na priču o laži i istini ja sam rekao da sam u mom životu slušao priče o lopovima i poštenim ljudima. Znači, pričamo o kategorijama i svi ste vi zavisno koliko je ko kojih godina slušao priču o lopovima i poštenim ljudima. Dakle, ja pričam o Zakonu o penzijama, pričamo o najugroženijoj kategoriji u Crnoj Gori, pričamo o 125 hiljada penzionera od kojih pola njih ima penziju do 288 eura. Dakle, to je odgovornost svih nas kad pričamo o tom zakonu. Ja sam samo rekao da sam takođe čuo jednu priču gdje za razliku od slučaja većine nas ima penzionera koji od države mogu da dobiju kredit. Izvinjavam se na nepreciznosti od 1,1 milion eura i srećno bilo neka se razvija biznis, neka se razvija firma. Ali ja mislim da bi bilo poštenije da ste vi vlasnik te firme jer je to vaš...

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 15:57:32)

Izvolite, kolega da čujemo proceduru.

PETAR IVANOVIĆ (29.07.20 15:57:38)

Ja sam vas ispravio radi crnogorske javnosti, zbog toga što sam rekao da je 10% više, ja nijesam smanjivao nego sam povećavao i kazao da nijeste iznijeli istinu nego u odnosu na to što ste iznijeli je to i 10% više, eto da vam pomognem. Drugo, vi miješate babe i žabe, jedno je penzija i moja majka ima penziju manju od vaših roditelja iako je ona inženjer tehnolog sa velikim iskustvom. Ali ovo je imovina, nemojte da miješamo penziju i imovinu, jer ta imovina nije stvorena od strane moje majke, nego je to imovina koja je stvarana tokom 17 generacija i ta imovina je založena da bi se još više unaprijedila, to je velika razlika gospodine Konjeviću. Mogu li samo dobiti mogućnost da završim diskusiju do kraja? Zahvaljujem vam se.

A što se tiče transparentnosti, sve ovo o čemu sam ja govorio nalazi se sada na sajtu Uprave za nekretnine, ali se ne nalazi od jutros, nego se nalazi od prije devet mjeseci. Dakle, svaki građanin Crne Gore koji bi otišao na veb sajt Uprave za nekretnine mogao je da vidi ovo o čemu ste Vi govorili, mogao je da vidi šta je založeno, koja kvadratura i sve tako. Prema tome, ne vidim nikakav razlog da kada govorite o penzionerima, pokušavate, to je razlog mog javljanja, da sve vrijeme provučete tezu oko penzija, dok neko ima neku imovinu. Mi govorimo o penzijama, penzije su penzije za sve penzionere u Crnoj Gori uključujući vašu majku i moju majku, imovina je imovina. Možda je neko imao mogućnost kao u prethodnom periodu da stekne veću imovinu, neko manju, ali ako izražavate sumnju da je ta imovina stečena na nelegalan način vi znate šta treba da radite, kao što ste radili i nekoliko puta nešto drugo do sad. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 15:59:39)

Hvala, poslaniče Ivanović.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (29.07.20 16:00:33)

Zahvaljujem se, potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, gospodine Purišiću sa saradnicima,

Evo ja ću pokušati da se vratim na priču oko Zakona o PIO. Potpredsjedniče, možemo li malo samo da obezbijedimo? Zahvaljujem, potpredsjedniče, očigledno ima malo i nerveze, malo i kampanje kod svih nas i svega i tih nekih ličnih odnosa, ali hajde da govirimo o opštim stvarima.

Promijeniću sad tok diskusije, naravno poslije svega ovoga što se dešavalo ovih zadnjih sat, dva vremena.

Treći paket, gospodine Purišiću, milijarda 221,08 miliona evra, izdvajanje za ove penzije poslije ovog predloga zakona za tekuću godinu, ovo do kraja godine 2,4 miliona, 500 puta manje u odnosu na famozni čarobni treći paket. Samo to poređenje dovoljno govori o tome o čemu govorimo i šta su danas penzije u Crnoj Gori, gdje su nama i šta su nama penzioneri. Kako neko reče ovdje, u državi socijalne pravde, ja ću reći samo na papiru, ne bih vrijeđao Ustav koji nisam glasao, jer je to lažna država socijalne pravde. U, kako neko reče, državi kojoj niko ne pomaže a koja godišnje 400 - 500 miliona evra novih kredita i novog zaduženja uzima da bi preživjela jer nije uskladila ono što zarađuje s onim što troši. U državi u kojoj imate penzionera, gospodine Miliću, i od 28,75 evra, ratnog vojnog invalida čiji je položaj takav da se pita zašto je branio ovu državu čiji je bio on vojnik i kako mu se ova država odužila, a to što mu država kaže imaš materijalno obezbjeđenje, invalidninu, nije sistemsko rješavanje problema svih ratnih vojnih invalida u zakonu kako bi ozbiljna država to trebala da riješi. U državi koja je srećna, kako neko ovdje reče, što se penzije redovno isplaćuju 2020. godine. Dakle, to su smiješne teze i nesuvisle, naravno vrijeđaju sve građane, pa i penzionere, ali ja sam pristalica da penzioneri sude o tome, kao i građani na izborima koji budu i kad budu demokratskiji, odnosno kad bude moguće da se slobodno iskaže njihova volja, ne pokradeni kao što se mnogo štošta pokralo. U državi u kojoj imate milijarde, u državi u kojoj imate nesklad između onoga što je zarađeno i imovine koja se stekla i koju će sudovi, pa i prijeki, ja se nadam, u jednom momentu o tome raspraviti i privesti te lopove poznaniju prava. U toj državi gdje smo obećavali druge i treće stubove pa ih nema, u toj državi u kojoj sam negdje imao prilike i na Premijerskom satu, ne tako davno, da otvorim ovo pitanje sa gospodinom premijerom. Dobro je što smo evo, pa makar i u izbornom horizontu, ili kao predizborni marketing dostavili ovaj predlog zakona. Dobro je što će se pomoći, koleginice Bošnjak, jednoj maloj grupi penzionera, bolje njima nego nikome. U zemlji u kojoj imamo izuzetno visoke doprinose koji su i tako visoki nedovoljni za finansiranje fondova, Fonda zdravstva i Fonda PIO, pa onda imamo transfere iz budžeta, ti transferi iz budžeta nisu ništa drugo nego nove pozajmice itd. Više od milijardu eura i nešto, ja sam to izračunao sa gospodinom Markovićem, u nekih desetak godina je pozajmljeno spolja da bi se direktno finansirale penzije. Ovih 100 i nešto hiljada penzionera u državi ovakvih demografskih trendova gdje nam ode mladost i tome slično. E o tome nema govora, naravno u nekom sistemskom zakonu o penzijama. Dovoljno je reći da se sistemski zakoni ne predlažu, već ko zna koja izmjena od te 2006. godine kad je donešen, ili već kad je donešen ovaj zakon, 2003. godine.

Nekoliko stvari smo ovdje pokušali da predstavimo kao enormni uspjeh. Znači da će se malo povećati minimalna penzija itd. Stvaraju se uslovi da u narednim godinama budu lakši uslovi za pensionisanje, to je nekih rekao sam 2,4 miliona svega za ovu godinu, za implementaciju ili primjenu ovog zakona. A pokušava se doći do neke konzistentnosti pa se ona posebna prava koja su data polako ukidaju, pa se ukida pravo rudarima do 2021. godine, umjesto da se uvede pravo i radnicima u aluminijskoj industriji. Predložili smo amandman, kolega Radulović, ja i vi. Pa se ukida pravo roditeljima sa djecom sa posebnim potrebama, treći put ili treće stečeno pravo koje se ukida iako se radi o svega, kako su me obavijestili iz Saveza udruženja roditelja, djece i omladine sa teškoćama u razvoju "Naša inicijativa", o 435 roditelja, o svega 1,3 miliona evra godišnje za roditelje koji idu ranije u penziju da bi mogli da se brinu o djeci, a ako oni to ne rade brinuće se institucije ulaganjem u infrastrukturu itd. Vi znate da ni na toj strani nemamo odgovor. I gdje će se 40ak godišnje novih penzionera pojavljivati ili 48 lica, to je neki prosjek što je minimalni uticaj na budžet. I to je jedan od amandmana koji sam predložio i koji su predložili ovdje da se to pravo ne ukida, kao i da se samohranom roditelju, ne roditeljima, nego samohranom roditelju jedan, koji se

stara o djetetu, koji je po cio dan 24 sata, to omogući sa 15 godina. A mi i ova mala prava i male pobjede pokušavamo da uklonimo, a ovamo govorimo o nekim malim prednostima za jednu malu grupu, kako su ovdje kolege govorile. O tome da smo modifikovali švajcarsku formulu koja nas je urnisala, koja je u ovih 10 godina napravila jaz između penzija i prosječnih i zarada i koja je obezvrijedila penzije. Ajmo da kažemo da smo imali jednu formulu 75% + 25% zarada i cijene koje su nas urnisale, penzionere. I sad hoćemo da napravimo rotaciju a znamo da ta rotacija služi onome što nas čeka, zamrzavanju penzija i vjerovatno ili ako ova vlada u kontinuitetu ostane, nadam se da neće, smanjenju zarada u javnom sektoru, pa za to i ova rotacija i ono ograničenje ako zarade padnu ostaje se na tom jednom bodu.

Zašto 1/4, gospodine Purišiću, najgorih godina, nekad je bilo 10 najboljih godina, 15? Ja sam dao amandman da to bude 2/5 "najgorih" godina, 16, ajmo i tu da napravimo pomalo pomaka, ajmo kad nemamo sistemskih izmjena.

Dozvolite, evo su govorili 10 minuta, ja mislim svi, manje - više pratio sam, za minut dva ću završiti.

Kad već nemamo suštinske reforme, gospodine Purišiću, hajmo da negdje pravimo ove male iskorake ali unaprijed, ne iskorake unazad. Dakle, kad stavimo na jedan tas povjerenje koje građani, pa i penzioneri imaju u državu i na drugi tas kad stavimo ono što bi bile reforme, jasno nam je da tih reformi nema jer nema povjerenja. Nema povjerenja poslodavaca kojima bi država trebala da ima povjerenja poslodavaca u državu, da kaže dajemo vam rok, prijavite sve ono što radi na crno, odnosno na sivo, smanjićemo doprinos, povećaćemo bazu za naplatu, dobićemo neke prihode za Fond PIO, finansiraćemo i ove i veće penzije i zatvorićemo tako jedan krug koji je stalno otvoren. Toga povjerenja nema i to je problem, kao što nema povjerenja i za drugi i za treći stub, za to što su neki fondovi životnog osiguranja gašeni, itd., pošli u stečaj. Zbog čega, zbog koga?

Zaokružujem time da pažljivo sagledate, gospodine Purišiću, amandmane koji su podnešeni. Da pokušate da napravite napor da neke kategorije, a nema ih puno, koje isključujete sa ovim predlogom zakona, ne isključite. Da ostavimo neko pravo, ako ne do ...(prekid) nemojte ga zatvarati iduće godine prije 31. decembra. Mnogi će građani biti oštećeni, neće imati ili teško će imati prilike da im se nadoknadi ono što vi budete uradili sa ovim predlogom zakona. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 16:08:45)

Procedura, jača je od komentara.

Kolega Milune, ne znam da li ću vam dati komentar unutar opozicije.

Da čujemo proceduru.

PETAR IVANOVIĆ (29.07.20 16:09:01)

Citiraću: "kao što ste mnogo toga pokrali", završen citat. Možemo da pogledamo stenogram.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 16:09:16)

Ja sam čuo to, poslaniče Ivanović, ali nisam shvatio da se vama obraćao.

Izvolite.

PETAR IVANOVIĆ (29.07.20 16:09:34)

Da li je uvaženi poslanik pod tim pdorazumijevao da su pokradeni penzioneri u vrijeme kada je neko drugi sa kojim je uvažni poslanik imao i te kako kvalitetne poslovne odnose iz tog doba, kreirao neviđenu hiperinflaciju pa su ispražnjeni penzioni fondovi. Da li je pod tiim

podrazumijevao da su redovno isplaćivane penzije u vrijeme velike ekonomske krize. Da li je pod tim podrazumijevao da su isplaćivane penzije u vrijeme kada je uvođena njemačka marka i euro, da li je bilo što od toga moglo da se okvalifikuje na način na koji ste vi to okvalifikovali? Da li je krađa to što je povećan broj penzionera i uvećani troškovi za isplatu njihovih penzija, je li to krađa ili se ovdje neki kvalifikativi tako lako pokušavaju zalijepiti drugima, uz svo uvažavanje da oni dolaze iz redova opozicije, a mislim da oni zaslužuju malo veću elaboraciju i dokaz? Ja vas još jednom pozivam, ako je to tako lagano kako vi to izražavate, znate koje su institucije zadužene u Crnoj Gori za procesuiranje vaših optužbi i priložite odgovarajuće dokaze za to što pričate i što iznosite pred crnogorsku javnost, onda znate šta će se dalje dešavati, ali nemojte pokušavati nikog od mojih kolega, ni mene, ni partije kojim pripadamo da nazivate partijama koje su mnogo toga ukrale.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 16:11:08)

Kolega Ivanoviću, ovo ću shvatiti, u stvari, protumačiti kao komentar. Tako da ću dati odgovor na komentar kolegi Damjanoviću, a kolega Damjanović je poznat kao kolega koji ima osjećaja da ne izaziva replike.

Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (29.07.20 16:11:25)

Ja sam se stvarno začudio, gospodine Ivanoviću, ja sam rekao u državi u kojoj se mnogo pokralo i vi ste ustali. Dakle, pokrali, nijesam se vama obratio, vi ste to vidjeli, ni gestikulacijom ni bilo čim, ali ste se vi prepoznali, zaista ne znam zašto. Ja neću da vjerujem da se osjećate lopovom, pa ustajete da komentarišete moje izlaganje, to neću da vjerujem. Prema tome, dajte molim vas, na ove stavove druge o kojima ste vi govorili svakako želim veoma kratko da odgovorim.

Dakle, ne znam kako ste mene prepoznali u periodu devedesetih kada sam radio pripravnički staž u tim godinama u Ministarstvu finansija posle nastavio da radim kao devizni inspektor, nisam se bavio ni komercijumom ni privatizacijom ... ni onim prvim pionirskim radovima, vi znate da ja znam, sve znam. Tako da nemojte mene, đe nađoste mene. Došao iz vojske, u vojsci gledao promjenu vlasti, evo me 50 godina i dalje vi na vlasti, odnosno kontinuitet. Sad me vezujete za godine inflacije, jesam li ja to kreirao devedesetih godina? Dakle, ne može biti u ozbiljnoj državi, gospodine Ivanoviću, uspjeh da se penzije isplaćuju redovno, pa to je nonsens, to niko ne pominje, time se niko ne hvali, to je bruka. A kolika je penzija da ne pričam, u odnosu na činjenicu da u državi od 600.000 stanovnika sa svim svojim ovakvim deficitima, ali mnogo lijepim resursima, finim narodom, imate ljude koji već imaju milijarde evra, imate najveće socijalne razlike u Evropi, gledano shodno količniku ... koeficijenta? Je li to država socijalne pravde? Ja sam rekao nije, na papiru jeste, u Ustavu piše da treba, ali nije. Država koja se finansira sama na način da po pola milijarde evra godišnje se potroši na kontinuitetu vlasti koju vi personifikujete i to tako samo od referendumu sa nekih 500-600 miliona duga na nekih četiri milijarde duga, a onda ste predstavi famozni čarobni treći paket od milijardu i 221, 08 miliona u kome imate da ćemo da gradimo, u trećem paketu, hitnom trećem paketu za pomoć privredi, vjetroelektranu na Brajićima i hidroelektranu Komarnica i da pravimo zgradu inovacionog centra od 20 miliona evra i solarne zgrade itd. Razna ludila. Vi mislite da se to može prodati građanima? Ne može se prodati građanima na elemetarnim slobodnim izborima. Vaša opcija, gospodine Petre Ivanoviću, ne može dobiti 20% glasova na elemetarnim slobodnim izborima. To što se ti glasovi na žalost otimaju na silu, to sve nas vodi u još veće beznađe, a i tome će doći kraj, vi znate što posle toga slijedi.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 16:14:36)

Hvala.

Kolega Milune zbilja vam ne mogu dati komentar na izlaganje kolege Damjanovića, u zadnjem satu rasprave oko zakona koji imamo o PIO-u sedam dana prije parlamentarnih izbora, jer znam da neće oponirati ništa. Davao sam do prije dva dana, ali ovo je već zbilja...(Upadica) Komentarišite bilo koga poslije, možete slobodno komentarisati kolege iz... (Govor iz klupa)

Pročitacu vam, ali posle izlaganja kolege Damjanovića. Imamo obavještenje za vas, veoma važno obavještenje.

Dobili smo dopis i kolege obavještavam vas da je Duško Stijepović zbog nespojivosti funkcija podnio ostavku na funkciju zamjenika člana Državne izborne komisije i objavljujem da Skupština konstatuje ostavku čime mu prestaje funkcija zamjenika člana Državne izborne komisije. Tako da dopis smo dobili zbog kandidature i nastavljamo dalje sa radom.

Kolega Miliću, da čujemo proceduru.

SRĐAN MILIĆ (29.07.20 16:16:12)

Gospodine potpredsjedniče,

Imali smo dosta intervencija koje su bile mimo procedure. Zamolio bih vas da vratimo se poštovanju Poslovnika o radu. Od prethodnih diskutanata, nadam se da me čuje ministar rada i socijalnog staranja, bila su postavljena pitanja. Ja samo skrećem pažnju, gospodine potpredsjedniče Parlamenta, da ne bi bilo korektno da se na ta pitanja odgovara u završnoj riječi, a vas obavještavam da mi je ovog trenutka stigao mejl u kome kažu: Molim vas pitajte predlagače zakona da li znaju koliko penzionera radi kako bi preživjeli, i to najmanje plaćene poslove, i mole se da ih poslodavac prijavi na zakonski broj radnih sati za penzionere kako ne bi izgubili penzije. To je problem Crne Gore. To kako se ko prepoznao u kojoj riječi će biti problem tužilaštva kad bude bilo slobodno. Hvala vam.

PREDSJEDAVALAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.20 16:17:27)

Hvala vam.

Sada ima riječ kolegistica Aleksandra Damjanović, a neka se pripremi kolega Ranko Krivokapić.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (29.07.20 16:17:50)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče Nimanbegu, samo bih vas željela ispraviti, ja sam Aleksandra Vuković još.

Molim vas samo mi dozvolite da se obratim crnogorskoj javnosti s obzirom na to da danas raspravljamo o zakonu koji se odnosi na penzionere i penzionerke. Zaista čekam trenutak kada ćemo u Crnoj Gori poslati u penziju loše novinare i loše novinarstvo. Danas je jedan glavni i neodgovorni banalitičar medijskog koncerna objavio tekst "Žabe oko močvare" i samo bih se osvrnula u nekoliko rečenica na taj pamflet. Neki ljudi zbilja gledaju sve iz žablje perspektive, to je takozvani niskogled jer se ne može takvim niskogledom doprijeti visoko, za to treba biti soko, a ne kukavica, klasična kukavica. Doduše još je Bečković upozorio na to da kukavica kuka samo u Crnoj Gori i da je kukavica crnogorska ptica, no vidimo da je citirao mene, odnosno Platona i možda je to jedina prilika da se uzvisi do čitalačkog iskustva Platonovih djela, jer takvi novinari ili već što su ne čitaju Platona, oni su pod vlašću Plutona, boga podzemnog i do zla boga prizemnog svijeta. Još bih rekla sledeće: Žaba u stvari simbolizuje vaskrsenje i jedno duhovno uznesenje što se naravno u slučaju datih banalitičara neće desiti, i takav simbol ona ima, odnosno simboliku, u zapadnoj kulturi, u azijskim kulturama žaba se stavlja u usta pokojnika kako bi lakše iz svijeta živih dospjela u svijet mrtvih. Zaista nekim banalitičarima treba staviti žabu u usta kako bi iz živog lakše dospjeli u mrtvo i jalovo novinarstvo koje su sami formirali.

Drugo što želim da kažem, kada bi neki ljudi čitali Platona, recimo njegovu Gozbu, onda bi znali da je ljubav stid pred sramotom i nadmetanje za ljepotom. Doduše, postoje ljudi koji se ne

stide ni pred kakvom sramotom i koji nemaju nikakav patriotizam ili ljubav prema svojoj državi, jer da imaju onda bi bar imali promil odgovornosti prema ljudima koji časno obavljaju svoj posao. Ja sam se iskušala u novinarstvu da bih kroz kulturu i umjetnost poslala neku drugačiju poruku, a u politici zbog svoje ljubavi i odanosti prema državi.

Šećam se jednog velikog srpskog političara koji je rekao da na početku uvijek treba progutati najkrupniju žabu. U slučaju ovoga banalitičara zaista svjedoči o tome. U početku je progutao najkrupniju žabu kada su ga formirali oni koje danas na bestijalan način kritikuje, a u stvari je sada na djelu gutanje sitnih žaba svoga ucjenjivačkog, potcjenivačkog, površnog, neobrazovanog i bezočnog novinarstva. Ne dirajte ljude koji se ni čim i nikada nijesu ogriješili o zakone ove države i koji upravo čine svojim djelovanjem da istrijebe kriminal. Međutim kao što je loše novinarstvo ukorijenjeno u ovom medijskom koncernu, a to znači da je neiskorjenjivo, tako je neiskorjenjivi kriminal, ali oni koji časno žive pružaju otpor kriminalu i svakom će zlu gledati u oči i tada i danas i sutra.

Da se osvrnem na ono što je tema današnje rasprave, a to je zakon o penzionerima. Ja sam zaista htjela toj temi da posvetim veliku pažnju posebno zbog ove starosne granice koja je propisana.

Prvo bih se poslužila poslovicom "Stara školjka biser daje". Željela bih zaista da u Crnoj Gori, bez obzira na to što mi je drago što je pomjerena starosna granica na 64 godine za žene, za muškarce takođe na 65, ukazati na neke stvari. To ne bi trebalo da znači i povlačenje sa tržišta ljudi koji se nalaze u tim godinama, jer ukoliko su vitalni i zdravi oni treba da doprinesu u najvećoj mjeri i našem društvu i tom tržištu rada. Ovo govorim zbog iskustva drugih država i to je zaista vrlo zanimljivo da i Hrvatska do 2030.godine planira da poveća starosnu granicu na 65, a do 2038. za muškarce do 67.godina. Velika Britanija i Finska u međuvremenu povećavaju starosnu granicu na 68, a Sjedinjene Američke Države Australija i Norveška tamo kao što znamo u penziju već se ide u 67. godini dok u Austriji i Kanadi se ide u 65. godini. Ovo govorim zbog toga što recimo u Njemačkoj, Italiji, već imamo starosnu granicu 67 godina, ali ona država koja je sigurno jedna od moćnijih ekonomija, a to je Japan, samo da ukažem na neku razliku, ljudi rade do 74. godine, dok recimo najnižu stopu starosne granice imamo u Ukrajini, de su penzije i najniže, 58 i 60 godina. Samo hoću da kažem da je veoma važno da računamo na penzionere s obzirom na to da populacija stari, svi koji smo čitali istraživanja, jasno nam je da će do 2026.godine globalno populacija biti sve starija, a time kada bismo ovako posmatrali "neupotrebljivija na tržištu rada". Ja samo hoću da kažem da bi bilo veoma korisno da svi osmislimo nakon ovoga odličnog zakona za penzionere, strategiju kako stare ljude, dakle one staračke poslanice Mihaila Lalića, iskoristi u najboljoj mjeri njihov radni i mentalni kapacitet. Hvala vam.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (29.07.20 16:24:23)

Hvala, poslanice Vuković.

Poslanice Zogović, prije nego što vam dam riječ samo da pokušam da vam se obratim. Ja želim da vam se ukratko obratim sa mjesta predsjedavajućeg.

Pošto zbog mojih partijskih obaveza vjerovatno sutra neću biti u prilici da predsjedavam, želim da vam se obratim da smo u ovih četiri godine imali trenutaka koji su bili dobri i loši, koji su bili demokratični i nisu, koji su bili izazovni za naše društvo. Ovi izbori koji su pred nama biće izbori i nadam se da će proteći u redovnoj i fer atmosferi sa svim našim problemima koje imamo.

Građanima se moramo obratiti na najkvalitetniji način, a ono što trebamo raditi i što ću ja lično raditi, što ćemo raditi kao koalicija koju smo juče potpisali, Albanska koalicija, pet stranaka, raditi na tome da moramo jačati demokratiju u našem društvu, moramo jačati pravičnost i moramo otkloniti uzroke da naši građani budu nezadovoljni. To je cilj koji se nikada neće ostvariti u potpunosti, ali ako smo do sada imali neke izazove, probleme, shvatite da su oni sastavni dio grešaka koje čovjek radi, tako da vam svima želim uspješne izbore, građanima takođe i vidimo se i dalje.

Izvinjavam se, kolega Zogoviću, dajem vam komentar i želim vam uspješan rad. Hvala.

MILUN ZOGVIĆ (29.07.20 16:26:21)

...gospodine predsjedavajući, odnosno poštovani građani Crne Gore,

Drago mi je što se pojedine kolege iz DPS-a vraćaju na fabrička podešavanja i citiraju pjesnika Matiju Bečkovića, najpoznatijeg srpskog i crnogorskog pjesnika, koga je predsjednik Demokratske partije socijalista prije nego što je promijenio ideologiju uzdizao na nivo čak i Petra II Petrovića Njegoša, ali pošto to nije tema mog današnjeg komentara, ja bih želio da ovaj predlog zakona prokomentarišem kao najobičniji medijski stim niti više priče niti manje pomaka i koristi.

Najobičnija predizborna šarena laža za crnogorske penzionere koja ujedno najbolje i govori i o vašoj percepciji crnogorskih penzionera, jer je 30 dana pred izbore ovo najviše što vi njima možete da ponudite. Sreća je što ste vi odlazeća vlast i što će se neka buduća vlast mnogo kompetentnije i poštenije baviti ovim problemima, ali kako da očekujete, gospodo penzioneri, da se ova vlast bavi sa vama na neki drugi, prihvatljiv način kada mi živimo u državi koju je aktuelni režim založio, kako bi kockali rekli uremio kineskim kompanijama za izgradnju auto-puta. Možete li samo zamisliti kada je javni dug od 2006.godine, kada smo obnovili našu neovisnost sa 800 miliona porastao na današnji dan na četiri i po milijarde eura, a kada se u obzir uzme i sledeća činjenica koliko je od tog datuma rasprodato i opljačkano prirodnih bogatstava ove zemlje onda se mi suočavamo sa onom činjenicom da bez obzira na sva druga nepočinstva koja je počinio ovaj režim da je samo ekonomska pljačka i fijasko koju ste napravili od ove države dovoljan da odete sa vlasti.

Poštovani predlagači, pošto govorite o ekonomskoj stabilnosti, recite građanima Crne Gore koliko se penzionera danas hrani u kuhinjama hrane Srpske pravoslavne crkve u Crnoj Gori? U narodnim kuhinjama, e to je najbolja potvrda stanja i ambijenta u kome živimo. A, kada već govorimo o penzionerima dok danas ovdje predstavljate velike napretke policija je u Nikšiću uhapsila dva časna čovjeka penzionera Baja Aleksića i Željka Jašovića zato što su nosili tradicionalnu zastavu Crne Gore. Znači jedino što penzioneri od vas mogu očekivati jeste da ih hapsite,progonite i držite na ivici egzistencije, kako bi mogli da to zloupotrebljavate u predizborne svrhe, a vi ste danas gospodo pokazali šta je najviše što vi možete da im ponudite. Sramnih 17 eura u perspektivi ne na današnji dan, nego u perspektivi.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (29.07.20 16:29:35)

Kolega Zogoviću,

Vi kažete da sam citirala i da se vraćamo na neka fabrička podešavanja, Matiju Bečkovića. Ovo meni nije prvi put da Matiju Bečkovića citiram u Skupštini Crne Gore. Ne znam znate li, napamet znam Među Vuka Manitoga. U Demokratskoj partiji socijalista i u ovoj politici, iako portali koji vama pružaju podršku žele drugačije prikazati nas, kao neobrazovane ljude koji su antistrpski rasplodjeni, naprotiv, u ovim redovima podržavamo pjesništvo, radujemo se pjesništvu i ponosimo se njime, posebno što smatramo da je Matija Bečković čuvar i rizničar crnogorskoga jezika, baš one autohtonosti crnogorskoga jezika o kome mi zborimo u ovoj skupštini. Pa iako ste me po Crnoj Gori i svojim nazovi medijima ćerali sa onom počernicom, ona je samo izvedena, kao imenica iz glagola koji je ustoličio svojom poezijom Matija Bečković - ćeraćemo se još. Nijesmo mi se nikada ostrvili na pjesništvo Matije Bečkovića, naprotiv, ono je vrhunsko sve do one granice kada on dopire njome do Crne Gore, izvan tih granica čini mi se da ona ima svoja ograničenja. Ovo govorim kao profesorka književnosti. Mi smo samo protiv politike koju vodi, koju zagovara, koju proklamuje u srpskim medijima Matija Bečković. Protiv negatora crnogorske države, crnogorske nacije i crnogorskog jezika čijem je ustanovljenju i on doprinio i mogu vam reći da je njegova poezija najbolji istočnik građe za neki rječnik crnogorskoga jezika koji treba da se pojavi u našoj jezičkoj kulturi. Vrijeme je. Ode niko nikada nije vodio polemiku sa tim pjesnikom, posebno sa njegovim stihovima "ko se ode rodi vječno živi", i posebno sa stavom da je Crna Gora mala samo u odnosu na svoju veličinu, Crna Gora je mala samo u odnosu na svoju veličinu. I ko ne bi citirao takve stavove, ko se ne bi oslanjao na takve stihove, a posebno se u borbi sa četvrtipismenim novinarima i banalitičarima poslužio njegovim poemom o kukavici kao crnogorskoj ptici, jer mi previše ode govorimo o sokolima, sokolovima, sokolimo se da smo orlovski narod.

Nijesmo. Neki ljudi pokazuju da su zaista potonje kukavice. Mi samo u Demokratskoj partiji socijalista razumijemo što je umjetnost, što je jezik, što je politika i zato što je razumijemo želimo da se pokažemo kao ljudi koji umiju i drugo i drugačije i mi se nikada nećemo stidjeti da u ovom Parlamentu citiramo pjesnike koji politički drugačije misle od nas, ali se nadamo da će doći vrijeme da u ovim klupama vi ne budete jedini poslanik, poslaniče Zogoviću, koji citira najvećeg pjesnika XX stoljeća Radovana Zogovića. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 16:32:41)

Ne možete imati komentar. Rečeno mi je da je završen taj dio.
Na čije izlaganje? (Prekid)

GORAN RADONJIĆ (29.07.20 16:33:42)

Hvala.

Odupirao sam se dugo, ali zaista je rasprava otišla u potpuno neočekivane pravce, pa moram, moja je profesija, ja sam profesor baš književnosti, pa i pisao sam o piscu. Sjetih se ovdje da postoji jedan aforizam, nažalost istinit i u naše vrijeme - štampa je slobodna, samo se novinari hapse. Tako je i ovdje. Toliko vole iz DPS-a Matiju Bečkovića da su mu zabranili ulazak u našu zemlju i ne samo njemu nego i nekim naučnicima i nekim muzičkim grupama, tako da prosto moram da budem zaista zapanjen da ovdje nažalost, ja sam prozvaao i kada je bio ministar kulture ovdje koji je i za medije zadužen, valjda bi bilo obavezno da se borimo za slobodu govora, jer valjda je lako braniti slobodu govora istomišljeniku, nego neistomišljeniku treba braniti. Bojim se isto tako da mnogo ima nerazumijevanja, treba da se razumije, valjda je to očigledno, ali nažalost u nekim naopakim interpretacijama i ono što je ironično, pa valjda je i ono "ćeraćemo se" još čuveno dato kao ironija, kao apel da se ljudi ponašaju na drugi način. Treba da je jasno svakome kao što je jasno svakome i da je mnoge poeme Bečkovićeve upravo su parodija, upravo su pokušaj da se na vrednosnom planu nešto uradi. Zato ovdje i jeste neprijateljstvo prema tom pjesniku. Prije svega mislim da ih boli, ovaj režim, humor njegov, jer na žalost toliko mnogo ima prilike ovdje da se čovjek nasmije, da se našali, da parodijski reaguje. Ako je već humor, ako je već komika, ako je satira, žabe ipak prva asocijacija čovjeka koji je završio književnost i koji predaje jeste Aristofan. Kad se žabe pomenu on je upravo jednim dijelom aludirao na prazni govor u tadašnjoj atinskoj demokratiji koja je bila na zalasku i koja je bila zapravo pred uništenje. E, boga mi bojim se da smo vrlo često pred horom žaba prosto zgađeni i da moramo da se okrenemo zgađeni i da ugasimo televizor. Ja sam ipak za to da probamo još uvijek dok može da neki razum, da neka kultura, da neko normalno ponašanje prevlada nad nečim što je potpuno suprotno svemu tome. Ja sam više puta apelovao. Naša elita počevši od političke preko kulturne, preko medijske do finansijske, ali prije svega politička nije onakva kakvu naš narod zaslužuje. I nadam se, evo mu prilika iako su ovi izbori nelegalno zakazani, iako se događaju u jednoj nelegalnoj, nenormalnoj atmosferi pandemije, smrti, javljanja koliko je oboljelih, koliko je mrtvih dnevno, eto ipak narodu prilika da se izjasni i da kaže kako želi da živi. Da li želi normalni život, da li želi normalnu pa i sa neslaganjem, ali tolerantnu atmosferu ili želi ovaj permanentni rat riječima, prijetnjama, progonom. Ne čuh nikog ovdje da osudi kolumnistu koji vas podržava tako što bi da nam obezbijedi da se najlakše iselimo. To je fašizam. Ako ga ima, to je. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 16:36:54)

Uvaženi građani,

Govorimo o temi zakona, o izmjenama i dopunama Zakona o penzijsko-invalidskom osiguranju. Ja vas upozoravam da poštujemo član 98 - poslanik ili drugi učesnik u pretresu može govoriti samo o predlogu koji je na dnevnom redu i u vremenu propisanom za izlaganje. Vidim da je krenulo malo šire. Ovo su bili komentari.

Daću sada riječ Aleksandri Vuković da završi ovakvu vrstu rasprave i na taj način ćemo ipak morati da se pridržavamo, a moja je bila obaveza kad preuzmem prvog govornika koji govori da na to upozorim.

Izvolite, gospodine Radonjiću.

GORAN RADONJIĆ (29.07.20 16:37:29)

Vidite, na žalost, nekako se pogodi da stalno vi mene opominjete ... (prekid) apelom da se vratimo dnevnom redu i nadao sam se da vi slušate. Ovdje se iz vašeg kluba prelazilo na likovnu kritiku, na govor o legendama iz XIX vijeka, evo četiri minuta od pet je bio komentar direktni na neku kolumru. Nemam ništa protiv, ali da to primijenimo na sve ostale. Ja sam ovdje komentisao samo ono što je govoreno i onda je red ili da mene ne opominjete ili da skrenete pažnju onima koji sve ovo izazivaju. Ja se trudim zaista čak i ovo kada se skrene sa teme da ima neki doprinos porastu tolerancije koja je zaista pod noge bačena već godinama. Hvala.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 16:38:12)

Slažem se da se vi trudite i kao što ste primijetili nijesam se obratio vama, nego sam samo pročitao član 98 i upozorio sve i rekao - ovo je bio komentar na izlaganje poslanice Vuković. Pitao sam i generalnog sekretara da li su se udaljavali od teme. Rekao mi je zadnje sat vremena da se ne priča o penzijsko-invalidskom osiguranju. Pitao sam ga da bih mogao da iskomentarišem, a vi ste bili prvi u momentu kada sam preuzeo predsjedavanje i zato ću nakon poslanice Vuković sve vas opominjati u skladu sa Poslovnikom da završite i da se usmjerite ka temi. Vi sad imate pravo i poslije vas ćemo uraditi na način kako je sugerisano. Izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (29.07.20 16:39:07)

Uvaženi potpredsjedniče Gvozdenu, čudu se ne mogu načuditi kada čujem kolegu Radonjića. Znao zašto? Zato što je on bio moj profesor i jedno vrijeme i slušao i predavao i slušali smo svi stilistiku profesora Simića. Baš vi bi trebalo, kolega Radonjiću, da ukažete na odsustvo stila u novinarstvu koji se bavi kapijom jedne žene. Tu nema ni kapi stila, a ja kapu skidati na toliki i takav neokus ne mogu. Skinuću je sigurno jednom prilikom kad budem pred čim i pred kim u ovom parlamentu ili državi imala da skinem kapu. Kažete Žabe, vjerovali ili ne kada sam čitala taj tekst htjela sam onaj refren iz Žaba da citiram, jer taj tekst je bukvalno ogledalo onoga refrena. Ne znam da li zvuči kre-ke-ke, no ne smijemo ni citirati, jer ćemo opet biti predmet insinucija i bavljenja tih nekih četvrtipismenih portala.

Kada govorite o Matiji Bečkoviću, makar kako smo čuli od predstavnika vlasti i ljudi koji se bave tom materijom, nije zabranjen ulazak u Crnu Goru. Dalje, Matija Bečković nije zabranjen kao pisac i pjesnik u Crnoj Gori, naprotiv, evo ga afirmišemo i u ovom parlamentu. Nađite nekog poslanika opozicije da ga je češće i više citirao od poslanika Demokratske partije socijalista. Pravo da vam kažem, opet ću se poslužiti njegovim stihovima, Matija Bečković: "Metak ili mina, put što sebe pravi ili voz bez šina" rekla bih da je Matija Bečković bez Crne Gore voz bez šina. Voz koji se kreće u jednom bezvazdušnom, sterilnom i nesadržajnom prostoru. Upravo voz koji je iz ovoga prostora pokupio sav arhaikum, da kažemo sve slojeve crnogorskog jezika i za to mu hvala, ali mu ne hvala za ovaj savremeni odnos prema državi Crnoj Gori, jer državu Crnu Goru temelje i oni koji su dobijali nagrade u njoj i oni koji su dobijali nagrade koja se zove "Njegoševa nagrada". To pokazuje ozbiljnost ove politike i kontinuitet politike koju mi imamo. To što je neko u međuvremenu promijenio mišljenje i stavove prema svojoj matičnoj državi i svome zavičaju nije naš problem, nije problem DPS-a. Najzad, mislim da baš mi ovdje u Parlamentu treba da govorimo o tom "mrtvom moru", da se opet poslužim jedim srpskim piscem, političke, novinarske u koju smo dospjeli. Znao zašto smo u nju dospjeli? Zato što smo sve vrijeme čitali poštujući medijske slobode, ja više od svih poštujući medije nikad nijesam htjela da iznesem svoj stav prema nakaradnom novinarstvu

braneći sebe, jer mi je to nedolično, ali moramo u jednom trenutku reći - dosta je. Nemojte, molim vas, kolega Radonjiću da me vi sprečavate u tome da na takve manifestacije ne-duha i zlo-duha, kažem dosta je, u ime vas i u ime moje i svih nas, jer budite sigurni svi smo mi ovdje za te ljude objekat a ne subjekat. Objekat njihovih besmislenih obračuna. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 16:42:43)

Dajem riječ Predragu Sekuliću.

PREDRAG SEKULIĆ (29.07.20 16:42:58)

Hvala vam, gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi gospodine ministre sa saradnicima, poštovane kolegice i kolege,

Rakao bih da je o ovom zakonu već skoro sve rečeno, iz prostog razloga što smo o njemu raspravljali i prije nego što je došao na dnevni red Skupštine. Ono što jeste dobro, jeste da se povećavaju minimalne penzije. Dobra je takođe vijest da te minimalne penzije se povećavaju od 01.januara 2020. Znači, ne mislim da to što smo kasnili sa donošenjem ovog zakona na bilo koji način su oni sa minimalnim penzijama oštećeni. Dozvolite da suprostavim neke argumente sa onima koji su se čuli iz redova kolega iz opozicije iz prostog razloga što ovdje bi kolege iz opozicije sada stalno povećavale penzije, naravno, ne znaju odakle, ali da su oni vlast oni bi to uradili bez obzira na sve. Vjerovatno tako urušavajući finansijski sistem Crne Gore, kao što su to pokušali da urade zajedno sa nekim kolegama koji su tada bili u vlasti, donoseći zakone za koje se nije bilo znao fiskalni uticaj. Mislim da ozbiljna vlast mora ozbiljno da promišlja i o finansijskom uticaju svakog zakona. Znači, nije korektno da danas donosite zakon a da sutra već ne možete taj zakon da ispošujete. Znači, crnogorska vlast je pokazala svoju ozbiljnost svih ovih prethodnih godina.

Malo podsjećanje, šta bi kolege iz opozicije rekli da smo mi u Crnoj Gori smanjivali, kao što je recimo to uradila Srbija 2014.godine. Znači, tamo je teret fiskalnih reformi najviše su podnijeli penzioneri. Ne znam na koji način bi oni to objašnjavali. Dozvolite, takođe, znači možemo da podijelimo ono što imamo. Jedan nnajveći dio penzija se isplaćuje iz budžeta i to treba otvoreno reći, ali takođe, ajde da pogledamo koje su to prosječne penzije kod nas i u regionu. Odmah da kažem, penzije su male, treba nam mnogo više solidarnosti, treba češće da uradi Vlada Crne Gore ono što je uradila kroz teći paket ekonomskih reformi, znači jednokratna pomoć za penzionere sa minimalnim penzijama, treba više kao društvo da pokažemo solidarnosti. Naravno, u starosti mnogo više ima potrebe da kupujete lijekove nego hranu. Moramo da starim ljudima, penzionerima obezbijedimo najveći mogući nivo i socijalne i medicinske zaštite, tu nemam nikakve dileme, ali da vidimo šta je sa onim što možemo. Znači, samo nekoliko rečenica.

Prosječna plata u Crnoj Gori, govorim o prosjeku decembar 2019. godine zato što tu imamo statističke podatke, 517 eura, prosječna penzija 287, u Srbiji zašto je pominjem, stalno ističem Srbiju zato što smo bili zajeno u državnoj zajednici godinama i zato što je Srbija imala mnogo veći bruto društveni proizvod dok smo bili u državnoj zajednici od Crne Gore. Samo pokušavam da napravim dobru ilustraciju šta je to urađeno svih ovih prethodnih godina. U Srbiji prosječna plata 457 eura, prosječna penzija 224 eura. Znači, skoro 60 eura manje nego u Crnoj Gori. Znači, možemo o tome govoriti na ovaj ili onaj način, ali prosječna penzija u Srbiji je manja 60 eura od prosječne penzije u Crnoj Gori. U Bosni i Hercegovini prosječna plata 469 eura, prosječna penzija 213 eura. Znači, skoro 70 eura, 75 eura manje nego u Crnoj Gori. Dozvolite da je prosječna penzija u Republici Srpskoj niža i od one u Bosni i Hercegovini samo 195 eura. U Makedoniji prosječna plata 414, a prosječna penzija 237 eura, takođe negdje oko 50 eura manja nego u Crnoj Gori. Znači, to je nešto od čega moramo početi, jer nije Crna Gora van ovog regiona. Lijepo je to kad naše kolege iz opozicije pokušavaju da Crnu Goru uporede sa razvijenim zemljama Evropske unije, ali znate treba nam puno vremena da stignemo razvijene zemlje Evropske unije. Sada smo sa 50% prosjeka Evropske unije, ali samo da ne bude dileme, u Hrvatskoj je prosječna penzija 336 eura, znači 50 eura je veća nego u Crnoj Gori. Sada smo prosjek 50% razvoja Evropske unije a zemlje regiona su najmanje 10% niže od to prosjeka, odnosno maksimalni prosjek je 40%.

Mislim da nam svima treba malo realnosti. Znam, slažem se ja sa tim da je ovo predizborno vrijeme, slažem se da svi želimo negdje da se predstavimo u najljepšem svjetlu, posebno kolege iz opozicije ali moramo da vodimo računa o onome što je realnost. Ovo je nešto o čemu možemo da razgovaramo na ovaj način. Dozvolite, gospodine potpredsjedniče, samo par rečenica koje se tiču jedne vrste penzija koje nema u ovom zakonu, to je politička penzija. Imali smo dosta problema dok smo u političku penziju ispratili one koji su išli da svoj politički stav izgrađuju u Beogradu na kanabeu Slobodana Miloševića. Sada očito moramo da vrijeme i energiju trošimo na one koji svoj politički stav dobijaju u beogradskoj patrijaršiji od patrijarha Irineja. Naravno, nadam se da ovo vrijeme i energiju koju budemo morali da trošimo na naša politička nadgornjavanja ni u kom slučaju neće značiti da ćemo ostaviti ekonomiju po strani. Naprotiv, znači treći paket ekonomskih mjera Vlade Crne Gore garantuje da i u ovo teškom vremenu, znači, ekonomske krize, da ćemo imati snage da zaštitimo one sa najnižim primanjima, sa jedne strane, ali isto tako da stvorimo uslove za budući razvoj. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 16:48:42)

Hvala.

Komentar ima Srđan Milić.

SRĐAN MILIĆ (29.07.20 16:48:56)

Ja molim ljubitelje lika i djela nekoga kolumniste da ne zaborave da sam ja bio prva ... (upadica). Nisam žrtva, takav ne može od vas napraviti žrtvu, a neki su bili ljubimci. Jesu, samo tako.

Gospodine Sekuliću, govorili ste o uporednim pokazateljima i vi dobro znate da kada se rade uporedni pokazatelji oni uvijek imaju za i protiv, je li tako. Onaj element koji niste uzeli u obzir a koji ćemo sve značajnije morati da uzimamo u obzir su troškovi života u jednoj, drugoj, trećoj državi, kad se upoređuje. Mi ćemo doći, gospodine Sekuliću, u jednu vrlo čudnu situaciju, a već smo došli, da u zemljama najrazvijenije demokratije troškovi života budu niži nego kod nas. Da dođete u situaciju da u Italiji vam osnovni životni proizvodi budu značajno niža cijena nego što su ovdje, a da pokušamo da pratimo evropske cijene u nečemu što će biti tema sledeće tačke dnevnog reda kad se govori o energetici i o svemu ostalom. Dake, to je neki paradoks koji moramo, ako hoćemo nešto da rješavamo, da riješimo. Paradoks je da ja pošaljem, paradoks je odgovor koji sam dobio na pitanje Centralnoj banci Crne Gore, gospodine Sekuliću, gdje ih pitam šta ste konkretno preduzeli vezano za mjerenje obima neformalne ekonomije u Crnoj Gori po HTC-e metodi. Znaće šta mi kažu? Da to nije pitanje za njih. Problem je, gospodine Sekuliću, što su oni već sedam ili osam godina zaredom u preporukama Vladi za ekonomsku i finansijsku politiku upravo predviđali mjerenje obima neformalne ekonomije. Znaće, gospodine Sekuliću, previše ima u ovoj zemlji salonskih ekonomista koji su voljni da predlažu rješenja a da se niko ne može sjetiti šta su konkretno uradili na bilo kojem poslu prije nego što su počeli da se bave salonskom ekonomijom.

Nacionalna ekonomija značajno zavisi od neformalne ekonomije i neformalnog zapošljavanja. To su, gospodine Sekuliću, dvije ključne, najveće barijere ekonomskom razvoju Crne Gore. Trećina crnogorskog bruto društvenog proizvoda, podaci, vi ste govorili, čini mi se decembar 2019. godine da bi se moglo uzeti kao reper, nalazi se u neformalnoj ekonomiji, 30 hiljada zaposlenih radi na crno, a više od četvrtine PDV-a, a to je osnovni izvor prihoda budžetskih, nenaplaćeno je. Dakle, ako mi mislimo da možemo riješiti problem time što ćemo predložiti i najbolje rješenje u dijelu rashodne strane, zaboravite, nama je problem prihodna strana budžeta. Hvala vam i izvinite na prekoračenju.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 16:52:40)

Predrag Sekulić i za završnu riječ planiran je Dragutin Papović.

PREDRAG SEKULIĆ (29.07.20 16:52:45)

Hvala vam, gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi kolega Miliću, mi se slažemo oko osnovnih stvari. Ja se takođe slažem sa Vama da moramo da vidimo i prihodnu i rashodnu stranu budžeta. Značni, rashodno je nešto lakše vidjeti i dobro je što Vlada Crne Gore ima u ovom trećem paketu i taj dio, to govorim o smanjivanju plata i ujednačavanju plata direktora državnih preduzeća. To sa jedne strane. Sa druge strane smanjenje javne potrošnje u onom dijelu u kojem je to moguće. Dozvolićete, kada smo imali ekonomsku krizu 2008, 2009, 2010. godine, ako vidimo, ako uporedimo nivo javne potrošnje vidjećemo da je to neuporedivo manje u odnosu na one kasnije godine. Očito da tu ima dovoljno prostora da se na smanjenje javne potrošnje fokusiramo tek onda kada imamo ekonomsku krizu ili kad imamo nedostatak novca u budžetu.

Što se tiče prihodne strane, tu se takođe slažem sa Vama, ali vjerujem da zajedno smo učestvovali u tome, u kreiranju nekih zakona koji upravo idu na to da se smanji obim sive ekonomije. Protiv sive ekonomije moramo se boriti svi. To je ista priča kao vlasti i opozicije u ovom Parlamentu. Svi imamo odgovornost neko više, neko manje. Kada je u pitanju siva ekonomija takođe svi u društvu imaju odgovornost i mi koji ne želimo da nekoga prijavimo za to što smo dobili lažni fiskalni blok ili neko drugi ko pokušava na uštrb tog PDV-a da dobije ekstra profit. Ono što je meni veći problem jeste zato što imamo nelojalnu konkurenciju onih koji uzimaju državni novac, jer to je državni novac, pripada svima nama, od tog novca se grade škole, bolnice, plaća se sudstvo, plaće se zdravstvo, plaćaju se parlamentarci i tako dalje. Osnovno je ne možete negirati razvoj Crne Gore, govorim o tom presjeku od nezavisnosti do danas. Svi makroekonomski parametri od porasta bruto društvenog proizvoda, od broja zaposlenih, od prosječne plate, od prosječne penzije, sve to negdje nam daje za pravo da kažemo da smo išli pravim putem i da smo crnogorsku ekonomiju razvijali na pravi način.

Još jedanput kažem, treba da se uporedimo sa državama regiona zato što smo dijelili zajedničku sudbinu svih ovih godina i treba da vidimo koliki je napredak Crne Gore u odnosu na njih. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 16:55:06)

Hvala.

Kad sam rekao Dragutin Papović, računao sam u ime DPS-a i tačno je da je prije toga prijavljen Goran Radonjić.

GORAN RADONJIĆ (29.07.20 16:55:20)

Zahvaljujem.

Poštovani građani, samo vrijeme kada se pojavio ovaj zakon govori da zapravo sa puno razloga možemo da to shvatamo kao jednu demagogiju. Ona je sračunata sa tim da se utiče prije glasanja na penzionere, da im se kaže - evo koliko mi brinemo, jer sad smo riješili mjesec dana pred izbore da vam povećamo penziju. Je li to baš tako ili nije to je posebno pitanje, ali Boga mi bi trebalo da sve četiri ove godine sagledamo kao građani pa da vidimo je li bilo brige za penzionere. Kakav je uopšte položaj penzionera vrijedi li mnogo dokazivati? Koliko je ponižavajući i užasan status ljudi, kako da živi neko recimo ko ima oko 200 evra penziju? To je nešto što je prosto nevjerovatno da mi imamo takvu situaciju i da nam još neko objašnjava - vidite kako je bila nekad hiperinflacija. Čovjek bi pomislio da su ljudi koji su sada u DPS-u bili u zatvoru kao disidenti, a ne vlasti. Jesu li oni isključivi krivci za tu hiperinflaciju? Ne, ali jesu li učesnici, pa jesu. Bili su na vlasti i taj koji je potpisivao onu čuvenu novčanicu od 500 milijardi bio je čovjek koji je bio odavde, delegiran odavde. Dakle, nije niko ovdje ne znam, išao u disidenstvo, borio se protiv toga, nego

Boga mi debelo koristio tadašnju situaciju zarađivanje na razlikama kursima, takozvano šticovanje i tako dalje, to su ljudi koji su ovdje, koji su bili tada bliski ili direktno u vladajućim krugovima.

Nekad razmišljate, zaista nesrećna generacija kojoj pripadaju roditelji od prilike moji i malo mlađi i malo stariji, 80-ih godina bila je kriza, nisu tada bile redovne ni plate ni penzije, zato su i počeli oni štrajkovi. Živjeli su na par - nepar da voze, na tačkice - bonove da kupuju brašno, ulje, šećer, 90-ih godina hiperinflacija, ratovanje, stalni strah od golog preživljavanja. Ima li neko nekad da kaže - izvinite, griješili smo, bili smo tada na mjestima gdje se moglo nešto odlučivati. Možda nije primarno odlučeno ovdje, ali jeste čovjek učestvovao i sistem i stranka koja je na vlasti. Imali neko nekad barem to, odgovornost, da kaže, izvinite pogriješili smo. Ili možda je kriv neko ko je tada bio student, ko je jedva kraj sa krajem sastavljao ili đak.

Radostan dan za penzionere. Pa prosto čovjek ne zna od muke šta da kaže kada to čuje da je danas radostan dan za penzionere. Šta tek čeka današnje radnike koji prihvataju silom prilika da rade bez uplaćivanja radnog staža, bez uplaćivanja doprinosa, kakve će njihove penzije biti ako ih upšte dočekaju. Moram da kažem, s obzirom na vrijeme i nekog ko je direktno zainteresovan, vrijeme za pripremu i donošenje ovog zakona dugo je, objasnili su nam 12 mjeseci procedura. Vidite kako je to užasno obrazloženje, kaže: opterećenje za finansije su roditelji djece, kako je formulisano u zakonu, sa teškim poremećajima u razvoju. E vidite sad, ako je to opterećenje i ako to našu državu treba da uzdrma, Boga mi je nešto problematično sa tom državom i sa tom vlašću. Da se to smanji, da se to ukine pravo i da nam se ovdje čuo sam i ja ih znam dobro jer i sam to imam u porodici i poznajem ljude koji imaju te situacije, kako je to razumijevanje, pa kako mi čak ide se dotle da se ovdje javno kaže kako ti ljudi razmišljaju šta će biti sa njihovom djecom kad oni umru. Da, to je razmišljanje tih roditelja. To je moje razmišljanje, ali je li dovoljno reći tako nešto ili je možda neko je poslanik, ko je član vladajuće koalicije, ko ima ministra tamo je li možda on odgovoran da nešto promijeni kad je to u pitanju ili da mi ovdje govorimo kako imamo razumijevanja, a onda im ukidamo prava. Može neko da zamisli, recimo, kako izgledaju ovi mjeseci ljudima koji imaju rutine, koji žive tako što imaju rutine svakodnevno, moraju da izađu u tačno određeno vrijeme, da rade u tačno određeno vrijeme stvari. Zamislite kad im to uinete nekoliko mjeseci, kakav je život tim porodicama, imaju li kome da se obrate, imaju li neki centri gdje oni mogu da odu ili ćemo mi da slušamo kako je to divno razumijevanje naše zemlje. Zamislite samo kakav je život tim porodicama. Eto njima brige pred izbore. Kakva je briga države? Ne da proširi službe, da napravi neke dnevne centre, da omogući neku pomoć i porodicama i njihovim roditeljima, njihovom okruženju, da im omogući nešto, nego im ukida i ovu mogućnost. Pa, ko ide sa 20 godina staža u penziju, kolika mu je penzija? Pa ide od nevolje, jer nema gdje sa tim svojim djetetom. Umjesto da se prave nekakve mogućnosti da ta djeca negdje idu da se nečim angažuju, pa da nešto možda i rade, ako su oni uopšte svjesni toga. Ovdje svaka grupa, na žalost ističem ovu koja je najviše pogođena i najmanje ima mogućnosti da nešto kaže. Sve su u teškoj poziciji osobe sa invaliditetom, ali mnogi od njih imaju mogućnost da javno kažu. Onaj ko ja od autizma on nije u stanju ni da govori najčešće, a u njegovo ime u javnosti, znate šta slušamo - kako smo mi divni što smo pokazali solidarnost, da tražimo, da se sjetimo onog tragičnog slučaja. Koliko će proći dokle budemo imali neki sličan slučaj? Da li je sistem nešto uradio da se spriječi da neko dijete nestane u vodi, ili mi treba da se tješimo da smo ga tražili i šta ćemo sad? Možemo li nešto da preduzmemo da tim ljudima bude lakše? Ovdje sam čuo isto i shvatam da je to dobronamjerno, ali neko kaže - volio bih da se svi rode zdravi. Pa, nije lice sa invaliditetom bolesno, nego je to neko stanje koje neko ima. Oćemo li da mu govorimo da je šteta što se rodio takav ili postoji država koja sebe naziva socijalnom, da se zalaže za socijalnu pravdu koja će zamisliti kako izgleda život iz te perspektive. Evo, gledam ovdje, kako će ovdje da uđe lice sa invaliditetom, može i da sjedne, može da govori, može da se obrati, ili ćemo mi da klimamo glavom i ... onda da radimo i dalje. Još jednu stvar na kraju da kažem, licima sa invaliditetom ne čini se jednom nešto da im se stvari poboljšaju, nego se stalno moraju imati u vidu i stalno se mora djelovati da im se da podrška, ne pomoć nego podrška, jer oni nemaju specijalne potrebe, oni imaju iste potrebe kao i mi. Mi smo dužni, ako su to naši članovi porodica, ako su naši sugrađani, ako su naši rođaci da nešto učinimo. Zar ne osjećamo ljudsku obavezu i potrebu da tako nešto uradimo. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 17:02:23)

Hvala.
Poslanik Murić.

MIRSAD MURIĆ (29.07.20 17:02:40)

Samo koristim priliku da iskomentarišem par nekih navoda od kolege Radonjića, ali i od ostalih opozicionara koji ukazuju da Crna Gora nije država socijalne prade, da nije ovo, da ništa ne činimo za penzionere, da ništa ne činimo za osjetljiva lica u Crnoj Gori što u suštini pobijam, odnosno odbijam. Razumijem da su predizborne aktivnosti, ali vi, građanke i građani Crne Gore znate da radnik koji radi najviše mu je žao na kritike od nekoga ko ne ništa ne radi. U ovom slučaju je to tako i ja to mogu da prihvatim, ali zadržavam za sebe ono što mislim, a građane, znam da će odlučiti pravilno i da će politika koju predstavlja Demokratska partija socijalista sigurno dobiti 30-og avgusta i dalje nastaviti da pruža građanima ono što je njima neophodno. Briga o starima je veoma važna, i nije to samo penzija. Koliko ja znam Vlada Crne Gore u kontinuitetu pomaže penzionerima. Ovaj zakon je samo jedan dio koji stvara uslove da naši najstariji žive bolje, tu su razne pomoći, to sam naveo kada sam imao priliku prije nekoliko sati da govorim. Znači, stanovi, izgradnja stanova, pomoć penzionerima sa najmanjim primanjima u raznim oblicima, ljetovanje, odmori, zimnica itd. Ali, u doba pandemije koronavirusa država je pokazala svoju snagu i omogućila mnogim našim građanima koji su i zbog same, znači, epidemije bili u nemogućnosti da zarade i da stvore za svoje familije. Tako su i podijeljene pomoći najugroženijem sloju stanovništva, među njima su se našli i penzioneri, tako je i sada, i u cilju ublažavanja negativnih ekonomskih posledica nastalih epidemijom koronavirusa, a posebno zbog rigoroznih mjera koje su bile na snazi u Opštini Rožanje, Vlada na čelu sa premijerom gospodinom Duškom Markovićem, odlučila je da pomogne najugroženijim kategorijama stanovništva Opštine Rožaje. To je simbolično, ali ipak znak pažnje prema najugroženijim građanima Opštine Rožaje. Da to nije neka pomoć iz nekih fondova, ne znam ti kakvih, Ministarstvo ekonomije je raspisalo postupak javne nabavke za te pakete sa životnim namirnicama. Znači, sve što radimo, radimo transparentno, javno i kada pomažemo i kada bilo šta drugo radimo. Ova pomoć će biti raspodijeljena u Rožajama preko Centra za socijalni rad penzionerima preko Udruženja penzionera kao i licima, odnosno porodicama koje se nalaze u samoizolaciji. Njima će pomoć podijeliti Organizacija Crvenog krsta iz Rožaja. I u ime građana Rožaja, kao Rožajac imam potrebu da se zahvalim Vladi Crne Gore i premijeru Dušku Markoviću na poklanjanju iole malo pažnje građanima Opštine Rožaje, na šta sam mu veoma zahvalan. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 17:06:54)

Hvala.
Odgovor na komentar poslanik Radonjić.

GORAN RADONJIĆ (29.07.20 17:07:01)

Hvala na prilici da ponovim neke stvari. Žao mi je da nijeste, evo i vi ste izbjegli da kažete da ste vi za to da se ukine mogućnost da roditelja djeteta sa teškim poremećajem u razvoju nema priliku da ima penziju nakon 20 godina staža. Eto to je ključno pitanje. Lijepo je to, i ja mislim da je grehota da čovjek dođe u situaciju da dobija namirnice, trebalo bi da svi ovdje žive dobro, pa da ne mora Vlada da mu daje pakete. Ali, hoću da kažem, ja mislim da to nije pitanje politike, to je pitanje elementarnog morala. Umjesto da pomognemo tim porodicama koje su sad u teškoj krizi, mi im sada oduzimamo jednu mogućnost za koju se podatak pojavljuje da je 430 otprilike porodica. Pa nije to za jednu zemlju koja govori o milijardama, koja daje milijardu za atuoput. Pa je li moguće da 430 ljudi koji imaju teški problem, koji evo, već sam vam rekao, pa ko će otići sa 20

godina u penziju, a već radi, bez nevoljnik. On ide zato što nema kome da ostavi to svoje dijete. I vi sad ćete glasati, ja se nadam da nećete, apelujem da to ne radite, da promijenite, da utičete, da urgirate. Ja ne mogu da razumijem to, prosto mi je nshvatljiva ta logika. Ja bih očekivao naročito u predizborno vrijeme da se nešto uradi više. Mi smo imali cijelu Crnu Goru, govorimo o mogućnostima, sjećamo li se te kampanje za lica sa invaliditetom, iovo je to kakve su njihove mogućnosti, ne postoje, ne postoje. Dakle, ne da se radi na tome da se nešto dodatno pruži njima, nego im se ukida i ono što imaju. A govoriti sada, briga za penzionere, tačno je to. Evo se suzdržavam od toga da koristim u neke, ali da kažem, i to mi je malo licimjerno, nećemo da politikanski, pa mi smo ovdje došli da govorimo o politici i obraćamo se svojim biračima uvijek pa i sada. Ali, mislim da neke stvari moraju biti iznad stranaka i da moraju biti stvar konsenzusa, jedna od njih je briga prema licima sa invaliditetom. Ona bi trebalo da bude jednaka i da se mi zapravo takmičimo u tome da iznesemo neke ideje i da je svejedno ko će ih sprovesti, jer ćemo ih nakon toga nastaviti da ih proširujemo, da ih povećamo. To nijesu stvari koje moramo ovdje da izmislimo, nego to u čitavom svijetu je upavo i trend sada, da humanost jednog društva se vidi upravo po tome. Kakvu priliku ima neko, vidite gledao sam skoro, u Izraelu postoji pozorište za lica koja ne vide. Zamislite dokle je došlo to društvo koje je u stalnom ratnom okruženju, pa ima priliku da o tome brine i važno mu je to, a mi smo ovdje došli do toga da zahvaljujemo Vladi što je nekome dala paket sa hranom, i to je veliko dostignuće, ne želim da to obesmislim, neka ih i treba svima da pomogne, i da kažem, daj Bože da ne bude niko kome treba davati bilo kakav paket sa hranom ili namirnice bilo koje vrste, ali na drugoj strani da ovo bude jedan od dostignuća penzijskoga zakona zaista me sramota. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (29.07.20 17:10:13)

Hvala.

Dajem riječ Dragutinu Papoviću.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (29.07.20 17:10:22)

Hvala vam, gospodine potpredsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege, poštovani ministre sa saradnicima,

Ovo je jedna od onih tema koje u Crnoj Gori najkraće označavamo kao životnim i u kojima demagogija ili ideologija ne bi trebalo da imaju značajniju ulogu. Ja mislim da je to iz perspektive svakog penzionera koji gleda prenos ove sjednice upravo tako i da bez obzira na to što rekla vlast, odnosno parlamentarna većina ili opozicija u njihovoj vizuri, odnosno iz njihove perspektive ova priča će uvijek imati jedan lični doživljaj, jer se radi o njihovom životu i o životu njihovih porodica koje često zavise od primanja na osnovu ovog Zakona, odnosno Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. Ono što je sasvim izvjesno to je da se ovim zakonom pravi korak naprijed. O tome kolik je taj korak naravno može se diskutovati, ali u svakom slučaju sigurno je da se pravi poboljšanje. Kolege iz opozicije to poboljšanje žele da umanje pa čak i pomalo posrdno se odnose prema tim nastojanjima, to je legitimno iz perspektive opozicije, jer tako oni napadaju vlast. Takođe, oni optužuju vlast da ovo radi isključivo zbog izbornog ili predizbornog marketinga. Činjenica je dakle, da se nalazimo pred izborima, ali i činjenica da ljudi kojih se ovo tiče su odavno punoljetni i odavno znaju kako funkcionise politički sistem i političke partije u Crnoj Gori da nije niko toliko naivan da bi mogao čisto ovako ako se radi isključivo o političkom marketingu da budem impresioniran ili da na sledećim izborima ovo bude presudno za njegovo glasanje, kako god.

Ovo je ono što je u ovom trenutku najrealnije u ovoj oblasti. Ja mislim da je to naša najbolja odbrana i naš najbolji argument. Ovaj zakon je u stvari površina ispod koje se prije svega nalazi ekonomski i finansijski faktor koji presudno utiče na ovaj zakon, odnosno na visinu penzija u Crnoj Gori. Ono što smo uspjeli da postignemo u razvoj ekonomije i finansija Crne Gore daje rezultat i na ovom planu. Napredak postoji, neka svako ocijeni da li je taj napredak dovoljan, da li može brže i ako može brže kako i ko će to najbolje da ostvari. Mi ne bježimo od tog suda građana, odnosno

penzionera, od njihovog stava, oni znaju najbolje šta je bilo bar u prethodnih 20 godina. Neka cijene dakle i nas i opšte uslove u zavisnosti od toga u kakvoj se situaciji nalaze. Da li su za njihove penzije krivi možda poslodavci iz nekog davnog perioda koji nijesu adekvatno uplaćivali da li su krive političke okolnosti i ekonomske koje nijesu išle na ruku ni cijelom društvu, a ne samo penzionerima takođe neka o tome cijene, da li je kriva ova vlast ili prethodna vlast, odnosno neki prethodni resorni ministri, sve je to na sudu penzionera i sve je to legitimo.

To je tema kažem o kojoj prije svega danas opozicija pokušava da profitira, jer se ona predstavlja kao neko ko bi te penzije doveo do mnogo većeg iznosa i može da se radi o poziciji koja je usmjerena ili čija je politika na pravim osnovama možda bi i nekoga uvjerili na to, ali recimo najjači opozicioni subjekat Demokratski front svoju ideologiju i politiku gradi na činjenici što su im Radovan Karadžić i Ratko Mladić heroji. Dakle, na politici koja je u jednoj susjednoj državi izazvala građanski rat i neviđeno stradanje. Ja samo imam jedno pitanje. Da li takva politika može da donese evropske tenzije? Mislim da ne može, a takva politika ako prevlada u Crnoj Gori bi bila vladajuća. E možete misliti u takvoj politici, u takvoj državi kako bi izgledale penzije. Ne morate možda ni zamišljati dovoljno je da pogledate u susjedstvo. Takođe, jedan dio kolega iz opozicije ovdje još uvijek podržava politiku Slobodana Miloševića. Ako ta politika bude vladajuća da li je realno očekivati veće penzije od ovih koje sada imamo. Takođe, mislim da je to nerealno. Na kraju imamo jednu političku partiju koja je 18 godina bila u vlasti, koja je u tom periodu zajedno sa DPS-om kreirala cjelokupan državni pa uključujući u skladu sa tim i socijalni sistem i na kraju i odnos prema penzionerima koja se od poslednjeg opozicionog statusa pokušava reafirmisati kao socijalno odgovorna partija. U redu, ali ja postavljam pitanje penzionerima. Dok su oni bili u vlasti šta su konkretno samo oni isključivo oni doprinijeli da vi imate bolji položaj, a veće penzije. Ako isključimo dakle tu demagogiju, ako isključimo ovaj predizborni marketing onda dolazimo do zaključka da je zaista ovo u ovom trenutku najrealnije i sa tim realnim ne treba se igrati, odnosno ne treba eksperimentisati, jer eksperimentišete u stvari sa svojim životnim pitanjem. Ja se samo nadam da ćemo mi u narednom periodu smoći snage da napravimo takve ekonomske i finansijske iskorake da ovaj sistem bude održiv i to je ono što možemo jedino obećati da ćemo se truditi da ovo održimo, ali penzioneri treba da prije svega procijene iz perspektive da ne izgube ono što imaju i to je suština i ovoga zakona i naše politike. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 17:17:01)

Zahvaljujem poslaniku Dragutinu Papoviću koji je na jedan sadržajan način sublimirao današnje izlaganje i dio politike DPS-a.

Dajem riječ ministru. Upozoravam poslanika Srđana Milića da ne ometa rad. Ne, ne, nijeste u pravu.

Dajem riječ ministru rada i socijalnog staranja. Izvolite, ministre.

KEMAL PURIŠIĆ (29.07.20 17:17:54)

Na kraju ove cjelodnevnog rasprave koja je trajala duže od šest sati želim da se u ime članova Vlade u ime mojih kolega da se zaista zahvalim svim poslanicima koji su uzeli učešće u raspravi dakle i onima koji su podržali ovaj prijedlog zakona, ali i onima koji su da kažem konstruktivno diskutovali i predložili šta bi se to u perspektivi u nekoj boljoj konstalaciji odnosa u povoljnijim ekonomsko - socijalnim okolnostima moglo unaprijediti u penzijsko sistemu i nama će te sugestije biti dragocjene i uopšte Ministarstvo rada koje prati ovu politiku da i dalje nastoji da unaprijedi ovaj zakon. Želio bih da iskoristim kratko još par minuta da se osvrnem na neke od komentara u završnoj riječi ne da izazovem repliku ne želim nikoga da pojedinačno opominjem nego prosto da dam naše viđenje na neke situacije eventualno možda doprinesemo razjašnjenju situacije ukupne.

Najprije želim da kažem da zaista odbacujem tezu da ovaj zakon ima direktne ili čak bilo kakve veze barem što se tiče predlagača Vlade i Ministarstva rada i socijalnog staranja sa koincidencijom sa situacijom da ćemo za mjesec dana na izbore. Argument u tom pravcu je da

smo poprilično davno, prije 10-11 mjeseci, ... ovaj zakon, o tome smo pričali. Objašnjavao sam razloge zašto on nije došao u Parlament koji mjesec ranije i prosto se desilo tako. Važan je zakon sistemski. Najvažnije je od svega da u ovom mandatu Vlade sa ovom energijom koju Vlada ima i sa opredjeljenjem, odgovornošću prema jednoj brojnoj populaciji naših građana donesemo ovaj propis jer će on da donese značajne benefite.

Želim kratko da se osvrnem na tezu ili na upit da li je redovna isplata penzija uspjeh ili je to nešto što se podrazumijeva. Rekao bih da je u uređenim državama koje imaju značajne potencijale finansijske, ekonomske to zaista nešto što se podrazumijeva i da je penzija zarađena i država kao što znate u samom ovom propisu garantuje isplatu penzija i garantuje za ta davanja što je ona pokazala i na način kada penzionim Fondu nedostaje prihoda ona je uvijek uskakala. Čak se iz opštih prihoda nadomješćavao deficit u budžetu koji je sve do 45,42% srećom zbog rasta ekonomije koji imamo i većeg broja zaposlenih promjene ukupnih performansi u ovom sistemu taj deficit je pao u prethodnoj godini na 96 miliona, odnosno na nekih čini mi se 22,14% ukupnih rashoda fonda PIO.

Trend popravljanja, smanjenja deficita i povećavanja izvornih prihoda se nastavlja. Ove godine je planirano da bude ugrožen zbog poznatih okolnosti, ali već sledeće godine će ići uzlaznom putanjom i opet će to biti doprinos koji će rast ekonomije i razvoj koji se planira u narednoj godini obezbijediti. Teza da evo rekao bih i to čak i u moćnim državama sve je više izazov redovnosti, sigurnost isplate penzija. Pominjao sam u uvodnoj riječi zašto su ti izazovi sve veći i imate situaciju da je jedan od najstabilnijih penzionih sistema u Njemačkoj već u ovom trenutku, a i u perspektivi, imaju problema sa tim, stopa zamjene im je sve manja, sigurnost penzija sve manja i nadaju se da im emigranti poprave situaciju. Slične izazove imaju manje više sve države u svijetu i postoji u teoriji ta vrsta upita koja za crnogorsku Vladu ne važi u ovom trenutku da li su penzije sigurne. Ono što želim da kažemo u ovom trenutku nije više i nije zgoreg, penzije su sigurne, biće redovne i dalje, biće stabilne, a ove izmjene će omogućiti da budu adekvatnije i veće i to ne kao što se čuva ovdje u par diskusija simbolično i za uski krug ljudi nego reći ću koliko i za koliki krug ljudi. Dakle, minimalne penzije su isplaćivane za nekih nešto malo više od 12.000 penzionera nakon što se povećavaju ovih 13,16% obuhvatiće penzionersku populaciju ili broj penzionera od oko 16.000 i za to će država da izdvoji ove godine 2,8 miliona eura, jer se Vlada odlučila da poveća penzije od 01. januara retroaktivno.

Takođe, je važno da se kaže da su naše penzije prosječno najviše u državama Zapadnog Balkana za 22% su veće od prosječnih penzija u Srbiji, za 34% nego one u Bosni, za 16% veće od penzija u Zapadnoj Makedoniji, za 45% veća od penzija u BH entitetu Republika Srpska i država će za servisiranje obaveza ovoga zakona u ovoj godini obezbijediti 4,4 miliona, u narednoj 6,7 godina i taj iznos će da se sukcesivno, odnosno povećava iz godine u godinu. To dakle uz onaj deficit o kojem sam govorio koji je prošle godine bio 22,14% to je odnos ove Vlade ove države prema penzionerskoj populaciji, ljudima koji su zaslužili svoje penzije, ljudima koji su gradili ovu državu i zaista tu nema dileme, jedan korektni odnos u svakom smislu.

Naredne godine da bi se isplatile minimalne penzije onako kako je predviđeno trebaće da se uloži oko tri i po miliona. Svi budući penzioneri do 2030. godine imaće u prosjeku penzije veće za 11,2%, a to je po slobodnoj procjeni između 18 i 20.000 penzionera u periodu do 2030. godine i ti penzioneri će imati u prosjeku penzije veće 11,2%. Da li je to simbolično ili ozbiljni broj penzionera budući i da li je ovo simbolično ili ozbiljno izdvajanje države neka svako prosudi iz ovog podatka. Želim samo još jednom rečenicom da komentarišem da li su naše minimalne penzije tako male i još želim da vas sve podsjetim, posebno ekonomiste ljudi koji, ali svi podaci pretpostavljam da se svi poslanici da se bave time. Penzija, stopa zamjene kod nas u Crnoj Gori je nekih 55,8% ako nam je prosječna plata 524 eura pomnožimo to sa 55,8% i dolazimo do one penzije od 288 eura, dakle to je realnost. Ne može penzija ko prima prosječnu platu da bude veća od 288 eura. Da li je malo ili mnogo mi možemo da imamo lični sud oko toga. Važno je da znate i to da prosječno u svaku porodicu ulazi 2,7 primanja bilo da se radi o zaradi, penziji ili socijalnom davanju. Ako sve to saberemo ne možemo kazati penzija je mala 228 eura ko može da živi od te penzije. Ja znam da postoji dosta porodica koje živi samo od jednog ili čak da nema ni jednu vrstu ovoga prihoda i oni su briga države i vi znate da imamo 8.200 takvih porodica za koje država izdvaja određena sredstva i znate da izdvajamo preko 80 miliona za tu vrstu i ostala socijalna davanja, ali je važno da se ne manipuliše podacima i da se kaže prosječna plata, prosječna

penzija i prosječno socijalno davanje i to 2,7 takvih davanja po porodici ulaze u naše porodične budžete u prosjeku i to obezbjeđuje da se borimo uspješnije sa socijalnim davanjem. Nije to dovoljno za mnogo porodice. Mnoge porodice imaju problema da nabave elementarnu potrošačku korpu i meni negdje oni prijedlozi koji idu u tom pravcu da se njima pomogne zaista mi onako legnu na srce što se kaže i želim da zajedno sa mojim kolegama, odnosno neko ko bude ovo radio u perspektivi popravimo tu situaciju, ali je ovo nešto što u datim okolnostima može da se uradi. Još jednom se zahvaljujem, malo sam prekoračio vrijeme, svima se zahvaljujem na konstruktivnoj raspravi.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 17:29:04)

Zahvaljujem se, ministre Purišiću, zahvaljujem i vašem kolegi Jovu Pajoviću, generalnom direktoru Direktorata za penzijsko invalidsko osiguranje i boračku invalidsku zaštitu i vašoj kolegici koji su aktivno učestvovali u današnjem radu. Izvinjavam se što je u nekom periodu bilo ipak malo odstupanja od zadate teme. Radi se o važnom zakonu i važno je da su sve političke partije iznijele svoj politički stav oko važnog zakona Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijsko invalidskom osiguranju.

Uvaženi građani, uvaženi poslanici konstatujem da je pretres završen, izjasnićemo se naknadno.

Sada prelazimo na sledeću tačku dnevnog reda. To je **Predlog zakona o izmjenama Zakona o energetici**.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Dragica Sekulić, ministarka ekonomije i Marko Radunović, generalni direktor Direktorata za energetiku i energetska efikasnost, kao i Nikola Vujović, državni sekretar, što smo dodatno dobili informaciju iz Vlade.

Izvestioci Odbora su: Momčilo Martinović Zakonodavnog odbora i Filip Vuković Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Otvaram pretres. Prije toga da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Izvolite, uvodno izlaganje.

NIKOLA VUJOVIĆ (29.07.20 17:31:09)

Hvala, potpredsjedniče.

Uvaženi poslanici,

Potrudicu se da narednih par minuta ukatko predstavim izmjene i dopune Zakona o energetici koje su pred vama i tu sam svakako sa kolegom da odgovorimo na sva vaša pitanja.

Tokom primjene Zakona o energetici koji je stupio na snagu početkom 2016. godine ukazala se potreba da se unaprijed određena zakonska rješenja da se izvrši dodatno usklađivanje sa važećim propisima Evropske unije. U prethodnom periodu uočeno je da naročito potrebno unaprijediti zakonska rješenja koja se odnose na optimizaciju postupka priključenja objekata korisnika na prenosni ili distributivni sistem električne energije, proizvodnju električne energije za sopstvene potrebe, trgovinu električnom energijom na organizovanom tržištu, izdavanje i korišćenje garancija porijekla za električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora ili visokoefikasne kogeneracije. Pored navedenog, radi usklađivanja sa novim smjernicama i propisima Evropske unije pristupili smo izmjenama i dopunama Zakona o energetici koje se prvenstveno odnose na dugoročno planiranje energetskeg razvoja.

Već sam pomenuo najznačajnije izmjene ovoga puta odnosi na proces priključenja objekata na prenosni ili distributivni sistem. Ovim zakonskim rješenjem proces se sklađuje sa sedam na pet koraka, od tih koraka tri će odraditi budući korisnika, dva će tokom procesa priključenja obaviti u direktnoj komunikaciji operator distributivnog sistema i snadbjevača.

Pored benefita u pogledu broja koraka i dužini trajanja svakog pojedinog koraka, a samim tim i trajanje ukupnog procesa priključenja značajan benefit ovog zakonskog rješenja budući potrošači će imati kod troškova samog priključenja. Druga najznačajnija izmjena tiče se mehanizma proizvodnje električne enrgije za sopstvene potrebe, mehanizma koji je već prepoznat

u zakonu, ali nijesmo zadovoljni stepenom iskorišćenosti toga mehanizma, pa smo ga ovim izmjenama učinili značajno podsticajnijim. Mehanizam predviđa da svako ima pravo ko je vlasnik objekta imovine ima pravo na svojem objektu da sagradi solarnu elektranu, odnosno solarne panele postavi na taj način proizvodi električnu energiju koju će da troši na licu mjesta, svaki višak može da preda mreži, a manjak da povuče s mreže. Instaliraće se brojiilo koje će mjeriti energiju u oba smjera. Jednom godišnje će se vršiti konačan obračun 1.aprila, tako da domaćinstva mogu sav višak praktično koji se kupe u ljetnjem periodu trošiti zimi i smatrali smo da je to način da mehanizam učinimo atraktivnijim, odnosno da ga što više korisnika počne primjenjivati.

Svjesni činjenice da budućnost energetike nije moguće planirati bez svijesti uticaja na klimu, kao važan segment izmjena predviđene su izmjene budućeg strateškog planiranja, razvoja energetskog sektora, naime riječ je o uvođenju umjesto dosadašnje strategije razvoja energije, nacionalno energetskog klimatskog plana kao što je primjer u zemljama Evropske unije. Predložene odredbe su u skladu sa zahtjevima regulative 2018/1999. upravljanje energetskom unijom i djelovanju području klime kojim je propisana neophodnost zajedničkog planiranja razvoja energetike i njenog uticaja na klimu. Ja bih toliko za uvod, a tu smo svakako da prođemo sve detalje. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 17:34:46)

Hvala.

Poslanik Milić. Izvolite.

SRĐAN MILIĆ (29.07.20 17:35:06)

Mislim da smo na odboru razgovarali oko ovoga i oko značaja samoga Predloga zakona. Tu je predsjednik Odbora...

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 17:35:15)

Poslaniče Miliću, molim vas. Sad ću vam ja pomoći. Sačekajte.

Poslaniku koji želi da govori o povredi Poslovnika predsjednik daje riječ. Izlaganje tog poslanika ne može trajati duže od jednog minuta, a dužan je da ukaže na odredbu Poslovnika za koju smatra da je to povrijeđeno.

Molim vas recite koja je odredba povrijeđena?

SRĐAN MILIĆ (29.07.20 17:35:38)

U ovoj vašoj najavi ko će ispred Vlade obrazlagati tekst zakona pomenuli ste ime ministrice Sekulić, a onda ste na vaš način dodali još jedno ime kako ste obaviješteni iz Vlade. S obzirom da u dokumentu mislim da se pominje ime gospodina Vujovića kao drugo lice, interesuje me prvo zašto ministarka Sekulić danas nije tu nije nikakvo, postoje ranije preuzete obaveze, vjerovatno samo da znam koji je razlog i jesu li oba gospodina navedena u propratnom aktu. To je moje pitanje na koje tražim odgovor, a ja ću onda imati proceduralno još jedno, nakon što mi odgovorite na ovo.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 17:36:25)

Navedeni su Nikola Vujović, državni sekretar i Marko Radulović, generalni direktor Direktorata za energetiku i energetsku efikasnost. To je naknadno bilo. Ja se izvinjavam. Ja sam tu malo proširio. Izvolite.

SRĐAN MILIĆ (29.07.20 17:36:49)

Pitao sam samo za gospođu Sekulić da li imate informaciju. / Odsutna je./

Povreda člana 50 Poslovnika o radu Skupštine Crne Gore stav u kome se kaže da institucije države imaju obavezu da u roku od 15 dana od dana postavljanja pitanja na isto dostave odgovor u obliku kako je traženo u pitanju. S obzirom da sam Ministarstvu ekonomije poslao već prije tri mjeseca pitanje, interesuje me gospodine potpredsjedniče Parlamenta, a vjerujući da vi po svom običaju planirate da danas završite sve ove tačke dnevnog reda koje su ostale nekih šest, sedam tačaka. Šta možemo da uradimo da bih ja i Parlament bio uvažen od strane Ministarstva ekonomije i da poslije tri mjeseca dobijem odgovor na moje pitanje? Ja uredno u CC postavljam u mailu gospodina generalnog sekretara i pisarnicu da bi postojao taj trag. Ja apelujem na vas da primijenite Poslovnik i pozovete kolege da mi odgovore na ta pitanja. Ta pitanja su inače, gospodine potpredsjedniče, vezana za ovu tačku dnevnog reda. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 17:38:06)

Konsultovao sam se za generalnim sekretarom. U pravu ste u članu 50 i on mi je rekao do 15.avgusta bi trebalo da dobijete dio tih pitanja. Ne znam šta to znači. Ne znam koja su pitanja, samo sam pitao. Hvala vam.

SRĐAN MILIĆ (29.07.20 17:38:45)

Bavimo se nečim drugo. Dakle 15 dana od dana postavljanja pitanja treba da stignu odgovori, a ne do 15 avgusta i ti odgovori su trebali da budu dostavljeni već ranije. Pitanja sam postavio kada je prvi put bilo najavljeno od strane Ministarstva ekonomije da će se ići sa izmjenama i dopunama Zakona o energetici.

Pozivam vas, kraj zasijedanja je sutra, da li će ova sjednica trajati sutra ili neće ne ulazim u to, potpuno vi odlučite legitimno kako pripada predsjedavajućem Parlamenta, ali tražim da se odgovori dostave do sutra.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 17:39:04)

Na pravo poslanika iz stava 2 ovog drugog člana, kao što ste rekli, shodno se primjenjuje odredba ovog poslovnika koji se odnosi na poslaničko pitanje, a rok za dostavljanje obavještanja i obavještenje iznosi najviše 15 dana. Tako da ću zamoliti generalnog sekretara da koriguje ovaj svoj stav od 15.avgusta na 15 dana. Možda ja nijesam dobro čuo. Hvala vam.

RAŠKO KONJEVIĆ (29.07.20 17:40:10)

U ime kluba, tri - četiri minuta pauze ako može.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 17:40:14)

Dajem pauzu po dogovoru da organizujemo mini kolegijum. Izvolite.

- Pauza -

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 17:46:53)

Izvolite.

PETAR IVANOVIĆ (29.07.20 17:47:01)

Zahvaljujem, poštovani potpredsjedniče, javio sam se za proceduru iz razloga što smo maloprije čuli citiranje člana 50 ali samo u jednom dijelu. Ipak ovaj Poslovnik je prepoznao i mogućnost da se ne dobije odgovor u roku od 15 dana i o tome govori stav 4 člana 50 - u slučaju da se pisani odgovor ne dostavi u roku iz stava 3 ovog člana, generalni sekretar Skupštine o tome obavještava generalnog sekretara Vlade, odnosno funkcionera od koga je traženo obavještenje i objašnjenje.

Prema tome, sam član 50 je prepoznao i tu mogućnost da iz različitih razloga nije moguće dobiti odgovor u roku od 50 dana i ja mislim da kada se već pozivamo na citiranje nekog od članova Poslovnika, da to ne treba da uradimo parcijalno nego da u potpunom sagledamo sam član.

Prema tome, razumijem želju poslanika da dobije odgovore na svoja postavljena pitanja, ali isto tako sam uvjeren da i oni imaju razumijevanja da postoji procedura koja je definisana ovim Poslovnikom i da je naša obaveza da tu proceduru poštujemo do kraja.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 17:48:04)

Izvolite.

SRĐAN MILIĆ (29.07.20 17:48:11)

Mislio sam, potpredsjedniče, da smo završili nas dvojica ove elemente, ali evo vama se obraćam. S obzirom da nijesam dobio odgovore na pitanja, zamolio sam generalnog sekretara da se obrati generalnom sekretaru Vlade i taj dopis je upućen i bez obzira što je upućen generalnom sekretaru Vlade još uvijek odgovora na ta pitanja nema.

Dakle, kolega Ivanoviću, potpredsjedniče Gvozdenoviću, sve je urađeno po PS-u samo što nema odgovora. Hvala vam.

PETAR IVANOVIĆ (29.07.20 17:48:49)

S obzirom da sam pomenut moram da reagujem.

Dakle, ja nijednog momenta nijesam kazao da vi nijeste uputili dopis, ja sam kazao nešto drugo, uvaženi poslanice, a to je da član 50 predviđa mogućnost da iz različitih razloga ne dobijete odgovor u roku od 15 dana. To je jako pohvalno po mom mišljenju što ste se vi obratili generalnom sekretaru, ja sam siguran da je generalni sekretar proslijedio svoje obraćanje Generalnom sekretarijatu Vlade i da će te u nekom roku koji ovdje nije naveden, a nikom nije branio mogućnost do sada da precizirate Poslovnik, da date predlog kako Poslovnik da bude što je moguće bolji i kvalitetniji dobijemo onaj odgovor kao i svi zainteresovani poslanici. Moje javljanje bilo je motivisano samo jednom željom, a to je da ne ostavimo utisak na građane Crne Gore, o tome da bilo ko u Skupštini Crne Gore ili u Vladi Crne Gore ne radi svoj posao potpuno razumijem vašu želju da dobijete informaciju u što je moguće kraćem roku. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 17:49:50)

Hvala.

Sada idemo dalje u skladu sa procedurom, obavili smo komunikacije sa poslaničkim klubovima i dva poslanička kluba prijavili su uvodna izlaganja. To je DPS Filip Vuković i DF Branka Bošnjak i sada usmeno prijavljuje i poslanik Milić.

Molim vas da sljedeći put dobijemo to od poslaničkog kluba, to je procedura, zato sam to naglasio.

Izvolite, gospodine Vukoviću.

FILIP VUKOVIĆ (29.07.20 17:50:27)

Gospodine potpredsjedniče, kolege.

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici.

Uvažavajući sve zakone koji funkcionišu na teritoriji Crne Gore, biću slobodan da kažem da je ovo najvažniji zakon i svaka dorada, dopuna Zakona o energetici uglavnom ima smisla. Ovdje može da se postavi pitanje koji je smisao predzadnji dan mandata jedne skupštine, da se donese, da radimo, da raspravljamo i želimo da usvojimo dopune Zakona o energetici.

Pravi razlog je Vladina ekonomska strategija, s obzirom da je planirano trećim paketom ekonomskih mjera, da bi je sproveli u djelo Vlada je pripremila cijeli spektar zakonodavnih intervencija koje između ostalog obuhvataju i suštinske intervencije u smislu izmjena i dopuna dva važna zakonska teksta. To je Zakon o porezu na dodatu vrijednost i Zakon o energetici. Svima se žuri ili većini se žuri da se taj treći paket Vladin počne da sprovodi.

U uvodnom izlaganju predstavnika Ministarstva navedene su ključne stvari, da će se smanjiti broj koraka koji je do sad bio na neki način komplikovan, da se to pojednostavljuje sa sedam na tri, pet, ali tri su za korisnike i šta je suština da ne čitamo i ne citiramo zakon, jer je vrlo komplikovan i za ljude koji su iz tehnike i iz nauke, komplikovan zato što ima kombinacija raznih regulativa, pravnih, ekonomskih, pominje se berza, pominje se puno stvari. U suštini ovo je jedna dobra prilika da građani koji imaju uslove, imaju kuću, mogu da budu investitori u oblasti energetike. Znači, mogu da proizvode električnu energiju, da je koriste za sopstvene svrhe, da ukoliko imaju viškove predaju ili prodaju na mrežu i to je na prvi pogled jako lijepo sve zamišljeno.

Međutim, u suštini to je mnogo komplikovanije. U kom smislu je komplikovanije? Znači, najveći problem kad se rade mali energetske kapaciteti za proizvodnju električne energije obično je mjesto gdje može da se preda ta električna energija daleko i jako je skupo doći do tog predajnog mjesta. Da li se radi o transformatorima, konvertorima ili bilo čemu, instalacije koštaju, uglavnom one idu pod zemljom, tu ima i eksproprijacije, ima jako puno građevinskih radova i ako je mali obim i mala vrijednost proizvodnje električne energije onda nema ekonomskog opravdanja za to. Ili ako ima u ovom slučaju onda treba da prođe 100 godina da se ta investicija otplati. Ovdje se nudi mogućnost da operator sistema kupi tu instalaciju koju izgradi neki vlasnik kuće i time investiciju učini u bržem roku ekonomski opravdanom.

Uglavnom se u praksi svugdje u svijetu dešava da se pored tih panela koji su sad jako jeftini, oni su u suštini najjeftiniji u cijeloj instalaciji, mnogo skuplji su transformatori koji struju koju proizvedu, paneli deponuju ili akumuliraju akumulatori i to je najčešći primjer u praksi gdje se akumulira električna energija i onda se troši za sopstvene potrebe. Jer, to su jako male proizvodnje, kad kažete solarna elektrana ili paneli, sad svi očekuju to će biti neka količina struje. To je količina struje koja može eventualno da podrži rasvetu ako je ekonomična, eventualno neku manju pumpu za centralno grijanje, eventualno neki rashladni uređaj. Ako sad neko postavi cijelu livadu ili neke ogromne krovove može da dođe do neke značajnije količine električne energije. Uglavnom su paneli više namijenjeni još uvijek za grijanje vode i za proizvodnu toplote za tu kako zovemo toplu sanitarnu vodu nego za proizvodnju električne energije.

U ovom zakonu se pominju još mogućnosti, pominje se kogeneracija, kogeneracija podrazumijeva proizvodnju toplote i istovremeno sa istom količinom toplote i proizvodnju električne energije, gdje se onda tim duplim postupkom povećavanja stepen iskorišćenja toplote iz nečega, ovdje se uglavnom pominje gas koji može da bude prirodni, ako nađemo gas na primorju pa napravimo instalacije, pa svak za sebe napravi neki rezervoar, kupuje gas i pretvara ga u toplotnu ili električnu energiju. Naravno, može da bude biogas ako se iz nekih poljoprivrednih kultura dolazi

do goriva, koji je u tečnom stanju, ono što zovu biodizel, razne uljane repice, razne kulture koje se siju. Ali, sve je to u eksperimentima, na našim prostorima neće skorije biti primjenjivo.

U svakom slučaju ovo daje mogućnost da građani sa investicijom plus, u ovom trećem paketu Vlada je predložila odnosno ponudila značajno učešće u oslobađanju kamata, u davanju povoljnih uslova, znači postoji mogućnost ko ima uslove da dođe do jednog malog biznisa vrlo jeftino i vrlo efikasno i onaj crnogorski san da mi nešto proizvodimo a ništa ne radimo. Zato su ovdje svi ljubomorni i kažu vidi napravio hidroelektranu i sad on ode kod kolege Srđana na more, a tamo mu struja štanca i on samo gleda koliko je zaradio.

Uglavnom, evo, pokušao sam da objasnim suštinu ovih izmjena zakona i ja se nadam da će, kolega se ljuti, da će on biti jedan od prvih pošto u zadnje vrijeme voli da se bavi energijom, energetikom, da izgradi solarne panele na njegovim kućama, zgradama i da će postati jedan od većih proizvođača obnovljive električne energije. Time bi dao primjer svima nama koji živimo na siromašnom sjeveru kako možete da zaradite pare i bez turizma.

Evo toliko. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 17:58:21)

Zahvaljujem se Filipu Vukoviću, koji ima veliko iskustvo u energetici, na uvodnom izlaganju vezano za Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o energetici.

Takođe, molim sve poslanike da vode računa o tome da kad jedan poslanik govori da ga ne dekoncentrišemo i zbog toga ću biti uvijek u obavezi da nekom kada se tako desi, da mu dam dodatno vrijeme, kao što je bilo i ovog puta.

Dajem riječ Branki Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK (29.07.20 17:58:51)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Imam obavezu da vas pitam i iskoristiću priliku zato što se govori o Zakonu o energetici, šta se ovo dešava u Kolašinu. Hoćete ove rijeke da stavite u cijevi, ne poštujete onaj narod tamo, ne poštujete ni ono što je javno vaša ministarka rekla i da je stavljen moratorijum na te mini hidroelektrane. Sada ste upropastili tim ljudima njihova imanja, pristupe do imanja i o kome se radi, radi se o firmi gospođe iz NKT-a. Pošto smo mi čuli da su neki pare uzeli iz banke sa nekakvih računa koji su navodno humanitarni računi, pa po desetine hiljada eura pojedinci iz NKT-a, da li ovoj gospođi se na taj način vraća preko firme njihove privatne da oni sad mogu da rade šta hoće? Uzalud što se narod buni, uzalud što je to tamo i nacionalni park dijelom. Sve je uzalud kad neko dođe moćan i može mu biti, bez obzira na sve propise. Prosto mi nije jasno, imate ljude koji tamo žive koji nisu znali šta ih je snašlo, a toboš ne bi trebalo da se radi bez lokalnog stanovništva, odnosno dogovora sa lokalnim stanovništvom. Na kraju ćemo mi to da platimo i nas oporezujete kroz račune za struju vezano za obnovljive izvore energije iako smo mi onu kvotu davno, davno ispunili i nema potrebe za tim. Ali zato što su tu raznorazni bliski prvooj familiji odlučili da se obogate na račun građana i na taj način perfidan i da upropaste životnu sredinu. Mi sad imamo u situaciji da i jedna rječica koja mnogo znači tim selima mi hoćemo to da im otmemo da im stavimo tu rijeku u cijev i onda toboš da se zaposle neki, da neko nađe posao. Baš me zanima koliko je tih što su se zaposlili, koliko je tih radnika što rade, a vezano za mini hidroelektrane. Vidjela sam da im je profit ogroman, da su skoro ništa u odnosu na profit dali sad kad je trebalo pokazati solidarnost vezano za koronu. Imali smo tamo neka sredstva, ali to je zanemarljivo u odnosu na ono što smo mi dali, a ono što su se oni obogatili, a da ne pričam da su se ti pošto su bliski vlasti uspjeli da ugrade i kroz Investiciono - razvojni fond, pa smo im zaboga dali one povoljne kredite, odnosno te linije povoljne preko Investiciono - razvojnog fonda da unište prirodu, da tamo unište život građanima u tim selima i naše rijeke, a toboš evo ćemo da smo ekološka, turistička država.

Ja ne znam dokle to i da li ćete da držite riječ, jer je jasno rečeno, čini mi se septembar je bio prošle godine, da se stavlja moratorijum na izgradnju ovih mini hidroelektrana. Čak ste

potpisali neki protokol sa Bosnom, saglasili smo se, oni su rekli da ne mogu da se ti tokovi stavljaju više u cijevi i vi ste se nešto solidarisali, Crna Gora je nešto potpisala vezano za to što su oni kao neki protokol napravili za cio Balkan. O čemu se radi, recite mi šta je u pitanju, je li to u pitanju da ih nagradimo što su dobro radili u NKT pa nemamo sredstva da im platimo nego ćemo ih sada posredno preko minihidroelektrana.

Ovo je stvarno postalo sve toliko bahato i toliko se ide donom, bez imalo uvažavanja bilo čega, pa i onoga što se kaže i onoga što se potpiše, nego se sve onako brutalno gazi, meni prosto nije jasno, ali se nadam da će ovaj narod sad 30.avgusta, ako uspijemo održati, ako bude ovih izbora radi korone, vidjeti i kazniti vas. Neka što ste im uništili potpuno život, nego hoćete da uništite i okolinu i ono malo što su imali svih ovih godina, da bi se neki kojima je vazda malo. Ta doza alavosti koja postoji u ovoj vlasti je nevjerovatna. Ja ne znam da li ljudi misle kako će na kraju da završe.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 18:03:28)

Hvala vam.

Poslanik Milić.

SRĐAN MILIĆ (29.07.20 18:04:02)

Hvala vam, potpredsjedniče Parlamenta.

Dakle, 81 član Zakona, desetak što fizičkih što pravnih lica uložilo amandmane, predloge, sugestije. Rekao sam na Odboru, kad vidim kako je prošla Elektroprivreda Crne Gore sa svojim predlozima meni nije krivo što meni ne prolaze amandmani.

Gospodine Bulajiću, ja se vama obično obraćam kao čovjeku koji poznaje ovu tematiku i gospodine Raduloviću, Elektroprivreda Crne Gore je uložila šest primjedbi na članove 32, 40, 56, 58, 77, 78. Znae koliko im je prošlo - usvojeno nula. Uložena je i primjedba Odbora, gospođu Bošnjak, za zaštitu Lješnice, znate koliko je prošlo - nula. Znači 120 primjedbi je bilo na ovaj zakon, na 81 član.

Da vas zamolim nešto, pitao sam vas s mjesta, možemo li da se dogovorimo da ono bude 31.mart kad će te vršiti one obračune. Jer kad kažete da ćete 1.aprila vršiti obračune za prošlu godinu to je već najava vrlo interesantnih situacija. Ali ono što je bitno je pitanje koje sam poslao, imate i Fideliti konsalting koji se bavio tabelama ... Ja vas molim da ne dobacujete, ja ću zaista tražiti zaštitu od predsjednika. Dva minuta, molim vas.

Molim vas, gospodine Ivanoviću, vrlo nekorektno, širi ruke. Ma ne, ali vi znate koliko ja vas cijenim, samo kad dignete ruke ovako odmah znam koliko je sati.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 18:06:10)

Rekli smo dodatno vrijeme. Bez dobacivanja, molim vas.

SRĐAN MILIĆ (29.07.20 18:06:18)

Možete da skinete masku, ne čujem vas što pričate.

Dakle Fideliti konsalting je u tabelama objasnio da za iste podatke pogrešno se sabira i zaista bi trebalo već kad se izlazi sa takvim planom od milijardu i 200 miliona evra, da makar tabele odgovaraju činjeničnom stanju. Ali, ja sam iskoristio priliku da postavim pitanja predsjedniku Vlade, naravno spremajući se za ovu sjednicu očekujući makar njega ili makar ministricu, ali mi je zadovoljstvo da vas vidim ovdje preko puta. Pitanja su bila za predsjednika za koja nijesam dobio odgovor, dobiću ih 15.avgusta ako sam dobro shvatio predsjedavajućeg. Da li

je of-šor firma Cifidex ltd učestvovala u kupovini određenog dijela akcija od pravnog lica iz Crne Gore za 650.000 evra? Da li je of-šor firma ta i ta, koju sam pomenuo, uplatila 2,9 miliona evra, kako ste naveli u saopštenju 26.07.2020.godine, renomiranoj španskoj firmi Fersa? Koji je pripadajući dio učešća firme Čelebić iz Podgorice u pobjedničkom konzorcijumu za Možuru Fersa Čelebić? Kad Vlada Crne Gore tačno dobija informaciju da N.E. Malta sa Malte planira da preuzme, odnosno kad se konzorcijum Fersa Čelebić obratila Vladi sa zahtjevom za prenos ugovora na novog zakupca? Da li gospodin Turban Masajev, direktor Sokar trejdinga iz Švajcarske učestvuje u zvaničnim razgovorima oko investicije u Portonovi i vjetroelektrane Možura? Da li građani Crne Gore koji plaćaju kroz svoje račune za struju subvenciju između ostalih i za vjetroelektranu Možura, mogu računati na pripadajući dio učešća u vlasništvu kad nakon isteka zakupa i kad bude rekonstruisana vjetroelektrana Možura ista bude vraćena u vlasništvo države? Da li su navodi iz vašeg pomenutog saopštenja da će vjetroelektrana Možura nakon što bude potpuno rekonstruisana i predata u trajno vlasništvo Crne Gore vrijediti 87 miliona evra, zasnovani na procjenama, podacima iz ugovora ili nečemu trećem? Da li Vlada Crne Gore preduzima bilo kakve aktivnosti u odnosu na zvaničnu informaciju većinske državne firme N.E. Malta sa Malte, da su platili 10,3 miliona evra 29.decembra 2015.godine i ako po ugovoru koji je ovjeren ovdje u Crnoj Gori suma je 3,5 miliona evra? Da li Poreska uprava Crne Gore, s obzirom da postoji razlika od sedam miliona evra, planira da naplati od N.E. Malte onaj dio pripadajućeg poreza koji je trebalo da pripadne državi Crnoj Gori?

Ja sam naravno iskoristio priliku i da gospodinu iz Regulatorne agencije za energetiku Preleviću postavim pitanja koja su sve dokumenta od 2010.godine dobivena od strane Regulatorne agencije za energetiku vezano za projektovanje i izgradnju, povezivanje na elektroenergetski sistem i puštanje u rad vjetroelektrane Možura. S obzirom na kontroverze koje izazivaju činjenice oko cijene izgradnje pomenute Vjetroelektrane, pitanje: Da li je bilo ko iz Regulatorne agencije za energetiku kontaktiran oko određivanja nepristrane realne cijene opreme za vjetroelektrane proizvođača Simens gamesa i Šangaj elektrik i shodno činjenici da su juče u parlamentu Malte objavljeni detaljni ugovori između više međunarodnopravnih lica oko vjetroelektrane Možura, uključujući i dokumenta iz Vlade Crne Gore, uključujući dokumenta iz Regulatorne agencije za energetiku? To su sva pitanja za koja očekujem odgovore 15. avgusta. Da li vas je neko kontaktirao ispred istražnih organa oko davanja izjave povodom pomenute vjetroelektrane?

Vrlo kratko zbog građana Crne Gore. Simens gamesa lider u instaliranju vjetroturbina, turbina za vjetroelektrane, 1.400 projekata širom svijeta, njihova Samsung gamesa turbina za vjetroelektrane, cijena 64,5 miliona evra, Šangaj elektrik jedna jedina instalirana i to Možura 90 miliona evra. Uporno govorim, nemojte da ostaju kontroverze, nemojte da dolazimo u situaciji da ću ja prije dobiti odgovor od poslanika sa Malte i poslanika iz Evropskog parlamenta koji su se već najavili da će doći u Crnu Goru, nego što ću dobiti odgovor od državnih institucija Crne Gore. Već sutra očekujem nove podatke.

Nemamo razloga da na takav način stvaramo sumnju u odnosu na ono što se dešava u Crnoj Gori. Jasno je da se radi o korupciji na najvišem nivou, dokazano na Malti, podnio ostavku predsjednik Vlade, podnio ostavku ministar energetike ili ekonomije. Mi ovdje trebamo kao ozbiljni partner koji zaslužuje da bude uvažen i za sledeće projekte da ima odgovore na pitanja koja su već postavljena. Ta pitanja i ta dokumentacija kao što se sjećate poštovana gospodo rekli ste da Ministarstvo ekonomije nema niti jednu informaciju, dokument koji je povezan sa Cifideks. Nakon toga je objavljeno u medijima, vidjeli ste kao što sam ja vidio da je u Službenom listu Crne Gore objavljen dokument i plus da u Ministarstvu ekonomije postoji garancija na firmu, koju je izdala firma Cifideks Ltd. To su, gospodine potpredsjedniče Parlamenta, problemi kad već govorimo oko Zakona o energetici. Hvala vam.

(Prekid)

PREDRAG SEKULIĆ (29.07.20 18:13:13)

Hvala vam, gospodine potpredsjedniče.

Uvažene kolege iz Ministarstva ekonomije, poštovane kolegice i kolege,

Uvijek je inspirativna priča kad je energetika u pitanju. Odmah da kažem da je dobro što danas raspravljamo o ovom Zakonu o energetici iz prostog razloga što je energetika negdje stavljena i u okviru ekonomskog trećeg paketa koja je vezana za saniranje posledica ekonomske krize izazvane pandemijom COVID-a19. Čini mi se sa pravom, ovdje smo često pričali protekle četiri godine, a i ranije vezano za ono što su šanse Crne Gore kad je energetika u pitanju. Na žalost te šanse mnoge od tih šansi su ostale još uvijek neiskorištene. Vjerujem da će neko naredno vrijeme učiniti da malo više povedem računa o energetici i rekao bih da ono što je uradila Vlada Crne Gore sa prostornim planom vezano za Komarnicu je taj prvi korak, a naravno bez obzira što su se ovdje čuli i drugačiji tonovi vjerujem da je dobro što imamo i ekološku sanaciju prvog bloka termoelektrane što ćemo moći da računamo na termoelektranu i u narednmo ... ali naravno često smo imali nerazumijevanje od strane kolega iz opozicije nas iz vlasti kada govorimo o enrgetici. Mislim da je dobro uvijek suprotstaviti mišljenje, ali onda kada se razlikujemo po nekoj temi, mislim da je dobro da čujemo i nezavisno mišljenje, a nezavisno mišljenje su mogli da čuju moje kolege Odbora za ekonomiju finansije i budžet gdje smještena i energetika od strane eksperata energetske zajednice. Oni su četiri puta tokom ovog mandata dolazili kod nas na Odbor i jasno saopštavali da je Crna Gora kada govorimo o oblasti energetike u samom vrhu mi nismo članica Evropske unije, ali jesmo članica energetske zajednice i dozvolite da kažem da ocjene kada je Crna Gora u pitanju su znatno iznad ocjena koje daju recimo za neke druge države u regionu. Mislim da bi tu uvijek morali da imamo u vidu. Naravno vjerujem da će te ocjene biti još bolje nakon ovog zakona, zato što ovaj zakon ide u susret svemu onome što su evropske direktive iz ove oblasti i uvijek me raduje kada čujem da su neke biznis barijere makar malo smanjene zato što evo sad imamo umjesto dosadašnjih pet ili šest koraka imamo dva koraka manje kada je to u pitanju priključivanja na mrežu itd. Vjerujem da to ni na koji način neće smanjiti onaj standard koji je neophodan da se ispoštuje tehnički i svaki drugi, jer ipak energija zna da ima i svoju lošu stranu, ali sa druge strane takođe vjerujem da će pomoći svim onima kojima je ta pomoć neophodna prilikom spajanja na nisko naponsku ili visokonaponsku mrežu, ali u svakom slučaju ponavljam još jedanput vjerujem da će ovaj zakon znati značajno unaprijediti i da ide u susret onome što su evropski standardi.

Naravno, ovdje se čulo i nekoliko napomena koji se tiču aktuelne teme koju negdje pumpa dio medija u Crnoj Gori, tiču se korupcionaške afere vezano za vjetroelektranu Možura. Prva stvar rekao bih da ta afera, makar kad je Crna Gora u pitanju, postoji samo u dijelu crnogorskih medija, veoma zlonamjerne interpretacije tih medija i dozvolite da kažem da se nekoliko puta do sada desilo da neka korupcionaška afera iz Evrope bude samo korupcionaška afera u Evropi. Samo da ne zaboravimo da standardi koje danas ima Crna Gora, način odlučivanja, posebno kada su u pitanju izgradnja i energetske objekata itd. ne dozvoljavaju takvu mogućnost crnogorskom sistemu. Naravno, vjerujem da pošto je danas sve otvoreno nikakvog programa nema niti sa protokom informacija niti sa tim da se nešto dobije neka informacija vjerujem da će dani pred nama zaista pokazati da ovdje nema ni a od afere kada govorimo o Crnoj Gori naravno da nema ni govora o bilo kakvoj korupciji. Ovo čisto govorim zbog toga da ne bi pojedine kolege zloupotrebjavale ono što su novinski natpisi ovih dana koje imao prilike da čitamo, a kažem još jedan ptu vjerujem da će i Ministarstvo ekonomije apsolutno pokazati pozitivan stav kada je u pitanju bilo koji dokument ili bilo kakva dokumentacija koja se tiče izgradnje vjetroelektrane na Možuri. U svakom slučaju smatram da je dobro da najzad počnemo da koristimo i snagu vjetra kada govorimo o korišćenju obnovljivih izvora energije. Vjerujem da ćemo veoma brzo imati prilike da pričamo isto tako i o solarnim poljima u Crnoj Gori isto kao što je recimo san bio izgradnja prvih vjetroelektrana. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 18:18:14)

Zahvaljujem Predragu Sekuliću, predsjedniku Odbora.
Sada dajem riječ Strahinji Bulajiću.

STRAHINJA BULAJIĆ (29.07.20 18:18:29)

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Dakle, izmjene i dopune Zakona o energetici,

Čini mi se da treba reći sledeće, da su ovim izmjenama i dopunama na neki način ono što su osnovne karakteristike da kažem prvo ovoga Predloga bi trebalo da bude to da se pojednostavljuje recimo priključenje na mrežu, da se omogućava razmjena energije za sve distributivne kupce. Sad kažu uvodi se i berza električne energije. Berza je formirana mislim prije dvije godine je li tako, ali ta berza je mrtva ne radi, ne obavlja se ništa, ne dešava se ništa. Prenose se neke nadležnosti oko zelenih sertifikata na Regulatornu agenciju i na operatora tržišta, dakle neke. Čini mi se da ove predložene promjene više tangiraju operatore nego Elektroprivredu ili samim time čini mi se isto da se nenarušava osnovni koncept zakona koji je dosad važio. To je neki moj ovako utisak, bolje reći zadržava se osnovni koncept zakona. E sad tu dolazimo do nekih stvari koje bi možda trebale posebnu tačku dnevnog reda. Dakle, neke izmjene su uslovljene novom regulativom Evropske unije koje govore o klimatskim promjenama i s tim u vezi kolega, izašao je da ga ne spominjem, govorio je i o Komarnici. Dakle, Komarnica, imali smo detaljni prostorni plan kao tačku dnevnog reda vezano za akumulaciju buduće hidroelektrane Komarnica. Ali ovdje u ovom zakonu, u ovom predlogu govori se i o regulativi Evropske unije vezano za klimatske promjene. Šta to znači, a nijesam siguran da Vlada o tome dovoljno vodi računa, bolje reći siguran sam da ne vodi dovoljno računa, to je stvaranje velikih hidroakumulacija upravo u i perspektivno posmatramo u cilju i u smislu izgradnje klimatskih promjena, nastupajućih klimatskih promjena koje su već i aktivne i koje traju i koje će biti sve. S tim u vezi i hidroakumulacije koje će dobijati sve više na značaju.

Primjena ovog zakona, kaže - počće nakon izmjene Zakona o donošenja nekih podzakonskih akata. Kojih, na šta se odnose ti podzakonski akti i kako su oni usaglašeni sa ovom direktivom Evropske unije?

Maloprije je gospodin Milić govorio o Možuri, ja ću o Briskoj gori. Dakle, solarna elektrana kod Ulcinja, Konzorcijum Elektroprivreda fortim iz Finske, snaga instalisana 230 megavati, procijenjena proizvodnja 435 miliona kilovat sati. Cinjena oko 180 do 200 miliona evra. E sad pazite, zakupljuje preko 6,6 miliona kvadratnih metara po 33 evro centa na 30 godina. Znači jedna godina 2,2 miliona, 30 godina 65,3 miliona samo po osnovu zakupa zemljišta za tu solarnu elektranu. Zaposlenih kaže 226 ljudi tokom čitavih 30 godina, to je solarna elektrana, znači zapošljava se bataljon ljudi. Ja stvarno nemam ništa protiv da ljudi rade, naprotiv, ali šta će da rade na solarnoj elektrani toliko ljudi to je drugo pitanje, ko je radio to, koja je to procjena. Pitanje je će to raditi, šta je to.

Dalje, niko još oko te elektrane, a priča se i to ne malo. Odnos finansiranja koliko Elektroprivreda koliko Finci? Niko ne kaže da li će poslije 30 godina ta elektrana da pripadne zemlji Crnoj Gori, to niđe ne piše niti ko govori o tome, ali se govori da je 30 godina. Šta 31 godine, čija, kome pripada.

Dalje, oko te elektrane, gospodine Miliću, ništa riješen o nema, ni način priključivanja na dalekovodu, ni da li je to koji dalekovod, da li se to kači na Albaniju, ide li to konekcija podvodnim kablom itd. itd., nikakve priče, ali se zna u bocu koliko će se dati u zakup zemljišta 30 godina, dakle 33 evrocenta na 30 godina.

Ja imam tu jedno pitanje, to je već pitanje direktno za Vladu ili iza ministra energetike - šta je navelo Vladu da forsira jedan tako, po mom sudu, skup objekat energetske a da zapostavlja upravo ono što ste vi u ovim izmjenama i dopunama Zakona o energetici, dakle upravo ono, a to su preporuke i direktive Evropske unije vezano za klimatske promjene. Dakle, široke i isplative i potpuno definisane hidroakumulacije, a vi idete na 250 ili ja ne znam koliko će koštati miliona ova solarna elektrana. Šta je to navelo Vladu da to, vi ste direktor direktorata ako se ne varam, je li tako? Dobro, nije bitno. Šta je to navelo vas, Vladu, ko već to planira, ko donosi te odluke po pitanju energetskeg sektora da forsira jedan ovako relativno skup objekat, a da zapostavlja ono, evo i što vam je Evropska unija u Direktivi preporučila. Zahvaljujem.

Gospodine Milić, vi ćete postati komentator, stalno komentarišete sve. Daću vam riječ, normalno. Ali nije uobičajeno da opozicija opoziciji daje komentar, to nismo davali u opoziciji da znate, ali izvolite.

SRĐAN MILIĆ (29.07.20 18:25:20)

Hvala vam.

S obzirom da su posebne okolnosti, a kolega Bulajić je striktno govorio o temi mislim da je korisno da razmijenimo malo informacija u onom dijelu koje treba objasniti možda nekim novim poslovnikom o radu, to ostavljamo ovim mlađima koji dođu da se time bave, komentar kao komentar sam po sebi ne mora da bude negativan, komentar je komentar izlaganja i nije bitno da li je opozicija ili vlast, bitno je da se govori o temi koja je predmet interesovanja. Ali, niti je to, gospodine Gvozdenoviću, vaš posao niti moj posao, kraj je mandata pa neka se time bave oni koji sutra ponovo budu ovdje.

Gospodine Bulajiću, ja prvo bih do Krnova, ne bih Brisku goru. Krnovo, vrlo interesantno promijenilo 14, ja mislim, titulara, odnosno vlasnika, 14 različitih vlasnika, vlasničke strukture da budem precizan, vlasničke strukture za ovaj period koji je bio do danas. Krnovo mi je interesantno zbog najznačajnijeg iznosa subvencija koje su date, potpuno normalno, ali kažem kada se pogleda u odnosu na sve obnovljive izvore energije Krnovo je vodeći oko svega toga.

Gvozdenović ima daleko najbolje tehničke karakteristike vezano za sve to i ja samo molim Vladu Crne Gore, kada govorite, kada se izlazi u javnost, mislim da bi trebalo Ministarstvo ekonomije da makara u odnosu na one koji zastupaju državu da svi imaju jednake podatke, da ne dovodimo javnost u zabludu. Krenulo se sa 58 miliona evra, završilo se, a vidjećete tamo tu izjavu iz Elektroprivrede Crne Gore, na 70 miliona evra. Nema potrebe da se govori o tih 12 miliona.

Kad govorite o Briskoj gori, o elektrani, govorite o finskoj firmi, ta finska firma nije baš finska, ona je u Finskoj, ali su vlasnici, gospodine Bulajiću, mnogo mnogo južnije od Finske, tu sada zaustavljam taj dio. Ja sam gospodinu Vujoviću na Odboru rekao nešto, mislim da se nas dvojica oko toga slažemo da je trebalo da se nađe prostora ovdje za one oblike ili one elemente oko Zakona o energetici koji se tiču energetske kuća, koji se tiču upotrebe električnih vozila, ono što danas predstavlja top temu za predsjedničke izbore u Americi gdje Džo Bajden nastupa sa one strane gdje govori, on je normalno suprotno u odnosu na Trampa, ali govori o tome da će se značajna sredstva uložiti. I šta kaže Džo Bajden - kad vam republikanski senator kaže klimatske promjene, to znači obmana, a kada ja kažem, tu sam se vezao gospodine Bulajiću za vaš, kaže Bajden - a kad mi kažemo klimatske promjene to znači nova radna mjesta. I obnovljivi izvori energije su prije svega nova radna mjesta. To su radna mjesta gdje se ulaže i u opremu da ne budete uvozno zavisni oko svega toga.

Ja sam gledajući ove informacije o kojima smo govorili nijesam uspio da iskoristim priliku da komentarišem vašega prethodnika, gospodine Bulajiću, ali evo i sa ovim završavam gospodine potpredsjedniče, Evropska komisija traži da se istraži montenegro skandal. Komisija očekuje od crnogorskih vlasti da odgovore na optužbe bezano za korupciju, a iste su vezane za zajednički projekat vjetroelektrane Možur, na engleskom je pa pokušavam sad na brzinu, pošto sam sad dobio ovo pa sam htio da upoznam javnost. Veoma se kritično odnose prema odluci Parlamenta da ne dozvoli parlamentarnu debatu i istragu o ovom projektu. To je bila moja intervencija za onaj stav da je u Crnoj Gori sve u redu. Mi djelima i dijalogom u ovom parlamentu ili bilo gdje drugo moramo pokazati da je sve u redu, a ovdje, da ne bih trošio vrijeme preko, ovdje je i odgovor Specijalnog državnog tužilaštva, da li se nešto, ako mi dozvolite ja bih ga pročitao. Hvala vam.

Konačno: "Povodom vašeg zahtjeva u kome se pominje ubistvo novinarka sa Malte, Specijalno državno tužilaštvo ne sprovodi postupak povodom ovog ubistva. Naime", i podvučeno je gospodine Gvozdenoviću, "za sada ne postoje dokazi i podaci koji bi pokazali da se u konkretnom slučaju mogu primjenjivati odredbe Krivičnog zakonika Crne Gore koje reulišu pitanje važenja krivičnog zakonodavstva Crne Gore. Međutim, ukazujem vam da Specijalno državno tužilaštvo pravovremeno i zakonito postupa u svim slučajevima u koja postoji sumnja da je izvršeno neko krivično djelo iz nadležnosti tog tužilaštva, pri čemu se u svakom slučaju moraju poštovati odredbe sadržane u glavi XII Krivičnog zakonika Crne Gore, vremensko važenje i

teritorijalni princip važenja krivičnog zakonodavstva Crne Gore". Potpuno jasno da postoji spremnost, jer već će biti zatraženo sa Malte saradnja Vrhovnog državnog tužilaštva, u ovom slučaju Vrhovnog državnog tužilaštva kako za ubistvo novinarkе Dafne Karuane Galicije tako i u odnosu na vjetroelektranu Možura, a podsjećam vas gospodine potpredsjedniče i podsjećam naše kolege jer nema prenosa sada vezano za sve ovo, da je u odgovoru na drugo pitanje iz našega kluba konstatovano da su pokrenute istražne radnje vezano za vjetroelektranu Možura. Ovo ne bih rekao da nije rečeno da ovdje u Crnoj Gori o tome nema ništa. Ne bi Tužilaštvo pokretalo takvu inicijativu i ne bi pokretalo akcije da već ne postoje razlozi za to. Hvala vam velik. Izvinite na prekoračenju.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 18:32:04)

Poslanik Bulajić.

STRAHINJA BULAJIĆ (29.07.20 18:32:11)

Zahvaljujem.

Gospodine Miliću, potpuno saglasan, obnovljivi izvori su nova radna mjesta, apsolutno tačno, samo što bih dodao i nova vrijednost i put ka energetske nezavisnosti, što je pored prehrane elementarni uslov za opstanak svake nacije i svake države. Ta dva uslova ako se ispune ta država je uspješna. Ako se ne ispune, bogami, bog nam u pomoć.

Druga stvar. Govorite o Krnovu i 14 vlasnika da je promijenilo. S tim u vezi i sa svom pričom vašom oko Možure, ja bih se ipak malo vratio na subvencije. Mislim da je tu negdje, ajde da ga nazovemo i problem, što jeste problem za one koji plaćaju. Nije problem za one koji prozivode. Dakle, garantuje se cijena, otkup, oslobođeni su balansiranja, troškova balansiranja na to mislim, velike su privilegije u pitanju, velike su privilegije. Dakle, oko 10 evro centi, tačnije 9,6 evro centi pa do 12 evro centi za kilovat sat za solarne elektrane, dakle 12 evrocenti za kilovat sat za solarne elektrane. Eto 15 za bio masu, nego govorim za solarne jer sam prije govorio o solarnoj elektrani pa zato govorim, dakle 12. Ovo važi, znači ovaj odnos i ove cijene važi za male hidroelektrane, za vjetar, za solarne biomasa 15, za elektrane na objektima, za solarne panele na objektima i tako dalje i tako dalje. Dakle, čitava priča koja se tiče toga to je dobrim dobrim dijelom vezano za subvencije. Dakle vi imate na pravu Perućice, stare Perućice, dobre Perućice, na ne vjerujem da je pragu bez troškova prenosa, ne vjerujem da je dva evro centa, ne vjerujem da je ni toliko, a imate ovdje evo 12 evro centi za solarnu elektranu. Sad vi vidite, to je šest puta, najmanje šest puta. Jer, ne vjerujem da je na pragu bez troškova prenosa, na pragu Perućice preko dva evro centa, ne vjerujem, može biti cent i po, cent - 6-7, ali dva nije, bez troškova prenosa.

Sad vi vidite šta plaćaju građani i kako to ide. Radi se, opet ponavljam, o subvencijama, gospodine Miliću i mislim da je tu negdje dio ovoga, dio ove priče, dio ovoga problema koji ste vi dotakli evo već da je znam treći i četvrti put. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 18:35:03)

Zahvaljujem se poslaniku Bulajiću.

Dajem riječ Ani Nikolić, nek se pripremi Momčilo Martinović.

ANA NIKOLIĆ (29.07.20 18:35:14)

Uvaženi potpredsjedniče Skupštine, ja dajem prednost gospodinu Branku Raduloviću. Zaista, ako imate pravo, nikakav problem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 18:35:27)

Samo vi izvolite.

ANA NIKOLIĆ (29.07.20 18:35:30)

Mogu ja.

Uvaženi građani Crne Gore, Zakon koji sada razmatramo to je izmjena i dopuna Zakona o energetici, predstavlja set zakona koji su na ovoj posljednjoj sjednici ovoga saziva predmet naše rasprave i predmet naših komentara da bi njihovim glasanjem i omogućavanjem realizacije u stvarnosti u životu u Crnoj Gori omogućili da se treći paket mjera Vlade sprovede na pravi način. Taj treći paket čuli smo u više navrata je težak milijardu i 200 miliona eura i on će se realizovati u narednih četiri godine. Zbog toga neće imati samo sanacioni nego će imati razvojni karakter i na taj način omogućiti zaista da te mjere budu dugotrajne i da donesu definitivno i boljitak u mnogim sektorima.

Ono što želim da kažem i da podsjetim građane, da je u drugom paketu mjera koje je Vlada donijela u domenu energetskega sektora su dvije grupe mjera. To je bilo da je Vlada dala nalog svim energetskim subjektima da oslobode od plaćanja fiksnog dijela računa za utrošenu električnu energiju za mjesec april, maj i jun, privredna društva, ona privredna društva kojima je bio zabranjen rad naredbom Ministarstva zdravlja. I duga paralelna mjera jeste da Elektroprivreda duplira iznos za subvencije računa za struju socijalno ugroženim domaćinstvima za vrijeme trajanja mjera.

Ova treća mjera kad je u pitanju energetika je mnogo dublja, suštinskija i upravo u stvari je i neophodno da izmjenimo i dopunimo Zakon o energetici da bi se one primijenile. Izmjenom ovog zakona, ono što građani će zaista dobiti kao prednost, kako građani tako i pravna lica, jeste postupak priključenja na energetske sistem, na električnu mrežu u smislu njegovog postupka i u smislu koštanja. Znači postupak se svodi na najkraći mogući sa sedam koraka na tri, kao što smo čuli od predlagača, a troškove ne snosi ni građanin ni pravno lice, bilo da to radi operator, bilo da to radi on lično u svojoj izvedbi, operator je dužan da to prizna, odnosno prihvati takav kakav jeste o svom trošku. To je jako važno, znači jer je i procedura i finansijski iznos uvijek jako važan i dobija se i u vremenu i u novcu.

Druga, za mene jako važna mjera, jeste omogućavanje građanima da dobiju beskamratne kredite za ugradnju solarnih panela na svojim objektima, odnosno na svojim kućama, da su ti krediti lako dostupni sa grejs periodom, da su bez kamate. I ono što je jako važno da se mogu paneli postavljati ne samo na svojim kućama i objektima koji imaju građevinske dozvole, nego čak se mogu postaviti na privremenim objektima, na bunarima itd. tamo gdje im je zaista prilično dostupno i gdje mogu oni, a da mogu koristiti benefite ovakvog vida proizvodnje električne energije. Upravo smo zakon koji smo sinoć raspravljali na dnevnom redu, to je Zakona o izmjenama i dopunama planiranja prostora i izgradnji objekata, usvojili u okviru njega i ovu odredbu da se to može raditi i na privremenim objektima. Dalje, po procjeni, od prilike neka je procjena da ovakvi projekti izgradnje, odnosno postavke solarne energije u principu bi koštali od tri do četiri hiljade eura i ako bi se od prilike opredijelilo, po gruboj procjeni ajde da kažem depresivnoj procjeni 3% stanovnika Crne Gore, to bi bio investicioni program od nekih 30 miliona eura na nivou čitave Crne Gore što bi zaista bio jedan veliki iskorak i olakšica, ne samo da se dođe do jeftinije cijene i kvalitetnije energije, nego što bi potrošači koji to ne potroše vratili u sistem i na taj način ostvarili benefite. Tako da u jednom krugu davanja i uzimanja, da tako kažem, zaista bi bili zadovoljni i potrošači a i energetske sistem Crne Gore. I mislim da je ovo veliki iskorak i napredak, odnosno baš avangardni iskorak za naše društvo.

Ono što je jako važno jeste, kad govorimo o krupnim proizvođačima električne energije, kao velikim elektranama, solarnim elektranama, postavlja se pitanje kada se proizvede tolika struja, gdje bi se ta struja prodavala. Da li postoji tržište Crne Gore da se na pravi način valorizuje i kvalitet i cijena, odnosno i da samim tim ...(prekid) ponude i tražnje i građani Crne Gore dođu do najboljih uslova za kupovinu električne energije. Prema tome, ovim zakonom se osmišljaju sva pravila berze, crnogorske berze za električnu energiju i negdje po procjenama ministrke

ekonomije, odnosno Ministarstva ekonomije, kao što smo čuli je da u nekih godinu, godinu i po imaćemo profunkcionisanu berzu, što je isto veliki iskorak za našu malu Crnu Goru.

Dalje, ono što je jako sljedeći benefit jeste, da građanima približimo, jeste usklađivanje postupka izdavanja i korišćenja garancija porijekla sa pravilima evropskih udruženja, odnosno koji izdaju te garancije porijekla. Evo, da podsjetimo građane šta su te garancije porijekla, to je od prilike sertifikat koji je dokaz o izvorima proizvedene struje, odnosno informacija da li je energija proizvedena iz obnovljivih izvora, tj. od vode, sunčane energije ili vjetra, ili je proizvedena od trodicionih izvora, odnosno uglja, nafte i naftnih derivata, odnosno gasa.

Cilj uvođenja sistema garancija porijekla isključivo da se potrošači, grašani potrošači informiše o energiji koju koriste, to je jedno. I drugo izbjegavanje dvostrukog obračuna na računima električne energije. Ono što je jako važno za mene jeste da cijena svih onih proizvoda koji će biti proizvedeni u Crnoj Gori, industrijskih proizvoda, proizvoda široke potrošnje ili koji god bilo to novostvoreni proizvod u Crnoj Gori koji bude u sebi sadržao ovakvu vrstu energije imaće veću vrijednost i veći kvalitet. To dovodi do toga da mi možemo onda kao Crna Gora baštiniti upravo onaj brend ekološkog proizvoda, ne samo ekološkog proizvoda zbog sistema zdravih sirovina koje imamo na teritoriji Crne Gore nego i zbog korišćenja zdrave energije u obliku ovoga i da će to biti vrijednost onih proizvoda koje Crna Gora proizvede sutra u sistemu ove Evropske unije i mjera vrijednosti, nešto što je zaista i vrijedno i traženo i da će to biti neka formula našeg izlaska na evropsko tržište, što je za mene najvažnije. Tako da, ajde ovdje negdje, građani trenutno su, benefiti ovi koje sada govorim, mnogo veći od onoga što će građani na računu prepoznati dvostruki obračun, znači strateški za Crnu Goru jako važan.

Ono što dalje želim da kažem jeste da se ovim zakonom prepoznaje u stvari strategija daljeg razvoja elektro, u stvari energetska strategija Crne Gore, da se ona mora upodobiti po zahtjevima Evropske unije, da ta strategija energetska mora biti uvezana i... (prekid) uticaja na klimatske promjene, to jest klimatske promjene, povratno uticaj na sve uslove energetskog razvoja u jednoj državi, da će svi naši dalji strateški planovi biti u stvari ti planovi koji će sadržati i energetski i klimatski uticaj, oni će se raditi na 10 godina, pošto 10 godina je jedan period da kažem relativno dug, zakonom se precizira da se svake četiri godine vrši revizija shodno svim onim promjenama i u stvarnim i u regulativnim propozicijama Evropske unije, što je isto jedan iskorak.

Ono što želim dalje da kažem jeste kad gledamo energetska mapu Crne Gore, šta je to što Crnoj Gori nedostaje. Nedostaju izvori, ono što mi ne proizvodimo u Crnoj Gori a moramo u stvari uvezemo da bi snabdjeli i potrošače i privrednike električnom energijom. Prema podacima iz energetskog bilansa za 2020. godinu u 2019. godini Crnoj Gori je hvalilo 37,4% energije. Ovaj procenat, opet prema MONSTAT-u, mi smo od prilike nadoknadili uvozom energenata u vrijednosti od 170 miliona eura. Ono kad uvozimo, uvozimo obične energente koji su rezultat i onoga što svijet napredni, od prilike sada pravi pritisak da se smanji, a to su od nafte i tih gasova, odnosno od prirodnog gasa. Definitivno taj pritisak je naša država prepoznala i negdje, u stvari u svojoj strategiji jako se okrenula proizvodnji, odnosno razvoju resursa za proizvodnju električne energije u okviru onoga što mi posjedujemo, u stvari obnovljivih izvora energije.

Ja ću sada reći da u ovom trenutku planovi ...(prekid) značajne investicije više od milijardu eura i evo pomenuću prosto da je to negdje, ja moram pomenuti da je to Briska gora, da jeto Komarnica, uvaženi kolega Bulajić zaista komentari i obrazloženje koje jako cijenim i želim da diskutuje, ali isto tako prepoznajem da je Vlada napravila plan rekonstrukcije elektrane Termoelektrane Pljevlja, da je za mene to jako veliki iskorak da se ona, da se rekonstrukcija izvrši, da se izvrši kapacitetom i znanjem struke iz elektroprivrede, vrijednost 45 miliona, i da zaista se na neki način omogući rad 1200 radnika u kompletnom koncu u Pljevljima na pravi način i život u Pljevljima na se nastavi na pravi način.

Moj zaključak jeste da, poštovani građani, u svim ovim zakonima koje usvajamo na ovoj sjednici da bi omogućili primjenu svih mjera trećeg paketa odgovorne Vlade Crne Gore i odgovorne vladajuće partije DPS-a i njegovih koalicionih partnera, na pravi način potvrđuje brigu o svojoj Crnoj Gori, potvrđuje brigu o svojim građanima. Ja znam da ćete vi to prepoznati kao što ste i do sad prepoznavali, jer zaista argumenti govore o svemu tome, i jednostavno mislim da je ovo poruka na pravi način, konkretna, jasna, glasna za sve ovo što radimo ovih dana ovdje. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 18:46:04)

Hvala. Bilo je malo prekoračenje.
Dajem riječ Momčilu Martinoviću.

MOMČILO MARTINOVIĆ (29.07.20 18:46:13)

Zahvaljujem predsjedavajući i pozdravljam vas ovom prilikom, takođe pozdravljam koleginice i kolege poslanike i poslanice, takođe pozdravljam i gospodina Radulovića, s obzirom da su Radulovići sad u ovom trenutku najviše zastupljeni u ovom domu, posebno ih pozdravljam. Takođe, pozdravljam i gospodina Vujovića i dozvolite mi da i građane Crne Gore u svakom slučaju na prvom mjestu.

Dozvolite mi da prokomentarišem predmetni zakon kroz nekoliko stvari. Pokušaću da dam određene konstatacije s obzirom da sam član Odbora za evropske integracije, pokušaću da sa te strane krenem i da podsjetim da je pregovaračko poglavlje broj 15 energetika, ako se dobro sjećam otpočelo sa ovim procesom 23. aprila 2015. godine. Da su u tom dijelu zastupljeni, odnosno da su postojala da kažem početna mjerila koja su ispunjena i da su na kraju ostala završna mjerila tri, je li tako, od kojih konkretno dva mjerila se tiču ove teme o kojoj danas govorimo. Ja se iskreno nadam da imamo u tom pravcu određene pomake, da u određenim izvještajima koje dobijamo vezano za napredak Crne Gore u pristupnom procesu, da imamo u tom dijelu dobar dio rezultata pozitivnih i nadam se da će ovo pregovaračko poglavlje u jednom trenutku biti interno spremno za privremeno zatvaranje. Takođe, ovaj tekst zakona i ove izmjene koje ste nam ponudili, mislim da će one biti takođe dio tog procesa i da će doprinijeti cjelokupnoj ovoj priči o kojoj danas govorimo i da ćemo imati dosta značajan napredak prilikom procesa zatvaranja, kao što sam maločas rekao.

Ne bih se ponavljao sa kolegama previše, jer tu je dosta rečeno u ovom dijelu koji su glavni elementi izmjena i dopuna ovog zakona. Shvatio sam da jednostavno u odnosu na sugestije međunarodnih subjekata kao što su određene agencije, rejting agencije koje kvalifikuju Crnu Goru kao biznis destinaciju, odnosno povoljnosti na taj način, shvatio sam da je ta barijera otklonjena i ovim zakonskim rješenjem i da u tom pogledu ćemo imati da kažem mnogo bolji i povoljniji ambijent za privlačenje investitora, s obzirom da se procedure po ovom osnovu znatno skraćuju i pojednostavljaju. Takođe, vezan oza neke rokove koji su takođe bili ograničavajući u nekom prethodnom periodu, shvatio sam da se mogu na određeni način modifikovati i da na taj način će se objekti koji budu izgrađeni po tom osnovu otkupljivati i da će iz jednog upravnog postupka preći u obligacioni, ako sam ja to dobro shvatio.

I ono što je jedna novina, a možda bi u vašoj završnoj riječi, ako mogu tako da kažem, jeste nešto što je meni vrlo interesantno bilo i zanimljivo, amožda i da čujemo mi i građani Crne Gore i one sve zainteresovane strane koje potencijalno vide kao svoju šansu u tom dijelu, jeste organizovano tržište električne energije. Vidim u tom dijelu što se može očekivati na koji način je ono planirano. Što se tiče ovog zakona otvoren je prostor, ali što bi bilo interesantno, što bi bilo zanimljivo čuti sa vaše strane, kakve su ...(prekid) i po tom pitanju potencijalno predviđene i na taj način da vidimo kako bi se mogli, eventualno ljudi koji bi učestvovali na tom tržištu pripremati i eventualno vidjeti svoju šansu.

Za sada toliko, jer ponovio bih ponovo možda nešto što je već rečeno. Dosta smo o tome govorili ali ovo je jedna stvar koja je interesantna za mene, pretpostavljam i za građane i neke subjekte koji bi se eventualno bavili ovim aktivnostima i takođe ono što mi je bilo vrlo interesantno jeste da konstatujemo napredak u pregovaračkom poglavlju br. 15 i želim da naravno, uz vaš rad predani koji radite i na vašoj konstruktivnoj diskusiji participaciji koju ste imali tokom obora i danas i tokom prethodnih dana, govori o jednom kapacitetu da može da odgovori jednom takvom izazovu, ja vam zahvaljujem na toj kooperativnosti, na toj interakciji. Samo tako nastavite i dajte da u narednom mandatu i ovaj dom posvjedoči rezultate i zatvaranju privremeno ovog poglavlja. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 18:51:05)

Hvala.

Komentar, Srđan Milić.

SRĐAN MILIĆ (29.07.20 18:51:18)

Nije da imam viška energije nego, pa ja znam, profesore, vi ste jasno rekli da postoje razlozi za to što nećete to da radite danas.

Ovo što sam pomenuo, poštovani kolega Martinoviću, ne govorim bez razloga jer sve što napišemo je slika o nama i treba o svemu povesti računa. Ovo sad što čitam je predlog da se pogleda, da se te tabele usklade i da ne bi slučajno došlo do neke greške, i ako je došlo do greške da se greška ispravi. Ja mislim da nema problema da mi unutar ove države priznamo ako se napravilo, normalno ljudski je griješiti i to uradite sa ispravkama. U prvoj tabeli se kaže da će se, znači dvije tabele su vezane za ulaganje u obnovljive izvore energije kroz treći paket mjera. U prvoj tabeli se kaže da je 88,5 miliona evra 2021. a u drugoj se kaže 150 miliona evra u iste projekte. 2024., da preskočim ove druge, sve su godine, 2024. se kaže da će se investirati 515,8 miliona evra, a u tabeli u istom dokumentu za 2024. kaže se da će se investirati 161,9 miliona evra. Znači razlika je u 2024. nestvarnih 354 miliona evra u istom dokumentu, to je nešto što se može objasniti. Ja da sam na vaše mjesto bih ga objasnio, a moje je da vam kažem da bi to trebalo uraditi, jer sa ovim dokumentom će se, na kraju krajeva, bez obzira šta se reklo, spisak lijepih želja ili bilo šta drugo, s njim vi izlazite i neko će mjeriti šta ste uradili vezano za ove predloge koje ste uradili.

Naravno, u Crnoj Gori, gospodine Martinoviću, postoji po registru koji se vodi kod Regulatorne agencije za energetiku 27 firmi koje su privremeni ovlašćeni proizvođači. Ima više objekata, pošto jedna firma može imati više svojih objekata, ali 27 firmi. Kod povlašćenih proizvođača postoji 18 firmi sa tačno definisanim rokom do kada ima status povlašćenog proizvođača.

Ono na čemu insistiram, gospodine Martinoviću, doći će to kad tad, vaša porodica i moja porodica, plaćamo račune za struju. U te račune za struju uključena je subvencija. Pripadajući dio subvencije koju vaša porodica i moja porodica plaća treba da bude adekvatan onome kada država ponovo povрати te objekte i da mi, jer je to lako izračunati, to je mjerljivo, nije bilo mjerljivo onda kad smo davali vaučere za Elektroprivredu Crne Gore, nego smo išli unificirano sa vrijednošću koju dajemo, ali ovo je mjerljivo i tačno se zna ko je koliko platio i postoji normalno razlika u odnosu na potrošnju i taj princip pravednosti treba obezbijediti.

Ono što bih posebno istakao a tiče se, i završavam sa ovim, postoje tri firme koje su, zapravo mislim da su četiri izvinjavam se, koje su već odradile kao povlašćeni proizvođači su Alijans Podgorica, kad govorimo o solarnoj energiji, Bar cod takođe Podgorica, Eko solar sistem Danilovgrad, Invikta Podgorica ali je solarni sistem u Danilovgradu i imamo kod ovih, čini mi se privremenih povlašćenih Bar solar, to je već priča o skladištima i onome, razumijemo o čemu se radi, ali je ovo večeras i poziv svima drugima da iskoristimo ono što su nam mogućnosti, s tim što podvlačim, solarna energija i hidroenergija, energija vjetra vam zavise od vremenskih prilika. Ono što vam ne zavisi od vremenskih prilika je bio masa. I sad je pitanje, normalno sve su pitanje veličine, da li Crna Gora ima dovoljno materijala vezano za bio masu. Ali, kad već predlažemo, a vi ste rekli samo 3% domaćinstava se odluči da primijeni ovo, sad će biti neki obrt 30 miliona evra. Ako predlažemo to vezano za domaćinstvo vjerujte mi da u to trebamo što više popularisati bio masu. Naravno, bio masa se više koristi za druge oblike energije nego što se koristi za električnu energiju i ozbiljne i odgovorne države bio masu koriste više za rješavanje pitanja otpada, ali da bi se to napravilo onda moramo pristupiti onome što stalno govorimo da ćemo izvršiti tu selekciju konačno otpada s kojim raspolažemo. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 18:56:50)

Dajem riječ Momčilu Martinoviću. Izvolite, Momčilo.

MOMČILO MARTINOVIĆ (29.07.20 18:56:58)

Kolega Miliću, zahvaljujem, međutim, doživio sam vaš komentar još jedan dio prostora da se nešto kaže možda što se propustilo u samim diskusijama, što je meni iskreno jako korisno da čujem i da saznam nešto novo i da dobijemo neke možda inicijative koje će, oni ljudi koji se bave ovim poslom, sprovesti u djela na pravi način.

Prvi dio vašeg komentara odnosio se na određene greške u proračunima koje su stavljene. Međutim, smatram da ukoliko to bude tako, smatram da ne postoji ni jedan razlog da se to ne ispravi ili da se eventualno objasni zašto je to tako. Smatram da nemamo mi s ove strane i posebno dio izvršne vlasti problem sa tim da to objasni ili da eventualno tu grešku koriguje ukoliko je ona osnovana.

Dalje, što se tiče određenih projekcija mi se sada nalazimo u jednoj situaciji koja je proizvedena nečim što do sad nije poznato u praksi, to je pandemija Covid-19. U tim situacijama niko ne može da bude siguran kakav će biti dalji razvoj događaja. Ono što bih ja sugerisao jer sam u nekom prethodnom da kažem svom radnom angažmanu bavio sam se vanrednim situacijama i znam da je u tom dijelu jedan princip bio jako zastupljen, a to jeste stvaranje potencijalnih scenarija. Znači, postojao je scenario jedan, ako se situacija bude dešavala na ovaj način, scenario b, scenario 2, scenario 3 i tome slično. Shvatio sam da je ovo scenario 1, vidjećemo u kojoj će se mjeri i na koji način će se situacija dalje razvijati i smatram da ukoliko ona bude išla u pozitivnom ili negativnom smjeru da će se situacija, odnosno taj scenario prilagođavati onom što bude aktuelno u tom trenutku.

Dalje, što se tiče samihi proizvođača koje ste pomenuli ovlašćenih u tom dijelu. Ja sam baš za to pitao na koji način će to biti uređeno i predstavljam da će predstavnik predlagača to objasniti jer je i meni interesantno i moj predmet interesovanja i pažnje jeste upravo to, a i takođe pretpostavljam i građanima Crne Gore da čujemo na koji način će to biti regulisano. Iskreno se nadam da ćemo u završnoj riječi dobiti odgovor i na to pitanje. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 18:59:42)

Zahvaljujem.

Na ovaj način smo završili diskusiju Momčila Martinovića i komentare koje je imao.

Sada u ime kluba DPS-a dajem završnu riječ Petru Ivanoviću, a nakon toga završnu riječ predlagaču.

PETAR IVANOVIĆ (29.07.20 19:00:02)

Zahvaljujem potpredsjedniče Skupštine Crne Gore, uvaženi gospodine Vujoviću, gospodine Raduloviću, poštovani građani Crne Gore, drage kolege,

Dopustite mi da se u završnoj riječi osvrnem na nekoliko elemenata koji čini mi se da mogu biti u ovom momentu objedinjeni kao rezultat dosadašnje rasprave koje smo čuli, ali isto tako i dosadašnjeg vašeg napora, i ja bih volio radi građana Crne Gore da pokažem kako izgleda to što ste vi uputili Skupštini Crne Gore. Ovo teško da može biti nešto što je neozbiljan pristup, ovo je prilično obimna dokumentacija koju je trebalo valjano proučiti i mislim da na ovaj način dovoljno govorimo o ozbiljnosti vaše pripreme i akata koji se upućuju ka Parlamentu.

Najprije bih htio nešto da kažem o kontekstu kada govorimo o energetici. Dakle, o energetici kao oblasti, da bismo imali osjećaj za jednu malo veću sliku, planirane investicije u oblasti energetike su preko jedne milijarde. Međutim, prisjetimo se da smo i do sada imali veoma značajane investicije u oblasti energetike, zapravo jedna od najvećih investicije generalno u Crnoj Gori, je upravo u oblasti energetike to je investicija kompanije Terna iz Italije i često se smetne sa

uma, vjerovatno pod uticajem i broja investicija koje imamo u oblasti turizma i značaja turizma za ukupni ekonomski razvoj Crne Gore, da je ipak najveća strana direktna investicija u Crnoj Gori bila investicija u oblasti energetike. Ja mislim da se ne samo kroz projekat Terne nego i kroz sve ove projekte o kojima smo govorili tokom diskusije, stvara ona kritična masa koja je neophodna da ovo bude oblast koja će biti ne manje značajna od oblasti turizma. Mi smo svjesni da Crna Gora ima izuzetno velike prednosti, kompartitivne prednosti, kada govorimo o oblasti turizma, ali isto tako smo svjesni da sami u Crnoj Gori nijesmo imali ni dovoljno znanja, ni dovoljno kapitala da bi smo mogli da podignemo turizam na onaj nivo na kojem se on nalazi danas. Podsjetiću da projekti Portonovi, Porto Montenegro, Luštica development itd su sve sjajni projekti, da ne govorimo o prvom hotelu ... u Evropi koji se gradi upravo u Kumboru u Herceg Novom i da su to sve svijetle tačke i dobri primjeri kada govorimo o turizmu. Ali bila je potrebna ta kritična masa da se pojavi zainteresovani, prevashodno strani investitor da bi oblast turizma mogla mnogo brže da se razvija. Imam utisak da se ta kritična masa stvara sada u oblasti energetike, i da bez obzira kako mi govorili o investitorima koji se nalaze iza ovih projekata, a čuli smo jedan dio o tome što misli opozicija, kao što smo isto tako čuli što misle predstavnici pozicionih partija ili partija koje pripadaju koaliciji. Mislim da je važno da prihvatimo i da priznamo to saznanje da se ta kritična masa polako i uporno stvara u Crnoj Gori i da će uprava ta kritična masa biti ona masa, koja će gurati dalje razvoj energetike u oblasti Crne Gore.

Drugo, mislim da ne treba zanemariti fiskalni efekat o kojem ste vi govorili o ovom dokumentu, a koji ste procijenili na nivo 734,6 miliona eura. Dakle, to nijesu beznačajna sredstva koja treba da se sliju u budžet Crne Gore, posebno u onim mjesecima koji slijede nakon pandemije. Mi moramo ovdje voditi računa o svakom euru, o svakom radnom mjestu, o svakom pokušaju da što je moguće prije podignemo nivo ekonomske aktivnosti u Crnoj Gori, u odnosu na pretkrizni period.

Treće, jedan dobar dio predloženih izmjena u ovom zakonu odnosi se na takozvani program proizvodnje za sopstvene potrebe. Ako se pođe od prepostavke da prosječna investicija za ovaj program iznosi oko četiri hiljade eura, i ako te investicije pomnožimo sa nekim relativno malim brojem građana koji bi mogli da uđu u ovakav program, recimo da to bude negdje oko 3%, tako dolazimo i do investicije u iznosu oko 30 miliona eura. Investirati 30 miliona eura od strane građana Crne Gore da bi riješili probleme, kao što su smanjivanje mjesečnih računa za električnu energiju, ili proizvodnja tople vode, ili zamjena nekih potrošača koji imaju domaćinstva sa sopstvenom proizvodnjom, predstavlja značajnu uštedu i ona govori ne samo o mogućnosti da se građani i poslovna zajednica i poljoprivredni proizvođači mnogo racionalnije odnose prema potrošnji električne energije, nego upravo to što ostvare kao uštedu može biti onaj dio električne energije koji će se usmjeriti na punjenje prvog dijela kabla koji je već postavljen. Moramo već početi u svojoj glavi, bez obzira na to što mislili o berzi električne energije da li ona sada dovoljno radi, da shvatimo da se gradi jedan novi sistem u Crnoj Gori, sistem u kojem Crna Gora postaje energetska čvorište i gdje nam je svaki kilovat izuzetno važan, a da ne govorimo o megavatu, da bi bilo mogućnosti da ono što su sada stvorene pretpostavke za dalji razvoj energetskog sektora valorizujemo onako kako bismo svi željeli, a siguran sam da to žele podjednako i predstavnici opozicije koji su danas u sali, sa kojima vodimo takođe jednu rekao bih vrlo kulturnu i civilizovanu raspravu.

Četvrto pitanje kojem ste takođe posvetili značajnu pažnju sa predloženim izmjenama odnosi se na energetska efikasnost. Mi znamo da je projekat koji je Ministarstvo ekonomije razvijalo i u prethodnom periodu, ali povećani iznos sredstava koji je namijenjen za ovaj program uvjerava nas kao poslanike da ovdje postoji ozbiljana namjera da se ono što je generalno u Evropi uočeno kao trend isto tako iskoristi oblast Crne Gore, i da projektu energetske efikasnosti, kojem su i u prethodnom periodu a i u buduću očekujemo mogli pristupiti ne samo predstavnici privatnih preduzeća, dakle poslovne zajednice, nego se sada taj krug proširuje i na poljoprivredne proizvođače i na obrazovanje, i na druge sektore u Crnoj Gori, da to može biti značajan program iz ugla ušteda koje možemo da ostvarimo kada je u pitanju potrošnja električne energije.

Peti dio odnosi se na takozvani zeleni dogovor, odnosno odnos Crne Gore prema pravilima u Evropskoj uniji i mi na taj način pokazujemo šta konkretno mislimo kada je u pitanju ova inicijativa koja je, da posjetim, označena kao ključni nosilac ekonomskog oporavka Evropske unije. Dakle, sa ovom inicijativom Crna Gora se pridružuje zelenom dogovoru i na taj način

pokazuje definitivno svoj odnos. Dopustite mi da dam samo i dva završna komentara koja se ne odnose na sami zakon, ali vi znate da u završnoj riječi uvijek postoji neke mogućnosti za slanje političkih poruka. Ja sam u pripremi za svoje obraćanje pronašao jedan citat Nikole Tesle koji mi je bio jako interesantan, kaže: "Ne žalim što su drugi pokrali moju ideju, žao mi je samo što nijesu imali svoje." Htio sam možda na taj način da pošaljem poruku da je Skupština upravo mjesto gdje treba plasirati ideje, o kojima ćemo kroz jedan dijalog i razgovor moći da razgovaramo o kvalitetu tih ideja, i da će najbolje ideje pobijediti. Ja vidim dobru ideju predloga ovog zakona, vidim zaista dobre ideje jer se pokrivaju neke oblasti koje su od posebnog značaja za sve građane Crne Gore i rekao bih za veliki broj sektora naše ekonomije. Takođe sam primjetio, gospodin Sekulić je govorio o tome, da je Crna Gora u doing biznis rejtingu na 50. mjestu 2020.godini, vidio sam da su iza nas Hrvatska, Luksemburg i pominjana Malta, Grčka, i da je dobro da se ponavlja praksa da Crna Gora napreduje na pojedinim listama, i da smo napredovali na listi doing biznis. Mislim da to dovoljno govori o tome da se ozbiljno radi u Crnoj Gori i da se to prepoznaje od drugih institucija koje su van Crne Gore, čini mi se da se upravo tu nalazi ključni razlog mog završnog obraćanja u ovom dijelu. To je da ne treba da nam nedostatak ljubavi, evo neću reći mržnja, da ne bi bilo da je teška riječ, nego nedostatak ljubavi kod pojedinaca prema Crnoj Gori bude orijentir da spečavaju razvojne ideje. Čini mi se nekad kad bi taj nedostatak ljubavi pretvorili u električnu energiju mogli bismo mnogo gradova po Crnoj Gori ili sela osvijetliti. Dajmo da koristimo malo pozitivan odnos prema jedinoj državi u kojoj živimo da te naše ideje koje želimo da branimo, branimo na način da one ne sprečavaju razvoj Crne Gore, a vama prije svega kao mladim ljudima koji su ozbiljno shvatili svoj posao želim da čestitam na jednom odgovornom odnosu, jer sam siguran da se ovaj dokument nije radio na brzinu. Ne smatram da je on sada ovdje pred nama zbog toga što je ovo poslednja sjednica, nego smatram da je on rezultat jednog upornog i napornog rada, ja vam na tome čestitam, kao što sam isto tako siguran da nekoliko zakona o kojima ćemo raspravljati nakon ove tačke su isto tako rezultat jednog vrlo kvalitetnog posvećenog rada, poštovanje svih procedura. Meni je drago da se baš u mandatu vašem, mandatu uvažene ministarke Damjanović, ovakvi akti mogu usvojiti. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 19:09:16)

Zahvaljujem se predsjedniku odbora Petru Ivanoviću na konstruktivnom dijalogu i završnoj riječi.

Sada pitam da li neko od predstavnika Vlade želi dati završnu riječ.
Izvolite, gospodine Vujoviću.

NIKOLA VUJOVIĆ (29.07.20 19:09:37)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Ja bih ovo završno obraćanje počeo sa kraja komentara. Upravo ono što je gospodin Ivanović govorio, priča koja se tiče ideja, novih pogleda na budući razvoj, apsolutno smo spremni da sve te ideje saslušamo, da sve korisne sugestije prihvatimo, hvala bogu unaprijedimo naš sistem. Konkretno bilo je priče o mogućnosti da svi oni koji su plaćali račune za struju i kroz tu naknadu za obnovljive izvore energije jednog dana postanu vlasnici ili suvlasnici elektrana. To je svakako nešto što je moguća opcija i nešto što apsolutno nijednim slovom bilo kojeg aktuelnog propisa nije onemogućeno i zabranjeno, nešto na čemu treba raditi i nešto što treba izvagati, je li to način da ne dajemo svima jednako u Crnoj Gori vlasništvo nad tim elektranama ili da izdvajamo ili pravimo razliku između njih koji su plaćali više ili manje. Svakako je to nešto što je stvar dogovora u jednom ovakvom razgovoru.

Potpredsjedniče, na početku bih se osvrnuo na ono što je možda bilo jedino pitanje koje se ticalo direktno ovog materijala, odnosno predmeta ovih izmjena i dopuna Zakona o energetici. Ticalo se pitanja gospodina Martinovića vezano za organizovano tržište električne energije u Crnoj Gori. Dozvolićete da kažem da je to nešto što je svakako aktuelno, što je trend današnje evropske energetike. To je nešto što je kod nas moguće iz razloga što je energetska politika

odgovorno sprovedena duži niz godina. Mi smo kao Vlada kontinuiteta uspjeli da okončamo neke ranije započete projekte. Prije svega, tu mislim na upravo pomenuti projekat kabla kao projekat koji je drastično promijenio sliku energetike Crne Gore kao projekat koji je od industrijskog značaja. Upravo taj projekat nam daje za pravo da Crnu Goru posmatramo, odnosno konstatujemo ono što strani investitori govore da je Crna Gora sigurna investiciona destinacija sektora energetike.

Ovo pominjem iz razloga što upravo taj projekat, odnosno mogućnosti direktnog povezivanja s tržištem Evropske unije nam stvara pretpostavke da razvijamo organizovano tržište u Crnoj Gori, možda, odnosno siguran sam na bolji način ili uz komparativnu prednost u odnosu na zemlje regiona koje nemaju taj luksuz povezivanja kablom s jednim tržištem kao što je italijansko. U tom smislu očekujem skoro funkcionalno uspostavljanje berze, dakle berza električne energije već postoji kao kompanija, ali funkcionalno postavljanje električne berze očekujem uskoro. Očekujem da ćemo na taj način upravo koristiti sve ovo što je od ranije rađeno, ali isto tako stvoriti pretpostavku za privlačenje novih investicija, posebno u sektoru proizvodnje.

Dozvolićete mi da se osvrnem na par komentara koji se tiču sektora energetike, ali nisu direktno vezani za temu. Imali smo osvrte na projekte izgradnje malih elektrana u Crnoj Gori, što je uvijek interesantna ili atraktivna tema za političke obračune. Bio bih oprezan u izjavama da smo uništili nekome život ili slično tome. Jer, prije svega, uvijek treba argumentovati nečim da bi takve izjave davali, ali opet ostavljamo građanima da sude koliko je tačno. Ono što je važno imati na umu, a to je nešto što se često zaboravi u tim diskusijama, moja je obaveza da konstantno na tom podsjećam. Tiče se efekata koje realizacija tih projekata ima. Dakle, kada govorimo o malim elektranama, govorimo o 43 miliona investicija u Crnoj Gori dominantno na sjeveru, dominantno u seotskom području. Govorimo o 120 novozaposlenih u Crnoj Gori. Govorimo o objektima koji će se nakon upotrebe rekonstruisani vratiti državi za džabe. Govorimo o objektima koji danas proizvode dovoljno električne energije za 34.000 domaćinstava u Crnoj Gori. Smatram to značajnom cifrom, a svakako svako može suditi je li ili nije. Ono što je, takođe, važno pomenuti da su ti investitori realizovali projekte društvene odgovornosti u vrijednosti više od tri miliona eura.

Kratko ću se osvrnuti na neke komentare koji su se ticali drugih projekata koji su rađeni u sistemu ovlašćenih proizvođača, prije svega Krnovo i Možura. Svima je, siguran sam, u Crnoj Gori tragična vijest da se desilo to što se desilo na Malti. Siguran sam da niko nije spreman da takvu tragediju koristi u dnevno političke svrhe ili pokušaje da obezbijedi prelaz cenzusa na narednim izborima, a bojim se da je to bilo prethodnih dana u crnogorskoj političkoj javnosti prisutno. Ono što moram istaći kod toga projekta, od toga slučaja ili čitave priče, tačno je ono što smo napisali i dali saopštenje prije neki dan u medijima, tačno je da je to tragedija koja se desila na Malti, da je to tragičan slučaj, odnosno slučaj koji je dobio svoj krivični epilog upravo na Malti, da je država Crna Gora u tom procesu apsolutno sve radila u skladu s zakonom, da smo već svu dokumentaciju dali na uvid Specijalnom državnom tužilaštvu i da smo spremni da svakome objasnimo svaki od elemenata koji je država u tom procesu radila.

Projekat koji se, takođe, ovdje pominjao je Krnovo. Dakle, riječ je o vjetroelektrani koja jeste dio sistema podsticaja. Riječ je o vjetroelektrani koja je zajedno s drugom vjetroelektranom i malim elektranama donijela 270 miliona eura investicija Crnoj Gori, odnosno proizvodnje za oko 100.000 domaćinstava, što mislim da je jako značajno i što je drastično promijenilo tzv. energetske mikse Crne Gore. Ovi objekti se opet vraćaju državi za džabe. Ono što su neke direktne finansijske koristi tih projekata, ne samo zakup zemljišta, koncesione naknade ili prateće naknade već činjenica da su samo prošle godine ti proizvođači u budžet uplatili šest miliona eura. Za podsticaj su dobili neđe oko 12. Vrlo je jasna računica isplativosti takvih projekata.

Ono što je, takođe, važno pomenuti kada pričamo o kontraverzama vezano za projekat Krnovo, da je to projekat koji realizuje francuski Akuo, da je to projekat koji zajedno s njim sada već realizuje Mazdar kao jedan od najvećih proizvođača energije iz obnovljivih izvora ne samo u Evropi nego i svijetu, s obzirom da je riječ o evropskoj kompaniji, ali isto tako da je to projekat koji je finansiran o IBRD-a i KWF-a. Mislim da to dovoljno govori o svim potencijalnim sumnjama u legalnost ovog projekta.

Ono što je važno istaći je i projekat Komarnice, danas je pomenut, i stav da nešto radimo suprotno regulativama ili direktivama Evropske unije kada su u pitanju veliki objekti. Mislim da je upravo suprotno. Naprotiv, radimo u skladu s onim što su regulative, direktive Evropske unije.

Činjenica da je, na primjer, od februara mjeseca 2019. godine završena Regionalna strategija održivog hidroenergetskog razvoja financirana od strane Evropske komisije će je projekat hidroelektrane Komarnica označen kao jedan od 15 regionalnih projekata koji nemaju uskih grla u realizaciji, mislim da dovoljno govori u prilog činjenici da radimo pravu stvar.

Ono što smo, takođe, čuli kao predlog za neko buduće unaprjeđenje sektora energetike u Crnoj Gori, tiče se tih novih tehnologija tzv. smart home sistema ili realizacije projekata energetske efikasnosti, što se već radi u Crnoj Gori, a sve češće je učešće električnih vozila u sistemu saobraćaja, svakako je nešto što apsolutno podržavam. Nisam siguran je li mu baš mjesto u Zakonu o energetici, ali svako može biti dio nekog paketa vjerovatno više zakona kojih se tiče. Koristim priliku da vas obavijestim da smo u prethodnom periodu zajedno s partnerima iz Evropske unije finansijskih institucija Zapada komunicirali na ovu temu i pravili planove na koji način treba krenuti u razvijanje ovih sektora.

Koristim priliku da još jednom zahvalim svim diskutantima, da kažem utisak da je sve ono što je rađeno u prethodnom periodu u sektoru energetike ispravno, da tako nešto potvrđuje i današnja rasprava, s obzirom da sam svjedočio tome da su kolege poslanici iz opozicije dosta politiku koju Vlada sprovodi dosta afirmativno posmatrali, što me jako raduje. Smatram da u narednom periodu zajednički možemo značajno unaprijediti sektor energetike. Svakako će Vlada biti uvijek raspoložena da na odgovoran način diskutuje o svim ovim temama, da sve ideje sasluša. Raduje me da smo na pravom putu i da je to prepoznato i od kolega iz opozicije. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 19:19:05)

Zahvaljujem.

Nije uobičajeno, ne znam šta je u Poslovniku pogriješeno.

SRĐAN MILIĆ (29.07.20 19:19:25)

Poslovníkom je jasno definisano da se završna riječ ne može koristiti za slanje bilo kakvih poruka, a najmanje može za odgovaranje na komentar. Apsolutno ne namjeravam kolegi Vujoviću bilo šta zamjeriti oko toga, način komunikacije i stil čovjeka. Ovdje postoje jasna pravila kojih se moramo držati. Ono što ostaje kao trag je njegov osjećaj, gospodine potpredsjedniče Parlamenta, da smo mi podržali politiku Vlade u energetsom sektoru u jednom dijelu. Moram da priznam da se u ovoj pameti sjetiti ne mogu u kojem dijelu, a ostavljam ostalim kolegama da li se mogu prepoznati u svemu tome. Dakle, ne komentarišem, bez želje da vama stvaram bilo kakvu vrstu problema, samo molim i buduće predlagače zakona da se sebi ne dozvole luksuz da ne komentarišu naše diskusije. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 19:20:37)

Zbilja sam imao utisak da je gospodin Vujović na jedan profesionalan način dao osvrt diskusija i dao određene ne odgovore nego komentare na određene elemente politike koju ste vi prezentirali. Može svako da ima svoj osjećaj, to je prirodno. Smatrao sam zbilja vrlo profesionalno, odgovorno je iznio svoje stavove. Smatrao je koristim određene sugestije koje ste dali kao korist za unaprjeđenje određenih elemenata, a siguran sam da svi možemo da zaključimo, ako niste imali konkretne primjedbe na zakonska rješenja da ipak smatrate da se ostvaruju neki progresi. Tako sam razumio. Zahvaljujem gospodinu Raduloviću i gospodinu Vujoviću i svima vama koji ste učestvovali u diskusijama.

Na ovaj način smo završili raspravu povodom ovog zakona.

Konstatujem da je pretres završen, a izjasnićemo se naknadno.

U skladu s dogovorom, prelazimo na sledeće tačke dnevnog reda koje su predmet predloga iz Ministarstva nauke. Imam predlog, to smo dogovorili na nekoj internoj komunikaciji **da spojimo Predlog zakona o inovacionoj djelatnosti, Predlog zakona o podsticajnim mjerama za razvoj**

istraživanja i inovacije i Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o naučno-istraživačkoj djelatnosti.

Prvo pitam poslanike da li ostajemo pri tom stavu? Ostajemo.

Pitam predlagača da li je saglasan? Saglasan. Hvala vam.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Sanja Damjanović ministarka nauke, a prisustvuje i Branka Žižić, generalna direktorica. Izvjestioci odbora su Andrija Popović, Zakonodavnog odbora, Nada Nenezić i Danijel Živković, Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport Aleksandra Vuković, Branka Tanasijević i Bogdan Fatić.

Otvaram pretres.

Da li ministrica nauke želi da da dopunsko obrazloženje? Izvolite.

SANJA DAMJANOVIĆ (29.07.20 19:23:22)

Hvala.

Uvaženi potpredsjedniče Skupštine, poštovani poslanici i poslanice,

Zaista sam srećna što danas predstavljamo dva sjajna zakona koji zapravo čine jednu cjelinu. Dinamičan razvoj i stalne promjene koje se dešavaju usled primjene novih tehnologija, inovacija i potreba novih generacija u svijetu, zahtijevaju proaktivan pristup u kreiranju zakonodavnog okvira koji definiše i podsticajno djeluje na ovu oblast. Moderan zakonodavni okvir je ključan za povećanje konkurentnosti crnogorske privrede i praćenja trendova na evropskom i globalnom nivou kako bismo izbjegli stvaranje jaza, ali i smanjili odliv visokokvalifikovanog kadra.

Današnje iskustvo Crne Gore bazirano na implementaciji različitih programa za podsticanje inovacija upućuje na zaključak da crnogorsko tržište ima potrebu za novim inicijativama i zakonodavnim okvirom. Crna Gora ima izuzetan potencijal za kvalitetniji razvoj, što pokazuje i činjenica da smo prva zemlja kandidat za Evropsku uniju koja je usvojila Strategiju pametne specijalizacije. Ovaj razvojni dokument je usvojen prije godinu dana, a u decembru 2019. godine je verifikovan i od strane Evropske komisije. Usvajanjem ove strategije Crna Gora je definisala okvir za budući razvoj kojim će se naše jake, tradicionalne grane privrede energetika, poljoprivreda, turizam osnažiti kroz primjenu novih tehnologija, inovacija i digitalne transformacije, ICT postati nova snažna privredna grana. Možemo reći da se Crna Gora danas nalazi na prekretnici u ovoj oblasti jer se na više institucionalnih nivoa intenzivno preduzimaju mjere izgradnje funkcionalnog nacionalnog inovacionog sistema. U tom pravcu predviđeno je i formiranje nove institucije, fonda za inovacije koji će obezbjeđivati sredstva za razvojne projekte i sprovesti mjere državne politike.

Kada je u pitanju Zakon o inovacionoj djelatnosti, njegovim usvajanjem se uređuje nacionalni inovacioni sistem i usklađuje se s međunarodnim standardima i potrebama našeg društva. Jasno se identifikuju subjekti koji obavljaju inovacionu djelatnost, subjekti koji obezbjeđuju inovacionu infrastrukturu i subjekti koji ulažu u inovacionu djelatnost. Utvrđuje se i nadležnost Savjeta za inovacije i pametnu specijalizaciju koji koordinira sprovođenjem politika u ovoj oblasti. Osniva se fond za inovacije koji će sprovesti programe za razvoj inovacione djelatnosti i vršiti monitoring implementacije projekata. Takođe, fond će biti i ključno operativno tijelo za implementaciju Strategije pametne specijalizacije. Po prvi put se zakonskim rješenjem u pravni sistem uvode pojmovi koji se dugo koriste u svijetu, a važni su za funkcionisanje i uređenje inovacionog sistema.

Dakle, novi zakon jasno definiše strukturu nacionalnog inovacionog sistema, ulogu pojedinačnih članova u sistemu i njihove međusobne veze. Međutim, ono što daje život i dinamiku ovom zakonu jeste ovaj drugi zakon koji smo predložili u formi leks specijalis Zakon o podsticajnim mjerama za razvoj, istraživanja i inovacija. Vlada Crne Gore podstiče razvoj inovativne privrede i do sada je uradila mnogo kako bi unaprijedila poslovni ambijent i stvorila pretpostavke za razvoj preduzetništva. Međutim, za realizaciju funkcionalnog inovacionog sistema nedostajali su ključni elementi, a jedan od njih je zasigurno podsticajni zakonodavni okvir za inovacije i tehnološki razvoj.

Ovim zakonskim rješenjem Crna Gora otvara nove mogućnost kroz širok spektar olakšica i podsticaja. Cilj ovog zakona je kreiranje ambijenta koji će omogućiti olakšan početak poslovanja

startapovima, ali i dalji razvoj inovativnih kompanija i naučno - istraživačkih ustanova. Dodatno, ovaj zakon će stimulisati privatni sektor da više ulaže u sopstveno istraživanje i razvoj, kao i u inovativne projekte drugih koje smatra perspektivnim na tržištu. Kao posledicu primjene zakona očekujemo rast konkurentnosti naše privrede, ali i povećanje broja kompanija i zaposlenih u tehnološkom sektoru. Kroz predloženi zakon koristeći praksu najuspješnijih zemalja, ali dominantno uvažavajući specifičnosti i potrebe domaće privrede, Crna Gora želi da postane atraktivna destinacija za tehnološko preduzetništvo i testiranje novih tehnologija. Zbog svoje geografske lokacije, političke stabilnosti, izuzetno atraktivnog ambijenta za život i rad, Crna Gora će se uz ovaj zakonodavni okvir biti veoma interesantna za strane investitore, kao i strane startapove i frilensere tzv. digitalne nomade.

Razvojem inovativnih kompanija unaprijediće se i tradicionalne grane ekonomije po kojima je Crna Gora i do sada bila prepoznata. Na ovaj način Crna Gora se afirmiše kao država koja je spremna za ulaganje u inovacije, istraživanje i razvoj, što je preduslov za transformaciju društva od tradicionalnog ka savremenom koje je otvoreno za nove izazove s kojima se suočavamo u 21. vijeku. Ovim zakonom predviđen je širok spektar olakšica i podsticajnih mjera i to olakšan početak poslovanja, startapovi oslobođeni značajnog dijela poreza do pet godina od osnivanja, olakšano zapošljavanje u inovacionoj djelatnosti i značajno umanjenje poreza i doprinosa do 50%, oslobađanje od značajnog dijela poreza i doprinosa za rad na inovativnim projektima, oslobađanje poreza na dobit od 100% za reinvestiranje u inovativne projekte, oslobađanje poreza na dobit od 100% za ulaganje u startapove i fondove za finansiranje inovativnih projekata, oslobađanje poreza na dobit od 100% za donacije naučno istraživačkim institucijama i subjektima inovacione infrastrukture, umanjenje poreza na nepokretnosti i naknade za izgradnju infrastrukture za inovacionu djelatnost u iznosu od 50%.

Uticaj i efekti ovog zakona

povećanje broja startapova s izvoznim potencijalom, kao i procenat njihove uspješnosti, rast broja inovativnih kompanija i novih radnih mjesta u tehnološkom sektoru, povećanje izvoza, izvozno orijentisanih proizvoda i usluga, smanjenje troškova naučno - istraživačkim ustanovama za rad na naučno inovativnim projektima, znatno veće ulaganje u inovativnu privredu, kao i povećanje inostranih investicija, povećanje investicija u nove startapove i privlačenje stranih kompanija u Crnu Goru, jačanje nacionalnog inovacionog sistema kroz kreiranje novih subjekata inovacione infrastrukture. Značajnim dijelom ovaj predlog zakona usmjeren je na rješavanje važnog problema našeg društva koji se tiče odliva talenata koji predstavlja strukturni i višedecenijski problem. Kreirajući takve uslove za domaće stručnjake, očekujemo da ćemo privući i strane stručnjake da žive i rade u Crnoj Gori. Taj rezultat se može postići samo kroz izgradnju afirmativnog, stimulativnog i kreativnog ambijenta kada je riječ o inovacijama i preduzetničkoj inicijativi čemu upravo služe ovi zakoni. Hvala na pažnji.

Zakon o naučno - istraživačkoj djelatnosti. Ove predložene izmjene i dopune zapravo ne mijenjaju suštinu ovog zakona već otklanjaju barijere na koje smo naišli u dosadašnjem radu. Prva se tiče uvođenja kategorije najuspješniji mladi naučnik do 30 godina starosti i ukidanja postojeće kategorije najuspješniji mladi talenat u oblasti nauke do 20 godina starosti. Razlog ove izmjene je veoma mali broj i nizak kvalitet prijavljenih kandidata, što je i za očekivati budući da je za izvrsnost u nauci potrebno značajnije vrijeme.

Druga izmjena se odnosi na član kojim se uređuje sastav i način formiranja Savjeta za naučno istraživačku djelatnost. Članovi Savjeta su predstavnici naučno istraživačkih ustanova, ustanova visokog obrazovanja Crnogorske akademije nauka i umjetnosti i privrede iz različitih oblasti nauke. Važećim zakonom bilo je utvrđeno da se prilikom imenovanja svih članova Savjeta obezbijedi prethodno mišljenje Univerziteta Crne Gore. Pored toga, u istom članu nije bilo utvrđeno da Vlada imenuje Savjet na predlog ministra nadležnog za poslove nauke. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 19:32:48)

Zahvaljujem ministrici nauke Sanji Damjanović.

Dajem riječ Aleksandri Vuković koja je uvodničar u ime DPS-a, a neka se pripremi Branko Radulović uvodničar u ime Poslaničkog kluba DF-a. Izvolite, poslanice Vuković.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (29.07.20 19:33:07)

Uvažena ministarko Damjanović sa saradnicom, uvažena gospođo Žižić,

Drago mi je da vas vidim u crnogorskom Parlamentu ne samo kao članica Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport nego, prije svega, kao poslanica koja sve vrijeme prati vaš rad u Vladi Crne Gore. Rekla bih na to što vi radite možemo upotrijebiti jednu Dontonovu misao, a to je hrabrosti, još hrabrosti, uvijek hrabrosti. Vi ste pokazali hrabrost da kreirate jedan novi ambijent u Crnoj Gori, da izgradite hram vjere u nauku u Crnoj Gori, da trasirate put naučnicima, da pokažete kako se na jednostavan i prijemčiv način može govoriti o tzv. komplikovanim stvarima i da nam one stvari koje možda građanima djeluju udaljene i nerazumljive približite na jedan veoma socijalno inteligentan način.

Dakle, ono što radi Ministarstvo nauke, mediji slabo prate, na žalost, ali vi ste ipak uspjeli da srušite tu barijeru nerazumijevanja i da svojim upornim radom i realizacijom svega onoga što ste zacrtali u planu Vlade, a u okviru svoga resora, zaista i realizujete. Pomoći ćemo, naravno, ljudima da razumiju kada vi govorite o startupovima, možda i jednom pričom koja je s jedne strane jednostavna, a s druge strane zahtijeva veliko znanje i zahtijeva veliku pažnju i rad što, na kraju krajeva, pokazuje i vaš primjer, a o tome sam kada sam premijeru Dušku Markoviću postavila pitanje o Strategije pametne specijalizacije i govorila. Vi ste upravo primjer kako se iz svijeta nauke kada uđete u svijet politike i to onog potvrđenog svijeta će se se vi kao naučnica potvrdili i ušli u ono polje će omogućavate naučnicima koji do sada nijesu imali neku priliku da iskažu sve svoje izume, ovoga puta u državnom okviru to i mogu. Mislim da ovi zakoni i ovaj leks specijalis koji donosite to omogućavaju.

Zašto sam rekla izumi. Ono što dolazi iz uma, dakle ono što je posljedica kreativnosti i idejnosti jeste ono što nalazi odgovore na vašoj adresi, dakle na adresi Ministarstva nauke. Jer, startupovi nijesu samo početni biznisi, znači to treba da razumiju ljudi koji ovo slušaju. Dakle, nije svaki početni biznis startup. Startupovi o kojima vi govorite su oni biznisi koji podrazumijevaju prisustvo jednog ili dva čovjeka i dobre ideje. Dakle, nama Amazon, nama Google, nama Teslamotors i drugi primjeri startupova pokazuju da su u stvari jedan čovjek ili jedna manja grupa okupljena oko tog čovjeka uspjeli da izvezu onakav proizvod koji je zadivio svijet i koji cijeli svijet danas koristi.

Šta to znači. To znači da svaki startup da bi naišao na podršku Ministarstva nauke treba da bude skalabilan. To znači da zna kratko vrijeme veoma poraste. Šta to opet znači. To znači da ako ste se svojom idejom, a to građani i građanke Crne Gore koji se bave IT sektorom najbolje pokazuju zato što postaju najmoćnija izvozna snaga ove države i mislim da bi bilo veoma dobro da konkretno kažete o kojim se procentima radi. Dakle, ta mala grupa formira jedno preduzeće kojim izvozom svojih ideja koje su dobro upakovane u stvari se plasira na svjetsko tržište. To je ono što je najvažnije za startupove. Vi činite, u stvari, svojim djelovanjem i ovim zakonima Crnu Goru otvorenim tržištem. Dakle, više nema onog našeg naviknutog, uskog, unutarcrnogorskog tržišta će smo mi odmjeravali svoje snage, na žalost, često, kako se to kaže, preko veze, preko poznanstava pa smo mogli govoriti i o nepotizmu i o tome da smo na određene pozicije stavili ljude koji to možda nijesu zaslužili. Ovog puta izlazi se na veliko svjetsko tržište i tamo uspijevaju samo oni koji su najbolji. Naša Crna Gora, vaši podsticaji pokazuju da imamo veoma vrijedne ljude koji vrijedno rade. Juče smo na Odboru za prosvjetu čuli kolegu Fatića koji je pomenio jednog mladog čovjeka iz Berana koji je uspio da dobije veliku stipendiju zbog toga što je imao dobru ideju.

Mislim da ovim zakonima i onim što radite, posebno što je ovo sve usklađeno sa Strategijom pametne specijalizacije, to opet znači podsticanje naše privrede, povezivanje privrednih grana i stavljanje svega toga u jedan okvir, prije svega mislim u jedno nacionalno brendiranje. Juče sam pomenula da IT tehnologija i Crnu Goru treba brendirati kao tehnološku, inovativnu državu koja, u stvari, može zahvaljujući tome što je prva i jedina država u regionu i Evropi koja je posebnim zakonskim okvirom regulisala pitanje nacionalnog brenda, upravo ovo što vi radite nacionalno brendirati jer to treba pošto već jeste i čini veliki doprinos izvoznoj moći Crne Gore da postane nacionalni brend Crne Gore. Za one koji su u ovom trenutku povodom ovog

pitanja nevjerne Tome imamo i konkretne poruke. To je ono što se događa u vašem i mom Nikšiću, u okviru Tehnopolisa, ili što će se događati sada u Naučno tehnološkom parku koji je, takođe, jedan veliki značajani projekat Vlade i Ministarstva nauke. To je da se tamo okupio mali broj ljudi koji vrijedno rade i koji su uspjeli da prodorom svojih ideja zainteresuju evropsku javnost i zainteresuju evropske fondove da finansiraju ono što su njihovi proizvodi.

To je glavni cilj ovih zakona, da se u suštini na mala vrata, na žalost je tako jer još je Ministarstvo nauke malo ministarstvo koje krupnim koracima hoda ka velikim idejama i zamislama koje imate i u vezi s projektom Instituta koji će se, nadam se, jednog dana i realizovati, uvede velika priča i veliki novac za Crnu Goru. Jer mi, a zo vi radite svojim bavljenjem naukom, u stvari treba da postignemo te ciljeve, da sutra kao članica Evropske unije možemo zaista da pristupimo tim velikim fondovima i velikom novcu koji će, sigurna sam, Crnu Goru u bližoj perspektivi učiniti državom koja se ubrzano ekonomski razvija. Najzad ova politika i ovaj zakon doprinijeće u stvari da promijenimo ekonomsku perspektivu Crne Gore, ona mora krenuti dinamičnim ekonomskim razvojem. S obzirom na to da smo turistička prije svega država, zatim država koja ima jaku energetiku, zatim poljovredna smo država, upravo kroz strategiju pametne specijalizacije, uvezivanja poljoprivrednika i nauke odnosno naučnika koji proizvode dobre ideje, mi ćemo imati na jednom mjestu ostvareno više ciljeva, a ti ciljevi su prepoznavanje Crne Gore kao male države u kojoj se događaju velike stvari. Juče ste, uvažena ministarka, pomenuli primjer Estonije, države koja je procesom digitalizacije napravila najveći iskorak u oblasti postavljanje standarda u oblasti visokih tehnologija. Mislim da upravo i Crna Gora, kako ste sami ukazali, ima dovoljno resursa kao i Estonija da učini sebe takvom destinacijom i da u stvari ovim zakonima pospješimo u drugom mandatu, nadam se da ćemo 30.avgusta uspjeti da pobijedimo na ovim izborima, ne nadam se nego sam sigurna u to, i vi ćete sigurno doprinijeti svojim radom da građani podrže ono što ste započeli kako biste imali priliku da u sledećoj vlada nastavite svoj posao, da Crnu Goru učinimo zaista jednom državom u kojoj će se kada se gleda recimo danas iz budućnosti, dakle deset godina unaprijed, gledati kao na državu koja je uspjela da postane i opravda svoju poziciju čuda na Balkanu, malog čuda na Balkanu, a ovo će biti jedna začudna država koja je uspjela na ovim tehnologijama da se odupre takozvanoj balkanizaciji i regresiji. Dakle, biće jedna progresivna, razvijena i veoma bogata država. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 19:42:35)

Zahvaljujem se na uvodnom izlaganju Aleksandri Vuković.
Sada dajem riječ poslaniku Branku Raduloviću u ime Demokratskog fronta.

BRANKO RADULOVIĆ (29.07.20 19:42:48)

Hvala, potpredsjedniče.

Koleginice Damjanović, što će vam ovo, što će vam ovakva priča? Znete li koliko se profesora javilo, mojih drugara, posle onog vašeg izlaganja na tzv. javnom servisu, profesora redovnih, eminentnih? Ja sam jedan od tih desetina, šef najjače katedre, predsjednik postdiplomskih doktorskih studija, nosilac patenata, tehničkih unapređenja, postdoktorske, moji doktoranti svuđe po svijetu. Što će vam ova priča? Ja sam zbog nauke, primjene te nauke se vratio u Crnu Goru i došao u poslaničke klupe ovdje da govorim i prije četiri godine rekao - imate moju potpunu podršku, hajmo zajedno da promijenimo crnogorsku stvarnost. Vi ste mi onako odgovorili kao što ste odgovorili, poslije ste me čini mi se prozivali, ja sam se napravio škrt, nijesam htio više ni toliko polemišem niti sa žučem, niti s ništa, ali moram da vas otrijeznim. Ovakvo političanske priče ne dolikuju naučniku vašeg renomea. Pročitao sam vašu bibliografiju, vi ste naučnik istraživač CERN-a, 7.500 naučnika, i drago mi je što ste tamo. Ali vi sa razvojem nemate iskustvo i ništa nijeste uradili, da ste mene slušali i one desetine profesora, mogli smo da napravimo određene pomake. Pogledajte vaš i moj bilans, kao profesora redovnog. Htjeli su mi glavu slomiti ovih 30 godina da nijesam imao nenormalne reference, ali moj poraz je što je ovakva Crna Gora. Pogledajte, koleginice Damjanović, prvih pet mjeseci samo 15% pokrivenost izvozom,

uvozom, od toga, hvali se ona ministarka ekonomije što sam stalno htio da vas povežem, kaže napravili smo ekspanziju vađenja i proizvodnje kamena i rude. Kukala nam majka.

Mi smo, ministarko Damjanović, zaslužili da pocijepamo diplomu, sa ovakvim društvenim proizvodima, sa ovakvom dodatnom vrijednošću, sa ovakvom konkurentnošću, sa ovakvom preradom, sa ovakvom industrijom, sa ovakvim stvarima, sa ovakvom digitalizacijom, pričaću vam o tome. Pošto Elektro fakultet moj fakultet i vaš fakultet će ste bili su jedini fakulteti na Univerzitetu gdje imaju crno na bijelo u najboljim časopisima, patenti i sve ostalo, ostalo je manje ili katastrofa u odnosu na to, bili ste, da ste bili sa mnom, evo čitam ja redom. Bili ste u Jožef Štefan. Znete li kad sam ja bio - 1981.godine, na transmisionoj mikroskopiji sam radio sa njima jedan veliki eksperiment i otkrili smo centar kristalizacije. Da ste bili sa mnom onda bi vaš rejting bio ... tamo sam i magistrirao, u Ljubljani. Pročitao sam ovo i ovo je strategija. Znete li ova slika odakle je, ova slika je iz moje fabrike, ova slika je iz Mazak jamazaki fabrike iz Japana. Znete li koje godine - 1987. ili 1988. godine, u vakuumu su radili osovine, fabrika bez ijednog čovjeka, otvorila je najstariji brat firme Mazake Mazaki zajedno sa kraljicom ... ja bio tamo i prenio to u moju firmu. Hoću da vam kažem nešto. Jeste li pročitali novu politiku Evropske komisije, digitalna Evropa, jedan od šest paketa, hoće Ameriku da preteknu, hoće Kinu da anuliraju, znete li koliko se ulaže u to?

Gospođo Damjanović, znete li zašto su stendapovi? Moja sestričina, koja je vrhunska, koja ima šest elektro magistara i doktora elektro struke, to su genijalci sa Elektro fakultetom i onaj dolje na Prirodno matematičkom fakultetu, ali ne zahvaljujući meni i vama iz vlasti, nego zahvaljujući vezama kao što sam ja imao vezu stvarajući tu mrežu. Mislio sam da će doći gospođa Smilja 1990.godine i 1988.godine ona je bila vrlo pametni i dobri službenik. Znete li u odnosu na vas i mene što je profesor, zaboravio sam ime, izvinjavam se, koji je bio profesor robotike? Znete li kako je tada, što je Poljoprivredni institut danas, koliko je tada bio razvoj? Imali smo Institut za crnu metalurgiju, Institut za aluminijum, proizvodili smo foliju od osam mikrona, i ovakva vam vaša priča ne dolikuje, jer ste vi naučnik. Predlagao sam vam da osnujemo zajedno, da vam ja pomognem, institut za razvoj Crne Gore. Uvijek je odvojeno fundametalna nauka i razvoj. Ne znam, htjeli ste zajedno sa premijerom koji ide ovako. Ne zna on to. Vi ste trebali da ga poučite, jer ako nijesu htjeli da vas slušaju, da otidete. Nema što, vaša etika kao naučnika mora da bude ispred, javni interes ispred, ne ništa politikantsko ovako. Ne znaju oni. Vi i ja znamo što je Tehnički fakultet. Oni ne znaju. Za to treba živjeti cijelo vrijeme. Kažite mi, samo jedan odgovor mi rečite. Gledao sam budžet za ovu godinu pet miliona i devetsto - šest miliona, je li tako? Gledajte. To dođe neđe, ja ne znam koliko to dođe, 0,000. Srbija, 1,5% bruto društvenog proizvoda, Srbija, neka je, gledajte ovo, jer bez para nema nauke, a bez nauke nema razvoja niti života. Izrael 4,2% imaju manji bruto-društveni, manji ne u odnosu na procenat, to je 14 milijardi godišnje. Južna Koreja na koju se ja stalno pozivam, sa drugim mentalitetom, vole državu, rodoljubi, imaju Institut za razvoj Južne Koreje 1.500 milijardi dolara godišnje, Kina 280 milijardi dolara.

Gospođo Damjanović, nemojte ovako više da govorite, rečite istinu da smo u kamenom dobu, rečite da imamo mlade dobre ljude, ali da je to ograničeno, da to ne znam koliko može biti, da je to zahvaljujući onim dobrim sijedim i ostalim profesorima sa Elektrofakulteta, gdje je i gospodin Gvozdrenović završio fakultet, to su genijalci, kao na mome fakultetu, kao na vašem fakultetu, ali mi trebamo sistemski da riješimo osnovne stvari. Komercijalni razvoj prvo treba da ide, da se diže, pa digitalno što kažete, ili automatizacija ili informatika, pa znete li koliko je to staro? To je staro koliko i mašina. Mašina neće samo da radi mehanički, neće manuelno da je vrtimo ovako. Hoće nešto da me informiše, hoće da zaustavi, da li će to biti kompjuter kao centar ili će nešto drugo da bude. U Talinu sam ja bio prije tri-četiri godine dana i znam sve. Razočarali ste me samo zbog toga što vi i ja moramo da govorimo istinu i u ovim klupama i tim klupama javni interes da nam bude. Crna Gora je danas u crnim problemima zahvaljujući prije svega meni i vama.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 19:53:29)

Kao što znete, poslanik Radulović često ima dopunsko vrijeme.

Dajem riječ Poslaničkom klubu SNP DEMOS u kojem govori gospodin Milić, a neka se

pripremi gospodin Mugoša. Izvolite.

SRĐAN MILIĆ (29.07.20 19:54:02)

Borise, jesi li ti tražio pauzu? Nisi. Dobro.

Nije lako. Rekao sam da makar što se mene tiče, to nije u ime kluba, za ponos Crne Gore imati ministra kao što ste vi, ali u ovom dijelu u kojem je govorio gospodin Radulović kao naučnik, razumijemo se.

Rekao sam da ne bude razlika između odbora i sada, vi ste ministar koji se ostvario u svojoj struci, sada sprovodite politiku shvatajući koja su vam ograničenja, sigurno ne u mjeri u odnosu na ono sa čim se vi suočavate. Mislim da ste postigli napredak. Rizikujući da me pogrešno razumiju, negdje postavljam cilj koji treba da se postigne, čini mi se negdje vezujući, a evo malo patetika i sa moje strane, u želju da troje moje djece ostane ovdje i da se negdje za tu moju djecu i drugu djecu koji su nešto završili otvore mogućnosti da budu konkurenti. Znete onaj leks specijalis, nećete mi zamjeriti, ja oko naučnoistraživačke djelatnosti neću govoriti. Mislim da tu postoje određeni primjeri diskriminacije i pitaće vas kolege oko tog dijela, ali vraćam se na ovaj dio koji je meni čini mi se nešto malo bliži. Iskoristio sam odličan dokument koji se može naći na vašem sajtu, vidio sam spisak onih inovativnih projekata, naučnoistraživačkih grantova za centre izvrsnosti, stipendija za doktorska istraživanja, na jednom mjestu konačno sabrano ono do čega ste vi mogli doći i šta se radilo. Ino-projekti, Centar izvrsnosti u kome učestvuje akademik Igor Đurović sigurno je nešto što je na posebnom nivou i meni je zadovoljstvo da vidim da postoje ljudi koji mogu da naprave značajan korak unaprijed i mislim da je to gospodin akademik Đurović. Najmanje mu treba od mene pohvala za to sve, ali vidi se po rezultatima.

Pominjali ste Estoniju, naravno uslov ili condicio sine qua non je ono što su oni uradili vezano za dostupnost interneta na teritoriji čitave države. Možda o njima govori i to da je taj Talin najjači ... srednjovjekovni grad u Evropi. Možda je teško napraviti razliku između onoga što vam je istorija jednoga prostora, a ovaj prostor je bogat istorijom, i znanja ovoga naroda. I da negdje sigurno postoji temelj za ono što se sada pokušalo izgraditi u Crnoj Gori. Sa ovim predlozima i ono o čemu ste govorili da 2,5% izvoza pripada za ove šest firmi koje ovdje rade digitalizaciju i bave se projektima i najveći dio toga se izvozi, jeste prostor za onaj stvarni razvoj Crne Gore. Nama je korona pokazala koliko digitalizacija je bitna, koliko nam je elektronsko poslovanje bitno, pokazala nam je šta treba da uradimo. Ja sam i tada na odboru rekao, ja vas molim da razmislite, meni ne treba da mi neko kaže bili ste u pravu. Ako se sada radi taj ključni korak naprijed, nemojmo da dozvolimo da sredstva koja budemo obezbjeđivali makar sa imenom, sa značajem, sa kreditom, sa bilo čim drugo, budu usmjerena na način da država od toga na kraju ne dobije ono sve što bi trebalo da dobije. Ovaj vaš projekat što pokušavate kao Ministarstvo nauke da sprovodite je nemoguće uraditi bez reforme poreskih zakona. Nemoguće ga je uraditi bez svega onoga. Elektronsko državljanstvo Estonije imaju japanski premijer i njemačka premijerka Angela Merkel, ima i ljudi sa ovih prostora i oni su kroz to elektronsko prebivalište u stvari omogućili ljudima da budu dio jednog novog svijeta, koji nije samo virtuelni, gdje se ostvaruju prihodi. Sačuvao sam onu kovertu veliku što sam vam pisao dok ste govorili na odboru, kad se pogledaju gdje su slabosti Crne Gore, uticaj znanja, širenje znanja, razvoj klastera, kreiranje patenta, sačuvao sam ovdje ta pitanja koja sam bio poslao Zavodu za intelektualnu svojinu Crne Gore.

Intelektualna svojina Crne Gore mora da bude bogatstvo svih građana Crne Gore, ne može da bude zatvoreni sistem. Ako omogućimo da bude bogatstvo svih građana Crne Gore onda ćemo naći i one poslovne ljude sa idejama koji će biti spremni da investiraju u primjenu te intelektualne svojine. Ja imam taj problem što sam ekonomista i negdje ja pokušavam čitavo vrijeme da izračunam na štetu, a korist za nas, ja ovdje vidim tu korist. Govorili ste tamo o Centru

za Ekomerc koji treba da postoji, rekao sam da je kosbenefit analizu nemoguće napraviti i da ja smatram da sve što budete vi iz Vlade uradili kao analizu fiskalnog uticaja će biti pogrešno, jer uvijek će biti manje od onoga što će Crna Gora dobiti. Ali vas molim, zaista vas iskreno molim, ako predlažete nešto u ovom domu probajte da mu sačuvate tu vrijednost, ne dozvolite da oni koji su navikli da postavljaju pitanje "a šta je tu za mene", unište ono što je odlična stvar. Meni lično odgovara da kroz digitalizaciju obezbijedimo stvarnu borbu protiv neformalne ekonomije u Crnoj Gori. Samo direktni efekti i indirektni efekti od borbe protiv neformalne ekonomije Crne Gore će projekte koje namjeravate da uradite odbaciti toliko prihoda da ćemo mi taj prihod imati. Kada se pogleda da Crna Gora nema sopstvenu valutu, da koristi euro, da na žalost i dalje dominantno koristimo gotovinu umjesto bezgotovinsko plaćanje, to je ono što jednostavno mi moramo promijeniti. Da li će se ovo sve ostvariti dinamikom koja je (prekid)... Evo završavam, nema problema nikakvog. Da li će ostvariti dinamikom koja je zacrtana, znate ovo što ste vi predložili, ne sumnjam, bilo koja iduća vlada će prihvatiti. Ovo je negdje počelo sa Sekretarijatom za razvoj 90-tih godina. Rizikujući da kolega Mugoša ne bude razumio na pravi način, sad sam ozbiljan zaista, ono što nije urađeno onako kako je trebalo da bude urađeno kroz ministarstva koje je vodio Lazović onih godina, mislim da sada dobija one naučne obrise koji trebaju Crnoj Gori.

Znači, gospodine potpredsjedniče, uvažavajući vašu primjedbu završavam ovaj dio, a nadam se da ćete mi dozvoliti kroz neki komentar ako bude bilo potrebe, jer ja znam da ste vi čovjek širokih shvatanja, da ćete vi to i obezbijediti. Hvala vam velika.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 20:03:36)

Poštujući Poslovnika, naravno.

Dajem riječ uvaženom gospodinu Mugoši, koji govori u ime Kluba SD-a i Liberalne partije.

BORIS MUGOŠA (29.07.20 20:03:49)

Zahvaljujem potpredsjedniče, uvažene poslanice i poslanici, poštovana ministarko Damjanović sa saradnicom, uvažene građanke i građani,

Na žalost vidite situaciju da kad su ove teme u pitanju je samo par poslanika prisutno u sali. Nisu ovo dnevno-političke teme gdje se grabi za birače, pa se daju nekakve velike poruke itd. Kažem nažalost ovo su suštinske teme, ovo je razvoj i vjerujte mi poznajem par IT firmi koje skoro niko ne zna ni gdje se ne eksponira, rade isključivo za strano tržište, milionske promete imaju. To je naše bogatstvo. Ja kažem naš najveći resurs je znanje i kad shvatimo da malo više treba da ulažemo u znanje onda ćemo shvatiti da neke stvari će nam ići mnogo bržim tokom nego što sad idu. Negdje kad smo pisali svojevremeno taj izborni program naš za 2016. godinu, evo ja ću vam navesti dvije - tri rečenice, to je nekome tada izgledalo čudno, nije puno ljudi ni obraćalo pažnju na

žalost. Mi smo napisali - jačanje kapaciteta u procesu prihvatanja i implementacije savremenih informacionih dostignuća i tehnologije u procesu rada, odnosno usvajanje principa digitalne ekonomije, pa smo tada pisali podršku uspostavljanju odgovarajućeg sistema ... istraživanja i razvoja u kompanijama kroz transfer znanja i tehnologija na relaciji naučnoistraživačke zajednice i biznis zajednice, pa smo tada napisali afirmisanje inovacionih fondova, zatim podrška projektima iz oblasti inovacija kreiranja ambijenta, da se stimulišu oni koji investiraju dobit kada su u pitanju inovativni projekti. To je tada izgledalo nešto prilično čudno i zaista mi je drago da te stvari polako počinju da postaju dio razvojne politike Vlade, odnosno našeg društva i negdje čini mi se da ćemo benefite svih ovih stvari osjetiti u periodu pred nama.

Kao što ste i vi rekli, ja mislim da je Crna Gora idealna za testiranje novih tehnologija, moramo da budemo svesni te činjenice i ono što je dobro što mislim da sve veći broj mladih ljudi želi da se bavi odnosno da radi u IT sektoru. Gledao sam, da postojeća zakonska regulativa u oblasti inovacionih djelatnosti se pokazala da nije dovoljno efikasna, jer nijesmo imali odgovarajuće efekte u praksi. Mislim da se sa ovim novim rješenjima znatno poboljšao taj takozvani normativni ambijent koji je jedna strana priče, možemo mi napisati idealne zakone, ali negdje fokus treba da bude na njihovoj implementaciji. Međutim, ono što je ogroman izazov kada su u pitanju start up kompanije, što ne mogu da dođu do kreditnih sredstava, vi znate da banke kod nas traže hipoteku itd, ali ne uzima kao garanciju za kredit intelektualnu svojinu. Na primjer u Americi ljudi su spremni da ulažu u patente koji se registruju kao intelektualna svojina i onda banke uzimaju to kao garanciju za kredit, a intelektualna svojina nekih start up kompanija zajedno sa patentima potencijalno vrijedi desetine i stotine miliona dolara. Onda dolazimo do one situacije da hoće neko da se bavi time, a vi znate da u Crnoj Gori ima i dali ste nagradu određenim kompanijama koje rade na globalnom tržištu prepoznate inovativne projekte, poenta je kako da im se pomogne da razvijaju te proizvode. Mislim da je upravo jedna od ovih stvari, pored ovih problema kada su u pitanju kreditne linije, mislim čak da Hrvatska banka za obnovu i razvoj ima neke kreditne linije za start upove i da dodjeljuje neka bespovratna sredstva, da li je kamatna stopa 2%, a bespovratna sredstva 175.000 kuna, našao sam te podatke, ali negdje trebamo i kroz taj fond za inovacije da im pomognemo i negdje oni očekuju najveću podršku kada je u pitanju razvoj toga proizvoda. I što je ključni benefit od svih ovih stvari, to ste negdje pominjali, to je odliv naših kadrova.

Ja sam na poslednjem Premijerskom satu pričao upravo o "odlivu mozgova", negdje sam tada naveo podatak da je negdje od 2006.godine do 2020.godine oko 50-60 hiljada ljudi napustilo Crnu Goru, naravno tu imamo priču o onim koji privremeno ili trajno napuštaju, a značajni dio njih su upravo ljudi sa visokim kvalifikacijama, odnosno znanjem. Moramo te ljude da zadržimo ovdje, moramo da im ponudimo podsticaje. Mislim da je zaista ovo leks specijalis, prvo je dobro što imamo leks specijalis da se na jednom mjestu definiše sve, da ne mora da se traži po hiljadu zakona iz različitih oblasti. Sad imamo na jednom mjestu fokusirano sve iz oblasti podsticaja vezanih za oslobađanje poreza i dio doprinosa i posebno porez na dobit kad se reinvestira u inovativne projekte, i negdje trebamo u tom smislu da ojačamo konkurentnost crnogorske ekonomije, odnosno onaj naš jedan strukturno suštinski najveći izazov to je taj ogromni spoljnotrgovinski deficit, ogromna razlika između uvoza i izvoza koja na žalost na nivou godine kad su u pitanju robe i usluge dolazi do nivoa oko dvije milijarde eura kod roba, ali se pegla dio usluga iz turizma, međutim to nije dovoljno. Moramo da jačamo proizvodnu industriju, a mislim da je ovo jedan vid klasične proizvodne indutrije, tako da negdje zaista apsolutna podrška ovih rješnjima. Vidimo da je zamišljeno u tom trećem paketu mjera negdje podrška aj-ti industrija mislim da je oko 30 miliona eura vi me ispravite ako nijesam u pravu.

Naravno, ja imam tu vrstu imocija, jer sam bio jedan član u prvom Odboru direktora Tehnopolis i znam kako je to tada kretalo kada se stvarala ta institucija, bilo je i ta puno dilema, nepoznanica, govorili su da nećemo uspjeti tada da razvijemo tu instituciju, a vidimo sada da je to jedan zaista reprezentativni sistem koji postoji u Nikšiću, a ono što je prava stvar je čini mi se za godinu ili dvije da će se završiti u sklopu Univerziteta naučno-tehnološki park i na taj način pojačati tu vezu između naučno-istraživačke zajednice i biznis sektora. Tako da na kraju em što ova oblast zaslužuje malo ozbiljniju priču i podršku, em što vi kao jedna atipična ministarka u crnogorskoj Vladi mora da vam to iskreno kažem mada to vam je veliki plus jer nijete neko ko je puno pričao, a mnogo je radio. Neko ko može u određenim trenucima nije bio shvaćen, to je kratkoročno, vjerujte

me to je kretkoročno i neko ko čini mi se je trebao i treba da ima znatno veću podršku kada je u pitanju realizacija i ideju koju plasirate, tako da sam siguran da na taj način moramo posmatrati i odedene segmente Vlade. Ipak, mislim da takvim pristupom ste otvorili mnoge perspektive kada je u pitanju razvoj crnogorskog društva, ali naravno na vama je bilo da ih otvorite, a na nekim drugim da to iskoriste znanje koje ste vi uložili u sve te projekte i da pokušamo da ih realizujemo na način na koji ste ih vi zamislili. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 20:12:41)

Poslanici, uvaženi predstavnici klubova, vi ste dali određena uvodna izlaganja. Sada ministrica može dati određene komentare. Izvolite.

SANJA DAMJANOVIĆ (29.07.20 20:12:55)

Zahvaljujem svima vama ovdje prisutnim.

Ja hoću opet da ponovim da smo jako ponosni što smo iznijeli ove zakone. Ove zakone smo iznijeli tako što smo radili zajedno sa našom inovativnom zajednicom. Crna Gora ima veliki potencijal, a ako govorimo o Estoniji, nije Estonija pametnija od Crne Gore. Estonija je uredila sistem i ovim zakonima mi uređujemo sistem, a trenutna situacija u Crnoj Gori jeste da imaju 500 aj-ti kompanija, a veliki procenat njih su inovativne kompanije i ovdje ste sami napomenuli samo šest, recimo kompanija učestvuje u izvoz sa 2,5%. Ovim zakonom praktično sve probleme koje ste riješili ćemo da kako da nađemo rješenje za sve probleme, ovim zakonom ćemo omogućiti i dati ulaganje u nauku zato što nama nedostaju ulaganje privatnog sektora i znači da ne ponavljam sve ove elemente koje sam ovdje iznijela mi ćemo takođe raditi na onome kao što smo do sad radili, a procedura će biti transparenta, poslaniku Srđan Miliću, jer ćemo kroz Fond za inovaciju imati uključene i Svjetsku banku i Evropsku komisiju, imaćemo međunarodnu evualaciju, kao što smo do sad imali sve ove projekte koje ste vi navodili. Mi smo do sada imali dvostepenu međunarodnu evualaciju i ja sam sigurna u uspjeh i ja sam sigurna i ovaj zakon je otvorio novu viziju, uspjeh Crne Gore i ja ću sada završiti tako što ću vas pozvati da podržite ovaj zakon, jer ako podržite ovaj zakon vi podržavate najpametnije ljude u Crnoj Gori i one ljude koji žele da se vrate u Crnu Goru i ulaže u nju. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 20:14:35)

Hvala.

Zahvaljujem se ministrici.

Poslanik Radulović. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (29.07.20 20:14:42)

Koleginice Damjanović,

Sada mi se više sviđate nego prije 10 minuta. To je prava stvar. Da vas spuštim na zemlju. To mi je cilj i da radite što pametnije i zahtjevi da vam budu što konkretniji. Sve sam te paralele rekao. Zašto prvu stvar u koju digitalizaciju ne uradite sa administracijom. Shvatite da ovoliko broj administracije 60.000 plus 10.000 čini mi se lokal sa ovoliko malo, sa ovako nikakvom industrijom, sa zatvorenim turizmom, sa poljoprivredom sve gledao sam televiziju vijesti sinoć, sve dolje. Ne mogu da prodaju dva eura gajbu paradajza. Zašto prvo to ne uradite? Rekao sam i sad da su poslije ljekara ili uz ljekare najbolji naši srednjoškolci, najbolji studenti sa Elektrofakulteta, Tehnološko-metalurškog, Prirodno-matematičkog fakulteta i treba ih podržati. Ne ovo pet godina bre ništa ne trebaju da plaćaju poreze, pet godina, to je prava konkurencija. Znete li koji su to moji drugari, jedan od njih je napravio, Mijanović čuveni genijalac, pametnu kuću. Sve sa ovoga se

vidi. Sve se komanduje, pali, čudo se radi, ali znadite nešto koleginice. Bez komercijalnih stvari, unapređenja tehnologije dizanje gore, dizanje, dizanje gore, ne možete samo jednu grupu koja mora da bude šlag ili dio toga u komercijalnim tehnologijama u perada i o ovom što je gospodin Milić govorio. Sve se dešava danas pogotovo sad u ovoj situaciji, sva informatika ide preko digitalne industrije. Evropska unija ulaže 750 milijardi eura u šest paketa u jedan od tih paketa. Da smo ispunili, da smo članovi Evropske unije ne biste molili Markovića da vam da pare, nego bismo dobili i od njih velike pare. Ja sam rekao da moramo da imamo fond, ja sam rekao fond za spas Crne Gore. Četiri milijarde mora da bude. Kažite mi ako su Japanci sto godina ispred nas, Južnokoreanci...

(Nedostaje dio izlaganja poslanika Branka Radulovića i dio izlaganja poslanice Nele Savković Vukčević)

NELA SAVKOVIĆ VUKČEVIĆ:

...ta sprega različitih disciplina, dakle ne samo Ministarstvo nauke, nego način na koji ste povezani sa obrazovanjem, sa drugim institucijama, naučno-istraživačkim centrima i način na koji se to predstavlja kao jedno opšte dobro, opšti napredak ne samo crnogorski nego povezan sa regionom i svijetom, u najljepšem izrazu globalizacije je razlog da se večeras u ovom tonu komentariše sve što ste predložili da se otvori jedan veliki horizont očekivanja. I sama imam člana iz nauže porodice u oraklu to je kompjutersko-tehnološka korporacija pa razumijem koliko su važne inovacije i finansije na koji način se svijet povezuje i kako se top talentima daje podrška, kako se oni pronalaze, vode što je sa službom ljudskim resursa i dakle na koji način se sve to na globalnom na svjetskom nivou umrežava. Na našem nivou, naravno, realno posmatrano, koliko se može, jer uvijek su to neke konkretne datosti, svakako da smo zadovoljni, vidite i po tome kako sve ovo komentarišemo, ali naravno uvijek se mora promišljati dalje i evo u samim izrekama koje se odnose na nauku, na naučna dostignuća. Mi već vidimo koliko naučnici u svojoj preciznosti i senzibilitetu drže do toga da nije samo kako se kaže, ako imamo kapital znanja imamo i sve druge kapitale, nego da znanje jeste čak jedna posebna svrsishodna dobro smišljena upotreba toga resursa u nauci ide se do te vrste raščlanjivanja. Ja bih u vezi sa tehnološkim parkom o kome je bilo riječi ovom prilikom samo možda predložila, ne znam da li imate na umu, a znajući kako su lijepo posjećeni i koliko su značajni dani nauke kazala da bi možda bilo lijepo da imamo nešto, kao što su jedan švajcarski naučni centar Tehnorama đe đeca, zaista mališani, naravno ljudi svih uzrasta, ali posebno njima to prijemčivo mogu u različitim eksperimentalnim centrima laboratorijama u kontaktu učešću u tim eksperimentima da upoznaju zakone fizike, biologije, hemije kroz različite efekte da prosto prime ovu nauku i da razviju ne samo ljubav nego i poštovanje. Da je prepoznaju u svemu što je svakodnevnosti i imajući na umu i radoznalost dječiju i sve ono što je njima značajno možda i na taj način doprinesemo unapređenju nauke da krenemo od toga uzrasta. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 20:22:53)

Hvala vam.

Dajem riječ Branki Bošnjak. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (29.07.20 20:23:00)

... zakona, ako mi bude trebalo vremena nećete me prekidati, nadam se, kao ni ostale.

Uvažena ministarko i uvažena koleginice Žižić,

Evo na početku ću ovako pozitivno. Imala sam prilike da sarađujem ranije sa ljudima iz Ministarstva nauke kad vi nijeste bili na čelo i kad je to bilo ono malo odjeljenje u Biotehničkom institutu i tu je bila jedna ekipa dobra ženske ekipa, par evo ću ih i nabrojati imam potrebu: Tanja

Knežević, Branka Žižić, Vanja Drljević, Mubera Kurpejović i tako jedna mlađa ekipa koja je potekla dosta što se nauke tiče u tom vremenu, kada mnogi u to vrijeme nisu htjeli ili nijesu razumijeli šta ovo znači.

Što se tiče ovih predloga koje ste sada dali i mene je strah da je ovo pravni okvir, a da će teško ovo zaživjeti na crnogorskom tlu, jer vi znate da smo mi daleko iza Evropske unije, odnosno svijeta koji je davno shvatio da znanje i nauku treba cijeliti.

Prvo mislim negdje da ste trebali da ovo Ministarstvo preimenujete i da Ministarstvo bude Ministarstvo za nauku i razvoj pa da imate dva direktorata jedno koje je samo za nauku, drugo koje je za razvoj i da možda nekakvu administraciju koju vidim da pokušavate kroz ove zakone da dobijete da možda to bude racionalnije, ako bi bilo u sklopu Ministarstva ovako napravljeno, ali evo to je na vama mislim, jer nauka i razvoj su različito ne možemo to da gledamo na isti način. Neko sam ko je imao sreću, ali onda kad nijesu naši odlučivali o tome kad god su bile neke međunarodne stipendije gdje niko iz Crne Gore nema veze u selekciji ja sam uspijevala da dobijem te stipendije tako da sam imala priliku i radila sam na Univerzitetu u Birmingemu eksperimentalni dio doktorske teze završni koji je onaj sofiscitirani, jer mi nijesmo imali ništa malte ne na Univerzietu vezano za taj dio koji je trebao da se radi. Boravila sam tamo za vrijeme bombardovanja pet mjeseci i htjela sam da vam kažem mi ni danas nemamo ni dio onoga što oni tamo imaju. Mi i to vam govori a ne znam da li će ovo zaživjeti, jer mi na tehničkim fakultetima naše laboratorije ne liče ni na što malte ne ni na što. Nikakvih da kažem tih sofisciranih ranijih uređaja koji treba. Vi znate. Vi ste bili u Njemačkoj pa ste bili ovo u Cernu na našem Univerzitetu da li biste mogli da objavite one radove da ste samo ostali kod nas? Ja ni jedan rad, ja mislim na međunarodno ne bi mogla da objavim da nijesam išla negdje vani. Zbog toga što prosto nemamo. Mi nemamo skening elektronski mikroskop, mi nemamo transmisioni mikroskop, a to su napredne zemlje imaju i imaju univerziteti odnosno fakulteti po par njin. Nešto smo imali u sklopu Instituta za aluminijum i Instituta željezarinog za crnu metalurgiju, ali to je sve upropašćeno i mi smo nazadovali, nažalost nazadovali zato što se nije prepoznala nauka kao nešto što treba da se finansira i da se u to ualeže.

Sad govorimo o digitalizaciji, naravno da se slažemo i da podržavamo do toga da dođe, a evo smo skoro imali ona dokumenta nova koja je izdalo Ministarstvo unutrašnjih poslova, pa ne važi. Kažu ljudi ne mogu da se primijeni, evo je aktuelno ovih dana da treba da vadimo potvrde vezano za prebivalište za biračko prava, pa ne možete elektronski to podnesete da vam daju ili da je sreće da to Izborna komisija ima samo da ukuca i da vidi da vi ispunjavate nego morate nekoj teti da nosite u svaku opštinu posebno pa da čekate nekoliko dana da vam ona da nekakvu potvrdu i mi pričamo o digitalizaciji, a na nivou smo što je rekao profesor kamenog doba. I zbog toga negdje start ...koji su vezani za informatiku za informatiku i uglavnom u tom dijelu negdje gdje njima ne trebaju neki veliki uređaji oni nešto i uspijevaju. Gdje god imate nešto konkretno da treba da se opremi neka laboratorija sa malo nekom opremom koja je značajnija, toga nema u Crnoj Gori i samo ćemo ići sa ovim malim i ja negdje nijesam uopšte optimista. Ovo djeluje ovako na papiru da kažem negdje prihvatljivo i djeluje stimulatивно, evo nadam se, ali bojim se da u Crnoj Gori ovakvoj koja ne cijeni znanje i koja ne vidi u tome, jer ova Vlada ne vidi to. Evo, ja sam gledala ovaj Naučno-tehnološki park sa balkona se vidi prije nego što ste otvorili ono i pokazali bilo je tu par radnika sad niđe nikoga i ona cerada što je stajala tamo dijelom je vjetar ponio. Niđe nikoga nema. Znači ne radi se ništa. Ono je bila neka predizborna markentiška, možda će se raditi u nekom periodu, a i trenutno nema rada tamo, nema radnika ništa se ne radi. Sa balkona gledam.

Prosto kad sve ovo pogledam meni je žao što je ovako, ali bojim se da vaš entuzijizam i to što ste vi pričali ovdje na početku da će da bučne u vodu, a ako se negdje ne otrijeznimo, a nijesam sigurna da ova Vlada zna da cijeni znanje niti je pokazala po onome koliko izdvaja za nauku, uopšte za obrazovanje, a posebno za nauku. Ono što ste vi govorili ovdje ona uglavnom sredstva koja ulažete ono je uglavnom što smo uspjeli da se nakačimo na Evropsku uniju i na međunarodne te fondove i da uzemo. Što se tiče same naše države i njenog ulaganja to je mizerija što ulažu. Vi znate da smo mi potpisnici bili Linsta Bonske konvencije kad je ona predviđala da mi dostegnemo 3%, a mi smo još na 0, 0 nešto i od tih šest miliona skoro koje je opredieljeno nama najveći dio ide za plate zaposlenih. Tu je vrlo malo buhvalno za projekte i za nauku.

Sjećam se takođe kada je nekome se rodila jedna dobra ideja da se ulaže u nauku i u projekte, tada je čini mi se bio potpredsjednik Vlade, sjetiće se ovi sa Univerziteta potpredsjednik Vlade Dragiša Burzan i neka je dobra cifra izdvojena i čini mi se tada ili Telekom ili Telenor sadašnji nijesam sigurna dali su isto neka sredstva i pravila se prezentacija u Rektoratu Univerziteta tih projekata i bilo je to baš zaista divno. Javilo se sa raznih fakulteta i na kraju ništa nije realizovano. Odjednom kad su trebale da se dijele te pare, para nigdje nije bilo, sve bućnulo u vodu. Bojim se da će bukvalno tako i sada da se dešava što će biti da kažem tragedija. Vidim da ste i to me interesuje ako budete mogli da odgovorite vidim da ste eliminisali iz ovog Savjeta saglasnost Univerziteta Crne Gore pa ko vodi Univerzitet Crne Gore ja sam srećna što ste eliminisali, ali možda to za nekakva buduća vremena ne znam da li, nadam se da će i tamo doći do promjena pa onda možda da postoji i to nekakvo mišljenje za Savjeta za naučno istraživačku djelatnost, jer prosto ne znam ta ekipa čini mi se što sad vodi da nije ekipa koja prepoznaje nauku, odnosno koja baš i ne zna šta znači nauka u pravom smislu i koliko je nauka pokretač razvoja, a u Crnoj Gori bi da zaista to vrijedi, da zaista to cijenimo mogli kao mala zemlja brzo da napredujemo. Mnogo je tema koje bih ja ovdje mogla sa vama da podijelim. Išla sam i sjećam se preko Univerziteta, išli smo u Pariz i gledali te inkubatore, odnosno to su ovi spinofovi što vi kažete bukvalno male firmice koje se odvoje. Oni su ih u sklopu Univerziteta i njihovih instituta imali koje se odvoje i posle postoje velike firme, a tu radi jedna grupa naučnika.

Ja znam da su ovi sa Elektro fakulteta nešto pokušavali i radili i tu ima jedna i bila je tu i kvalitetna jedna ekipa koja je mogla nešto da uradi, sa pojedinim čini mi se, najzdraviji su tehnički fakulteti u tom smislu i od njih možda se i najviše očekuje, ali morate ih podržati više. Nemojte sužavati krug ljudi koji je tu da se sve jedni isti likovi vrte i da oni dobijaju te projekte. Gledam na UDG tamo neki ljudi koji zaista po referencama ne trebaju da dobiju neki projekt oni dobijaju, ne kažem njihovim referencama u njihovoj oblasti nego potpuno se javljaju za neku potpuno drugu oblast, a ne onu koja je njihova uža i onda dobijaju projekte. Mora se vidjeti, mora se uložiti u ljude, ali ne možete i bez onih starijih profesora koji zaista znaju znanje. Mnogima je možda problem što ne znaju strane jezike, ali više oni imaju u mozgu nego ovi mlađi što znaju jezike i po principu znamo jezik, znamo sve. To je ovdje kod nas nešto zaživjelo da ovi mladi koji uče strane jezike ispada se ako znate da se sporazumijevate sa nekim u inostranstvu da to znači da imate znanje, ne znači. Treba imati znanje i plus znati jezik i vazda bih se prije opredijelila za one koji imaju znanje pa i ako ne znaju strani jezik pa će imati prevodioca nego ovo što se kod nas fingira i razmišlja na taj način da su to neki ljudi koji zaboga u ovom vremenu uspijevaju.

Da zaključim sa tim, raduje me uvijek kad se nešto u nauci novo dešava i kada pokušavamo nešto bojim se da su ovo bajke da neće zaživjeti, ali evo neću da budem do te mjere pesimista pa da kažem ne, ali moramo shvatiti u kom ambijentu i gdje predlažemo ove zakone i da se osvrnemo malo više, da cijenimo znanje i da cijenimo prave ljude i prave kadrove, a njih ima samo ih treba pronaći.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 20:34:02)

Hvala, poslanice Bošnjak.
Dajem riječ Budimiru Aleksiću.

BUDIMIR ALEKSIĆ (29.07.20 20:34:10)

Ja sam više puta govorio da su uzalud i najbolji zakoni ako se ne primjenjuju ili što je još gore ako se selektivno primjenju, ako svi građani dakle, nijesu jednaki pred zakonom. Evo ja ću navesti jedan primjer kako se ignoriše upravo Zakon o naučno istraživačkoj djelatnosti i kako jedna naučna ustanova ne može da ostvari svoje pravo i ako ispunjava sve uslove koje zakon predviđa. Znači grupa intelekteleaca univerzitetskih profesora i doktora nauka osnovala je 15. februara 2016. godine naučnu ustanovu Institut za srpsku kulturu i potom smo podnijeli zahtjev za dobijanje licence u skladu sa pravilnikom o uslovima za osnivanje i licenciranje naučno istraživačke ustanove i sve smo uslove za ocjenjivanje ispunili i poslali vama zahtjev u pisanoj

formi i u mom prisustvu direktor je više puta zvao ministarstvo, ne znam tačno koja je činovnica bila tamo sa kojom je razgovarao i do dana današnjeg odgovora nema. Tražio je i sastanak sa nekim u inostranstvo da vidimo u čemu je problem gdje je zapelo. Međutim, do dana današnjeg niko nas ne obavještava, sigurno zvali smo svakih 15 dana, dakle jedno vrijeme sigurno je zvao direktor svakih 15 dana da se raspita i kako ja to drugačije da tumačim nego kao klasičnu opstrukciju i diskriminaciju. Znači, to sam svjedok.

Ta naučna ustanova izdaje međunarodni časopis sa međunarodnom redakcijom u kome objavljujemo radove i na stranim jezicima, postoje dva urednika glavni urednik i gostujući urednik iz inostranstva upravo onako kako predviđaju najveći naučni standardi u toj oblasti. Objavili smo preko 70 knjiga iz kulturologije i humanistike čiji su u 90% slučajeva autori doktori nauka i univerzitetski profesori, više od deset naučnih skupova smo organizovali iz kojih su proistekli ... radova i sve to nije dovoljno da nas vi udostojite jednog sastanka ili da nas u pisanoj formi obavijestiti gdje je zapelo. Šta to nijesmo ispunili po Zakonu o naučno istraživačkoj djelatnosti i po pravilniku koji je evo donijelio Ministarstvo nauke i potpisala bivša ministarka Sanja Vlahović 09. jula 2015. godine. Ja to ne mogu drugačije da tumačim nego kao diskriminaciju i džaba su znači dva sjajna zakona ako se na sve ne odnose. Tumačim da je to diskriminacija po nacionalnoj osnovi, čak smo pisali pisma bivšem premijeru Milu Đukanoviću dok je bio premijer do 2016. godine, pa potom Dušku Markoviću, mi smo tražili da država bude osnivač za jednu ustanovu koja se bavi istraživanjem, vrednovanjem, prezentovanjem srpskog kulturnog i duhovnog nasleđa na prostoru naše je li zemlje, države Crne Gore. Oni su rekli da nemaju novca za ovu godinu isto su govorili jedan i drugi, dobro nema novca, neće, i ako bi bilo prirodno da jedan narod koji je trećinski zastupljen u ovoj državi ima budžetsko finansiranje makar jedne naučne ili kulturne institucije, ali nema veze, ali nema logike da ne dobijemo licencu ukoliko zadovoljamo uslove koji su kažen predviđeni ovim pravilnikom i evo ovo je bila prilika da se kaže ovo ovdje javno, jer neke televizije ipak ovo prenose i da samo dakle napomenem da uzalud mi donosimo i najbolje zakone, sjajni zakoni. Pozivate nas da mi za ovo glasamo i sad još treba da glasam za ovaj zakon. Zašto? Da biste vi i dalje ignorisali i pravili nam opstrukciju.

Dakle, kako da glasamo što kaže Strahinja. Osnovani ste Fond za inovacije, ključno tijelo za implemetaciju strategije pametne specijalizacije, sve je to lijepo, slušali smo priču prof Radulovića, prof Bošnjak i čovjek koji ovo posmatra rekao bi ovdje nauka gdje sve cvjeta od nauke, data je šansa svima, a vidimo da nije, nije data šansa svim, a valjda trebamo da pravimo zemlju jednakih šansi za sve. Evo ljudi koji se nacionalno deklarišu kao Srbi i koji osnivaju neke ustanove i koji se bave nekom naukom i ako svijet to prizna i saraduje sa tom institucijom objavljuju knjige, šalju naučne radove, sve je to na uvid javnosti, ali vas to ne interesuje, vi to ignorišete i pozivate nas da glasamo za zakon.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 20:39:29)

Hvala vam.

Dajem riječ Nadi Nenezić.

NADA NENEZIĆ (29.07.20 20:39:39)

Poštovani predsjedavajući, poštovana ministrica Damjanović sa saradnicom, poštovani građani naše lijepe Crne Gore,

Gospođo ministrica Damjanović, čuli smo zamjerke i nadam se samoretorička pitanja što će ovi zakoni Crnoj Gori? Crna Gora gledana očima pojedinih, je mala, zaostala i takva treba i da ostane. Hvala vam što ste došli iz bijelog svijeta iz centra najvećeg naučnog u Cernu i što ste poželjeli da sve to što ste tamo naučili, a to je ogromno znanje poklonite Crnoj Gori i podijelite svim ljudima kojim žele dobro Crnoj Gori. Da se vratim zakonu. Pred nama su tri zakona: Zakon o inovacionoj djelatnosti, Zakon o podsticajnim mjerama za razvoj istraživanja i inovacija i Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o naučno istraživačkoj djelatnosti. Inovacionom politikom utvrđuju se prioriteti i pravci razvoja inovacione djelatnosti kroz strategiju pametne

specijalizacije i drugih. Koje su to oblasti naše privrede mapirane kao strateške? To su održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane, energije, održiva životna sredina i održivi zdravstveni turizam. Ovi zakoni su osmišljeni da podrže, ali i da kreiraju nove mehanizme koji će poslužiti svim učesnicima u trci za novim osvajanjima nauke.

Ova strategija je u skladu sa prioritetima Evropske komisije o čemu i svjedoči pismo komesara za pregovore i proširenje Olivera Varheljija upućeno predsjedniku Vlade. Citiram, pozdravljam to što je Crna Gora prva zemlja u regionu koja je usvojila strategiju pametne specijalizacije i koja ima potencijal da poveća rast i zaposlenost prepoznajući, razvijajući svoje prednosti. U ... digitalnog doba Crna Gora ište nove mlade ljude obrazovane i utemeljene u nauci. Ovim zakonima se kreira ambijent u kome će se moći animirati ne samo domaći naučnici i inovatori nego i oni iz drugih zemalja i one kompanije i pojedinci koji žele da ulože u nauku. Time se povećava rast zaposlenosti, rast prodaje proizvoda nastalih iz inovativnih aktivnosti i mnogo što šta drugo. Na ovaj način Crna Gora nastavlja svoj put ka napretku i budućnosti.

Poštovani građani, ovim zakonima Vlada Crne Gore šalje jasne poruke svima da Crna Gora nije sama i odbačena kako se to često ovdje čuje. Ona je pripadala, pripada i pripadaće modernom prosviještenom svijetu i nema te sile koja može iščupati je iz te velike zajednice ljudskog stvaranja i pregnuća. Svi oni koji je žele videti preobučenu i drugačiju odoru su otvoreni neprijatelji ne samo Crnoj Gori već i ovom vremenu koje ne razumiju i u kome su se slučajno zatekli. Svojom pustom retorikom koja više liči na ... uspavanih ... ili ... bude demone prošlosti koje je savremena misao davno osudila i zaključala u kovčege bezčašća. Ovim zakonima Ministarstvo nauke priprema nove naučne svetkovine duha.

Zato dragi građani, a posebno mladi birajte one ljude koji brane svetinje znanja, rodnoga tla i svetinje duha, ako ste u dilemi zapitajte se šta nam nudi druga strana. Ako se kao politički takmac pojavljuje tuđa crkva što je jedinstven slučaj na svijetu prosviještenom koja pokušava obmanama da vas nagovori, da se raskorijenite, prezovete, preobratite, preobučete i onda tako naredni krenete u davno izgubljene ratove koji nikad nijesu pregorjeli. Razmislite da li to želite za sebe i svoju decu, samo ova partija, Demokratska partija socijalista i ova Vlada može i zna kako da iskoristi mogućnosti novog doma, bujne tehnologije i burnoga napretka, samo ova partija okuplja najbolje ljude i najbolje ideje, jer domovina se brani i znanjem i naukom. Kami je na jednom mjestu rekao "čovjek ništa nije od sebe, on je samo beskonačna šansa, ali on je i beskonačno odgovoran za ovu šansu". Predlažem da prihvatimo ovaj zakon Ministarstva nauke. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 20:44:47)

Zahvaljujem, poslanici Nadi Nenezić.
Komentar ima Srđan Milić.

SRĐAN MILIĆ (29.07.20 20:44:59)

Izvinjavam se ako smo diskusije usmjerili ka kvalitetu zakona, a na kao ... matrice. Izvinjavam se zaista što u ove kasne sate sebi dajemo za pravo da razdvojimo kvalitet od sirove politike. Izvinjavam se zaista i zbog toga što ... koleginici Nadi što ću vam iskoristiti ovo, jer ovo zadovoljstvo predsjedavajućeg posle ove diskusije polako bih pud Budve krenuo, jer osim vas dvojice mislim da smo svi ostali ... u Podgorici i ministarka i Nikšić eto, kad već gradonačelnik ne može iz Nikšića spavati u Nikšiću ... ali dobro.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 20:46:00)

Molim vas, to su stvari koje ne može da pitate ovdje.
Upozoravam vas u članu sa članom 105.

SRĐAN MILIĆ (29.07.20 20:46:25)

Koji član samo me interesuje? Ni jedno ni drugo nisam uradio, samo sam pitao će ko spava. Ja to nijesam ništa rekao oko toga, ali dobro. Evo dali smo malo i hvala vam velika što ste se uključili oko ove rasprave vezano za ove zakone.

Gospođo Nado, razumijete me o čemu pričam.

Dakle, negdje sam u maj mjesec Zavodu za inetelektualnu svojinu poslao niz pitanja će sad doživljavam da se kroz ovaj zakon u stvari vi bavite stvaranjem neke magistrale gdje bismo mogli da iskoristimo ono što je najveće bogatstvo Crne Gore, a to je znanje. Ja ne znam što god da progovorim neko mi se javi iz DPS-a da mi komentariše. Gospođo, koliko je građana dosada, to je bio 01. maj 2019. godine zatražilo registracijom za zaštitu patenata koji opisuju pronalazak? Da li ste samostalno, to su sve pitanja ne za vas nego za Zavod za intelektualnu svojinu, da li ste samostalni da po zahtjevu nekad nadležnih institucija radi na analizu koliko od istih ekonomski valorizovano? Da li ste radili medijsku kampanju promocije pronalazaka koji ste u prethodnom periodu u skladu sa zakonskom procedurom registrovali? Koliko je patenata zaštićeno nacionalnim, regionalnim ... i međunarodnim putem? To je po meni suština onoga što mi, negdje postoji isto neka misao neko ko je kad sam bio mlad ja sam čitao isto, pa kažu znanje je dostupno svima nama. Samo je pitanje hoćemo li da se sagnemo da ga pokupimo i to je ono što u stvari treba nam. Ovo što vi radite je normativni okvir. Ovo što sam čuo od kolege Aleksić zaslužuje vašu odgovor na pitanje. Što se dešava? Ako postoji proceduralni razlog ljudi su spremni da taj proceduralni razlog otklone, ako postoji nešto što ne znamo, a tiče se podzakonskih akata, pravilnika i bilo čega drugoga, ali ne smijemo sebi dozvoliti luksuz da na pitanja koja se postavljaju u skladu sa zakonskim rešenjima ne postoji odgovor od institucije koja se pita. Gospođo Nado, izvinite. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 20:49:06)

Hvala.

Dajem riječ Petru Ivanoviću.

PETAR IVANOVIĆ (29.07.20 20:49:14)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče Skupštine.

Uvažena ministarko Damjanović sa saradnicom, poštovane kolege, uvaženi građani Crne Gore,

Ajn Rend je jednom prilikom kazala javnost često nije spremna za inovacije, a pominjem Ajn Rend zbog toga što je u pitanju autor koji ne samo da je objavio niz knjiga nego među tim knjigama se nalazi druga najprodovanija knjiga svih vremena u Sjedinjenim Američkim Državama. Ime te knjige je "Pobunjeni Atlas", a ovaj citat je iz druge njene knjige koja se zove "Veličanstveni izvor". Jedan od mojih omiljenih ekonomista francuskih ekonomista Frederik Bastiat je kazao "Ekonomija traži inovacije, znanje, razmjenu informacija i proučavanja alternativa" i na taj način ja doživljavam vaš napor. Napor da kroz ova tri zakona ponudite alternative. Alternative u odnosu na postojeće stanje, alternative u odnosu na što su do sada prije svega mladi ljudi u Crnoj Gori imali kao priliku, što je imala kao priliku naučna zajednica u Crnoj Gori i ono što je posebno važno, a to je da vidimo kako je moguća perspektiva u narednom periodu, jer ako sami ne prepoznamo tu perspektivu bojim se da efekti vašeg rada neće biti prepoznati niti od naše javnosti, bila ona stručna ili dio javnosti koji pripada mladim ljudima ili ukupna javnost u Crnoj Gori.

Ohmai japasnki strateg je kazao: "Svijet postaje globalna pozornica". To je naš najveći problem. Okanimo se sada lokalnih razmišljanja. Crna Gora je dio svijeta i sve što radimo ovdje u Crnoj Gori moramo raditi na način da buemo što je moguće više konkurentni, inovativni, spremni da izađemo da se ukrstimo na svim poljima sa ostatkom svijeta. Mi nemamo strah od veličine. Pogledajmo mnoge male zemlje se nalaze na vrhu različitih listi. Pogledao sam globalni inovativni

indeks iz 2018. i 2019. godine, naredni će biti predstavljen 02. septembra. Godine 2018. Crna Gora je bila na 52 mjestu, zatim 2019. na 46 i ja želim da vam čestitam na tom uspjehu. Mislim da je to odličan uspjeh za Crnu Goru, da je to najbolji pokazatelj razrade ideja koje ste vi imali i neke od tih ideja ste ponudili kroz nova zakonska rješenja. Ako međunarodna javnost primjećuje da je Crna Gora napredovala za šest mjesta, a mislim da je elementarno kulturno da mi to sami priznamo. Naravno, to ne znači da je sve savršeno u Crnoj Gori, ja razumijem da ne živimo u savršenom društvu, ali nemojte na način na koji smo čuli noćas u pojedinim diskusijama da pokušavate da postavljate što je moguće više prepreka tom razvoju. Mislim da treba da radimo obrnuto, da ukidamo prepreke koje stoje na putu, koje svako od nas pojedinačno prepoznaje.

Ajnštajn je takođe kazao: "logika će vas odvesti od tačke a do tačke b, ali mašta je ta koja će vas odvesti tamo gdje poželite". Dajte pomozimo mladim ljudima da maštaju. Ja sam zaista bio sretan i ako recimo gospođa Bošnjak znam da se zbog ovoga neće javiti za repliku, je više puta govorila tako kako ona govori o UDG-u, ali ja sam i ako predajem na UDG-u na šta sam veoma ponosan, bio isto tako ponosan kada sam vidio mlade ljude na Mašinskom faklutetu Univerziteta Crne Gore kako rade na inovacijama, robotici, tako je, na nečemu što treba da promoviše i njihov rad, i Univerzitet Crne Gore i Crnu Goru kao državu. Nemojmo da budemo sitničavi i da budemo ljubomorni na to gdje ko radi, daj da vidimo šta radi, daj da vidimo kakvi su pojedinačni rezultati i da te pojedinačne rezultate afirmišemo. Ja bih mogao možda da kukam zašto od Ministarstva nauke nisam dobio jedan inovativni proejkat, ali ... te candidature su ocjenjivali ljudi koji su došli sa strane, koje je Ministarstvo nauke angažovalo kao ocjenjivače i ne mogu se ja ljutiti ni na nekog iz Ministarstva nauke niti bilo ko ovdje prisutan ima razloga da to čini. Moramo poznavati proceduru. Ali zašto to ne bi bio izazov da se potrudimo još bolje kad bude sledeći konkurs da unaprijedimo naše ponude, nego ih moramo posmatrati kroz ... (prekid)... ograde. Nema potrebe to da radimo.

Inovacije su ono što dijeli ljude na lidere i sledbenike. Ja se nadam da će zakoni koje ste vi ponudili ovom uvaženom domu kreirati što je moguće veći broj lidera u Crnoj Gori i smanjiti broj onih koji samo slijede. Zato, prije svega, želim da istaknem da su sva tri zakona o kojima mi raspravljamo noćas prije svega posvećeni mladim ljudima, da ih podstaknem da maštaju, da probaju, da griješe pa kad će da griješe ako neće sad. Šta je to strašno ako mladi ljudi pogriješe u nečemu? Mislim da treba da vidimo kako giješe, da im damo neki savjet, da oni shvate gdje su pogriješili da idu naprijed. Kazao sam to više puta, u Izraelu nije nikakav grijeh da bilo ko propadne u svom biznisu, grijeh je da ne ustane, da se ne podigne, da ne proba još jednom, da ne proba koliko god puta je potrebno dok ne uspije. Dajte da gradimo takvu kulturu, takvu klimu u Crnoj Gori, dajte da osuđemo one ljude koji su priznali da su pogriješili i stoje, ne rade ništa. Ja bih da oni ustanu što prije da krenu dalje.

Jedan od sektora koji se tokom pandemije pokazao kao izuzetno značajan sektor je sektor IT-a. Mi smo vidjeli da se u oblasti IT-a ne samo aktivirao privatni sektor, nego i držane institucije. Siguran sam da će se uvažni poslanik Milić složiti sa mnom, da je obostrano zadovoljstvo između nas bilo takvo da smo vidjeli da neke državne institucije predstavljaju svoje nove elektronske platforme, da skraćuju procedure, da olakšavaju građanima Crne Gore ono za šta je bilo potrebno više dana, nedelja, a nekad i mjeseci. To su takođe inovacije. Dakle, možemo govoriti o inovacijama na različitim nivoima, ali nemojmo ih sputavati.

Zbog toga želim na kraju da vam čestitam na hrabrosti koja nije samo u vašem slučaju karakteristična kada su u pitanju ova tri zakona, nego na hrabrosti od samog početka vašeg mandata, da otvarate što je moguće više prilika i naučnoj zajednici i mladim ljudima, rekao bih i građanima Crne Gore, jer znamo svi za jedan kapitalni projekat za koji se zalažete. Trebalo je imati tu hrabrost i odlučnost, jer se na taj način mijenja način razmišljanja u Crnoj Gori. Isto tako da čestitim na hrabrosti vašim saradnicima jer znate, ministri dođu, pa odu, a veliki broj saradnika ostaje u ministrstvu zbog toga što ste konstantno vršili edukaciju. Edukaciju tih ljudi koji su bili vaši saradnici da nastave onom ... koja je postavljena kroz različita strateška dokumenta. Mislim da to svi treba da priznamo ako ćemo pošteno da diskutujemo o ovim zakonima. Da li u njima možemo tražiti neku dlaku u jajetu, možemo kao i u svakom drugom zakonu, ali ko nas sprečava da budemo inovativni i da predložimo poboljšanje, bilo kroz amandmane, bilo u nekom narednom peridu.

Zato, time završavam, želim prije svega da skrenem pažnju mladim ljudima da pažljivo pogledaju sva tri zakona, poslovnoj zajednici u Crnoj Gori da pogledaju mogućnosti koje dobijaju

ne samo u vidu poreskih olakšica, nego u smanjivanju troškova poslovanja, veće konkurentnosti i tako dalje i na kraju naučnoj zajednici da takođe što je moguće više priključi aktivnostima koje favorizuje Ministarstvo nauke u ovom i ranijim mandatima, jer je ipak riječ o jednom kontinuiranom poslu, ne bih želi da zaboravim i prethodne ministre nauka, i da na taj način damo doprinos ukupnom ekonomskom i opšte društvenom razvoju Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 20:57:17)

Zahvaljujem poslaniku Ivanoviću.
Komentar ima poslanica Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK (29.07.20 20:57:24)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Evo nešto sa vama danas komentarišem češće.

Prvo ne možete da sumnjate u našu dobronamjernost, a mislim da smo to pokazali ovdje u ovom Parlamentu sa evo nizom ovih ovdje inicijativa koje smo predložili i koje su dobronamjerne i za dobro Crne Gore, na žalost nailaze na zid što se tipče DPS-a. Onda posle određenog broja godina obično uzmu neku od naših ideja i plasiraju kao svoju, možda da iz zaštitimo kao intelektualnu svojinu pa onda da ne dozvolimo da nam kradete ideje, a dosta toga se tako desilo. Mi od 2006. predlažemo nekih x stvari koje ste vi posle ne znam koliko godina predložili ovdje kao DPS.

Bez para nema nauke. Na žalost to je tako. Ne možete da budete kompetentni ako ne ulažete u nauku, a Izrael, to Vi bolje znate od mene, Izrael ulaže 4,6% bruto društvenog proizvoda. Kako mi da budemo konkurentni Izraelu? (upadica)... 4,6 ako ste dobro čuli.

Stvarno bih željela da se ostvari ovo. Niko od nas ne razmišlja na taj način, pa da ne želi dobro ovoj zemlji. Priča se ovdje o naučnim nomadima koje će doći kod nas. Ja bih voljela da dođu kod nas, možda će doći na ljetovanje, ali Boga mi da dođu u naše ove laboratorije, teško, imajući u vidu opremljenost kod njih i opremljenost kod nas. Mi smo ovdje imali mozgovre i klikere, ali nismo imali opremu, pa su oni nas više koristili, tako smo pravili kompenzaciju. Da vam kažem, to vi vjerovatno znate, zna i ministarka, kada sam bila u Belgiji, znate kako je počinjao dan, svakog ponedjeljka šef katedre, a Boga mi su to radili i kod nas na Metalurgiji u stara dobra vremena, ali da vam kažem, dođe šef katedre okupi sve nas sa katedre i onda nam podijeli ovako papire na kojima piše gdje je koja konferencija te nedelje, odnosno tog mjeseca. Onda kaže, moje je, ja ću da skupim pare, da nađem pare, da vi idete na konferenciju i ako nemate rad, idete da slušate šta je novo i šta inovativno u svijetu nauke, pa da vidite. Ja, na žalost, zbog našeg pasoša tada nisam mogla da putujem ovako kako se sad putuje po Evropskoj uniji, ali oni su svi odlazili petkom i vikendom ili u Kinu ili negdje da slušaju šta se dešava. Kad neki profesor objavi rad u međunarodnom časopisu onda se katedra skupi i onda kritikuju, to nije dobro. Postoji takmičarski jedan duh to kod nas nema. U Bing Menu kad sam bila došli su iz Rols Rojsa, rekli da im neki zupčanik poslije određenog vremena pokazuje neku pukotinu zamor materijala, pa smo mi morali da nađemo rješenje za to i onda nam kažu imamo par mjeseci dobiju se pare od te firme, tu može da se radi doktorat na tome ili magistratura neki naučni rad i na taj način to funkcioniše u normalnim sretnim državama mi nemamo privrede, mi nemamo šta da bukvalno ovo što vi kažete transfer tehnologije, a ja sam sad na tome treba da radim, ali nema. Prvo, nema privrede će će te da transferišete nemate laboratoriju da dobijete nešto, ja govorim realno. Ja bih voljela da je to mnogo bolje u Crnoj Gori, ali na žalost nije, a bilo je bolje. Ja se sjećam vremena kad smo na našoj katedri slično razmišljali, pa su nas slali da idemo sjećam se Halkidiki u Grčku, bio je neki veliki kongres i bogomi su nam naši profesori pare tada smo radili nešto za magistraturu kao saradnici, a što se tiče UDG nemam ja ništa protiv nekih ima tamo kvalitetnih kadrova i neću da kažem jer znam neke ljude koji su tamo koji su kvalitetni. Zna li što mene smeta, meni smeta favorizacija UDG-a od strane ove vlasti i UDG je postao protočni bojler za kadrove u Vladi. Vi kad završite na UDG-u vi ste automatski u odnosu na Univerzitet Crne Gore favorizovani u

administraciji, a onda me nervira Veselin Vukotić profesor koji kaže imam ja svoju vojsku on doživljava svoje studente kao vojsku i kaže on je za preduzetničku ekonomiju, a onda svi ti što ih on obučava za preduzetničku ekonomiju završe u administraciji Vlade Crne Gore, a oni koji se školuju za administraciju oni ne mogu da nađu posao.

Nemam ja problem sa tim imala sam problem na način kako je počeo UDG kršeći zakon, kršeći urbanistički plan i sve živo dok se to izgradilo, ali premijer je tada bio u biznisu visokog obrazovanja i njemu se progledalo kroz prste.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 21:02:55)

Hvala.

Dajem riječ Petru Ivanoviću.

PETAR IVANOVIĆ (29.07.20 21:02:55)

Zahvaljujem vam gospođo Bošnjak na prilici da malo produžimo raspravu na ovu temu i kao uvijek vi date nekoliko povoda je li da reagujem.

Prvo ja ne sumnjam u to što su vaše dobre namjere, ja sumnjam u ono što su vaše loše namjere i više puta su to predstavnici vaše političke grupacije pokazali i u ovom Parlamentu. Ali, dajte da se tu zaustavim nije mi namjera da o tome govorim kada je u pitanju večerašnja temaposebno kada su u pitanju ova tri zakona.

Drugo, iz budžeta Crne Gore, izdvajaju se 0,3% BDP-a za razvoj nauke, tačno je ima zemalja koje izdvajaju više između 2 i 5%, ali ni one nijesu došle do tog izdvajanja odjednom preko noći i one su počele sa izdvajanjima od 0,2%, 0,5%, 0,7%. Zato je važan ovaj prvi korak, ja bih volio jako puno kada bih ja mogao u svojoj petoj godini da imam mudrost čovjeka od 85 godina, ali, to nije moguće. Moramo ići korak po korak, moramo se razvijati korak po korak, ako preskačemo pojedine faze razvoja, ostaćemo šuplji u nekim segmentima. Zato moramo ići onako kako su i te zemlje, dakle moramo ići korak, po korak i ostvarivati se onom dinamikom koju zaista možemo.

Tri, UDG inovacija i ono što je meni frapantno jeste to što ste kazali, pa evo sam vam odgovorio na par načina. Ja mislim da UDG diskriminisan kao univerzitet u odnosu na Univerzitet Crne Gore. Pa evo da vam kažem kako svi studenti koji hoće da studiraju na Univerzitet Crne Gore, imaju besplatne studije. Na UDG ni jedan jedini student nema besplatne studije i sada vi objasnite roditeljima u Crnoj Gori, kako je to moguće da UDG u poovlašćenom položaju kako ste sami kazali, kada svako, ko ode na Univerzitet Crne Gore dobija besplatne studije, a na UDG mora da plati svoje studije. Ali, drugi put ću vam objasniti zašto UDG inovacija. Što se tiče vojske, meni je zanimljivo i to kad kažete, pa mi se divimo svjetskim univerzitetima kad kažemo da ima svoju vojsku studenata, što smeta da postoji vojska studenata ovdje u Crnoj Gori. Znači, loše je kada Oksford ima vojsku studenata, loše je kada Kembridž ima vojsku studenata, loše je kada emajl tim ima vojsku studenata je li tako. Ali, problem je kada ovdje stvaramo vojsku studenata, ali da vam olakšam najveći broj studenata UDG radi u privatnom sektoru, što ovdje u Crnoj Gori, što van Crne Gore. Ali, isto tako postoji i jedan broj studenata koji radi u državnoj administraciji meni je drago da ste ih prepoznali, te studente kao kvalitetne, kao dobri da smo se složili oko toga, na njihovo obrazovanje na UDG ih kvalifikuje da dobiju te pozicije koje su dobili.

Ne bih se složio sa vama oko termina naučno nomadi, više bih rekao da su to programeri, frilenseri je danas u savremenom svijetu možete da sjedite ispod nekog drveta i da radite svoj posao, nije to više kancelarijski posao. Mada postoje i one oblasti gdje je potrebno da imate laboratorijske uslove da radite na drugačiji način.

Kad sam već uzeo riječ, dopustite mi nadam se da ću govoriti kraće nego vi, da vam kažem šta je bila moja ideja nadam se inovativna. Vidite, danas jedan poslanik sa podozrenjem govori o nečemu što pokušavam da radim i ja i moj brat i moja majka i čitava familija u vinogradu. To je jedini vinograd u Crnoj Gori koji ima zvanični sertifikat od Francuske firme koje se zove Eko

cer kompletna proizvodnja organska i kompletna prerada organska to nema niko u Crnoj Gori.

Pošto ja nijesam završio poljoprivredni fakultet nego ekonomiju, radeći sa tim ljudima tokom period od četiri godine shvatio sam koliko je važno da sačuvamo kvalitet zemljišta i razumio da je upotreba ozona veoma važna kao alternativnog načina prskanja vinograda, ali isto tako i očuvanja kvaliteta zemlje. To je bio projekat sa kojim sam ja konkurisao kao inovativni naučni projekat. Ja i dalje smatram da je to dobro, ali i dalje razumijem preporuke koje sam dobio koje treba očigledno da se poprave, da bismo došli do onoga što je evropski standard. Ja nemam nikakav problem da se sada ljutim na bilo koga, mogu samo da se ljutim na sebe, ako nešto nijesam dobro uradio u tom poslu.

Ja sam siguran da u našoj državi postoji jako mnogo ljudi koji su sposobni da razmišljaju o izvanrednim inovacijama, neke od njih će uštedjeti novac, neki će smanjiti troškove, neki će dovesti do naučnog ili tehnološkog progressa, ali će ostvariti dobar benefit.

Na kraju, meni je važno da pošaljem jasnu poruku privatnom sektoru, pored mladih da pogleda sve mogućnosti koje nudi paket zakona, jer tu govorimo i o poreskim olakšicama koje su izuzetno važne za privatni sektor, ako se usmjeravaju u pravcu inovacija, a to može biti dodatni izvor i za sve naučne radnike, za Univerzitet Crne Gore, za UDG, za različita udruženja itd. Drago mi je da smo se složili, čak sam iznenađen koliko smo se složili tokom vašeg obraćanja, da je ovo jako dobar zakon koji je usmjeren prije svega mladima da otvara mnogo prostora i da prepoznamo zajednički taj prostor, a siguran sam ni malo ne sumnjam da je i vama u interesu da se Crna Gora razvija mnogo, mnogo brže nego što se razvija sada.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 21:08:50)

Dajem riječ Dragutinu Papoviću.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (29.07.20 21:08:59)

Hvala vam, gospodine poštoredsjedniče, uvažene kolegice i kolege, poštovana ministarko sa saradnicom.

Danas raspravljamo o tri zakona, od kojih su dva nova od ta dva jedan je lex specialis i o zakonima koji su prije svega okrenuti budućnosti. Ali, ne mogu da podržim tezu koja dolazi iz opozicije da su ovo zakoni koji se uglavnom tiču nekih lijepih želja ili onoga što će tek biti. Jer, ovo prije svega treba posmatrati kao zakone koji treba da urede oblast koja već funkcioniše, sa ambicijom da ona funkcioniše bolje.

Ako imamo činjenicu da u Crnoj Gori posluje oko 500 kompanija iz IT sektora od kojih se većina bavi inovacijama onda mi ne možemo govoriti o tome da je ovo nečija lijepa želja, propagandni potez marketinški trik, već da je ovo jednostavno adekvatna reakcija države da uredi tu oblast i da joj prije svega obezbijedi dalji i iznad svega brzi razvoj, a pogotovo ako imamo činjenicu da samo šest kompanija iz ovoga sektora je tokom prethodne godine ostvarilo oko 2,6% ukupnog crnogorskog izvoza. Onda mi govorimo u stvari o jednoj oblasti pa čak i industriji koja je u Crnoj Gori u razvoju i da je najmanje što Vlada, odnosno što resorno ministarstvo može da uradi, da tu oblast adekvatno uredi i da joj pomogne. Zbog toga naročito ističem ove odredbe zakona o podsticajnim mjerama istraživanja i inovacijama lex specialisu, gdje se za brojne oblasti predviđa poreska olakšica od 50 do 100%. Dakle, adekvatan odgovor prije svega države za ovu oblast. Razvojna politika, to je ono što je Vlada, odnosno što je DPS u kontinuitetu radio bar u posljednje dvije decenije u Crnoj Gori.

Takođe, izuzetno značajan društveni aspekt ovih zakona. To je okrenutost ka mladima i prije svega ka mladima koji su visoko obrazovani u ovim oblastima, koji imaju diplome fakulteta iz ovih oblasti koji žele da se dokažu u Crnoj Gori u razvoju novih tehnologija i takođe otvorenost ka stranim investitorima u ovoj oblasti. Dakle, transfer znanja, onoga što nam je potrebno da bi te tehnologije razvijali u Crnoj Gori i da bi istovremeno prije svega vezano za Univerzitet odnosno visokoškolske i naučne institucije povezali sa onim što je posljednja riječ nauke i tehnologije u

svijetu. Ono što je takođe značajno, to je povezanost ili umreženost privatnog sektora i naučno istraživačkih institucija iz ove oblasti.

Dakle, aspekti i mogućnosti koje obrađuju ovi zakoni su izvanredni. To je šansa da se ova oblast koja kažem evo možda i mimo znanja države i mimo neke velike pažnje da se u Crnoj Gori počelo razvijati. Mi želimo sa ovim zakonima samo da je podstaknemo, da joj damo priliku da još bolje se razvijamo. Ono što je značajno, što možda kad posmatramo samo ove zakone ne možemo da uočimo, a to je ambijent u kome se ovo dešava.

Da li bi u Crnoj Gori, moglo biti 500 kompanija iz IT sektora da Crna Gora nije na pravom prije svega političkom putu, da ne vodi adekvatnu državnu politiku. Ko bi imao povjerenja da u Crnoj Gori se bavi ovim poslom da investira i da prije svega izvozi i da na osnovu toga stiče profit. Mislim, da je to najbolji pokazatelj opravdanosti politike Demokratske partije socijalista i Vlade, a ta politika je zasnovana na jednoj temeljnoj devizi istorijskoj. Da treba nam nezavisnost, treba nam sloboda Crne Gore, ali zašto nam trebaju, da bismo uhvatili korak sa svijetom, da bi od ove države napravili razvijenu državu, odnosno da bi je uveli u klub najrazvijenih država svijeta, a to su prije svega države koje su u Evropskoj uniji, to su države koje su u NATO-u.

Ovaj temeljni, spoljno politički uopšte društveni cilj koji realizujemo u posljednjih 20 godina se može nazvati emancipatorskim ili suštinskim modernizatorskim pokretom, čiji smo mi tvorci, čiji smo možemo reći lideri. Samo u takvoj politici u takvom ambijentu je moguće da se razvija ovakav novi sektor industrije nove tehnologije i da Crna Gora u tome ima šansu. Zato mislim da su ovi zakoni koji bi u nekom drugom periodu drugom sistemu vjerovatno prošli bez mnogo rasprave, samo bi rekli, da prihvatamo ovo i čekamo rezultate da vidimo da li smo dobro uradili. Ali, ako imate s druge strane recimo oni koji vam oponiraju ovim zakonima, koji smatraju da je ovo sve jedan propagandni, marketinški trik, a pri tome ne nude ništa bolje, ništa kvalitetnije, onda zato imate sporenja oko čak i ovako reklo bi se naćenlo nespornih zakona. Ali da oni racimo vladaju, onda bi to bio jedan korak ili više koraka unazad, jer bi se opet pokrenulo pitanje preispitivanja državnog statusa Crne Gore, spoljno-političke orijentacije, kom svijetu pripadamo u takvom ambijentu razvoj ovih novih tehnologija i ovoga sektora jednostavno ne bi bio moguć jer nebi postojali uslovi za njegovo postojanje i njegov razvoj.

Zato bitno je da naglasim i da to razumijemo svi da bez jasno definisane opšte politike razvojne politike, politike kako da uopšte razvijamo državu Crnu Goru i ka kom svijetu da je približavamo, ka kojim standardima, tek na taj način možemo razumjeti i ove zakone i tek tada možemo mi u stvari o njima adekvatno govoriti.

Zato mislim, da je ovo nešto što svakako treba podržati i što će ja sam uvjeren donijeti samo benefite Crnoj Gori i svima koji u njoj namjeravaju da se bave ovim poslom i naravno zato ćemo podržati ovo.

Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 21:16:25)

Zahvaljujem gospodinu Papoviću, kao završnom diskutantu u ime Demokratske partije socijalista.

Sada dajem riječ ministrici Sanji Damjanović, završnu riječ u ime predlagača. Izvolite.

SANJA DAMJANOVIĆ (29.07.20 21:16:49)

Da se oslonim na komentare koje je uputila poslanica Bošnjak, a to je recimo ulaganje u nauku koje ste rekli ove 0,3% BDP-a. Znači, pominjete zemlje gdje se ulaže u nauku 3%, 4%, pa ulaganje ne dolazi od države, već dolazi od privatnog sektora. Upravo ovaj zakon će postići to ulaganje privatnog sketora u nauku, a recimo jedna od ovih olakšica da je oslobađanje poreza na dobit od 100% za reinvestiranje u inovativnoj djelatnosti ili u investiranje ... Evo vam ovdje slučaj šta vam ovo znači.

Elektroprivreda može da opremi labaratorije na ETF znači ovo su ogromne mogućnosti koje ovaj zakon nudi. Sa druge strane pomenuli ste savez za naučno-istraživačku djelatnost, pa ja sam

ukazala da članovi ovog Savjeta mi imamo devet članova Savjeta, koji dolaze iz različitih institucija i zapravo u trenutno važećem zakonu Univerzitet Crne Gore je morao da da saglasnost na sve članove ne vezano iz koje institucije oni dolaze, što jednostavno morat će te da se složite da malo to jednostavno to dotiče granice etike.

Jedna stvar koju moram takođe da ukažem, koja se opet ne tiče ovih zakona, jeste da smo prozvani za neku vrstu diskriminacije, u našem Ministarstvu nema diskriminacije, ni prema kome i vi ste poslaniče Aleksiću već pominjali ovaj slučaj, ja mislim upravo u ovom domu i ja sam zatražila od svojih saradnika informacije zašto ta grupa nije dobila licencu i dobila sam informaciju da ipak nijesu bili ispunjeni svi uslovi, a ja vam sad obećavam da ćemo sutra neka me kontaktiraju direktno dobit će odgovor, neka me direktno kontaktiraju mene i moje saradnike i vidjet ćemo zajedno ćemo sjesti, vidjet ćemo o čemu se radi i opet da kažem naše Ministarstvo je bazirano na konkurentnosti, na transparentnosti ko dobija projekte, dobijaju oni koji iz Arene izađu kao najbolji, a evaluacija rekli ste i sami da je međunarodna dvostepena. Tako da evo ja na kraju udaljila sam se od ovih zakona, ali praktično smo bili rijetka zemlja koja nije uredila sistem na ovaj način i znam da je ispred nas velika perspektiva i sigurna sam da uspjeh neće izostati, jer mi ipak moramo da počnemo od ove aktuelne situacije. Japan 1970.godine, bio je u istoj situaciji kao i mi, da Japan nije imao svoju pametnu specijalizaciju, da se nije pametno usmjeravao ne bi Japan bio danas ono što jeste i ja sam sigurna, uvjerena, da i mi imamo taj kapacitet i da uz ovaj zakonski okvir uz institucije naučno-tehnološki park koji takođe moram da ukažem naučno-tehnološki park nije samo ono iznad zemlje, naučno-tehnološki park ima 5000 km ispod zemlje. Pa ako ne vidite radnike trenutno iznad zemlje, oni su ispod zemlje. Tako da vam kažem, aktivno se radi na naučno-tehnološkom parku, biće završen do kraja 2021.godine i ukoliko ne bude završen u roku kompanija plaća penale i mi smo ubijeđeni da to ide sve u pravom smjeru. Ja vam se još jedanput zahvaljujem svima i radujem, radujem se iskreno ovim zakonima, radujem se ne samo ja nego cijela inovativna zajednica naški mladi ljudi u Crnoj Gori i oni koji su van Crne Gore, koji nas već kontaktiraju imaju želju da dođu ovdje i da se vrate i toliko. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 21:20:23)

Zahvaljujem ministrici Damjanović, zahvaljujem i njenoj kolegici Branki Žižić, generalnoj direktorici.

Konstatujem da je pretres završen, izjasnićemo se naknadno.

Ja zbilja čestitam ministrici Damjanović na jednom ozbiljnom, hrabrom i odgovornom pristupu, znam radio sam u izvršnoj vlasti, znam što znači, kada uspijete da sa svojim autoritetom i nametnete za sektor za koji zastupate. Ja vam čestitam na tome jer sam siguran da je ovo jako važno i na ovaj način ste otvorili vrata i drugim sektorima da rade ako kažem politiku niskih poreza i podsticajnih mjera koje će sigurno doprinijeti novom zapošljavanju, ali i kreiranju novih stvari kojim će Crna Gora biti ponosna.

Još jedanput zahvaljujem i na ovaj način prelazimo na **Zakon o putevima**.

Zahvaljujem se ministrici i njenoj saradnici.

Sa nama je ovlašćeni predstavnik ministar saobraćaja i pomorstva Osman Nurković i njegov kolega Ibrahimović, generalni direktor Direktorata za državne puteve i ja ih pozdravljam.

Prelazimo na ovu tačku dnevnog reda.

Izvjestioci odbora su: Danijel Živković, Zakonodavnog odbora i Boris Mugoša, Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Otvaram pretres.

Da li ministar želi dati dopunsko obrzaloženje?

Izvolite ministre.

OSMAN NURKOVIĆ (29.07.20 21:21:58)

Zahvaljujem se.

Pozdravljam uvaženog potpredsjednika, poslanice i poslanike i cijenjene građane.

Postojeći Zakon o putevima, donešen je 2004.godine, a 2009, 2011 i 2017. godine pretrpio je određene izmjene i dopune. Programom rada Vlade Crne Gore i programom pristupanja Crne Gore EU predviđena je izrada i donošenje novog Zakona o putevima. S obzirom na to da je od donošenja važećeg zakona o putevima došlo do značajnih promjena pravnih regulativa, stvorila se potreba usaglašavanja propisa u oblasti puteva. Odnosno prepoznata je potreba za izradu novog zakona kojim će se urediti oblast koja se odnosi na pravni položaj puteva. Uslovi i način upravljanja, njihovu zaštitu i održavanje, kao izvori i način finansiranja, a posebno uslovi izgradnje i rekonstrukcije puteva i inspekcijskog nadzora.

Predlog zakon o putevima trebalo bi da riješi uočene nedostatke i nepravilnosti u primjeni važećih propisa iz oblasti puteva, da uredi preciznije uslove i način upravljanja zaštite i održavanja puteva pruži rješenja za način i izvore finansiranja puteva. Omogući usaglašavanje zahtjeva u pogledu izgradnje i rekonstrukcije puteva sa Zakonom o planiranju prostora i izgradnju objekata kao i neophodno usaglašavanje sa propisima Evropske unije.

Donošenje i implementaciju ovog zakona predstavlja dalje usklađivanje zakonodavstva Crne Gore sa propisima Evropske unije u oblasti putne infrastrukture, odnosno odredbe prijedloga zakona o putevima se usklađuju sa propisima EU iz poglavlja 14 transportna politika i poglavlja 21 trans evropske mreže.

Zakon sadrži nove institute predviđene važećim direktivama za korišćenje određenih infrastruktura za teška teretna vozila o minimalnim bezbjedonosnim zahtjevima za tunele u okviru trans evropske putne mreže, o upravljanju bezbjednošću putne infrastrukture u okviru za uvođenje ITS direktiva o interoperabilnosti elektronskih sistema za naplatu poštarine i odluka Komisije o definisanju elektronske naplate putarine.

Naime, dio gore navedenih propisana bio je propisan u postojećem zakonu s tim da je njihova primjena bila predviđena tek pristupanjem Crne Gore u Evropsku uniju. Iz razloga neophodnosti ispunjenja mjerila za zatvaranje poglavlja 14 transportna politika i poglavlja 21 trans evropske transportne mreže kao i činjenica da su se stvorili uslovi za primjenu određenog broja propisa Evropske unije. Prijedlogom zakona o putevima i podzakonskim aktima koji će proisteći iz zakona predviđena je potpuna implementacija propisa EU, u periodu 2019 - 2020.godina, kako je i definisano PPCG-om. Prijedlogom zakona o putevima utvrđeno je da organ uprave Uprava za saobraćaj upravlja državnim putevima, s tim da je ostavljena mogućnost da se upravljanje auto putevima, brzim saobraćajnicama i djelovima državnih puteva može povjeriti privrednom društvu koje osniva Vlada, kao i prirodnom društvu na osnovu zakona kojim se uređuje javno privatno partnerstvo.

Na dalje, s obzirom da je u toku primjena važećeg zakona o putevima dolazilo do određenih nedoumica pogrešnog tumačenja pojedinih odredbi primjene Zakona od strane određenih opština Ministarstvo saobraćaja i pomorstva je prepoznalo problem i Prijedlogom zakona predložilo nova rješenja u cilju jasnijeg tumačenja čime će se kroz predstojeću izradu podzakonskih akata ovaj problem prevazići.

Odredbama Prijedloga zakonastvoren je pravni osnov za donošenje tehničkih propisa i standarda koji će omogućiti projektovanje i izgradnju bezbjednijih puteva.

Naime, zakonskim, podzakonskim aktima uvodi se bezbjedan pristup u projektovanju puteva koji podrazumijeva predupređivanje i ispravljanje grešaka učesnika u saobraćaju, odnosno umanjenje njihovih posljedica, bezbjedni putevi predstavljaju takozvano opraštajuće i samo objašnjavajuće puteve koji sa svojom opremom i posebno uređenjem okoline imaju za cilj smanjenje ili eliminisanje posljedica saobraćajnih nezgoda, odnosno put koji je koncipiran tako da vozaču pruža jasnu informaciju o pružanju puta i prepreke i specifičnosti na koje nailazi.

Bitno je istaći da su prijedlogom zakona o putevima predviđene određene naknade koje plaćaju korisnici javnih puteva, državnih i opštinskih, a koje su bile sadržane i u važećem Zakonu o putevima. S tim da je dio naknade izuzet iz zakona.

Naime u Prijedlogu zakona o putevima u odnosu na važeći zakon izuzeti su četiri naknade i to naknada za izgradnju komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa puta, naknada za postavljanje komercijalno individualnih i komercijalno informativnih natpisa na putu i pored puta. Naknada za priključenje prilaznog puta na javni put i naknada za inostrana drumska vozila čime su se stvorili bolji poslovni uslovi.

U cilju sagledavanja potrebe privrede i korisnika javnih puteva, javni poziv za učešće u

javnoj raspravi upućen je građanima, naučnoj i stručnoj javnosti državnim organima, nevladinim organizacijama, međunarodnim organizacijama, medijima i svim zainteresovanim organizacijama i zajednicama.

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva je prilikom izrade Prijedloga zakona o putevima detaljno sagledala i analiziralo zahtjev svih zainteresovanih strana i predloženo najbolje rješenje u cilju ukidanja administrativnih biznis barijera, a pri tome vodeći računa da se omogući nesmetan razvoj izgradnje i održavanje puteva. Nad predmetom sa sastanka zainteresovane strane iznijeli su svoje viđenje iz predloženog zakonskog rješenja kojim se uređuju naknade za javne puteve kao i određeni broj sugestija i prijedloga na tekst zakona.

Zahvaljujem se.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 21:27:58)

Zahvaljujem ministru Osmanu Nurkoviću na uvodnom izlaganju.

Ispred Kluba DPS-a uvodno izlaganje ima Milorad Vuletić.

Izvolite poslaniče Vuletić.

MILORAD VULETIĆ (29.07.20 21:28:13)

Zahvaljujem gospodine predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, uvaženi ministre sa saradnikom, poštovani građani.

Ovim zakonom uređuje se kao što smo čuli pravni položaj javnih i nekategorisanih puteva, način upravljanja, finansiranje izgradnje javnih puteva, održavanje zaštita, nadzor kao i druga pitanja od značaja za puteve. Novi zakonom se nastavlja dalje usklađivanje zakonodavstva Crne Gore sa pravom tekovinom Evropske unije u oblasti putne infrastrukture. U okviru poglavlja 14 transportna politika i poglavlja 21 trans evropske mreže.

Predlogom zakna uređena je i oblast bezbjednosti puteva u skladu sa pozitivom praksom država Evropske unije, čime će se stanje bezbjednosti saobraćaja na putevima u dijelu putne infrastrukture znatno unaprijediti. Čine ga 11 poglavlja izdvojio bih poglavlje drugo.

Javni put, a to su državni putevi, auto put brza saobraćajnica, magistralni pute i regionalni put, kao i opštinski putevi, lokalni putevi i ulice kroz naselja. Dok u ovoj trećoj kategoriji nekategorisanih puteva su seoski, poljski, šumski putevi na nasipima za odbranu poplava, parkirališta koja nijesu kategorisana i tome slično.

Upravljanje javnim putevima, obuhvata poslove pripreme srednjoročnog godišnjeg programa izgradnje i rekonstrukcije održavanja i zaštite javnih puteva. Državnim putevima upravlja organ uprave a sve ovo finansira se iz sredstava budžeta Crne Gore, sredstava od naknade iz maloprodaje cijene tečnih goriva i akciza na tečna goriva, naknade za korišćenje puteva, kredita, donacija i tako dalje.

Održavanje puteva obuhvata redovno investiciono i hitno održavanje. Zakonom se pored ostalog uređuje granica eksproprijacije, postavljanje reklama na javnom putu, kao i zabrana podizanja ograda, spomenika, obavljanje radova bez saglasnosti, miniranje pored puteva i slično. Naravno, da bi se sve mjere i postupci propisani ovim zakonom mogle sprovoditi odgovorno je resorno ministarstvo koje preko inspektora za državne puteve vrši nadzor kao nad zakonitošću i cjelishodnošću rada. Reklao bih ništa sporno i nedorečeno u zakonskim odredbama. Valja sačekati, naravno, njegovu implementaciju i primjenu u praksi, zato ga podržavam.

Putevi su, rekao bih, najljepši pogled u budućnost i bez njih napredak jedne zajednice je nezamisliv, zato je valjda poželjan konsenzus svih koji utiču na donošenje odluka o njihovoj gradnji. Premda je nekavno od strane većeg dijela opozicije bilo i drugačijih razmišljanja. Podsjećanja radi, danas se privodi kraju izgradnja prve etape auto puta Bar - Boljare, Smokovac - Mateševo, rekao bih najvažnijeg investicionog putnog projekta u istoriji Crne Gore. Ni veće inspiracije za zadovoljstvo i pohvale na jednoj strani, ni većeg opovrgavanja i bagatelisanja što će se on uopšte graditi, sa druge strane. Rekli bi pojedini opozicioni poslanici nepotrebna i promašena investicija. Čuvana njihova maksima put iz niđe u niđe. Ipak, nesporno je da je ovo put nade za

Crnu Goru i njene građane, žila kucavica ekonomskog razvoja i sve ukupnog napretka Crne Gore. Sjetimo se, poštovani građani, tunela Sozina i sumnjičenja u njegovu rentabilnost, da bi se danas ponosili sa razlogom tim infrastrukturnim objektom.

Poštovane kolegice i kolege, čuvena floskula o tome bi se moglo polemizirati, koju često čujemo u ovom Parlamentu, mnogo je štete donijela Crnoj Gori još od 1971. polemiziralo se od iskorišćavanju obnovljivih izvora energije, epilog do sada ni jedna izgrađena hidrocentrala. Isto tako bilzu 40 godina lomila su se koplja hoćemo li izgraditi regionalni vodovod, da je kojim slučajem nastavljeno usaglašavanje po tom pitanju turisti bi nam bili saglasni da neće dolaziti. Mogao bih nabrajati do ujutru koliko je dobrih stvari iskoreirano i realizovano zahvaljujući razumnoj i pametnoj politici DPS-a i njegovih koalicionih partnera. To vi, uvaženi građani, naravno, prepoznajete i objektivno kao i do sada na svim izborima potvrđujete glasovima za DPS. Svjesni smo svi zajedno da vi sa nama, da je to za sigurnu, srećniju i stabilniju budućnost kako za državu Crnu Goru, tako i za sve njene građane. Zato i ne sumnjam da ćemo 30. avgusta izaći svi i glasati za najboljeg, a to je DPS.

Što se zakona tiče neka je srećna njegova implementacija i primjena u praksi. Ja ga podržavam, nadam se da će i kolege iz Skupštine svi podržati ovako jedan kvalitetan zakonski propis. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 21:34:57)

Zahvaljujem se Miloradu Vuletiću.
Dajem riječ Predragu Sekuliću.

PREDRAG SEKULIĆ (29.07.20 21:35:05)

Hvala Vam gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi gospodine ministre sa saradnikom, kolegice i kolege,

Dozvolite, prije svega da izrazim žaljenje što naše kolege iz opozicije nisu imali dovoljno demokratskog kapaciteta ili kondicije da isprate današnji dan do kraja, ali to je već njihovo pravo i njihov način i odnos prema ovom visokom domu i prema obavezama koje imaju u Skupštini Crne Gore. No, kako su radili sve ove četiri godine tako će vjerovatno proći i na izborima.

Naravno što se tiče samog zakona teško je posle mog uvaženog kolege Vuletića reći nešto novo, ali dozvolite samo nekoliko napomena. Dobro je što smo prekinuli sa praksom koja je negdje uobičajena da se rade izmjene i dopune zakona, što imamo novi zakon. Novi zakon, ne samo po svom evropskom opredjeljenju zato što prati ono što su direktive Evropske unije vezano za ovu oblast, nego i novi zakon po svojoj metodologiji i suštinskoj koncepciji. Znači, to je dato sve od finansiranja javnih puteva, njihova izgradnja, održavanja, bezbjednosti i zaštite, tako da imamo cjelovitu priču o javnim putevima na jednom mjestu. Vjerujem da će ono što nam donosi ovaj novi zakon zaživjeti i u onom dijelu koji se odnosi na novi auto put. Naravno, dozvolite da kažem da je odbor što nemamo dvostruku naplatu. Znači, dvostruku naplatu koja se tiče objekata reklamnih panoa i tako dalje, pored puteva, to se naplaćuje kroz komunalno opremanje zemljišta. Znači, u ovom slučaju saobraćajnice nemaju ništa sa tim. Čini mi se da je to mnogo bolje i povoljnije rješenje, ali u svakom slučaju ono što treba voditi računa jeste da ti reklami panoi ne zaklanjaju pogled, odnosno da bezbjednost puteva bude primarna, a da sve ono što prati puteve bude negdje na drugom mjestu. Kažem još jedan put, vjerujem da će ovaj zakon donijeti brojne novine u svojoj implementaciji i vjerujem da će Ministarstvo saobraćaja biti uspješno kao i do sada. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 21:37:10)

Dajem riječ Ani Nikolić.

ANA NIKOLIĆ (29.07.20 21:37:16)

Uvaženi ministre sa saradnicima,

Ja isto sa zadovoljstvom ovaj zakon noćas komentarišem, jer je zaista jedan iskorak. Zakon je obiman, dtalja, precizan, nešto što nam je bilo potrebno. Žao mi je, kao što su i moje kolege rekly, što kolege iz opozicionih klupa nisu tu, jer zaista bi ovakav zakon bezrezervno ako želimo dobrobit građana Crne Gore i Crnoj Gori trebali večeras ovdje svi da prihvatimo i da pozitivno o ovome govorimo. Ono što je za mene jako važno jeste da ovaj se zakon donosi i precizira se sve ono što je potrebno da se precizira kada je u pitanju upravljanje javnim putevima, a u susret naravno završetku našeg najvećeg projekta, a to je auto puta. Crna Gora će, evo i svi u to vjerujemo, sledeće godine, a i Vi ministre ste danas na odboru i to potvrdili i vaše uvjerenje shodno svim onim podacima koje vi imate i sa kojima raspolazete, da ćemo tokom kraja ljeta sledeće godine završiti naš atuo put. U tom smislu ovaj zakon definiše zaista upravljanje i tim novim novim auto putem na pravi način, regulisanje svih odredbi zakonskih koje to podrazumijevaju, da će se raditi o privrednom društvu koje osniva Vlada ili eventualno onom sa kojim će biti javno - privatno partnerstvo sklopljeno. Ja lično više preferiram ovaj drugi oblik i mislim da će na taj način imati pravi osnov za održavanje kako je to neophodno takvom jednom projektu.

Ono što je jako važno naglasiti da shodno evropskoj regulativi ovaj zakon podrazumijeva izgradnju integralnih transportnih sistema koji predstavljaju sistem informacionih komunikacionih tehnologija u drumskom saobraćaju, ako se to na taj način primijeni kod nas zaista će na pravi način omogućiti sigurnost saobraćaja na našim putevima, onako shodno kako smo ti svi vidjeli da postoji u evropskim zemljama, da će unaprijed vozač na drumu znati gdje su zastoji, gdje su gužve, šta ih čeka nepredviđeno na putu a on to ne zna kad krene na put, tako da će na taj način pokrivenost takve logistike puteva kod nas u Crnoj Gori biti zaista jedan osnov za veću sigurnost i umanjeње svega onoga lošeg što nosi jedan rizik u saobraćaju.

Ono što bih zaista istakla još jeste održavanje javnih puteva. Održavanje javnih puteva za mene je jako važna stavka pogotovo kad je u pitanju nadležnost da li države, da li lokalnih uprava. Nije lako izgraditi bilo koji javni put, ali je možda još teže njega održavati na pravi način kako bi on trajao generacijama i kako bi trajao onako na pravi način da bude siguran za učesnike saobraćaja na tom putu. Ono što je jako važno da se uvede novina hitnog održavanja znači u uslovima nekih elementarnih nepogoda ili bilo kojih ovih vanrednih situacija koje i kakve su nadležnosti.

Sa ovog aspekta jako važno cijenim kad je u pitanju lokalna samouprava da su i njima jasne stvari i potpuno odredbe koje su njihove nadležnosti. To govorim sa aspekta grada iz koga dolazim, odnosno prijestonice Crne Gore, Vlada je poslednjih godina što se tiče prijestonice Crne Gore zaista napravila velike iskorake, iskorake kad je u pitanju usvajanje Zakona o prijestonici u ovom domu od strane zakona predložen od strane Vlade i koji na pravi način osvjetljuje taj grad i na pravi način dao mogućnost razvoja grada.

S druge strane u poslednjim godinama Vlada Crne Gore je na pravi način otvorila prijestonici i putevima svim sa svih strana put Podgorica Cetinje i put Cetinje Budva, put Cetinje preko Njeguša do Budve i evo skoro smo imali i priliku da čujemo o novom magistralnom putu Cetinje Nikšić preko Čeva. Svi ti putevi zaista će značiti otvaranje mogućnosti za život svih građana i prijestonice i okolnih sela naše prijestonice, ali što je najvažnije održavanje tih puteva na pravi način kako bi oni trajali precizirano je stvarno ovim zakonom i to je za mene zaista jedan veliki iskorak. Puno je članova sve je pokriveno, sve je detaljno. Zaista pridružujem se svojim kolegama za pohvalu ovoga zakona i naravno uzdušno se svi potrudimo u implementaciji ovog zakona u praksi i još jedan put sve čestitke vašem ministarstvu. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 21:42:01)

Hvala.

Završnu riječ u ime DPS-a vezano za Zakon o putevima imaće Momčilo Martinović.
Izvolite.

MOMČILO MARTINOVIĆ (29.07.20 21:42:19)

Zahvaljujem, uvaženi predsjedavajući gospodine Gvozdenoviću.

Pozdravljam ovom prilikom predstavnike predlagača i zahvaljujem i na vašem vremenu s obzirom da mogu reći slobodno u sitne sate, ako mogu tako da se izrazim. Večeras i govorim o ovoj po meni jako značajnoj temi i takođe pozdravljam i kolege koje su u ovoj sali. Pozdravljam građane Crne Gore, jer većina građana Crne Gore i koriste značajnu putnu infrastrukturu koja je ova vlast sa svojim koalicionim partnerima u kontinuitetu dovela do ovog nivoa u koji se oni danas i nalaze. S obzirom da je putna infrastruktura jedan od značajnih preduslova za prije svega za kretanje komunikacij u povezivanje i za ekonomski prosperitete svakog društva. Smatram da svako ulaganje u infrastrukturu putnu daje to nešto što daje dugoročne efekte po svim osnovama i za svakog pojedinca u društvu. Ono što je takođe meni bilo značajno kroz ovaj tekst zakona koji ste nam ponudili jesu nekoliko stvari, a to jeste da će se na drugačiji način definisati i politika u odnosu na kategorizaciju puteva.

Takođe, druga stvar je koja je vrlo bitna u ovom slučaju jeste i upravljanje tim putevima. Dosta često se dolazilo, jer dolazim iz prijestonog grada Cetinja da je nešto što je vezano za infrastrukturu putnu na Cetinje nešto što o čemu može samo u seperlativu da se govori. Taj putni pravac, odnosno tu sredinu lokalnu prijestonicu povezuje nekoliko putnih pravaca koji su značajni od kapitalnog značaja za sve građana Crne Gore, a i za prijestonicu. Podsjetiću samo na putni pravac Cetinje-Budva koji je prije nekoliko godina rekonstruisan, vidjećemo i svi ćemo se uvjeriti koji se krećemo tim putnim pravcem na kojem nivou je on urađen. Takođe, putni pravac Cetinje-Podgorica takođe mogu istu konstataciju da iznesem.

Takođe, ono što je vrlo bitno jeste u tom dijelu da na taj način smo povezali i urbane sredine sa ruralnim sredinama. Podsjetiću samo da na teritoriji Cetinja ima 370 km lokalnih puteva i to je jedna mreža koja je značajna, a da ne govorim o cijeloj teritoriji Crne Gore i ako je Crna Gora kao država mala, ali ta putna infrastruktura i taj putni sistem je jako razgranat. U tom dijelu u cjelokupnoj toj priči dešavale su se i pomenuli su još određene infrastrukture kolege da se ne ponavljam sa njima dešavale su se određene stvari oko samih nadležnosti, ali ono što je za puteve vrlo bitno jeste njihovo održavanje i u ovom dijelu iskoristiću tu priliku da apelujem da se to na najbolji mogući način, a propis ovaj koji je pred nama daje prostora da se nešto tako i uredi. Jeste u nadležnosti, održavanih regionalnih i lokalnih puteva. Posebno govorim za lokalne sredine koje imaju da kažem dosta onaku intezivnu sniježnu sezonu ili zimslku sezonu kada su opeterećini sa velikim sniježnim padavinama. U tom dijelu na određenim pozicijama imamo puteve koji su regionalnog karaktera kojima nadležnosti jedni subjekti, a imamo lokalne puteve koji su od nadležnosti održavanja lokalnih samouprava i njihovih službi, odnosno sekretarijata i lokalnih preduzeća koji se bave tim pitanjima. Tako da je to nešto što bi trebalo na najbolji mogući način urediti, procijeniti kapacitete i jednih i drugih, jer ako dođemo u situaciji da je regionalni put da kažem održavan na adekvatan nivo, a ako imamo lokalne puteve koji stvaraju te probleme od cirkulacije u tom vremenskom periodu, onda imamo značajan problem ili obratno tako da u to je nešto što bi trebalo posebno povesti računa, jasno razgraničiti nadležnosti, ali napraviti jednu procjenu kapaciteta lokalnih samouprava kojim se putevima mogu baviti u odnosu na njihovo održavanje i to je nešto što ja bih ovako sugerisao i sa ove pozicije mislim da to nije problem samo prijestonice nego je to problem i drugih mogu reći slobodno i gradova na sjeveru države koji imaju čini mi se izazove po ovom osnovu. Tako da bi te nadležnosti trebalo jasno definisati, a nadam se da je ovdje ovim zakonskim rešenjem data značajna da kažem širina ili prostor da se tako nešto uradi i da se, možda bolje nego što je do sad i definiše, ali kada govorimo generalno u ovom dijelu shvatiću i konstatovaću i to je moje da kažem i pravo kao poslanik da neko ko predstavlja građane da kažem kad je u pitanju Crna Gora i kad je u pitanju putna infrastruktura možemo da budemo ponosni sa onim što je do sada urađeno cjelokupan kontinuitet ove priče i nešto što obećava u budućnosti kada se budemo vezivali sa da kažem što se tiče transporta i što se tiče putne infrastrukture sa Evropom. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 21:48:10)

Zahvaljujem, poslaniku Martinoviću.

Pitam ministra Nurkovića da li želi da kratko obrazloži i da završnu riječ.

Izvolite, ministre.

OSMAN NURKOVIĆ (29.07.20 21:48:23)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Želim prije svega da se zahvalim poslanicima na podršci i zaista je važno da je ovaj zakonski akt uključen u ovu raspravu i da će biti nadam se sutra vašim glasovima usvojen, jer bi zaista imali ogromni problem vezano za upravo imeplementaciju, odnosno određivanje upravljača i preduzeća koje će održavati auto put. To nam je vezano za ovaj zakon i to nam je imperativno bilo dakle, prioritarno da zbog toga usvojimo.

Dakle, novim rešenjima koja su sadržana u Zakonu o putevima značajno će se unaprijediti stanje putne infrastrukture u Crnoj Gori. Svi smo svjesni činjenice da putna infrastruktura u Crnoj Gori nije na nivou putne infrastrukture država EU što je razumljivo, jer ista je u direktnoj koleraciji sa nivoom privrednog razvoja države. Međutim, Crna Gora u kontinuitetu ulaže u razvoj, izgradnju i rekonstrukciju o održavanju putne infrastrukture čime se značajno unapređujemo mobilnost kao i bezbjednost saobraćaja na putevima. U periodu 2017.do 2019. godine u izgradnju i rekonstrukciju magistralnih i regionalnih puteva uloženo je ukupno 123 miliona 047 hiljada od toga u 2019. godini 37.459.000. Takođe, kroz program tekućeg održavanja regionalnih i magistralnih puteva u 2019. godini za održavanje državnih puteva uloženo preko 8 miliona eura. Za izgradnju auto puta Bar-Boljare, dionica Smokovac-Mateševo u prethodnom trogodišnjem periodu uloženo je 470 miliona eura. Kao što vam je poznato nastavljeno je sa aktivnostima na izgradnji naredne dionice auto puta i to kroz izradu idejnih projekata za dionicu Farmaci - Smokovac, obilaznica Podgorica i dionica Mateševo - Andrijevića. Takođe u 2019. godini se započelo sa realizacijom projekata rekonstrukcije 160 km magistralnih puteva koji će se finansirati iz sredstava kredita IBRD-a. Procijenjena vrijednost ovih projekata je cirka 150 miliona eura. Radi se o putnim pravcima na sjeveru države i to od Lepenca - Ribarevina do Berana, od Berana do Rožaja, od Rožaja do Dračenovca, od Ribarevina do Dobrakova i granica sa Srbijom i od Pljevalja do Mihailovice.

Rekonstruisaće se i izgraditi bulevar na putnom pravcu Podgorica - Danilovgrad, bulevar od Tivta do Jaza i rekonstruisati putni pravac od Bara do Kamenova. Pokazatelj napretka u oblasti bezbjednosti saobraćaja putevima i pokazatelj broja stradalih u saobraćajnim nezgodama koji u Crnoj Gori za 2018. godinu na milion stanovnika iznosi 7,7 smrtno stradalih. Svjesni činjenice da je ovak pokazatelj iznad prosjeka koji važi za EU, odnosno bolji je u odnosu na samo određeni broj država Hrvatska, Bugarska, Rumunija, Poljska, Letonija, ipak moramo istaći da je postignut cilj i da se broj smrtno stradalih smanji za 50% u prethodnom desetogodišnjem periodu.

Pored gore navedene aktivnosti na izgradnji i rekonstrukciju državnih puteva, licenciranjem kompanija koje se bave obavljanjem javnog prevoza putnika i tereta, obukama i licenciranjem menadžera u javnom prevozu putnika i tereta, obukama i licenciranjem profesionalnih vozača autobusa i teretnih vozila, upotrebom digitalnih tafografa u komercijalnim vozilima, uspostavljanje pravila rada profesionalnih vozača, vrijeme vožnje pauze i odmora, te ograničenjem uvoza polovnih vozila na minimalne standard euro 4, odnosno uvoz novih vozila na minimalne standard euro 6, sa novim rješenjima zadržanim u Zakonu o putevima, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva će u djelokrugu svoje nadležnosti značajno unaprijediti oblast bezbjednosti saobraćaja na putevima.

Još jednom se zahvaljujem na podršci i zaista smatram važnim ovaj zakonski akt koji ćete usvojiti, nadam se.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 21:52:18)

Hvala.

Uvaženi građani, uvaženi poslanici, konstatujem da je pretres završen, a izjasnićemo se

naknadno.

Zahvaljujem se i ministru Nurkoviću i generalnom direktoru Direktorata za državne puteve Ibrahimoviću.

Prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda, to je **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vazдушnom saobraćaju.**

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Osman Nurković, ministar saobraćaja i pomorstva i Zoran Kostić, generalni direktor Direktorata za vazdušni saobraćaj.

Izjavioci odbora su Miloš Nikolić Zakonodavnog odbora i Genci Nimanbegu Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Otvaram pretres.

Izvolite, ministre, da date dopunsko obrazloženje.

OSMAN NURKOVIĆ (29.07.20 21:53:01)

Osnovni razlog za pripremu i predlaganje izmjena i dopuna Zakona o vazдушnom saobraćaju je usklađivanje odredbi ovog zakona sa odredbama evropskog zakonodavstva, odnosno sa odredbama EU u Uredbi, navedeniu obrazloženju ovog zakona a posebno sa evropskom regulativom kojom su propisana zajednička pravila za obavljanje vazdušnog prevoza u zajednici Uredbom komisije od 24. septembra 2008. godine o zajedničkim pravilima za obavljanje vazdušnog prevoza u zajednici.

Naime, u skladu sa preporukama iz izvještaja eksperata Evropske komisije koji su zaduženi za utvrđivanje stepena implementacije Legislative EU navedene u Aneksu IKA, Sporazum koji ratifikovan Zakonom o ratifikaciji Službeni list broj 1/11, neophodno je na adekvatan način obezbijediti transportovanje navedene uredbe, prvenstveno u dijelu slobodnog formiranja cijene prevoza u komercijalnom vazdušnom saobraćaju i transparentnog iskazivanja svih stavki za obračun cijene prevoza u vazdušnom saobraćaju, kao i propisivanja adekvatne kazne za nepoštovanje odredbi navedene uredbe. Naime, usklađivanje odredbi Zakona o vazdušnom saobraćaju sa Uredbom Komisije o zajedničkim pravilima za obavljanje vazdušnog prevoza u zajednici je uslov da Crna Gora dobije odluku o završetku prve tranzicione faze na osnovu koje se kvalifikuje za prelaz na sljedeći tranzicioni period ili za potpuno uključivanje na zajedničko evropsko vazduhoplovno područje.

Pored neophodnosti usklađivanja odredaba Zakona o vazdušnom saobraćaju sa navedenom EU uredbom, radi završetka prve tranzicione faze EKA sporazuma, potrebno je izvršiti usklađivanje pojedinih zakonskih rješenja sa ostalim EU propisima koji su u međuvremenu prenijeti u naš pravni sistem i dopuniti kaznene odredbe Zakona propisivanjem prekršaja za nepoštovanje materijalnih odredaba ovog zakona za koje je tokom primjene utvrđeno da ih treba propisati kao prekršaje. Pored navedene obaveze usklađivanja Zakona o vazdušnom saobraćaju sa EU regulativom koja se za oblast vazdušnog saobraćaja često mijenja, Prijedlogom ovog zakona se preciznije definiše područja primjene zakona, odnosno predlaže da se zakon primjenjuje na vojne aerodrome, ako je to propisano ovim zakonom i državne vazduhoplove kada obavljaju letove u skladu sa pravilima i procedurama međunarodne organizacije civilnog vazduhoplovstva.

Prijedlogom ovog zakona predlaže se izmjena i dopuna i brisanje pojedinih tačaka člana 4 osnovnog teksta Zakona kojim je propisano značenje izraza upotrijebljenih u ovom zakonu radi otklanjanja nedoumica i nejasnoća u pogledu značenja određenih izraza. Takođe je predloženo preciznije definisanje nadležnosti Agencije za civilno vazduhoplovstvo kao nacionalnog nadzornog organa koja ne obuhvata samo certifikovanje već i druge odgovornosti u skladu sa preduzetim EU uredbama.

Prijedlogom ovog zakona predlaže se izmjena uslova za obavljanje komercijalne operacije u vazdušnom saobraćaju, odnosno usklađivanje sa rješenjima EU regulative jer je posjedovanje operativne licence, shodno Uredbi od 5. oktobra 2012. godine, uslov za obavljanje komercijalnog vazdušnog prevoza, ali ne i ostale vrste komercijalnih operacija kako je do sada bilo propisano u članu 23 stav 2 Zakona.

Prijedlogom ovog zakona predloženo je i usklađivanje sa odredbama Uredbe Evropske komisije od 03. novembra 2011. godine i Uredbe Komisije od 20. februara 2015. godine koje je

Crna Gora preuzela u svoj pravni sistem a kojima se, između ostalog, utvrđuju uslovi i način priznavanja stranih dozvola letačkim posadama u civilnom vazduhoplovstvu i kontrolorima letenja i studentima kontrole letenja. Ovim EU uredbama je propisano da je Agencija za civilno vazduhoplovstvo nadležna vlast za oblast licenciranja letačkih posada i kontrolora letenja sa certifikaciju organizacija za osposobljavanje pilota i kontrolora letenja kao i za priznavanje stranih dozvola za rad i ovlašćenja.

Navigacioni postupci nijesu do sad bili uopšte definisani osnovnim tekstom Zakona o vazdušnom saobraćaju pa je predložena definicija navigacionog postupka jer je amandmanom na aneks 11 čikaške konvencije koji se primjenjuje od novembra 2016. u oblasti izrade navigacionih postupaka prepoznat kao usluga, što znači da je ova usluga izjednačena sa ats, aismet i cens uslugama. U skladu sa i kao standardima i preporučenim praksama krajnju odgovornost za obavljanje navigacionih postupaka ima država. Ove mjere se uglavnom definišu nacionalnim zakonskim i podzakonskim propisima. Predloženo je preciznije i jasnije način definisanja i pravljenja protokom vazdušnog saobraćaja a u cilju zaštite i sigurnosti vazdušnog saobraćaja.

Na kraju je predložena izmjena pojedinih kaznenih odredbi radi usklađivanja sa predloženim izmjenama materijalnih odredbi zakona, kao i propisivanje novih prekršaja za vazduhoplovne subjekte za kršenje materijalnih odredaba za koje ranije nijesu bile propisane kaznene odredbe. Zahvaljujem se.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 21:58:09)

Ministre, zahvaljujemo na sadržajnom uvodnom izlaganju i obrazloženju Zakona o vazdušnom saobraćaju.

Dajem riječ Miloradu Vuletiću koji je uvodničar u ime DPS-a.

MILORAD VULETIĆ (29.07.20 21:58:26)

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Dame i gospodo poslanici, uvaženi ministre sa saradnikom, poštovani građani,

Mislim da se sa vrlo malo detalja moja priča može razlikovati od obrazloženja koje je dao gospodin ministar, imajući u vidu da se radi o izuzetno važnom zakonu, ali isto tako usko profilisanom na određenu oblast koju treba doraditi na kvalitetan način vezano i sa usaglašavanjem sa nekim evropskim uredbama.

Počeo bih od toga, ono što je rekao i ministar da usklađivanje odredbi ovoga zakona sa Uredbom Komisije Evropske unije 1008 od 2008. od 24. septembra, dakle te godine je uslov da Crna Gora dobije odluku o završetku i prve tranzicione faze, koliko sam shvatio, na osnovu koje se kvalifikuje za prelaz na sljedeći tranzicioni period ili za potpuno uključivanje u zajedničko evropsko vazduhoplovno područje. Dakle, potrebno je izvršiti usklađivanje pojedinih zakonskih rješenja sa ostalim EU propisima koji su u međuvremenu prenijeti u naš pravni sistem i dopuniti kaznene odredbe Zakona propisivanjem prekršaja za nepoštovanje materijalnih odredba ovoga zakona za koje je tokom primjene utvrđeno da ih treba propisati kao prekršaje.

Odredbama predloga ovoga zakona vrši se usaglašavanje sa novim nazivom Zakona o upravnom postupku i propisuje da vršenje upravnog nadzora na zakonitost upravnih akata i drugih upravnih aktivnosti agencije vrši Ministarstvo saobraćaja i pomorstva. Predlogom ovog zakona se predlaže preciznije definisanje područja primjene zakona, pa se predlaže da se primjenjuje na vojne aerodrome, ako je to propisano ovim zakonom, i na državne vazduhoplove kada obavljaju letove u skladu sa pravilima i procedurama međunarodne organizacije civilnog vazduhoplovstva. Takođe se predlaže jasnije definisanje značenja izraza koji se koriste u zakonu i značenje nacionalnog nadzornog tijela nadležnog za nadzor pružanja usluga u vazdušnoj plovidbi.

Novim članom 32a propisuje se operacija državnih vazduhoplova i operacija operatora vazduhoplova koji obavlja i poslove zaštite i spašavanja u skladu sa zakonom, kojim su uređeni zaštita i spašavanje, traganje i spašavanje vazduhoplova, protivpožarna zaštita i obalska straža

koje, kao poslove od javnog interesa, obavljaju nadležni državni organi ili pravna ili fizička lica koje angažuju nadležni državni organi za obavljanje tih poslova. Takođe je predloženo da način i bliži uslovi za obavljanje ovih operacija vazduhoplova se upisuju u registar, da budu uređeni podzakonskim aktom koji donosi Ministarstvo saobraćaja i pomorstva uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za unutrašnje poslove.

Glavna izmjena u Predlogu ovog zakona sadržana je u članu 11, kojim se predlaže izmjena člana 38, po osnovu teksta zakona a kojim je uređenja sloboda određivanja cijene prevoza u komercijalnom vazdušnom saobraćaju i način iskazivanja cijene prevoza radi usklađivanja sa odredbama Uredbe navedene komisije.

I na kraju bih rekao, dodavanjem novog člana 109a propisuje se navigacioni postupci koji do sada, kao što smo čuli, nijesu uopšte bili definisani zakonom. Takođe se Predlogom ovog zakona na jasniji način definiše upravljanje protokom vazdušnog saobraćaja a u cilju zaštite sigurnosti vazdušnog saobraćaja.

Zbog svega naprijed izloženog i onoga što smo čuli u obrazloženju koje je dao ministar, Zakon podržavam i predlažem kolegama poslanicima i Skupštini da ga usvoji. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 22:03:39)

Zahvaljujem poslaniku Vuletiću.
Dajem riječ Petru Ivanoviću.

PETAR IVANOVIĆ (29.07.20 22:03:49)

Poštovani potpredsjedniče Skupštine Crne Gore, uvaženi ministri sa saradnikom, poštovane kolege i poštovani građani Crne Gore,

Mislim da je svima nama ovdje u sali kao predstavnicima, koliko vidim Demokratske partije socijalista žao što niko od predstavnika opozicije nije ostao da vodimo konstruktivan dijalog i mislim da to govori možda ponajviše o njihovom odnosu o temama koje su jako važne. U pitanju su dva zakona. Jedan koji se odnosi na puteve i drugi koji se odnosi na vazdušni saobraćaj.

Ja ću podsjetiti sve uvažene građane da je nakon obnove nezavisnosti 2006. godine Crna Gora postavila jasnu trajektoriju svog budućeg, prije bih rekao društvenog, ukupnog društvenog nego ekonomskog razvoja. Jedna odrednica išla je u pravcu sticanja punopravnog članstva u Evropskoj uniji, a druga sticanjem punopravnog članstva u NATO. 2017. godine kao jedina zemlja i po prvi put od kad postoji NATO, kao jedina zemlja primljeni smo u NATO čime smo ostvarili jedan od svoja dva strateška cilja. A kada je u pitanju ulazak u Evropsku uniju da podsjetim da smo otvorili sva pregovaračka poglavlja i da ovaj zakon o kome govorimo noćas zapravo pokazuje da nije se stalo sa radom samo na otvaranju poglavlja, već se i dalje nastavlja jedan veoma zahatjevan i mukotrpan rad, a to je usklađivanje svih poglavlja sa svim direktivama Evropske unije koje će trajati sve dotle dok ne steknemo punopravno članstvo. Tako da mislim da Zakon koji usvojimo večeras, a u uvodnom dijelu sami ste objasnili jeste zakon koji u svojoj suštini znači usklađivanje sa direktivama Evropske unije, treba na taj način posmatrati kao još jedno nastojanje Vlade Crne Gore i države Crne Gore da dostigne standarde koji postoje u Evropskoj uniji.

Ono što mislim da je važno da razumijemo je da broj avio kompanija koji dolaze na crnogorske aerodrome se neprekidno povećavao u posljednjih nekoliko godina i da smo već došli do faze kada preko pedesetak različitih avio kompanija obezbjeđuje direktan prevoz putnika iz različitih destinacija ka Crnoj Gori. To naravno, samo po sebi zahtijeva da se sve više posvetimo standardima koji postoje u Evropskoj uniji, ne samo standardima bezbjednosti nego i standardima prihvata putnika, da povećamo standarde onoliko koliko to možemo u skladu sa našim mogućnostima, da ubrzamo procedure i da pri tom stalno vodimo računa da su aerodromi upravo ta mjesta gdje ljudi koji posebno po prvi put dođu u Crnu Goru formiraju neku svoju prvu sliku o našoj državi, tako da na taj način gledam takođe na ovaj zakon, odnosno Predlog zakona, da nije sam o pitanju tehničko usklađivanje sa direktivama Evropske unije, već i jedan konstantan rad na tome da kompletan avio saobraćaj preko teritorije Crne Gore bude što je moguće bezbjedniji i onaj

dio avio saobraćaja koji se odnosi direktno na samu teritoriju Crne Gore kada je u pitanju slijedanje, polijetanje, itd.

S tim u vezi da bismo znali o čemu mi konkretno pričamo podsjetiću i na brojke da je 2017. godine 1,87 miliona turista posjetilo Crnu Goru, 2018. godine smo prebacili dva miliona i došli do gotovo 2,1 milion, a 2019. godine preko dva miliona i 510 hiljada je posjetilo Crnu Goru. Kada pogledamo broj noćenja to je 11,4 miliona 2017. godine, 12,4 miliona 2018. i 13,9 znači gotovo 14 miliona 2019. godine.

Naravno, da ne bi jedan dio crnogorske populacije shvatio ovo iznošenje podataka kao namjeru da zanemarimo šta se dešava ove godine u uslovima pandemije, ja sam ove podatke iznio da bismo shvatili u tome kakva je uloga i značaj turizma u Crnoj Gori na sadašnji stepen razvoja crnogorske privrede. Zato ovaj zakon koji ste vi predložili ima ne samo uticaja na usvajanje direktiva, na bezbjednost, na procedure, nego isto tako ima i direktan i indirektan uticaj na, kao što ste vidjeli iz podataka, rastući broj turista koji dolaze u Crnu Goru i njihovu želju da u Crnoj Gori ostanu što je moće duže i mislim da je to osnovna poruka koju bih htio da prenesem. I ne znam da li ću se proceduralno, uvaženi potpredsjedniče, ogriješiti ako bih makar iznio, ako mi dopustite neke podatke koji su više se odnose na prethodnu tačku, ali sam ih pažljivo prikupio, a to je da svi znamo kakva je geografska struktura Crne Gore i svi znamo koliko iz komentara stranaca čujemo kako imamo pravo bogatstvo na jednom malom prostoru imamo i more i jezera i planine, ali upravo taj brdsko planinski dio Crne Gore otežava rad na izgradnji puteva. Međutim, ako pogledamo podatke od 2006. do 2020. godine u Crnoj Gori je, vjerovali ili ne, u Crnoj Gori izgrađeno preko 1.400 km puteva. Ja mislim da je to podatak koji treba da posmatramo na taj način, zbirno šta smo uradili od obnove nezavisnosti i da uporedimo, recimo, taj podatak sa nekim za prethodnih 14, 15 godina kada Crna Gora nije bila samostalna, kada nije samostalno mogla da upravlja svojim resursima i da značajan dio tih resursa ubacuje u infrastrukturu. Ako tome dodatno i rekonstrukcije puteva, dolazimo do cifre preko dvije hiljade kilometara. To je jedna značajna brojka koja jeste ... u periodu od 15 godina iza koje stoje značajna sredstva i ova sredstva ne odnose se na one projekte koji se realizuju pod patronatom različitih donacija iz inostranstva. Mi ovdje govorimo samo o sredstvima koja idu iz budžeta Crne Gore i mislim da su ona sama po sebi impresivna ako razumijemo da je najveći dio tih puteva realizovan u brdsko planinskim područjima. Lako je reći da je to dionica od Podgorice do Cetinja gdje je proširena treća traka, ali kada pogledate na licu mjesta kako izgleda ta treća traka, u kakvim uslovima, o tome dobijamo malo drugačiju perspektivu, o tome koliki su troškovi i izgradnje i održavanja i rekonstrukcije puteva u Crnoj Gori. Ja se samo nadam da ovakvim vašim odnosom prema standardima koje treba da ispunimo kada je u pitanju avio saobraćaj, ipak nećemo biti izloženi ovako velikim troškovima, ali da ćemo uvažavajući oba ova zakona i prvi koji se odnosi na puteve i drugi koji se odnosi na avio saobraćaj i svojim konkretnim činjenjem doprinijeti da podignemo standard življenja svih građana Crne Gore i da podsjetim da smo mjereći samo kroz koeficijent koji se odnosi na plate, došli od 36 do 50% evropskog prosjeka, ali da isto tako kad govorimo o standardu života da govorimo o jednom mnogo širem pojmu koji obuhvata i ulaganja u zdravstvo i obrazovanje i u putnu infrastrukturu, i u avio infrastrukturu. Dakle, da je sve to nešto što građanima Crne Gore predstavlja kvalitet života. Ne možemo govoriti o kvalitetu života samo u onom novčanom smislu koji građani prepoznaju, nego moramo govoriti i o ovim drugim faktorima koji zajednici stvaraju jedan utisak jednog ljepšeg, bezbjednijeg i kvalitetnijeg življenja u Crnoj Gori.

Ono što su očekivanja da kao koalicioni partneri nastavimo dalje da značajno radimo u ovom pravcu i ja sam siguran da će poslanici DPS-a, kao što sam siguran da će predstavnici naših koalicionih partnera podržati ovaj zakon i na taj način pokazati jedno zaista ozbiljno jedinstvo koje postoji među koalicionim partnerima ne samo kada su u pitanju ovi zakoni nego i drugi zakoni, da ćemo nastaviti u kontinuitetu rad, jedan ozbiljan rad koji je već posljednjih, da tako kažem deceniju i po postavljen u Crnoj Gori kada su u pitanju infrastruktura putna i avio saobraćaj i posebno kada je u pitanju razvoj turizma i jačanje svijesti o značaju turizma za budući ekonomski razvoj Crne Gore. Zahvaljujem se.

Zahvaljujem se Petru Ivanoviću.

Na ovaj način smo iscrpili prijavljene diskutante vezano za Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o vazdušnom saobraćaju.

Da li ministar Nurković želi nešto da kaže? Izvolite, ministre.

OSMAN NURKOVIĆ (29.07.20 22:12:19)

Ja sam samo htio da podsjetim da je klub DPS-a predložio dva amandmana koja smo mi kao obrađivači, odnosno predlagači zakona prihvatili i da će ti amandmani postati sastavni dio izmjena i dopuna ovog zakona koji smo mi predložili. Zaista uz jedno kvalitetno obrazloženje amandmana i poboljšaće se tekst zakona koji smo inicijalno dostavili Skupštini.

Zahvaljujem se još jednom na podršci.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 22:12:41)

Zahvaljujem ministru Nurkoviću koji je večeras obrazlagao dva važna zakona. Jedan je bio vezan za Zakon o vazdušnom saobraćaju, drugi je bio vezan za Zakon o putevima.

Na ovaj način smo završili raspravu i o ovom drugom zakonu. Konstatujem da je pretres završen, izjasnićemo se naknadno.

Sada prelazim na sljedeću tačku dnevnog reda, to je **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodatnu vrijednost.**

Ovlašćeni predstavnik Vlade je Biljana Peranović, generalna direktorica Direktorata za poreski i carinski sistem i ja je pozdravljam.

Izvestioci odbora su Momčilo Martinović Zaknodavnog odbora i Boris Mugoša Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Otvaram pretres.

Da li generalna direktorica Peranović želi dati dodatno obrazloženje? Izvolite.

BILJANA PERANOVIĆ (29.07.20 22:13:50)

.. sastavni dio trećeg paketa ekonomskih mjera podrške građanima i privredi koje je Vlada Crne Gore donijela u cilju ublažavanja posljedica pandemije korona virusa jeste i smanjenje stope PDV-a sa 21% na 7%, na pripremanje i usluživanje hrane i bezalkoholnih pića u svim ugostiteljskim djelatnostima i to na period od godinu dana. Iz navedenih razloga predlažu se izmjene i dopune Zakona o porezu na dodatnu vrijednost kako bi se najpogodnijem dijelu privrede što prije pružila pomoć u cilju prevazilaženja negativnih posljedica izazvanih epidemijom.

Predlog zakona predviđa oporezivanje usluga, pripremanje i usluživanje hrane, flaširane vode za piće i bezalkoholnih negaziranih pića u restoranima i objektima u kojima se pružaju karting usluge po sniženoj stopi od 7%. S obzirom da postojeći način oporezivanja je u suprotnosti sa Direktivom 2600 - 112 o zajedničkom sistemu PDV-a isto je, po ocjeni Evropske komisije predstavljalo teritorijalnu diskriminaciju u vezi poreskih stopa. Predloženim zakonskim rješenjem vrši se usklađivanje Zakona o porezu na dodatnu vrijednost sa direktivom, a primjenjivaće se od 01. septembra 2021. godine. Pored navedenog predlaže se oporezivanje po sniženoj stopi od 7% na usluge pripremanje i usluživanje hrane, pića i napitaka osim alkoholnih pića, gaziranih pića sa dodatkom šećera i kafe u objektima za pružanje ugostiteljskih usluga. Predlogom zakona predviđeno je da se ovo zakonsko rješenje primjenjuje do 31. avgusta 2021. godine.

Predlog zakona obuhvata normativno rješenje kojim se u cilju prevazilaženja negativnih posljedica izazvanih epidemijom zarazne bolesti Covid-19 na privredne tokove u društvu, a samim tim i na funkcionisanje poreskog sistema uvode nove kategorije poreskog oslobođenja na uvoz, odnosno plaćanje PDV-a po stopi od 0% kada je u pitanju unutrašnji promet pri isporuci proizvoda, odnosno usluga državnim organima i organizacijama i organima jedinica lokalne samouprave i

drugim javno pravnim tijelima kada je to predviđeno ugovorom o donaciji, odnosno na isporuku medicinskih sredstava i zaštitne opreme kada, kao donacije državnim organima i organizacijama i organima jedinica lokalne samouprave.

Takođe, predlaže se novo zakonsko rješenje koje poreskom obvezniku olakšava poslove transakcije na način što mu se daje mogućnost da može izdati račun u elektronskom obliku uz saglasnost primaoca računa pod uslovom i na način propisan zakonskim aktom koji uređuje ovu oblast. Na taj način smanjiće se administriranje poreskog organa, poreskom obavezniku će se olakšati poslovne aktivnosti i neće imati obavezu da traži obavezu od poreskog organa da kupcu proizvoda i usluga izda račun u elektronskom obliku. Predlaže se i novina da se u cilju efikasnosti i racionalizacije korišćenja radnih mjesta i kontrole mjesečne prijave za obračun PDV-a podnose isključivo elektronskim putem što je u skladu sa evropskim poreskim zakonodavstvom. Predlaže se i odložena primjena novog zakonskog rješenja kako bi poreska uprava i obveznici PDV-a bili blagovremeno upoznati sa novim zakonskim rješenjem a samim tim i prilagodili svoje poslovne aktivnosti.

Predlaže se donošenje zakona po skraćenom postupku iz razloga što urgentnije primjene novih zakonskih rješenja kako bi se najpogodnijem dijelu privrede što prije pružila pomoć u cilju prevazilaženja negativnih posljedica izazvanih epidemijom. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 22:17:17)

Zahvaljujem se generalnoj direktorici Direktorata za poreski i carinski sistem Biljani Peranović.

Sada u ime poslaničkog kluba DPS dajem uvodno izlaganje Ani Nikolić.

ANA NIKOLIĆ (29.07.20 22:17:34)

Hvala, potpredsjedniče Skupštine gospodine Gvozdenoviću.

Uvažena gospođo Peranović, kolege i kolegice,

Evo u večerašnjim satima zaista meni je pripalo zadovoljstvo da govorim o izmjeni i dopuni ovoga zakona, a to je u setu izmjena zakona koji usvajamo ovih dana i ove nedjelje na sjednicama naše skupštine a sve u cilju u stvari realizacije trećeg paketa mjera Vlade Crne Gore za pomoć građanima, privredi zbog onih nedaća koje su nas pogodile pandemijom Covida 19.

Što smo i do sada u ovom domu zaista čuli jedna dobra rješenja kad su u pitanju zakoni koje smo do sada usvojili, tako i ovaj zakon će napraviti zaista jedan iskorak i pomak, pogotovo kad je u pitanju pomoć turizmu i pomoć ugostiteljskoj privredi, odnosno i ugostiteljska privreda i turistička privreda su ovog momenta i u ovom dijelu godine najjače pogođeni svim nedaćama pandemije korona virusa i ono što se nadamo da ćemo ovim mjerama na dobar način omogućiti privrednicima i u turizmu i u ugostiteljstvu da na neki način savladaju ove nedaće.

Ovdje smo više puta u Parlamentu čuli od opozicionih kolega da su te mjere dugo pripremane, da su zakasnile, da nisu pogodile pravu mjeru ni pravi stepen pomoći. Ono što mi mislimo iz vladajuće partije i koalicionih partnera da su ove mjere čekale jednu pravu analizu, pravi odnos Vlade Crne Gore da se na pravi način sagledaju kompletnost svih mjera, ne samo ovog zakona nego svih kako bi udruženi na pravi način zaista dale efekat onakav kakav želimo a to je ne samo pomoć trenutno koja jeste u ovom momentu nego i dala dalji temelj za razvoj i kanisanje daljih aktivnosti kada je u pitanju kompletan privredni život Crne Gore.

Kao što smo čuli od uvažene gospođe Peranović šta ovaj zakon predviđa kad je u pitanju smanjenje stope PDV-a, odnosno čuli smo da je to smanje stope sa 21 na 7% pića svih ...(prekid) radnji, hotela i katering restorana i da će, onda, to trajati do 31. avgusta 2021. godine, odnosno do završetka te turističke sezone. Nadamo se da će na taj način svi turistički i ugostiteljski poslenici ostvariti ovaj benefit smanjenja ove stope poreza. Ono što je jako važno, omogućiće se olakšana administracija i elektronska mjesečna prijava za sve poslenike, što će im na neki način olakšati i administraciju i smanjiti ovaj teret i finansijski iznos predašnjeg načina podnošenja prijave.

Ono što je važno istaći da ovaj zakon donosi i poboljšanje kada je u pitanju ukidanje maltene stope poreza za oporezivanje uvoznih proizvoda koji će biti predmet unutrašnje raspodjele i prodaje na tržištu Crne Gore, a kada su u pitanju donacije. To se prevashodno misli u ovom momentu na sve donacije koje Crna Gora dobija iz inostranstva. Zaista, Crna Gora je zahvaljujući opet jednom dobrom rejtingu Vlade Crne Gore, ove vladajuće partije, imala pozitivan odziv od Evropske unije kada su u pitanju donacije i pomoći Crnoj Gori u svoj medicinskoj opremi koja je Crnoj Gori i poslata, tako da će na način omogućiti da se to u našem poreskom sistemu ne oporezuje.

Ono što želim istaći jeste da će mjere koje je inače Vlada pripremila kompletne za turistički sektor do 2022. godine otprilike iznositi 68 miliona eura, što jeste velika cifra, da na pravi način ako udruženim snagama omogućimo to kroz implementaciju svih drugih zakona u svim drugim oblastima, pomognemo turističkom sektoru da ostane živ i da na pravi način uhvati korak kada sva ova tegoba prođe. Negdje je plan da do kraja 2024. godine još dodatnih 137 miliona bude uloženo.

Želim da kažem da turistički poslenici Crne Gore imaju strpljenja i njima zahvaljujemo na takvom strpljenju i njima zahvaljujemo na pružanju prve ruke saradnji Vladi Crne Gore da se sa svim mjerama i oni na pravi način odnose prema uposlenim radnicima u svojim firmama, u svojim hotelima i restoranima i da na taj način svi zajedno pokušavamo da prevladamo ovu situaciju koju mislimo da jeste trenutna, ali da će nas ojačati, da će na pravi način grupisati naše snage, da ćemo sagledati greške koje smo do sada pravili, da ćemo na osnovu tih grešaka u našim strateškim pravcima razvoja za dalje napraviti bolje iskorake, kao što pokazuju svi ovi zakoni koje smo usvojili ovih dana u našem domu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 22:23:14)

Zahvaljujem Ani Nikolić koja je imala uvodno izlaganje u okviru DPS-a. Koliko vidim ne postoji interesovanje iz drugih poslaničkih klubova da iskoriste svoje pravo za uvodno izlaganje. Ovlašćeni predstavnik Vlade ima pravo da iskomentariše ovo izlaganje ako želi, a ako ne želi na taj način smo završili uvodna izlaganja.

Dajem riječ Momčilu Martinoviću.

MOMČILO MARTINOVIĆ (29.07.20 22:23:50)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Pozdravljam naše kolege iz Kluba Demokratske partije. Crnogorska javnost može vidjeti da smo mi ovdje večeras prisutni, da ovoj izmjeni i dopuni Zakona posvećujemo posebnu pažnju, što ujedno govori i simbolički predstavlja našu brigu za ono što je posljedica pandemije COVID-19. Takođe, gospođo Peranović i vas pozdravljam i zahvaljujem na vašem učešću danas tokom Odbora, kada smo u jednoj interakciji razmjenjivali određene informacije i govorili o potencijalnim rješenjima i stvaranju nekih potencijalnih scenarija za neki period koji je pred nama.

Ono što je bitno, po meni, istaći, izmjene i dopune o kojima večeras govorimo su svakako dobra vijest i za svakog građanina, a posebno za privredu. Kada kažem privredu, pokušaću to da suzim na onu koja je u ovom trenutku najranjivija, a to je dio privrede koji se tiče turizma, koji će biti u odnosu na ove mjesec koji su u toku i koji dolaze biti najviše ranjiv.

Svi smo negdje očekivali da će se cjelokupna situacija vezano za pandemiju negdje smiriti tokom maja mjeseca, da ćemo u junu imati određene nedostatke u odnosu na ciljeve koje smo zacrtali za 2020. godinu. Međutim, došlo je do iznenađenja. Poznato je javnosti na koji način je ta pandemija ponovo prisutna u ovoj mjeri koja je prisutna sada u Crnoj Gori i da je to izazvalo određene probleme koji se osjećaju. Vlada Crne Gore i resor kojem pripadate je odgovorno pristupio ovom problemu. Shvatili smo da ova umanjena koja ste predložili, koje ćemo, iskreno se nadam, svi podržati, bez obzira na naše međusobne razlike i da je ovo nešto što će biti jako korisno i što će, prije svega, održati likvidnost turističke privrede. To su neka naša očekivanja. Nadamo se da u periodu koji je pred nama neki scenario teži od ovog koji je sada prisutan neće

biti toliko izražen, ali da ćemo svakako uložiti sve napore, ukoliko i dođe do pogoršanja zdravstvene situacije koja će svakako uticati na ekonomsku aktivnost, da ćemo odgovorno kao i do sada pristupiti ovom poslu. Ovo je nešto što je posljedica i trećeg paketa mjera, kada kažem treći imali smo dva paketa mjera. Treći paket mjera je bio u iščekivanju turističkih poslenika i svima koji se bave poslom vezano za turizam i da je on ohrabrio i da je na neki način ponudio određena rješenja koja su, mogu slobodno da zaključim, prihvaćena na zadovoljavajućem nivou. Ove izmjene o kojima večeras govorimo doprinijeće jednom takvom ambijentu i da će to dati svoje željene efekte.

Prije svega, zahvaljujem vam se na vašem radu, predanosti i posvećenosti Vlade da na odgovoran način uđe u koštac s ovim velikim problemom koji nije samo problem Crne Gore nego je problem i šire. Nadam se da ćemo pokazati dozu, prije svega, solidarnosti, nakon toga pokazaćemo dozu i stručnosti i sposobnosti da izađemo sa što manje posljedica u odnosu na ovu pošast koja nas je zadesila. U vašem radu osjećam i vašu posvećenost, a nadam se da je i ovo prilika da to podijelimo s građanima u Crnoj Gori i cjelokupnoj privredi. Nadam se da je nešto što je jako bitno, to ste vi u vašem uvodnom izlaganju dosta dobro obrazložili, da je ovaj potez na koji ste se odlučili usklađen s direktivama o kojima ste govorili u samom vašem izlaganju. Mogu samo kao predstavnik građana da vam se zahvalim na jednom takvom odnosu. Nadam se da ćemo zajednički, solidarno, govoriti i o ovoj temi i o benefitima ovog poteza koji je urađen i da ćemo na osnovu trećeg paketa mjera doći do izmjena nekih još drugih zakona koje je neophodno da bi u pravnom smislu zaokružili cjelokupnu priču i da bismo imali i formu i suštinu.

Sušтина je da očuvamo supstancu, da pomognemo koliko možemo, da institucionalno zatvorimo kompletan okvir koliko se od nas očekuje, nas od poslanika koji dajemo glas za ovakav zakon da to uradimo što je prije moguće, mi to i radimo, vi ste objasnili razloge hitnosti. Svima je to jasno ko hoće dobronamjerno i ko želi na određeni način da to prihvati. Mi ćemo biti tu, nadam se, pouzdan partner Vladi, da ćemo dati i što se tiče ne samo glasa za ovaj zakon nego i našu kompletnu podršku i u stručnom i u ljudskom smislu da s ovim problemom izađemo s što manje posljedica. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.07.20 22:29:32)

Zahvaljujem, uvaženi gospodine Martinoviću.

Uvaženi poslanici, uvaženi građani, predlažem da ne završimo ovu tačku dnevnog reda jer nemamo tu sada predstavnike opozicije, smatram da možemo da nastavimo sutra. Predlažem da nastavimo sutra u 15 časova s ovom tačkom dnevnog reda. Završili smo dio diskusija, završili smo uvodna izlaganja. Nakon ove tačke dnevnog reda ...(prekid) možda i od tačke Izbor i imenovanja i mogli bismo onda i da glasamo.

Podsjetiću vas da smo u okviru Osme sjednice Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2020.godini diskutovali i završili pretres povodom tačaka:

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju,

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata,

Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o finansiranju upravljanja vodama,

Predlog zakona o inovacionoj djelatnosti,

Predlog zakona o podsticajnim mjerama za razvoj istraživanja i inovacija,

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti,

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici, kao i Predlog zakona o putevima.

Takođe, završili smo i Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vazdušnom saobraćaju.

Ako ste saglasni, predlažem da nastavimo sutra u 15h sa nastavkom diskusije vezano za Predlog zakona o izmjenama Zakona o porezu da dodatu vrijednost, Izbor i imenovanja i nakon toga glasanje o ovih 11 tačaka dnevnog reda koje smo planirali za Osmu sjednicu Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja.

Vidimo se sutra u 15h. Zahvaljujem se svima vama na kvalitetnim, iscrpnim i sadržajnim diskusijama. Hvala lijepa. Pozdravljam poslanike i pozdravljam građane Crne Gore.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.07.20 15:34:53)

Poštovane kolege, nastavljamo pretres o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodatnu vrijednost. Ovlašćeni predstavnici Vlade su Darko Radunović, ministar finansija i Biljana Peranović generalna direktorica Direktorata za poreski i carinski sistem, ja je pozdravljam.

Izvjestioci odbora su Momčilo Martinović Zakonodavnog odbora i Boris Mugoša Odbora za ekonomiju finansije i budžet. Shvatio sam da su uvodna izlaganja završena.

Sada dajem riječ Srđanu Miliću, a neka se pripremi Boris Mugoša i nakon toga Aleksandar Damjanović i to je to u ime klubova.

Izvolite, poslaniče Miliću.

SRĐAN MILIĆ (30.07.20 15:35:43)

Dakle, mi smo imali priliku na Odboru za ekonomiju, finansije i budžet da razgovaramo sa gospođom iz Ministarstva finansija oko ovog predloga zakona i ovo je dobar predlog. On kasni jedno pet, šest godina i vjerovatno ne bi bila ovakva situacija u turizmu da ste ga tada predložili.

Ja vam predlažem da poslušate vašega člana DPS-a iz Petrovca koji je objasnio vrlo kratko se osvrnuo na ovaj predlog zakona. On je rekao - ne trebaju nam subvencije ništa, trebaju nam gosti. Da bismo imali goste moramo da imamo ozbiljnu politiku u državi Crnoj Gori, a ta ozbiljna politika bi mogla u određenom smislu da se nauči iz načina kako je Hrvatska vodila politiku u oblasti turizma. Ta politika Hrvatske danas je dovela do 60% prihoda od prošle godine na današnji dan. Da budem precizan 60% prihoda na 1. avgust. Mi imamo i predlog da se donacije oslobode. Ne znam od koga je došla ova maska što smo je mi dobili u Parlamentu, ali da zamolim one koji su ovo donirali, da nam ne doniraju više, jer za ovo što smo dobili treba dva fakulteta završiti da bi se vezalo oko glave.

Još jednu stvar vam predlažem, gospođo Peranović, gospodin Damjanović je pominjao firmu u Podgorici koja je na volšeban način, mislim da je preko saopštenja registrovana, ne znam da li je registrovana stvarno, i da je proizvodna cijena ako sam dobro zapamtio tri centa ove maske. Vi ste predvidjeli da za dva miliona evra kupimo opreme i intervetno maske, medicinska pomagala u susret drugom talasu korone. Ja vam predlažem, da predložio sam to ministru zdravlja, međutim on vjerovatno ima ovo oko DRI-a, malo se bavi time sada, meni je simptomatično baš da je jedino ministarstvo čini mi se kojim se bave DRI je baš ministarstvo gdje je SD ima ministra. Sve je dobro to, mogla bi se i ova druga ministarstva malo pročešljati. Predložio sam da se ne uvozi oprema nego da se iskoristi domaća proizvodnja, ako je domaća. To je u ovom dijelu veoma bitno jer ovaj predlog zakona neće smanjiti cijene u ugostiteljstvu i u turizmu. Ovaj predlog zakona, nažalost, neće nam obezbijediti ono što nam treba. Koleginica Pavićević i ja smo u više navrata govorili o raznim temama, pa su neke kolege iz partije to koristili za svoja saopštenja i mi ćemo tu sad vjerovatno oko ovoga svega zaustaviti da ne bismo stvarali potrebu da baš sve se prepisuje od onoga što mi progovorimo.

Moram da vam kažem u onom odgovoru koji ste mi dostavili, zapravo koleginici Pavićević na poslaničko pitanje, da ste zaboravili desetak firmi gdje su direktori iz parlamentarne većine koji imaju plate preko 3.000 evra. Moram da priznam da me strah kad Ministarstvo finansija ne zna koje su firme đe država ima većinsko vlasništvo ili 100% vlasništvo, a u jednoj firmi je 100%, a imate direktorat, ali manje je to bitno.

Želim mom prijatelju Rifatu Fejziću, svim pripadnicima islamske vjeroispovjesti da čestitam sutrašnji najradosniji praznik Kurban bajram, da ga svi zajedno provedu u zdravlju i veselju. Ne samo onima koji su ovdje nego i našoj dragoj dijaspori koji su pravi ambasadori ove zemlje u inostranstvu. Da im kažem da izuzetno cijenim ono što su napravili 2009. godine poslije parlamentarnih izbora kad su došli na razgovore u SNP, kao što znam i da oni cijene 2016. što sam sa njima razgovarao nakon parlamentarnih izbora. Moj poziv svima u Crnoj Gori da prvo definišemo da nam je zdravlje ljudi najvažnije, pa onda glasovi tih ljudi. Sa druge strane da ne dozvolimo da ni jedna teška riječ se progovori u vremenu kada političarima bi bilo pametnije da se bave onim kako da rješavaju probleme građana, a ne da podižu tenzije među narodom. Da oni iz

opozicije koji se budu bavili političkim predstavnicima nacionalnih manjina u Crnoj Gori da odmah kažem da rade u interesu DPS-a. Kolege koji su politički predstavnici nacionalnih manjina u Crnoj Gori nauče se iz primjera Hrvatske gdje se poštuje i ono što je demokratsko pravilo u svijetu. Ukoliko ste politički predstavnici nacionalnih manjina vi treba da budete u svakoj vladi svake zemlje, ali ćete poštovati i ono ko je skupio viši broj potpisa poslanika. Mi smo vam 2016. godine dostavili 39 poslanika opozicije. Tada ste se odlučili za drugu stranu. Sad kažem politički predstavnici nacionalnih manjina će biti u novoj Crne Gore. Na vama je da pratite primjer i gospodina Pupovca i drugih manjina u Hrvatskoj koji su se odlučili da daju ...

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.07.20 15:42:17)

Hvala Vam, poslaniče Miliću.

SRĐAN MILIĆ (30.07.20 15:42:21)

Završavam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.07.20 15:42:22)

Da, završavate o manjinama i njihovom određenju političkom, a govorite o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrijednost.

Molim Vas završite.

SRĐAN MILIĆ (30.07.20 15:42:32)

Evo završavam. Zaista vam se zahvaljujem nemam razloga da na ovakav način ja reagujem jer ste Vi bili korektni i preko minuta sam prekoračio. Hvala vam veliko.

Ja ću vjerovatno na komentar se obratiti vezano za ovaj porez. Znači da se prati taj primjer gdje u politici ne postoje arhineprijatelji, u politici postoje interesi. Interes je ove države da se bolje živi, da se poštenije živi, da se pravednije živi, da se časnije živi. Hvala vam velika.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.07.20 15:43:03)

Hvala i Vama.

Sad pitam, shvatio sam da uvodno izlaganje nije podnio ni Demokratski front ni SDP. Onda dajte da vratimo taj dio. Hoćemo li po redu, ako vam nije problem? Znači, poslanik Branko Radulović, poslanik Raško Konjević, poslanik Boris Mugoša i poslanik Aleksandar Damjanović i time završavamo ovaj dio.

Izvolite, poslaniče Raduloviću.

BRANKO RADULOVIĆ (30.07.20 15:43:30)

Hvala predsjedniče.

Ovo je jedna izuzetno ozbiljna tema, tema koja određuje budućnost Crne Gore ovakva kakva je danas limitirana, pod izuzetno velikim stresom i pred velikim globalnim, a i unutrašnjim što je najveća tragedija, izazovima. Nažalost, građani Crne Gore, Demokratski front je i ovaj put bio u pravu, vlast je uradila što je uradila.

Ovo smo poslali prije dva mjeseca već, tačnije 06.05. tekuće godine, ovo je Vlada dala prije neki dan. Rezultat je sljedeći - da smo na tragediju Crne Gore, da je ovo pik u zdravstvenim

problemima, danas najviše inficirana država u regionu, a da je turizam faktički kolabirao. Ne samo turizam nego i pljoprivreda. Znam iza onih gajbi, jer vazda sam išao u Komane da radim i znam kako je teško raditi, posebno sa motikom, jer bez motike nema poljoprivrede, kad gajba od 12 kila košta dva eura. Kad se onaj plastenik urušava, kad napuste one žuljave ruke onu svoju muku. Znam, bio sam na mojoj prelijepoj destinaciji, niđe nikoga nema, ne svijetli ni jedna kuća, ni jedna vikendica, plaža Ploče, na njoj 10,15,20,50 ljudi.

Ova kriza, gospođo i građani Crne Gore, u najboljem slučaju može da traje dvije godine. Ovaj hibrid koji je korona plus HIV, to je već i dokazano. Nemamo za njega lijeka, ne znamo što će se desiti sa drugim i trećim talasom. Ukoliko bude mutirao i taj lijek koji bude za ovaj patogen neće biti za drugu mutaciju. Mi trebamo da živimo sa ovakvim neprijateljem. Zašto me niste poslušali? Pitao sam zamjenike ili ne znam sad odgovornog za turizam, Davidovića - da li je ovo Vlada pročitala. Nije pročitala. Kao da su nas slušali i Hrvati, i Grci, i Turci, posebno Istrani, primijenili su ove mjere. Da smo primijenili ove mjere onda bi imali manje zaraženih, imali bi frekvenciju. Građani Crne Gore bi se više prvi put poslije mnogo godina kupali i tada bi i turizam preživljavao. Nije važno hoće li se zaraditi, nije ni važno koliko će se izgubiti, ali je najvažnije sačuvati tu nit.

Bojim se da će u ovom talasu i sa ovim vašim mjerama koje sam, pogledajte iskrižao, pogledao u detalje jer ja volim da čitam, mnogi će nestati ove godine. Slušao sam i hotelijera Radulovića, nijesmo brastvenici, ali sam ga slušao. On koji uvijek kaže, ali ne do kraja, ali između redova sam, kad on ne može da izdrži, moji drugari profesori iz turizma kažu da ćemo kolabirati. Ove mjere su nedovoljne. Vi dajete za turizam, a ne kažete da faktički najveći dio se daje za izgradnju novih turističkih destinacija ili za završetak svega toga, ne za čuvanje radnog mjesta. Kako možete u tim kratkoročnim mjerama, evo ovdje imam i prvi i drugi paket, ali ste ih vi ovdje zajednički napisali.

Prvo ovo što me strašno boli, za ranjivu kategoriju, nažalost u Crnoj Gori će biti sve više gladnih. Danas je to možda 30%, sutra 40%. Sve više ima loših kreditnih linija. Ne mogu ljudi da plaćaju. Sve više će biti bankrotstva. Sve više će biti onih koji će ostajati bez radnog mjesta, 50% hotela nam nijesu otvoreni, evo naslovi. Kako 30%, 40%, 50%, 60% do 90%, daleko bilo, u Crnoj Gori onih koji ne mogu osnovne životne potrebe. Kako možete, Brajoviću, pošto ste moj, plaćemo za Crnom Gorom od 90-ih godina, da date sirotinji jednokratno 200 eura i da ovo bude problem.

Ovo što ste vi dali u dugoročnim mjerama, to nema veze. Da ste me slušali formirali biste razvojnu banku, formirali biste fond za spas Crne Gore. Napravili biste hiljade mjera od zelene transverzale, otvorene granice, od vaučera, nula je nadoknada za Morsko dobro jer ga i ovako neće dobiti. Važno je da ostane živ turizam. Ovo je PDV. Neko je davao u prethodnih četiri godine, mi smo za potpune promjene poreskog sistema. To nema veze. Ovo je malo. Čovjek umire, a vi mu dajete kap vode, što to znači?

Trebaju hitne, interventne, radikalne, sveobuhvatne mjere da bi turizam kao jedna važan segment, nadam se da će u budućnosti Crne Gore biti jedan od važnih, a ne jedini, bio dugočno održiv. Pogledajte, ne zavidim, ali me duša boli, jedino Dubrovnik manje, a ostalo prema Istri penje se do 90%. Kolone kola ispred grčke granice. U Turskoj, ovo masovno testiranje za 15 minuta. To stalno pričam. Ne može bez masovnog testiranja, ti ne znam gdje se nalaziš. Možda, Brajoviću, između Vas i mene sada ide virus, Vi imate masku, a ja moram da govorim, ali sam ja imun.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.07.20 15:51:09)

Ne može ni između mene i Vas ni virus da ide.

Poslanik Konjević, a neka se pripremi poslanik Boris Mugoša. Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (30.07.20 15:51:19)

Zahvaljujem.

Poštovani građani, svaki put kada razgovaramo o poreskoj politici, ona svakako negdje treba da preslika ili odslika ono što bi najveći broj ljudi koji se bave privatnim biznisom i privredom u Crnoj Gori trebalo negdje da očekuje. Sve ovo što mi trošimo kroz javni sektor obezbjeđuju nam

upravo oni. Mislim da svaki poreski zakon u Crnoj Gori bi u suštini trebalo da odslika jednu poruku, a ta poruka otprilike glasi - tajkuni ne smiju da budu važniji od svih nas, a strani investitori od domaćih privrednika. Mislim da je to suština poreske politike koju mi trebamo da prilagodimo. Ovo je tipičan primjer kako smo poresku politiku u protekle četiri godine prilagodili dvadesetak ljudi koji imaju privilegovan status u ovom društvu.

Podnio sam jula 2016. godine ustavnu žalbu povodom ovako usvojenog zakona koji danas, na sreću, mijenjamo. Čekao sam dvije godine od Ustavnog suda i Ustavni sud je moju žalbu odbio jer je smatrao da se ne sprovodi nikakva vrsta diskriminacije. Naravno, čast izuzecima u Ustavnom sudu, Ustavni sud se odavno pravi mrtav, šta se god dešava u ovoj državi oni ćute ili se jave posle nekoliko mjeseci kada je sve stavljeno ad akta. Zamislite odluku Ustavnog suda i uopšte odluku tada Parlamenta iz 2016. godinu, dakle da imate dvadesetak privilegovanih hotelijera koji samo zato što imaju više novca od svih drugih ugostitelja, pa su vlasnici hotela sa pet zvjezdica na jugu i četiri zvjezdice na sjeveru, plaćaju manji PDV. Genijalno rješenje koje bi moglo da se svede na ono što je jedan od tih hotelijera prije nekoliko dana rekao - nemojte, ljudi, da pomažete svima, pomozite samo meni. To je logika koja je ovim zakonom prisutna pune četiri godine, da ti koji imaju mnogo više novca od svih 4.000 ugostitelja plaćaju PDV od stopi od 7% samo zato što su privilegovani, a da svi drugi ugostitelji za istu uslugu naplaćuju PDV 21%.

Sada vas pitam da li je neko od tih privilegovanih tajkuna u hotelijerstvu smanjio cijene u protekle četiri godine. Ne. To znači da je imao klasičan ekstra profit u tih 14% razlike PDV-a koji je imao prije i nakon ovog zakona. Nije pomagalo ništa u ovom Parlamentu, ni pitanje jednom ministru ni drugom, ni premijeru, ni lijevo ni desno, četiri godine ovo traje i sada nas je korona morala upozoriti da nešto moramo da uradimo. Mi u ovom bazičnom zakonskom rješenju koji sam barem, u ime moje partije, tražio ove četiri godine, ispravljamo tu diskriminaciju, promijenjen je taj famozni član 24 stav 1.6a koji je prepoznao tajkune, sada kažemo da je to za sve ugostitelje, što je u redu i što jeste mjera neke pomoći u uslovima krize, ali mi nije jasno zašto traje samo godinu dana. Počinje da se primjenjuje od 1. septembra, dakle kada se kakva god, ali glavni dio sezone završi i važi do 31. avgusta 2021. godine. /upadice/ Griješim? Do kada važi, recite slobodno? U redu, izvinjavam se, ali važi godinu dana. Moje pitanje je zašto važi godinu dana kada su Njemačka, Austrija, Britanija, Belgija, Kipar, Grčka, Bugarska, Češka, Litvanija, dvije trećine ovih zemalja su smanjile PDV radi pomoći turizmu u oblasti ugostiteljstva, a Njemačka i, čini mi se, Austrija, mogu pogriješiti, smanjile su opštu stopu PDV-a. Najjača evropska ekonomija i među nekoliko najjačih svjetskih ekonomija, pazite, jedna od prvih mjera koju je uradila je smanjenje opšte stope PDV-a. Nijesu Njemci izgradili takvu ekonomiju, a da o njoj ne znaju ništa nego ta mjera treba da podstakne i da pomogne u uslovima krize privredi.

Druga stvar, nigdje u trećem paketu ni slova, a on ima srednjoročnu ambiciju o smanjenju opterećenja na rad prema poslodavcima. Ubismo poslodavce sa troškovima rada. Među najvećim su u regionu. Vi mislite da u uslovima krize oni to mogu da izdrže? Ne mogu. Ili će otići u sivu ekonomiju, ili će smanjivati broj zaposlenih.

Da završim onako kako sam počeo, ako hoćemo na bilo koji način da imamo poresku politiku koja će odslikavati naše domaće potrebe, tajkuni ne treba da budu važniji od svih nas, a strani investitori od domaćih privrednika.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.07.20 15:57:37)

Sada riječ ima poslanik Boris Mugoša, a neka se pripremi poslanik Aleksandar Damjanović. Izvolite.

BORIS MUGOŠA (30.07.20 15:57:45)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Uvažene poslanice i poslanici, poštovana predstavnice Ministarstva finansija,

Ovo su posljednja izlaganja poslanika u ovom mandatu, pa ima tih predizbornih emocija, vidi se da je to naglašeno kod određenih kolega, ali dobro. Građani će to na pravi način, siguran

sam, moći da prepoznaju.

Na dnevnom redu je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrijednost. Dolazimo do onoga što, čini mi se su mnogi od nas tražili, neki su puno pričali, drugi su zapisali u izbornom programu pa nijesu barjačili time. Pročitacu vam da smo mi u izbornom programu za parlamentarne izbore napisali da se zalažemo za snižavanje stope PDV-a za sve usluge u ugostiteljstvu na 7%, ali nismo svaki dan to pričali nego smo to zapisali i stali smo iza toga i možda kasnije nego što je trebalo, ali došlo je na dnevni red.

Često se dešava kada ste u opoziciji da bi sve smanjili, to je klasika opozicionog djelovanja, sve poreze bi smanjili, sve doprinose, sve živo bi smanjili. Naravno, možda vam se nekad ukaže prilika da ste u vlasti pa nemate tu logiku, ali ipak mora se malo odgovornije pristupiti javnim finansijama. Smanjenje PDV-a je svakako mjera koja je potrebna i neophodna, ali da li će dati efekat koji očekujemo? Nažalost ne, zato što je ona skopčana sa prometom u turizmu. Mi znamo da se dešava da je on ozbiljno uzdrman, u Crnoj Gori zbog takve strukture ekonomije posebno. Reći ću vam podatke na svjetskom nivou da je prema procjenama Svjetske organizacije turizma od januara do maja gubitak turističke privrede 320 milijardi dolara, da je neka procjena s početka maja koja će biti, vjerovatno sada još gora je da je na nivou godine ta procjena od 900 milijardi do 1.200 milijardi dolara, negdje pad od 60% do 80%. Turistička privreda je jedan od segmenata koji je najviše pogođen krizom.

Ono što nije dobro za nas da smo mi u prošloj godini imali preko 11.000 domaćih sezonskih radnika i tada smo postigli rekordan broj. Nažalost, ove godine će se to svesti na par hiljada, što će i sa te strane biti ogroman gubitak. Logično pitanje - zašto godinu dana. Mislim da će ta mjera trebati da se produži. Siguran sam da će ozbiljne negativne posljedice ove epidemije liječiti u godinama pred nama, u tri, četiri, pet godina. S druge strane, hajde da vidimo što je to što može donekle da spasi turističku privredu. Tu govorimo o tom paketu kratkoročnih mjera u iznosu do 68 miliona eura. Nažalost, u ovom naletu predizbornih vapaja ništa to nije bitno, bitno je samo nešto da kritikujemo, tako je uvijek u životu lakše pristupati nekim stvarima, ali vječna kritika znači neodgovornost. Ipak, trebamo neke stvari posmatrati realnije. Subvencija kamata na kredite za reprogram kredita kod IRF i banaka, kod kredita za likvidnost subvencija izdavaocima privatnog smještaja i turoperatorima, pa ovo smanjenje PDV-a su dobre mjere. Da li su dovoljne, mislim da nijesu. Siguran sam da će biti i četvrtog, pet i šestog paketa mjera podrške. Jer, po nekim prognozama, za par godina ćemo se vratiti na nivo iz 2019. godine. Moramo svi da znamo da nam je taj nivo bio rekordan i da su to rezultati na koje smo u tom trenutku trebali svi da budemo ponosni.

Kada smo govorili o rebalansu, tada sam rekao da procjena pada turističkog prometa od 40% je previše optimistična. Nijesam znao i nijesmo znali za ovaj drugi još gori talas, ali definitivno da te cifre nisu realne. Da li se one sada kreću od 80% do 90%, da li će septembar, oktobar nadoknaditi nešto, nadamo se svi da hoće, ali će biti veoma teško ako se nastavi ovaj trend kod epidemije zbog zatvaranja granica. Da li ćemo mi moći da podstaknemo domaće turiste da dignu taj promet, to je izazov. Sada smo svi u određenoj vrsti realnog straha od svega ovoga što se dešava. Imamo obavezu prema turističkoj privredi da uradimo sve što je u našoj moći. Jedan sam od onih koji smatra da trebamo da restrukturiramo ekonomiju i da je guramo ka realnom sektoru, ali ne način da uništavamo turističku privredu, to je pogrešna teza. Treba da valorizujemo sve resurse u turizmu, ali sa druge strane mnogo više moramo da realizujemo resurse u segmentima poljoprivrede, drvoprerade i drugim granama. Ono što još treba da znamo, da gubitak u turizmu povlači i gubitak u drugim komplementarnim sektorima.

Ovo jeste dobra mjera. Siguran sam da će svi glasati za ovaj zakon. Vidjećemo njene efekte. Oni bi bili mnogo veći da smo to uradili neku godinu ranije kada smo imali ogroman broj turista. Ono što svi zaboravljamo, mjeru u ovom zakonu, gdje mi poreskim obveznicima olakšavamo poslovanje tako što im sada dajemo mogućnost da svoje račune izdaju u elektronskom obliku ukoliko se sa tim saglasi primalac računa. Do sada su morali da traže odobrenje od poreskog organa, rasterećujemo i poresku administraciju u određenom smislu. Mislim da je ovaj set mjera u ovom zakonu dobar, a čini mi se da ćemo o turizmu, o podršci turističkoj privredi morati da pričamo još dugo vremena.

Samo za kraj da kažem pošto je ovo posljednje obraćanje, naravno neću ga završiti sa političkim porukama. Mislim da, kada su ove stvari u pitanju, potpuno je nebitno ko je pozicija i

opozicija. Svi ćemo mi živjeti u ovoj Crnoj Gori. Čini mi se da nam u tom smislu treba malo više razumijevanja da zajednički koncipiramo neke mjere, da sve što je dobro ne govorimo da je loše samo zato što ga neko drugi predlaže, taj princip ne smijemo da radimo. Jer, sudbinu svega ovoga ćemo zajedno dijeliti, bez obzira kako se zovemo i prezivamo. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.07.20 16:05:19)

Hvala.

Poslanik, Aleksandar Damjanović. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (30.07.20 16:05:27)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, gospođo Peranović,

Probaću u manje od sedam minuta, kao što je moj prethodnik imao, da završim diskusiju.

Da se izvinim, čuh da je zakazan sada čuveni Odbor za ekonomiju, finansije i budžet oko ovog mog amandmana, kako se potrefi da sada moram u plenumu da pričam, ali dobro, šta ću.

Da se i ja pridružim čestitkama iz ovog doma i da svim pripadnicima islamske zajednice čestitam Bajram, da ga provedu u zdravlju i veselju i u ličnoj sreći i zadovoljstvu.

Pošto je obavljena ta čuvena sinoćna rasprava, to je postao specijalitet u ovom Parlamentu, brzopotezna, o Zakonu o energetici, imao sam prilike iz kluba, a onda iz kuće zbog obaveza odgledam dio diskusije. Svakako ostaje interesantno da ćemo i dalje biti jedina država na svijetu čija je državna kompanija Elektroprivreda od konkurencije da otkupljuje električnu energiju od vlasnika malih hidroelektrana i vjetroelektrana po duplo i troduplo skupljoj cijeni i to s 30 godina rokom i to po fiksnoj cijeni koja se sada tri puta veća od berzanske. Tako da pozdravljam gospodina Noveljića, direktora i želim mu da i dalje poštuje načela 139 i 140 Ustava Crne Gore koji govore tamo o nekoj fer konkurenciji i razbijanju monopola itd.

Ispred nas je Predlog izmjena i dopuna Zakona o PDV-a, naravno stigao je sa zakašnjenjem, ali šta je tu je. Gospođo Peranović, uvažavam odsustvo, iz opravdanih razloga, gospodina ministra, imao bih jedno pitanje za njega pa ćete Vi zaprimiti pitanje.

Što se tiče ovog predloga zakona, odmah da pročitam dio obrazloženja kojim obrazlažete zašto mijenjate onaj čuveni volšebni 24a član koji je dao ovim hotelijerima i tajkunima, biznismenima, našim prijateljima i poznanicima da imaju smanjeni PDV na hotel od četiri i pet zvezdica. Ovdje kažete da je to u suprotnosti s direktivom 2006/112 o zajedničkom sistemu PDV-a i isto je, po mišljenju Evropske komisije predstavljalo teritorijalnu diskriminaciju. Evropska komisija vas je natjerala da malo revidirate. Postojeće zakonsko rješenje se ne nalazi u većini poreskih zakonodavstava zemalja okruženja. Što smo usvajali ako smo nešto uradili protiv naših prijatelja iz Brisela, da se ljute na nas i stalno nas udaljavaju od evropskih integracija i stalno smo mi ovdje prepoznati kao donosioci zakona, kao neko ko, u stvari, koči naš put. U Vladi Crne Gore aktivno, počevši od ljudi zaduženih za resor evropskih integracija do premijera, govore da je, u stvari, Parlament Crne Gore kočničar evropskih integracija Crne Gore. Vjerovatno se i slažem sa tim stavom. To je jedna od rijetkih stvari oko kojih se slažem sa predstavnicima Vlade Crne Gore. Ali, dobro.

Dali ste obrazloženje zašto ovo radite. Ja sam gospođo Peranović dva amandmana onako sitna dao, jedan koji daje ovaj rok od šest mjeseci, a ne tri mjeseca za primjenu ovog elektronskog načina dostavljanja Poreskoj upravi, imajući u vidu da mi neke stvari koje smo osmisli elektronski poput fiskalizacije nijesmo završili tokom 2020. godine. Neke smo prihode planirali nekih 12 miliona, čini mi se, pa smo to odložili za 2021. godinu, a ovamo ćemo da prihvatamo plaćanja u nematerijalnom obliku i slično, dajte rok od šest mjeseci, tri mjeseca je kratak rok. Znam o čemu govorim neće biti dovoljno vremena da se uhoda sistem.

Dao sam i amandman 2 na član 7 izmjena i dopuna to je ovaj član 71d koji govori da ovu normu smanjenja PDV-a na 7% za, da ne čitam sad za sve, znate i sami na što se to odnosi, dakle, pripremanje usluživanje hrane, flširana voda za piće, bez alkohola, negazirana pića u

restoranima, objektima, dakle vi ste dali do 2021. godine, evo ja sam vas zamolio da date to do 2022. godine, do kraja te godine. Pa ako je ova godina prsila ili propala, pežorativno naravno u smislu turizma, ako će iduća godina da bude neki pokušaj da se vratimo, ajde da dobijemo zamah te 2022. godine, pa dajte malo prostora ugostiteljima i ljudima koji se ovom djelatnošću bave po primorju prije svega i u turizmu da prodišu. Evo da vidim hoće li Ministarstvo finansija imati filinga da taj dio završi.

Naravno, ostaje jedna stvar koja je interesatna. Pomenuo sam ovaj Zakon o fiskalizaciji u prometu proizvodnje i usluga naravno odložena je onda i primjena ovog člana 32 iz Zakona o PDV-u gdje se i dalje koriste registar, kase itd., a ovamo se vrši faktički jedna elektronizacija zbog kovida, dobro da vidimo.

Ono što bih na kraju iskoristio je jedna simpatična stvar koja se tiče upravo PDV-a. Ja sam gospođu Peranović, Ministarstvu finansija uputio dopis davno, davno 4. juna tekuće godine, da mi u skladu sa članom 50 Poslovnika Skupštine dostavi informaciju o tome, uglavnom o poreskim oslobođanjima shodno Zakonu o autoputu. Naravno, i o tome koliki je povraćaj PDV-a izvođaču, odnosno podizvođačima u navedenom periodu, ukoliko je to moguće po godinama, izvođačima itd. Onda sam dobio detaljan odgovor od Ministarstva finansija gdje su mi dati ti podaci, a ja naravno uredno obavijestio javnost, jer mi sve ovo radimo zbog javnosti. Međutim, na ovo jedno moje malo potpitanje ko je sve oslobođen, odnosno kome je sve izvršen povraćaj PDV-a rečeno mi je da to ne možete da izvučete jer vi nemate te podatke, to bi mogla Poreska uprava jer su ti podaci dati zbirno pošto se ove firme bave i nekim drugim djelatnostima. Ja sam vas onda ponovo zamolio, odnosno Ministarstvo finansija, gospođu Peranović, da mi se dostavi kratko, jasno i glasno, kad vi to sve imate, da u skladu člana 50 informaciju o tome u kom iznosu je poimenice svakom angažovanom podizvođaču na projektu autoputa izvršen povraćaj PDV-a. Odnosno koliko iznosi poreski kredit u periodu od početka radova pa zaključno sa 1. julom 2020. godine, uz razumijevanje činjenice da ti podizvođači imaju druge aktivnosti na osnovu koje ostvaruju ili PDV kredit ili PDV obaveze?

Ja sam ovo skockao onako da bude lijepo, čitljivo. Pa je neophodno izuzeti samo aktivnosti projekat autoputa. Nijesam dobio odgovor, ja sam danas preko generalnog sekretara tražio urgenciju. Da vam kažem zašto. Zato što je povraćaj PDV-a na autoputu, shodno zakonu koji je ovaj dom donio, najveća pljačka u istoriji Crne Gore. Desetine miliona vraćaju podizvođačima koji ništa ne rade i samo im se vraća PDV, a oni se podizvođači. Zbog načina kako je glasan zakon i sa rješenjima o oslobođanju itd. E ja ću ove podatke tražiti koliko god bude u mojoj moći kao poslanik ili kao građanin, da vidimo otprilike koliko je ko zaradio na najlakši mogući način preko svih nas na autoputu. Pretpostavljam da ćete mi dati te podatke pa ćemo o tome nastaviti diskusiju. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.07.20 16:12:37)

Hvala.

Sad prelazimo na diskusije poštovane kolege. Prvi ima riječ poslanik Nikola Rakočević, neka se pripremi poslanik Predrag Sekulić.

Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (30.07.20 16:12:55)

Zahvaljujem predsjedniče.

Prije svega koristim priliku da, kao i moje kolege se pridružim čestitkama i da čestitam Kurban bajram svim pripadnicima islamske vjeroispovijesti. Mislim da su vrijednosti islama istovremeno i vrijednosti svih dobrih ljudi u Crnoj Gori, a i u cijelom svijetu i mislim da ćemo praktikujući te dobre vrijednosti i dobre osobine najbrže prevazići krizu koja je pred nama. Manjine su svakako u Crnoj Gori dale neizbrisiv trag i daju neizbrisiv doprinos, nemjerljiv doprinos modernoj i evropskoj Crnoj Gori multietničkoj, građanskoj i zbog toga smo im naravno veoma zahvalni, i zbog toga i tim prije želim da još jednom čestitam veliki praznik.

Prelazeći na temu dnevnog reda dopustite da se prisjetimo da je država Crna Gora i svi mi kao građani Crne Gore, i sve institucije na pravilan i efikasan način smo se izborili sa prvim talasom pandemije korona virusa. Sve institucije su, nebrojano puta smo kazali i vrijedi ponoviti svaki put kada govorim na ovu temu, pokazale da su kompetentne, pokazale su da su stručne, pokazale da imaju snagu da sa najtežim globalnim izazovima se izборе na pravilan i dobar način. Naravno, ništa od toga ne bi bilo moguće da građani Crne Gore nijesu disciplinovano i vrlo korektno uradili svoj dio posla i tada smo prevazišli prvu fazu, prvi talas, pandemije korona virusa.

Prisjetimo se da su govorili da ne možemo, govorili su da naše institucije nekompetetne da su naše institucije nedostatne da nemamo snage ni u državi, da nemamo snage ni u kadru. Ipak pokazali smo da su sve insinucije i sve optužbe da institucije Crne Gore nijesu funkcionalne bile su samo farsa i samo isprazna politička priča. Pokazali smo svi i to ne političke partije nego institucije i ljudi koji sjede u tim institucijama koje rade odgovoran posao da je Crna Gora ipak u ovih deset i više godina napredovala, i u kadrovskom i u institucionom smislu. Ono što slijedi Crnoj Gori jeste borba sa izazovima i borba sa krizom koja će nesumnjivo nastupiti, a vezana za ekonomiju povodom koronavirusa. Upravo zbog toga valja podsjetiti da smo upravo iz ovih skupštinskih klupa dobijali poruke da smo bankrotirali, pa smo mi ipak u prvom paketu izdvojili 280 miliona eura za pomoć, prije svega za tekuću likvidnost i najugroženije kategorije. Ponovo su rekli da smo bankrotirali, pa smo u drugom paketu izdvojili 40 miliona za očuvanje radnih mjesta i sačuvali ekonomiju.

Ponovo su rekli da smo bankrotirali, a mi smo ipak izdvojili 1,22 milijarde eura za srednji i dugi rok za oporovak crnogorske ekonomije, oslanjajući se ne samo na subvencije, ne samo na dotacije i na pomoć već praveći na istovremeno strukturu razvojne komponente naše ekonomije za vrije koje dolazi. Kazali su takođe da nemamo senzibilitet za najugroženije, pa smo ipak pokazali da smo brojnim mjerama pomoći i socijalnim davanjima pomognu onima kojimaje pomoć najpotrebnija. Prisjetimo se samo prije nekoliko dana Ministarstvo ekonomije kroz javni tender za 200.000 eura pribavilo odnosno nabavilo kroz javni postupak pakete pomoći koi su podijeljeni najugroženijima u Rožajama i Gusinju. To je briga i to je način na koji se vodi briga o najugroženima. Dakle, Vlada Crne Gore je uspjela da i na taj način pomogne onima kojima je pomoć najpotrebnija.

Treći paket pomoći podrazumijeva i ovaj zakon o kojem govorimo - Zakon o porezu na dodatu vrijednost. Spustili smo stopu na 7% za ugostitelje, to je mjera koja se iz ovih klupa često slušala kao prijedlog da unaprijedimo našu ekonomsku sliku. Evo sada Vlada je procijenila da je trenutak da pomognemo dodatno našoj ekonomiji na način što ćemo tu stopu učiniti ovakvom kakvom imamo u Predlogu zakona. Fiskalni efekat je smanjenje naplate po osnovu PDV-a za 16 miliona, međutim očekujem da će mnogi ugostitelji izaći iz sive zone, na ovaj način biti stimulisani da izađu iz sive zone, pa očekujem čak i povećane finansijske efekte. Svakako ovo je jedan od zakona koji će pomoći da naša ekonomija dodatno ojača svoj karakter.

Takođe, prisjetimo se da smo juče razgovarali, a danas ćemo usvojiti Zakon o PIO na taj način smo pokazali svoju brigu o penzionerima i najstarijoj kategoriji, koja je gradila državu Crnu Goru. Sve ovo kada imate u vidu, naravno naša politička konkurencija će reći da to radimo pred izbore, da to radimo da dobijemo političku podršku i politički poen. Mi ćemo reći - ne. To je rezultat kontinuiranog rada i ove Vlade i ove vladajuće većine, da uspostavimo održivi sistem u Crnoj Gori i da uspostavimo državu socijalne pravde i da ojačamo našu ekonomiju. Tačno je naravno, očekujemo podršku građana i zbog ovih zakona i zbog mnogo čega drugog što smo dobro uradili za Crnu Goru. Ne donosimo zakone zbog izbora, ali očekujemo da će građani prepoznati da su i ove mjere i ovaj rad Vlade i ovaj rad ove skupštinske većine za korist građana Crne Gore i da će u skladu sa tim 30. avgusta naravno dati povjerenje onima koji povjerenje zaslužuju. Dati povjerenje onima koji su kompetentni, koji su radni, koji svoju političku praksu pokušavaju da artikulišu kroz konkretne prijedloge, a ne kroz ispraznu političku priču. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.07.20 16:19:52)

Hvala Vam.

Imate dva prijavljena komentara, prvi je komentar poslanika Srđana Milića.

Izvolite.

SRĐAN MILIĆ (30.07.20 16:19:59)

Dakle, moram da kažem, da sam očekivao da će se neko ustati i govoreći o PDV-u doći do pandemije korona virusa, a nijesam očekivao da će prvi iz DPS-a odmah to progovoriti. Radi se o činjenici da se pokašalo na jedan politički primitivan način zakazivanje sjednice Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje ubrati politički poeni onda kad se smatralo da treba sve sada reći da je sistem odgovorio. Kako je sistem odgovorio najbolje znaju građani Crne Gore i najbolje zna pola vaše Vlade. Nažalost po građane, i ponavljam još jedanput, važniji je svaki život ljudski, no svaka diskusija, svaki politički poen i svaka takozvana pobjeda sa političkim takmacima.

Drugo, Ustavni sud je oborio onu odluku o objavljivanju spiskova, pa me interesuje, a izašao je ovaj vrli direktor Savjeta Agencije za zaštitu podataka pa sam njemu poslao jedno pitanje. Pošto je on stručnjak za to da mi objasni, kako će ljudi na izborima pošto u ovom trenutku ima preko 2000 zaraženih, računajući 10.000 ljudi u samoizolaciji, kako će oni u biračkim odborima imati mogućnost da znaju imena i prezimena onih kod kojih treba poći, a oni su zaraženi? Ustavni sud je oborio odluku da niko ne smije da daje podatke, to je suština onoga čim se mi danas suočavamo.

Ali ajmo na boravišnu taksu - na turizam, na današnji dan 30.07.2020. godine, u Crnoj Gori ima 35.000 ljudi manje zaposlenih nego 30.07.2019. godine. U Hrvatskoj ima manje gostiju, ali su veći prihodi. Zašto? Zato što svi trče sada da prijavljuju goste, kad sam to predložio 15. aprila, bili ste Vi tu kao predsjednik Kluba DPS-a, sjećam se dobro da ste i Vi imate političke hrabrosti da to progovorite. Da nemate što da nešto posebno dodate na ono što sam predložio. Tad sam rekao gospodo mi ne možemo da budemo veći katolici od pape, naučimo se od Hrvatske, ulaze turisti ali moramo da znamo gdje turisti dolaze. Na takav način bismo obezbijedili da kroz praćenje dolaska turista imamo i kroz beneficije koje moramo da obezbijedimo tim turistima, da imamo mogućnosti za povećanje prihoda.

Gospodine Rakočeviću, u zadnjih sedam godina ostvareno je skoro 80 miliona noćenja, naplaćeno je 25 miliona boravišne takse, po tom osnovu izgubljeno je 50 miliona evra. Neformalna ekonomija u turizmu je preko 40%, ako je prošle godine bilo milijardu i 200 miliona prihoda od turizma, izgubili smo 500 miliona evra državnih prihoda od turizma i to je lako dokazivo. Hvala Vam, predsjedniče.

PREDSJEDNIKIVAN BRAJOVIĆ (30.07.20 16:23:17)

Hvala i Vama.

Sada ima odgovor na komentar, poslanik Rakočević.

Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (30.07.20 16:23:23)

Zahvaljujem predsjedniče.

Uvažni poslaniče Miliću, tačno je da smo ja i moje kolege kadri da kažemo da je ono što se čuje iz klupa opozicije kad kad tačno. Nažalost, moramo reći da uglavnom slušamo političke priče koje nemaju utemeljenja u istini. Ono što ste Vi kazali ispravno ste rekli, nemam problem sa tim da kažem. Vaš prijedlog je bio precizan i tačan. Tačno je da najčešće prijedloge koji stignu iz vladajuće većine i Vlade su pravovremeni, ponekad je tačno da su vaši prijedlozi pravovremeniji. Međutim, nije zgorega naći demokratske zrelosti i reći - tako je u pravu ste, prihvaćemo prijedlog i čini mi se da i ovaj zakon nas sve okuplja i mislim da ćemo oko ovog zakona se svi usaglasti.

Rekli ste da sistem nije odgovorio na izazove pandemije korona virusa u zdrastvenom smislu, i rekli ste građani će to ocijeniti, i ja pozivam građane da to ocijene. Da ocijene ko je radio, ko je pokazao na koji način se danonoćnim radom i trudom pravi sistem koji je uveo državu Crnu

Goru pozicionirao na prvo mjesto kao korona free državu. Dok smo sve to radili iz ovih klupa ovdje ne mislim na Vas, ali mislim Vaše kolege pozivali su kako virus ne postoji, kako maske treba da se skinu, kako treba da se grlimo, kako ne treba da poštujemo socijalnu distancu. To je između ostaloga uticalo da danas imamo ovoliki broj ljudi koliki imamo. Naravno, znamo na koji način se importovao virus i znamo na koji način sada i Crna Gora ima ponovo izazove na koje će pružiti odgovor. Sve ovo čak i ovo o čemu danas govorim, dakle ekonomski zakoni, nova razvojna vizija Crne Gore, treba da pomogne da se prebrodi izazov pandemije korona virus, jer i ekonomski, kao i zdravstveni segment korona virusa podjednako važan.

Mislim da radije bi trebali da zajednički konstatujemo da su i građani i institucije pokazali spremnost, zrelost i kompetentnost i mislim da to treba da raduje ne samo ljude u vlasti, nego ljude i u opoziciji, jer dostignuća institucija nijesu dostignuća vladajuće partije. To su dostignuća svih nas i države Crne Gore. Problem opozicije je u tome što konstatno, decenijama već zbog političkih razloga poistovjećuje institucije i vladajuću partiju - Demokratsku partiju socijalista. Valjda iz razloga što želi da prikaže kako su institucije subjektivne. Sada imate politički problem, jer ste napravili ambijent u kojem se poistovjećuju institucije sa DPS-om, a sada su te institucije pokazale da su najbolji dio ovog društva. Da su konkurentni na globalnoj mapi, da smo ozbiljna država. To nije zasluga samo vladajuće partije Demokratske partije socijalista, zasluga je svih građana, ali ste napravili sebi štetu. Percepcija građana je da je ova vlast, i potpuno je pravilna percepcija, uradila sve i napravila pravilne poteze u borbi protiv pandemije korona virusa.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.07.20 16:27:20)

Zahvaljujem, poslaniku Rakočeviću.

Opominjem opoziciju da nastavljamo dalje. Dajem riječ Rašku Konjeviću, koji ima komentar na izlaganje gospodina Rakočevića. Sad opominjem i opoziciju i dio vlasti da omogućimo gospodinu Konjeviću da iznese svoje komentar. Molim vas.

RAŠKO KONJEVIĆ (30.07.20 16:27:40)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Kolega Rakočeviću, pretpostavljam da ste u Zakonu pogledali i obrazloženje. Da Vas podsjetim ovakvu diskriminatornu normu su predložile Vaše kolege jula 2016. godine, odavde iz klupe, čak nije bio ni prijedlog Vlade, nego prijedlog tri poslanika DPS-a. Ovo do dvadeset tajkuna ima PDV 7% to je izvorno bilo iz Parlamenta.

Gledajte sad šta kaže Vlada u obrazloženju. Kaže - takođe predlaže se opozivanje i tako dalje i tako dalje, s obzirom da postojeći način oporezivanja - ovaj koji sad važi, je u suprotnosti sa Direktivom 2006/112 o zajedničkom sistemu PDV-a i isto je po mišljenju Evropske komisije predstavljao teritorijalnu diskriminaciju u vezi poreskih stopa. Moja malenkost evo tri-četiri godine govori da je to diskriminacija klasična i vi kažete svi koji mislite, ne mislim na Vas direktno, obično zalijepite etiketu populizma, a Ustavni sud se pravi mrtav.

Postojeće zakonsko rješenje, pazite sad dalje, se ne nalazi u većini poreskih zakonodavstava zemalja u okruženju. Znači ovo je najbolji dokaz što je Vlada napisala, hvalim Vladu. Najbolji dokaz da ste protekle četiri godine u džepove dvadesetak tajkuna strpali milione eura na razlici u stopi PDV-a. Vi i ja ćemo u ovom Parlamentu da budemo pristojni, pa da ne navodimo imena. Ja ću reći samo jedno, vlasniku Splendida ste milione stavili u džep. Možda vlasnik Splendida ima neke političke veze, moguće, ali milione u džep. Čovjek nakon svega ovoga kaže - ljudi nemojte da dajete drugima samo meni, navikao čovjek. Pazite kolega Rakočeviću, Vi ste izašli i rekli da u trećem paketu Vlada pomaže privredu 1,22 milijarde u srednjem roku. Da je u prvom paketu podržala sa 240 miliona, a u drugom paketu sa još 40 miliona. To bi, ako ja saberem ovo na brzinu negdje bilo 1,5 milijardi, ako je to stvarno tako. Crnogorska ekonomija u četiri godine ima ozbiljnu budućnost. Samo da vas podsjetim.

Prije dva mjeseca iz vašeg Kluba kada smo mi vrlo ljubazno ministru finansija govorili da ta procjena da će prihodi u turizmu u ovoj godini, pazite biti samo 40% manji, a da će u postsezoni

da budu 10% veći nego prošle godine mi smo vam govorili da to nije realno. Ja bih volio da je to tako i sad vam kažem, ja bih volio da je ovo što je na papiru zapisano bude tako. Ali ću vam samo dati jedan primjer - od 1,22 milijarde se računa Hidroelektrana Komarnica da bude izgrađena negdje 250 miliona vrijednosti da nekog investitora nađu. Znači kada je ta Komarnica trebala da bude završena po drugom strateškom dokumentu Vlade? Već je trebala da daje struju, već četvrta godina. To vam je isto kao ona Termoelektrana iz septembra 2016. godine drugi blok u Pljevljima i kad ga Pljevljanci neđe vide da je izgrađen neka jave nekome pošto ga mi ne vidimo.

Tri podatka na blic. Prvi paket 800.000 za socijalu, drugi paket 1.800.000, a 45.000 nezaposlenih nijesu obuhvaćeni ni jedinim, ni prvim, ni drugim, ni trećim paketom. U četiri godine mandata Vlade realne plate 4% manje, realne penzije 4% manje. Sve zvanični podaci. U Crnoj Gori platu do 400 eura ima 90.000 ljudi od ukupno 160.000 zaposlenih. Penzioneri kao druga kategorija 60.000 ima penziju do 288 eura. Možemo kolega Rakočeviću i Vi i ja oko mnogih stvari da se složimo ili ne složimo, ali ove cifre su zvanični podaci. Naša je obaveza i moja i Vaša i svih nas bili u vlasti, bili u opoziciji je zajednička, jer se bavimo javnim poslom. Kako da se dođe do ekonomije koja će popraviti životni standard, odnosno koja će popraviti platu prosječnog čovjeka? Ovo danas da imate podatak da 90.000 ljudi radi za platu do 400 eura, a da 90.000 penzionera ima penziju do 288 eura to je daleko od normalnog životnog standarda koji naš građanin očekuje i od Vas i od mene i od bilo koga ko se bavi javnim poslom. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.07.20 16:33:27)

Gospodine Rakočeviću, izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (30.07.20 16:33:33)

Hvala, potpredsjedniče.

Uvaženi kolega Konjeviću,

Jeste li zadovoljni Vi ovim zakonom koji je Vlada predložila? Hoćete glasati za zakon? Onda nijeste dobro pročitali zakon. Koliko se ja sjećam jedna od Vaših mjera i predloga je bilo upravo otprilike ovakav način uređivanja ove oblasti i ja Vam se zahvaljujem zbog toga i mislim da ste bili u pravu kad ste to predlagali. Evo sada nakon analiza, nakon procjene da je našoj ekonomiji potreban ovakav zakon, evo ga ovaj zakon, evo prilika da se usaglasimo oko nečega. Da li ste pogledali treći paket, jer kada ja kažem da treći paket interpretiram ono što je Vlada predložila iznosi 1,2 milijarde eura onda to djeluje imponozantno, ali kada Vi ustanete i komentarišete to što sam kazao djeluje da tu nema ništa sem neki bakšiš. Pa onda, evo dozvolite da pročitam.

Za kratkoročne mjere je izdvojeno 127 miliona eura, u sektoru turizma - 83 miliona, je li malo? Za podsticaj poljoprivredi, agroindustriji i ribarstvu tri miliona, unapređenje konkurentnosti privrede - 18 miliona, podrška privredi kroz subvencije zarada - četiri miliona. Žao mi je što nijeste govorili o podršci o privredi kroz subvencionisanje zarada. To je takođe vaša tema, to je takođe dio onog paketa ekonomskog koji ste predlagali. Žao mi je što ne pepoznate da smo se oko nečega usaglasili, da smo nešto dobro uradili za mjere, za srednji i dugi rok. Tu je kako sam mogao zaključiti samo neki bakšiš, a zapravo riječ je o jednoj milijardi eura. Za jačanje djelatnosti IT ne znam da li ste diskutovali povodom zakona uvažene ministarke Damjanović i kako ćete se izjasniti povodom tih zakona, ali dopustite samo da se podsjetimo da je na ovoj sjednici predložen takođe Zakon o inovacionoj djelatnosti i Zakon o podsticajnim mjerama za razvoj istraživanja inovacija. To je bio program koji Vlada predviđa i ova vladajuća većina za perspektivu, za dalju dinamičnu viziju ekonomskog razvoja Crne Gore. Izdvojeno 29 miliona, ja mislim da nije malo. Za podršku u sektoru turizma 131 milion u srednjem i dugom roku.

Mislim da su ovo konkretni podaci. Nijesam ovaj svoj komentar iskoristio da tako dobro slatkorječivo kao Vi, politički umješno diskutujem, samo sam čitao, to je možda dosadno, brojke su možda dosadne, ali su egzaktna i jedina istina. Mislim da će svaki građanin i svaki privrednik osjetiti boljitak, osjetiti viziju koju smo stavili pred građane i pred državu Crnu Goru.

Mislim da oni to već osjećaju, da to već vrednuju i politički cijene, mislim da će u narednom periodu. Zbog toga mislim da nam valja svima pohvaliti napore, pokuditi ono to ne valja, ali kada dođe neki dokument u ovaj Parlament, kada dođe u javni prostor neki prijedlog oko kojeg bi se mimo ovog mikrofona usaglasili valja nam s vremena na vrijeme reći to i u mikrofonu.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.07.20 16:37:35)

Gospodine Rakočeviću,

Ja sam nekoliko puta rekao da Ustavni sud nije podržao odluku, da je to princip koji ne ispunjava sve uslove, tako da odbio bih inicijativu koja je bila vezana za PDV. Takođe sam rekao da smo o ovome dugo pričali na Vladi u prethodnom periodu nijesu se bilki stekli uslovi, jer je plan bio da se prvo krene sa jednom grupom, a onda poslije da ide postepeno na sjever i tako dalje, tako smo sigurni da je ovo što vi govorite onako u tom dobrom pravcu i da će PDV u ovom smanjenom iznosu sigurno podstaći neke druge sektore. Vidjeli smo da je i sektor nauke otvorio vrata. Hvala. Dajem riječ Aleksandru Damjanoviću.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (30.07.20 16:38:30)

Gospodine Rakočeviću, naravno evo Vi ste se pitali da li ćemo podržati ovaj predlog zakona koji dosta kasno dolazi. Ja sam neko ko u ovom sazivu principijelno zbog odnosa parlamentarne većine prema nama u opoziciji, zbog gaženja kontrolne nadzorne funkcije ovog doma i unižavanja Parlamenta ne učestvujem u glasanjima kada predloge daje parlamentarna većina, odnosno Vlada. Ipak, napraviću izuzetak pa ću glasati večeras za ovaj Predlog zakona ukoliko prihvatite amandman koji sam podnio i ukoliko do 2022. godine do kraja sezone 2022. oslobodite, odnosno pustite ovu stopu. Apelujem da se razmatra da se faktički briše ono vremensko ograničenje i da imamo sniženu stopu i za ubuduće. Tako da je to fer ponuda. Nije samo stvar da kažem te ponude, nije stvar ni činjenica da je Ustavni sud rekao da je ovo ustavna bila norma, zakonita norma, a da naš evropski prijatelji iz Brisela kažu da nije i da je to od strane Evropske komisije, jasno predočeno ovdje čak i navedeno obrazloženje na čemu vam hvala. Da li vjerujemo Ustavnom sudu Crne Gore u v.d. stanju ili vjerujemo našim evropskim prijateljima koji su postavili pravila igre mi želimo da budemo član kluba koji igra po pravilima.

Ono što je veći problem jeste nešto što je kolega Konjević govorio, to je ono što se tiče pravih ekonomskih mjera u smislu snižavanja stope PDV-a. Mi smo stopu PDV-a podigli na enormnih 21% 1. januara 2018. godine. Neko je valjda u neznanju rekao da je to inspirativna godina po prihodima od PDV-a, samo je trebao da kaže - mora biti inspirativna i moraju biti prihodi najveći kad je stopa povećana. Dobro, to su kategorije koje ljudi još trebaju da nauče. Ono što ja vama kažem, jeste da su to mjere koje bi dale podstrek našoj ekonomiji.

Gospodine Rakočeviću, slažemo se da je paket ambiciozan, nije 1.000.000.230 kako ste rekli, nego 1.000.000.227,08 čini mi se. Ovo govorim jer su najvažniji tu ovih 21,08 miliona koji su realni i to je nešto što će biti tokom ovog mjeseca avgusta, septembra, oktobra ovih 1.000.000.200 su magla, kao jedno ime ovdje koje se često pominje magla jer toga neće biti. Biće ga u smislu investicije u Komarnicu, Hidroelektrana na Brajićima, ali ne možemo dugoročnu strategiju razvoja svrstavati u kratkoročni paket, treći paket koji treba brzo da pomogne ekonomiju, to je taj problem.

Prave mjere gospodine Rakočeviću, od strane privrednika, komuniciramo Vi i ja dosta sa njima. Uvoznici, uvezli ste robu na zalihama, roba plaćena ne može da se proda zbog pandemije, gdje su ti brzi krediti za podršku i u uvozu i izvozu, a živimo od toga uvoznoga PDV-a?

Dakle, taj neki nivo mjera i naravno najveća moguća podrška našoj privredi u ovom trenutku bi bila jedna mala činjenica koja nije sinoć kod Zakona o energetici uvažena, a to je da oslobodimo našu privredu da plaćaju reket, odnosno podsticaje za obnovljive izvore, čuvena stavka 27, gdje bismo ovako kao što se kaže klikom jednim oslobodili privredu desetine i desetine milona evra. Onoga što plaćaju takozvanim malim povlašćenim proizvođačima, vlasnicima hidroelektrane i vjetroelektrana, pa i ove čuvene na Možuri, gdje će se klupko kriminalno otpetljati, gdje ćemo naravno biti brzo svjedoci ozbiljnih stvari u ovoj našoj državi. To će nam doći od naših

prijatelja iz Evropske unije, jer mi smo neko ko teži da bude tamo i poštovaćemo naravno sve te procedure koje budu stigle iz Malte i iz Brisela.

Dakle, prava podrška svakako zalažem se i ovdje sam neko ko je u ranijim sazivima čini mi se dosta akata i podnosio i sve podržavao ma od koga dolazilo i od DPS-a, naravno i od Vlade, što je imalo smisla. Ponosan na neke akte koje smo zajednički ovdje radili i koji su dali utemeljenje da dobijemo i prosperitet i u turizmu i u privredi itd. Ono što zaista treba kritikovati, treba kritikovati.

Dakle, norma od 7% za jedan broj hotelijera biznismena, a ovamo najveća stopa u regionu shodno privrednim performansama jedne države 21% za Crnu Goru. Sad imate 9% stopu poreza na dobit, a 21% stopu PDV-a, a ne smijemo ni da primislimo, da recimo poput Njemačke spustimo tu stopu pa relaksiramo privredu. Ove mjere koje su date su ambiciozno zamišljene, ali taj čarobni paket je neostvariv, makar kao treći paket urgentnih mjera, ako je to dugoročna strategija razvoja možemo i o tome da pričamo.

Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.07.20 16:43:10)

Hvala.

Dajem riječ, gospodinu Rakočeviću, predsjedniku Kluba DPS-a. Na njegova izlaganja imali smo nekoliko komentara i on sad završava svoju diskusiju, nakon njega je Predrag Seklulić.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (30.07.20 16:43:16)

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Pa najprije dopustite da ako budem ličan pa da kažem da to što gospodin Milić, gospodin Konjević i gospodin Damjanović, već drugi put se dešava da uzimaju komentar na moje izlaganje imponuje mi. Mislim da tu leži i političko i ekonomsko znanje i iskustvo, veće od mog svakako. Pa ću pokušati da se držim u granicama respektabilnog odnosa i kada je gospodin Damjanović u pitanju kako je bilo i sa suprotne strane.

Međutim, ipak dopustite kad čujemo iz ovih klupa, to zaista zapara uši, kad čujemo neće biti, dobro ste zamislili, ali ne može, neće biti. Odmah se vratimo unazad, pa se sjetimo najsvježije, neće biti autoputa recimo. To je projekat iz nigđe u nigđe, neće biti autoputa jer vi nemate kapacitet i znanje da to riješite. Pa evo sada već vidimo da je autoput praktično gotov. Sjetimo se kada smo čujali priče kako neće biti pregovora sa Evropskom unijom. Vi ne možete da otvorite ni jedno poglavlje, niko neće da priča s vama, ta vrata su zatvorena u Briselu. Pa evo dođosmo mi, otvorismo svako poglavlje, lideri u regionu i sigurno prva naredna članica Evropske unije. Nadam se da ćemo poslije 2020. godine imati još jaču političku snagu još jači procrnogorski i građanski front da uđemo što prije u Evropsku uniju.

Sjetite se kako neće biti da možemo da uđemo u NATO, pa smo postali članica NATO-a. Nabrojao sam puno toga, ali ajde nemojmo. Samo da se sjetimo da smo unazad 20 godina svake bogovjetne godine, a posebno izborne godine, slušali priče kako nećemo preživjeti ekonomski, kako ćemo ekonomski bankrotirati, pa ipak od tada kada smo počeli slušati te priče, mi smo sa 30% evropskog prosjeka došli na 50% evropskog prosjeka. Mi smo od tada do danas od najnerazvijenije države došli do najrazvijenije države Zapadnog Balkana. Da li usrećuje to i Crnu Goru i druge zemlje na Zapadnom Balkanu - ne, zato što su one ipak dosta nerazvijene, a mi smo u tom klubu najrazvijeniji, sa najvećom prosječnom zaradom, sa najvećom prosječnom penzijom, sa visokim nivoom socijalnih davanja i sve te isplate su vrlo redovne.

Dakle, kad god smo čujali - neće biti, bilo je. To nas raduje, jer sada čujemo neće se ostvariti ovaj ambiciozni plan Vlade Crne Gore, napredovali smo. Sada dobijamo priznanje da je ambiciozan da je dobar, ali zadržavamo se na ovome da neće biti, biće. Biće i imaćemo puni kapacitet nakon 30. avgusta, da to što dinamičnije ostvarujemo.

Zahvaljujem kolegama koji su pokazali odnos prema mojoj diskusiji, mislim da tu zaista stanuje znanje, samo što su promašili političke opcije. Nadam se da će doći i vrijeme kada će shvatiti da u ovom političkom frontu u ovoj političkoj da kažem misiji ima mjesta za sve one koji su

progresivni i za sve one koji razmišljaju pametno.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.07.20 16:47:38)

Zahvaljujem, gospodinu Rakočeviću.

Takođe, koristim priliku da vas zamolim i zatražim da stavite maske da poštujete mjere Nacionalnog koordinacionog tijela, ako nemate maske mogu vam donijeti stručne Službe, pa molim iz stručne Službe da svima ponude. Treba da ih promijenite već ste tu nekoliko sati, a preporuka je otprilike oko dva sata.

Plan je bio da glasamo nešto oko 17 časova, ali sam se sad dodatno konsultovao dva odbora nijesu završena, računam da ćemo završiti do 18 časova molim predsjednike odbora da organizuju rad, tako da u 18h organizujemo glasanje.

Sada po dogovoru dajem riječ predsjedniku odbora, Predragu Sekuliću, neka se pripremi Andrija Popović.

PREDRAG SEKULIĆ (30.07.20 16:48:44)

Hvala gospodine potpredsjedniče.

Uvažena gospođo Peranović, kolegice i kolege.

Dozvolite da se prije svega pridružim čestitkama za Kurban bajram svim pripadnicima islamske vjeroispovijesti da ga provedu u miru, sreću i radosti, sa svojim najbližima.

Naravno, pitanje ekonomije i poreza, uvijek inspirativna tema posebno posljednjeg dana rada ovog saziva Parlamenta. Do sada smo uglavnom imali različita viđenja sa našim kolegama iz opozicije, ali dozvolite samo nekoliko napomena.

Prije svega, ovaj zakon je dio trećeg paketa ekonomskih mjera za podršku i građanima i privredi izazvanim pandemijom, a nakon toga i ekonomskom krizom.

Moj uvaženi kolega gospodin Rakočević je veoma lijepo objasnio šta je bio sadržaj prvog i drugog i trećeg paketa. Znači, kolege iz opozicije su izračunale oko milijardu i po eura pomoći. Ono na što posebno treba dati naglasak, ne samo da se sanira šteta ili pomaže privredi i građanima da se sanira šteta od ekonomske krize nego sa druge strane imamo i onaj razvojni aspekt. Zaista molim sve kolege da ne zaborave da taj treći paket pomoći sadrži i ono što je razvoj u energetici, ali razvoj u inovativnim djelatnostima. Žao mi je što naše kolege nijesu bile tu, sinoć kada smo raspravljali vezano za set zakona iz naučno-istraživačke oblasti, ali biće prilike, ako ništa drugo makar da pogledaju ono što je ministrica Damjanović rekla sinoć.

Naravno, četiri godine nije dug period u razvoju jedne države, ali jeste dug period da možemo da kažemo da li jedna država kreće u jednom dobrom ekonomskom pravcu. Kako ne možemo koristiti sadašnje podatke dozvolite samo nekoliko ilustracija vezano za ono što je urađeno u prethodne četiri godine.

Dozvolite samo da kažem podaci su apsolutno zvanični, ne može biti nikakve sumnje u njih, uz jednu napomenu, naše kolege iz opozicije najčešće kada žele da govore o tome kako Crna Gora nije uspjela, uglavnom mjere je to sa razvijenim državama Evrope. Kada govorimo o onome što je realnost, što ipak moramo da se mjerimo sa državama regiona.

Znači, Crna Gora govorimo o decembru 2019. godine, prosječna plata 517 eura, u Srbiji prosječna plata u tom trenutku 457 eura, znači 60 eura ispod toga. Bosna i Hercegovina 469, 48 eura manje od Crne Gore, Makedoniji 414, 103 eura manje.

Naravno, da li je to dovoljno uvijek kažem - nije. Mislim da možemo više i da trebamo više. Ali, dozvolite da to zavisi od mnogo faktora, ekonomskog okruženja sa jedne strane, političke stabilnosti sa druge strane. Isto tako naše i znanje i mogućnosti da učinimo Crnu Goru privlačnijom destinacijom zato što u mnogome zavisimo i od stranih investicija. Da sami pokušamo da kreiramo dobru biznis atmosferu, a dozvolićete da nam kolege iz opozicije baš ne pomažu u tome itd. itd.

Možemo govoriti i o prosječnoj penziji u Crnoj Gori 287 eura. Samo da ne zaboravimo nakon prije početka primjene zakona kojega ćemo izglasati vjerujem već danas to će biti mnogo

više. U Srbiji je prosječna penzija 224 eura, 63 eura manje. Uz još jednu napomenu, da su se u Srbiji smanjivale 2014. godine. U Crnoj Gori nije bilo smanjivanja penzija i ma koliko to čudno nekome djeluje, a zaista smatram da redovnost jeste nešto što je odlika isplate crnogorskim penzionerima.

U Bosni i Hercegovini je prosječna penzija 213 eura, 74 eura manje nego u Crnoj Gori i u Makedoniji 237 eura, 50 eura manje. Mislim da ove cifre dovoljno govore o tome da ipak Crna Gora ide u dobrom pravcu kada je ekonomija u pitanju.

Dozvolite još jedan podatak, 2006. godine, prema paritetu kupovne moći u poređenju sa državama Evropske unije, ali znači ista metodologija se koristi za region 2006. godine, mi smo bili na 36% prosjeka Evropske unije. Jednako kao naši prijatelji iz Srbije, 36% prosjeka Evropske unije. Danas smo mi na 50% Evropske unije, a Srbija na 41% prosjeka. Naravno, samo da kažem i to zaista želim svim našim susjedima da imaju što brži ekonomski rast. Kao ekonomista ne mogu drugačije da kažem nego ako ne budemo svi imali u regionu jak ekonomski rast, ni jedna zemlja neće imati zato što funkcionišemo u ekonomiji po principu spojenih sudova. Moramo da znamo da smo jedni drugima ne samo spoljno-politički prioriteti sa jedne strane, nego sa druge strane i najjači ekonomski partneri. To moramo da razumijemo i kada govorimo o tim ciframa recimo Makedonija je danas na 38% prosjeka Evropske unije, Bosne i Hercegovine na 32 itd.

Ovo su egzaktni podaci, naravno da li smo imali ... o pojedinim pitanjima o ekonomiji - da. To je nešto što nas odlikuje. Uostalom podsjetiću vas da smo zajedno sa kolegama koje nas žestoko krikuju, kreirali veliki dio tog makro-ekonomskog ambijenta u Crnoj Gori.

Znači, u vrijeme kada smo zajedno radili u Vladi, kada smo bili dio koalicionog paketa zajedno su sa nama kreirali i ekonomski ambijent i sve ono što se dešavalo u ekonomiji. Žao mi je što sada iz pozicije opozicije nastupaju drugačije. Ali, kažem još jedanput politička i ekonomska ponuda je tu 30. avgusta ćemo znati što građani Crne Gore misle o nama. Mi smo pokušali da predstavimo realno ono što je pitanje ekonomske politike u Crnoj Gori, da realno razmišljamo o nekim stvarima. Naravno da i građane Crne Gore zaista upoznamo sa onim što je realnost ekonomske politike u Crnoj Gori. Redovnost isplata plata i penzija mora da bude na prvom mjestu. Očuvanje onoga što je pitanje obezbjeđenja socijale za najsiromašnije takođe mora da bude dio tog paketa. Vjerujem da naše kolege iz opozicije ne bi drugačije radili da su u vlasti.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.07.20 16:55:14)

Na izlaganje Predraga Sekulića, komentar ima Raško Konjević.

RAŠKO KONJEVIĆ (30.07.20 16:55:21)

Kolega Sekuliću, nijesam moram Vam priznati imao namjeru da nijeste u samom finišu diskusije pokušali da napravite jednu vrstu ajde da kažem aluzije, ispada da su svi krivi osim DPS-a. Negđe je to tako, ja sam na kraju shvatio.

Tačno je kolega Sekuliću, dugo smo mi zajedno vršili vlast, ali dugo se nijesmo razlikovali oko nekih ekonomskih stvari koje čine suštinu ekonomije. Da vas podsjetim na tri-četiri, krucijalne. Godine 2007. DPS je Olegu Deripaski htio da proda Termoelektranu i Rudnik uglja za 35 miliona eura. Neke vaše kolege koje sjede u ovim klupama, tada iz neke druge pozicije su govorili da je zaustavljanje te prodaje zaustavilo berzanske indekse i berzu sunovratilo.

Godine 2010. takođe neke vaše kolege koje sjede u ovim klupama su imale namjeru da prodaju većinski paket Elektroprivrede Crne Gore. Smatrajući da država ne treba da bude većinski vlasnik bilo kojeg preduzeća u Crnoj Gori, druga krupna razlika.

Treće, od 2013. do 2016. krenuli smo bili u sport koji se zove prodaja plaža, pa smo zamalo nekolike plaže, ali bukvalno plaže prodali Arapima. To su bile da kažem krupne razlike u tom segmentu. Bilo je i nekih drugih, ali ove tri na primjer navodim.

Bilo je stvari oko kojih smo se takođe slagali, dominantno politički, put ka Evropskoj uniji, put ka NATO-u itd.

Kad govorimo još oko nekih stvari, oko kojih se nijesmo slagali. Potrošili smo mnogo vremena govoreći da sredstva iz Abu Dabi fonda su čista magla vezano za razvoj poljoprivrede u Crnoj Gori. Od destak kredita koliko je dato ja ću vam nabrojati tri Vektra, Milkraft odnosno dva, kamen na kamen nema koristi od toga. Nula radnika radi u Vektri, nula u Milkraftu i onda će naravno garancije koje je dala država prije ili kasnije da dođu na naplatu.

Kolega Sekuliću, je li septembra 2016. godine Vlada u Pljevljima potpisala da će za dvije godine ili tri bude izgrađena Termoelektrana blok dva, toplifikacija? Ovdje smo optuživani da zaustavljamo razvoj, bila je omiljena rečenica - da zaustavljamo razvoj. Od te termoelektrane nema ništa. Naravno, bilo je i dobrih stvari u ove četiri godine. Dakle, nemamo tu dilemu povećani prihodi 280 miliona iako je povećan PDV, rađene neke druge stvari itd. Zašto ne reći to, ja ne bježim od toga, ja ne bježim da podržim ni jedan Vladin prijedlog. Ali, nemojte baš da nam docirate da smo sad mi krivi nešto u ove četiri godine, možda za neke stvari jesmo, ali u ove četiri godine najodgovornija je vlast.

Rezultati vlasti u ove četiri godine, u dvije ključne brojke koje znače život običnog čovjeka, svi smo obični ljudi, ovo običnog mi je višak potpuno, jeste da su plate 4% realno manje nego 2016. godine. Bile su 511 - 2016, 518 - 2020. ukalkulišete inflaciju skoro - 4% i da su prosječne penzije realno 4% manje. To je jedino što građani osjećaju od ovoga što mi radimo ovdje izvršna i zakonodavna vlast. Da li oni imaju mjesečnu platu ili penziju koja može da im obezbijedi kvalitetniji život nego prije četiri godine i to treba da bude zajednički cilj i vlasti i opozicije. Kako da obezbijedimo ljudima veće zarade? Zašto Crna Gora ne bi mogla 2024. godine da ima prosječnu zaradu 700 eura? Kada je kod nekih zemalja u regionu koje su članice Evropske unije, Slovenije i Hrvatske i kod nekih srednjoevropskih zemalja u protekle četiri godine prosječno realna zarada porasla, prosječno govorim sad na nivou svih tih zemalja, oko 25%. Recimo u Mađarskoj preko 30%.

Zato treba politička volja, zato treba ozbiljan ekonomski program, zato treba i konsenzus u društvo oko nekih stvari, recimo oko poreske politike. Danas će se desiti kao kod Zakona o fiskalizaciji, kao kod niza zakona iz Ministarstva finansija koji je jedan dio opozicije podržao, ustao javno rekao - to su dobri zakoni, mi ćemo to podržati.

Međutim, ima nekih stvari prosto koje trebaju da budu neka sfera van politike, neka sfera van politike, ali ovo su ključne razlike o kojima smo mi govorili. Zamislite kako bi danas, kolega Sekuliću, izgledala Crna Gora, da Rudnik uglja i Termoelektranu drži Oleg Deripaska? Tad smo bili u ljubavi sa Rusima, danas nam se Rusi priviđaju na svakom ćošku. Kako bi izgledala Crna Gora da je Olega Deripaska, ruski tajkun vlasnik 40% proizvodnog kapaciteta Elektroprivrede? Kako bi danas izgledala danas Crna Gora da je ta Elektroprivreda u vlasništvu nekog stranog investitora, a ne države? Kako bi danas izgledala danas da je nekolicina tih najljepših crnogorskih plaža prodana nekome drugome? Sve mi to možemo. Danas se slažemo kad kažemo da Hidroelektranu Komarnica treba da radi Elektroprivreda u konzorcijumu sa nekim.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.07.20 17:01:14)

Upozorio sam Vas na minutažu otprilike kada je bilo dva minuta prekoračenja, što je duplo prekoračenje. Tako da nije bilo uopšte ciljano u bilo kom momentu, to da znate.

Predrag Sekulić.

PREDRAG SEKULIĆ (30.07.20 17:01:35)

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Žao mi je što ova pitanja otvaramo negdje na kraju ovog saziva, ali dozvolićete ni jednu od ovih brojki koju sam iznio vi nijeste demantovali. Ali, sad pitate zašto nijesmo kao Mađarska. Nijesmo zato što pripadamo regionu u kojem se nalaze Bosna, Albanija, Srbija itd. Zato što pripadamo nestabilnom regionu, zato što nemamo političku stabilnost prije svega. Zato što još uvijek ima neriješenih pitanja oko granica. Zato što se ovdje ratovalo do prije 15 - 20 godina, zato

nijesmo.

Naravno, za izgradnju standarda treba vremena, treba da izgradimo standard u razmišljanjima. Ali dozvolite da vidimo što su to krucijalne razlike. Zaista mislim da bi bilo bolje da na onoj Kraljevoj plaži između Bara i Budve danas je veliko gradilište i da danas imamo nekoliko hotela visoke kategorije nego da i dalje imamo makiju da nemamo infrastrukturu i da tamo da budem iskren nema nikoga od kupača, čak i u onim najboljim godinama ljudima se nije isplatilo da dođu da se kupaju tamo. To je razlika između mene i vas, negdje u ekonomskom promišljanju. Šta bi bio problem, nijesam siguran kada govorimo o drugom bloku Termoelektrane i prodaji Rudnika uglja i Termoelektrane Olegu Deripaski da li je to dobar potez ili nije.

Nemojte sad da izvodimo ekonomsku računicu, u tom trenutku, apstrakujte vi to kako se zove vlasnik. U tom trenutku to je kompanija koja drži otprilike oko 30% ukupno proizvodnje aluminijuma u svijetu, druga najjača kompanija po proizvodnji aluminijuma u svijetu. Nemojte samo da ne znamo to. Jesu li imali Englezi problem da prodaju Čelzi fudbalski klub Olegu Deripaski? Šta je sad problem. Naravno, dozvolite fudbalski klub u odnosu na energetiku je nešto drugačije, ali da li bi cijena struje bila skuplja ako vi možete tu struju da kupite na berzi, to je berzanska roba. Prodajte su benzinske pumpe Jugopetrola Grcima, to je berzanska roba. Znači ako mi se ne sviđa kod Grka sipaču negdje drugo. Tu ekonomsku logiku ne razumijem i nemojte sada da vadimo te stvari.

Neke hotele su vaši funkcioneri otvarali, nijesam ja, nego vaši funkcioneri. Sad oni su oni tajkuni, gdje je sad tu odgovornost Socijaldemokratske partije kao partije? Nećemo baš tako da pričamo, a bili ste ovdje u Parlamentu kad smo raspravljali o tome, šta je bila inicijativa tog predloga nižeg PDV-a. Zato da se grade hoteli sa pet zvjezdica na primorju četiri ili pet zvjezdica na sjeveru. Zašto, zato što nam apart hoteli, stanovi, pojedošće obalu. To je bila dobra ideja, vjerujte da je dobra ideja bila, što je vi ne razumijete i što sad dolazimo u situaciju da moramo da to drugačije na neki način premostimo. Dozvolićete ja zaista smatram da je to bila dobra ideja. Isto kao što je bila dobra ideja da se oporezuje onaj najljepši dio obale koji nije izgrađen. Zaista smatram da negdje moramo hrabrije da ulazimo u neke stvari.

Pritom, vrlo sam otvoren, nikakav problem nemam sa bilo kojim pitanjem da ga otvorite ovdje u Parlamentu da razgovaramo o njemu. Vjerujem ni Demokratska partija socijalista, ali samo da znamo da razumijemo te stvari. Imamo drugačije mišljenje oko toga na koji način razvijati ekonomiju Crne Gore, ali zašto mislite da neko treba da bude kriv. Mi se ponosimo sa rezultatima koje smo postigli u ekonomiji. Građani će ocijeniti uostalom da li smo dobro uradili ili nijesmo dobro uradili u prethodne četiri godine. Samo govorim o podacima koji su jasni, nedvosmisleni o tome da Crna Gora je od nezavisnosti ajde da uzmemo taj presjek od 2006. godine, 2007. godine, najjači išla u regionu. E sad, teško je očekivati da Crna Gora ide duplo brže od čitavog regiona, ali smo najbrži u regionu. Danas smo 50% razvoja Evropske unije iako smo imali istu startnu poziciju. Istu startnu poziciju smo imali sa našim prijateljima iz Srbije, a danas smo za 10% jači od njih kada govorimo o prosjeku Evropske unije.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.07.20 17:06:02)

Na ovaj način smo završili izlaganje Predraga Sekulića, predsjednika odbora.
Sad dajem riječ gospodinu Popoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ (30.07.20 17:06:19)

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovana gospođo Peranović.

Evo ja ću na samom početku čestitati Kurban bajram, pripadnicima islamske vjeroispovijesti, predstavnicima Islamske zajednice na najznačajniji islamski praznik Kurban bajram mubarek olsun.

Što se tiče ovog Zakona o porezu na dodatu vrijednost izmjenama i dopunama Zakona u ovoj predizbornoj kampanji malo ko razmišlja više o ekonomsko-socijalnoj situaciji uglavnom misli su usremljene ka 30. avgustu. Sigurno da je dobro što je predložen ovakav zakon, oporezivanje po sniženoj stopi od 7% na usluge pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka osim normalno akciznih proizvoda. To su alkoholna pića, gazirana pića sa dodatkom šećera, kao i kafa. Ovaj predlog izmjena i dopuna Zakona ima osam članova naravno podnosi se i na usklađivanje sa direktivom Savjeta Evrope. Vjerujem da je ovo velika stvar veoma pozitivna kako za crnogorske ugostitelje, hotelijere, ali i za građane i građanke Crne Gore, koji će ipak moći da konzumiraju piće, hranu po mekim nižim cijenama. Vjerujem da će taj procenat koliko se snižava PDV da će se on naći i biti iskazan u cijeni proizvoda hrane i pića u ugostiteljskim, odnosno hotelskim objektima.

Ono što bih htio, gospođo Peranović, iskoristio bih vaše prisustvo, evo i Vi ste moja Kotoranka, prije Nikšićanka, pa Kotoranka. O ovome sam već govorio, znate da imamo veliki problem možda najveći u Crnoj Gori problem imaju Kotor i Bar zbog nedolaska kruzera.

Prošle godine je došlo u Kotor 650.000 gostiju kruzera. Ove godine i ako se traže neke preporuke i mjere od NKT-a da se to reguliše još nema nikakvog odgovora, kruzери su krenuli kroz Evropu, Grčka već je odredila pet luka u kojima će moći da dođu kruzери, da se usidre, Italija ne, Crna Gora još nije donijela nikakve mjere, a to je pitanje recimo za Kotor, pitanje svih pitanja.

Samo da podsjetim da je Kotor izgubio odnosno Opština Kotor prihod od 1.800.000 eura planiranih za ovu godinu od obilaska čuvenih kotorskih zidina i tvrđave San Đovani.

Zatvoreno je uglavnom preko 150 suvenirnica koje se nijesu našle u ovim mjerama NKT-a. Na tom putu autobusima se voze putnici sa kruzera, to je ta obilazna tura Kotor-Njeguši-Cetinje-Budva-Kotor. Oštećene su sve ove opštine. Recimo na Njegušima 50 suvenirnica je zatvoreno, tu se nije povelu računa. Molim vas, možete uticati i dalje da se nešto tu uradi. Samo da kažem da primorske sve opštine nijesu u Egalizacionom fondu kojim se uravnotežuju budžeti - prihodi i rashodi, osim Ulcinja. Tu nijesu Podgorica, Herceg Novi, Kotor, Tivat, Budva i Bar.

Podijeljeno je otprilike 35.000.000 eura u prošloj godini, kroz Egalizacioni fond 26 miliona sjevernim opštinama, što ja pozdravljam. Mora se sve to sada preispitati, jer su i primorske opštine zbog pandemija korona virusom došle u veoma, veoma tešku situaciju. Evo, vidimo neke opštine primorske ne primaju plate zaposleni u opštinama, u javnim službama, lokalnim, znači sve to treba ponovo preispitati i pomoći primorskim opštinama.

Zahvaljujem i izvinjavam se na prekoračenju, poštovani potpredsjedniče. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.07.20 17:13:14)

Na Vaše izlaganje javio se za komentar Srđan Milić.
Izvolite, poslaniče Milić.

SRĐAN MILIĆ (30.07.20 17:13:25)

Hvala Vam, potpredsjedniče.

Kolega Popoviću, činjenica je da svi zajedno prolazimo kroz vrlo težak period.

Činjenica je da je teško ko mogao da predvidi sve ovo što se dešava. Ono na šta ja imam zamjerku su mjere za koje smatram da su zakašnjele, za koje smatram da su nedovoljne, ali još veća zamjerka mi je u odnosu na ono što smo gospođa Pavićević i ja predlagali ovom Parlamentu, ali nije bilo sluha od parlamentarne većine da to prihvati. Ako je kada u ovoj državi trebalo obezbijediti da se čuju svi, najmanje smo bitni nas dvoje, ali ovo je bio trenutak da se pozove sva pamet Crne Gore i da se dogovorimo šta ćemo da radimo. Vi dobro poznajete i profesora Ratkovića, poznajete ljude koji znače u turizmu Crne Gore, poznajemo obojica i privrednike koji znače u tom turizmu Crne Gore.

Vjerujte mi da sam bio na mjestu gospodina Markovića ja ne bih s njima razgovarao o tome, izvinite šta možemo da uradimo da vam pomognemo sa minimalnim platama. Jedno pitanje bi bilo - šta možemo da uradimo. Zbog toga sam ustao, zato što ste jedini koji je danas progovorio nešto što je vezano za ovaj zakon iz parlamentarne većine, a to je pitanje i kruzera, to pitanje i

PDV-a i svega ostaloga Ne moramo, gospodine Popoviću, mi izmišljati toplu vodu. Jasno je bilo ako nam se zatvore granice da nećemo imati turiste. Imamo podatke odakle dolaze turisti. Mi smo trebali, ne da sebi dozvolimo da taj test bude opterećenje za te turiste, pa izvinite molim vas, ako je prošle godine bilo zvanično 1.200.000.000 evra prihoda, pa šta nama znači, gospodine Popoviću da država, hoteli bi solidarno učestvovali u tome svemu snosi dio troškova vezano za te testove i sve ostalo. Nama su potrebni gosti. Nama nijesu potrebni krediti.

Bog nam je stvorio prelijepu zemlju, imamo toliko mogućnosti, ali jednostavno iz neke filozofije, ajdmo da se zadužimo pa da na takav način finansiramo razvoj ove zemlje. Mi moramo gospodine Popoviću nezavisno od toga hoćemo li Vi i ja, evo poznajemo se toliko godina i Vi ste čovjek koji je ostvaren u sportu prije nego što ste počeli da se bavite politikom. Mogli ste da budete najbolji golman na svijetu. Što je to značilo ako oni ostali koji su plivali u bazenu vam puštaju da vam pucaju sa tri metra. Ovdje je trebalo napraviti ono što je suštinski bitno za sve nas. Mnogo je izgubljenog vremena na pogrešnim premisama. Doći će nam strani investitori koji će graditi hotele sa četiri,pet zvjezdica, investiraće toliko i toliko sredstava.

Gospodine Popoviću, u ovu zemlju sa ljubavlju ulažu samo patriote koje vole Crnu Goru. Svi drugi dolaze ovdje da skinu kajmak, potpuno legitimno kao u svakoj drugoj ekonomiji, ali mi imamo dijasporu koju Vi stalno pozdravljate i zahvaljujete joj se. Šta smo mi napravili u prethodnom periodu da toj dijaspori obezbijedimo da ovdje investira svoja sredstva?

Mi imamo nekoliko milijardi evra. Neću da govorim tačno cifre depozita u našim bankama u Crnoj Gori, građana i firmi. Umjesto da mi napravimo proaktivni potez i da kažemo ne, neću da se zadužujem, ne ja ću da otvorim granice, ne, ja ću da dozvolim da ti kruzeri, što god ja mislio, gospodine Popoviću o kruzingu turizmu, nažalost Kotor je sada prepoznatljiv po suveniricama, a nije po onome što biste Vi i ja željeli da bude prepoznatljiv. Šta je to turistički proizvod Crne Gore nakon 30 godina?

Evo da zloupotrijebim ovo malo zaista gospođa Pavićević i ja imamo obavezu prema svim ljudima iz Službe Skupštine Crne Gore, prema svim zaposlenima koji su sa nama ovde sve ovo vrijeme, posebno prema ljudima koji nam dostavljaju ova dokumenta, prema ljudima sa prijavnice, djevojkama tamo i svim ostalima da im se zahvalimo kao i vi, nadam se. Zaista rade jedan težak posao, a hvala bogu uspjeli smo svi bože zdravlja da se sačuvamo ovdje makar od toga virusa, a svima u Crnoj Gori želimo da se ozdravi. Još jedanput apelujem, ljudi potrebni su nam građani Crne Gore, a ne ničije pobjede ili porazi na izborima. Hvala vam.

PREDSJEDAVALAĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.07.20 17:18:56)

Hvala.

Dajem riječ gospodinu Popoviću, a neka se pripremi predsjednik odbora Petar Ivanović. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (30.07.20 17:19:07)

Zahvaljujem.

Poslanik Milić nesporno je jedan od najboljih poslanika ovog saziva Skupštine, naročito iz ekonomske sfere, a i političke, ekonomske sfere dubrovački đak i naravno njegova posebna specijalnost je turizam.

Pomenuo je značajne crnogorske profesore koji žive sa tim i naravno i ja se slažem da ih po mnogo čemu nijesmo poslušali, profesora Ratkovića, profesora Županovića, profesora Pasinovića. Lutamo uglavnom od elitnog turizma do masovnog turizma, pa onda izletnički turizam, pa onda prelazimo na vjerski turizam i kulturni turizam. Prosto ta strategija razvoja crnogorskog turizma, strategije koje već decenijama usvajamo, znam da se brdo para daje za te strategije da to uvijek rade stranci koji ne znaju uopšte da to primijene na Crnu Goru. Mi plaćamo taj ceh, a stvarno ovaj wild beauty - divlja ljepota Crne Gore nam daje neslućene mogućnosti. Naravno ove godine nas je zadesilo to što nas je zadesilo, globalna pandemija, ali nijesmo se dobro snašli. U nekim stvarima se nijesmo dobro snašli, naročito pominjali ste i ove testove, Crna Gora mora da ih

odradi na svojoj teritoriji. Sad smo mi svi svjedoci da se to radi neđe na granici i kad se pređe u Bosnu i Hercegovinu ovamo se radi kad se pređe onamo kod Čilipa nijesam ni siguran u kojem mjestu, svi su napravili industriju od toga, a mi nešto čekamo, a nemamo što čekati. Špic sezone nam se završava za dvadesetak dana. Što uradimo u tom špicu sezone u tih dvadesetak dana to je to. Još jednom apelujem na NKT naročito pitanje kruzera, naravno mora se zaštititi životna sredina za to se borim čitavog života, ali bez kruzera na koje smo navikli ovih 14 godina otprilike od 2006. godine je počeo procvat tog izletničkog turizma Kotoru i ovim okolnim mjestima nema prosto nema života. To je realnost. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.07.20 17:22:35)

Hvala.

Po dogovoru dajem riječ gospodinu Petru Ivanoviću, koji će na jedan način kako on to umije dobro, u ime DPS-a iznijeti naše završne stavove i to ću ukomponovati zajedno sa svojom diskusijom.

Izvolite predsjedniče odbora, Petre Ivanoviću.

PETAR IVANOVIĆ (30.07.20 17:22:58)

Hvala Vam, poštovani potpredsjedniče Skupštine Crne Gore.

Uvažena gospođo Peranović, poštovane kolege, poštovani građani Crne Gore,

Naravno i ja želim da svim pripadnicima islamske vjeroispovijesti uputim čestitke povodom predstojećeg praznika Kurban-bajrama sa željom da ga provedete u miru, sreći, sa najbližima i naravno u dobrom raspoloženju.

Kada smo već kod ovakvih vrijednosti onda dao sam riječ da ću pročitati jednu peticiju i želim da održim svoju riječ, smatrajući da na taj način doprinosim onim vrijednostima koje su ustaljene u crnogorskoj kulturi.

"Dame i gospodo,

Vi ste na pravom putu. Vi odbacujete apstraktne teorije i ne obazirete se bogatstvo i niske cijene. Brinete se o sudbini domaćih proizvođača, želite da ih oslobodite strane konkurencije i da rezervišete domaće tržište samo za domaću industriju. Nudimo vam izvandrednu šansu za vašu kako ćemo je nazvati vašu teoriju, vašu praksu, vašu praksu bez teorije i bez principa. Mi patimo od razvojne konkurencije rivala za proizvodnju svijetla koji očigledno radi pod uslovima daleko superiornijim od naših. Čim se pojavi naša prodaja prestaje i svi potrošači se okreću njemu. Naš rival nije niko drugi do Sunce. Zato vas molimo da usvojite zakon koji zahtijeva zatvaranje svih prozora, badža, nebeske svjetlosti, unutar i izvan kapaka, zavjesa, prozorskih okana, zaklona, ćor sokaka i skrovišta, ukoliko svih otvora, rupa, pukotine, naprslina kroz koje svjetlost sunca ima običaj da ulazi u kuće, čineći pri tome štetu industriji koje smo, ponosni smo da kažemo, obdarili našu zemlju.

Ako zaustavite prirodnu svjetlost i stvorite potrebu za vještačkom koja industrija neće biti podstaknuta, ako trošimo više loja imaćemo više stoke na poljima, više mesa, vune, kože, a naročito đubriva. Ako trošimo više ulja imaćemo ekspanziju u uzgajanju maslina. Isto važi i za špediciju. A šta tek kreće u posebnosti novog pakovanja. Uбудuće ćete posmatrati zlato, bronzu i kristal u svijećnjacima, lampama, lusterima, blistavim polilejama u prostranim radnjama u odnosu na koje su ove današnje tek obične tezge.

Uslovi života svih građana naše zemlje biće pobješane. Mi predosjećamo vaše prigovore gospodo, ali ne postoji ni jedan novi do onih koje ste preuzeli iz buđavih starih knjiga, zagovornika liberalne ekonomije i slobodne trgovine. Zato vas izazivamo da izrazite jednu riječ protiv nas koja se neće odmah pokrenuti protiv vas i vaše politike. Hoćete li nam reći da i ako mi dobijamo ovom zaštitom država neće dobiti, jer potrošač snosi trošak? Naš odgovor je da vi više nemate pravo da se pozivate na interese potrošača. Žrtvovali ste ih kad god ste zaključili da su njihovi interesi oprečni interesima proizvođača. Postupali ste tako da bi podstakli domaću proizvodnju. Uradite to isto i ovog puta. Možda ćete reći da poljoprivreda dobija više nego industrija, vrlo dobro, ali ako

nama odobrite monopol nad proizvodnjom svjetlosti tokom dana kupićemo ogromne količine loja, ćumura, ulja, smole, voska, alkohola, srebra, gvožđa, bronzne i kristala od naše industrije. Raširićemo prosperitet na sve njene djelove. Da li ćete reći da je svjetlost sunca dobrovoljan dan prirode? Tada zadajete ubistveni udarac vašoj politici. Sjetite se da ste do sada uvijek isključivali strane proizvode zato što su vrsta poklona. Dio koji daje priroda uvijek je besplatan, a dio koji daje ljudski rad je taj koji sadrži vrijednosti i koji se plaća.

Ako se narandže iz Grčke prodaju u pola cijene narandži iz Crne Gore, to je zato što prirodna toplota sunca, koja je naravno besplatna, radi za prvo ono što druga duguje vještačkoj toploti koja se neminovno mora naplatiti na tržištu.

Prema tome, kada narandža koja dođe do nas iz Grčke, neko može reći da nam je besplatna, na osnovu toga što je polubesplatna vi tražite da se zabrani. Ali ako vas činjenica da je proizvod polubesplatan vodi da ga isključite iz konkurencije i sačuvate domaću proizvodnju kako to da vas navodi da ga pustite u konkurenciju ako je potpuno besplatan. Zato izaberite šta želite. Korist besplatne potrošnje ili prednosti tegovne proizvodnje. Izberite, ali budite logični. Sve dok zabranjujete, što i radite, proizvode koji su konkurentniji od domaćih i čiji se troškovi približavaju nuli, kako nedostojno bi bilo pustiti svjetlost sunca čija je cijena nula čitavog dana. Zato vas molimo da usvojite zakon".

Ovo je peticija proizvođača svijeća voštanica, svetiljki, žezala, uličnih svetiljki, makaza za fitilj i gasila i proizvođača loja i ulja i smole i alkohola i opšte svega što se odnosi na osvjetljavanje koje je napisana 1845. godine. Napisao ju je Frederik Bastiat. Ove godine se navršava 220 godina od njegovog rođenja i kazao je sljedeće: "U oblasti ekonomije svaki novi postupak, zakon ili institucija ne izazivaju jednu, već niz posljedica, samo je prva trenutna i vidi se, ona se istovremeno manifestuje kada je uzrok. Do ostalih se dolazi postepeno, one se ne vide, a bilo bi korisno da se predvide. U tome i jeste razlika između dobrih i loših ekonomista. Prvi uzimaju u obzir vidljive posljedice, a drugi ne samo njih već i one koje je neophodno predvidjeti". Godina 1845, danas 2020. godina ako se vratimo unazad za ovih preko 170 godina možemo da primijetimo da su u međuvremenu napredovali samo oni sistemi koji su bili otvoreni.

Zato vas molim, uvažene kolege, da imamo to u vidu i kada god govorimo u Crnoj Gori, ako joj želimo dugoročni prosperitet i ekonomski razvoj, o njoj govorimo kao o jednom otvorenom, ekonomskom i društvenom sistemu.

Poštovana gospođo Peranović, pozdravljam svaku inicijativu smanjenja poreza, pojednostavljenja procedura i uklanjanja barijera i na taj način doživljavam zakon koji ste predložili. Pozdravljam svako nastojanje da se smanje troškovi.

Poštovani građani, Evropska unija je u opasnosti da izgubi preko 50 miliona radnih mjesta, to znači svaki četvrti građanin koji sada radi u Evropskoj uniji rizikuje da izgubi svoje radno mjesto. Kad bismo to prenijeli na Crnu Goru to znači gubitak od 50 hiljada radnih mjesta. Znam podatke koje smo čuli danas, ali u ekonomskom smislu još uvijek je mnogo bolje biti deset puta ispod onoga što predstavlja realnu opasnost gubitka radnih mjesta u Evropi. Nekada se ne takmičite samo u plusu, nego da minus bude što je moguće manji.

Upravo su objavljeni, podaci prije desetak minuta, da je pad realnog BDP-a u drugom kvartalu Sjedinjenih Američkih Država, vjerovali ili ne, 32,9%. U Velikoj Britaniji 20%, Italija se vratila na nivo BDP-a od prije 20 godina. Imajmo u vidu kontekst u kojem se donose ovi zakoni, imajmo u vidu kontekst u kojem se predlažu pojedine mjere. Iznos od 130 miliona eura opredijeljen je onima koji su najviše pogođeni, paketom mjera koji je predložila Vlada. Naravno, pored zakona o kojem smo govorili danas podsjetiću da smo se i juče kroz jednu vrlo kvalitetnu diskusiju obratili onim ciljnim grupama u našoj ukupnoj društvenoj zajednici koji su takođe najviše pogođeni pandemijom. Novi Predlog zakona o Fondu PIO upućen je penzionerima, onima o kojima govorimo danas, prije svega to su privatni preduzetnici, ali podsjećam i na zakon u oblasti energetike i inovacija.

Poštovani građani, budućnost Crne Gore može se obezbijediti samo kroz inovacije, investicije, više rada, više posvećenosti. Ne može ni jedan segment ovog društva donijeti boljitak ukoliko svi zajedno ne shvatimo da treba da radimo više.

Poštovane kolege, imajući u vidu da je moje posljednje obraćanje u ovom sazivu ovog uvaženog doma, želim da iskoristim ovu priliku da se obratim svima, naravno i svojim kolegama iz redova pozicije, kao i svojim kolegama iz redova opozicije. Smatram da su sve naše diskusije bile

u granicama pristojnosti, da smo se normalno, ljudski odnosili jedni prema drugima. Neke su diskusije ponekad prevazilazile neku uobičajenu granicu tolerancije koja postoji među posmatračima zbivanja u Parlamentu, ali oni koji znaju kako se odvija parlamentarni život rekao bih da je sve to bilo u granicama norme i kvaliteta. Drago mi je da sam danas čuo od jednog poslanika i činjenicu da su sve investicije iz Abu Dabi fonda realizovane, to do sada nijesam čuo. Shvatio sam da sada već ima drugi problem, problem zaposlenosti, ali sam isto tako siguran da će kroz vrijeme koje ide riješiti i ovu dilemu koju ima.

Na kraju, dopustite da mi završim sa sljedećim, 30. avgust je dan kada svi zajedno, svi učesnici na ovoj političkoj areni i oni koji nisu do sada uspjeli da uđu u Parlament, ukrštamo koplja. Smatram da će period koji je pred nama biti viteški period gdje ćemo se držati onih normi, pravila ponašanja koja postoje u jednom civilizovanom društvu. Odnosićemo se jedni prema drugima na način kako to dolikuje i da će 30. avgusta pobijediti onaj koji je najbolji. Nadam se da mi nećete zamjeriti što ću iznijeti svoje lično uvjerenje da smatram da je Demokratska partija socijalista i dalje ubjedljivo najbolji politički subjekt u Crnoj Gori i da sam prilično uvjeren da će odnijeti pobjedu 30. avgusta, ali naravno o tome će svoju finalnu riječ, kao i uvijek, kazati građani. Zahvaljujem se.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.07.20 17:32:12)

Zahvaljujem predsjedniku odbora, gospodinu Ivanoviću.

Vidim da traže dva poslanika komentar, Raško Konjević i gospodin Milić. Nije uobičajeno poslije završne riječi, da se na završnoj riječi klubova to traži. Nije uobičajeno, a čini mi se da je i gospodin Ivanović imao jednu takvu diskusiju koja nije izazvala neku polemiku nego je bila iznadpartijska. Čini mi se kao da je bila poslanika koji je želio da oda priznanje svima koji su učestvovali u diskusijama, kao što zaslužuje i njegova reputacija i obaveze koje ima vezano za odbor kojim koordinira. Nemam, normalno, poslovničku mogućnost da vam zabranim, ali čini mi se da je bila dosadašnja praksa da ne uzimate riječ. Vidim da je gospodin Milić odustao pod uslovom da odustane i gospodin Konjević. Gospodin Konjević ne odustaje.

Dobro, daćete priliku onda gospodinu Ivanoviću.

RAŠKO KONJEVIĆ (30.07.20 17:33:23)

Predsjedniče neću remetiti duh, nijesam imao ni namjeru da se javim, ali kolega Ivanović je saopštio jednu stvar koju ja nijesam u mom prethodnom izlaganju rekao. Vi ste rekli da je jedan od poslanika evidentno ili pretpostavljam, možda griješim, misleći na mene pošto sam dosta govorio o Abu Dabi fondu, da su sve investicije realizovane, da su problem sada radna mjesta. Ja to nikada nijesam rekao. Nešto tako prosto ne možete izgovoriti da bi to bila istina. Ja ću vam reći tri investicije iz Abu Dabi fonda, a sve tri ste Vi potpisali koje nijesu realizovane. Dakle, jedna je Vektra, gdje danas nakon pet godina ugovora koji ste Vi potpisali radi nula radnika. Druga je Milkraft u Pavinom Polju koji ste ugovor takođe Vi potpisali i prije pet i nešto godina, takođe nula radnika radi. Treći ugovor nijesam siguran da li ste Vi potpisali, ne bih želio da pogriješim je Carine takođe iz Abu Dabi fonda, od tog projekta takođe nema ništa.

Naravno, mislim da je to zajednički i meni i vama treba da bude žao što te investicije nijesu realizovane, odnosno što mi od toga nemamo koristi kao država, kao društvo, ali smo na te stvari različito gledali.

Samo još jedna stvar, slažući se sa Vama sa jednim nadpartijskim segmentom o kojem ste govorili, ali samo radi poređenja, tačno ste naravno rekli ovaj dio koji se tiče, ako mogu tako da kažem međunarodnog pada bruto društvenog proizvoda. Zamislite sad, gospodine Ivanoviću, na šta liči procjena Vlade Crne Gore kada kaže da će BDP kod nas da padne samo 6,8%. Zamislite kako to zvuči. Ako jedna američka ekonomija padne 30%, ako se jedna italijanska ekonomija, ako sam Vas ja dobro čuo, čini mi se vrati na bruto društveni proizvod prije 20 godina, a i jedna i druga ekonomija su definitivno giganti za crnogorsku ekonomiju, a mi tvrdimo da će naša ekonomija da padne 6,8% po zvaničnim podacima, i da će nam turistički promet samo da padne 40%, i da će

nam rast narednih godina da bude plahovito nagore i tako dalje. Apel sa moje strane onako krajnje dobronamjeran. Mislim da će nas građani bolje razumjeti ako prema njima budemo realni. Građani Crne Gore razumiju teške okolnosti. U zadnjih 20 do 30 godina puno je teških okolnosti bilo u crnoj Gori. Građani su razumjeli da ne ulazimo u politiku, kako se ono govorilo to, ničim izazvane i neopravdane sankcije, ne želim politički uopšte da ulazim šta se tada dešavalo, ali naši ljudi imaju i strpljenja i razumijevanja ako im se pristupi na jedan realan način. Međutim, ako počnemo da im pričamo da je naša ekonomija, da će je manje pogoditi nego italijansku, američku, njemačku imate podatke, mislim da su danas "katastrofalni" u tom segmentu. Prema tome, ja ništa drugo ne apelujem nego da budemo realniji.

Nikome u ovom Parlamentu, ni jednom građaninu Crne Gore koju god političku partiju glasao ne može biti mrzno, što bi narod rekao, da ekonomija ide gore, ali ako mi samo pričamo da nam ekonomija neće biti ugrožena a cijela svjetska ekonomija je u ovim problemima o kojima vi govorite onda nešto tu što bi naš narod rekao ne štima. Dakle, apel zajednički, niti treba sve kritikovati, jer nije sve za kritiku. Sa druge strane parlamentarizam bi zaista doživio u Crnoj Gori, odnosno otvorio bih jednu novu stranicu, kada bi se iz kluba vladajuće partije čula kritika prema nekim Vladinim potezima. To bi uzdiglo nivo u ovom Parlamentu i naravno kada bi smo svi realnije sagledavali određene stvari.

Da zaključim, tri projekta nijesu realizovana, Vi i ja smo puno pričali o tome, razlikovali se oko toga, rezultat je prosto takav. Dakle, 01.08. je ta fabrika Milkraft trebalo da počne da radi, nije bilo realno ni tada. To što smo možda mi malo više bili u pravu od vas oko ti nekoliko projekata ima nekih i koji su realizovani, ali ne možete sporiti činjenicu da smo mi postali taoci nekoliko tajkuna u Crnoj Gori. Taoci. Em su nam poreski dužnici, em smo im davali privilegovane kredite i na kraju nemamo ništa osim garancija koje će nam prije ili kasnije doći. Da ne pričam o tome da u takvim projektima "pod noge bacimo" i sudstvo, odnosno Privredni sud, koji u jednom od tih slučajeva ne može da otvori stečaj punih godinu. Vi znate bolje nego ja koliko je važno da imamo efikasne, odnosno brze stečajne postupke da bi se tržište očistilo od onih koji ne mogu da privređuju. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.07.20 17:38:55)

Poslaniče Ivanović, možda je bolje da damo riječ i gospodinu Miliću, a onda da Vi odgovorite bez nekog ograničenja. Da li Vam to više odgovara? Mislim da je tako najbolje.

SRĐAN MILIĆ (30.07.20 17:39:12)

Ja vas molim sve, nama treba posao, nama trebaju turisti, nama treba domaća proizvodnja. Mi smo se uporno zanosili koliki imamo broj noćenja, od noćenja se ne živi, živi se od evra, živi se od poreske politike koja će biti jednaka prema svima, živi se od toga da sebi ne dozvolite da neko postoji iznad zakona. To su ključne stvari. Sve ostalo, pobjeda Crne Gore je pobjeda kad svi plaćamo porez. Pobjeda Crne Gore je kad ni jedan evro iz nekoga kredita kojeg uzmemo ne pođe u pogrešne ruke. Ja sam samo u tom dijelu, uopšte ne opterećujem se personalno ni sa jednim čovjekom, ne govorim nikakve stvari koje nijesu univerzalne vrijednosti. Opet vas pozivam oko svega toga. Nemojte postavljati kao rok, kao stepenicu koju trebamo da preskočimo rezultat na izborima, postavite kao stepenicu koju treba da preskočimo, način da svako može da živi od svog rada i da živi životom dostojnim čovjeka. Hvala vam, izvinite potpredsjedniče.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.07.20 17:39)

Petar Ivanović.

PETAR IVANOVIĆ (30.07.20 17:40:36)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

U najkraćem mislim da sam bio jasan kada sam citirao poznatog ekonomistu Frederika Bastiata u čemu je razlika između dobrih i loših ekonomista. On je govorio o tome da postoji razlika između onoga što se vidi i onoga što se ne vidi. Naravno, u životu postoje i oni ljudi koji ne žele da vide šta se dešava oko njih.

Replicirajući uvaženom poslaniku Konjeviću želim da se osvrnem na tri stvari. Prva je pad BDP-a Crne Gore nije projekcija Vlade, pad BDP-a je projekcija međunarodnih finansijskih institucija koja je kao takva razmatrana na Vladi i postoje različite projekcije međunarodnih finansijskih institucija koje su kasnije prenešene u različita Vladina dokumenta. Ono o čemu vi govorite jeste pad BDP-a na godišnjem nivou. Ono o čemu sam ja govorio jeste pad BDP-a u drugom kvartalu privrede Sjedinjenih Američkih Država. Ja sam prilično siguran, usuđujem se reći apsolutno siguran, da pad BDP-a na nivou godine u Sjedinjenim Američkim Državama neće biti ovakav kakav je bio pad u drugom kvartalu. Dakle nemojmo miješati dvije potpuno različite kategorije.

Drugo želim da se osvrnem još jednom na Abu Dabi fond. Meni je zaista jako drago da vas mogu obavijestiti da je kompanija Carine vratila kompletan kredit iz Abu Dabi fonda, kao što vas mogu obavijestiti da je još jedna kompanija vratila kredit. Ja o tome nikad nisam čuo jednu riječ, jedno slovo od vas u ovom uvaženom domu, a mislim da ako hoćete da govorimo o poštenom odnosu prema građanima onda je trebalo i tu informaciju saopštiti. Ja sam od vas samo čuo kritike o tome da ništa nije urađeno tim novcem i u kompaniji Milkraft i u kompaniji Vektra Jakić i u svim drugim kompanijama bez obzira da li sam ja ili neko poslije mene kada smo bili ministri poljoprivrede potpisivali te ugovore investicije su realizovane u skladu sa ugovorom koji je potpisan. Sredstva obezbjeđenja su takva da država ne može da izgubi svoja sredstva i ne mogu pasti na teret građana Crne Gore. Ako hoćete već da budete dovoljno pošteni prema građanima onda im slobodno saopštite da Pavino Polje gdje se realizuje investicija kompanije Milkraft koja je Vama lično jako dobro poznata, da je nivo realizovanih investicija preko 9 miliona, a nivo kredita je manji od tri miliona eura, on je 3 miliona dolara ili u tom momentu po tadanašnjem kursu oko 2,7 miliona eura. Dakle, 2,7 miliona eura je bio kredit, a ukupna investicija je bila 9 miliona eura. Kažite da je izgrađen, između ostalog, poslovni objekat površine preko 10.000 kvadrata, da su izgrađene savremene štale, savremeni objekti. Ta investicija je tu u Crnoj Gori. Ona nigdje nije pobjegla. Zato sam i kazao juče bez obzira da li će Milkraft ili neka druga kompanija nastaviti da se bavi ovim poslom, ta investicija ostaje ovdje u Crnoj Gori, sredstva obezbjeđenja su tu.

Treće, ako želimo da budemo realni, zbog građana, onda prisjetimo se da je postojao javni poziv upućen svim građanima Crne Gore, da su uslovi kreditiranja bili 2,5% za to vrijeme prije četiri i po godine daleko najbolji uslovi kreditiranja u Crnoj Gori, da je rok otplate bio 17 godina, nikad duži rok otplate od toga, da je grejs period bio četiri godine. Volio bih da Vi kao ekonomista pronađete bolje rješenje od toga. Ja nijesam mogao naći bolje od toga. Evo priznajem građanima Crne Gore nijesam mogao naći bolji aranžman od 2,5%, četiri godine grejs period i 17 godina rok vraćanja kredita. Ako Vi možete bolje ja ću vam odati priznanje. Ne vidim nikakav problem u tome.

Iskreno bih volio, a siguran sam i vi da svaki pojedinačni projekat koji je potpisan ne samo da bude realizovan na nivou zaključnih investicija iz ugovora nego mnogo veći i da dovede do otvaranja novih radnih mjesta. To sam siguran da i vi želite, ali zbog toga što mi smo ljudi koji smo skloni akciji, predlaganju tražimo rješenja koja će Crnu Goru gurati naprijed. Zbog toga sam i poslao poruku građanima da sami razmisle o tome što će činiti 30. avgusta.

Ne slažem se sa uvaženim gospodinom Milićem, da bilo ko od nas gleda da je 30. avgust sudnji dan, to je dan kao i svaki drugi dan. Tada će građani donijeti odluku o tome kakav će biti sastav Parlamenta u naredne četiri godine, u kom pravcu će se dalje razvijati Crna Gora. Mislim da je Demokratska partija socijalista je uspjela da se izbori za ključne vrijednosti koje oblikuju budućnost razvoja našeg društva. Upravo iz tih razloga mi nemamo razloga da se stidimo i da se ne obratimo građanima i da ih podsjetimo da smo obnovili samostalnost Crne Gore, da smo Crnu Goru uveli u NATO i da smo savladali veliku ekonomsku krizu. Uvjereni smo da ćemo savladati i ovu krizu koja, u pravu ste i jedan i drugi, pogađa ne samo Crnu Goru već i mnoge druge države regiona i svijeta.

Nema tog magičnog štapa do većeg rada svih nas u Crnoj Gori, jedino sa više rada, veće

posvećenosti, veće fokusiranosti, primjene inovacija, primjene novih tehnologija, većeg znanja, možemo ići naprijed. Nekad sam se morao zapitati ovdje je 81 poslanik pa kada provedemo 20 sati pomnožite 81 čovjek puta 20 pa šta smo uradili tog dana. Pitaju se to i građani. Dajte da budemo mnogo produktivniji, dajte da budemo mnogo efikasniji, dajte da damo veći doprinos razvoju Crne Gore kao države u kojoj živimo i siguran sam da će to građani primijetiti. Ja vas uvjeravam da to primjećuju, da rade poslanici DPS-a. Vi to znate na terenu, krećete se kao i ja, čujete što kažu građani. To ne znači da smo mi savršeni, to ne znači da ne pravimo greške, ali čini mi se da smo trenutno u ovom momentu bolji u odnosu na alternativu. Nadam se da nijesam previše prekoračio vrijeme i da sam u ovih dva puta po tri minuta odgovorio na oba komentara. Zahvaljujem se još jednom.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.07.20 17:47:17)

Ja se Vama zahvaljujem, gospodine Ivanoviću, pogotovo na diskusiju koju ste imali u okviru završnog izlaganja, jer ste poslali jednu široku poruku kao čovjek od dugog iskustva i političkog i profesionalnog.

Sada želim da dam riječ predstavniku Vlade Biljani Peranović.
Izvolite.

BILJANA PERANOVIĆ (30.07.20 17:47:53)

Poštovani poslanici, prije svega želim da se zahvalim na komentarima i pitanjima koja ste postavili. Malo ću se osvrnuti na mjere koje je u oblasti poreske politike Ministarstvo finansija predložilo, a Vlada utvrdila u ovom periodu od početka izbijanja epidemije kovida-19.

Prije svega to je odluka o odlaganju poreza i doprinosa i reprogramiranih obaveza na tri mjeseca. Zatim smo donijeli odluku o odlaganju carinskog duga, odnosno PDV-a pri uvozu i carine na 60 dana. Zatim smo donijeli odluku o plaćanju odloženih obaveza na 24 rate. Kad je u pitanju PDV u momentu donošenja prvih i drugih mjera ugostiteljski i turistički objekti koji su najviše pogođeni ovom epidemijom, odnosno imaju najveće posljedice od izbijanja epidemije bile su zatvorene tako da donošenje zakona, odnosno smanjenje PDV-a u tom momentu nije imalo svrhu. Sad Predlog zakona koji sadrži dvije norme od kojih je jedna takozvana kovida mjera i koja se odnosi na sve ugostiteljske objekte i koja važi godinu dana, dok je druga norma koja će važiti od 01. septembra 2021. godine i koja je u potpunosti usaglašena sa evropskom direktivom i koja u isti položaj dovodi sve restorane i objekte u kojima se pružaju catering usluge. One važe od 01. septembra 2021. godine.

Mi smo u Ministarstvu redovno pratili šta se dešava i u regionu i u Evropi i koje se mjere preduzimaju i blagovremeno ih preduzimali i mi. Kada su u pitanju PDV i zemlje koje se ovdje naveli Velika Britanija, Njemačka, Austrija, Belgija, Bugarska, Kipar, Češka, Grčka. Mjere smanjenja PDV stope kod njih su od 01. jula do 31. decembra. Znači donešene su svega na pola godine za pojedine sektore kao što su ugostiteljstvo, turizam, negdje i kultura, javni prevoz, za koje je kod nas već snižena stopa. Osim snižene stope za ugostiteljske objekte i donacije oslobođenje PDV-a za donacije, podnošenje računa u elektronskom obliku i podnošenje PDV prijave u elektronskom obliku mislim da smo dali dovoljno vremena od 90 dana za prilagođavanje. S obzirom da je i do sada oko 80% PDV prijave podnešeno u elektronskom obliku i da smo u razgovorima i sa poreskim obveznicima koji uglavnom te svoje prijave predaju preko svojih knjigovodstvenih agencija da im je dovoljno 90 dana da se prilagode novom načinu predaje prijave. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.07.20 17:51:02)

Hvala.

Uvažene dame i gospodo konstatujem da smo na ovaj način završili pretres Predloga

zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrijednost, izjasnićemo se naknadno.

Želim svima da vam se zahvalim na korisnom radu sinoć kasno i danas tokom dana.

Prelazimo na sljedeću tačku dnevnog rada, to su izbor i imenovanja. U okviru ove tačke imamo dva predloga i to predlog za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika i predlog odluke o imenovanju jednog zamjenika člana Državne izborne komisije.

Ne vjerujem da sam prekršio Poslovnik, moraćete mi reći o čemu se radi. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (30.07.20 17:52:00)

Zahvaljujem predsjedavajući.

Ja sam u skladu člana 92 stav 3 gdje se daju potrebna obavještenja u vezi sa predloženim dnevnim redom htio da sa Vama podijelim jednu dilemu. Sada ste upravo pročitali šta je sve pripremljeno za tačku izbor i imenovanje, odnosno rekli ste da postoje dva predloga. Želim da vam ukažem da je shodno članu 178a Poslovnika su se stekli uslovi da se pristupi glasanju o VDT-u, odnosno izboru VDT-a, jer smo 25. juna, prije više od mjesec dana, imali prvi krug glasanja gdje nijesmo uspjeli da izaberemo kandidata. Sada shodno Poslovniku nakon mjesec dana se pristupa drugom glasanju kojem se glasa o svim kandidatima, dakle, gospođi Marković, gospođi Vukčević i gdje se glasa tajno sa 3/5. Ja sam juče to pitanje postavio predsjedniku Parlamenta, dobio sa jedan dosta neodređen odgovor u smislu vidjećemo šta kako. Ukazao sam da ukoliko to mi u ovom sazivu ne završimo, ovo je zadnji dan ovog saziva, faktički ćemo postupak morati da ponavljamo, imajući u vidu tajming i vrijeme mi ulazimo u određeni problem.

Normalno predsjedavajući je gospodin Brajović, rekao jednu stvar koja je veoma čudna. Ja znam da on možda tako razmišlja, ali to može da bude veliki problem. On je rekao da će neki novi saziv, odnosno implicitno je to rekao, da ćemo vidjeti da li će neki novi saziv samo nastaviti, pazite, nastaviti proceduru koju je počeo ovaj saziv. To je otprilike kao kad mi glasamo zakon u načelu, završimo priču, u novom sazivu se pristupi glasanju u pojedinostima. Znam da ste Vi jedan od onih koji se, i na tome vam zaista zahvaljujem i to bez ikakve, potpuno regularno, na tome što ste Vi insistirali da se ovaj postupak što prije odrađuje, da Parlament ne bi kasnio. Mi smo dovedeni u situaciju da danas imamo tačku izbor i imenovanja, a da predsjednik Parlamenta očigledno nije svoju dužnost htio da ispuni, da pripremi uslove za glasanje. Vjerujem čak da bismo mogli doći do povoljnog ishoda glasanja, a ovako ispada da će skupštinsko rukovodstvo ne Vi, već neko drugi spriječiti izbor VDT-a i produžiti ovu agoniju gdje su institucije u v.d. stanju, između ostalog i Tužilaštvo. Toliko.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.07.20 17:54:36)

Hvala Vam na jednom korektnom objašnjenju.

Tražiću izvještaj od stručne Službe o ovome što ste rekli. Sada ću raditi po ovome kako je ovdje stručna Služba i pripremila.

Gospodin Milić.

SRĐAN MILIĆ (30.07.20 17:55:06)

Zaista, bez ikakve namjere da bilo šta bilo kome dociram. O ovome o čemu je govorio gospodin Damjanović i kod nas u našem Klubu postoji potpuno nesporno shvatanje da bi taj posao, gospodine potpredsjedniče, trebalo završiti. Čak ni kod nas ne postoji ni dilema gospodine potpredsjedniče da li će to moći da se nastavi. Neće moći da se nastavi. Ne može, ali će ostati kao jedna od konstatacija da je Skupština Crne Gore u trenutku kada je imala tačku izbor i imenovanja nije stavila na glasanje nešto što je dovedeno do kraja. To je prvi dio moje intervencije. Drugi, ja Vas nešto molim kao čovjeka, čisto da provjerim, vjerujem da je za to sada u ovom trenutku nemoguće da se reaguje. Iz medija sam saznao, konkretno iz "Vijesti" da je

predsjedavajuća, kategorija vrlo nepoznata ali nećemo time da se bavimo, Ustavnog suda gospođa Desanka Lopičić dostavila Skupštini Crne Gore zahtjev za izborom dvoje sudija Ustavnog suda jer dvoje odlaze u penziju. Obavještenje o pokretanju postupka. Mi kao poslanici, potpredsjedniče, smo došli u situaciju danas da se iz medija obavještavamo o onome što se dostavlja, evo vidim i po Vama da i Vi nemate tu informaciju, da mi dobijamo informaciju iz medija što je dostavljeno Skupštini Crne Gore.

Molim Vas jednu stvar, a ukoliko smatrate za potrebno ili Vi nastavite ovo kako ste krenuli sada, ali neku malu pauzu da napravimo u jendom trenutku samo da vidimo na koji način ćemo reagovati oko ovoga, da li neki mali Kolegijum ili nešto, bilo šta što vi kažete, nema problema.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.07.20 17:56:54)

Hvala.

Nastavljam po dogovoru. To je tačka predlog za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. Podsjećam da je na osnovu amandmana 8 stav 2 tačka 3 na Ustav Crne Gore član 16 stav 6 Zakona o Sudskom savjetu i sudijama i član 40 Poslovnika Skupštine, Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu utvrdio predlog za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. Odbor je predložio da se za četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika izaberu: Gavriilo Čabarkapa, Ibrahim Huseinović, Kovačević Lidija i Popović-Kustudić Ljubinka.

Izjaviteljka Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu je Marta Šćepanović, predsjednica Odbora.

Otvaram pretres, da li predsjednica Odbora želi riječ? Ne želi.

Da li se još neko javlja za riječ? Aleksandar Damjanović.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (30.07.20 17:58:07)

Ovim se bavim u dužem vremenskom periodu. Mogu da pohvalim Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu koji je zadnjeg dana rada ovog plenuma dostavio ovdje predlog za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. Ovu obavezu je Odbor imao po Poslovniku i ona je trebalo da se realizuje najmanje na svaka dva mjeseca od legendarnog jula 2018. godine od kada je mandat članovima Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika produžen doživotno, odnosno neograničeno, bez kraja mandata, što se kaže. Sada smo došli u situaciju da smo tokom prethodne dvije godine imali jedno ili dva glasanja da danas odlučujemo o ovim stvarima.

Dakle, kada se hoće onda se sve može završiti. Slažem se da treba ovu proceduru završiti ne samo kao poruku da je ovaj parlament makar jedan dio iz svoje nadležnosti pokušao da uradi u osujećivanju v.d. stanja u institucijama, ponoviću predsjedavajući Osnovnog suda kao nepostojeća kategorija v.d. stanje, v.d. stanje u Tužilaštvu kod VDT-a, v.d. stanje u Sudskom savjetu, kod tri člana jer je gospodin Mladen Vukčević uradio časnu stvar i podnio ostavku na mjesto člana Sudskog savjeta. Sada smo došli u situaciju da se izjasnimo o ovom predlogu.

Normalno, trebalo je ranije predlagati, mnogo puta i razgovarati, napraviti jednu vrstu konsenzusa da se dođe do predloga koji bi, uslovno rečeno, dobio politički konsenzus i dobio ovdje neophodnu potrebnu većinu da se izaberu članovi Sudskog savjeta jer ovakvo v.d. stanje produžava agoniju u pravosuđu i ruši kredibilitet Crne Gore i u domaćoj i u međunarodnoj javnosti u odnosu na način na koji se radi u njenim institucijama.

Da bih skratio vrijeme, sada upravo pravim paralelu, gospodine Gvozdenoviću, znam da Vi ovo razumijete i da niste u ovom dijelu imali taj protok informacija, pravim paralelu sa ove dvije stvari. Stiže obavještenje od Ustavnog suda koje čitam danas u novinama, da dvojici sudija Ustavnog suda, jednom u januaru, drugom u februaru naredne godine ističe mandat. Pola godine prije toga se obavještava Parlament da bi se započela procedura. Apsolutno Parlament radi, u avgustu mjesecu biće možda i plenarnih sjednica i sjednica odbora i nema razloga da se ta procedura ne započne. To hoće li novi saziv izabrati predložene kandidate neophodnom većinom, dvotrećinskom i tropetinskom i hoćemo li imati Ustavni sud sa sedam ili ovih pet, ako ovo dvoje

sudija bude poštovalo Zakon o PIO ili zapošljavanju i bude otišlo u penziju, to nije naša stvar. Naša stvar je samo da mi završimo naš dio procedure.

Pravim paralelu sada i sa ovim drugim pitanjem. Završavamo proceduru na način na koji je to predviđeno Poslovníkom oko izbora uglednih pravnika, što je dobro, a ne završavamo proceduru izjašnjavanja u drugom krugu o izboru vrhovnog državnog tužioca. Neki bi zli jezici mogli da kažu da ne završavamo iz jednog razloga za koji neću da vjerujem da je u pitanju. Naime, kod jednog od kandidata za VDT-a, gospođe Lidije Vukčević se nalazi upravo slučaj, gospodine Gvozdenuviću, u Tužilaštvu gospodina Ivana Brajovića. Mislim da nema razloga to što je eventualni konflikt interesa, što je gospodin Brajović glasao za izbor gospođe Vukčević u prvom krugu, a sada odugovlači sa izborom u drugom krugu da bi se došlo do novog mandata i novog saziva pa se tamo nastavila procedura i neko probao da na muftu 49 tada /prekid/ završi posao.

Hoću da kažem, ako smo kao Parlament priveli kraju po Poslovníku konačno izbor uglednih pravnika u Sudskom savjetu, hajde da zaokružimo proceduru koja je potpuno nesporna, da stavimo na glasanje predlog za izbor VDT-a, tročetinska većina, tajnim glasanjem, kandidati gospođa Marković i gospođa Vukčević. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVÍĆ (30.07.20 18:02:15)

Mislim da nije korektno upućivati neke insinacije koje, vjerovatno, nijesu ni tačne, nije red. Branka Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK (30.07.20 18:02:29)

Hoću da iskorim priliku da pričamo da u ovom mandatu, vidi se i po ovome kako završavamo vezano za ove članove Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. Meni lično je ova formulacija uglednih pravnika, koji to metar mjeri nečiji ugled, vrlo diskutabilna, na osnovu čega se to mjeri. Hoću da kažem da je ovaj skupštinski saziv prošao u tome da nije postojalo ovdje želje za konsenzusom da se izaberu ljudi u ove institucije. Izgleda da vlasti odgovaraju sva ova v.d. stanja. Kakav je slučaj sa tzv. uglednim pravnicima u Sudskom savjetu, imali smo prilike da čujemo i vidimo da se tamo švercovalo na onim ispitima za sudije i da su članovi Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika sve to fino posmatrali. Ishod će biti već znamo kakav i koliko je dosad takvih sudija izabrano koji su pokušali da švercuju na ispitu, da je to nešto što govori da je trulo sve u pravosudnom sistemu.

Imamo na čelu tog Sudskog savjeta, takođe ovdje izabranu, što kaže kolega Damjanović, nekakvom vrlo spornom odlukom produžen je mandat tim tzv. uglednim pravnicima na doživotno. Imamo, onda, predsjednicu toga Savjeta koja je, vidjelo se iz jednog snimka, a Tužilaštvo očigledno ne reaguje, meni ono liči da je bio šverc, odnosno da je bilo protežiranje nekoga na ispitu, a nije ono bilo na ispitu za sudije nego na ispitu na Univerzitetu, i tu se ne reaguje. Neko takav ne može biti na čelu Sudskog savjeta, ali na žalost kod nas jeste. Vidjeli smo i to ponašanje, ta doza drskosti i bahatosti, kao da su prema tim ljudima koji su kandidovani, koji su bili odlični studenti, za koje ne postoji spor među njima da su odlični kandidati, ali postoji zbog toga što je tamo nepotizam i što tamo najveći broj sudija se, nažalost, ne bira više po kvalitetu jer vidimo da među njima ima ovih što švercuju nego se bira po političkoj pripadnosti. Oni bi navodno trebalo da su nezavisni, ali se zna koliko su nezavisni ili su to ćerke i sinovi kao da im ostaje u nasljedstvu da budu na sudskim funkcijama. Ovdje nije postojao konsenzus, nije htjelo da se priča o tome jer nekome odgovara to trulo stanje u sudstvu i to bezakonje koje vlada u sudstvu.

Nadam se da će imati više sluha u sljedećem sazivu kada vi ne budete na vlasti i da će se izabrati na tim pozicijama ljudi koji zaslužuju to svojim kvalitetima i koji će dijeliti pravdu na način da nema selektivne pravde jer ovaj saziv Skupštine i ovo što se dešavalo, u stvari karakteristika svega ovoga je bila ta neka selektivna pravda. Vi znate šta se radilo ovdje Demokratskom frontu i u ovom sazivu koliko smo puta i pojedini hapšeni, pa onda cio poslanički Klub bez skidanja imuniteta. Nažalost, ovaj saziv obilježiće to da se Ustav u ovom Parlamentu brutalno gazio, bez obzira što smo ga zajednički donijeli. Znači, bahatost koja je vladala neće se više ponoviti zato što

neće dozvoliti opozicija. Nadam se da će 30. avgusta doći konačno do promjene i da prolufiramo i malo osvježimo ovu Crnu Goru, da taj nekakav duh slobode i duh pravедnosti uđe pa i u Sudski savjet i sve pravosudne institucije jer tu treba jedna dobra metla da pomete sve ono što ne valja tamo, a ubrzo stiže.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.07.20 18:06:57)

Bez komentara, a trebalo bi da ga dam.
Andrija Popović, komentar.

ANDRIJA POPOVIĆ (30.07.20 18:07:24)

Bilo je ovdje i neprimjerenih riječi na račun, neću pominjati imena predsjednice Sudskog savjeta, bilo je nelegalnih video snimaka, znamo kako je bilo reagovanje 427, ako se dobro sjećam, studenata Pravnog fakulteta u Podgorici povodom toga koji su sve to odbacili, ali sve se to koristi u političke svrhe. Nijesam ovdje da branim bilo koga, ali moramo voditi računa o tome što govorimo. Osnovni naš problem je to što smo mi usvojili amandman 8 na Ustav Crne Gore s kojim smo blokirali državu, s kojim smo blokirali pravosudni sistem. Ne možemo da izaberemo u pravosuđu veoma respektabilne osobe. Na primjer, sada ovdje biramo četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika, gospodina Čabarkapu, Huseinovića, gospođu Kovačević, gospođu Popović-Kustudić. Namjerna blokada. Znamo i sami da se ta dvotrećinska većina u prvom krugu, a u drugom krugu tropetinska većina u ovakvim okolnostima ovdje ne može namaći, o tome sam mnogo puta govorio. Da su, figurativno govorim, kandidati za sve te funkcije, ali i za funkciju VDT-a Sveti Petar Cetinjski, Njegoš, majka Tereza, oni ne bi prošli u ovakvim okolnosti. Kako odmah poslije izbora mijenjati Ustav? Mislim da tu najveća odgovornost leži na Vladi i Vlada mora odmah pokrenuti taj proces izmjena Ustava u ovom dijelu koji je blokirao čitav sistem. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.07.20 18:10)

Poslanica, Branka Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK (30.07.20 18:10:32)

Prvo ću vam reći, pozvala sam Tužilaštvo da reaguje, naravno nijesam ta koja ću da sudim je li bilo nelegalno snimanje ili šta je, neka Tužilaštvo to odradi. Sigurna sam da Tužilaštvo nije nepristrasno, ali dobro. Nijesam ta koja bi se usudila da bilo šta presudi nekome.

Što se tiče izmjene Ustava, kada su bila dobra vremena gdje se moglo razgovarati i postići kompromis, dolazilo se i do rješenja. Međutim, ovaj saziv Skupštine je obilježilo to da DPS i vi koji ste zajedno sa njima, vama je kompromis da bude sve po vašem, a da mi treba da klimnemo glavom i prihvatimo sva vaša kadrovska rješenja. To tako ne može. Zna se šta je kompromis i zna se da treba obje strane da popuste da bi došlo do zajedničkog rješenja. Ovdje nije bilo nijednog poziva za razgovor, a ne toga da dogovaramo rješenja.

Prema tome, kolega, ta opaska prije vama treba kao vlasti uputi. Zašto se ovdje blokiraju, kako Vi to kažete, ne blokiraju se nego prosto ne postoji način i ne postoji želja za kompromisom. Naravno da ove kandidate koji su sada predloženu neću da ulazim jer, prvo, ne znam, nijesam ni vidjela biografije niti sam ih našla ovdje u našem materijalu da bismo mogli o njima da pričamo, na njih se ne odnosi. Znam da je i bilo nekih kvalitetnih rješenja koja nijesu prošla, ali nisu prošla zbog DPS-a jer DPS-u nije odgovaralo da prođe. Da je njima odgovaralo išlo bi se na neki kompromis, išlo bi se da se priča o tome, a ne da se nešto nameće na taj način.

Tako da nije greška u opoziciji, greška je u vlasti. Vlast je odgovorna kao najjača, ona treba

da povlači poteze i nije kompromis da bude sve po vašem već je kompromis da i jedna i druga strana napravi neki ustupak i da se nađe neko zajedničko rješenje. Ne može se naći zajedničko rješenje na način što vi nas ovdje hapsite i što stavljate u zatvor pojedine, što nam skidate imunitet bez ikakve krivice. Ne može se na taj način. Đonom se ne dobija kompromis, đonom se dobija nešto drugo. Mislim da ste svi vidjeli odgovor da nas nije bilo strah da odgovorimo na pravi način.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.07.20 18:13:23)

Na ovaj način smo završili ovu diskusiju.

Sada dajem riječ poslaniku Miliću, a završnu riječ će imati predsjednica odbora Marta Šćepanović. Predlažem da za deset minuta imamo glasanje, da se rasporede ljudi po salama. Izvolite.

SRĐAN MILIĆ (30.07.20 18:13:51)

Zbog korektnog načina kako danas vodite sjednicu ništa neću komentarisati.

Nema razloga, nije ništa strašno nego znam šta je tražio kao riječ vezano za ovu tačku.

Ono što je jedino bitno je da se danas mora organizovati izbor VDT-a. Ništa se ostaviti ne može za sljedeći put jer sljedećega puta nema, osim ako se ne planira vanredna sjednica u avgustu mjesecu. Ako se planira vanredna sjednica onda to treba ovdje jasno i glasno reći. Meni je žao sada što ovdje, bez obzira što vVi imate ovlašćenja za vođenje sjednice, kao i predsjednik Parlamenta, žao mi je što predsjednik Parlamenta nije ovdje. Ne zbog toga da bismo se mi oko čega ovdje raspravljali ili tražili bilo kakvu vezu sa bilo čime, nikome od nas ne pada na pamet to, ali ovo je ispit ozbiljnosti makar ovoga dana rada u Parlamentu.

Drugi element koji je bitan, poštovana gospodo, mi imamo izuzetno loše ocjene koje nam dolaze sa svim relevantnih međunarodnih adresa vezano za pravosuđe. Mi imamo latentni, stvarni ili fiktivni sukob između ministra pravde i čelnih ljudi u pravosuđu. Mi imamo danas ovdje predlog za člana Sudskog savjeta gospodina koji je već bio član Sudskog savjeta. Ocjene o Sudskom savjetu su ovakve kakve su, ne ulazim u to.

Meni je, potpredsjedniče Gvozdenuoviću, bitno, pa bio moj Saša u pitanju, da se definišu principi i da se tih principa, a oni su definisani zakonom, Poslovníkom o radu, svim onim čime se mi bavimo, govorim brat Saša Milić, da ne bude Aleksandar Damjanović da o njemu govorim. On nikad nije ni rekao za mene ništa loše tako da nemam problema oko toga. Izvinjavam se, malo sam otišao oko ovog dijela. Dvije stvari želim da vam kažem. Gospodine potpredsjedniče Parlamenta, u medijima saznajemo za Ustavni sud. Zaboravimo to. Doći će to i vama i nama ovdje kao poslanicima. Ustavni odbor se mora sastati u avgustu mjesecu, ali ne da započne proceduru nego da primi dokumentaciju, da ta dokumentacija bude zaprimljena od strane Skupštine Crne Gore i prosljeđena Ustavnom odboru, a kompletna procedura vezano za izbor sudija Ustavnog suda se može započeti tek nakon sprovedenih izbora, a ne u ovome. Jer, ne možete započeti nešto u jednom mandatu, a nastaviti u drugom.

Jednu stvar za kolege koji nijesu bili poslanici, a vole da dociraju oko prava i oko svega ostalog, zahvaljujem na toj informaciju, 31. jula 2013. godine, tačno prije sedam godina, ovaj parlament je ovdje usvojio amandmane na Ustav u oblasti pravosuđa. U situaciji kada su, kolega Popoviću, svi amandmani SNP-a prije toga odbijeni, ali smo bili uslovljeni evropskim putem Crne Gore. Odavde sam rekao kao političar, imao bih potpuno pravo zbog načina kako se odnosi vladajuća koalicija prema amandmanima i to ne vladajuća koalicija, jedna partija vladajuće koalicije koja je bila pritisla većinsku partiju da glasam protiv, da glasamo svi zajedno. Kolege su bile tada, nas je bilo petnaestak iz opozicije, svi smo podržali ustavne promjene, ali ne možemo kao ljudi da zaustavimo evropski razvoj Crne Gore. To svi ođe zaboravljaju. Svima su puna usta Evrope. Kada je opozicija pokazala ozbiljnost i odgovornost da se sprovedu takve kakve su, a rekli smo svima vama, doživjećete blokadu sistema, sa nama ne treba da se dogovarate ako se predlože ljudi koji su od autoriteta i integriteta. Predložite one koje Crna Gora zaslužuje da budu na tim funkcijama, a sram bilo one, izvinjavam se na ovoj riječi, koji su iz medija dan poslije toga

objavili kompletnu crnu naslovnu stranu, a crna naslovna strana je bila ono u stvari kakav je njihov obraz tih iz medija. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.07.20 18:18:53)

Završna riječ. Izvolite, predsjednice Šćepanović.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (30.07.20 18:20:41)

Kao izvjestilac Odbora vrlo kratko bih se osvrnula na ovaj postupak izbora koji je išao preko Odbora za politički sistem. Kratko ću podsjetiti da smo imali tri poziva. Imali smo prvi poziv u 2018. godini. Na taj poziv su se javili kandidati. Između ostalog, Odbor je predložio Skupštini četiri kandidata: prof. dr Nebojšu Vučinića, Sretena Ivanovića, Veselina Rackovića i prof. dr Vesnu Ratković. Takvi kandidati, jedan od njih je bio i sudija Evropskog suda, nijesu bili dobri ovom Parlamentu, tačnije opoziciji, koja nije podržala ove kandidate.

Tako da je teško govoriti o kompromisu ako ne možemo postići kompromis o ovakvim kandidatima kakvi su bili u prvom krugu koji smo imali, odnosno u prvom javnom pozivu. Nakon toga smo imali i drugi poziv. Takođe, kandidati koji su se javili nijesu dobili potrebnu većinu. Treći poziv je raspisan početkom ove godine i održali smo skoro konsultativno saslušanje na kojem smo saslušali ove kandidate koji su dobri kandidati, ali svaki sljedeći poziv je pokazao da je manji broj kandidata upravo iz razloga nepovjerenja. Jer, ljudi koji svojim ugledom i svojim iskustvom žele da doprinesu nešto kroz rad Sudskog savjeta prosto više ne žele da se javljaju, obeshrabreni su jer su onda ovdje u Skupštini, u raspravi praktično razapeti jer se svrstavaju na ovu ili onu političku stranu, što je generalno loše i za vlast i za opoziciju.

Na ovoj sjednici Odbora, kao što je rekao i potpredsjednik, predložili smo četiri kandidata. Mogu da kažem da su ova tri poziva zapravo jasan pokazatelj volje vladajuće većine, ne samo formalne obaveze već i volje vladajuće većine da se izaberu članovi Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. Dakle, mi ovdje djelima to pokazujemo za razliku od opozicije koja samo priča.

Ovdje se danas čulo da nekome odgovara v.d. stanje u Sudskom savjetu. Mislim da je kroz djela pokazano kome to odgovara. Jasno je da to odgovara onima koji uporno ne žele da podrže kandidate koji se javljaju za članove Sudskog savjeta, kojima očigledno nijedan kandidat, pa ni sudija Evropskog suda za ljudska prava nije dovoljno dobar jer ga na ovaj ili onaj način svrstavaju politički, a zapravo je očigledno da kroz to pokazuju da njima odgovara v.d. stanje u ovim institucijama. Mi smo i kao vladajuća većina i kao Skupština kroz formalno sprovedene postupke pokazali da smo mi ti koji smo ovdje za kompromis, na stranu od onih koji ne žele da podrže kandidate iz političkih razloga očigledno. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.07.20 18:23:47)

Zahvaljujem Marti Šćepanović.

Na ovaj način smo završili pretres povodom Predloga za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. Konstatujem da je pretres završen.

Sljedeća tačka dnevnog reda je **Predlog odluke o imenovanju jednog zamjenika člana Državne izborne komisije**. Podsjećam da je Administrativni odbor donio Predlog odluke o imenovanju jednog zamjenika člana Državne izborne komisije. Za zamjenika člana Državne izborne komisije Veljka Vujovića imenuje se Balša Srdanović. Izvjestilac Odbora je Luid Škrelja, inače predsjednik.

Otvaram pretres.

Da li predsjednik želi riječ? Izvolite, predsjedniče.

LUID LJUBO ŠKRELJA (30.07.20 18:24:36)

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege poslanici, poštovani građani,

Dozvolite mi da se na početku ponosim privilegijom koju imam da sa ovog mjesta čestitam svojim sunarodnicima i svim građanima Crne Gore veliki praznik Kurban bajram, sa željom da ga proslave u miru, tradicionalno onako kako smo navikli svih ovih godina. Smatram da će, bez obzira na trenutnu situaciju koja je u svijetu, ne samo u Crnoj Gori, bajramska trpeza ipak biti bogata i biće ljudska i poštena onakva kakva je uvijek bila iako fizički možda nećemo biti zajedno. Navikli smo da i Bajram i Uskrs i Božić slavimo zajedno. Prinositi žrtvu za dobrobit čovječanstva, za ljudskost i toleranciju i za sve ono što nosi dobro je velika stvar i veliko odricanje svakog čovjeka. Tako doživljavam i ove barjamske blagdane i od srca im još jednom čestitam i želim sve najbolje. Koristim priliku da vam od srca poželim praznik Kurban bajram da ih dočekate uvijek u dobrom srcu.

Iskoristio sam ovu govornicu da čestitam ovaj praznik, ali smatram ljudskom obavezom da to uradim, a uradili su i drugi.

Vezano za tačku dnevnog reda vrlo kratko. Članom 29 Zakona o izboru odbornika i poslanika, određeno je da Državnu izbornu komisiju u stalnom sastavu imenuje Skupština Crne Gore na predlog radnog tijela Skupštine nadležnog za izbor i imenovanje, u skladu sa zakonom. Članom 30 zakona određeno je, između ostalog, da Državna izborna komisiju čine predsjednik, deset članova u stalnom sastavu i po jedan opunomoćeni predstavnik podnosioca izborne liste. Članovi Državne izborne komisije, njihovi zamjenici i opunomoćeni predstavnici, podnosioci izbornih lista imenuju se iz reda diplomiranih pravnika. Članom 20 zakona određeno je da predsjednik i sekretar, imenovani i opunomoćeni članovi organa za sprovođenje izbora i njihovi zamjenici mogu biti samo lica koja imaju biračko pravo.

Skupština Crne Gore 26. saziva na Osmoj sjednici Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2020. godini, dana 29. jula 2020. godine, konstatovala je ostavku Duška Stijepovića na dužnost zamjenika člana Državne izborne komisije ispred Demokratske Crne Gore. Demokrate Crne Gore dostavile su Administrativnom odboru Skupštine Crne Gore predlog da se za zamjenika člana Državne izborne komisije Veljka Vujovića imenuje Balša Srdanović, diplomirani pravnik sa aktom br. taj i taj od 29. jula 2020. godine. Administrativni odbor Skupštine Crne Gore je na 92. sjednici, održanoj 30. jula 2020. godine, većinom glasova, ukupno je glasalo osam, šest je bilo za, dva su bila uzdržana, utvrdio Predlog odluke o imenovanju jednog zamjenika člana Državne izborne komisije i odlučio da Skupštini predloži da za zamjenika člana Državne izborne komisije Veljka Vujovića imenuje Balšu Srdanovića. Na osnovu navedenog utvrđen je i Predlog odluke i molim Skupštinu da istu i prihvati. Hvala.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.07.20 18:28:40)

Hvala.

Dajem riječ poslaniku Miliću.

SRĐAN MILIĆ (30.07.20 18:28:47)

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče.

Pošto se radi o Državnoj izornoj komisiji ja želim i vas kolega Škrelja i sve ostale poslanike bez razlike da upoznam sa dopisom kojim sam uputio, jer govorimo o izboru člana Državne izborne komisije, koji sam uputio Državnoj izornoj komisiji. Naravno nikada nije bilo sporno da se glasa za sve članove Državne izborne komisije, tako ćemo i mi iz Kluba podržati i ovaj predlog koji je učinio Administrativni odbor. Moj je poziv, zaista zbog važnosti, da se na ova pitanja što je moguće prije iz Državne izborne komisije odgovori. Pitanja su šta će se konkretno uraditi kako bi se omogućilo svim licima koja su upisana u birački spisak Crne Gore, a imaju boravište van granica naše države, da ostvare svoje Ustavom zagarantovano pravo da biraju i da budu birani. Na ime kao što znate procjenjuje se da je broj tih lica iznad 100.000 birača koji su

upisani u birački spisak, a imaju boravište van granice Crne Gore. Dobio sam odgovor iz MUP-a po tom pitanju, zemlje članice Evropske unije su kao što znate i juče nastavile blokadu vezano za putovanja u Crnu Goru zbog pandemije korona virusa i mi se nalazimo na takozvanoj crvenoj listi sa jasno rigoroznim mjerama i sankcijama za one koji ta pravila prekrše. Sve ovo stvara sumnju da jedan značajan broj građana neće biti u prilici da ostvare svoje pravo što samo po sebi znači da izborni organi moraju definisati mapu puta po kojoj niko ne smije da bude spriječen, da ostvari svoje biračko pravo.

Drugo, da li se Državna izborna komisija namjerava izjasniti povodom nesporne činjenice da je Skupština Crne Gore usvojila tokom svog proljećnjeg zasijedanja Zakon o dopuni Zakona o lokalnoj samoupravi, a tiče se odlaganja raspisanih izbora u Tivtu. Dakle, "U članu 37 stav 3 poslije riječi stanja dodaju se riječi odnosno vanredne situacije u skladu sa zakonom, a umjesto tačke stavlja se zarez" i kaže se "u odnos na situaciju" podrazumijeva se da se u situaciji proglašene epidemije u odnosu na predizbornu kampanju u Tivtu kada su ti izbori bili odloženi. Danas je višestruko povećan broj zaraženih, posebno onih koji se nalaze na intenzivnoj njezi, da li se preporuka predsjedavajućeg Parlamentarnog odbora Evropske unije Crne Gore za stabilizaciju i pridruživanja, gospodina Vladimira Bilčika, da crnogorske vlasti tokom održavanja izbora trebaju da garantuju slobodnu i fer kampanju, ali i po prvi put ovo zdravstvenu bezbjednost svih birača usljed pandemije korona virusa, uzima u obzir prilikom odlučivanja o daljem sprovođenju izbornih aktivnosti. Kolege, izborni aktivnosti su pokrenute danom raspisivanja izbora. Ne da govorimo o danu izbora no o danu raspisivanja izbora.

Posljednje pitanje, na koji način planirate da shodno Zakonu o zaštiti podataka o ličnosti, a sve u svijetlu činjenice da je Ustavni sud Crne Gore ukinuo Odluku o objavljivanju spiskova osoba u samoizolaciji, obezbijedite zaštitu podataka birača koji se nalaze u samoizolaciji ili se nalaze na listi zaraženih osobama. Podsjećam da na današnji dan kada sam uputio dopis 28.07.2020. godine, imamo registrovano više od 2000 osoba zaraženih kovid-19. Podvlačim, zvanično imamo informaciju da na svakih 300 stanovnika u Crnoj Gori jedan je zaražen. Napominjem da je Crna Gora među vodećim državama u Evropi po broju zaraženih na 100.000 stanovnika. Gospodine potpredsjedniče, na 2000 evidentirano zvanično zaraženih imamo najmanje 10.000 ljudi u samoizolaciji, 7.000 hvala generalni sekretare. To znači da je svaki stoti ili devedeseti stanovnik Crne Gore u samoizolaciji. Neko će morati da dostavi spiskove članovima biračkog odbora i to je direktno kršenje ove odluke, ovakvog Ustavnog suda, ali i Zakona o zaštiti podataka.

Ja vas sve molim u Državnoj izornoj komisiji, ne govorim sada o Parlamentu, uzmite u obzir ove činjenice koje smo koleginica Pavičević i ja dostavili Državnoj izornoj komisiji. Zbog toga što sam izborni proces će biti jednostavno dokazati da je bio nelegalan i nezakonit, ako se ne bude odgovorilo na ove naše zahtjeve. Hvala vam velika, izvinite potpredsjedniče.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.07.20 18:33:39)

Hvala.

Tu je sa nama i jedan od članova Državne izborne komisije i siguran sam da će on dio ovih preporuka, sugestija, razmijeniti sa kolega iz Državne izborne komisije.

Sada dajem riječ Radulu Novoviću.

RADULE NOVOVIĆ (30.07.20 18:34:02)

Hvala Vam, potpredsjedniče.

Pa evo vrlo kratko jednu napomenu s obzirom da smo pri kraju današnjeg rada, možda dopunu onoga što je rekao predsjednik Administrativnog odbora. Danas je Administrativni odbor utvrdio Predlog odluke o imenovanju jednog zamjenika člana Državne izborne komisije i odlučio da Skupštini predloži da za zamjenika člana Državne izborne komisije Veljka Vujovića imenuje Balšu Srdanovića.

Zbog kolega i javnosti želim da kažem da je ovo predlog Demokrata, da se izabere član Demokrata. Trebamo da konstatujemo i ovaj put da se radi o predstavnicima partije koje evo već

pune četiri godine ne dolaze u Parlament, a uredno primaju plate. Da dodam da time parlamentarna većina predvođena Demokratskom partijom socijalista pokazuje rekao bih i demokratski kapacitet i širokogrudost. Ako dozvolite dodao bih i jednu superiornost i sigurnost da ćemo bez obzira na sve 30. avgusta slaviti još jednu veliku izbornu pobjedu. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.07.20 18:35:28)

Da li želite završnu riječ?
Komentar Srđana Milića.

SRĐAN MILIĆ (30.07.20 18:35:40)

Potpuno bespotrebno da vi pokazujete širokogrudost. U ovoj državi ili će postojati zakoni ili ih neće biti, ili ćemo poštovati rezultate izbora ili nećemo poštovati rezultate izbora. To što smatrate da trebate da pošaljete poruku šaljite poruke, ja sa tim nemam problema. Izbor bilo kojeg člana ili zamjenika člana Državne izborne komisije je stvar Zakon o izboru odbornika i poslanika, Zakona Državne izborne komisije i zakona o svemu onome što je predviđeno. Kako se ko od nas odnosi svako ima pravo, svako nosi krst za života i može to da govori i ima načina da govori. Ja vas samo molim nemojte da govorite da je ovo nečija dobra volja, ne, ovo je naša obaveza. Sigurna obaveza zato što je dostavljen u skladu sa procedurom predlog ovlašćenoga kluba, ovlašćenih svih i taj predlog nemojte da me ubjeđujete sada da ste mogli doći u situaciju da kažete - ne mi nećemo da izaberemo člana Državne izborne komisije iz partije koja na to ima pravo.

Vidite na kraju krajeva ne morate da me ubjeđujete, vi to možete da uradite. Evo ja vas pozivam ne pokazujte svoju širokogrudost, ako to napravite još jedanput ste pokazali da kršite zakon, još jedanput ste pokazali da ne znači ništa ono što ste glasali, to je već drugi element. Molim vas da oko ove stvari budemo jasni do kraja. Rekao sam predsjedniku odbora i on zna o čemu govorim, nikada, a on i ja makar dosta pamtimo u ovom Parlamentu, gospodine Škrelja direktno Vam se obraćam. Nikada ni jedan predlog nijesmo doveli u pitanje kad je dolazio od ovlašćenog predlagača, kako se ponaša Administrativni odbor tako smo radili sve vrijeme. Moja intervencija je samo na riječ - širokogrudost. Ništa drugo oko svega ovoga ostaloga raspravite sa onim sa kojima želite da raspravite. Ali oko ovoga nemojmo da se igramo to ne zavisi od vaše širokogrudosti, nego zavisi od zakona koji je to precizirao. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.07.20 18:38:14)

Dajem riječ Radulu Novoviću.

RADULE NOVOVIĆ (30.07.20 18:38:19)

Hvala potpredsjedniče.

Dakle, mislim da ovdje jeste riječ o širokogrudosti sa naše strane, ali rekao bih da ovo govori i o moralnom profilu ljudi sa te druge strane. Kada je potrebno koriste se svi benefiti koji proizilaze iz izbornog rezultata i poslaničkih funkcija, kao što je recimo primanje uredno plate i evo korišćenje mjesta u DIK-u, a sa druge strane ne dolazi se u Parlament. Dakle, možda pored toga, rekoh, treba govoriti i o moralnom profilu ljudi koji evo vrlo će se zdušno prihvatiti ove pozicije ove funkcije, i mislim da ovdje jeste riječ o našoj toleranciji i širokogrudosti, ali prije svega kao što sam prije rekao i o jednoj superiornosti. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.07.20 18:39:10)

Zahvaljujem Radulu Novoviću, inače predsjedniku Odbora za prosvjetu.
Dajem riječ predsjedniku Odbora Luidu Škrelji.

LUID LJUBO ŠKRELJA (30.07.20 18:39:25)

Hvala potpredsjedniče.

Vrlo kratko, jedano od ovlašćenja Administrativnog odbora je i da izabere i predlaže Skupštini članove jednog najznačajnijeg organa za sprovođenje izbora. Ja sam tako i shvatio tu obavezu u skladu sa zakonom, kao obavezu i doprinos ovoga parlamenta da izbori dobiju ono što svi mi težimo, a to je kredibilitet, kvalitet, demokratičnost i ono sve što prati jedan proces koji treba da dovede do regularnih izbora koji nikada ne bi trebali da se dovode u sumnju.

Popuna upražnjenog mjesta bilo koje političke partije u najznačajnijem državnom organu za sprovođenje izbora je obaveza i pripada svakoj partiji da to radi. Bez obzira na ponašanje bilo koga mi kao Administrativni odbor imamo obavezu da uzimamo u obzir ono što treba da bude da nam neko ne dovodi u sumnju Državnu izbornu komisiju pred parlamentarne izbore koji su zakazani za 30. avgust.

Još jednu digresiju, mnogi su se smijali kada sam tamo negdje početkom februara rekao, a pričati o sebi u politici je samo nagomilati minus poene, kada sam rekao da ćemo početkom marta imati kompletnu Državnu izbornu komisiju. Tada je istekao mandat zbog odlaska i sticanja uslova za starosnu penziju ranijeg predsjednika DIK-a, gospodina Đorđija Vukčevića. Početkom marta na Prvoj sjednici Prvog redovnog (proljećnjeg) zasjedanja ove skupštine smo imali kompletnu Državnu izbornu komisiju. Tako sam shvatio i poziv Demokrata da popune sa onim što im pripada i danas smo to završili. Mislim da smo uradili dobru stvar. Bez obzira kažem opet, neću da pričam o ljudima koji nijesu prisutni, svak se ponaša u skladu sa onim što misli da je njegov pravi put i da je izabrao najbolji put, ali nas to ne sprečava da mi svoje obaveze preuzete završavamo u skladu sa Poslovníkom i u skladu sa zakonom. Nadam se da će Skupština bez ikakvih problema kompletirati Državnu izbornu komisiju i time dati doprinos regularnosti izbora za koje se svi borimo, a koji su zakazani 30. avgusta. Hvala na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.07.20 18:42:21)

Zahvaljujem, gospodinu Škrelji.

Na ovaj način konstatujem da smo završili pretres povodom ove tačke dnevnog reda.

Uvaženi građani, uvaženi poslanici, na ovaj način smo završili sjednicu. Ostalo nam je još glasanje.

Podsjetiću vas da ćemo glasati za sljedeće tačke dnevnog reda: Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju; Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata; Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju i upravljanju vodama; Predlog zakona o inovativnoj djelatnosti; Predlog zakona o podsticajnim mjerama za razvoj i istraživanje inovacija; Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o naučno istraživačkoj djelatnosti; Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici; Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrijednost; Predlog zakona o putevima i Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vazdušnom saobraćaju i tačka Izbor i imenovanja.

Može, kako da ne.

Na predlog jednog kluba poslanika predložićemo da se raspravlja, da se glasanje ne organizuje po ovom redosljedu nego po nekom dopunjenom redosljedu.

Izvolite gospodine Damjanoviću.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (30.07.20 18:43:44)

Hvala.

Ja to smatram veoma važnim da se obavi taj čin glasanja jer se radi o veoma bitnim zakonskim aktima o kojima treba da se izjasnimo. U odnosu na ono što sam vam postavio kao jednu vrstu dileme, a reagujući proceduralno na početku rasprave o tački Izbor i imenovanja i ukazao da ovaj parlament treba da završi još jednu obavezu za koju su se stekli formalni poslovnički uslovi, a to je da se izjasni o Predlogu za izbor VDT. Mi imamo sada dva kandidata, a vi ste sada rekli da smo zaključili pretres povodom tačke Izbor i imenovanja, ali ste ostavili prostor da kada se budemo izjašnjavali o ova dva predloga koja su obrazložena da vidimo da li ćemo raspraviti i ovo pitanje. Ako vi procjenjujete da treba održati mali Kolegijum, kako je predložio gospodin Milić, oko toga da vidimo jer ne bi bilo dobro da mi budemo krivci za produženje v.d. stanja u Tužilaštvu i da ne obavimo svoj dio posla ako su se stekli uslovi. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.07.20 18:44:38)

Hvala.

Date je nalog stručnoj Službi da nam pripremi stav, može i usmeni stav, i možemo da se sastanemo da se razmotri i to pitanje, a da se zakažemo onda u 19 časova glasanje. Dobro.

/pauza/

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.07.20 20:05:15)

Poštovane kolege,

Stekli su se uslovi da pređemo na izjašnjavanje o predlozima akata o kojima smo obavili pretres. Molim vas da pažljivo slušate prozivku i da ako ste u prilici zadržite ruke malo duže da bi se moglo prebrojati na vrijeme da ne ponavljamo glasanje.

Prvo ćemo se izjasniti o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. Odlučuje je većinom glasova svih poslanila.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Prelazimo na izjašnjavanje kolega u Plavoj sali. Kolege u Plavnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Pozivam na izjašnjenje kolege u Plavom salonu, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Da li ima kolega u Crvenom salonu? Nema. Molim vas rezultate glasanja.

Ukupno je glasalo 45 poslanika, 45 za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona je podnijeto 19 amandmana i to: Vlada Crne Gore jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona; Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje tri amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona; poslanik Nebojša Medojević jedan amandman o kojem treba glasati; poslanik Slaven Radunović jedan amandman o kojem treba glasati; poslanik Branko Radulović tri amandmana i to dva amandmana zavedeni pod brojem 09-2/20-3/6 i jedan amandman zaveden pod brojem 09-2/20-3/9 o kojima treba glasati; poslanik Aleksandar Damjanović šest amandmana o kojima treba glasati; poslanica Željka Savković jedan amandman o kojem treba glasati; poslanici Raško Konjević, Draginja Vuksanović-Stanković, Ranko Krivokapić i Džavid Šabović dva amandmana o kojima treba glasati; poslanici Suad Numanović, Nedžad Drešević, Jovanka Laličić i Boris Mugoša jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona i poslanici Raško Konjević, Draginja Vuksanović-Stanković, Ranko Krivokapić i Džavid Šabović, podnijeli su Predlog zaključka povodom usvajanja Predloga zakona o kojem ćemo glasati nakon glasanja Predloga u cjelini.

Saglasno članu 69 stav 4 Poslovnika Skupštine poslanik Boris Mugoša je izdvojio mišljenje na sjednici Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje.

Da li poslanik koji je izdvojio mišljenje želi riječ? Izvolite. Ne želi.

Onda prelazimo na obrazlaganje amandmana i predloga zaključaka o kojima treba glasati.

Amandman poslanika Nebojše Medojevića, njega tu nema.

Stavljam na glasanje amandman poslanika Nebojše Medojevića.

Ko je u plenarnoj sali za? Ko je u plenarnoj sali protiv? Ko je u plenarnoj sali uzdržan?

Hvala.

Ko je u Plavoj sali za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Ko je u Plavom salonu za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Da li ima poslanika u Crvenom salonu? Nema.

Dajte mi rezultate glasanja.

Ukupno je glasalo 44 poslanika, za dva, protiv nije bilo glasova, uzdržanih 42. Ovaj amandman nije prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o amandmanu poslanika Slavena Radunovića.

Izvolite proceduralno.

BRANKO RADULOVIĆ (30.07.20 20:10:47)

Gospodine predsjedniče,

Ne da sam siguran nego sam ubijeđen da je ovaj amandman postao sastavni dio Zakona i da je čini mi se prihvaćen i od vas i od predlagača, tako da ne znam da li je ovo nesporazum ili ne, ali se ja radujem što je prihvaćen taj amandman prema određenoj grupaciji danas u Crnoj Gori.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.07.20 20:11:14)

Hvala Vam, poslaniče Raduloviću.

Znači sad ću da podsjetim, istovjetan amandman podnio je poslanik Radunović i istovjetan amandman podnijeli su poslanici Socijaldemokratske partije. Odbor je podnio amandman koji je prihvaćen od strane predlagača, tako da se nećemo izjašnjavati onda o ovom amandmanu Slavena Radunovića i o tom amandmanu Socijaldemokratske partije. Iako nema direktnog prenosa želim da kažem to je amandman oko kojeg smo se i zahvaljujem poslanici, svi praktično saglasili, onaj amandman koji se odnosi o statusu penzijskog osiguranja za roditelje djece sa teškim smetnjama u razvoju i ja vam se svima zahvaljujem.

Vi želite proceduru poslanice? Izvolite.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (30.07.20 20:12:14)

Iako nema prenosa zaista želim ispred Socijaldemokratske partije da izrazim veliko zadovoljstvo što smo oko ovakvog amandmana postigli svi zajednički konsenzus jer se odnosi na najranjivije kategorije i da ukažem roditeljima djece sa najtežim smetnjama u razvoju da je upravo onaj član 36 izbrisan tako da ono pravo koje su imali do sada to pravo i ostaje uz konsenzus svih političkih subjekata u Parlamentu. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.07.20 20:12:46)

Hvala Vam.

Evo da kažem da se ne javljaju pojedinačno i Klub poslanika Demokratske i Socijaldemokrata i manjinskih i svih, Liberalne partije naravno, svi smo se zalagali za to i zahvalnost i ministru Kemal Purišiću za prihvatanje ovog amandman.

Sad prelazimo na izjašnjavanje prvo dva amandmana poslanika Branka Radulovića. Da li želite da ih obrazložite ili da se glasa o njima?

Prvo obrazložite kratko ova dva koja su zavedena pod brojem 09-2/20-3/6. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (30.07.20 20:13:32)

Hvala.

Ja sam gospodo, kao što znate, građani Crne Gore, predložio amandman koji je sastavni dio moga bitisanja u ovom parlamentu i programa kojim sm koordinisao i ovog i prethodnog da penzioneri polako dobiju određeni status koji bi zadovoljio osnovne životne potrebe. U saglasju sa ovim što je predložila Vlada da to važi, to povećanje za 13,16% u odnosu na sadašnju minimalnu penziju, što bi iznosilo negdje oko 140 i kusur eura. Da već sljedeće godine na toj osnovici bude povećanje 37,9%, što bi iznosilo 200 eura, da 2022. godine da to na toj osnovici novoj posljednoj bude 25% što bi iznosilo 250 eura. To je građani Crne Gore veoma malo i zadovoljiće samo dio potreba. Nadam se da će imati i Vlada i dopunski senzibilitet prema ovoj našoj najosjetljivijoj grupaciji koja nas je porodila i kojoj smo zahvalni, koju ćemo doživjeti, neko prije a neko kasnije, i tu kompleksnost života u tim posljednjim danima.

Ukoliko ikada budem dio nečega što će odlučivati dok budem živ ja ću se zalagati za ovakav jedan humani, socijalni i solidarni odnos u Crnoj Gori. Crna Gora počiva na takvim osnovama.

Što se tiče drugog amandmana napravljena je velika diskriminacija, građani Crne Gore, prema svih onih 130.000 penzionera koji su već stekli i koji "uživaju" tu privilegiju. Zato sam ja i predložio da osiguranik koji je stekao pravo na penziju do dana stupanja na snagu ovog zakona ima pravo da mu se na njegov zahtjev ponovo odredi penzija primjenom odredbi stava od 1-5 ovoga člana ukoliko zahtjev podnese do 31. decembra 2020. godine.

Znači ovi koji su i retroaktivno u tekućoj godini stekli pravo da 1/4 pri punom penzijskom stažu se brišu, da to i bude i prema svim retroaktivno, prema svim ovim penzionerima koji imaju pravo na penziju. Ubuduće, znači ne retroaktivno, nego ubuduće dok je budu koristili važi isto pravo. Ukoliko ovaj parlament, ja sam dao obećanje, ja ću to uraditi, ne ispuni ovakav jedan zahtjev ja ću se obratiti Ustavnom sudu zbog ove diskriminacije. Ukoliko to ne prođe ja ću se obratiti sudu u Strazburu.

Ne protiv većine, ne protiv nečega drugog, nekih svojih poriva ili nekog svog zahtjeva nego zbog ove izuzetno velike diskriminacije. Ne može građani, ne može kolege, ukoliko taj momenat, to presijecanje od jednog momenta, minuta na primjer, budu diskriminirani dvojica, jedan da ima 20-30% veću penziju u odnosu na drugog, a isti su bili na istom radnom mjestu, isti su proveli uslove, isto su se školovali, isti sve, to ne može nikako da bude. Ne može da bude ukoliko važi retroaktivnost samo za pola godine, zašto ne važi za sve. Možemo da im odredimo da maksimalna penzija, za što se ja zalažem, bude 1:5, kao svuđe u svijetu, što je, a ne kao kod nas 1:11 puta, pa će se onda opet ta masa koja ...

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.07.20 20:17:43)

Hvala, kolega Raduloviću.

Postavljam pitanje hoćete li sada obrazložiti ovaj treći amandman. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (30.07.20 20:17:54)

Ovo je na zahtjev mojih kolega i struke iz Kombinata aluminijuma, oni traže da imaju iste uslove u odnosu na benificirani radni staž i sticanje penzije kao rudari. Ja sam ovo uradio zbog toga što sam okusio taj hljeb sa deset kora, zato što u Kombinat aluminijuma, posebno ovakvom Kombinat aluminijuma, posebno u Elektrolizi su teži uslovi rada nego što je u rudniku. SiO₂ kod rudara vezan za neke druge minerale koji ne izazivaju silikozu, međutim u Elektrolizi onaj praškasti SiO₂, on izaziva nažalost silikozu i prouzrokuje mnoga akutna, posebno hronična oboljenja. Ovi ljudi zbog tih uslova su zaslužili da imaju iste uslove kao rudari.

Htio bih, da se ne bih javlja proceduralno predsjedniče, proceduralno da vam se obratim. Ovo je moja posljednja priča u ovih četiri godine dana. Kolege, građani Crne Gore, prije svega vi

kolege, prolazili smo kroz dosta konflikta vremena, mnogi od nas možda nose ožiljke. Ja imajući u vidu nešto što sam duboko uvjeren u nekoj vjeri, ono što sam satkan i ono možda što sam u godinama, svakome kome sam napravio ožiljak izvinite duboko. Svako ko je meni napravio ožiljak, a osuđen sam pola godine, nikad u životu to nijesam, ja mu opraštam.

Građani Crne Gore nek vas Bog, pamet i moral sačuva u ovim izazovnim vremenima. Nek je vječna Crna Gora.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.07.20 20:20:01)

Hvala, poslaniče Raduloviću.

Sad ćemo se izjasniti o amandmanima kolege Radulovića.

Stavljam na glasanje amandman 1 i molim vas kolege u plenarnoj sali, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan. Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Da li ima kolega u Crvenom salonu? Nema.

Molim vas, dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 44 poslanika, sedam za, nije bilo glasova protiv, 37 uzdržanih, pa konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjenje o amandmanu 2 poslanika Radulovića.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? ko je uzdržan. Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Molim vas, dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 42 poslanika, tri za, nije bilo glasova protiv, uzdržanih 39, ovaj amandman nije prihvaćen.

Prelazimo na pod drugim brojem zavedenim jedan amandman poslanika Branka Radulovića.

Kolege u plenarnoj sali ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Molim vas, dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 42 poslanika, tri za, nije bilo glasova protiv, 39 uzdržanih. Konstatujem da ni ovaj amandman nije prihvaćen.

Sada prelazimo na izjašnjenje o amandmanima poslanika Aleksandra Damjanovića, njih je šest. Nema ga u sali.

Stavljam na glasanje amandman broj 1.

Ko je u plenarnoj sali za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 43 poslanika, jedan za, nije bilo glasova protiv, 42 uzdržana. Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjenje o amandmanu 2.

Kolege u plenarnoj sali ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Molim vas, dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 43 poslanika, jedan za, nije bilo glasova protiv, 42 uzdržana, amandman 2 nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 3.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Molim vas, dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 43 poslanika, jedan za, nije bilo glasova protiv, 42 uzdržana. Konstatujem da amandman 3 nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 4.

Kolege u plenarnoj sali ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Molim vas, dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 43 poslanika, jedan za, nije bilo glasova protiv, 42 uzdržana. Konstatujem da amandman 3 nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 5.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 43 poslanika, jedan za, nije bilo glasova protiv, 42 uzdržana. Amandman 5 nije prošao.

Stavljam na glasanje amandman 6.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 43 poslanika, jedan za, nije bilo glasova protiv, 42 uzdržana. Amandman 6 nije prihvaćen.

Amandman poslanice Željke Savković, nema je u sali, molim vas da se izjasnimo.

Stavljam na glasanje ovaj amandman.

Kolege u plenarnoj, sali ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 43 poslanika, nije bilo glasova za i protiv, 43 uzdržana. Amandman nije prihvaćen.

Sada prelazimo na amandmane, odnosno sad amandman poslanika Konjević, Vuksanović - Stanković, Krivokapić i Šabovića i pozivam poslanicu Vuksanović-Stanković da ga obrazloži. Izvolite.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (30.07.20 20:30:45)

S obzirom na činjenicu da je retroaktivnost zakona dozvoljena, između ostalih kada to zahtijeva javni interes, smatramo da u cilju nekršenja tog javnog interesa, to je diskriminacija u odnosu na pojedine naše građane koji su penzioneri, treba retroaktivno primijeniti zakon od 01. januara 2019. godine.

Ono što je jako važno jeste da su pravljene neke korekcije na Odboru za rad, zdravstvo i socijalno staranje, ali se one odnose na one građane koji su stekli uslove za penziju 01. jula 2019. godine, a koji nijesu podnijeli zahtjev da će imati pravo ukoliko do kraja 2020. godine podnesu

zahtjev od 01. januara ove godine primaju penzije po ovom zakonu. Međutim, šta je sa onim građanima koji su na primjer 15. jula ili recimo 15. marta, ali ajmo da računamo od momenta kada su usaglasili socijalni partneri i Vlada ovaj zakon, podnijeli zahtjev i penzija im se obračunava po starom, a ne po ovom novom zakonu.

Postoji u teoriji građanskog prava još jedna situacija kada se zakon može primijeniti, ne samo kada zahtijeva javni interes, a to je situacija kada je nov zakon povoljniji za subjekte u pravu u odnosu na prethodni zakon. To bi značilo i ono što je kolega Radulović maloprije rekao da se zakon može retroaktivno primijeniti u odnosu na neke koji su primali recimo nižu penziju po nekim ranijim zakonima, ne samo ovih prethodnih godina, već i 2005, 2006. godine, a znamo da su tada bili zahvaćeni nekom ekonomskom krizom.

Ali, za početak smatramo da ne treba diskriminisati one građane koji su od momenta usaglašavanja ovog zakona između Vlade i socijalnih partnera stekli uslove za penziju, bilo da se radi o građanima koji su podnijeli zahtjev, bilo da se radi o onim građanima koji od 01. jula 2019. nijesu podnijeli zahtjev. U tu grupu treba svrstati i one od 01. januara 2019. kako bismo u nekim narednim sazivima Parlamenta pripremili zakon koji će biti, naravno i prilagođen onima koji su po ranijim zakonima imali loše uslove za penziju, a ovaj zakon pruža mnogo bolje uslove. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.07.20 20:33:12)

Hvala i Vama.

Sad, samo mi recite da li je to amandman 1 ili amandman 2? Da.

Znači, stavljam na glasanje amandman 2.

U plenarnoj sali pozivam kolege da se izjasne, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Molim vas dajte mi rezultate glasanja.

Ukupno su glasala 43 poslanika, tri za, nije bilo glasova protiv, 40 uzdržana. Amandman nije prihvaćen.

Poštovane kolege Zakonodavni odbor je odlučio da predloži Skupštini da utvrdi postojanje javnog interesa u odnosu na odredbu u kojoj je sadržano povratno dejstvo i to član 38 Zakona, novi član 200a stav 6.

Stavljam na glasanje da li postoji javni interes u odnosu na odredbu u kojoj je sadržano povratno dejstvo i to član 38 Zakona, novi član 200a stav 6.

Kolege u plenarnoj sali izvolite, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Molim vas rezultate glasanja.

Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština utvrdila postojanje javnog interesa u odnosu na odredbu u kojoj je sadržano povratno dejstvo i to član 38 Zakona, novi član 200a stav 6.

Zakonodavni odbor je odlučio da predloži Skupštini da utvrdi postojanje javnog interesa i u odnosu na odredbu u kojoj je sadržano povratno dejstvo i to član 32 stav 1 Zakona.

Stavljam na glasanje da li postoji javni interes u odnosu na odredbu u kojoj je sadržano povratno dejstvo i to član 32 stav 1 Zakona.

Kolege u plenarnoj sali izvolite, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Molim vas rezultate glasanja.

Glasala su 43 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem

da je Skupština utvrdila postojanje javnog interesa u odnosu na odredbu u kojoj je sadržano povratno dejstvo i to član 32 stav 1 Zakona.

Sada, poštovane kolege stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Molim vas rezultate glasanja.

Glasao je 41 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Stavljam na glasanje Predlog zaključka poslanika Konjevića, Vuksanović-Stanković, Krivokapića i Šabovića.

Izvolite, kolegice Vuksanović-Stanković.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (30.07.20 20:39:09)

Zahvaljujem.

Poštovani građani, poštovana Skupštino.

Konačno se izglasao Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju koji smo čekali dvije godine jer je bio neđe sakriven. S obzirom na činjenicu da ovaj zakon je u interesu jednog dijela penzionera, da ćemo se mi ubuduće boriti za one druge koji su po nekim drugim zakonima i lošim uslovima primali penzije. Da ne bi bilo nekih kalkulacija da je ovo neki eventualno predizborni zakon ja želim da pročitam zaključak koji je predložio Socijaldemokratska partija.

Sve političke partije u Skupštini Crne Gore se obavezuju, koje će podržati Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, javno se obavezuje da neće mijenjati suštinske odredbe zakona kojima bi se štetilo sadašnjim i budućim penzionerima. Takođe, sve političke partije koje će podržati zakon javno se obavezuje da će ovaj zakonski predlog u potpunosti primjenjivati i nakon parlamentarnih izbora koji će se održati 30. avgusta 2020. godine. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.07.20 20:40:15)

Hvala.

Sad stavljam na glasanje Predlog zaključka.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

U Crvenom salonu nema nikoga.

Molim vas dajte mi rezultate glasanja.

Dva poslanika su glasala, jedan za, nije bilo glasova protiv, jedan uzdržan. Konstatujem da zaključak nije prihvaćen.

Obično se tako izjašnjavate, nije dobio potrebnu većinu, a obično se i tako vi izjašnjavate.

Sada prelazim na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o planiranju prostora i gradnji objekata. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Kolege, stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Izvolite, samo recite o čemu.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (30.07.20 20:41:52)

Ja bih se obratila gospodinu Gvozdenuviću.

Kolega Gvozdenuviću, Vama bih se obratila. Izvinjavam se.

Izvinite predsjedniče možda nijeste u toku za to. Klub Socijaldemokratske partije je zamolio zbog obaveza koje smo ranije preduzeli, a obzirom da se glasanje očekivalo ranije, i vi ste nam rekli da ćete nam najvjerojatnije izaći u susret da se samo sad izjasnimo Zakon o PDV jer zaista imam potrebu da branim jedan amandman, a obećali ste da ćete nam izaći u susret da sad bude ovaj drugi. Zamolila bih da ispoštujete to što se dogovorili sa kolegom Konjevićem, ako nije problem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.07.20 20:42:28)

Evo da dozvolim da vam se obrati potpredsjednik, ali su prethodno i drugi poslanici na kratkom satanku predložili da idemo sa nekim promjenama dnevnog reda, idemo ovako glasanje kako smo odlučili. Mislim da je elementarno važno da poslanici ne samo za vas, Vama svakako hvala što ste ostali ovdje da obrazložite amandmane. Shvatate li mi se izjašnjavamo o amandmanima poslanika kojik nijesu dostojili ovaj dom da budu prisutni da ih obrazlože. Ali ako želite vi da se nešto obratite.

Izvolite.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (30.07.20 20:43:06)

Ti drugi poslanici koji su vas molili za promjenu rasporeda trenutno nijesu u sali, a u odnosu na Zakon o PDV mi imamo samo jedan amandman u odnosu na druge zakone nemamo nikakve amandmane. S obzirom na to da je bila najavljeno glasanje da će biti u 18 časova, a da sam ja svoje obaveze kao predsjednica Socijaldemokratske partije pomjerila za 21 sat, ja Vas molim da mi izađete u susret i da me ispoštujete u odnosu na ovaj jedan amandman koji smo predložili. Ja vas zaista molim.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.07.20 20:43:29)

Koleginice, neću mijenjati ovaj red, ali ću Vam dozvoliti da Vi sad obrazložite amandman o kome ćemo se mi izjasniti kad dođemo na tu tačku dnevnog reda.

Izvolite.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (30.07.20 20:43:44)

Mi želimo da podržimo zakon. Znači, mi želimo iz Socijaldemokratske partije da glasamo o ovom zakonu, ali ja ne mogu da vjerujem. Vi ste najavili glasanje u 18 časova. /upadica/ Moram da vam kažem da su poslanici naše partije ranije preuzeli obaveze, neki su na TV emisijama koja je bila zakazana u 20.15 časova, drugi su u drugim političkim obavezama, ja sam kao predsjednica partije i poslanica ostala da glasam u 18 časova kako je gospodin Gvozdenović najavio. Glasanje nije bilo u 18 časova, mi imamo samo jedan amandman, želimo da podržimo ovaj zakon, jer nam je važan zakon zbog građana. Ne znam zbog čega mi ne izađete u susret, ako je bio neki načelan dogovor da se prvo glasa PIO, pa PDV. Ne razumijem zašto ne želite da mi izađete u susret, to će biti završeno za pet minuta. Čak mislim da i nema puno amandmana na ovaj zakon. Ne razumijem zašto da ne izađete u susret, ako sam ja pomjerila svoje obaveze za 21 čas, a čekam od 18 časova da glasam za ovaj zakon.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.07.20 20:44:33)

Zamislite ovih 42 kolega koji imaju svoje obaveze i vrlo uredno i precizno ih izvršavaju. Vi izvršite svoje obaveze, dopustite da se glasa o tom zakonu, ali nije korektno pogotovo od vaših

drugih kolega, jer naravno svi mi imamo obaveze, ali mislimo da nam je ovo najpreča obaveza jer za ovo primamo platu.

Evo sad da pređemo na izjašnjavanje.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrijednost, odlučuje se većinom glasova svih poslanika. Stavljam na glasanje predlog zakona u načelu.

Kolege u plenarnoj sali izvolite, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Dajte mi rezultate glasova molim vas.

Glasala su 43 poslanika, 43 za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu. Na Predlog zakona podnijete su četiri amandmana i to: Zakonodavni odbor jedan amandman, koji je sastavni dio Predloga zakona, poslanik Aleksandar Damjanović dva amandmana o kojima treba glasati i poslanik Raško Konjević, jedan amandman o kojem treba glasati.

Prelazimo na obrazloženje amandmana o kojima treba glasati. Sad nema poslanika Aleksandra Damjanovića, da li je poslanik Raško Konjević sam podnio ili ste zajedno podnijeli kao Klub. Evo sad vidite vi od mene tražite da ja i ovdje kršim proceduru, jer ga obrazlaže onaj koji ga je podnio ili ako ste vi grupa. Prema tome, onda nećemo slušati obrazloženje amandmana nego ćemo se izjašnjavati o amandmanima.

Izvolite.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (30.07.20 20:47:35)

Eto pošto je poslanik Konjević podnio ovaj amandman ja naravno neću zloupotrijebiti proceduru, ali sam očekivala od Vas kao i maloprije širinu koju ste pokazali. Jer smatram da je ovaj amandman u interesu ugostitelja da se ne ograničavaju rokom. Ovaj zakon u dijelu kojim se smanjuje stopa PDV-a važi samo do 31. avgusta 2021. godine, da je to u interesu svih nas, u interesu onih koji se bave ugostiteljstvom, turizmom i da zaista smatramo da ovaj član treba da se briše. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.07.20 20:48:05)

Hvala.

Draga kolegice Stanković, Vi ste zloupotrijebili proceduru jer ste obrazložili amandman, ali neka Vam ga.

Idemo na izjašnjavanje o amandmanima. Prvo stavljam na glasanje amandman 1 poslanika Aleksandra Damjanovića.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 43 poslanika, jedan za, nije bilo glasova protiv, 42 uzdržana. Amandman nije prošao.

Prelazimo na izjašnjavanje, odnosno stavljam na glasanje amandman 2.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolega u Crvenom salonu nema.

Molim vas dajte mi rezultate glasanja.

Hvala vam.

Glasala su 43 poslanika, jedan za, nije bilo glasova protiv, 42 uzdržana, pa konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Izjašnjavanje o amandmanu poslanika Raška Konjevića.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Crveni salon, nema nikog.

Molim vas rezultate glasanja.

Glasala su 43 poslanika, jedan za, nije bilo protiv, 42 uzdržana. Amandman nije prihvaćen.

Zakonodavni odbor je odlučio da predloži Skupštini, da utvrdi postojanje razloga da ovaj zakon stupi na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Razlozi za predloženu odluku uslovljeni su razlozima hitnosti, odnosno potrebom da se što urgentnije primijene nova zakonska rješenja u cilju prevazilaženja negativnih posljedica izazavnih epidemijom zarazne bolesti kovid-19.

Stavljam na glasanje postojanje razloga hitnosti da ovaj zakon stupi na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema nikog u Crvenom salonu.

Molim vas rezultate glasanja.

Glasala su 43 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština utvrdila postojanje razloga hitnosti da ovaj Zakon stupi na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Sada poštovane kolege stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Ko je za, u plenarnoj sali? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan. Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Molim vas dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 43 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrijednost.

Sada prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za, ko je protiv, ko je uzdržan? Hvala.

Kolega u Crvenom salonu nema.

Molim vas dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 42 poslanika, 41 za, nije bilo glasova protiv, jedan uzdržani, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona su podnijeta 25 amandmana.

Zakonodavni odbor osam amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona.

Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje 11 amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona.

Poslanice Marija Maja Čatović i Jovanka Laličić jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona.

Poslanik Aleksandar Damjanović pet amandmana o kojima treba glasati.

Prelazimo na obrazloženje o amandmanima o kojima treba glasati.

Nema tu poslanika Damjanovića, pa prelazimo na izjašnjavanje.

Amandman 1.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

U Crvenom salonu nema nikog od poslanika.

Molim vas dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 42 poslanika, nije bilo glasova za i protiv, 42 uzdržana. Konstatujem da amandman 1 nije prihvaćen.

Izjašnjavamo se o amandmanu 2.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

U Crvenom salonu nema nikog.

Molim vas dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 42 poslanika, nije bilo glasova za i protiv, uzdržanih 42. Amandman 2 nije prihvaćen.

Izjašnjavamo se o amandmanu 3.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema nikog u Crvenom salonu.

Molim vas rezultate glasanja.

Glasala su 42 poslanika, nije bilo glasova za i protiv, 42 uzdržana, pa konstatujem da amandman 3 nije prihvaćen.

Izjašnjavamo se o amandmanu 4.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Crveni salon, nema nikog.

Molim vas rezultate glasanja.

Glasala su 42 poslanika, nije bilo glasova za i protiv, 42 uzdržana. Konstatujem da amandman 4 nije prihvaćen.

Izjašnjavamo se o amandmanu 5.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

U Crvenom salonu nema nikog.

Molim vas rezultate glasanja.

Glasala su 42 poslanika, nije bilo glasova za, jedan protiv, 41 uzdržan. Amandman 5 nije prihvaćen.

Sada stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjeni i dopuni Zakona o finansiranju upravljanja vodama.

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Molim vas rezultate glasanja.

Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona nije bilo amandmana, pa ćemo se sada izjasniti o Predlogu zakona u cjelini.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Crvenom salonu nijesu prisutne

Molim vas dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o finansiranju upravljanja vodama.

Predlog zakona o inovacionoj djelatnosti.

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Molim vas, kolege, da nijesu prisutne kolege u Crvenom salonu?

Molim vas dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština prihvatila Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona nije bilo amandmana, pa se sad izjašnjavamo o Predlogu zakona u cjelini.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Molim vas rezultate glasanja.

Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o inovacionoj djelatnosti.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o podsticajnim mjerama za razvoj istraživanja i inovacija.

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Molim vas dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Kako na Predlog zakona nije bilo amandmana, sada se izjašnjavamo o Predlogu zakona u cjelini.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o podsticajnim mjerama za razvoj istraživanja i inovacija.

Prelazimo, poštovane kolege, na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti.

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Molim vas dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Pošto na Predlog zakona nije bilo amandmana, sada se izjašnjavamo o Predlogu zakona u cjelini.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Molim vas dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti.

Sada se poštovane kolege izjašnjavamo o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Izvolite, kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona podnijeto je 10 amandmana.

Zakonodavni odbor dva amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona.

Poslanici Predrag Sekulić, Branko Čavor, Jovanka Laličić osam amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona.

Sada stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Molim vas dajte mi rezultate glasanja.

Hvala vam.

Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici.

Sada poštovane kolege pošto smo se o PDV-u izjasnili, prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o putevima.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Kako na Predlog zakona nije bilo amandmana, sada se izjašnjavamo o Predlogu zakona u cjelini.

Pozivam kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o putevima.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vazdušnom saobraćaju.

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Molim vas dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona podnijeli su četiri amandmana i to: Zakonodavni odbor dva amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona, i poslanici Predrag Sekulić, Branko Čavor i Jovanka Laličić dva amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona.

Sada stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vazdušnom saobraćaju.

Sada prelazimo na tačku Izbor i imenovanja.

Predlog za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika.

O predlogu za izbor članova Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika, po završenom pretresu pristupa se javnom glasanju s tim što se odlučuje pojedinačno o svakom predloženom kandidatu.

U prvom glasanju 2/3 većinom, i u drugom glasanju 3/5 većinom svih poslanika, najranije nakon mjesec dana. Skupština bira četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. Odlučuje se, ovoga puta 2/3 većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje predlog Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu, da se Čabarkapa Gavriilo izabere za člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika.

Proceduru želi poslanik Adrijan Vuksanović.

Izvolite.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (30.07.20 21:16:00)

Hvala Vam poštovani predsjedniče što ste mi dali mogućnost da dam jedan kratak komentar na ovu tačku dnevnog reda.

Hrvatska građanska inicijativa cijeni sve ove ljude koje ste pobrojali i koji su predloženi, ali smatramo da gospođa Jadranka Joksimović koja je ugledna pravica sa dugogodišnjim iskustvom, koja ispunjava sve kriterije, je trebala biti među njih četiri. Zbog toga Hrvatska građanska inicijativa ne može podržati ovu tačku dnevnog reda. Čisto iz nezadovoljstva zbog neizbora, gospođe Jadranke Joksimović. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.07.20 21:16:42)

Hvala i Vama.

Sada se izjašnjavamo.

Znači, stavljam na glasanje predlog Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu da se Čabarkapa Gavriilo izabere za člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege iz Plavog salona, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 42 poslanika, za 40, jedan protiv, jedan uzdržan. Objavljujem da Predlog nije usvojen.

Sada stavljam na glasanje predlog Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu da se Huseinović Ibrahim izabere za člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Molim vas, dajte mi rezultate.

Glasao je 41 poslanik, 40 za, jedan protiv, nije bilo uzdržanih. Konstatujem da Predlog nije usvojen.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu da se Kovačević Lidija izabere za članicu Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Nema kolega u Crvenom salonu. Dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 42 poslanika, 41 za, jedan protiv, uzdržanih nije bilo. Objavljujem da predlog nije usvojen.

Stavljam sada na glasanje Predlog Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu da se Popović-Kustudić Ljubinka izabere za članicu Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Nema kolega u Crvenom salonu. Dajte mi rezultate glasanja.

Ukupno je glasalo 42 poslanika, 41 za, jedan protiv, nije bilo uzdržanih. Objavljujem da ni ovaj predlog nije usvojen. Pokušaćemo sa tropetinskom većinom kada se za to steknu uslovi, novi saziv Parlamenta.

Sada prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu odluke o imenovanju jednog zamjenika člana Državne izborne komisije. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog odluke o imenovanju jednog zamjenika člana Državne izborne komisije.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 42 poslanika, 41 za, nije bilo glasova protiv, jedan uzdržan. Tako da objavljujem da je Predlog odluke usvojen i za zamjenika člana Državne izborne komisije imenovan je Balša Srdanović.

Poštovane kolege, ovim smo završili sve tačke dnevnog reda Osme sjednice Prvog (proljećnjeg) zasijedanja. Time smo praktično završili i 26. saziv Skupštine Crne Gore. Novi će biti konstituisan na osnovu rezultata izbora od 30. avgusta. Naravno, dozvoljno znamo da postoji mogućnost održavanja i vanredne sjednice tokom avgusta. Ona ne zavisi od mog zakazivanja nego je samo zakazujem ako imam predlog 27 poslanika, predsjednika države ili Vlade, a o tome

ćete biti na vrijeme obaviješteni ako do toga dođe.

Mislim da, poštovane kolege, stvarno možemo biti zadovoljni učinjenim. Brojke uvijek ne kažu sve, ali vjerujem da održanih 85 skupštinskih sjednica, gotovo 700 donijetih akata od čega gotovo 400 zakona, sa više do 1.000 održanih sjednica radnih tijela govori o našim naporima da opravdamo povjerenje građana. Nadam se da smo, prije svega, doprinijeli da unaprijeđenim zakonodavstvom omogućimo njima lakši, kvalitetniji i rad i život. Takođe, moram da kažem da smo postavili više od 1.000 poslaničkih pitanja predstavnicima izvršne vlasti i time, u stvari, tražili odgovore u ime naših građana.

Bez obzira na naše političke razlike, mislim da će ovaj 26. saziv u istoriji crnogorskog parlamentarizma imati izuzetno značajno mjesto makar zbog nekoliko stvari. Radi se o važnim zakonima i odlukama. Podsjetiću vas na 28. april 2017. godine kada smo donijeli Zakon o povrđivanju Sjevernoatlantskog ugovora čime smo obezbijedili uslove da Crna Gora stupi u NATO pakt. Takođe, podsjetiću vas i na Rezoluciju povodom stogodišnjice Podgoričke skupštine, kada smo se poslije dugo, dugo vremena jasno odredili prema istorijskoj nepravdi i njenim posljedicama. Takođe, Zakonom o slobodi vjeroispovijesti pravno smo regulisali oblast na koju se sve do tada primjenjivao zastarjeli propis iz 1977. godine. Mogao bih ovako dosta da nabrajam.

Inovirali smo brojne zakone u skladu s realnim životom, našim evropskim putem, a tek će njihova primjena pokazati njihovu pravu vrijednost. Vjerujem da je svako od nas dao svoj maksimum u interesu onih koji su nas birali. Neko je to učinio kao mi iz skupštinskih klupa, sve vrijeme, predano i odgovorno. Na tome vam se posebno zahvaljujem. Neko se poslije nekog vremena bojkota vratio u skupštinske klupe, a neko je riješio da u te klupe uopšte ne sijeda.

Sve kako smo i što smo uradili za taman mjesec dana će ocijeniti građani Crne Gore. Na izbore izlazimo sa inoviranim zakonodavstvom i tu smo doprinijeli daljoj demokratizaciji našeg društva. Pozivam vas da izbori budu praznik demokratije. Apelujem na sve nas koji učestvujemo u političkom životu da u izbornoj kampanji vodimo računa o poslaničkom i ugledu Skupštine Crne Gore.

Dozvolite, na kraju, da podijelim našu zajedničku zahvalnost kolegama iz skupštinske Službe koji su tokom prethodne četiri godine bili naša posvećena i najčešće nevidljiva podrška. Iskreno vam želim svako dobro, zdravlje i sve najbolje. Završavam ovu priču. Nadamo se da će ovo biti posljednje zasijedanje u ovom i sazivu. Molim vas da, makar kratko, prisustvujete koktelu koji smo tradicionalno priredili kada završavamo i proljećnje i jesenje zasijedanje, uz mjere NKT-a, budete razdvojeni, imamo dovoljno prostora u holu i jednom i drugom.

Stvarno vam hvala. Mislim da smo stekli bar mi ovdje neka dugovječna prijateljstva. Moram da vas podsjetim da većina koja je bila 42 naspram 39 je bila takva da nam je omogućavala da četiri godine samo jedan poslanik može biti odsutan sa svake sjednice. Mislim da smo uradili ogroman posao, nemojte da vas iko pokolepa u tom mišljenju. Hvala vam još jednom.